

POROČILO O DELU 2004

© ZRC SAZU, 2005

Uredniški odbor

Marjetka Golež Kaučič, Vojislav Likar, Irena Naglič, Drago Perko, Alenka Porenta, Tinka Selič,
Tanja Valte, Milojka Žalik Huzjan

Uredili

Irena Naglič
Milojka Žalik Huzjan

Urednica za bibliografijo

Alenka Porenta

Za vsebino poročil odgovarjajo vodje inštitutov in enot ZRC SAZU.

Oblikovanje

Milojka Žalik Huzjan

Fotografije

Igor Lapajne
Marko Zaplatil
in sodelavci inštitutov

Založil

Znanstvenoraziskovalni center SAZU

Za založnika

Oto Luthar

Tisk

Tiskarna Present d. o. o., Ljubljana

ISSN 1408-2349

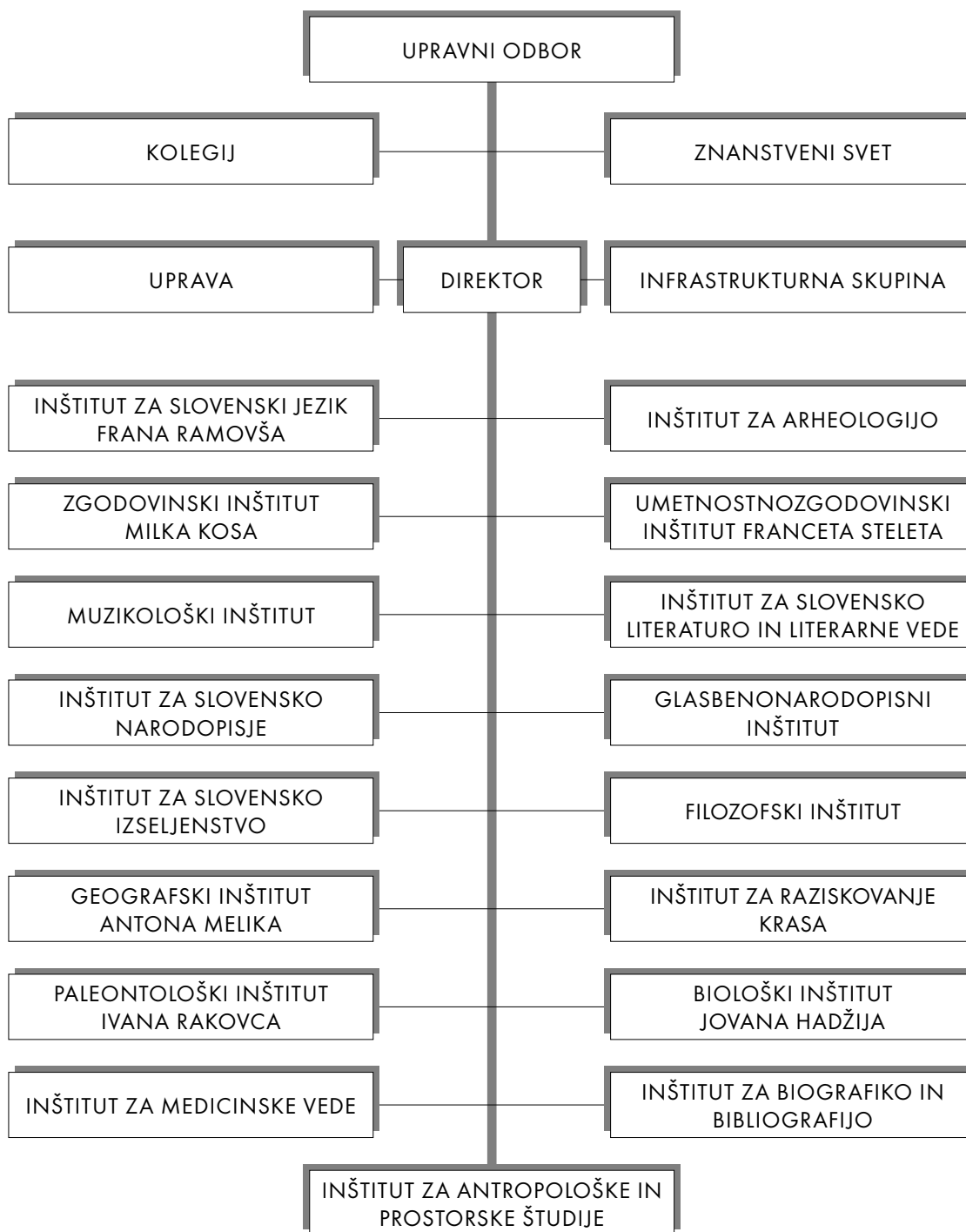
ZNANSTVENORAZISKOVALNI
CENTER SAZU

POROČILO O DELU
2004

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU

SAPIENS QUI PROSPICIT

Podobno kot leto prej smo tudi v letu 2004 suvereno pokrivali obe tradicionalni akademski področji, ob **raziskovanju** še **visokošolsko izobraževanje**, obenem pa smo tudi to leto veliko naredili za **aplikacijo** raziskovalnih rezultatov. Nekaj primerov ...

1. Raziskovanje

Med vrsto izjemnih rezultatov preteklega leta kaže še posebej izpostaviti vzpostavitev spletnega GIS-strežnika ZRC SAZU, ki ga redno dopolnjujemo z novimi podatkovnimi zbirkami posameznih inštitutov. Pridobljeno znanje je sodelavcem Inštituta za antropološke in prostorske študije omogočilo sodelovanje z National Geographic Society. Skupaj s kolegi z Univerze v Birminghamu so izdelali GIS-portal projekta Mundo Maya Sustainable Tourism Program. Med najpomembnejše dosežke šteje tudi nadgradnja besedilnega korpusa *Nova beseda*, ki je osnovni leksikografski vir Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, pa izjemni zbornik *Hočeva-rica – eneolijsko kolišče na Ljubljanskem barju*, ki ga je uredil Anton Velušček, in tretja, dopolnjena znanstvenokritična izdaja *Brižinskih spomenikov*, omeniti pa kaže tudi našo pomoč pri pripravi *Švedsko-slovenskega slovarja*. Razumljivo je, da pri takem naštevanju lahko izpostavimo samo nekaj uspešno zaključenih projektov naših inštitutov, zato bolj radovedne bralce kar takoj vabim k ogledu naših spletnih strani (www.zrc-sazu.si).

Posebno pozornost zasluži tudi infrastrukturna dejavnost *Naravna in kulturna dediščina*, ki smo jo organizirali v sedem notranjih organizacijskih enot: *Zbirke in publikacije*, *Tematska kartografija in geografski informacijski sistem*, *Raziskovanje krasa*, *Slovaropisje in slovaropisne podatkovne zbirke*, *Arheološki dokumentacijski sistemi*, *Kulturna dediščina*, *Naravna dediščina*.

Interdisciplinarna in multidisciplinarna naravnost infrastrukturne dejavnosti omogoča integracijo tako infrastrukturnih kot tudi raziskovalnih dejavnosti – ne glede na njihovo temeljno tematsko usmerjenost. S stališča infrastrukture se teži k racionalizaciji zlasti informacijskih in dokumen-

tacijskih dejavnosti ter k povezovanju istovrstnih delovnih in raziskovalnih tako analitičnih kot tehničnih procesov. Tovrstno integrirano delovanje omogoča znanstvenim raziskavam nove dimenzije in ponuja temelje za oblikovanje multidisciplinarnega raziskovalnega centra, ki se povezuje tudi z različnimi področji zunaj osnovne raziskovalne organizacije in se izkazuje kot podpora različnim javnim sektorjem ter lokalnim in izobraževalnim ustanovam.

2. Podiplomsko izobraževanje v okviru Podiplomskega študija krasoslovja in Šole za primerjalni študij idej in kultur

Na podiplomski študij krasoslovja, ki letos poteka že četrto leto, sta se letos vpisala dva študenta, na petnajst razpisanih mest Šole za primerjalni študij idej in kultur pa se je prijavilo 26 kandidat in kandidatov. Po intervjujih z vsemi smo izjemoma vpisali 23 študentk in študentov. Za povečani vpis smo se odločili zaradi kvalitete prijavljenih in zato ker je program šele stekel.

Razporeditev po modulih:

- I. Slovenske študije – tradicija in sodobnost (10).
- II. Spomin narodov v historični perspektivi (3).
- III. Transformacije moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura (2).
- IV. Antropologija zdravja, bolezni in zdravljenj (8).

3. Založba ZRC

V okviru založniškega programa je v letu 2004 izšlo 44 naslovov knjižnih publikacij (od tega v so-založništvu štirje naslovi), 12 letnikov znanstvenih periodičnih publikacij (od tega trije v sozaložništvu) ter 18 enot drobnih tiskov (katalogi, vodniki, vabila, poročila ipd.). Izšlo je pet zvezkov iz zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* (dve z letnico 2003) in ena CD-plošča iz zbirke arhiva Glasbeno-narodopisnega inštituta.

Večina publikacij je izšla v Založbi ZRC, nekaj pa kot izdaje posameznih inštitutov.

Izhajati sta začeli dve novi knjižni zbirki *Lingua Slovenica*, ki jo izdaja Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, in *Studia litteraria*, ki jo izdaja Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede.

Založniški program so finančno podprli Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS, Ministrstvo za kulturo RS, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Raziskovalni sklad ZRC, Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za zunanje zadeve RS in drugi zunanji sofinancerji.

Založba je samostojno ali v sodelovanju z izdajatelji, soizdajatelji in sozaložniki organizirala 20 novinarskih konferenc in javnih predstavitev v

Ljubljani in drugih krajih po Sloveniji. Svoje izdaje je predstavila tudi na petih knjižnih sejmih oz. prodajnih razstavah. Vse publikacije so tekoče predstavljene tudi na *Internetnem katalogu zbirk znanstvene in strokovne literature*.

4. Knjigarna AZIL

Po dobrem letu poslovanja vse kaže, da je slovenska humanistična akademska javnost v veliki meri sprejela knjigarno za svojo. Ob skrbi za čim boljše ponudbo je naš poglobitni namen pokriti manipulativne stroške in kupcem ponuditi čim cenejše knjige.

5. Prostori

Po najnujnejših popravilih (zamenjava oken, pleskane itd.) prostorov v II. nadstropju stavbe na Trgu francoske revolucije in temeljiti prenovi dvorane geografskega muzeja, Gosposka 12, smo urejanje prostorov na tej lokaciji do izteka postopka denacionalizacije zaključili.

Ta hip pospešeno poteka obnova III. nadstropja in podstrešnih prostorov stavbe na Novem trgu 4, kjer bodo svoje kabinete in sejni sobi dobili kolegice in kolegi z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša in Muzikološkega inštituta. Ne upoštevajoč novo kvadrature na Novem trgu 4, smo v preteklem letu pridobili in obnovili 310 m² delovnih prostorov.

6. Misliti razvoj – misliti naprej

V senci pregovora *Sapiens qui prospicit* se je lani začela razprava o prihodnjem razvoju Znanstveno-raziskovalnega centra. Po dobrem desetletju pospešenega kadrovskega, vsebinskega in prostorskega razvoja se odločamo za korenito prenovo raziskovalnih skupin. V času naraščanja števila visoko usposobljenih raziskovalk in raziskovalcev tudi na področju humanističnega raziskovanja je to edini način, da povečamo svojo konkurenčnost.

SAPIENS QUI PROSPICIT

Similarly to the year before, in 2004 we ran our own programmes covering both of the traditional academic fields of *research* and *higher education*. We also engaged much in the *application* of our research results.

A FEW EXAMPLES ...

1. *Research*

Among the series of exceptional results of the past year we should mention especially the web-based GIS server of the SRC-SASA, which we regularly supplement with new databases from the individual institutes. The knowledge acquired has enabled the researchers of the Institute for Anthropological and Spatial Studies to cooperate with the National Geographic Society. In cooperation with the University of Birmingham they developed the GIS portal for the *Mundo Maya Sustainable Tourism Program*. Also among the most important achievements are the upgrade to the *Nova beseda* vocabulary, which is the basic lexicographical source of the institute; the exceptional compendium *Hočevarica – eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju* (Hočevarica – Pile Dwellings in the Ljubljana Moor), edited by Anton Velušček; and the third revised and critical academic edition of the *Brižinski spomeniki* (Freising Monuments). We should also mention our assistance in the inception of the *Swedish-Slovene Dictionary*. Unfortunately this listing of highlights includes only a subset of the successfully concluded projects of our institutes; and we therefore invite interested readers to have a look at our institute web pages (www.zrc-sazu.si).

Our *infrastructure activities* also warrant special attention: *Collections and Publications, Thematic Cartography and the Geographical Information System, Karst Research, Lexicography and Lexicographical Databases, Archaeological Documentation Systems, Cultural Heritage, and Natural Heritage*.

The interdisciplinary and multidisciplinary orientation of the *Natural and Cultural Heritage*

Infrastructural Group enables the integration of infrastructural and research activities irrespective of their basic thematic orientation. From the infrastructure standpoint there is a trend to economisation in the information and documentation activities especially, and towards the linking of similar clerical, research, analytical and technical processes. This kind of integrated work allows new dimensions for academic research and offers a basis for establishing a multidisciplinary research centre, which is also connected to various areas outside of the basic research organisation, and manifests itself through support to the various public sectors and local and educational institutions.

2. *Postgraduate education as part of the Postgraduate Karstology Study programme and the School for the Comparative Study of Ideas and Cultures.*

Two students enrolled in the postgraduate karstology study programme, now in its fourth year, while 26 candidates applied for the 15 advertised spaces in the *School for the Comparative Study of Ideas and Cultures*. We accepted 23 students after interviews with each. We decided to allow an increased enrolment because of the quality of the candidates and because the programme has only just begun.

Placement by modules:

- I. Slovene Studies – Tradition and Modernity **10**
- II. National Memory in Historical Perspective **3**
- III. Transformations of Modern Thought – Philosophy, Psychoanalysis, Culture **2**
- IV. Anthropology of Health, Illness and Healing **8**

3. *SRC Publishing*

Our publishing programme featured 44 titles of book publications in 2004 (of these, 4 titles in co-publication), 12 volumes of academic periodical publications (3 of these in co-publication) and 18 units of lesser printings (catalogues, guides, invitations, reports, etc.). Five volumes of the collection *Monumenta Artis Musicae Sloveniae* were issued

(two in 2003) and 1 compact disk from the collection of the archive of the Institute of Ethnomusicology. Most of the publications were published at SRC Publishing, but a few were issued as publications of the individual institutes.

Two new collections in book form began publication: “*Lingua Slovenica*” published by the Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language, and “*Studia litteraria*” published by the Institute of Slovenian Literature and Literary Science.

The Ministry of Education, Science and Sport of the Republic of Slovenia, the Ministry of Culture of the Republic of Slovenia, The Slovenian Academy of Sciences and Arts, the Research Fund of the SRC-SASA, the Municipality of Ljubljana, the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia and other external co-financiers supported the publishing programme financially.

The publishing centre organised 20 press conferences and public presentations in Ljubljana and other places in Slovenia either independently or in cooperation with other publishers. It also presented its publications at 5 book fairs and sales exhibitions. All publications are also presented as they come out on the “Internet Catalogue of Collections of Academic and Technical Literature”.

4. Bookstore Azil

After more than a year of business it appears that the Slovene academic public in the humanities has to a great extent adopted the bookstore as its own. Our primary purpose, in addition to making the best possible selection available for purchase, is to cover

handling charges and offer our customers books at the lowest possible prices.

5. Premises

After the most urgent of repairs (window replacement, painting, etc.) of the areas in the 2nd floor of the building at Trg francoske revolucije, and a thorough renovation of the lecture hall of the museum of geography at Gosposka 12, we have finished with renovation at that location, pending the completion of the denationalisation process.

At this moment, renovation of the 3rd floor and attic area of the building on Novi trg 4 is underway at an accelerated pace. Our colleagues from the Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language and the Institute of Musicology will have new offices and conference rooms in these areas. In the past year we have acquired and renovated 310 m² of work spaces, not including the new floor space at Novi trg 4,

6. Think development – think ahead

Last year we began discussion on the future development of the Scientific Research Centre, in the shadow of the saying *Sapiens qui prospicit*. After more than a decade of accelerated development of our personnel, research capabilities and premises we are initiating a thorough renewal of our research groups. This is the only means of increasing our competitiveness at this time, when the number of highly qualified researchers engaged in research in the humanities is increasing.

Upravni odbor ZRC SAZU do 15. 1. 2004: dr. Slavko Ciglenečki, dr. Metka Culiberg, dr. Darko Dolinar (podpredsednik), akad. dr. Andrej Kranjc (predsednik), dr. Monika Kropelj, dr. Darja Mihelič, dr. Stojan Sorčan, izr. članica SAZU dr. Alenka Šelih, Sinja Zemljič Golob, akad. dr. Mitja Zupančič.

Novi Upravni odbor je bil v skladu s Statutom ZRC SAZU konstituiran na 1. seji dne 3. 3. 2004 v sestavi: dr. Darko Dolinar (podpredsednik), dr. Matej Gabrovec, akad. dr. Andrej Kranjc (predsednik), dr. Marina Lukšič - Hacin, Zoran Mezeg, dr. Damjan Prelovšek, dr. Stojan Sorčan, Sinja Zemljič Golob, izr. članica SAZU. prof. dr. Zinka Zorko, akad. dr. Mitja Zupančič.

Upravni odbor ZRC SAZU sprejema oziroma daje soglasje k splošnim aktom ZRC SAZU, obravnava in sprejema letne programe dela, poročila o delu, finančni načrt in zaključni račun ter imenuje direktorja ZRC SAZU. Delovanje upravnega odbora ureja poslovnik o delu upravnega odbora. Upravni odbor sestavlja enajst članov, med katerimi so štirje

predstavniki ustanoviteljice SAZU, predstavnik Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, predstavnik kolektiva zaposlenih v ZRC SAZU in pet odgovornih nosilcev raziskovalnega programa ZRC SAZU.

V letu 2004 je imel Upravni odbor pet sej, od tega eno pisno in štiri redne. Potrdil je finančno poročilo, poročilo inventurne komisije za leto 2003 in plan poslovanja za leto 2004. V letu 2004 je sprejel sedem poslovnikov o delu uredništva revij: *Dve Domovini / Two Homelands*, *Acta Geografica Slovenica / Geografski zbornik*, *Hacquetia*, *Acta historiae artis Slovenica*, *Arheološki vestnik*, *Filozofski vestnik* in *Jezikoslovni zapiski* ter dva poslovnika o delu Historičnega seminarja in Založbe ZRC. Med drugim je potrdil tudi spremembe in dopolnitve Pravilnika o odnosih z javnostmi in informiranju medijev ZRC SAZU, Poslovnika o izvolitvi Upravnega odbora ZRC SAZU in Poslovnika o delu Upravnega odbora ZRC SAZU. V manjši meri se je ukvarjal tudi s kadrovskimi zadevami in ponovno imenoval prof. dr. Ota Lutharja za direktorja ZRC SAZU.

KOLEGIJ

Kolegij je posvetovalno telo direktorja ZRC SAZU. Sestavljajo ga predstojnice in predstojniki inštitutov ZRC SAZU, predstojnica Centra za predstavitevne dejavnosti, vodja Raziskovalne postaje Nova Gorica, vodja založniške dejavnosti, vodja računovodsko-

finančne službe, pomočnica direktorja za upravne zadeve in raziskovalec referent za mednarodno znanstveno sodelovanje. Kolegij se je sestel na desetih rednih in dveh izrednih sejah ter obravnaval tekočo problematiko raziskovalnega dela.

Znanstveni svet ZRC SAZU oblikuje raziskovalni program in obravnava druge strokovne zadeve ZRC SAZU. Šteje 13 članov, od tega jih 8 izvolijo raziskovalci ZRC SAZU, 4 imenuje Predsedstvo SAZU, direktor ZRC SAZU pa je član po položaju.

Člani Znanstvenega sveta ZRC SAZU iz vrst raziskovalcev ZRC SAZU so bili izvoljeni 16. 1., Predsedstvo SAZU pa je s sklepom 24. 2. imenovalo štiri člane. V novi sestavi so se prvič sestali na 1. konstitutivni seji dne 19. 3.

Sestava: dr. Metka Culiberg (podpredsednica), dr. Marjan Dolgan, akad. prof. dr. Matija Gogala, izr. prof. dr. Stanko Granda (predsednik), doc. dr. Metoda Kokole, akad. prof. dr. Jože Krašovec, akad. prof. dr. Ivan Kreft, prof. dr. Oto Luthar, izr. prof. dr. Majda Merše, prof. dr. Marijan Pavčnik, doc. dr. Marjan Ravbar, dr. Marjeta Šašel Kos, dr. Janja Žitnik.

V letu 2004 je imel Znanstveni svet ZRC SAZU pet sej, od tega eno pisno. Dajal je soglasja k imenovanju predstojnikov, opravljaj izvolitve v raziskovalne nazive, sklepal o predlogih za nagrajence ter imenoval člane znanstvenih svetov inštitutov.

Znanstveni svet ZRC SAZU je bil pokrovitelj slovesnosti ob 21. obletnici ustanovitve ZRC SAZU, na kateri je predsednik Znanstvenega sveta ZRC SAZU izkazal priznanje novim magistratom in doktorjem, ki so zaposleni na ZRC SAZU.

V LETU 2004 SO DOKTORIRALI

1. **mag. Helena Dobrovoljc**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
27. 1. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
2. **mag. Tjaša Jakop**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
20. 5. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
3. **Andrej Šmuc**, Paleontološki inštitut Ivana Rukovca
21. 5. na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani
4. **mag. Franci Petek**, Geografski inštitut Antona Melika

18. 6. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
5. **mag. Miha Preinfalk**, Zgodovinski inštitut Milka Kosa
7. 7. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
6. **mag. Aleksandra Bizjak**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
23. 6. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
7. **mag. Boštjan Surina**, Biološki inštitut Jovana Hadžija
17. 7. na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani
8. **mag. Petra Košir**, Biološki inštitut Jovana Hadžija
23. 7. na Fakulteti za gozdarstvo Univerze v Zagrebu (Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

V LETU 2004 SO MAGISTRIRALI

1. **Nataša Gregovič**, Inštitut za antropološke in prostorske študije
25. 5. na Fakulteti za podiplomski humanistični študij v Ljubljani
2. **Urška Rajgelj**, Inštitut za medicinske vede
17. 6. na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani
3. **Rebeka Kunej**, Glasbenonarodopisni inštitut
22. 6. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
4. **Silvo Torkar**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
24. 6. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani
5. **Romana Zajc**, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta
30. 6. na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani

PERSONALNA SESTAVA

Znanstveni svetnik: red. prof. dr. Oto Luthar, direktor.

Znanstveni sodelavec: dr. Jeffry David Turk.

Predstojnica centra za predstavitvene dejavnost: dr. Breda Čebulj Sajko.

Asistentka: Vesna Ličer.

Pomočnica direktorja za upravne zadeve: Tanja Valte (od 1. 3.).

Referentka za predstavljanje raziskovalnih rezultatov: Irena Naglič.

Vodja knjižarne: Ana Marija Ličina.

TAJNIŠTVO

Vodja tajništva: Alenka Koren.

Tajnica: Marija Maja Stipar.

RAČUNOVODSTVO

Vodja računovodstva: Ana Kejžar.

Samostojna referentka za finančno knjigovodstvo: Marjeta Hegler (do 1. 7.).

Višja knjigovodja: Majda Bogdanovič.

Samostojna tehničarka: Tanja Pavčič.

KADROVSKA SLUŽBA

Vodja kadrovske službe: Vislava Lovše.

Strokovna sodelavka: Tadeja Sušnik.

TEHNIČNO VZDRŽEVANJE

Strokovna sodelavka za gradnjo in nadzor: Duša Bosnić.

Samostojna tehnikarica: Marko Zaplatil, Aleksander Kuharič (1/3 delovnega časa).

Fotograf: Igor Lapajne.

Upravitelj: Marko Jevnikar.

Čistilke: Nasiha Brakić, Smilja Čukajne, Anica Luin, Barbara Marinković, Mirjana Marinković, Sinka Mohorić, Štefka Perpar, Katica Softić, Amra Šabotić.

POSLOVNO POROČILO

Znanstvenoraziskovalni center SAZU se je v letu 2004 financiral s programi in projekti, ki jih je pridobil na razpisih Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Za Raziskave Naravne in kulturne dediščine nam Ministrstvo za finance del sredstev posreduje preko proračuna SAZU. Del sredstev pa nam je uspelo pridobiti od ostalih ministrstev in na trgu.

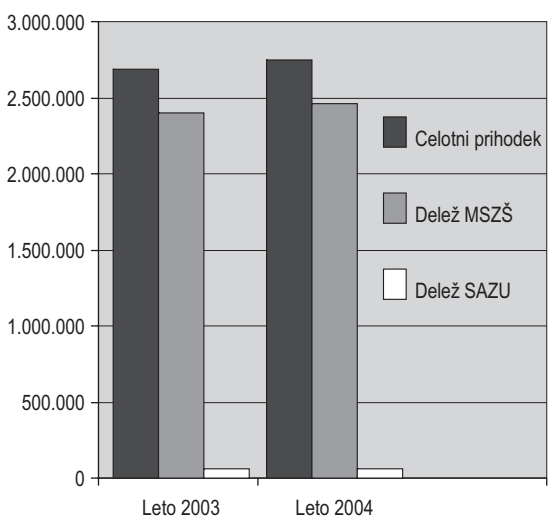
Poslovni uspeh (v 000 sit)

Skupaj stroški	2.750.282
Skupaj prihodki	2.745.191
Neporabljena sredstva	5.091

Prihodki (v 000 sit)

	Leto 2003	Leto 2004
Celotni prihodek	2.690.310	2.750.282
Delež MSZŠ	2.399.285	2.464.748
Delež SAZU	57.697	57.717

Primerjava med leti 2003 in 2004

dr. O. Luthar

A. M. Ličina

V. Ličer

I. Naglič

dr. J. D. Turk

T. Valte

Struktura stroškov

Vrsta stroška	leto 2003	leto 2004	koeficient povečanja
Plačila avtorskih honorarjev	150.850	146.739	0,97
Plačilo preko štud servisov	31.621	36.750	1,16
Amortizacija	103.100	112.363	1,09
Tiskarske in ost. storitve	77.991	111.472	1,43
Dnevnice za službena potovanja	19.339	18.832	0,97
Ostali stroški službenih potovanj	35.516	39.977	1,13
Poraba el energ ogrevanje	30.909	32.178	1,04
Stroški pošte, telefona	27.472	26.779	0,97
Stroški prevoza na delo, prehrana	70.790	79.117	1,12
Bruto plače	1.450.153	1.512.981	1,04
Prispevki	227.809	237.712	1,04
Davki na plače	104.267	107.549	1,03
Material	36.476	46.454	1,27
Ostali stroški, dod pok zav	195.832	236.288	1,21
Rezervacija stroškov	128.185	0	0,00
Stroški skupaj	2.690.310	2.745.191	1,02

TAJNIŠTVO

A. Koren

M. M. Stipar

RAČUNOVODSTVO

A. Kežar

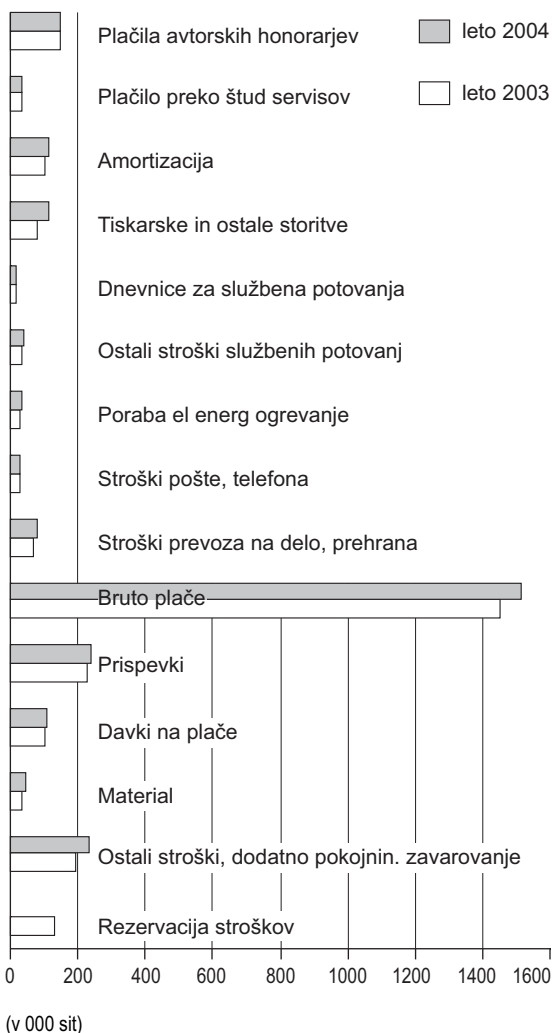
M. Bogdanovič

M. Hegler

T. Pavčič

KADROVSKA ANALIZA

Na dan 31. 12. 2004 je bilo na ZRC SAZU zaposlenih 295 sodelavcev. Med letom je odšlo 10 sodelavcev, od tega so se 3 upokojili, 22 pa se jih je zaposlilo na novo.

Na ZRC SAZU je bilo leta 2004 skupaj zaposlenih 41 mladih raziskovalcev. V letu 2004 je bilo odobrenih 11 mest za mlade raziskovalce. V tem letu je magistriralo pet in doktoriralo sedem mladih raziskovalcev. Magistrirala sta tudi dva naša sodelavca in doktorirali dve sodelavki.

Natančnejši prikaz zaposlenih na dan 31. 12. 2004 je prikazan v priloženi preglednici.

Sodelavci ZRC SAZU na dan 31. 12. 2004

Inštitut	Število zaposl. skupaj	Znanst. svetnik	Višji znanst. sodelav.	Znanstveni sodelav.	Asist. z dr.	Asist. z mag.	Asist.	Raziskov. - razvojni sodel.	Strokov. sodelavci v human.	Število str. del. s šifro razisk.	Število ostalih delavcev	Od tega štev. MR
Biološki inštitut J. H.	20	2	3	1	3	3	1	1		3	3	1
Filozofski inštitut	15	4	2	2			7					5
Geografski inštitut A. M.	26	3	1	3	6	6	6	1	2	1	3	5
Glasbenonarodopisni inštitut	11	2		1	2	2	2			2	2	2
Inštitut za arheologijo	26	4	3	1	2	2	4		1	5	5	4
Inštitut za biografiko in bibliograf.	5	2		2					1			0
Inštitut za medicinske vede	5			3		2						1
Inštitut za raziskovanje krasa	22	4	1	4	1	1	3		1		8	2
Inštitut za slovenski jezik F. R.	45	4	3	5	4	4	3		14	1	6	4
Inštitut za slovensko izseljenstvo	11	3	1	2	1	1	2				1	2
Inštitut za slov. liter. in liter. vede	10	2	1	1	1	1	1		3		1	2
Inštitut za slov. narodopisje	17	1	5	2			4			2	3	4
Muzikološki inštitut	6	1	1		1	1			2			1
Paleontološki inštitut I. R.	11			3	4	1	1				2	1
Umetnostnogođovinski inštitut	8	2	1	1	1		1		1		1	1
Zgodovinski inštitut M. K.	12	4	1	4	1	1	1				1	2
Inštitut za antropološke in prostorske študije	11	1	1	3	1	1	3				2	4
Infrastrukturna enota	7			1					1		5	0
Uprava	27	1	1	1			1				23	0
S k u p a j	295	40	25	40	16	26	40	2	26	14	66	41

KADROVSKA
SLUŽBA

V. Lovše

D. Naglič

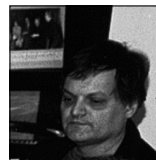
T. Sušnik

TEHNIČNO
VZDRŽEVANJE

D. Bosnić

M. Zaplatil

S. Kuharić

**KOLENDAR PRIREDITEV ZA ZUNANJE JAVNOSTI
V LETU 2004**
JANUAR

16. Predstavitev knjige: Silvana Paletti, *Rozajanski serčni romonenj / La lingua vesiana del cuore / Rezijanska srčna govorica*, Društvo slovenskih pisateljev, Ljubljana (Založba ZRC).

I. Lapajne

FEBRUAR

4. Predstavitev knjige: Igor Grdina, *Poti v zgodovino* (Založba ZRC).
10. Predstavitev publikacij: Maja Topole, *Geografija občine Moravče*; Drago Kladnik, Marjan Ravbar, *Členitev slovenskega podeželja*; Marjan Čeh, *Semantična integracija zbirke prostorskih podatkov*; Monika Benkovič, *Bolgarija*; Drago Kladnik (ur.), *Slovenija. Ekскурzije Ljubljanskega geografskega društva; Acta geographica Slovenica / Geografski zbornik 43/1 (2003); Geografski vestnik 75/1–2 (2003); Geografski obzornik, letnik 50 (2003)*, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Ljubljansko geografsko društvo, Zveza geografskih društev Slovenije in Založba ZRC).

M. Jevnikar

N. Brakić

11. Predstavitev knjige: Nikolaj Kopernik, *O revolucijah nebesnih sfer. Prva knjiga / De revolutionibus orbium caelestium. Liber primus* (Založba ZRC).
19. Predstavitev knjige: J. Fikfak, H. Ložar Podlogar, N. Križnar, A. Gačnik (ur.), *O pustu, maskah in maskiranju*, Goriški muzej Grad Kromberk, Nova Gorica (Založba ZRC).

S. Čukajne

MAREC

2. Predavanje: dr. Metka Culiberg, *Karpološke in antrakotomske raziskave*, dr. Katarina Čufar, *Dendrokronološke raziskave* in dr. Maja Andrič, *Organizirajmo multidisciplinarno raziskavo! (Palinološke raziskave)* ob odprtju palinološkega laboratorija (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU).
5. Generacije znanosti X, Narodni muzej, Ljubljana (ZRC SAZU).
- 15.–16. Posvet slovenskih umetnostnih zgodovinarjev *Naloge in izzivi umetnostne zgodovine v 21. stoletju* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta ZRC SAZU).
23. Predstavitev založniške dejavnosti ZRC SAZU: *Struktur und Verlagstätigkeit des Wissenschaftlichen Forschungszentrums der Slowenischen*

A. Luin

M. Marinković

Akademie der Wissenschaften und Künste, Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Avstrija (ZRC SAZU in Založba ZRC).

26. Predstavitev knjige: Dušan Kos, *Blesk zlate krone: gospodje Svibenski – kratka zgodovina plemenitih nasilnikov*, PORP, Radeče (Knjižnica Radeče, Občina Radeče in Založba ZRC).
30. Predstavitev knjige: Marko Pohlin, *Kraynska grammatika. Bibliotheca Carnioliae*, Dvorana SAZU, Ljubljana (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede in Založba ZRC).

APRIL

- 19.–23. Prodajna razstava na knjižnem sejmu Slovenski dnevi knjige, Kongresni trg, Ljubljana (Založba ZRC).

MAJ

6. Predavanje: dr. Lindsey Gillson, *Back to the future? A long-term perspective in biodiversity conservation* (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU).
7. Predstavitev revije *Arheološki vestnik* 54 (2003) in novosti iz zbirke Opera Instituti archaeologici Sloveniae: Anton Velušček (ur.), *Hočevarica. Eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju / An eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje* (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU in Založba ZRC).
11. Predstavitev knjige *Nemirna srca / Restless hearts*, priročnika za pouk državljske vzgoje, ki obravnava migracije in njihove posledice v obdobju po osamostojitvi Slovenije ter pri tem predstavlja osebne izkušnje priseljencev, Atrij ZRC SAZU.
12. Predstavitev knjige iz zbirke Opera Instituti Artis Historiae: Damjan Prelovšek, *Jože Plečnik – Jan Kotěra, Dopisovanje 1897–1921*, Galerija Dessa, Ljubljana (Dessa, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta ZRC SAZU in Založba ZRC).
13. Novinarska konferenca ob izidu 3., dopolnjene znanstvenokritične izdaje *Brižinskih spomenikov*, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU in Založba ZRC).
- 17.–24. Seminar za izseljenske arhivarje – 20. 5. sta v okviru seminarja potekala strokovni posvet in okrogla miza *Stanje arhivskega gradiva med slovenskimi izseljenci*, Ljubljana (Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU ter Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pri Ministrstvu za zunanje zadeve RS).

JUNIJ

1. Predstavitev knjige iz zbirke Agora: Maja Sunčič in Brane Senegačnik (ur.), *Antika za tretje tisočletje* (Društvo za antične in humanistične študije Slovenije, Institutum Studiorum humanitatis – Fakulteta za podiplomski humanistični študij in Založba ZRC).
2. Interdisciplinarno posvetovanje z mednarodno udeležbo “Znanstvene izdaje v elektronskem mediju” (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU).
2. Predavanje: dr. Barbara Jaki, *Slovanska slikarska kolonija v Parizu in njen vpliv na Jurija Šubica* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta ZRC SAZU).
14. Predavanje: dr. Dimitrij Stefanović, *Osemsto let samostana Hilandar* (Muzikološki inštitut ZRC SAZU).
16. Predstavitev knjige iz zbirke Philosophica – Series Moderna: Aleš Erjavec, *Ljubezen na zadnji pogled. Avantgarda, estetika in konec umetnosti* (Filozofski inštitut ZRC SAZU in Založba ZRC).
18. Prireditev *Znanost ne grize*, Atrij ZRC SAZU. V okviru tradicionalne prireditve, ki je namenjena predvsem študentski publiki, se je odvijal sejem knjig domačih in tujih založb s področja humanistike in družboslovja po znižanih cenah, sledil je pogovor dr. Ota Lutharja z dr. Alešem Debeljakom o *Evropi brez Evropejcev*, knjigi, ki jo je dr. Debeljak izdal pred kratkim, ter koncert skupine Čompe (Janez Škof s prijatelji).
- 21.–24. Dvanajsta mednarodna krasoslovna šola “Klasični kras”: Datacije jamskih sedimentov, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU).
23. Predstavitev knjige iz zbirke Studia mythologica Slavica – Supplementa: Tatyana Devyatkina, *Mordvinian Mythology* (Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Založba ZRC).

SEPTEMBER

3. *Knjige v gibanju*, Atrij ZRC SAZU (Knjigarna AZIL). Knjižnji boljši sejem, ki mu je sledil koncert Leona & Minke.
10. *Zajuckaj in zapoj*. Koncert, na katerem so bili predstavljeni različni načini ljudskega petja, Atrij ZRC SAZU, Novi trg 2, Ljubljana (Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU).
14. Predstavitev knjige: Ana Zlata Dragaš in Marjeta Škerl, *Higiiena in obvladovanje okužb. Izbrana poglavja*, Slovensko zdravniško društvo, Ljubljana (Založba ZRC).

22.–24. Otroške ustvarjalne delavnice o dinozavrih, Atrij ZRC SAZU (Dinolab – paleontološki laboratorij ZRC SAZU).

28. “Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004”, 7. bienalni simpozij, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana (ZRC SAZU v sodelovanju z Zvezo geografskih društev Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije).

OKTOBER

12. Študentski arena, Gospodarsko razstavišče. Na največji izobraževalno-sejemski prireditvi za študente v Sloveniji, smo predstavili knjižno ponudbo knjigarne Azil ter program Primerjalnega študija idej in kultur (Azil in ZRC SAZU).

11.–19. Mednarodna konferenca “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana (Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU).

20.–21. Interdisciplinarno znanstveno srečanje ob stoletnici rojstva “Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo”, SAZU, Ljubljana (Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU).

21. Slovesna akademija ob 70. obletnici ustanovitve Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU, Velika dvorana SAZU, Novi trg 3, Ljubljana. Spremljajoča razstava v hodniku na Novem trgu 5, (Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU).

21. Celovečerni koncert priredb ljudskih pesmi za simfonični orkester in komorne zasedbe. V okviru praznovanja 70-letnice GNI, Slovenska filharmonija, Ljubljana, (Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU).

14. Predstavitev knjige: Ana Zlata Dragaš in Marjeta Škerl, *Higiiena in obvladovanje okužb. Izbrana poglavja*, Splošna bolnišnica Maribor (Splošna bolnišnica Maribor in Založba ZRC).

NOVEMBER

3.–7. Mednarodna delavnica “Forum on Karst and World Heritage in Europe”, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU).

17.–19. Mednarodna konferenca “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Mestni muzej, Ljubljana (Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU).

19. Slovesnost ob 23. obletnici ustanovitve ZRC SAZU, dvorana SAZU, Novi trg 3 (ZRC SAZU)

24. Tiskovna konferenca ob izidu zgoščenke: *Odmev prvih zapisov iz zbirke Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta*, dvorana zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta ZRC SAZU, Gosposka 16/pritličje).

Š. Perpar

K. Softić

A. Šabotić

CENTER ZA
PREDSTAVITVE-
NE DEJAVNOSTI

dr. B. Čebulj
Sajko

RAČUNALNIŠKI
CENTER

U. Parazajda

23. Predstavitev knjige: Boško Čušin et al., *Natura 2000 – Rastline*, Zemljepisni muzej, Ljubljana (Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU in Založba ZRC).
24. Predstavitev knjige: Ana Zlata Dragaš in Marjeta Škerl, *Higiena in obvladovanje okužb. Izbrana poglavja*, Splošna bolnišnica Izola (Splošna bolnišnica Izola in Založba ZRC).
- 25.–27. Mednarodni simpozij “Gašper Križnik in njegov čas (Motnik, 1848–1904)”, Kamnik (Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU).
26. Predstavitev knjige iz zbirke Thesaurus memoriae: Alenka Cedilnik, *Ilik med Konstantinom Velikim in Teodozijem Velikim*, Zemljepisni muzej, Ljubljana (Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU in Založba ZRC).
29. Srečanje o romski problematiki, dvorana Zemljepisnega muzeja (Šiftarjeva fundacija Petanji in ZRC SAZU)

DECEMBER

- 1.–5. 20. knjižni sejem: prodajna razstava publikacij Založbe ZRC, Cankarjev dom, Ljubljana (Založba ZRC).
2. Predstavitev nove knjižne zbirke Studia litteraria (dve monografiji: Drago Šega, *Literarna kritika*; Marijan Dovič, *Sistemske in empirične obravnave literature*), v okviru 20. knjižnega sejma v Cankarjevem domu, Ljubljana (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU in Založba ZRC).
2. Debatna kavarna *Antika za tretje tisočletje*, v okviru 20. knjižnega sejma v Cankarjevem domu, Ljubljana (Založba ZRC).
14. Predstavitev knjige: Jurij Fikfak v sodelovanju s Franetom Adamom in Detlefom Garzo (ur.), *Qualitative Research. Different Perspectives – Emerging Trends*, Zemljepisni muzej, Ljubljana (Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Založba ZRC).
16. Predstavitev slovenskega prevoda knjige *No logo*, avtorice Naomi Klein, klub Daktari (ZRC v sodelovanju z Masko).

POROČILO O DELU HISTORIČNEGA
SEMINARJA V LETU 2004

KOORDINACIJSKI ODBOR

Predsednica: Metoda Kokole.

Člani: dr. Maja Godina - Golija, dr. Marina Lukšič - Hacin, dr. Vojislav Likar, dr. Petra Svobljšek, dr. Peter Weiss.

V letu 2004 je bilo v okviru Historičnega seminarja izvedenih šestnajst samostojnih predavanj, ena okrogla miza s petimi sodelujočimi in dvodnevno znanstveno srečanje z desetimi predavatelji in dvema koordinatoricama; od tega je nastopilo skupaj enaindvajset vabljenih gostov iz tujine in dvanajst domačih predavateljev:

Alenka Bagarič: *Glasba za lutnjo renesančnega skladatelja Giacomina Gorzanisa* (6. 1.)

Matjaž Klemenčič: *Vključevanje slovenskih znanstvenih rezultatov o slovenskem izseljenstvu v ZDA v ameriško znanstveno literaturo* (14. 1.)

Miha Preinfalk: *Zgodovinske na Slovenskem in njegov odnos do plemstva* (19. 2.)

Karl Kaser: *Historična antropologija – mlada revolucionarka je prišla v leta* (4. 3.)

Helmut Eberhardt: *Ljudsko verovanje – nove težnje in oblike* (18. 3.)

István Lukács: *Od kod odrešenik Kralj Matjaž?* (6. 4.)

Luisa Del Guidice: *Italijanska Indija Koromandija – “Il Paese di Cuccagna” in druge gastronomske utopije* (20. 4.)

Arnd Schneider: *Izziv mejnosti – terensko delo v sodobni umetnosti in antropologiji* (3. 5.)

Ines Prica: *Znanstvena dediščina jugoslovanskih etnologij v sodobnem raziskovanju postsocializma* (20. 5.)

Matjaž Ambrožič: *Vatikanski tajni arhiv* (3. 6.)

Tatyana Devyatkina: *Mordvinska mitologija in poročne šege – med tradicijo in sodobnostjo* (23. 6.)

Charles Ingrao: *Kako razumeti etnični konflikt v Srednji Evropi* (5. 7.)

Peter Grzybek: *Slovenski pregovori: poznavanje, oblike in klasifikacija* (12. 10.)

Pieter Dirksen: *Sweelinck – evropski skladatelj* (18. 10.)

ZNANSTVENO SREČANJE Mediteranski miti od antike do 18. stoletja, s spremljevalno razstavo *Pesem Sirene: Partenopa – glasbeni mit*, koncertom v izvedbi Barbare Tišler in Domna Marinčiča in terensko delavnico v Šempetru pri Celju in v Celju pod vodstvom Irene Lazar (21.–23. 10.)

Sodelujoči predavatelji:

Marjeta Šašel Kos: koordinacija sekcije *Antični miti*.

Cecilia D’Ercole: *Nazaj iz Troje: potovanja Diomeda in drugih herojev*.

Gabrielle Kremer: *Mitologija in nagrobna arhitektura: primer rimskih nagrobnih spomenikov v Noriku in Panoniji.*

Alka Domić Kunić: *Kadmos in Herakles na sledi za rudnimi bogastvi.*

Stanko Kokole: *Sprejemanje mita o Argonavtih v alpskem zaledju Jadranskega morja: literarna besedila in likovne upodobitve.*

Barbara Murovec: *Zgodba o Jazonu in druge mitološke teme v Valvasorjevi grafični zbirki.*

Metoda Kokole: koordinacija sekcije *Klasična mitologija v glasbenem gledališču 17. in 18. stoletja.*

Marko Marinčič: *Potovanje Argonavtov in poetika antičnega epa.*

Renato Raffaelli: *Metastasijeva Hipsipila.*

Hendrick Schulze: *Mitološka predloga za opero Jazon Giacinta Andree Cicogninija in Francesca Cavallija – nekaj misli o izbiri tematike in ponazoritvi značajev.*

Michael Talbot: *Mitologija v službi evlogije – serenata Andromeda liberata (1726).*

Dinko Fabris: *Glasbeni mit o Neaplju – opera Partenope Leonarda da Vincija (Benetke 1725).*

Rolf Wörsdörfer: *Zgodovina migracij kot kulturna zgodovina (25. 11.).*

Jack Santino: *Prazniki in popularna kultura (1. 12.).*

OKROGLA MIZA (Dejan Djukić, Ivo Banac, Andrea Feldman, Matjaž Klemenčič, Oto Luthar) ob izidu knjige *Jugoslavizem: zgodovina propadle ideje, 1918–1992 (16. 12.).*

SUMMARY

In the year 2004 twenty-one invited scholars and twelve Slovenian lecturers performed sixteen lectures, one round table with five participants, and an interdisciplinary conference with twelve speakers, accompanied by an exhibition and a concert. The

subjects ranged from a general to specific historical themes, subjects form the history of art, musicology, literature, classical linguistics, archaeology as well as ethnological and sociological discussions.

GENERACIJE ZNANOSTI XI

NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU

Prof. Paul Parin
Častni član ZRC SAZU za leto 2004

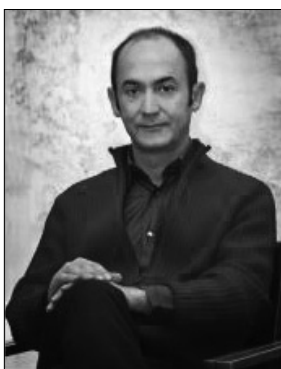
Prof. Paul Parin, devetinosemdesetletni utemeljitelj etnopsihoanalize, eden zadnjih učencev Sigmunda Freuda, nedogmatični socialist, partizanski kirurg, ki pravi, da ga pri življenju drži samo še radovednost do ljudi, že več kot 50 let živi z istim pogledom na Züriško jezero in kljub temu, da je bil že nekajkrat prepričan, da bo napisal svoj epilog, piše in živi še naprej.

Paul Parin se je rodil leta 1916 v Novem Kloštru v Spodnji Savinjski dolini, v družini asimiliranih Judov, ki se je naselila v Trstu v drugi polovici 19. stoletja. Ta pogumni in dosledni človek se je moral že zelo zgodaj soočiti s svojo "judovsko usodo" in morda je tudi to pripomoglo k temu, da je postal zdravnik in psihoanalitik svetovnega slovesa. V svojih zrelih letih pa se je izkazal tudi kot nadarjen literat. Po otroških letih, ki jih je preživel v Novem Kloštru, je obiskoval gimnazijo v Gradcu, vendar je moral po priključitvi Avstrije Nemčiji od tam oditi. Šolanje in študij je končal v Švici, od koder je kot zdravnik prostovoljec skupaj z nekaterimi drugimi kolegi šel pomagat jugoslovanskim partizanom. Od leta 1946 do leta 1952 se je Paul Parin specializiral v nevrologiji

in psihoanalizi ter leta 1949 postal član Mednarodnega združenja psihoanalitikov. Leta 1958 je bil soustanovitelj psihoanalitičnega seminarja v Zürichu, kjer je predaval do leta 1983. Med letoma 1967 in 1970 je bil predsednik Švicarskega združenja za psihoanalizo. Raziskovalna potovanja po zahodni Afriki, kjer je bil skupaj s svojo ženo Goldy Parin-Matthey in Fritzem Morgenthalerjem, so postala podlaga etnopsihoanalize v nemškem prostoru. Do leta 1990 je deloval kot psihoanalitik, nato pa se je izkazal zlasti kot pisatelj in je poleg številnih znanstvenih del objavil tudi več kritičnih esejev o politiki in kulturi. Leta 1986 je dobil literarno nagrado Ericha Frieda. Pet let zatem je dobil od Nemške akademije za jezik in prozo nagrado Siegmunda Freuda za znanstveno delo, dve leti kasneje pa tudi prestižno dunajsko nagrado z istim imenom. Paul Parin je od leta 1995 častni doktor univerze v Celovcu.

S priznanjem ZRC SAZU ga želimo tudi v Sloveniji počastiti tako zaradi njegovih zaslug kot svetovno priznanega znanstvenika kot tudi zaradi njegovih nikoli povsem pretrganih vezi s Slovenijo in simpatij do nje.

Dr. Roberto Dapit
Dobitnik Zlatega znaka ZRC za leto 2004

Dr. Roberto Dapit je bil rojen leta 1957 v Gemoni v Italiji. Diplomiral je na Fakulteti za tuje jezike in književnosti Univerze v Vidmu, leta 1991 je v Parizu magistriral in leta 2004 v Ljubljani doktoriral s področja toponomastičnih in onomastičnih raziskav Beneške Slovenije. Danes je zunanji sodelavec Inštituta za slovenski narodopisje ZRC SAZU in predavatelj na Univerzi v Vidmu. Njegovo raziskovalno delo je usmerjeno v dokumentiranje pripovednega izročila, krajevnih in osebnih imen, šeg in mitologije zlasti v Reziji, Terski dolini in dolini Nadiže. Leta 2004 je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo *Krajevna imena vzhodne Rezije v luči materialnega in duhovnega izročila*. Disertacija je izrazito interdisciplinarno delo filološkega in etnološkega značaja. Osredotočeno je na toponomastiko vzhodne Rezije, obravnavane z jezikoslovnega vidika, ki ga avtor odlično dopolnjuje z vednostjo o zemljepisnih, zgodovinskih in etnoloških danostih. Gre za poglobljeno obravnavo razmerja med jezikom in kulturo oziroma za razkrivanje pomembnih vprašanj o tem, kako jezik "odsliskava" kulturo, kako se torej materialna dediščina in duhovno izročilo zgoščata v jeziku kot mediju, ki to kulturo ohranja. Delo dr. Dapita govori o izjemni povezanosti Rezijanov z neposrednim življenjskim okoljem in vsakdanjim načinom življenja. V vsebinskem in metodološkem pogledu je dragocen prispevek k slovenski dialektologiji in k rezijanostvju kot večdisciplinarnemu raziskovalnemu področju. Poleg tega pa dokazuje, da je na večetničnem, večjezikovnem in večkulturnem območju rezijanščina slovensko narečje, kar je za etnogenezo Rezijanov ključnega pomena. Delo Roberta Dapita nedvomno izkazuje široko znanstveno razgledanost in kritičnost, predvsem pa nosi v sebi še dodatno kvaliteto: avtorjevo najtesnejšo osebno povezanost z ljudmi in geografskim območjem raziskave, ki so hkrati njegovo domače, izvorno okolje.

Dr. Klemen Klun
Dobitnik Srebrnega znaka ZRC za leto 2004

Dr. Klemen Klun, rojen leta 1971, je od leta 1997 diplomirani pravnik, od leta 1998 diplomirani filozof in teolog, leta 2000 je na Oddelku za filozofijo ljubljanske Filozofske fakultete magistriral in tri leta kasneje še doktoriral s področja judovske pravne in krščanske filozofije. V času podiplomskega študija se je dr. Klun izpopolnjeval na univerzah v Oxfordu in Tel Avivu ter imel vabljena predavanja na Pravni in Filozofski fakulteti ter na Fakulteti za humanistične študije v Kopru. V doktorski disertaciji *Dekalog v judovski in krščanski filozofiji*, ki temelji na odličnem poznavanju virov in primarne literature, se Klun ukvarja z vprašanjem razumevanja slovitega kodeksa desetih zapovedi v filozofski tradiciji starega judovstva in zgodnjega krščanstva. Interdisciplinarno zasnovana študija, ki združuje znanje filozofije, religije, pravoznanstva in zgodovine, se prvič pri nas analitično ukvarja s kompleksnim izročilom antičnega judovstva ter rabinskega pojmovanja prava in zakona. Avtor oboje sooča s sočasno interpretacijo izbranih bibličnih odlomkov v besedilih prvih krščanskih filozofov, ki so kodeks dekaloga razumeli nekoliko drugače kot njihovi judovski sodobniki. V doktorski nalogi Klun na bogato argumentiran način ne prikaže le razlik v pojmovanju prava v judovski, helenistični in krščanski misli, ampak tudi razloge zanje, kar daje delu značaj resne humanistične raziskave v najboljšem pomenu besede. Ob branju razprave postane jasno, kako je zahodno mišljenje bistveno zaznamovano s tradicijo bibličnega, rabinskega in helenističnega judovstva ter kako občutna je pomanjkljivost slovenske humanistike prav na področjih, s katerimi se ukvarja dr. Klun.

ZALOŽNIŠKI SVET

Dr. Janez Dular, dr. Peter Klepec, dr. Martin Knez, dr. Naško Križnar, dr. Milan Orožen Adamič, dr. Jurij Snoj, dr. Petra Svoljšak, prof. Milojka Žalik Huzjan, dr. Andreja Žele, dr. Janja Žitnik.

PERSONALNA SESTAVA

Vodja in glavni urednik: dr. Vojislav Likar, znanstveni sodelavec.

Likovno-grafična urednica in oblikovalka: Milojka Žalik Huzjan, sam. strok. sodelavka specialistka v humanistiki.

Samostojni strokovni sodelavec: Iztok Sajko.

Samostojni tehnični sodelavec: Branko Vidmar.

Vodja prodaje: Anita Abram.

Redaktorica in tajnica: Tinka Selič.

Tehnica: Milka Vrbec.

V okviru založniškega programa ZRC SAZU je v letu 2004 izšlo 45 naslovov knjižnih publikacij (od tega v sozaložništvu štirje naslovi), 12 letnikov znanstvenih periodičnih publikacij (od tega trije v sozaložništvu) ter 18 enot drobnih tiskov (katalogi, vodniki, brošure, vabila, poročila ipd.). Izšlo je pet zvezkov iz zbirke Monumenta artis musicae Sloveniae (dva z letnico 2003) in ena CD-plošča iz zbirke Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta.

Večina publikacij je izšla v Založbi ZRC, nekaj izdaj pa so pripravili inštituti samostojno.

Izhajati sta začeli dve novi knjižni zbirki: Lingua Slovenica, ki jo izdaja Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, in Studia litteraria, ki jo izdaja Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede.

Založniški program so finančno podprli Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS, Ministrstvo za kulturo RS, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Raziskovalni sklad ZRC SAZU, Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za zunanje zadeve RS in drugi zunanji sofinancerji.

Založba je samostojno in v sodelovanju z izdajatelji, soizdajatelji in sozaložniki organizirala 20 novinarskih konferenc in javnih predstavitev v Ljubljani

in drugih krajih po Sloveniji. Svoje izdaje je predstavila tudi na petih knjižnih sejnih oz. prodajnih razstavah. Vse publikacije so tekoče predstavljene tudi na internetnem katalogu knjižnih zbirk znanstvene in strokovne literature.

KNJIŽNE IZDAJE IN PERIODIKA

ZBIRKE

Linguistica et philologica

- Jerica Snoj: *Tipologija slovarske večpomenskosti slovenskih samostalnikov.*
- France Novak: *Samostalniška večpomenskost v jeziku slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja.*

Lingua Slovenica

- Helena Dobrovoljc: *Pravopisje na Slovenskem.*
- Anton Velušček (ur.): *Hočevarica. Eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju / An eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje.*
- Ivan Turk (ur.): *Viktorjev spodmol in/and Mala Triglavca.*

Thesaurus memoriae / Series Dissertationes

- Alenka Cedilnik: *Ilirik med Konstantinom Velikim in Teodozijem Velikim.*

Opera Instituti Archaeologici Sloveniae

- Damjan Prelovšek (ur.): *Jože Plečnik – Jan Kotèra. Dopisovanje 1897–1921.*

Studia litteraria

- Drago Šega: *Literarna kritika.*
- Marijan Dovič: *Sistemske in empirične obravnave literature.*

Migracije

- Marie Pislar Fernandez: *Slovenci v železni Loreni (1919–1939) skozi družinske pripovedi / Slovènes en Lorraine du fer (1919–1939) à travers des récits de familles.*

Philosophica / Series Classica

- Aristotel: *Kategorije* (prevod in spremna študija Franci Zore).

Philosophica / Series Moderna

- Aleš Erjavec: *Ljubezen na zadnji pogled. Avantgarda, estetika in konec umetnosti.*
- Peter Klepec: *Vznik subjekta.*

dr. V. Likar

A. Abram

I. Sajko

T. Selič

B. Vidmar

M. Vrbec

M. Žalik Huzjan

Philosophica / Prizma

- Alain Badiou: *Ali je mogoče misliti politiko? Manifest za filozofijo* (prevod Jelica Šumič-Riha in Rado Riha, spremna beseda Jelica Šumič-Riha).

Geografija Slovenije

- Damir Josipovič: *Dejavniki rodnostnega obnašanja v Sloveniji – geografski vidik*.

Življenja in dela

- Andrej Vovk: *Odborniki in članstvo podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda 1885–1918*.

Agora

- Maja Sunčič, Brane Senegačnik (ur.): *Antika za tretje tisočletje*.
- Niklas Holzberg: *Antični roman* (prevedli Neža Vilhelm in Neža Pirč).

Historia scientiae

- Aristotel: *O nebu* (prevedel Pavel Češarek, spremna študija Matjaž Vesel).

Vodniki Ljubljanskega geografskega društva

- Več avtorjev: *Kirgizistan*.

Monumenta artis musicae Sloveniae

- Janez Krstnik Dolar: *Balletti – Sonate*. 2. dopolnjena izdaja.
- Gabriello Puliti: *Ghirlanda odorifera (1612)*.
- Janez Krstnik Novak: *Figaro, Cantate zum Geburts oder Namensfeste einer Mutter*.
- Gabriello Puliti: *Baci ardenti (1609), Armonici accenti (1621)* (z letnico 2003).
- Leopold Ferdinand Schwerdt: *Missa pro resurrectione D.N.J.C. in Es* (z letnico 2003).

Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta

- *Odmev prvih zapisov / The Echo of the First Recordings* (izbor zvočnega gradiva: Marija Klobčar, Drago Kunej, Mirko Ramovš in Urša Šivic; spremna beseda: Marija Klobčar; priprava in obdelava zvočnega gradiva: Drago Kunej).

SAMOSTOJNE IZDAJE

- Ivan Klemenčič (ur.): *300 let / Years Academia philharmonicorum Labacensium*.
- Hans Losert in Andrej Pleterski: *Altenerding in Oberbayern* (v 2 zvezkih).
- *Brižinski spomeniki / Monumenta Frisingensia*. 3., dopolnjena znanstvenokritična izdaja (uredila Darko Dolinar in Jože Faganel).
- Tomaž Podobnikar et al. (ur.): *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004*.
- Ana Zlata Dragaš in Marjeta Škerl: *Higiiena in obvladovanje okužb*.
- Wolf Moskovich, Oto Luthar in Irena Šumi (ur.): *Jews and Anti-Semitism in the Balkans* (Jews and Slavs, vol. 12).

- Wilhelm Tschinkel: *Kočevarska folklor / Gotscheer Volkstum* (uredila A. Pavel Florjančič in Marija Stanonik).
- Ivan Gams: *Kras v Sloveniji – v prostoru in času*. 2. pregledna izdaja.
- Tatyana Devyatkina: *Mordvinian Mythology*.
- Nataša Cigoj Krstulović, Tomaž Faganel, Metoda Kokole (ur.): *Muzikološke razprave. In memoriam Danilo Pokorn*.
- Boško Čušin et al.: *Natura 2000 v Sloveniji – Rastline*.
- Oto Luthar et al.: *Nemirna srca / Restless Hearts. Priročnik za pouk državljske vzgoje. I. zvezek: Migracije*.
- Onja Tekavčič Grad (ur.): *Pogovori z ljudmi v duševnih stiskah. Priročnik za svetovanje*.
- Jurij Fikfak et al. (ur.): *Qualitative Research: Different Perspectives – Emerging Trends*.
- Marina Gržinič: *Situated Contemporary Art Practices. Art, Theory and Activism from (the East of) Europe*.
- Martin Berishaj: *Skrita moč bese. Ženske v imaginariju albanskega tradicionalizma*.
- Milan Orožen Adamič (ur.): *Slovenia – a Geographical Overview*.
- Barbara Murovec (ur.): *Slovenska umetnostna zgodovina: tradicija, problemi, perspektive*.
- Rada Lečič: *Slovenski glagol*.
- Marija Stanonik: *Slovstvena folkloristika med jezikoslovjem in literarno vedo*.
- Aleksander Horvat: *Srednjemiocenske kremenične alge Slovenije / Middle Miocene Siliceous Algae of Slovenia*.
- Lena Holmqvist: *Švedsko-slovenski slovar / Svensk-slovensk ordbok*.
- Marjeta Humar (ur.): *Terminologija v času globalizacije / Terminology at the Time of Globalization*.
- Oto Luthar et al. (ur.): *Za odprto znanost*.
- *Zgodovina iz spomina / Történelem emlékeztetől. Vilko Novak: Polemika o knjigi Tiborja Zsige Muravidéktől Trianonig / Polémia Zsiga Tibor Muravidéktől Trianonig című könyvéről*.

PERIODIKA

- *Acta carsologica / Krasoslovni zbornik* 32, št. 1, 2 (sozaložnik: SAZU).
- *Acta geographica Slovenica / Geografski zbornik* 44.
- *Acta historiae artis Slovenica* 9.
- *Arheološki vestnik* 55 (sozaložnik: SAZU).
- *Dve domovini / Two Homelands*, št. 19, 20.

- *Filozofski vestnik* 25, št. 1, 2, 3.
- *Hacquetia* 3, št. 1, 2.
- *Jezikoslovni zapiski* 10, št. 1, 2.
- *Keria. Studia Latina et Graeca* VI, št. 1, 2 (izdajatelj: Društvo za antične in humanistične študije Slovenije).
- *Pogled – The View. Acta Suicidologica Slovenica* II, št. 1–2 (soizdajatelj: Slovensko združenje za preprečevanje samomora).
- *Studia mythologica Slavica* 7.
- *Traditiones* 33, št. 1, 2 (sozaložnik: SAZU).
- *Umetnostna kronika*, št. 2, 3, 4, 5.

INŠTITUTI IN
RAZISKOVALNE ENOTE

ZNANSTVENI SVET

Znanstvena svetnica SAZU prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica izr. prof. dr. Metka Furlan (do 8. 7.), akad. prof. dr. Kajetan Gantar, znanstvena svetnica izr. prof. dr. Majda Merše (namestnica predsednika), akad. prof. dr. Janez Orešnik (predsednik), višja znanstvena sodelavka izr. prof. dr. Vera Smole, znanstvena sodelavka doc. dr. Andreja Žele. Novi Znanstveni svet je bil konstituiran 9. 9.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica SAZU (d. d. r.).

Pomočnica predstojnice (od 1. 3.): dr. Helena Dobrovoljc, asistentka z doktoratom.

Samostojna strokovna delavka: Alenka Porenta.

Tajnica: Alenka Lap.

Leksikološka sekcija

Vodja: doc. dr. Andreja Žele, znanstvena sodelavka.

Asistentka z doktoratom: dr. Aleksandra Bizjak (od 14. 10.).

Asistentki z magisterijem: mag. Apolonija Gantar (zaposlena do 30. 6. in ponovno od 1. 11.), mag. Nataša Jakop.

Samostojni strokovni sodelavci specialisti v humanistiki: Martin Ahlin, mag. Alenka Gložančev, Janez Keber, Polona Kostanjevec, Branka Lazar, Zvonka Praznik, mag. Jerica Snoj, Ivanka Šircelj - Žnidaršič, Nastja Vojnovič.

Asistent: Peter Jurgec.

Strokovni delavki: Nevenka Jerman, Rožamarija Lučka Uršič.

Etimološko-onomastična sekcija

Vodja: izr. prof. dr. Metka Furlan, znanstvena svetnica.

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Marko Snoj.

Asistentka z magisterijem: mag. Simona Klemenčič.

Samostojni strokovni sodelavec v humanistiki: mag. Silvo Torkar (od 10. 11. v sekciji).

Strokovna sodelavka: Helena Jazbec.

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Vodja: izr. prof. dr. Majda Merše, znanstvena svetnica.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Francka Premk.

Znanstvena sodelavka: dr. Jožica Narat.

Asistentka z doktoratom: dr. Andreja Legan Ravnikar.

Samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki: doc. dr. France Novak (do 31. 10.).

Asistent: Kozma Ahačič.

Strokovna delavka: Marjeta Kambič (zunanja sodelavka).

Dialektološka sekcija

Vodja: doc. dr. Jožica Škofic, znanstvena sodelavka.

Višja znanstvena sodelavca: izr. prof. dr. Vera Smole (d. d. r.), dr. Peter Weiss.

Znanstveni sodelavec: doc. dr. Vladimir Nartnik (od 8. 7.).

Asistentki z doktoratom: dr. Tjaša Jakop (od 14. 10.), dr. Karmen Kenda-Jež.

Asistentka z magisterijem: mag. Danila Zuljan Kumar.

Sekcija za terminološke slovarje

Vodja: Marjeta Humar, samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki.

Samostojni strokovni sodelavci specialisti v humanistiki: Ljudmila Bokal, Borislava Košmrlj - Levvačič, Jakob Müller (zunanji sodelavec), Cvetana Tavzes.

Asistentka: Mojca Žagar (od 1. 11.).

Samostojna tehničarka: Marija Djurovič.

Višja tehničarka: Karmen Nemeč.

Laboratorij za korpus slovenskega jezika

Vodja: doc. dr. Primož Jakopin, znanstveni sodelavec.

Asistentki z doktoratom: dr. Helena Dobrovoljc (od 19. 3.), dr. Birte Lönneker (tuja raziskovalka).

dr. V. Cvetko
Orešnik

A. Lap

A. Porenta

LEKSIKOLOŠKA SEKCIJA

dr. A. Žele

M. Ahlin

dr. A. Bizjak

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskava slovenske terminologije in priprava terminoloških slovarjev

V5-0654

Vodja projekta: M. Humar.

Leksikografske in leksikološke raziskave slovenskega jezika z uporabo digitalnih jezikovnih virov

L6-5405

Vodja projekta: V. Cvetko Orešnik.

Slovensko-nemški jezikovni stiki v kulturnozgodovinskem okviru / Prispevki k problematiki nemških jezikovnih otokov na Slovenskem

V5-0822

Vodja projekta: V. Cvetko Orešnik.

Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju

P6-0038

Vodja programa: V. Cvetko Orešnik.

Slovenska udeležba v mednarodni zbirki *Biblia Slavica*

J6-6248

Vodja projekta: V. Nartnik.

Spletni seznam besed slovenskega jezika

V6-0123

Vodja projekta: P. Jakopin.

Oblačilno izrazje v Kanalski dolini – štirijezični elektronski (spletni) slovar

Z-108/04

Vodja projekta: K. Kenda-Jež.

Naravna in kulturna dediščina

Vodja infrastrukturne skupine: H. Dobrovoljc.

Delo v okviru projektov je teklo v posameznih sekcijah.

LEKSIKOLOŠKA SEKCIJA

Slovar novejšega besedja slovenskega knjižnega jezika (SNB; kot delovna medfaza k načrtovanemu enozvezkovniku slovenskega knjižnega jezika)

Vodja projekta: A. Žele.

Redaktorice: A. Bizjak, A. Gantar, A. Gložančev, P. Kostanjevec, I. Šircelj - Žnidaršič, N. Vojnovič; naglaševanje: P. Jurgec (mladi raziskovalec); obli-

koslovna označitev gesel: P. Jakopin in A. Bizjak; etimološke razlage: M. Snoj.

Strokovna delavka: N. Jerman.

Na podlagi celotnega zbornika novejšega besedja (iz klasične listkovne kartoteke po l. 1991, korpusa *Nova beseda* in drugih virov) in t. i. orientacijskega širšega geslovnika (izdelanega v obdobju marec–december 2003) se je po črkah oblikoval ožji geslovník novejšega besedja (opravljeno: A–D). Načelno konceptualno izhodišče (objavljeno v JZ 9/1, 2003) in poskusno redigiranje gesel zlasti pod B (460 gesel) omogočata oblikovanje konkretnih slovaropisno-redakcijskih načel. Zbiranje, izbiranje in urejanje besedja oz. oblikovanje širšega in ciljnoprojektne geslovnika (opravljeno: A–D) sta izvajali A. Gložančev in P. Kostanjevec (ob delni pomoči I. Šircelj - Žnidaršič in N. Vojnovič); N. Jerman po navodilih vpisuje in alfabetira sprotne izpise novih besed (z vpisi se sproti digitalizirajo tudi klasično paberkovalno zbrani zapisi novih besed – gesel s sobesedilom – 2.860 izpisov). Težišče sedanjega dela sodelavk projekta (A. Bizjak, A. Gantar, A. Gložančev, P. Kostanjevec in I. Šircelj - Žnidaršič) bo na redakcijskem delu, zlasti v smislu oblikovanja slovaropisno-redakcijskih načel. Sproti se bo dodelovala oz. dopolnjevala tudi računalniška maska (A. Gantar). A. Gložančev in P. Kostanjevec bosta nadaljevali izdelavo geslovnika od D dalje. P. Jurgec je za naglaševanje gesel pripravil dva elaborata (*Fonologija v Slovarju novejšega besedja s posebnim poudarkom na tonematiki, Predlog za izgovorjavo iztočnic v Slovarju novejšega besedja*), 3. 2.

Skupina je opravila temeljno delo zbiranja novejšega besedja za obdobje 1985–2004. Popisano in urejeno osnovno novejšje besedje je izhodiščna oz. osnovna besediščna baza za vse slovarske projekte sekcije.

Slovar sinonimov slovenskega jezika

Redaktorji: M. Ahlin, B. Lazar, Z. Praznik, J. Snoj.

Slovar bo predvidoma obsegal 15.000 geselskih dominant in 35.000 kazalk. Redaktorji so dopolnjevali redakcijska načela – izdelovali so redakcije dominant in obdelovali njihove sopomenske povezave: Ahlin (redakcije glagolskih vidskih parov), Lazar (redakcije samostalniških tvorjenk), Praznik (redakcija pridevnikov in tvorjenih imen na *-ost*), Snoj (redakcija ženskih imen). Pripravljenih je 1.150 dominantnih iztočnic (5.740 skupaj s kazalnimi iztočnicami).

Redaktorji so v skladu z uradnimi dogovori v pogodbeno določenem roku preizkušali razpoložljivo te-

mag. A. Gantar

mag. A. Gložančev

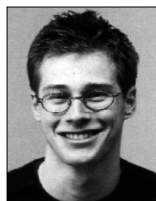
N. Holz

mag. N. Jakop

N. Jerman

P. Jurgec

stno različico slovaropisnega programa SlovarRed; na podlagi preizkušanja možnosti, ki jih je dajala ta različica, so nato opisali ugotovljene pomanjkljivosti, izdelali pisne predloge za dopolnitev programa, kot jih zahteva specifičnost postopkov pri pripravi sinonimnega slovarja, in jih do konca maja predložili avtorju programa.

Frazeološki slovar slovenskega jezika

Redaktor: J. Keber.

Predvideni obseg slovarja je 12.000 samostojno razloženih frazemov, v celoti pa okrog 30.000 gesel in podgesel. Izdelanih je bilo 1.000 izhodiščnih slovarskih sestavkov (vseh skupaj, vključno s kazalkami, pa 5.560).

Vežljivostni slovar slovenskih glagolov

Redaktorica: A. Žele.

Obseg slovarja oz. geslovnika je 2.345 glagolskih gesel, izbranih na podlagi predhodno oblikovanih glagolskih vežljivostnih pomenskih skupin. Izdelanih je bilo približno 450 izhodiščnih slovarskih sestavkov (vseh skupaj, vključno s kazalkami, je nekaj čez tisoč gesel).

Lematizacijski slovar

Sodelavci: P. Jakopin, A. Bizjak, L. Uršič.

Oblikoslovno je bilo označenih in preverjenih 111.623 besed; označevanje še neoznačenega dela korpusa *Nova beseda* se nadaljuje.

Magistrski in doktorski študij

A. Gantar je 11. julija oddala doktorsko delo *Frazem in njegovo besedilno okolje*.

N. Jakop je pripravljala doktorsko disertacijo *Tipologija oblikoslovnih, skladijskih in pomenskih značilnosti pragmatičnih frazemov* in jo decembra oddala v branje.

V aprilu in maju so A. Gložančev, P. Kostanjevec in N. Vojnovič opravile lekturni pregled slovenskega dela *Švedsko-slovenskega slovarja* avtorice L. Holmqvist.

Arhiv Leksikološke sekcije vodi in ureja N. Jerman.

ETIMOLOŠKO-ONOMASTIČNA SEKCIJA

Etimološki slovar slovenskega jezika

Za četrto knjigo je bilo izdelanih 67 slovarskih sestavkov. Opravljena je bila po ena korektura nezdruženega in združenega besedila, ki obsega 4 MB (M. Snoj, M. Furlan).

Slovar jezika Janeza Svetokriškega

Za slovar je bilo izdelanih 3.845 slovarskih sestavkov in opravljena korektura vseh tistih gesel, ki obravnavajo imensko gradivo in besede tujega izvora (M. Snoj).

Digitalizacija Pleteršnikovega slovarja

Po optimalizaciji dela z uporabo skeniranja, OCR-a, dodatne sistemske obdelave s programom Pletko (avtorja H. Jazbec in D. Smole), ki je bil inštitutskim sodelavcem predstavljen 14. 9., in s pritegnitvijo zunanje študentske pomoči je bil opravljen vnos 757 strani Pleteršnikovega slovarja, 715 strani slovarja pa je bilo obdelanih do zadnje faze dodatnega ročnega vnosa (H. Jazbec, konzultativno M. Furlan).

V okviru CRP-a *Slovensko-nemški jezikovni stiki v kulturnozgodovinskem okviru* je S. Torkar dokončeval temo *Tirolska občno- in lastnoimenska dediščina (antroponimi, hišna, krajevna, stanovniška, vodna in gorska imena) na območju nekdanje rihtarije Nemški Rut*. Za monografijo o Košani, ki jo pripravlja dr. Marjan Dolgan, je napisal krajše poglavje o zemljepisnih imenih ter kritično oceno *Slovenskega etnološkega leksikona*. Skupaj z M. Furlan je imenoslovno in slovaropisno svetoval pri pripravi monografije *Krajevno imenoslovje na slovenskem Zahodu* (avtor Pavle Merku).

H. Jazbec je dopolnjevala klasično zbirko *Dela slovenskih jezikoslovcev* (P. Merku, F. Jakopin, J. Kelemina, I. Grafenauer, A. Grad).

Magistrski in doktorski študij

S. Klemenčič je izdelovala doktorsko disertacijo *Starejše jezikovne povezave albanščine, baltščine in slovanščine*, H. Jazbec pa magistrsko nalogo *Nemške izposojenke v besedilu Primoža Trubarja: Ena dolga predgovor*.

SEKCIJA ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGA JEZIKA

Priprava Besedišča slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja

Vsi delavci sekcije so nadaljevali pregledovanje gradiva, zbranega s popolnim izpisom protestantskih besedil, urejanje kartotek in podatkovno opremljanje iztočnic iz devetih protestantskih del (šestih Trubarjevih: *TA EVANGELI SVETIGA MATEVSHA*, 1555 (TE 1555); *TA PERVI DEIL TIGA NOVIGA TESTAMENTA*, 1557 (TT 1557); *TA DRVGI DEIL TIGA NOVIGA TESTAMENTA*, 1560 (TT 1560); *SVETIGA PAVLA TA DVA LISTY HTIM CORINTA-*

J. Keber

P. Kostanjevec

B. Lazar

Z. Praznik

mag. J. Snoj

I. Šircelj - Žnidaršič

 Z R C
SAZU

R. L. Uršič

N. Vojnovič

 ETIMOLOŠKO-
ONOMASTIČNA
SEKCIJA

dr. M. Furlan

H. Jazbec

mag. S. Klemenčič

RIEM, *INVTA HTIM GALAtariem*, 1561 (TL 1561); *Ta Celi Pfallter Daidou*, 1566 (TPs 1566); *NOVIGA TESTAMENTA PVSLEDNI DEIL*, 1577 (TT 1577) in treh Dalmatinovih: *PASSION*, 1576 (DPa 1576); *BIBLIE, TV IE, VSIGA SVETIGA PISMA PERVI DEIL*, 1578 (DB 1578) in *BIBLIA*, 1584 (DB 1584)). Iztočnicam so bili pripisani besednovrstni in drugi potrebni slovnični podatki, na podlagi gradiva so bili ločeni homonimi, posebni tipi iztočnic (glede na pravopisno problematiko, na pojavitveno vezanost na Register in na citatno prevzetost) pa opremljeni še z dodatnimi pojasnili. Dodane so bile potrebne kazalke, ločeno pa so nastajali sezname vodilk. Podatkovno je bilo opremljenih pribl. 9.100 enot: 684 iz TE 1555 (*ajd-lahko*; K. Ahačič); 850 iz TT 1557 (*aar-hudičev*; M. Merše), 190 iz TT 1560 (*abba-evangelium*; F. Novak); 2.350 iz TL 1561 (celotna abeceda, z izjemo nekaterih besednovrstno težje določljivih besed; J. Narat); 2.820 iz TPs 1566 (*a-vunkaj*, z izjemo nekaterih besednovrstno težje določljivih besed; A. Legan Ravnikar); 585 iz DPa 1576 (*padati-telo*, z izjemo nekaterih besednovrstno težje določljivih besed; K. Ahačič); 1.360 iz TT 1577 (*a-najsi*; F. Premk); rešenih je bilo več prej odloženih, težjih primerov iz DB 1578 (A. Legan Ravnikar) in 260 gesel iz DB 1584 (*kesniti-kraški*; M. Merše). Delo je hitreje potekalo pri obdelavi krajših besedil, saj so iztočnice gradivsko manj bogate. Pregled je zaobsegel pribl. 197.000 izpisov.

K. Ahačič je preskeniral Trubarjev prevod Matevževa evangelija (TE 1555). Pri branju in urejanju besedila se je ravnal po *Načelih za branje skeniranih strani TE 1555 s pomočjo programa ABBYY FineReader ter njihov izpis v programu Word 2000*, ki jih je sam pripravil in ki so bila sprejeta na seji delavcev sekcije. M. Kambič je v računalnik vnesla 14 strani uvodnih poglavij, ki jih ni bilo mogoče preskenirati. Opravljene so bile korekture besedila (K. Ahačič, M. Kambič, M. Merše in J. Narat). K. Ahačič je s pomočjo P. Jakopina in programa Eva besedilo TE 1555 pretvoril v konkordance, ki jih je dokončno uredil v programu Excell.

Problematika, povezana s pripravo Besedišča, je bila obravnavana na sestankih delavcev sekcije. Za zahtevnejše probleme, ki so se pokazali pri obdelavi gesel, je bilo pripravljenih več zgledov reševanja z utemeljitvami. M. Merše je ob pregledu gesel iz DB 1584 pripravila vzorec reševanja besednovrstne problematike gesel *kaj in kje* (tudi zvez s sestavino *kje*) ter vzorec prikaza besednih zvez (zaimenskih, prislovnih, predložnih, vezniških itd.) in njihovih delov. F. Novak je prav tako ob pregledu gradiva iz DB 1584 pripravil vzorec besednovrstnega prikaza iztočnic *se in si*. Izdelani vzorci so bili ponujeni v

uporabo sodelavcem. Nadaljeval se je računalniški vnos podatkov, s katerimi so bila (v letih 2003 in 2004) opremljena gesla iz DB 1578 in DB 1584 (M. Kambič).

Prilagodljiva dela za Slovar slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja

Nadaljevalo in končalo se je gradivsko ločevanje (pravopisno, sklonsko in številsko) različnih oblik samostalnika *gospod*, potekalo je ločevanje spregatvenih oblik glagolov *hoteti* in *imeti* (M. Kambič). Urejanje je zaobseglo pribl. 45.000 pojavitev teh treh besed.

Slovenska udeležba v mednarodni zbirki Biblia Slavica

M. Merše in F. Novak sta sodelovala pri oblikovanju dokončnega seznama protestantskih del, ki naj bi bila ponatisnjena v zbirki. M. Merše je sodelovala tudi pri dogovorih o izdelavi digitalnih posnetkov izbranih Trubarjevih in Dalmatinovih del. Pregledala je vse izvode petih protestantskih biblijskih prevodov (s seznama devetih del, ki naj bi bila ponatisnjena v zbirki), ki jih hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani (2 izvoda TT 1560, izvod DJ 1575, izvod DB 1578, 3 izvode TPs 1566 in 3 izvode TT 1581–82). Preverila je besedilno popolnost in kakovost izvodov ter izdelala načrt za sestavljanje besedilne celote na osnovi nepopolnih izvodov. Ker izvod DB 1578 iz NUK-a za skeniranje ni bil primeren, je prosila za izposajo izvoda DB 1578, ki ga hrani Frančiškanski samostan v Kamniku, in izvoda, ki ga hrani Medobčinski muzej v Kamniku. Pregledala je tudi ta dva izvoda. Na njuni osnovi so bili v NUK-u izdelani digitalni posnetki besedila. M. Merše je pregledala posnetke in sestavila seznam nujnih popravkov. Dogovarjala se je tudi za izposajo izvodov TL 1561, ki jih hranita Minoritski samostan sv. Petra in Pavla na Ptujju in Frančiškanski samostan Nazarje. Zbrala je podatke, potrebne za izdelavo osnutka pogodbe, ki zadeva izdajo slovenskih zvezkov mednarodne zbirke Biblia Slavica pri založbi Ferdinand Schöningh, Paderborn, München, Wien, Zürich.

Magistrski in doktorski študij

K. Ahačič je opravil zadnji izpit za drugi letnik magistrskega študija in se po odobritvi neposrednega prehoda na doktorski študij vpisal v tretji letnik doktorskega študija na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Prijavil je dispozicijo doktorske disertacije z naslovom *Misel o jeziku in književnosti pri slovenskih protestantskih piscih 16. stoletja*. Tema je bila 6. 10. potrjena.

Računalniški program Hist2000

T. Seliškar je (na osnovi jezikoslovnih predlogov M. Merše) pripravil izpopolnjeno različico programa Hist2000, namenjenega za izdelavo besednovernega popisa besedja, zajetega s popolnim izpisom del slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Izpopolnjena različica je prirejena za Windows 2000 in omogoča hkratni dostop večjega števila uporabnikov.

DIALEKTOLOŠKA SEKCIJA

Slovenski lingvistični atlas – SLA

Kartografirana in komentirana so bila: a) leksična vprašanja: SLA 0420 (*krompir*), SLA 0625 (*svat*) (J. Škofic), b) oblikoslovna vprašanja za dvojinske oblike samostalnikov in pridevnikov: SLA 0606 (*sin*), SLA 0607 (*hči*) in SLA 0145 (*okno*) in pridevnikov (vprašanja št. SLA 0577, SLA 0715 in SLA 0834) (T. Jakop). Leksični karti z obsežnejšim komentarjem sta v tisku, oblikoslovne so sestavni del disertacije.

Poskusno so bile kartografirane: a) leksične karte: SLA 0632 (*omožiti se*) in SLA 0633 (*oženiti se*) (J. Škofic) ter SLA 0222 *gnjat*, SLA 0221 *velika noč* in SLA 0224 *pirhi* (V. Smole); poskusno so bile kartografirane tudi primerjalne karte za SLA 0632–0633 (*oženiti se–omožiti se*), SLA 0244–0245 (*ženin–nevesta*), SLA 0244–0613 (*ženin–zet*), SLA 0245–0614 (*nevesta–snaha*), SLA 0613–0614 (*zet–snaha*) (J. Škofic); b) fonetična karta: refleksi stalno dolgega in staroakutiranega *a* v nezadnjih besednih zlogih (V. Smole). Dokončno je bil po vprašalnici za SLA zapisan govor Juršincev (SLA 378) (J. Škofic). Napisan je bil fonološki opis za SLA 378 – Juršinci (J. Škofic). Dokončan je (predvsem glasoslovni) opis govora kraja Šmarje - Sap (V. Smole).

V Wordovo tabelo je bilo vneseno narečno gradivo za Ukve (SLA 005, T. Logar 1967) (K. Kenda-Jež). Poskeniranih/digitaliziranih je bilo 26 zvezkov zapisov krajevnih govorov za SLA, 1 zapis na listkih SLA, 3 opisi govorov SLA, 1 zapis besedila SLA, 2 zapisa zunaj mreže za SLA (zunanja sodelavka, študentka A. Žejn).

Za SLA in OLA je bil izdelan in predan v uporabo vnašalni sistem ZRCola s pisavo 00 ZRCola (P. Weiss), ki je namenjena preprostemu vnašanju posebnih jezikoslovnih znakov v računalniškem okolju Windows (vnašalni sistem je razširjen tudi na sestavljive znake v cirilici). (R. Valentak iz Računalniškega centra je izdelal namestitveni program za paket z vnašalnim sistemom ZRCola in pripravil dokumentacijo.) Do konca leta je bil vnašalni sistem

ZRCola dopoljen s prilagoditvami za hrvaščino, slovaščino in poljščino ter ruščino, beloruščino in ukrajiniščino. Na zasedanju mednarodne komisije za pripravo Slovanskega lingvističnega atlasa (OLA) v Bratislavi je bila ZRCola sprejeta za skupno osnovo pri delu za OLA. Pripravljena je spletna stran ZRCole (ZRCola.zrc-sazu.si).

Slovenski lingvistični atlas – OLA

Vneseno je bilo slovensko gradivo za prvi oblikoslovni zvezek (v makedonski redakciji) *Zaimki*: odgovori na 99 vprašanj za točke 5–21, 146–149 in 117 indeksov za fonetični zvezek *Refleksi *i, *y in *u*, ki naj bi ga izdali pri nas; dopolnjeno je bilo gradivo za 6. leksično-besedotvorni zvezek (podatki o pripravljavcih gradiva ter priprava gradiva za vprašanja L 1129 *mleko takoj po telitvi* in F(Sm) 1130 *mlezivo* ter za pomen leksema *pečenje*). Opravljene so bile korekture 10 indeksov za slovaški zvezek OLA (vse V. Smole in K. Kenda-Jež). Vneseno je bilo tujejezično gradivo za **u* (P. Weiss) in gradivo za leksično karto “*prazen*” (V. Smole skupaj z M. Šeklijem s Filozofske fakultete). Pripravljena sta bila indeksa za karti FP 2697 **š/e/stb*, FM 2737 **š/e/stb(-jb)* za zvezek *Refleksy *e* (K. Kenda-Jež).

Evropski lingvistični atlas – ALE

Besedotvorno in etimološko je bil dopoljen komentar za geslo ALE 462 *dvojčki*, ki ga je avtor na zasedanju v Brestu oddal v sklopu komentarjev za predvideni 8. zvezek ALE (V. Nartnik). Vneseno in analizirano je bilo dostopno gradivo za geslo ALE 340 *krompir* (J. Škofic) – glede manjkajočega in nepopolnega gradiva si je avtorica nastajajoče karte dopisovala s člani drugih nacionalnih komisij pri ALE (več kot 50 odposlanih in okrog 30 prejetih dopisov). Pregledano je bilo slovensko gradivo in komentarji, ki so jih slovenski nacionalni komisiji pri ALE v Brestu izročili avtorji novih kart, in poslani popravki in dopolnila s komentarji avtorjem člankov: Timuška (ALE 138 – *moški*, ALE 139 – *ženska*), Donadze (ALE 469 – *zet*), Brietz (ALE 453 – *družina*, ALE 454 – *starši*, ALE 455 – *oče*, ALE 465 – *stari oče*, ALE 467 – *stara mati*). Dopolnila h komentarjem so bila poslana tudi referentom iz Bresta: Watson (ALE 281 – *studenec*, ALE 499 – *pismo*, ALE 386 – *čevljar*), Loma (ALE 320 – *oven*, ALE 321 – *skopljen oven*), Waniakova (ALE 496 – *papir*), Caprini (ALE 345 – *kladivo*) (J. Škofic).

Ob selitvi iz prostorov na Novem trgu 4 je bilo pregledano in urejeno slovensko gradivo – arhiv za ALE (J. Škofic). Štirje fascikli gradiva za ALE so bili nato poskenirani in shranjeni v elektronski obliki (A. Žejn).

dr. M. Snoj

mag. S. Torkar

SEKCIJA ZA
ZGODOVINO
SLOVENSKEGA
JEZIKA

dr. M. Merše

K. Ahačič

dr. A. Legan
Ravnikar

Monografije, disertacije

T. Jakop je 31. 3. oddala svojo doktorsko disertacijo *Dvojina v slovenskih narečjih* na Filozofski fakulteti v Ljubljani in jo uspešno zagovarjala 20. 5.

D. Zuljan Kumar se je osredotočala na delo za doktorsko disertacijo *Govorjena briška narečna besedila z vidika besedilne skladnje*, za katero je 24. 3. na Filozofski fakulteti v Ljubljani oddala prošnjo za odobritev doktorske teme. Vzporedno s študijem je besediloslovno analizirala narečna besedila, ki jih je posnela v vaseh Šlovrenc, Medana, Senik in Golo Brdo ter jih fonetično zapisala; s tem je dopolnila tudi korpus briških narečnih besedil.

J. Škofic je nadaljevala zbiranje narečnega besedja (zlasti umetnikovaške terminologije) in besedil za monografijo o govoru Kroepe.

V. Smole je v Šentrupertu na Dolenjskem zapisovala narečne frazeme tega govora za narečni frazeološki slovar.

P. Weiss je poskeniral in v formatu .pdf (kar pomeni tudi s knjižnimi zaznamki) uredil Tominčevo knjigo *Črnovrški dialekt* (1964) in tipkopis *Križnikovega rokopisnega gradiva za Baudouina de Courtenayja*, ki se hrani v St. Peterburgu, kopije pa na Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU, v formatu .pdf pa je uredil tudi poskenirani rokopis Šašlovega *Rožanskega besednjaka* (1957).

Strokovno računalniško izobraževanje

Vsi člani sekcije so se štiri zaporedne petke (od 16. 4. do 14. 5.) na ISJ udeležili tečaja o uporabi programskih orodij za fonetične analize govora (Cool Edit, Praat, SMS), ki ga je vodil P. Jurgec.

V sekciji je bilo nekaj internih posvetov, npr. o geografskih predlogah za osnovno karto za SLA (M. Orožen Adamič), o analizi govora s programskim orodjem Cool Edit (P. Jurgec), o uporabi programa SlovarRed za pripravljane dialektoloških slovarjev (T. Seliškar). Še vedno preizkušamo tudi različne načine računalniškega kartografiranja (s kloniranjem, avtomatsko s pomočjo vmesnih programov ipd.) in digitalizacije gradiva.

SEKCIJA ZA TERMINOLOŠKE SLOVARJE
Splošni tehniški slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes.

Zunanji sodelavci: prof. dr. Andrej Paulin (vodja), prof. dr. Andrej Čadež, Leo Čelik, univ. dipl. inž., Peter Černigoj, univ. dipl. inž., prof. dr. Peter Glavič, Božo Igljč, univ. dipl. inž., prof. dr. Sonja Malej Kveder, Franc Spiller - Muys, univ. dipl. inž. (samo januarja), prof. dr. Jože Spanring, mag. Anton

Stušek, dr. Andrej Šmalc, Jože Unk, univ. dipl. inž., prof. dr. Florjan Vodopivec.

Komisija je imela 31 sej, na katerih je bilo obravnavanih 636 novih iztočnic, predvsem črke B (*belilno delovanje–blišč*), ter iztočnic, vsebinsko povezanih z njimi. C. Tavzes je za seje pripravljala zapisnike in novo gradivo in ga vnašala v SlovarRed 2.1. Popravljenih je bilo 1.733 iztočnic in 1.082 razlag. Pregledano je bilo gradivo črke A za objavo in vneseni popravki. M. Djurovič je vnesla 639 slovarskih člankov, onaglasila, vnesla ključne, razmerne izraze, označevalnike in zglede ter korigirala 1.490 slovarskih člankov. K. Nemeč je skenirala prvo knjigo *Splošnega tehniškega slovarja* (727 str.). S. Atelšek je v SlovarRed 2.1 vnesel 3.345 in popravil 3.800 slovarskih člankov, zlasti črke A.

Nadaljevali so se pregled, dopolnjevanje in vnos gradiva za novo izdajo jezikovnega priročnika za tehnike (A. Šmalc, L. Čelik, A. Stušek, J. Spanring, B. Igljč, S. Malej Kveder, A. Paulin, C. Tavzes). Priporombe so se obravnavale na posebnih sejah. Precej pozornosti smo posvetili poimenovanju fizikalnih veličin in njihovih enot, imenom kemijskih elementov in spojin ter nekaterim izrazom ali pomenskim sklopom, ki se velikokrat uporabljajo napačno (npr. tehniški : tehničen, analitičen : analitski : analizen, energijski : energetski, inženiring : inženirstvo, genski : genetski, visok : velik, vsebnost : količina : delež), uporabi ločil, pisanju formul in oblikovanju strokovnih in znanstvenih člankov.

Slovar procesne tehnike

Notranja sodelavka: C. Tavzes.

Zunanji sodelavci: prof. dr. Peter Glavič (vodja), Leo Čelik, univ. dipl. inž., dr. Sonja Malej Kveder, mag. Anton Stušek, dr. Andrej Šmalc.

Na 31 sejah je bilo obravnavanih 485 iztočnic z razlagami in 64 ustrezniki v angleškem in nemškem jeziku v glavnem črke A, ki jih je C. Tavzes s popravki vnesla v SlovarRed 2.1.

Gledališki terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar.

Notranji sodelavki: L. Bokal (do 20. 4.), M. Žagar.

Zunanji sodelavci: Viktor Molka, univ. dipl. inž., Janko Moder, prof., Slavka Lokar, prof., mag. Katja Podbevšek, dr. Barbara Michieli Sušec.

Tehnični sodelavki: M. Djurovič in K. Nemeč. Komisija je imela 31 sej. Redakcija je potekala po tematskih sklopih (kinezika; vrste gledališč /katakali, kabuki, no, kitajsko, japonsko, indijsko, sanskrtsko/; hepening, performens, body art; semiotika, dramatika; maska, maskiranje; horizonti, prospekti,

dr. J. Narat

dr. F. Novak

dr. F. Premk

DIALEKTOLOŠKA SEKCIJA

dr. V. Škofic

dr. T. Jakop

draperija, portali, kostumi, plošče, mostovi, stolpi, vrvišča; dvorana, oder, dvoranski del gledališke stavbe, odrski del gledališke stavbe; red, galerija, balkon, parter, vrste sedežev, lož, balkonov, stojišč ipd.). Dokončno je bilo izdelanih 356 slovarskih člankov, 50 pa je pripravljenih za komisijско obdelavo (skupaj končanih 1.828). Večino gradiva je vnesla v Word M. Humar, del tudi v SlovarRed 2.1; imela je 10 sej s člani komisije in zunanji sodelavci za pripravo gradiva. K. Nemeč je v SlovarRed 2.1 vnesla 255 slovarskih člankov, del pa M. Humar in M. Žagar. L. Bokal je pripravila slovarske članke o gledaliških prostorih in delavnicah. M. Žagar je sodelovala na sejah, pripravljala predloge slovarskih člankov, pregledala nekatera nova dela, izpisala izraze in primerjala geslovnik za gledališki slovar z že izdelanim slovarskim besedilom (K, L, M, N, O, P in R).

Biološki terminološki slovar – botanika

Vodja skupine: B. Košmrlj - Levačič.

Zunanji sodelavci: prof. dr. Franc Batič, dr. Aleksa Cimerman, prof. dr. Nada Gogala, prof. dr. Andrej Martinčič, mag. Andrej Seliškar, akad. dr. Alojz Šercelj in mag. Boris Turk.

Komisija je imela 48 sej, podkomisija za ekologijo 22, podkomisija za histologijo oz. fiziologijo pa 26. Končana je bila redakcija ekoloških terminov (317) in opravljen usklajevalni pregled, pri katerem so bili dodani manjkajoči termini, neustrezni pa izločeni. Skupno je obdelanih 1.342 ekoloških terminov. Za komisijско obdelavo je pripravljenih 112 bioloških terminov. Podkomisija za histologijo je pripravila hierarhično strukturirano shemo histoloških terminov in zredigirala 348 slovarskih sestavkov. Podkomisija za fiziologijo je obdelala 372 slovarskih sestavkov. Pri obdelavi terminov, povezanih s fiziološkimi pojavi, se je pokazalo, da je treba upoštevati še mejno izraze, tj. termine s področja fizike, kemije, ekologije (94 terminov pomenskih polj *tlak*, *prevodnost*, *upornost*). V večjem ali manjšem obsegu so se sproti vnašali tudi angleški in nemški ustrezniki, redkeje latinski. B. Košmrlj - Levačič je vse podatke vnesla v SlovarRed 2.1. V celoti je za ta slovar izdelanih 4.578 slovarskih člankov.

Pravnozgodovinski terminološki slovar

Zunanji sodelavci: J. Müller, prof. dr. Janez Kranjc, doc. dr. Vladimir Simič, mag. Marko Kambič, dr. Katja Škrubej.

Tehnična sodelavka: K. Nemeč.

J. Müller je razvil in sistematiziral računalniške datoteke *surovo* in *cisto* ter zajemalne metode. Mag. France Baraga je sestavil, poenostavil in dopolnil

računalniški program Konkord za zajemanje terminov skupaj s širšim besedilnim okoljem ter njihovo abecedno urejanje. Za računalniško pridobivanje terminov je J. Müller razvil pet metod: konkordno, zajemalno, povzemalno, nabiralno in registrsko. Vsi izpisi so računalniško opremljeni z identifikacijsko značko. Za bibliografsko identificiranje gradiva so tri mape: po avtorjih ali izdajateljih, po identifikacijskih značkah in po naslovih publikacij oz. knjig.

Poskeniranih in terminološko izpisanih je bilo 70 besedil. K. Nemeč je iz vira ViS 1961 vnesla v masko 853 iztočnic, prenesla razlage, strani in vire iz razlagalne maske v masko za alternativno razlago (3.795 prenosov); vnesla 326 novih razlag v masko za alternativno razlago; skenirala imenik Kos: 1906, 1911, 1915, 1928, 1941a; register Statuta mesta Ptuj, Zwitter 1932; Polec: 1925, 1927/28, 1936, 1937, 1945; Blaznik 1958; Valenčič 1972; Mačec 1992 in 1994; Otarepec 1972; Slokar 1972; Dolenc 1927; Mravljak 1927; Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev: 1980 II, 1925, 1970; Vilfan 1944/45; Fabjančič 1944/45; Andrejka 1943; Mal: 1941, 1941b, 1942; Jug 1942; interpretirala poskenirana dela, posnetke združila in uredila za nadaljnje delo v Wordu, dvostolpčno skenirala Zgodovino agrarnih panog II. zv., 1980, vrstično uredila Kos 1906, 1911, 1915, 1928, uredila opombe pri Blaznik 1958 in 1938; izpisala s programom Konkord (999 terminov) za nadaljnjo obdelavo: Smole 1982a in 1982b, Dolenc 1927, 1939/40, Blaznik 1938, Fabjančič 1944/45 in Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev 1970.

Umetnostnozgodovinski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes.

Zunanji sodelavci: Gregor Moder, prof. (vodja), mag. Maja Lozar Štamcar, prof. dr. Špelca Čopič, dr. Vesna Bučič, Hanka Štular, prof., Breda Ilich - Klančnik, prof., mag. Gojko Zupan.

Komisija je imela 35 sej, na katerih je obravnavala oblikovanje razlag za posamezna področja (npr. barve, orožje). V SlovarRed 2.1 je C. Tavzes vnesla slovarske članke naslednjih področij: geometrija, muzejska varnost, lesovi, steklarske tehnike, orožje in barve (732 člankov z razlagami in 7.609 ustrezniki v šestih jezikih). Gradivo je bilo natisnjeno in dano članom komisije v korekturo. Popravljenih je bilo 1.315 slovarskih člankov.

Geografski slovar

Notranje sodelavke: M. Humar, B. Košmrlj - Levačič, K. Nemeč in M. Djurovič.

Zunanji sodelavci: dr. Franc Lovrenčak (vodja),

dr. K. Kenda
- Jež

dr. V. Nartnik

dr. V. Smole

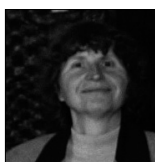
dr. P. Weiss

mag. D. Zuljan
Kumar

 SEKCIJA ZA
TERMINOLOŠKE
SLOVARJE

M. Humar

L. Bokal

M. Djurović

 B. Košmrlj -
Levačič

K. Nemeč

C. Tavzes

mag. Drago Kladnik, dr. Milan Orožen Adamič, Simon Atelšek in drugi.

M. Humar je slovaropisno pregledala naslednja področja: glaciologija, nivologija in lavinologija, kontrolirala korekture področij geomorfologija, ledeniška geomorfologija in rekreacija, prebrala celotno besedilo slovarja (ok. 670 strani), dala pripombe, ki sta jih obravnavala z D. Kladnikom, in nato vnesla popravke v SlovarRed 2.1. V drugi polovici leta je M. Humar pregledala popravke, ki jih je predlagal D. Kladnik, in jih v celoti vnesla v SlovarRed 2.1.

B. Košmrlj - Levačič je slovaropisno pregledala naslednja področja: industrijska geografija, idejne smeri v geografiji, geografija naselij, tj. urbana geografija in prostorsko planiranje, geografija prometa, pedogeografija in biogeografija. Področje varstva okolja in deloma urbane geografije je bilo dopolnjeno s 122 novimi termini, ki jih je skupaj z razlago vnesla v računalniško bazo in jih slovaropisno obdelala. Vnesla in onaglasila je 654 novih iztočnic, uskladila zapise iztočnic in neprvih oblik, preverila onaglašenost, uskladila oblike izgovora. Pri (pol)citatnih iztočnicah je preverila izvorno in v stroki uveljavljeno obliko. Pri novejših prevzetih terminih je navedla izvorni jezik, po potrebi tudi citatne oblike. V soglasju z M. Humar je vpeljala vodilke, sistematičen prikaz dvojnic pri terminih z izlastnoimensko objedrno sestavino in vse popravke vnesla v računalniško bazo.

M. Humar je jezikovno pregledala predgovor k slovarju, ki ga je pripravil F. Lovrenčak, dopolnil pa D. Kladnik, in napisala slovaropisni del. B. Košmrlj - Levačič je predgovor razširila s podatki o poteku terminografske obdelave.

M. Djurović je vnesla korekture področij geomorfologija, ledeniška geomorfologija in rekreacija (360 slovarskih člankov), pregledala ključne in označevalnike, sinonimijo (2.172 slovarskih člankov), obdelala in zbirno vstavila kazalke in vodilke v celotno besedilo slovarja, pregledala in korigirala razmerne izraze pri črkah A–R, T, U, Z, Ž, pripravila testno gradivo po nosilni besedi: jama, doba, termoelektrarna ipd. kot osnovo za odločanje o načelih za dokončanje. Na novo je vpisala 613 slovarskih člankov in dvakrat pripravila obdelavo celotnega gradiva (8.806 slovarskih člankov). L. Bokal je opravila korekturno branje črk A–M, R, Š, T, U, Z, Ž. K. Nemeč je vnesla korekture v SlovarRed 2.1, preverjala in urejala sinonimijo in kazalke pri črkah A–T; pregledovala kazalke in označevalnike pri črkah A–D, K, L, M, različne napake in vrstni red pomenov (pribl. 2.500 popravkov), vpisovala nove slovarske članke (762), opravila korekturni

pregled črk S, P, V. S. Atelšek je vnesel 433 in popravil 484 iztočnic, dodal 510 ključev, popravil 914 in dodal 398 razlag ter kontroliral primerjalne izraze pri črki O.

Gemološki terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar.

Tehnična sodelavka: K. Nemeč.

Zunanji sodelavci: Borut Razinger, univ. dipl. inž., Marko Šturm, Edo Ferme, univ. dipl. inž., Drago Mlakar, dr. Meta Dobnikar in dr. Simona Jarc.

Komisija je na 15 sejah pripravljala slovarske članke naslednjih tematskih skupin: *sinteze, osi simetrije, dublete, triplete, razredi, brusi* ipd. Obdelanih je bilo 825 slovarskih člankov in vnesenih v SlovarRed 2.1 (skupaj 1.951). M. Humar je pripravljala gradivo in vodila seje. K. Nemeč je vnesla v SlovarRed 2.1 825 in popravila 31 slovarskih člankov ter vnesla 685 tujih ustreznikov.

Čebelarski terminološki slovar

Vodja skupine: L. Bokal.

Tehnični sodelavki: K. Nemeč in M. Djurović.

Zunanji sodelavci: S. Atelšek, Marjan Debelak, univ. dipl. arh. (do 13. 12.), Franc Grajzar, elektrotehnik, Janez Gregori, univ. dipl. biol., Janez Hočevar, univ. dipl. inž., doc. dr. Viktor Majdič, Janez Mihelič, univ. dipl. biol.

Delo je potekalo v več fazah: podčrtovanje strokovne literature, vnašanje v računalniško bazo, redakcija (delo s komisijo), vnašanje slovarskih člankov v SlovarRed 2.1. Dokončana je bila prva faza zbiranja gradiva: izpisovanje. V računalniško gradivno bazo je bilo vnesenih 11 del (4.234 iztočnic). Komisija je imela 28 sej. Obdelovala so se naslednja strokovna področja: *žleze, deli panja, medenje, vrste čebelnjakov, mana, sat, vrste čebel, matica, propolis, čebelja družina, obroček, jajčece, ličinka, buba, zalega, trot* in pojmovna skupina *čebele glede na nalogo v panju in med* (okrog 700 iztočnic, v SlovarRed 2.1 vnesenih okrog 500 enot).

Seje komisije je vodila L. Bokal, ki je pripravljala redakcije s člani komisije tudi individualno (15 dvehurnih pogovorov). Drugi del iztočnic, zbranih v slovaropisni računalniški bazi, je L. Bokal natisnila, opremila s področnimi ključi in po področjih natisnila, tako da je geslovník dokončan. Pisala je zapisnike sej, pripravljala in razmnoževala gradivo za seje, pripravila predlog izplačil za člane komisije, iskala dopolnilne termine v časopisih, revijah. S. Atelšek je vnesel in popravil 86 slovarskih člankov. M. Djurović je vnesla korekture v rubriko alternativne razlage (približno 60 strani besedila).

Smučarski terminološki slovar

Izdelane so bile prve redakcije in geslovník. Datoteke, ki so jih pripravili smučarski strokovnjaki, so bile tehnično in tipografsko poenotene. Dodatno gradivo iz literature (26 enot; avtorji: R. Badjura, B. Batagelj, B. Črnivec, O. Giacomelli, T. Golnar, A. Guček, I. Jenčič, B. Kalčič, D. Karničar, S. Kristan, M. Maver in drugi), ki jo je predlagal A. Guček, je bilo primerjano z izrazi v datotekah. Z diferencialnim izpisom je bilo pridobljenih okrog 1.150 novih poimenovanj, ki so bila dana v pregled strokovnjakom za posamezna področja smučarstva. Iztočnice za področje smučarskih skokov je L. Bokal opremila s slovničnimi podatki, izdelala prve redakcije (100) in jih poslala v pregled O. Giacomelliju. Lastna imena so bila izločena v poseben razdelek. L. Bokal je začela vnašati datoteke v SlovarRed 2.1, kar bo podlaga za dokončno izdelavo geslovníka.

Terminološki slovar urejanja prostora

Vodja skupine: B. Košmrlj - Levačič.

Zunanji sodelavci: prof. dr. Anton Prosen (FGG – vodja), mag. Jelka Hudoklin (Acer), mag. Drago Kladnik (ZRC SAZU), dr. Drago Perko (ZRC SAZU), dr. Marko Peterlin (Ministrstvo za okolje in prostor) in dr. Tadej Žaucer (FGG).

Komisija se je sestala na dveh sejah. B. Košmrlj - Levačič je na prvi predstavila načela za izdelavo slovarja in opozorila na nekatere probleme, vidne v gradivu, ki so ga pripravili A. Prosen, T. Žaucer in J. Hudoklin s sodelavko I. Selak. Na pobudo B. Košmrlj - Levačič je bil na drugi seji sprejet seznam ved, strok in podpodročij, ki bodo v slovarju zastopana kot osrednja, ter področij, ki bodo kot obrobna predstavljena manj podrobno. Določeni so bili tudi strokovni označevalniki, za katere je pripravila seznam krajšav. V juniju je B. Košmrlj - Levačič izdelala vzorčne redakcije tematske skupine *okolje*, pripravila delovni izpis slovarskih sestavkov in razširjeno različico z izhodiščnimi razlagami A. Prosen in J. Hudoklin. Izdelala je tudi kratka navodila za redakcijo ter predlog organizacije in poteka dela. V SlovarRed 2.1 je vnesla 71 iztočnic, 58 slovaropisno obdelanih razlag in 41 tujejezičnih ustreznikov. V drugi polovici leta je bil izdelan izhodiščni geslovník, ki pa še ni bil pregledan in usklajen.

Veterinarski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes in zunanji sodelavci.

C. Tavzes je za zadnji snopič slovarja pregledala in z ostalimi črkami usklajevala gradivo črk T in U (pribl. 300 tipkanih strani).

Računalniški program za izpisovanje virov in redakcijo slovarjev

Notranje sodelavke: B. Košmrlj - Levačič, M. Djurovič, K. Nemeč in ostali sodelavci sekcije. *Zunanji sodelavec:* T. Seliškar.

Program SlovarRed 2.1 se je pri rednem delu sodelavcev sekcije izkazal kot zanesljivo in vsestransko uporabno orodje, zato je bilo sklenjeno, da bo T. Seliškar pripravil različice programa za druge sekcije inštituta. M. Djurovič je testirala prenovljeni SlovarRed 2.1 in podala nove zahteve za obdelavo in avtomatizacijo kazalk ter nastavitve novih polj za označevalnike pri prednostni iztočnici in notranji kazalki.

Geološki slovar

Notranja sodelavka: M. Djurovič in zunanji sodelavci.

Vnesla je korekture v celotno gradivo (10.535 slovarskih člankov), ga obdelala, natisnila in poslala komisiji v ponovno branje. Na novo je vpisala 384 slovarskih člankov, vnesla 3.832 korektur (sinonimija, antonimija, onaglaševanje ipd.).

LABORATORIJ ZA KORPUS SLOVENSKEGA JEZIKA*Besedilni korpus Nova beseda*

Sodelavci: P. Jakopin, H. Dobrovoljc, B. Lönneker.

Zunanja sodelavca: Cvetka Bajec in Primož Murn.

Delo B. Lönneker je potekalo v okviru štipendij Slovenske znanstvene fundacije ter ustanove Ad Futura, od 1. 4. do 30. 9. je bila zaposlena s polovičnim delovnim časom.

Najpomembnejša dosežka sta bila povečanje obsega korpusa in izboljšanje zvrstnosti besedil, prvič je bil v korpus vključen tudi znaten delež govornega jezika. Septembra je bil slovenski del *Nove besede* na spletu razširjen s 100 milijonov besed na 148 milijonov besed (P. Jakopin). Dodanih je bilo 297 besedil časopisa *DELO*, od junija 2003 do avgusta 2004, 212 predvsem leposlovnih besedil *Virtualne slovenske knjigarne BESeDA* (<http://www.omnibus.se/beseda>), ki jo v Stockholmu pripravlja Franko Luin, ter 711 besedil dobesednih zapisnikov sej Državnega zbora Republike Slovenije za obdobje od 28. 11. 1996 do 12. 7. 2004. Besedila časopisa *DELO* so bila pregledana in prečiščena (C. Bajec, P. Murn in P. Jakopin), dobesedni zapisniki sej Državnega zbora pa zbrani z interneta in opremljeni z ustreznimi zaglavji (B. Lönneker in P. Jakopin) ter

M. Žagar

LABORATORIJ
ZA KORPUS
SLOVENSKEGA
JEZIKA

dr. P. Jakopin

dr. H. Dobrovoljc

pregledani in prečiščeni (C. Bajec in P. Jakopin). Pridobljeno je bilo tudi ustrezno soglasje za uporabo besedil Državnega zbora. Pridobljenih in prečiščenih je bilo nadaljnjih 28 besedil iz *Virtualne slovenske knjigarne BESeDA*, besedila revije *Monitor*, letnika 2002 in 2003 ter prva polovica 2004, ki so bila tudi do treh četrtin prečiščena (P. Murn). Iz korpusa so bile izpisane vse oblike glagolov *nameravati* in *načrtovati*, za vključitev v korpus sta bili pripravljene in prečiščeni strokovni monografiji *Slovenci med tradicijo in perspektivo* Igorja Grdine in *Hočeva-rica: eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju* (H. Dobrovoljc).

Spomladi je bil opravljen prenos 100 mil. besed korpusa v izmenjalni format XML (B. Lönneker in P. Jakopin), poleti in jeseni pa napravljena analiza uporabe oblikoslovnih oznak v označenem korpusu (1 mil. besed) *POSBeseda* (B. Lönneker). S pomočjo strojnega označevalnika *TreeTagger* z Univerze v Stuttgartu (dr. Helmut Schmid, Institut für Maschinelle Sprachverarbeitung) je bilo opravljenih več poskusov označevanja slovenskega besedila (B. Lönneker, največja natančnost 84 %) ter na koncu tudi označenih 100 mil. besed XML različice korpusa (B. Lönneker, pri predpripravi podatkov sodeloval P. Jakopin). Jeseni sta bili pripravljene zbirki *40.000 najpogostejših polnopomenskih besednih lem iz korpusa Nova beseda s pogostostmi* za založbo Rokus in *Seznam 318.309 besednih lem in 3.447.916 besednih oblik iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika, Besedišča slovenskega jezika in priimkov telefonskega imenika Republike Slovenije* za podjetje Novi forum (oboje P. Jakopin).

Sodelovanje z drugimi sekcijami

Pri projektu Lematizacijski slovar slovenskega jezika, ki poteka v sodelovanju z Leksikološko sekcijo, se je nadaljevalo oblikoslovno označevanje dela besedilnega korpusa *Nova beseda*. Označenih in preverjenih je bilo 65.773 besed v reviji *Monitor*, številki za december 2001, ter 45.850 besed 29. redne seje Državnega zbora Republike Slovenije z dne 1. oktobra 2003 (oboje L. Uršič).

Iz podatkovne zbirke *Slovenski pravopis* (2003) sta bila narejena izpisa vseh podrednih zloženek in izbor gesel z manj navadno sopomenko (za raziskovalno delo v Leksikološki sekciji); za vgradnjo v aplikacijo SlovarRed, namenjeno slovaropisnim potrebam Leksikološke sekcije oz. slovarja slovenskih sinonimov in frazeološkega slovarja, pa je bil narejen izpis iztočnic, podiztočnic in malih podiztočnic s tabelo za pretvorbo posebnih znakov (oboje H. Dobrovoljc).

Mali pravopis

Sodelavki: H. Dobrovoljc in N. Jakop.

Sprejeta je bila pobuda za pripravo koncepta t. i. *Malega pravopisa* kot slovarskega priročnika, osrediščene predvsem na bolj ali manj kočljiva vprašanja slovenskega knjižnega jezika. Koncept je bil v jeseni oddan Znanstvenemu svetu Inštituta. V konceptu so bila na podlagi 130 poskusnih slovarskih sestavkov in po primerjavi s tujejezičnimi specializiranimi pravopisi izdelana osnovna redakcijska načela. Izbirajo se ustrezna programska orodja za slovaropisno delo in poenotenje formatov že zbranega gradiva, zbira se pravopisno relevantno gradivo, ki bo podlaga za nadgradnjo že obstoječega geslovnika (tudi pogoste napake), izdelujejo se merila za izločanje neustreznega besedja (zastarelo, narečno, pokrajinsko itd.). Izdelava geslovnika je povezana z derivacijo novega besedja iz korpusa *Nova beseda*, s pregledovanjem izbranih gradivskih virov in izmenjavo gradivskih zbirk z drugimi sekcijami inštituta.

Druge dejavnosti

Koordiniranje preizkušanja sistema za dialog v sodelovanju z Laboratorijem za umetno zaznavanje, sisteme in kibernetiko Fakultete za elektrotehniko: določene so bile testne osebe in pripravljena navodila za preizkušanje sistema; priprava treh licenčnih pogodb: za aplikacijo SlovarRed 2.0 in že omenjenih dveh zbirk za založbo Rokus ter podjetje Novi forum. Poleg tega je bila za projekt Spletni seznam besed slovenskega jezika pripravljena *Izjava o skupnih izhodiščih* (s korpusnima projektoma M. Stabeja in V. Gorjanca), ki vsebuje tudi gradnjo slovenskega korpusnega portala (vse H. Dobrovoljc).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- A. Bizjak vodi delo na *Šoli za slovenske študije Stanislava Škrabca*, ki je del samostojnega visokošolskega zavoda Politehnika Nova Gorica. Šola je v študijskem letu 2004/05 začela izvajati univerzitetni dodiplomski študijski program *Slovenistika*, ki ga je Politehnika Nova Gorica pripravila s sodelovanjem ZRC SAZU. V septembru se je na univerzitetni program prijavilo 42 študentov. Delo je bilo usmerjeno v pripravo finančnih, kadrovskih in študijskih načrtov za nemoten potek izobraževalne in raziskovalne dejavnosti ter prijavo na MŠZŠ za pridobitev državne koncesije, ki bi zagotovila potrebna sredstva za dolgoročno izvajanje študija slove-

- nistike na najbolj zahodni slovenski narodnostni meji.
- L. Bokal je urednica leposlovnega dela pri *Koledarju prireditelj 2005 občine Dobrova - Polhov Gradec*; jezikovno je pregledala članke za zbornik *Terminologija v času globalizacije / Terminology at the Time of Globalization*; odgovarjala na strokovna vprašanja kadrovske službe Vlade RS, Oddelka za živinorejo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Elektroinštituta Milan Vidmar.
  - V. Cvetko Orešnik je članica senata Filozofske fakultete, mednarodnih društev Indogermanske Gesellschaft in Wiener Sprachgesellschaft, bila je članica Znanstvenoraziskovalnega sveta Humanistika pri MŠZŠ Republike Slovenije ter nacionalni koordinator za področje Jezikoslovje (do 9. 4.). Je urednica zbirke *Linguistica et philologica*.
  - H. Dobrovoljc je nadomeščala predstojnico Inštituta na bolniškem dopustu (od 1. 10. dalje); opravljala funkcijo vodje Infrastrukturne skupine ZRC SAZU *Naravna in kulturna dediščina* (od 1. 3.). Urejala in koordinirala je elektronski poštni predal *Slovenskega pravopisa* (pravopis. isj@zrc-sazu.si); je urednica zbirke *Lingua Slovenica* in sourednica zbornika *Za odprto znanost*.
  - M. Furlan je članica Deutsche Orient-Gesellschaft.
  - A. Gložančev in M. Furlan sta članici Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.
  - M. Humar je vodja Infrastrukturne skupine Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ter glavna urednica *Kamniškega zbornika*, ki ga izdaja Občina Kamnik, predstavila ga je 6. 4. v prostorih Muzeja Kamnik; je članica uredniškega odbora revije *Neoterm World Specialized Terminology*, ki izhaja v Varšavi. Uredila in jezikovno pregledala je članke za knjigo predavanj znanstvenega srečanja *Terminologija v času globalizacije / Terminology at the Time of Globalization* ter jezikovno pregledovala revijo za fluidno tehniko *Ventil*. 27. 1. je na Vodnikovi domačiji v Ljubljani predstavila knjigo o Kati Turk.
  - P. Jurgec je od 16. 4. do 20. 5. na inštitutu vodil tečaj *Fonetična analiza digitaliziranega govora za jezikoslovno rabo*.
  - J. Keber je glavni urednik *Jezikoslovnih zapiskov*, člani uredniškega odbora so še M. Furlan, F. Novak, V. Smole.
  - K. Kenda-Jež in V. Smole sta se od 27. 6. do 3. 7. udeležili *Raziskovalnega tabora Kanalska dolina*, ki ga je organiziralo Slovensko kulturno središče Planika iz Ukev (K. Kenda-Jež: razčlemba govora Ovčje vasi, priprava slikovnega gradiva za anketo o oblačilnem izrazju, sodelovanje pri intervjujih v Ukvah in na Ukovski planini, pomoč pri pripravi zloženke ob raziskovalnem taboru ter pri dokončnem oblikovanju vodnega intervjuja z učitelji, starši in starimi starši otrok, ki so bili v šolskem letu 2003/04 vključeni v kakršen koli pouk slovenskega jezika, priprava kratkega spremnega besedila (*Naravnost iz babičine skrinje*) za razstavo *Ljudska noša Slovencev od Trsta do Kanalske doline v Trbižu* (odprtje 28. 2.) k postavitvi oblačil, ki je bilo pripravljeno že za razstavo ob raziskovalnem taboru Kanalska dolina 2003 v Naborjetu; V. Smole: zbiranje narečnega besedja za kmečka opravila in orodja (od vpr. 276–481 Vprašalnice za sadovnjak, vrt in polje – sestavila F. Benedik) ter za oblačila, hišna in ledinska imena v Beli Peči, Ovčji vasi in Ukvah, izrazje, povezano s planinskim pašništvom in sirjenjem v Ukvah itd.). Sodelujeta tudi pri pripravi monografije – zbornika *Ovčja vas in njena govorica: Raziskovalni tabor Kanalska dolina 2003*. Pripravili sta vlogo za projekt *Oblačilno izrazje v Kanalski dolini – štirijezični (elektronski) spletni slovar* (Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu).
  - M. Merše je članica ZS ZRC SAZU ter predstavnica inštituta v Strokovnem odboru Društva Pleteršnikova domačija Pišece.
  - V. Nartnik je član uredniškega odbora zbornika *Studia mythologica Slavica in Evropskega lingvističnega atlasa (ALE)* ter predsednik Nacionalnega komiteja za Slovenijo. 28. 11. je na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru kot član komisije poslušal in soocenil preizkusno predavanje z naslovom *Pravopisni principi*, ki ga je imel dr. Drago Unuk v zvezi z izvolitvijo v naziv docenta za slovenski jezik.
  - F. Novak je član Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike pri Odboru za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport Državnega zbora Republike Slovenije.
  - F. Premk je članica uredniškega odbora revije *Riječ* (časopis za filologijo), ki izhaja na Reki.
  - V. Smole in K. Kenda-Jež sta članici *Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa (OLA)* pri Mednarodnem komiteju slavistov.
  - V. Smole, J. Škofic, D. Zuljan Kumar sodelujejo pri jezikovnem urejanju knjig iz zbirke *Glasovi*.

- M. Snoj je član Mednarodnega združenja belorusistov s sedežem v Minsku; sodeloval je pri nastajanju *Velikega slovenskega leksikona*; je glavni urednik revije *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies*; člani uredniškega odbora so še M. Furlan, M. Humar, M. Merše, P. Weiss.
- J. Škofic je članica Mednarodnega društva dialektologov in geolingvistov – International Society of Dialectologists and Geolinguists (SIDG) ter slovenske nacionalne komisije za ALE in uredniškega odbora *Evropskega lingvističnega atlasa (ALE)*. 29. 9. je bila članica komisije za zagovor magistrskega dela Alenke Valh Lopert *Vpliv jezika okolja na kulturo govora v medijih (Radio Maribor)*, 24. 9. pa članica ocenjevalne komisije predstavitve in zagovora raziskovalnih nalog na državnem tekmovanju Znanost mladini (Filozofska fakulteta); pregledala in ocenila je raziskovalno nalogo *Žagarstvo in mlinarsko izrazje na Kapli na Kozjaku* (avtorica Mateja Rihtar, 2. gimnazija Maribor). Usklajevala je sodelovanje s Slovenskim etnografskim muzejem pri postavitvi multimedijske predstavitve slovenskih pokrajinskih arhitekturnih tipov (s prispevki – posnetki narečnih besedil s skupno temo “hiša” – so sodelovale tudi V. Smole, D. Zuljan Kumar in F. Benedik). Svetovala je pri pripravi in natisu knjižice *Hišna imena v KS Srednja Dobrava*, ki jo je izdalo Društvo prijateljev mladine Srednja Dobrava, napisali pa učenci OŠ Staneta Žagarja Lipnica.
- C. Tavzes je jezikovno pregledovala medicinsko revijo *Jama* in glasilo *Zbornice za zdravstveno nego Slovenije Utrip* ter druge publikacije te zbornice, glasilo *Livarskega društva Livarski vestnik* in glasilo *Prirodoslovnega muzeja Scopolia*.
- S. Torkar je član Onomastične komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju; 1. 12. je v Slovenski matici organiziral tiskovno konferenco *Predstavitev Hostnikovega zbornika*.
- P. Weiss sodeluje v uredniškem odboru *Historičnega seminarja ZRC SAZU*, sodeloval je tudi pri pripravi geslovnika in pri pisanju začetnih različic dela jezikoslovnih gesel v drugi knjigi *Velikega slovenskega leksikona*.
- A. Žele in F. Novak sta člana upravnega odbora *Slavističnega društva Slovenije*.

Raziskovalci inštituta so pisno in ustno odgovarjali na jezikovna vprašanja pravnih in fizičnih oseb.

KNJIŽNICA

Vodja: A. Porenta.

Pridobili smo 618 novih enot (412 monografij, 204 zvezke revij, eno kaseto in en CD-ROM), od tega je bilo 98 enot pridobljenih z nakupom. 142 obiskovalcev je knjižnico obiskalo 674-krat in si izposodilo 1.085 knjižnih enot. Opravljenih je bilo tudi veliko neevidentiranih naročil po telefonu in e-pošti, poizvedb in izposoj čitalniškega gradiva iz drugih knjižnic. Velik problem predstavlja hudo pomanjkanje prostora in razdrobljenost knjižničnega fonda, ki se nahaja na različnih lokacijah.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- France Novak. *Samostalniška večpomenskost v jeziku slovenskih protestantskih piscev*. Zbirka *Linguistica et philologica*. Ljubljana. Založba ZRC, 302 str.
- *Jezikoslovni zapiski 10/2004* (št. 1 in 2). Urednik Janez Keber. Ljubljana. Založba ZRC, 182 str. in 192 str.
- *Terminologija v času globalizacije / Terminology at the Time of Globalization*. Urednica Marjeta Humar. Ljubljana. Založba ZRC, 374 str.
- Helena Dobrovoljc. *Pravopisje na Slovenskem*. Zbirka *Lingua Slovenica*. Ljubljana. Založba ZRC, 319 str.
- Jerica Snoj. *Tipologija slovarske večpomenskosti slovenskih samostalnikov*. Zbirka *Linguistica et philologica*. Ljubljana. Založba ZRC, 213 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

Inštitut sodeluje v mednarodnih projektih:

- *Slovenski lingvistični atlas – OLA*: udeležba na rednem letnem delovnem zasedanju MK OLA v Bratislavi, Slovaška, ki je potekalo od 10. do 16. 10. (V. Smole, K. Kenda-Jež in P. Weiss).
- *Evropski lingvistični atlas – ALE*: udeležba na 37. zasedanju uredniškega odbora ALE v Brestu, Francija, ki je potekalo 4. in 5. 6. (V. Nartnik in J. Škofic).
- *International Specialized Terminology Organization (ISTO)*: udeležba na 2. konferenci “ISTO” in na 1. konferenci “UN Council of Intellectuals” v Varšavi, Poljska, ki sta potekali 2. in 3. 7. (M. Humar).

- *Enciklopedija slovanske onomastike (EOS)*.
- *Slovenska prosveta – Centro Culturale Sloveno iz Trsta*: uskladitev strokovnega izrazja v slovenskem in italijanskem jeziku (M. Humar), projekt je bil predstavljen v okviru skupnosti Interreg IIIA / Phare CBC Italija-Slovenija 2000–2006.
- *European Association for Terminology (EAFIT)*: udeležba na drugem svetovnem terminološkem vrhu v Barceloni (II cumbre de terminología) (M. Humar).
- *Biblia Slavica*. Nachdruck der ältesten Ausgaben slavischer und baltischer Bibelübersetzungen, Verlag Ferdinand Schöningh GmbH, Paderborn, München, Wien, Zürich.

Helena Dobrovoljc

Preverba teorije o jezikovni naravnosti ob slovenskem (obliko)skladenjskem gradivu; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 27. 1. – doktorsko delo.

Tjaša Jakop

Dvojina v slovenskih narečjih; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 20. 5. – doktorsko delo.

Silvo Torkar

Zgodovinska antroponimija vzhodne Tolminske; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 24. 6. – magistrsko delo.

OBISKI V INŠTITUTU

- Akad. Rexhep Ismajli, predsednik Kosovske akademije znanosti in umetnosti, 2. 3.
- Študentje slovenisti s Češke in Slovaške (z bratislavske ter brnske in praške univerze) ter njihova mentorica Jasna Honzak Jakić so bili na študijskem obisku v Dialektološki sekciji, 15. 4.
- Dr. Liliana Spinozzi Monai, Università di Udine, Centro Internazionale sul Plurilinguismo, 28. 6.
- Prof. dr. phil. Georges Lüdi, Romanisches Seminar, Univerza v Baslu, Švica, je decembra večkrat obiskal Sekcijo za zgodovino slovenskega jezika.
- Prof. Karlo Mucci, zamejski Slovenec, ki pripravlja izdajo slovensko-italijanskega elektrotehniškega slovarja, je večkrat obiskal Sekcijo za terminološke slovarje.
- Ivo Corvi, Slovenska prosveta – Centro Culturale Sloveno iz Trsta.
- Maria Gyetvai, Zunanje ministrstvo Republike Madžarske, Budimpešta.
- Boštjan Dvořák, Institut für allgemeine Sprachwissenschaft, Berlin, Nemčija.
- Franko Luin, Omnibus Typografí, Tyresö, Švedska, je obiskal Laboratorij za korpus slovenskega jezika.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Kozma Ahačič

- *Bohoričeve Arcticae horulae succisivae – 420 let pozneje*. 40. seminar slovenskega jezika, literature in kulture “Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi”, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 12. 7.

Aleksandra Bizjak

- *O študijskem programu slovenistike na Politehniko v Novi Gorici*. Radio Trst, Italija, 19. 10.
- *Strukturna zgradba folklorne pripovedi*. Interdisciplinarno znanstveno srečanje “Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas”, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Občina Kamnik, Kamnik, 25. 11.

Ljudmila Bokal

- *Pregled poglavij o slovenski leksikologiji v slovenskih slovnica*. Simpozij “Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika”, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 10. 6.

Helena Dobrovoljc

- *O slovenskem jeziku*. Oddaja ob slovenskem kulturnem prazniku, Radio HIT, Domžale, 8. 2.
- *Ob mednarodnem dnevu pismenosti*. Oddaja Svetovalni servis, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 8. 9.
- *Predstavitev knjige Pravopisje na Slovenskem*. Oddaja Izšlo je, 3. program Radia Slovenija, Ljubljana, 10. 11.
- *O slovenskem pravopisu in pravopisni normi*. Oddaja Nočni obisk, 1. in 2. program Radia Slovenija, Ljubljana, 21. 12.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Aleksandra Bizjak

Jezikoslovne osnove pridige kot žanra; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 23. 6. – doktorsko delo.

Alenka Gložančev

- *Poslovna imena in jezikovna kultura*. 2. mednarodni simpozij "Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije", Koper, 20. 5.

Marjeta Humar

- *Terminology at the Time of Globalization and EU Expansion and the Role of the International Specialized Terminology Organization*. 2. konferenca "International Specialised Terminology Organization", Varšava, Poljska, 2. 7.
- *Protipomenskost v slovenski jezikoslovni literaturi*. Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 10. 6.
- *Rajko Ložar kot raziskovalec slovenskega jezika*. Interdisciplinarno znanstveno srečanje "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo", SAZU, Ljubljana, 19. 10.
- *Strokovno izrazje pri Gašperju Križniku*. Interdisciplinarno znanstveno srečanje "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas", Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Občina Kamnik, Kamnik, 24. 11.
- *Terminological and Terminographical Work in Slovenia*. Predstavitev v posterski sekciji na 2. svetovnem terminološkem vrhu "European Association for Terminology", Barcelona, Španija, 26. 11.

Tjaša Jakop

- *Dvojina v slovenskih narečjih*. Sodelovanje pri okrogli mizi na "Jesenski šoli slovenščine MI2", Planinka na Pohorju, 27. 11.

Primož Jakopin

- *XML različica besedilnega korpusa Nova beseda*. (Soavtorstvo z B. Lönneker.) Večdisciplinarno posvetovanje "Znanstvene izdaje v elektronskem mediju", Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.
- *Query-driven dictionary enhancement*. (Soavtorstvo z B. Lönneker.) 11. evropski leksikografski kongres "EURALEX 2004", Faculté de Lettres et Sciences Humaines de l'Université de Bretagne Sud, Lorient, Francija, 8. 7.
- *Checking POSBeseda, a Part-of-Speech tagged Slovenian corpus*. (Soavtorstvo z B. Lönneker.) 4. konferenca "Jezikovne tehnologije" v sklopu 7. mednarodne multikonference "Informacijska družba IS 2004", Ljubljana, 13. 10.

Peter Jurgec

- *Samoglasniški nizi v slovenščini*. Lingvistični

krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 3. 5.

- *Fonološke in morfonološke značilnosti mlajšega prevzetega besedja*. Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 10. 6.
- *Fonološke značilnosti novejšega slovenskega besedja*. 40. seminar slovenskega jezika, literature in kulture "Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi", Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 15. 7.
- *Natančnost odčitavanja formantov pri digitalnem spektrografiranju na podlagi LPC-analize*. 4. konferenca "Jezikovne tehnologije" v sklopu 7. mednarodne multikonference "Informacijska družba IS 2004", Ljubljana, 14. 10.
- *Frekvencije formanata samoglasnika u standardnom slovenskom jeziku*. "Peti znanstveni skup s mednarodnim sudjelovanjem", Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvaška, 9. 12.

Janez Keber

- *Frazeološki slovar slovenskega jezika – poskusni zvezek in zanimivosti iz raziskovanja izvora frazemov*. Predavanje na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru, 23. 1.
- *Iz priimkovne delavnice prof. Janeza Kebr*. Ciklus tedenskih oddaj, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, od 8. 2. dalje.

Karmen Kenda-Jež

- *Oblačilno izrazje v Kanalski dolini*. Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 11. 6.

Simona Klemenčič

- *Kentum ali satem? Novejši pogledi na staro delitev*. Lingvistični krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 15. 3.
- *Mednarodni jezik esperanto*. Predavanje na Osnovni šoli Šmartno pod Šmarno goro, 25. 3.
- *The grouping of the antique Balkan languages within the division into centum and satem languages*. XIIth Congress of the Indogermanische Gesellschaft Protolanguage and Prehistory, Krakov, Poljska, 16. 10.

Andreja Legan Ravnikar

- *Terminološke besedne zveze v krščanski terminologiji preteklih dob*. Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 10. 6.

Birte Lönneker

- *Metaphors in WordNets: From theory to practice.* (Soavtorstvo z Antonietto Alonge, Perugia, Italija.) 4th International conference on language resources and evaluation LREC 2004, Lizbona, Portugalska, 26. 5.
- *Lexical databases as resources for linguistic creativity: Focus on metaphor.* 4th International conference on language resources and evaluation LREC 2004, Lizbona, Portugalska, 29. 5.
- *Query-driven dictionary enhancement.* (Soavtorstvo s P. Jakopinom.) 11. evropski leksikografski kongres "EURALEX 2004", Faculté de Lettres et Sciences Humaines de l'Université de Bretagne Sud, Lorient, Francija, 8. 7.
- *Checking POSBeseda, a Part-of-Speech tagged Slovenian corpus.* (Soavtorstvo s P. Jakopinom.) 4. konferenca "Jezikovne tehnologije" v sklopu 7. mednarodne multikonference "Informacijska družba IS 2004", Ljubljana, 13. 10.
- *Online SLO-DE-SLO: Spletni slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar.* (Soavtorstvo s K. Rozman.) 4. konferenca "Jezikovne tehnologije" v sklopu 7. mednarodne multikonference "Informacijska družba IS 2004", Ljubljana, 14. 10.

Majda Merše

- *Glagolski priponi -ova- in -ava- v jeziku slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja.* Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 10. 6.

Jakob Müller

- *Evalvacija, unija, sanacija, percepcija, konzervativnost, liberalnost.* Ciklus besedoslovnih predavanj v oddaji Slovarstvo, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, marec in december.

Jožica Narat

- *Elementi slovaropisja v Primčevih delih.* Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 10. 6.

Vladimir Nartnik

- *K osnovnim načelom pregibanja v slovenščini in španščini.* Mednarodni slavistični simpozij "Hrvatski filološki skup 9", Opatija, Hrvaška, 26. 6.
- *Poskus razvrstitve in razbora Križnikovih ugank.* Interdisciplinarno znanstveno srečanje "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas", Inštitut za

slovensko narodopisje ZRC SAZU in Občina Kamnik, Kamnik, 25. 11.

- *Kategorija števila s posebnim ozirom na slovensko dvojino.* Sodelovanje pri okrogli mizi na "Jesenski šoli slovenščine MI2", Planinka na Pohorju, 27. 11.

Zvonka Praznik

- *O kratičnih poimenovanjih.* Oddaja Evropski pojmovnik, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 17. 1.
- *O izrazu konvencija.* Oddaja Evropski pojmovnik, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 31. 1.
- *O malih in velikih v Evropski uniji (določna in nedoločna oblika pridevnika).* Oddaja Evropski pojmovnik, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 6. 2.

Francka Premk

- *Bratska ljubezen, k'ljubi in k'ljubu pri slovenskih protestantskih piscih.* Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 11. 6.
- *Trubar in Vergerij.* Prispevek v praznični oddaji ob dnevu reformacije, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 31. 10.
- *Poznati i nepoznati kruh kod Nikole Šopa.* "Nikola Šop (1904–1982), mednarodno znanstveno srečanje ob stoletnici rojstva", Zagreb, Hrvaška, 18. 11.

Vera Smole

- *Raziskave slovenskih narečij v Italiji na ISJ FR.* "Slavia Dilecta, Ricerche linguistiche ed etnoantropologiche tra Friuli e Slovenia", Udine, Italija, 7. 5.
- *Kuharsko besedje v rudarskih Trbovljah.* (Soavtorstvo z Aleksandro Medved.) Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 11. 6.
- *Slovenski vzhodonodolenjski in hrvaški štokavski frazemi – podobnosti in razlike.* 10. mednarodni dialektološki simpozij "Hrvatski štokavski dialekti", Zagreb, Hrvaška, 12. 11.

Jerica Snoj

- *Posebnost v slovenski sklanjatvi nekaterih samostalnikov, prevzetih iz stare grščine.* Oddaja Slovarstvo, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 18. 3.
- *Pitagorov izrek in Arhimedov zakon.* Oddaja Slovarstvo, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 5. 4.

- *Zgodba o tem, kako prenašati tantalove muke, se rešiti damoklejevega meča, skriti svojo ahilovo peto in se ogniti sizifovemu delu.* Oddaja Slovarstvo, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 27. 4.
- *Aristotelova načela opredelitve, definicije in model slovarskega pomena v slovaropisju.* Oddaja Slovarstvo, 1. program Radia Slovenija, Ljubljana, 26. 5.
- *Res boljše slabo novo kot dobro staro? Sadovi Slovenskega pravopisa 2001.* Inštitut za slavistiko Univerze v Gradcu, Avstrija, 16. 12.

Danila Zuljan Kumar

- *Vpliv italijanščine in furlanščine na gradnjo zložene povedi v briškem in nadiškem narečju.* Mednarodni slavistični simpozij "Hrvatski filološki skup 9", Opatija, Hrvaška, 26. 6.

Marko Snoj

- *O prevzetih besedah, tujkah in izposojenkah.* Lingvistični krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 17. 5.

Jožica Škofic

- *Od imena do zgodbe.* Predavanje ob svetovnem dnevu muzejev, Kovaški muzej, Kropa, 18. 5.
- *Words for Potatoes in European Linguistic Atlas.* 37. zasedanje ALE, Brest, Francija, 5. 6.
- *Krompir v slovenskih in sosednjih hrvaških narečjih.* 10. mednarodni dialektološki simpozij "Hrvatski štokavski dialekti", Zagreb, Hrvaška, 12. 11.
- *Križnikova predstavitev motniškega govora.* Interdisciplinarno znanstveno srečanje "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas", Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Občina Kamnik, Kamnik, 25. 11.

Silvo Torkar

- *Zemljepisna lastna imena v Baški dolini in na Šentviški planoti (standardizacija in etimologija).* Spremnata beseda ob izidu vodnika Stojana Kenda, Baška grapa in Šentviška planota: pohodniške poti, Tolminski muzej, 11. 6.
- *O niektórych archaizmach w nazwiskach Słowenii zachodniej.* XIV. Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna, Białystok, Poljska, 8. 9.

Peter Weiss

- *Frazeologija v (slovenskem) narečnem slovarju.* Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 11. 6.
- *Tipologija lastnih imen v govorih spodnje Zadrečke doline.* 10. mednarodni dialektološki simpozij "Hrvatski štokavski dialekti", Zagreb, Hrvaška, 12. 11.
- *Narečni sezname Gašperja Križnika za Jana B. De Courtenaya.* Interdisciplinarno znanstveno srečanje "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas", Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Občina Kamnik, Kamnik, 25. 11.

Andreja Žele

- *Opredelitve leksike glede na besedilnotipsko raznovrstnost.* 2. mednarodni simpozij "Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije", Koper, 20. 5.
- *Novejša leksika z vidika aktualizacije pomenov in tvorbenih usmeritev.* Simpozij "Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika", Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 10. 6.
- *Jezik v slovstveni folklori.* Predavanje na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 24. 11.

Janez Orešnik, Oto Luthar, Marjeta Humar in Helena Dobrovoljc so 16. 12. v radijski oddaji Studio ob 17^h: *Voščilnica za vse čase* (1. program Radia Slovenija, Ljubljana) predstavili položaj Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Marjeta Humar

Udeležba na 2nd Terminology World Summit, ki ga je organiziral "European Association for Terminology" (EAFT), Barcelona, Španija, 26.–27. 11.

Peter Jurgec

Konzultacije na Oddelku za fonetiko Filozofske fakultete v Zagrebu, Hrvaška (pri izr. prof. dr. Vesni Mildner), štud. l. 2003/2004.

Karmen Kenda-Jež, Vera Smole, Peter Weiss

Delovni obisk na Dunaju pri dr. Vincencu Rajšpu, direktorju Slovenskega znanstvenega inštituta in dr. Katji Sturm-Schnabl, profesorici na slavistiki dunajske univerze, kjer so se seznanili z novejšo jezikoslovno literaturo, svetovali pri pripravi monografije o slovenskih koroških govorih v Celovski kotlini ter pregledali zbirko narečnih zvočnih posnetkov s tega področja, 16.–18. 10.

V. Nartnik in J. Škofic sta obiskala Center za bretonske in keltske študije (CRBC) na Filozofski fakulteti v Brestu, Francija, 4. 6.

Andreja Žele

Sodelovanje (večletno) na mednarodnem strokovnem posvetovanju *Primerjalna skladnja slovanskih jezikov*, Univerza v Krakovu, Poljska.

PEDAGOŠKO DELO

Varja Cvetko Orešnik

Stara indijsčina I, II; Historična fonetika indoevropskih jezikov; Historična morfologija indoevropskih jezikov. Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Metka Furlan

Hetiščina; Laringalna teorija. Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Primož Jakopin

Računalništvo za filologe; Besedilo in računalnik. Oddelek za slovenistiko, Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Peter Jurgec

Slovenski knjižni jezik I (vaje). Šola za slovenske študije Stanislava Škrabca Politehnike Nova Gorica.

Simona Klemenčič

Pregled indoevropskih jezikov; Indoevropske starozitnosti. Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Majda Merše

Interpretacija starejših slovenskih jezikovnih spomenikov. Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Vladimir Nartnik

Uvod v slovansko jezikoslovje s staro cerkveno slovanščino. Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

France Novak

Poslovno in uradovno komuniciranje. Fakulteta za upravo Univerze v Ljubljani.

Slovenski knjižni jezik I. Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Slovenski knjižni jezik I. Šola za slovenske študije Stanislava Škrabca Politehnike Nova Gorica.

Vera Smole

Zgodovinska slovnica in dialektologija I (Glasoslovje in naglas) in II (Dialektologija).

Izbirni diplomski seminar iz dialektologije in lingvistične geografije. Oddelek za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Jezikovna identiteta slovenskih pokrajin (narečje kot izvorni temelj slovenskega jezika). Študijski modul Slovenske študije – tradicija in sodobnost pri podiplomskem študijskem programu Interkulturni študiji, Primerjalni študiji idej in kultur v okviru Politehnike Nova Gorica in ZRC SAZU.

Marko Snoj

Uvod v etimološko metodo in študij virov; Indoevropska primerjalna slovnica: akcent in prevoj. Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Varja Cvetko Orešnik je bila mentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Nataši Jakop.

Metka Furlan je bila mentorica magistrandki Heleni Jazbec.

Marjeta Humar je bila notranja mentorica mladi raziskovalki doktorandki Mojci Žagar.

Majda Merše je bila mentorica mlademu raziskovalcu doktorandu Kozmi Ahačiču.

Vladimir Nartnik je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki mag. Tjaši Jakop in notranji somentor mlademu raziskovalcu doktorandu Petru Jurgecu.

Vera Smole je bila študijska mentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Tjaši Jakop in mentorica mladi raziskovalki doktorandki Mojci Žagar.

Marko Snoj je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki mag. Simoni Klemenčič.

Peter Weiss je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki mag. Apoloniji Gantar.

Andreja Žele je bila mentorica mlademu raziskovalcu doktorandu Petru Jurgcu.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

AHAČIČ, Kozma. Od šolanja do uporabnikov : še nekaj vprašanj slovenske zgodovinske sociolingvistiike 16. stoletja. *Jez. slovst.*, jan-feb. 2004, letn. 49, št. 1, str. [57]–82.

FURLAN, Metka. Korenska etimologija danes. *Filologija*, 2003, knj. 40, str. 31–39.

JURGEC, Peter. Antihiatki pojavi v knjižni slovenščini. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 1, str. 125–144.

JURGEC, Peter. Fonologija samoglasniških nizov v slovenščini. *Slav. rev.*, apr.-jun. 2004, letn. 52, št. 2, str. [119]–140.

JURGEC, Peter. Fonologija v slovarju novejšega besedja. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 2, str. 89–101.

KRANJC, Simona, ŽELE, Andreja. Pomenskoskladenski pokazatelj živosti slovenščine v medijih. *Slavia Merid.*, 2004, 4, str. [81]–94.

MERŠE, Majda. Besednovrstna in druga slovnična problematika besedja slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 1, str. 7–32.

NARTNIK, Vlado. K osnovnim načelom pregibanja v slovenščini in španščini. *Riječ*, 2004, god. 10, sv. 2, str. 60–68.

SNOJ, Jerica. Besedotvorna teorija Ju. D. Apresjana na poti k tipologiziranju slovarske večpomenskosti. *Slav. rev.*, jul.-sep. 2004, letn. 52, št. 3, str. [313]–336.

ŠKOFIC, Jožica. Fonološki opis govora Juršincev v Slovenskih goricah (SLA 378). *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 2, str. 103–119.

ŠKOFIC, Jožica. Narečno kovaško strokovno besedje in Slovenski lingvistični atlas. *Ann, Ser. hist. sociol.*, 2004, Let. 14, št. 1, str. 179–194, zvd.

WEISS, Peter. ZRCola: vnašalni sistem za jezikoslovno rabo v programu word. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 1, str. 145–152.

ZULJAN KUMAR, Danila. Vpliv italijanščine in furlanščine na gradnjo zložene povedi v nadiškem in briškem narečju. *Riječ*, 2004, god. 10, sv. 2, str. 105–119.

ŽELE, Andreja. Povedkovnik v slovenščini. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 1, str. 33–42.

Pregledni znanstveni članek

JURGEC, Peter. Nekatera fonološka vprašanja v novem slovenskem pravopisu. *Slava (Ljublj.)*, 2002/03 <izšlo 2004>, letn. 15, št. 1/2, str. 48–62.

MERŠE, Majda. Ob sedemdesetletnici Franceta Novaka. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 2, str. 7–16.

WEISS, Peter, ŽEJN, Andrejka. Digitalizacija pisnega narečnega gradiva v dialektološki sekciji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 2, str. 179–188.

ŽELE, Andreja. Merilo jezikovne naravnosti kot eno od možnih meril za izbiranje slovarskega ponazarjalnega gradiva iz korpusov? : O knjigi Janeza Orešnika »Naturaless[!] in (morpho)syntax: english examples. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 1, str. 155–162.

ŽELE, Andreja. Vloga leksikologije pri ohranjanju in aktualiziranju slovenske narodopisne leksike. *Tradit. – Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 207–215.

Kratki znanstveni prispevek

TORKAR, Silvo. K izvoru in pomenu krajevnih imen Prvačina in Prebačevo. *Jezikosl. zap.*, 2004, 10, št. 1, str. 103–106.

Strokovni članek

BOKAL, Ljudmila. Zbirajmo ledinska imena – Log. *Briše*, 2004, letn. 7, št. 7, str. 34–35.

KEBER, Janez. Obračati (obrniti) plašč po vetru : zakaj tako. Moker kot miš : zakaj tako. Zašiti koga : zakaj tako. Kamor je šel bik, naj gre še štrik : zakaj tako. Stara navada je železna srajca : zakaj tako. Ugrizniti (zagristi) v kisló jabolko : zakaj tako. Srečati (videti) Abrahama : zakaj tako. Imeti (debel) krompir : zakaj tako. Klamfe srati : zakaj tako. Ne reči ne bev ne mev : zakaj tako. Kot slon v trgovini s porcelanom : zakaj tako. Biti na konju : zakaj tako. Ne bati se ne hudiča ne birača : zakaj tako. Delati (narediti, napraviti) iz muhe slona : zakaj tako. Len kot fuks : zakaj tako. Stara bajta : zakaj tako. Star kot Metzuzalem : zakaj tako. Bela vrana : zakaj tako. Afne guncati : zakaj tako. Modra kri : zakaj tako. Pirova zmaga : zakaj tako. Rdeč (zardeti) kot kuhan rak : zakaj tako. Z vsemi štirimi : zakaj tako. Kot riba na suhem : zakaj tako. Dreti se (kričati, vpiti) kot jesihar : zakaj tako. O svetem Nikoli : zakaj tako. Sizifovo delo : zakaj tako. Pobrati vso smetano : zakaj tako. Alfa in omega : zakaj tako. Imeti škarje in platno v rokah : zakaj tako. Na kredo (dati, dobiti, piti, živeti) : zakaj tako. Biti (sedeti) (kot) na trnih : zakaj tako. Pomesti (skriti, spraviti) kaj pod preprogo : zakaj tako. Biti (znajti se) na tapeti : zakaj tako. Čevelj žuli kje koga : zakaj tako. Ognjeni krst : zakaj tako. Hoditi (sukati se, vrteti) kot mačka okrog vrle kaše : zakaj tako. Ne seči komu niti do kolen : zakaj tako. Na štiri oči : zakaj tako. Spati z (odprtimi očmi) kot zajec : zakaj tako. Piti kot žolna : zakaj tako. Iti kot Elija : zakaj tako. Dati koga v koš : zakaj tako. Ločiti zrnje od plev (pleva od zrnja) : zakaj tako. Ne tič ne miš : zakaj tako. Obešenjaški humor : zakaj tako. *7D (Marib.)*, 2004, letn. 53, od št. 1 do št.52, str. 50.

TORKAR, Silvo. Niso bili Turki : o nastanku in pomenu krajevnega imena Hudajužna. *Delo*, 19. apr. 2004, leto 46, št. 91.

TORKAR, Silvo. Od kod in zakaj ime Porezen : k nastanku in pomenu gorskega, vodnega in krajevnega imena. *Delo* 19. avg. 2004, leto 46, št. 193, str. 16, ilustr.

TORKAR, Silvo. Prvačina je kraj, kjer živijo potomci Pribača (Pribislava). *Kras*, avg. 2004, št. 65, str. 31.

ZULJAN KUMAR, Danila. Ali kohezivnost besedila predpostavlja tudi njegovo koherentnost

in nasprotno?. *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2004, str. 20–23.

ŽELE, Andreja. Skladenjske analize – eden od načinov uzaveščanja materinščine ali zgolj nujno zlo?. *Slov. šoli*, 2004, letn. 9, št. 1, str. 7–12.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

AHAČIČ, Kozma. Bohoričeve Arcticae horulae succisivae – 420 let pozneje. V: STABEJ, Marko (ur.). *Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 167–170.

BOKAL, Ljudmila. Znamenja angleščine kot globalnega jezika v slovenščini, še posebej s stališča terminologije = Signs of English language globalization in Slovenian, with special reference to terminology. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 45–55.

GANTAR, Polona. Jezikovni viri in terminološki slovarji = Language sources and terminological dictionaries. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 169–178.

HUMAR, Marjeta. Stanje in vloga slovenske terminologije in terminografije = The state and role of Slovenian terminology and terminography. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, str. 17–31.

JAKOPIN, Primož, LÖNNEKER, Birte. Query-

driven dictionary enhancement. V: WILLIAMS, Geoffrey (ur.). EURALEX 2004. *Proceedings of the Eleventh EURALEX International Congress, EURALEX 2004, Lorient, France, July 6–10, 2004*. Lorient: Université de Bretagne-Sud, cop. 2004, str. 273–284.

JURGEC, Peter. Fonološke značilnosti novejšega slovenskega besedja. V: STABEJ, Marko (ur.). *Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 179–181.

KOŠMRLJ-LEVAČIČ, Borislava, SELIŠKAR, Tomaž. Uporabniški računalniški program SlovarRed 2.0 = SlovarRed 2.0 – a terminological application. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 179–199.

LEGAN RAVNIKAR, Andreja. Nekaj tipov zamenjav krščanskih terminov po slovenskih besedilnih virih = Several different types of replacement for Christian terms in Slovenian text sources. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 245–263.

LÖNNEKER, Birte, JAKOPIN, Primož. Contents and evaluation of the first Slovenian-German online dictionary. V: *Proceedings of the conference*. East Stroudsburg: Association for Computational Linguistics, cop. 2003, knj. 2, str. 119–122.

NARTNIK, Vlado. Jezikoslovno izrazje in osnovne krajšave = Linguistic terminology and basic shortenings. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, str. 265–268.

ŠKOFIC, Jožica. Raziskovanje narečne terminologije v času globalizacije = Exploring dialectal terminology at the time of globalization. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 61–75.

TAVZES, Cvetana. Terminološki slovarji in globalizacija = Terminological dictionaries and globalization. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 57–60.

ŽELE, Andreja. Stopnje terminologizacije v leksiki (na primerih glagolov) = The level of terminologization in the lexicon (in examples of verbs). V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Terminologija v času globalizacije : zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003 : collected papers from the Scientific Conference Terminology at the Time of Globalization, Ljubljana, 5th–6th June 2003*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 77–91.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

MERŠE, Majda. Pomen in vrednotenje slovarjev kot temeljnih slovenističnih del v sodobni družbi. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCE-NOVIČ, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 122–131.

SMOLE, Vera. Sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami ter izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami : (Lastne izkušnje). V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCE-NOVIČ, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 83–86.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

BOKAL, Ljudmila. Hišna imena na Polhograjskem. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 202–209.

GROS, Jerneja, MIHELIC, Aleš, ŽGANEC, Mario, PAVEŠIĆ, Nikola, MIHELIC, France, CVETKO-OREŠNIK, Varja. AlpSynth corpus-driven Slovenian text-to-speech synthesis : designing the speech corpus. V: BUDIN, Leo (ur.), RIBARIĆ, Slobodan (ur.). *Computers in technical systems. Intelligent systems : proceedings of the joint conferences CTS+CIS : zbornik radova zajedničkih savjetovanja CTS+CIS*. Rijeka: Hrvatska udruga za mikroprocesorske, procesne i informacijske sustave, mikroelektroniku i elektroniku – MIPRO HU, 2004, str. 107–110.

JURGEC, Peter. Natančnost odčitavanja formantov pri digitalnem spektrografiranju na podlagi LPC-analize. V: ERJAVEC, Tomaž (ur.), GROS, Jerneja (ur.). *Jezikovne tehnologije : zbornik B 7. mednarodne multi-konference Informacijska družba IS 2004, 9. do 15. oktober 2004 : proceedings B of the 7th International Multi-Conference Information Society IS 2004, 9–15th October 2004, Ljubljana, Slovenia*, (Informacijska družba). Ljubljana: Institut »Jožef Stefan«, 2004, str. 34–41, ilustr. <http://nl.ijs.si/isjt04/zbornik/sdjt04-07jurgec.pdf>

KENDA-JEŽ, Karmen. Narečje kot jezikovnozvrstna kategorija v sodobnem jezikoslovju. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti*, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 263–276.

KENDA-JEŽ, Karmen. Slovarko gradivo s Tolminskega kot vzorec za narečni slovar po Pleteršniku. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 154–162.

KRANJC, Simona, ŽELE, Andreja. Tipologija stavčnih vzorcev v slovenščini. V: ŁUCZKÓW, Iwona (ur.), SOKOŁOWSKI, Jan (ur.). *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich : opis, konfrontacja, przekład. 4 : [materiał międzynarodowej konferencji naukowej, Wrocław, 28–30 listopada 2002 r.]*, (Acta Universitatis Wratislaviensis, Slavica Wratislaviensis,

no 2611, 127). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2004, str. [121]–142.

LEGAN RAVNIKAR, Andreja. Krščanska terminologija v Pleteršnikovem slovarju. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 133–146.

LÖNNEKER, Birte, JAKOPIN, Primož. Checking POSBedseda, a Part-of-Speech tagged Slovenian corpus. V: ERJAVEC, Tomaž (ur.), GROS, Jerneja (ur.). *Jezikovne tehnologije : zbornik B 7. mednarodne multi-konference Informacijska družba IS 2004, 9. do 15. oktober 2004 : proceedings B of the 7th International Multi-Conference Information Society IS 2004, 9–15th October 2004, Ljubljana, Slovenia*, (Informacijska družba). Ljubljana: Institut »Jožef Stefan«, 2004, str. 48–55.

MERŠE, Majda. Prikaz glagolov in oblik s se (si) v Pleteršnikovem slovarju. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 253–271.

NARAT, Jožica. Oblikoslovne lastnosti krajevnih imen: Zrkovci. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 74–82.

PREMK, Francka. Slovenska versko-krščanska terminologija v zemljepisnih imenih in spremembe za čas 1921–1967/68. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 113–132.

SMOLE, Vera. Nekaj resnic in zmot o narečjih v Sloveniji danes. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti*, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 321–330.

ŠKOFIC, Jožica. Od narečnega h knjižnemu besedju (po gradivu za Slovenski lingvistični atlas). V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne*

teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 353–370, karte.

ŠKOFIC, Jožica. Zemljepisna lastna imena na Dobravah med dolinama Lipnice in Save. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 60–73.

TORKAR, Silvo. Dediščina predkrščanskih slovenskih (staroslovenskih) osebnih imen v priimkih in zemljepisnih imenih s posebnim ozirom na slovenski zahod. *Goriš. letn.*, 2002, št. 29, str. 241–261.

TORKAR, Silvo. Slovenska stanovniška imena med živo rabo in kabinetnimi tvorbami. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 89–96.

WEISS, Peter. Izhodišča za slovar imen v govorih spodnje Zadrecške doline. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišce: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 147–153.

WEISS, Peter. Sodobne jezikovne inovacije v govorih spodnje Zadrecške doline. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti*, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 371–381.

ŽELE, Andreja. Aktualizacijsko širjenje/ožjenje pomenja ustaljenega besedja kot odraz besedilne različnofunkcijskosti. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti*, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 133–148.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

NARTNIK, Vlado. Hostnikovi polemiki s Stanislavom Škrabcem na rob. V: GANTAR GODINA, Irena

(ur.), BREZNIKAR, Magda (ur.). *Davorin Hostnik med Slovenijo in Rusijo : simpozij ob 150-letnici rojstva (1853–1929)*, Šmartno pri Litiji, 3. september 2003 : zbornik : simpozium po povodu 150-letija so dnja rojdenja (1853–1929), Šmartno pri Litiji, 3. septembra 2003 g. : sbornik. Šmartno pri Litiji: Ustvarjalno središče Breznikar, 2004, str. 60–64.

TORKAR, Silvo. O pozabljenih ali prezrtih ruskih prispevkih k raziskavam slovenske jezikovne in kulturne dediščine. V: GANTAR GODINA, Irena (ur.), BREZNIKAR, Magda (ur.). *Davorin Hostnik med Slovenijo in Rusijo : simpozij ob 150-letnici rojstva (1853–1929)*, Šmartno pri Litiji, 3. september 2003 : zbornik : simpozium po povodu 150-letija so dnja rojdenja (1853–1929), Šmartno pri Litiji, 3. septembra 2003 g. : sbornik. Šmartno pri Litiji: Ustvarjalno središče Breznikar, 2004, str. 38–41.

ŽELE, Andreja. Josip Marn, Hostnikov rojak in sodobnik. V: GANTAR GODINA, Irena (ur.), BREZNIKAR, Magda (ur.). *Davorin Hostnik med Slovenijo in Rusijo : simpozij ob 150-letnici rojstva (1853–1929)*, Šmartno pri Litiji, 3. september 2003 : zbornik : simpozium po povodu 150-letija so dnja rojdenja (1853–1929), Šmartno pri Litiji, 3. septembra 2003 g. : sbornik. Šmartno pri Litiji: Ustvarjalno središče Breznikar, 2004, str. 65–70.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

KRANJC, Simona, ŽELE, Andreja. Pomenskosladdenjski pokazatelj živosti slovenščine v medijih. V: KAROLAK, Stanisław (ur.). *Studia linguistica Slavica et Balcanica*, (Slavia Meridionalis, 4). Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy, 2004, str. 81–94.

SNOJ, Marko. Zur Akzentuierung der urslawischen ter-Stämme. V: HYLLESTED, Adam (ur.). *Per aspera ad asteriscos : studia indogermanica in honorem Jens Elmegard Rasmussen sexagenarii idibus Martiis anno MMIV*, (Innsbrucker Beiträge zur Sprachwissenschaft, Bd. 112). Innsbruck: Institut für Sprachen und Literaturen der Universität, 2004, str. 537–543.

ŠKOFIC, Jožica. Dialectal words as a source for the standard language. V: *Language variation in Europe : papers from ICLaVE 2, Second International Conference on Language Variation in Europe, Uppsala, Sweden, June 12–14, 2003*. Uppsala, 2004, str. 366–[377].

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

PREMK, Francka. Francka Škerlak (1943). V: ŠTRAJNAR, Milena (ur.), VELAGIČ, Tanja (ur.). *Ilegalčki : vojna Ljubljana 1941–1945 : iz zapuščine Ade Krivic*, (Knjižnica ZAK, knj. 1). 1. izd. Ljubljana: Društvo ZAK, Društvo za proučevanje zgodovine, antropologije in književnosti, 2004, knj. 2, str. 197–205.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

DOBROVOLJC, Helena. *Pravopisje na Slovenskem*, (Zbirka Lingua Slovenica). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 319 str., ilustr.

NOVAK, France. *Samostalniška večpomenskost v jeziku slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja*, (Zbirka Linguistica et philologica). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 302 str.

SNOJ, Jerica. *Tipologija slovarske večpomenskosti slovenskih samostalnikov*, (Zbirka Linguistica et philologica). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 213 str., tabele, graf. prikazi.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid
KEBER, Janez. *Najlepša imena za novorojenčka*, (Malčkova knjižnica, št. 1). Ljubljana: Info press, 2004. 160 str.

WEISS, Peter, ŽELE, Andreja, SNOJ, Marko, TORCAR, Silvo ... [et al.], KOCJAN-BARLE, Marta(ur.), BAJT, Drago (ur.) *Slovenski veliki leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, 2003–<2004>. Zv. <1–2>, ilustr.

SUMMARY

The researchers and other staff members at the Fran Ramovš institute of the Slovene language have been working on the following projects: the research of Slovene terminology and the compilation of terminological dictionaries, lexicographic and lexicological studies of the Slovene language on the basis of digitalized language resources, Slovene-German language contacts from the historical perspective, the Slovene language in synchronous and diachronous development, a four-language web dictionary of dressing terms in the Val Canale valley, and research on Slovene natural and cultural heritage. Monographs, dissertations and papers dealing with these topics have been published and several lectures were held.

In the section for lexicology work has continued on five dictionary projects, in the section for etymology and onomastics on three, in the section for the

history of the Slovene language on two and in the section for terminological dictionaries on thirteen dictionary projects. In the section for dialectology the compilation of the SLA corpus materials and the participation in OLA and ALE international projects have continued; researchers at the Slovene corpus laboratory have continued the lemmatization and tagging of the Nova beseda text corpus, outlines for an abridged version of the Slovene orthographic code, especially its dictionary part, have been presented, and the project of building a web list of Slovene words has been initiated.

The digitalization of paper and card files has also continued in all sections of the institute and further efforts in developing software for lexicological and lexicographic purposes have been made (SlovarRed, Hist2000, Pletko, ZRCola).

ZNANSTVENI SVET

Znanstveni svetnik dr. Janez Dular (predsednik), akademik prof. dr. Stane Gabrovec, akademik prof. dr. Rajko Bratož, znanstveni svetnik dr. Slavko Ciglencečki in višja znanstvena sodelavka dr. Jana Horvat.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: višja znanstvena sodelavka dr. Jana Horvat.

Znanstveni svetniki: dr. Slavko Ciglencečki, dr. Janez Dular, dr. Andrej Pleterski, dr. Marjeta Šašel Kos.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Dragan Božič, dr. Ivan Turk.

Znanstveni sodelavec: dr. Anton Velušček.

Asistentka z doktoratom: dr. Maja Andrič.

Asistenta z magisterijem: mag. Gregor Pobežin, mag. Borut Toškan.

Strokovni sodelavec v humanistiki: mag. Primož Pavlin.

Samostojni strokovni sodelavec: Janez Dirjec.

Višji strokovni sodelavki: Mateja Belak, Andreja Dolenc Vičič.

Strokovni sodelavki: Zvezdana Modrijan, Sneža Tecco Hvala.

Asistenti: Lucija Grahek, Julijana Visočnik, Tina Žerjal, Benjamin Štular (od 1. 11.).

Višja strokovna delavka: Dragica Knific Lunder.

Samostojna strokovna delavka: Lucija Lavrenčič.

Tajnica: Breda Pavčič Justin.

Tehnika: Tamara Korošec Lavrič, Drago Valoh.

TEMELJNE RAZISKAVE

Arheološke raziskave

Vodja raziskovalnega programa: S. Ciglencečki.

Sodelavci: M. Belak, D. Božič, J. Dirjec, A. Dolenc Vičič, J. Dular, L. Grahek (MR), J. Horvat, Z. Modrijan, P. Pavlin, A. Pleterski, G. Pobežin (MR), M. Šašel Kos, S. Tecco Hvala, B. Toškan (MR), I. Turk, A. Velušček, J. Visočnik (MR), T. Žerjal (MR).

Paleolitske raziskave

V letu 2004 smo se ukvarjali predvsem z urejanjem monografije *Viktorjev spodol in Mala Triglavca*, ki je izšla konec leta. Izdelali smo tudi obsežen elaborat o koščenih konicah, najdenih v Potočki zijalki. Nekaj rezultatov statistično-arheološke analize konic smo strnili v odgovoru na kritiko naše morfometrične analize koščenih konic. Pripravili smo tudi članek o večrezinski računalniški tomografiji domnevne piščali iz Divjih bab I, v katerem odgovarjamo na vse objavljene kritike sporne najdbe. Analizo smo naredili v sodelovanju s Kliničnim centrom v Ljubljani. Nadaljevali smo geokemične analize sedimentov Divjih bab I in pripravili članek o slednih prvinah v fosilnih kosteh in sedimentih. Vse v sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenije.

V sodelovanju s Tolminskim muzejem smo sondažno raziskali mezolitsko najdišče na planini Pretovč pod Mrzlim vrhom pri Tolminu. Pridobljeno gradivo je bilo takoj obdelano in pripravljeno za objavo. Trenutno je na ogled na priložnostni razstavi v Tolminskem muzeju.

V doktorski disertaciji B. Toškana (*Veliki sesalci iz mlajšepleistocenskega najdišča Divje babe I*) je bilo biometrično obdelanih več kot 2.500 determiniranih ostankov velikih sesalcev. Ugotovili smo, da sta k akumulaciji živalskih ostankov v jami prispevala tako človek kot tudi volk. Poseben poudarek je bil namenjen 1.700 metapodijem jamskega medveda, kjer smo z aplikacijo multivariatnih statističnih metod zaznali spremembe v spolni strukturi odraslih osebkov v OIS 3 (glede na OIS 5) pa tudi sočasno povečanje osebkov obeh spolov. Navedene spremembe smo povezali s klimatskimi spremembami med würmom, pri čemer smo izhajali iz biologije današnjih medvedov.

Utrjena prazgodovinska naselja na Dolenjskem

Dokončali smo študijo o prazgodovinskem višinskem naselju Cvinger pri Dolenjskih Toplicah. V razpravi je predstavljen železnodobni poselitveni kompleks, ki ga sestavljajo tri gomilne nekropole, naselje in železarski talilniški prostor. Poseben poudarek je bil na raziskavah naselja, kjer so med leti 1986–1991 izkopali šest sond. Raziskave so pokazale, da je bil Cvinger pri Dolenjskih Toplicah

dr. J. Horvat

dr. M. Andrič

M. Belak

dr. D. Božič

dr. S. Ciglencečki

poseljen ob koncu pozne bronaste dobe. Po tej prvi poselitveni fazi, ko so naselje utrdili z zemljenim okopom, je bil Cvinger dalj časa opuščen. Ponovno so ga poselili šele v mladohalštatskem obdobju. V tem času so ga znova utrdili, tokrat s kamnitim obzidjem. Obljudenost naselja v mlajši železni dobi za zdaj ni dokazana.

Začeli smo pisati sintetično študijo z delovnim naslovom *Osrednja Slovenija v železni dobi*. Dokončali smo poglavji o geografskem orisu in naselbinskih strukturah.

Mlada raziskovalka L. Grahek je uspešno opravila vse študijske obveznosti za drugi letnik podiplomskega izobraževanja in ji je bil dovoljen neposreden prehod na doktorski študij. Začela je raziskovalno delo, to je celovito analizo keramičnega gradiva iz naselja Cvinger nad Virom pri Stični. Do konca leta 2004 je pregledala in uredila gradivo iz sond 3, 7, 14, 16A in B, 17 ter jarka med sondama 7 in 14.

Raziskave latenske dobe v Sloveniji

Za avstrijsko-francoski *Leksikon keltske arheologije* smo napisali precej obsežna gesla Gotovlje, Metlika, Mihovo, Mokronog, Podzemelj, Spodnji Lanovž (skupaj s P. Kosom), Šmarjeta, Trbinc, Vinica in Zbelovska Gora.

Študijsko smo se ukvarjali predvsem s fibulami, pasnimi sponami, konjsko opremo in bronastimi posodami. Bronasti obroč D-oblike, ki ga je Carlo Marchesetti leta 1886 našel v poznorepublikanskem grobu konja v Kobaridu, smo na podlagi primerjav iz spodnjega Podonavja opredelili kot jermensko spono konjske opreme s kavljem ali gumbom na sredini loka. Isto namembnost sta imela podobna obroča D-oblike s trnastim kavljem, najdena v grobnici makedonskega kralja Filipa II. v Vergini, ki sta bila v grški literaturi napačno razložena kot ostrogi posebne vrste.

Z Janko Istenič iz Narodnega muzeja Slovenije v Ljubljani smo pregledali in določili kovinske najdbe, ki so jih trije domačini našli v okolici Polic in Reke v dolini Idrijce in na Šentviški planoti. Del teh najdb smo tudi kartirali.

V nadregionalni študiji, posvečeni rekonstrukciji, dataciji in analizi treh poznorimskih zakladnih najdb z Gore nad Polhovim Gradcem, smo sintetično obdelali liste žag, sekire, bronaste zvonce, bronast valj, bronaste posode, tehtnice in uteži, kolesne in pestne obroče, rovnice, štirirogeljne kopače, lemeže in črta-la, trinožne podstavke, žare in železne ingote.

Rimska doba

Nadaljevalo se je delo za Temeljno podatkovno zbirko arheoloških najdišč Ptuja, ki obsega okoli

1600 enot. Na osnovi te baze in po arhivskih virih v Pokrajinskem muzeju Ptuj smo začeli pripravljati topografski pregled najdišč v vzhodnem delu Petovione (vzhodno od Grajene).

Za arheološko analizo smo izbrali ter kataloško in risarsko dokumentirali keramično gradivo iz izkopa Ptuj, Rabelčja vas – Blok B 3.

Pripravljali smo objavo vodnjaka iz 1. stol. n. št. v Suhadolah ter gradiva iz rimske vile v Serminu (1.–4. stol. n. št.).

Zaključene so bile terenske geofizikalne raziskave antičnih skladišč na Dolgih njivah pri Vrhniku, ki jim je sledilo prvo izvednotenje (dr. Branko Mušič, Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete; Simon Premrl, diplomsko delo na Oddelku za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete).

Dokumentirali smo nova arheološka najdišča v visokogorju (Zgornja Krma, Pečana, Zelenica).

Mlada raziskovalka T. Žerjal je pripravila katalog keramičnega gradiva iz rimske vile v Školaricah pri Spodnjih Škofijah ter podrobno študijo fine keramike. V tisk je oddala članek o trgovini s sigilatnim posodjem v severni Istri v 1. in 2. stol. n. št.

Rimski napisi Slovenije

Mlada raziskovalka J. Visočnik je na osnovi prej zbranega epigrafskega gradiva končala študijo o rimskih napisih s Koroškega. Nadaljevalo se je delo na vseh računalniških epigrafskih datotekah ter na fototeki rimskih napisov Slovenije. Del fototeke smo prenesli s skeniranjem fotografij rimskih napisov v digiteko.

Zunanji sodelavec M. Lovenjak je nadaljeval svoje delo pri ovrednotenju votivnih napisov Petovione (Ptuja) ter kurzivnih napisov na kovinskih tablicah iz Siska.

Oddal je vsakoletno poročilo o novoobjavljenih rimskih napisih Slovenije in Hrvaške za mednarodno epigrafsko revijo *L'Année épigraphique*.

Apijan in Ilirik

V letu 2004 je bila v skladu s projektom, prijavljenim leta 1999, končana monografija o grškem zgodovinarju Apijanu iz Aleksandrije (2. stol. n. št.), ki obsega poleg obširne bibliografije in 132 ilustracij grško besedilo *Ilirske zgodovine* s tekstnokritičnim komentarjem, angleški prevod tega zgodovinskega spisa ter komentar v štirinajstih poglavjih. Delo s tehničnimi podrobnostmi v zvezi z grškim besedilom ter s slikovnim gradivom se je zavleklo v januar 2005. Monografija bo izšla v angleščini, knjiga v slovenščini bo v nekoliko spremenjeni obliki pripravljena v letu 2005.

J. Dirjec

A. Dolenc Vičič

dr. J. Dular

L. Grahek

D. Knific Lunder

T. Korošec

Poznoantične raziskave

Raziskave prvega večjega zaključenega kompleksa stavb na poznoantični utrjeni naselbini Tonovcov grad se končujejo. Letos smo opravili še zadnje raziskave v globokem skalnem vseku med osrednjo in južno cerkvijo, s katerimi smo v celoti pojasnili obsežen, delno umetno oblikovan prostor, v katerem sta bila ugotovljena dva pomembnejša kulturna horizonta z obilico drobnega gradiva, ki bo omogočalo podrobnejšo opredelitev nastanka in razvoja celotnega kompleksa. Vzporedno so potekala številna kabinetna dela v zvezi s pripravo objave raziskav cerkvenega sklopa in velike stanovanjske stavbe na tem najdišču: inventarizacija in konzervacija gradiva, izris in študij grobe in fine keramike, študij drobnega kovinskega gradiva in primerjalne študije sočasne utrdbene arhitekture v jugovzhodnoalpskem prostoru.

V skupnih italijansko-slovenskih raziskavah najdišča Cuel Budin pri Raveu v Karniji smo v enotedenski akciji opravili terenski pregled in geodetski posnetek utrjene višinske naselbine z dobro vidnimi ostanki arhitekture v površini. Te ostaline predstavljajo najboljšo analogijo za Tonovcev grad v severnoitalskem prostoru. Prav tako smo opravili mikropogovorske raziskave v bližnji okolici Cuel Budina, ki kažejo na obstoj zaključene pribežniške regije v višinskem svetu nad reko Degano.

Pripravili smo tudi obsežen pregled poznoantičnih višinskih naselbin v Sloveniji za pomemben mednarodni simpozij o tovrstni obliki poselitve v Evropi, v katerem smo predstavili vse doslej znane postojanke, jih ovrednotili in kronološko razvrstili ter dopolnili z izborom značilnega drobnega gradiva. Med novjšimi, prvič predstavljenimi utrdbami, je treba izpostaviti veliko utrjeno naselbino na Šentjurskem hribu pri Tržišču. Poleg tega večjega prispevka smo za tisk pripravili tudi članek o ugotovitvah v zvezi s poselitvijo Vzhodnih Gotov v sedanjem slovenskem prostoru in pregled zgodnjekršćanske arhitekture v celotnem Mediteranskem Noriku.

Vzhodne Alpe v staroslovanskem obdobju

Nadaljevali smo pripravo objave zgodnjerednjeveške naselbine na Pristavi na Bledu. Dokončali smo digitalni katalog predmetov. Začeli smo pripravljati katalog stavbnih objektov. Za starejša izkopavanja je to pomenilo pregledati celotno terensko dokumentacijo. Pri tem smo hkrati zbrali potrebne načrte in terenske zapisnike, ki bodo omogočili izdelavo rekonstruiranega digitalnega modela reliefa, na katerega bomo lahko umestili vse številne izkope in jih medsebojno uskladili. V okviru študija stanovanjske kulture v luči pristavskega gradiva smo obiskali več

predstavitev stare arhitekture v Sloveniji, Avstriji, Češki, Makedoniji in Ukrajini. Našli smo številne prežitke, ki dobro pojasnjujejo pristavske ostanke. Nadaljevali smo z eksperimentalno arheologijo. Izkazalo se je, da je pristavsko gradivo nujno postaviti v luč razmerja med Slovani in Vlaha. Za lažje razreševanje zapletene problematike smo, spodbujeni s sporočilom stare legende, izvedli poskusno izkopavanje pod domom na Krvavcu. Našli smo ostanke hiše, ki je bila zapušćena s premićno notranjo opremo vred konec 9. ali na zaćetku 10. stoletja. Omogoća zelo dobre primerjave pristavskemu gradivu in olajšuje razumevanje nekaterih procesov, o katerih smo doslej lahko samo ugibali.

V zaključku leta smo raziskali možnosti izpovednosti ustnega izročila o zgodnjerednjeveških razmerah. Raziskava istrskega zaledja je dala odlične rezultate, ki jih bo mogoće s pridom prenesti tudi na druga področja.

Arheološke in dendrokronološke raziskave na Ljubljanskem barju

Vodja projekta: A. Velušćek.

Sodelavca: J. Dirjec, A. Dolenc Vićić.

Tudi v letu 2004 smo nadaljevali z nadzorom nad čišćenjem jarkov in odvodnikov na Ljubljanskem barju, ki ga izvaja podjetje Hidrotehnik iz Ljubljane. Nadzor, ki je bil opravljen v okolici Dola, Brega in Bistre, je zajel sledeće jarke in odvodnike: Štengerjev graben s pritoki, Jeršinov jarek in podaljšani Jarek pri Črešnjji. Letos, za razliko od leta 2003, nismo nikjer odkrili najdb iz arheoloških obdobij.

V okviru projekta smo v aprilu in maju izvedli vzorčenje arheološkega lesa na najdišču Stare gmajne pri Verdu. Dejansko je šlo za nadaljevanje leta 2002 zaćetih arheoloških raziskav na najdišču, ki je znano po lesenem kolesu in osi (A. Velušćek, *Ostanki eneolitskega voza z Ljubljanskega barja. Arheološki vestnik* 53, 2002, 51–57; id. Ein Rad mit Achse aus dem Laibacher Moor. V: *Schleife, Schlitten, Rad und Wagen. Zur Frage früher Transportmittel nördlich der Alpen*. Rundgespräch Hemmenhofen, 10. Oktober 2001. Hemmenhofener Skripte 3. 2002, 38–42.). V letu 2004 je tako skupina z Inštituta za arheologijo očistila šest mednjivskih jarkov. V enem izmed njih so našli na odlomke dveh livarskih posod, kar nedvomno dokazuje, da so se prebivalci s koliščarske naselbine Stare gmajne ukvarjali tudi z izdelovanjem bakrenih predmetov. Pomembno je tudi odkritje v celoti ohranjene kladivaste sekire z luknjo in odlomek še ene podobne sekire. Sekiri sta bili poslani v analizo A. Horvatu z Oddelka za

L. Lavrenćić

Z. Modrijan

B. Pavćić Justin

mag. P. Pavlin

dr. A. Pleterski

dr. M. Šašel Kos

S. Tecco. Hvala

mag. B. Toškan

dr. I. Turk

D. Valoh

dr. A. Velušček

paleontologijo in geologijo kvartarja Naravoslovno-tehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

V sodelovanju z dendrokronologijo iz Dendrokronološkega laboratorija Oddelka za lesarstvo Biotehniške fakultete so Stare gmajne tudi absolutno datirane. Datumi kažejo na čas tretje četrtine 4. tisočletja pr. n. št.

Poleg arheološko-dendrokronoloških raziskav so bili na Starih gmajnah odvzeti tudi vzorci za paleobotanične in sedimentološke analize.

V zbirki Opera Instituti Archaeologici Sloveniae je v aprilu izšla monografija *Hočevarica – eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju*. V njej je 16 domačih in tujih raziskovalcev predstavilo rezultate arheoloških raziskav na Hočevarici: razprave o najdbah, posebej je izpostavljena keramika z brazdastim vrezom, o paleobotaniki, dendrokronologiji, zooarheologiji – obdelani so sesalci, ptice in ribe –, opravljene so analize sestave dveh bakrenih sekir in kamnitih ogljčnih obročkov, razprave o najzgodnejši metalurgiji bakra in iskalcih bakrove rude v jugovzhodnoalpskem prostoru. Absolutne datacije naselbine kažejo na obdobje od ok. 3650 do ok. 3550 pr. n. št.

Sredi leta je A. Velušček skupaj s K. Čufar, M. Culiberg, B. Toškanom, J. Dirjecem, F. Janžekovičem, V. Malez in M. Govedičem dokončal članek o raziskavah na Črešnji pri Bistri. V prispevku, ki je objavljen v *Arheološkem vestniku* 55, so predstavili rezultate interdisciplinarnih raziskav na novoodkritem kolišču pri Bistri. Naselje je na podlagi trdnih dokazov postavljeno v 36. stoletje pr. n. št.

V okviru intenzivnih arheoloških raziskav na Ljubljanskem barju sta Inštitut za arheologijo ZRC SAZU in KUD Fran Govekar Ig organizirala niz tematskih predavanj na Igu pod skupnim naslovom *Barje in njegova zgodovina*. Predavatelji so bili A. Velušček (kolišča na Ljubljanskem barju), K. Čufar (dendrokronologija in arheološki les), B. Toškan (arheozoologija) in D. Vuga (rimska doba). Projekt se je zaključil junija 2004.

Arheološke in palinološke raziskave na Ljubljanskem barju

Vodja projekta: A. Velušček.

Sodelavci: M. Andrič, J. Dirjec, Z. Modrijan, S. Tecco Hvala.

Nadaljevanje intenzivnih arheoloških raziskav na Ljubljanskem barju je zagotovljeno z novim temeljnim triletnim projektom, ki poteka od julija 2004. Poudariti moramo, da gre za projekt, ki je zastavljen izrazito multidisciplinarno.

V okviru arheoloških raziskav je T. Korošec Lavrič

narisala najdbe z Resnikovega prekopa (raziskave 2002), Blatne Brezovice (raziskave 2003) in Starih gmajn (raziskave 2004). A. Velušček pripravlja za objavo v *Arheološkem vestniku* prispevka o sondiranju na Resnikovem prekopolu leta 2002 in o arheoloških najdbah. A. Velušček je v objavo oddal tudi članek, v katerem je predstavil rezultate arheološke sonde D. Vuge na bronastodobni naselbini Iška Loka na Ljubljanskem barju. V objavo je oddan tudi prispevek o koliščarski dobi na Ljubljanskem barju, ki bo izšel v monografiji o življenju in delu Rajka Ložarja.

V okviru palinoloških raziskav je M. Andrič izvedla vrtnanje na Starih gmajnah in v okolici Bevk na Ljubljanskem barju. Opravljena je bila preliminarna pelodna analiza vrtnice Stare gmajne ter preliminarna pelodna analiza in radiokarbonsko datiranje vzorcev, pobranih pri arheoloških izkopavanjih na Blatni Brezovici. Za objavo je pripravljen prispevek o palinoloških raziskavah na Resnikovem prekopolu. Vzpostavljeno je sodelovanje z M. J. Tomanom z Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

V okviru paleobotaničnih raziskav je treba omeniti tudi M. Culiberg, ki pripravlja prispevek o makrorastlinskih ostankih z Resnikovega prekopa.

Zelo intenzivno potekajo tudi dendrokronološke raziskave, ki jih vodi K. Čufar z Oddelka za lesarstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. V pripravi je prispevek o dendrokronoloških raziskavah na Resnikovem prekopolu. Zaključuje se obdelava vzorcev lesa s Starih gmajn (raziskave 2004). B. Kromerju so bili v Heidelberg poslani natančno protokolirani vzorci lesa za radiokarbonsko analizo (Resnikov prekop, Stare gmajne, Blatna Brezovica).

V okviru sedimentoloških raziskav je J. Turk (diplomant Oddelka za paleontologijo in geologijo kvartarja) pripravil prispevek o sedimentoloških raziskavah na Resnikovem prekopolu. V obdelavi so vzorci z Blatne Brezovice (raziskave 2003) in Starih gmajn (raziskave 2004).

V analizo D. Skabernetu (Geološki zavod) je bil oddan odlomek verjetno jantarne smole z Resnikovega prekopa. S sestavo kladivastih sekir s Starih gmajn pa se ukvarja A. Horvat. Prve ugotovitve so zelo spodbudne, saj naj bi surovina, morda celo končni izdelek, prišla od daleč. Njen izvor je treba iskati zunaj območja današnje Slovenije.

V okviru arheozooloških raziskav je B. Toškan oddal za objavo v *Arheološkem vestniku* prispevek o kostnih najdbah z bronastodobnih naselbin Iška Loka na Ljubljanskem barju in Žlebič pri Ribnici. Dokončan je tudi prispevek o kostnih najdbah z

Resnikovega prekopa. F. Janžekovič, V. Malez in A. Velušček so oddali za objavo dva prispevka o najdbah ptic iz koliščarske dobe na Ljubljanskem barju. F. Janžekovič in V. Malez pripravljata tudi prispevek o najdbah ptic z Resnikovega prekopa. V obdelavi so tudi najdbe s Starih gmajn in z Blatne Brezovice. Vzporedno z raziskovalnim delom je potekalo izpopolnjevanje inštitutske komparativne osteodontološke zbirke.

Z ostanki rib iz koliščarske dobe na Ljubljanskem barju se ukvarja M. Govedič (Center za kartografijo flore in favne). Trenutno pripravlja prispevek o najdbah z Resnikovega prekopa.

V sodelovanju z Univerzo v Trstu, Univerzo v Zagrebu in Arheološkim muzejem v Puli preučujemo kamnite sekire in z njimi povezano problematiko na področju Hrvaške, Slovenije in severovzhodne Italije. V okviru tega sodelovanja se na Inštitutu za arheologijo izobražuje F. Bernardini iz Trsta.

Nastanek kulturne pokrajine v Beli krajini in na Ljubljanskem barju (2002–2004)

Vodja projekta: S. Ciglencečki.

Sodelavka: M. Andrič.

Cilj dvoletnega podoktorskega raziskovalnega projekta je bil preučiti zgodovino razvoja vegetacije na področju Bele krajine in Ljubljanskega barja z namenom, da bi bolje razumeli, kakšno vlogo so pri nastajanju holocenske pokrajine imele klimatske spremembe, notranja dinamika vegetacije in človekov vpliv na okolje.

Leta 2004 je bila končana pelodna analiza vrtime Na mahu in vzorcev z Resnikovega prekopa na Ljubljanskem barju, analiza peloda v sedimentološki vrtni v okolici Gribelj (Bela krajina) ter analiza vrtime z Blejskega jezera.

AQUADAPT, mednarodni projekt

Vodja projekta za IZA: S. Ciglencečki.

Sodelavci: J. Horvat, Z. Modrijan, I. Turk, A. Velušček.

Zaključene so bile študije o vodnem zbiralniku na Tonovcovem gradu pri Kobaridu, o prisotnosti vlage v mlajšem pleistocenskem okolju na najdišču Divje babe, o poselitveni sliki Krasa v neolitskem obdobju ter o poselitvi ob zgornjem toku Reke in ob Pivki v pozni prazgodovini in rimskem obdobju.

Historični principi urejanja prostora na Slovenskem in opredelitev pravil za urejanje prostora v sodobnosti (CRP-projekt, št. V6-0978.)

Vodja projekta: A. Pleterski.

Sodelavci: M. Belak, D. Likar, A. Ostan, J. Rožič, B. Štular, I. Zorko.

Namen dvoletnega projekta je preučiti nekdanja načela urejanja prostora, jih primerjati s sodobnimi razmerami ter določiti tista pravila urejanja prostora, ki imajo historične korenine in so še danes uporabna. Osnovni cilj je oblikovati podrobnejša pravila za urejanje prostora, ki bodo podpora Uredbi o prostorskem redu Slovenije, in pripraviti osnutek priručnika s področja uporabe historično utemeljenih pravil. Projekt se je začel konec leta. V tem času smo sestavili projektno nalogo in začeli zbirati gradivo.

J. Visočnik

T. Žerjal

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- D. Božič je član uredniških odborov revije *Arheološki vestnik* ter zbirki *Situla* in *Katalogi in monografije*. Uredil, popravil in dopolnil je članek A. Gasparija, R. Krempuša in D. Brišnik, objavljen v *Arheološkem vestniku* 55. Kritično je prebral besedilo L. Perneteta iz Pariza o kovinskih in lesenih posodah, napisano za drugi zvezek monografije o železnodobno-rimski nekropoli Giubiasco v Švici, in predlagal bistvena dopolnila in spremembe.
- S. Ciglencečki je član uredniških odborov pri revijah *Arheološki vestnik*, *Varstvo spomenikov* in *National Geographic Junior*. Je tudi član Sveta javnega zavoda Pokrajinski muzej Celje in član Komisije za arheološka raziskovanja pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije.
- J. Horvat je članica uredniških odborov revije *Arheološki vestnik* in monografske zbirke *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae*.
- P. Pavlin je izvršni urednik revije *Arheološki vestnik*.
- A. Pleterski je član uredništva mednarodnega zbornika *Studia Mythologica Slavica* in uredništva monografske zbirke *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae*.
- M. Šašel Kos je glavna urednica revije *Arheološki vestnik* in članica uredniških odborov monografske zbirke *Agora* in revije *Keria*.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Arheološki kataster Slovenije (ARKAS)

V letu 2004 je potekala zaključna faza integriranja in prezentacije podatkovnih baz v okviru arheološkega informacijskega sistema ARKAS, ki zajema podatke o arheoloških najdiščih Slovenije, relevantno literaturo, dostopne podatke o terenskih raziskavah, najdbah v muzejskih in drugih zbirkah, kartografske podatke in podatke o dokumentarnem gradivu Inštituta za arheologijo (fototeka, planoteka, arhiv elaboratov in poročil). Izdelana je bila spletna aplikacija ARKAS-a z omejenim dostopom ter javno dostopna Interaktivna karta Slovenije z zbirkami ZRC SAZU, v katero je vključen del podatkov iz ARKAS-a. Začeli smo razvijati tudi spletno GIS-aplikacijo ARKAS-a za arheološke potrebe.

Hkrati je potekala digitalizacija in geopozicioniranje načrtov, ki so na klasičnem mediju shranjeni v inštitutskem arhivu, ter posodabljanje in izpopolnjevanje temeljnih podatkovnih baz.

Libera. Računalniška zbirka literature o zgodnjem srednjem veku

Redno smo obdelovali novo literaturo. V javno uporabo je bil predan prenovljeni spletni iskalnik. Dodali smo mu novo funkcijo, tako da smo vzpostavili povezavo s podatkovnim sistemom ZBIVA. Povezava omogoča večsmerno prehajanje pri iskanju iz ene podatkovne zbirke v drugo. Ko v Liberi najdemo bibliografske enote na izbrano temo, imamo pri vsakem zapisu možnost, ki se nanaša tudi na eno od vzhodnoalpskih zgodnjersrednjeveških arheoloških najdišč, možnost prestopiti v podatkovni sistem ZBIVA. Ta nam pokaže seznam najdišč, ki jih bibliografska enota omenja, in nam ponudi seznam literature k vsakemu od najdišč seznama.

ZBIVA. Zbirka zgodnjersrednjeveških arheoloških podatkov za vzhodne Alpe in obrobje

Sprotno smo zbirali novo literaturo ter vnašali podatke o grobovih in predmetih. Začela je delovati povezava s spletno zbirko Libera. Za potrebe ukrajinske arheologije smo pripravili spletno zbirko ukrajinskih najdišč (<http://odmev.zrc-sazu.si/ProjektIza/Ukrajina/>). Namenjena je promociji informatizacije arheoloških najdišč in s tem strateškega obvladovanja dediščine v Ukrajini.

Knjižnica

Vodja: P. Pavlin.

S petimi akcesijami se je knjižni fond povečal za 1072 enot. 177 obiskovalcev je knjižnico obiskalo

558-krat. Na dom smo izposodili 1169 zvezkov, za čitalnico 401. Vzpostavili smo štiri nove redne zamenjave.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Arheološki vestnik* 55, 2004.
- A. Velušček (ur.), *Hočevarica. Eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju / An eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 8 (Ljubljana 2004).
- I. Turk (ur.), *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca. Prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji / Viktorjev spodmol and Mala Triglavca. Contributions to understanding the mesolithic period in Slovenia*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 9 (Ljubljana 2004).

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Arbeitskreise für Unterwasserarchäologie, Avstrija, Nemčija, Švica: aktivno sodelovanje v mednarodnem združenju raziskovalcev za podvodno arheologijo in arheologijo mokrih tal.
- Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU, Zagreb: ornitofavna v JV Alpah.
- Filozofski fakultet, Univerza u Zagrebu, Hrvaška: proučevanje kamnitih sekir.
- Dipartimento di Scienze dell'Antichità dell'Università di Trieste, Italija: proučevanje kamnitih sekir.
- Sodelovanje pri projektu PINE (Predicting Impacts on Natural Ecotones) 2002–2005, <http://www.pine.oulu.fi>, (EVK2-CT-2002-00136). Koordinatorica projekta je dr. Sheila Hicks, partner v projektu je Gozdarski inštitut Slovenije, koordinator za Slovenijo: dr. Tom Levanič, sodelavka: dr. M. Andrič.
- Sodelovanje z Geobotaničnim inštitutom Univerze v Bernu (prof. B. Ammann) in Narodnim muzejem Slovenije (dr. T. Knific) pri paleoekoloških raziskavah v Blejskem kotu. M. Andrič je zadolžena za palinološki del raziskave.
- Mednarodni slovensko-ruski znanstveni projekt *Razvoj slovenske kulturne krajine: primerjava rezultatov analize fitolitov in peloda* (SLO-RUS 18/03/04). Dr. Alexandra Golyeva z Geografskega inštituta Ruske akademije znanosti je zadolžena za analizo fitolitov, M. Andrič pa za

analizo peloda na izbranih arheoloških in paleoekoloških najdiščih.

- Sodelovanje z Oddelkom za arheologijo Univerze v Cambridgeu in Arheološkim muzejem Istra pri arheoloških in paleoekoloških raziskavah v Istri. M. Andrič opravlja preliminarne palinološke raziskave.
- Università Cattolica di Milano in Museo civico Udine, Italija: poznoantične utrjene naselbine v zahodni Sloveniji in severovzhodni Italiji.
- Univerza v Bambergu, Stolica za srednjeveško in novoveško arheologijo: *Das frühe bis hohe Mittelalter in der Kontaktzone zwischen Germanen und Slawen von Nordostbayern bis zu den Ostalpen*. Projektni del *Strukturanalyse des Gräberfeldes von Altenerding* je bil končan z izidom skupne monografije.
- Masarykova univerza, Brno, Katedra za arheologijo Filozofske fakultete: mednarodni slovensko-češki znanstveni projekt *Zgodnjerednjeveške grobiščne in naselbinske strukture*.
- Narodna univerza Ivan Franko v Lvovu, Inštitut za arheologijo: *Povezave med slovenskim in ukrajinskim ozemljem v zgodnjem srednjem veku*.
- Univerza Kiril i Metodi v Skopju, Inštitut za zgodovino umetnosti in arheologijo: mednarodni slovensko-makedonski znanstveni projekt *Strukture starodavne duhovne kulture v Sloveniji in Makedoniji ter njihove relacije*.
- Sodelovanje pri noriškem delu projekta *Corpus inscriptionum Latinarum*, torej pri ponovni objavi vseh rimskih napisov province Norik, ki ga za berlinsko akademijo znanosti koordinira prof. dr. G. Alföldy z univerze v Heidelbergu, izvaja pa prof. dr. E. Weber z dunajske univerze. M. Šašel Kos je zadolžena za revizijo celejanskih napisov; pri tem delu bosta sodelovala tudi M. Lovenjak in J. Visočnik.
- Prof. dr. G. Alföldy z univerze v Heidelbergu, ki pri Berlinsko-brandenburški akademiji vodi projekt *Corpus inscriptionum Latinarum*, je sestavil ekipo, ki je zadolžena za 2. izdajo rimskih napisov Panonije. Za Slovenijo je kontaktna oseba, ki naj bi koordinirala delo na rimskih napisih Slovenije, M. Šašel Kos.
- Pri projektu Avstrijske akademije znanosti: *FERCAN (Fontes epigraphici religionis Celticae antiquae)*: objava vse epigrafske evidence o keltski religiji in kultih, ki ga vodi prof. dr. H. Friesinger, koordinira pa prof. dr. M. Hainzmann z univerze v Gradcu, sodeluje M. Šašel Kos kot eden od koordinatorjev.
- M. Šašel Kos je druga tajnica mednarodnega odbora Združenja za grško in rimsko epigra-

fiko (*Association internationale d'épigraphie grecque et latine*).

OBISKI V INŠTITUTU

- Bonnie A. B. Blackwell, Department of chemistry, Williams College, Williamstown, ZDA, 10.–20. 6.: delovni obisk.
- Federico Bernardini, Trst: štipendist centra CMEPIUS, izobraževanje na IZA, oktober, november, december.
- Susanne Stegmann Rajtar, Arheološki inštitut v Nitri, 8.–15. 6.: študijski obisk.
- Lindsey Gillson, School of Geography and the Environment, University of Oxford, 29.–6. 5. 2004: predavanje *Back to the future? A long-term perspective in biodiversity conservation*.
- Hans Rudolf Sennhauser in Kathrin Roth Rubi z Univerze v Baslu, marec: študijski obisk.
- Jiří Macháček in Peter Dresler, Masarykova univerza, Brno, Katedra za arheologijo Filozofske fakultete, 4.–9. 5.: delovni obisk v okviru projekta *Zgodnjerednjeveške grobiščne in naselbinske strukture*.
- Nikos Čausidis, Inštitut za zgodovino umetnosti in arheologijo, Univerza Kiril i Metodi v Skopju, 9.–21. 5.: delovni obisk v okviru projekta *Strukture starodavne duhovne kulture v Sloveniji in Makedoniji ter njihove relacije*.
- Jasminka Ristovska Piličkova, Inštitut za etnologijo, Skopje, 9.–16. 5.: delovni obisk v okviru projekta *Strukture starodavne duhovne kulture v Sloveniji in Makedoniji ter njihove relacije*.
- Mihajlo Andrijevič Filipčuk in Natalija Jaroslavinna Steblj, Inštitut za arheologijo, Narodna univerza Ivan Franko, Lviv, 31. 8.–8. 9.: delovni obisk v okviru projekta *Povezave med slovenskim in ukrajinskim ozemljem v zgodnjem srednjem veku*.
- Diether Kramer, Štajerski deželni muzej Gradec, 13. 10.: delovni obisk v okviru obdelave najdišča Puščava nad Starim trgom pri Slovenj Gradcu.
- Šimon Ungerman, Masarykova univerza, Brno, Katedra za arheologijo Filozofske fakultete, 23. 11.–4. 12.: delovni obisk v okviru projekta *Zgodnjerednjeveške grobiščne in naselbinske strukture*.
- Claudio Zaccaria (univerza v Trstu) in Paul Gleirscher (Koroški deželni muzej, Celovec), zunanja člana uredniškega odbora *Arheološkega vestnika*, marec: sestanek uredništva.
- Peter Scherrer, Avstrijski arheološki inštitut,

Dunaj, junij: delovni obisk v zvezi s projektom *Noriško-panonska avtonomna mesta*.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Borut Toškan

Veliki sesalci iz mlajšepleistocenskega najdišča Divje babe I. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Oddelek za geologijo, 29. 11. – doktorska disertacija.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Maja Andrič

- *Organizirajmo multidisciplinarno raziskavo!* Predavanje ob otvoritvi palinološkega laboratorija IzA ZRC SAZU, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 3.
- *Palynological and sedimentological research on Ljubljansko barje (Slovenia)*. Resnikov prekop site. M. Andrič, J. Turk in A. Velušček. Poster, predstavljen na *Wetland Economies and Societies (150 years of research on prehistoric economy and society in lake dwellings)*, mednarodna konferenca, Zürich, 10.–13. 3.
- *Transition to farming and human impact on the Slovenian landscape*. Predavanje na Oddelku za botaniko Univerze v Bernu, 16. 3.
- *Paleoekološke raziskave na Pokljuki. Pelodna analiza sedimenta visokega barja Šijec*. Predstavitve projekta PINE na redni jesenski tiskovni konferenci Znanstveno-raziskovalne službe Triglavskega narodnega parka, Bled, 2. 11.

Slavko Ciglencečki

- *Insedimenti dei Goti in Slovenia*, Municipio di Attimis, Attimis, 21. 3.
- *Castra und Höhensiedlungen des 4. bis 6. Jh. in Slowenien*, Freiburg, 16. 4.
- *Ranobizantska arhitektura Sirije*, Skopje, 18. 10.
- *Ranokrščanski nalazi u Mediteranskom Noriku*, Đakovo, 22. 10.

Janez Dular

- *Ali so bili Veneti Dolenjci?* Narodni muzej Slovenije, Ljubljana 2. 3.

Andrej Pleterski

- *Prostorske strukture, simboli in čas*. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Oddelek za etnologijo, 21. 4.

- *Zgodnjeprebrzeška arheologija v Sloveniji*. Univerza Ivan Franko, Lviv, 20. 9.
- *Obredne strukture v prostoru*. Hostel Celica, Ljubljana. Predavanje za zainteresirano javnost, 20. 10.
- *De Sclavis autem unde dicitis. Slovani in Vlaha na "nikogaršnjem" ozemlju istrskega zaledja*. Referat na mednarodnem znanstvenem sestanku "Istra med vzhodom in zahodom. Ob 1200-letnici Rižanskega zbora", Koper, 4. 11.

Marjeta Šašel Kos

- *Appian and Illyricum*. Predavanje za podiplomske študente na Univerzi v Vidmu, 12. 5.
- *The Illyrian History of Appian and migrations of peoples*. Mednarodni kolokvij "Migrazione di popoli, viaggi di individui, circolazione di idee nel Mediterraneo antico", Genova, 6.–8. 10.
- *The Argonauts*. Kratko uvodno predavanje. Mednarodni interdisciplinarni znanstveni sestanek "Mediteranski miti od antike do 18. stoletja", Ljubljana, 21.–23. 10.

Borut Toškan

- *O živalih v koliščarski dobi*. Ig, Društvo Fran Govekar, 25. 3.

Anton Velušček

- Udeležba na mednarodnem kongresu "IKUWA 2" v Švici. Na posterju predstavljeni dosežki desetletnih raziskav na Ljubljanskem barju. Pred kongresom je bil Velušček aktivni udeleženeec enotedenske mednarodne delavnice o podvodni arheologiji in arheologiji mokrih tal, ki se je odvijala v Švici in Nemčiji, oktober.
- *Ljubljansko barje v koliščarski dobi*. Ig, Društvo Fran Govekar, 22. 1.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Maja Andrič

- Zürich, 10.–13. 3.: udeležba na mednarodni konferenci "Wetland Economies and Societies (150 years of research on prehistoric economy and society in lake dwellings)", Dept. of Prehistory, University of Zürich.
- Bern, 14.–18. 3.: sestanek in diskusija o rezultatih paleoekoloških raziskav na Blejskem jezeru, Oddelek za botaniko Univerze v Bernu.
- Lund, Švedska, 28. 8.–1. 9.: sestanek palinologov, ki sodelujejo pri projektu PINE, Oddelek za geologijo Univerze v Lundu.

- Leck, Nemčija, 23. 9.–27. 9.: MM3, redni letni sestanek raziskovalcev, vključenih v projekt PINE.

PEDAGOŠKO DELO

Slavko Ciglenčki

- Freiburg, Nemčija, 13. 4.–8. 4.: udeležba na mednarodnem simpoziju o utrjenih poznoantičnih naselbinah in ogled alamanskih utrd v Porenju.
- Sirija, 2. 5.–16. 5.: ogled poznoantičnih najdišč in muzejev.
- Danilo, Murter, Bribir, Asseria, Hrvaška, 9. 9.–12. 9.: rekognosciranja poznoantičnih utrd.
- Makedonija, 11.–18. 10.: ogled poznoantičnih utrd, rimskih mest in muzejev.
- Raveo, Ovaro, Sorantri, Artegna, Osoppo, Italija, 2.–5. 11.: izmera utrdbe Cuel Budin pri Raveo in ogled poznoantičnih utrd v okolici.

Andrej Pleterski

- Slovenija, 27. 5., 11. 6., 2.–5. 9.: ogledi različnih arheoloških najdišč.
- Makedonija, 31. 7.–8. 8.: delovni obisk več muzejev in najdišč v okviru projekta Strukture starodavne duhovne kulture v Sloveniji in Makedoniji ter njihove relacije.
- Ukrajina, 17.–24. 9.: delovni obisk več muzejev in najdišč v okviru projekta Povezave med slovenskim in ukrajinskim ozemljem v zgodnjem srednjem veku.
- Češka, 25. 9.–3. 10.: delovni obisk več muzejev in najdišč v okviru projekta Zgodnesrednjeveške grobiščne in naselbinske strukture.
- Tirolska, 15.–16. 10.: strokovna ekskurzija.
- Koper, 4.–5. 11.: sodelovanje na mednarodnem znanstvenem sestanku "Istra med vzhodom in zahodom. Ob 1200-letnici Rižanskega zbora".
- München, Bamberg, 18.–20. 11.: ogled razstave o Bizancu in predstavitev monografije o Altenerdingu.
- Beljak, 27. 11.: ogled gradiva v mestnem muzeju.

Marjeta Šašel Kos

- München, 30. 1. ter 19. 11.: študij v knjižnici Inštituta za antično zgodovino in epigrafiko.

Maja Andrič

Paleobotanika. Predavanja na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Slavko Ciglencečki

Arheologija zgodnjega srednjega veka. Predavanja, proseminar in seminar na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Andrej Pleterski

Arheologija zgodnjega srednjega veka. Predavanja, proseminar in seminar na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Slavko Ciglencečki je bil mentor magistrankam Maji Bausovac, Zvezdi Modrijan in Tini Milavec ter somentor magistrandki Saši Čaval in magistrandu Maksimiljanu Sagadinu.

Janez Dular je bil mentor mladi raziskovalki Luciji Grahek.

Jana Horvat je bila mentorica mladi raziskovalki Tini Žerjal.

Andrej Pleterski je bil mentor magistrandu Benjaminu Štularju ter mentor več seminarских in diplomskih nalog na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Marjeta Šašel Kos je bila mentorica Gregorju Pobežinu (pri doktoratu) in Julijani Visočnik (pri doktoratu) ter somentorica Jadranki Cergol iz Trsta, ki dela doktorat na Oddelku za klasično filologijo ljubljanske univerze.

Ivan Turk je bil mentor doktorandu Borutu Toškani.

Anton Velušček je bil mentor pri specializaciji Federica Bernardinija iz Trsta.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

ANDRIČ, Maja. Paleookolje v Sloveniji in severnem delu hrvaške Istre v pozni prazgodovini. *Arheol. vestn.*, 2004, letn. 55, str. 509-525, ilustr.

BOŽIČ, Dragan. The function of the bronze D-shaped ring from the Late Republican horse burial in Kobarid, Soča valley (SI). *Instrumentum*, déc. 2004, no 20, str. 6-8, ilustr., fotogr.

BOŽIČ, Dragan, FEUGÈRE, Michel. Les instruments de l'écriture. *Gallia (Paris)*, 2004, 61, str. 21-41, 173-192, ilustr., fotogr.

DULAR, Janez, KRIŽ, Borut. Železnodobno naselje na Cvingerju pri Dolenjskih Toplicah. *Arheol. vestn.*, 2004, letn. 55, str. 207-250, uvez. pril., ilustr.

GRAHEK, Lucija. Halštatska gomila na hribu v Metliki. *Arheol. vestn.*, 2004, letn. 55, str. 111-206, uvez. pril., ilustr.

KMETIČ, Dimitrij, HORVAT, Jana, VODOPIVEC, Franc. Metallographic examinations of the Roman Republican weapons from the hoard from Grad near Šmihel. *Arheol. vestn.*, 2004, letn. 55, str. 291-312.

PLETERSKI, Andrej, BELAK, Mateja. Structures in the area of Lauterhofen in Bavaria. *Stud. mythol. Slav.*, 2004, letn. 7, str. 43-61, ilustr.

VELUŠČEK, Anton, ČUFAR, Katarina, CULIBERG, Metka, TOŠKAN, Borut, DIRJEC, Janez, MALEZ, Vesna, JANŽEKOVIČ, Franc, GOVEDIČ, Marijan. Črešnja pri Bistri, novoodkrita kolišče na Ljubljanskem barju. *Arheol. vestn.*, 2004, letn. 55, str. 39-54, zvd., fotogr., risbe.

Pregledni znanstveni članek

TURK, Ivan. Nekaj osnovnih podatkov o paleolitskem najdišču Divje babe I in njegova problematika s poudarkom na najdbi domnevne piščali. *Zgod. šoli*, 2004, letn. 13, št. 1-2, str. 3-11, graf. prikaz, fotogr.

VELUŠČEK, Anton. Ljubljansko barje v dobi kolišč. *Zgod. šoli*, 2004, letn. 13, št. 1-2, str. 11-21, zvd., fotogr., risba.

Kratki znanstveni prispevek

BOŽIČ, Dragan. Roman bronze vessels on three tear-shaped feet. *Instrumentum*, juin 2004, no 19, str. 30, ilustr.

Strokovni članek

PLETERSKI, Andrej. Neobjavljena gesla iz koroške zgodovine v dopolnilnem zvezku Enciklopedije Slovenije. *Koroški vestn. (Ljubl.)*, 2004, letn. 38, št. 1, str. 55-57.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanji)

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Mythological stories concerning Illyria and its name. V: CABANES, Pierre (ur.), LAMBOLEY, Jean-Luc (ur.). *L'Illyrie méridionale et l'Épire dans l'Antiquité - IV : actes du IVe colloque international de Grenoble (10-12 octobre 2002)*. Paris: De Boccard, [2004], str. [493]-504, zvd.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. The Roman conquest of Dalmatia in the light of Appian's Illyrike. V: UR-SO, Gianpaolo (ur.). *Dall'Adriatico al Danubio : l'Illyrico nell'eta greca e romana : atti del convegno internazionale, Cividale del Friuli, 25-27 settembre 2003* (I convegni della Fondazione Niccolo Canusio, 3). Pisa: ETS, cop. 2004, str. [141]-166, zvd.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljeni predavanji)

PLETERSKI, Andrej. Spuren slawischer Fürstentümer im Ostalpenraum : archäologische und mythologische Anhaltspunkte. V: BAIER, Wilhelm Richard (ur.), KRAMER, Diether (ur.). *Karantainen : Mutter von Kärnten und Steiermark : Protokollband zur Vortragsreihe der Grazer URANIA im Winter 2002 unter der wissenschaftlichen Leitung von Erik Szameit (Wien)*, (Studia Carinthiaca, Bd. 22). 2., erweiterte Aufl. Klagenfurt; Laibach; Wien:

Hermagoras = Celovec; Ljubljana; Dunaj: Mohorjeva, 2004, str. 57-68, zvd.

PLETERSKI, Andrej. Zaprta znanost: odgovorna znanost začne pri sebi. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCENOVIC, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 39-40.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

PODOBNIKAR, Tomaž, TECCO HVALA, Sneža, DULAR, Janez. Iterative approach to ancient paths modelling in the Iron Age study of the Dolenjska region (Slovenia). V: FISCHER AUSSERER, Karin (ur.). *[Enter the past] : the e-way into the four dimensions of cultural heritage : proceedings of the 30th conference*, (BAR international series, 1227). Oxford: Archaeopress, 2004, str. 254-257, ilustr.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

ČUFAR, Katarina, VELUŠČEK, Anton. Dendrokronološke raziskave na koliščarski naselbini Hočevarica = Dendrochronological research of the Hočevarica pile dwelling settlement. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 274-280, graf. prikazi.

ČUFAR, Katarina, VELUŠČEK, Anton. Hočevarica: absolutno datiranje = Hočevarica: absolute dating. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 263-273, fotogr.

MIKUŽ, Vasja, TURK, Ivan. Malakofavna = Malacofauna. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana:

Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 197-199, fotogr.

PAVŠIČ, Jernej, DIRJEC, Janez. Morski skat na Ljubljanskem barju = Sea ray in the Ljubljansko barje. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 152-154, fotogr.

PEHANI, Peter, PODOBNIKAR, Tomaž, TECCO HVALA, Sneža. Zasnova in vzpostavitev interneta GIS-strežnika na ZRC SAZU. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 157-167, ilustr.

TOŠKAN, Borut, DIRJEC, Janez. Hočevarica - analiza ostankov makrofavne = Hočevarica - an analysis of macrofauna remains. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 76-132, tabele, graf. prikazi, fotogr., risbe.

TOŠKAN, Borut, DIRJEC, Janez. Ostanki velikih sesalcev v Viktorjevem spodmolu = Remains of large mammals in Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 135-167, tabele, graf. prikazi, fotogr.

TOŠKAN, Borut, KRYŠTUFEK, Boris. Ostanki malih sesalcev (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) v Viktorjevem spodmolu = Small mammals (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) in Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti

archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 114-134, ilustr.

TURK, Ivan. 14C datacije Viktorjevega spodmola in Mala Triglavca = 14C dating of Viktorjev spodmol and Mala Triglavca. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 243-247, tabela.

TURK, Ivan. Opredelitev najdb iz Viktorjevega spodmola = Classification of Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 72-81, graf. prikaz.

TURK, Ivan. Primerjave mezolitskih najdb v Viktorjevem spodmolu z izbranimi najdišči = Comparisons of Mesolithic finds in Viktorjev spodmol with selected sites. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 62-71, graf. prikazi, tabele.

TURK, Ivan. Različne arheološke metode - različni rezultati pri raziskavah Viktorjevega spodmola = Different archaeological methods - different results in investigations of Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 32-52, fotogr., tabela.

TURK, Ivan. Stratigrafija in sedimentologija Viktorjevega spodmola = Stratigraphy and sedimentology of Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev*

spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 27-31, risba, fotogr., tabela.

TURK, Ivan. Vprašanje izvora in nadaljevanja mezolitika = The question of origin and continuation of the Slovene Mesolithic[!]. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 82-86, risba.

TURK, Ivan, TOŠKAN, Borut, DIRJEC, Janez. Sesalska favna = Mammalian fauna. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 201-203.

TURK, Ivan, TURK, Matija. Razlaga orodnih tipov in armatur ter postopkov pri izdelavi orodij in armatur, najdenih v Viktorjevem spodmolu = Interpretation of types of tool and armature and technology of production of tools and armatures found in Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 53-61, fotogr.

TURK, Matija, TURK, Ivan. Arheološke najdbe = Archaeological finds. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 176-196, tabele, risbe, fotogr.

VELUŠČEK, Anton. Geografski oris osrednje Slovenije s podatki o neolitskih-eneolitskih arheoloških najdiščih = Geographic description of central Slovenia including data regarding Neolithic-Eneolithic archaeological sites. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 13-32, zvd., graf. prikaz.

VELUŠČEK, Anton. Hočevarica in začetki uporabe bakra v Sloveniji = Hočevarica and the onset of copper use in Slovenia. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 297-306, zvd.

VELUŠČEK, Anton. Hočevarica: ovrednotenje podatkov = Hočevarica: data evaluation. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 213-262, tabele, graf. prikazi, risbe, fotogr., zvd.

VELUŠČEK, Anton. Interpretacija rezultatov absolutnega datiranja Hočevarice in absolutno datiranje horizonta keramike z brazdastim vrezom (HKBV) = Interpretation of the results of absolute dating at Hočevarica and of the horizon of pottery with furrowed incisions (HKBV) in Slovenia. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 290-295, graf. prikaz.

VELUŠČEK, Anton. Past and present lake-dwelling studies in Slovenia : Ljubljansko barje (the Ljubljana Marsh). V: MENOTTI, Francesco (ur.). *Living on the lake in prehistoric Europe : 150 years of lake-dwelling research*. London; New York: Routledge, 2004, str. 69-82, zvd, fotogr.

VELUŠČEK, Anton. Terenske raziskave, stratigrafija in najdbe = Field research, stratigraphy and the material finds. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 33-55, fotogr., risbe.

VELUŠČEK, Anton. Hočevarica: keramične najdbe = Hočevarica: pottery. V: VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 169-212, ilustr. pril, fotogr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

PLETERSKI, Andrej. Idejni sistem blejske župe. V: DEŽMAN, Jože (ur.). *Bled : 1000 years = [1000] Jahre = [1000] let : [Auserlesene Kapitel aus dem Jubiläumssammelband Bled tausend Jahre, Sammelband von Bled 2004]*. Radovljica: Didakta, 2004, str. 119-123.

ŠTAMFELJ, Iztok, TURK, Ivan. Človeški ostanki v Viktorjevem spodmolu = Human remains in Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 168.

TURK, Ivan. Metodologija arheološkega dela = Methodology of the archaeological work. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 24-26.

TURK, Ivan. Ostanki ektotermnih vretenčarjev = Remains of ectothermic vertebrates. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispev-*

ki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : *contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 200, fotogr.

TURK, Ivan. Topografija Viktorjevega spodmola = Topography of Viktorjev spodmol. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 21-23, risba.

TURK, Ivan. Kratka zgodovina raziskav mezolitika v Sloveniji = Brief history of research of the Mesolithic in Slovenia. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 13-14, risbe, fotogr.

TURK, Ivan, VELUŠČEK, Anton. Najdbe keramike = Finds of pottery. V: TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004, str. 87, tabela.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

TURK, Ivan (ur.). *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji = Viktorjev spodmol and Mala Triglavca : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004. 247 str., 20 str. pril., ilustr.

VELUŠČEK, Anton (ur.). *Hočevarica : eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju = an eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 8). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: = Institute of archaeology at ZRC SAZU: Založba ZRC: = ZRC Publishing, 2004. 328 str., ilustr.

TECCO HVALA, Sneža, DULAR, Janez, KOCUVAN, Eva. *Železnodobne gomile na Magdalenski gori = Eisenzeitliche Grabhügel auf der Magdalenska gora*, (Katalogi in monografije, 36). Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2004.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

ŠAŠEL KOS, Marjeta. *Lapidarij Narodnega muzeja Slovenije : rimski spomeniki : vodnik*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2004. 114 str., ilustr.

SUMMARY

The research work of the Institute is conducted within the scope of a basic program, which combines the following investigations: Paleolithic research, an investigation of fortified Prehistoric settlements in the Dolenjska region (Lower Carniola), an investigation of the La Tène culture in central and eastern Slovenia, researches in Roman provincial archaeology in the southeastern Alpine region, an investigation of settlement throughout the eastern Alpine region during the Late Roman period, a study of Roman inscriptions in Slovenia, an historical-archaeological commentary of *Appian's Illyrian History* and a study of the Early Medieval period in the eastern Alpine region and its outskirts. Archaeological and dendrochronological research efforts on the Ljubljansko barje (the Ljubljana Moor) continued at several pile dwelling settlement sites.

Pollen analyses also continue within the framework of investigations concerning the origins of the cultural landscape in Bela Krajina (White Carniola), Bled and the Ljubljansko barje.

The Institute published the journal *Arheološki vestnik* 55, 2004, and two monographs: A. Velušček (ed.), *Hočevarica. Eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju / An eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 8 (Ljubljana 2004);

I. Turk (ed.), *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca. Prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji / Viktorjev spodmol and Mala Triglavca. Contributions to understanding the mesolithic period in Slovenia*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 9 (Ljubljana 2004).

ZNANSTVENI SVET

Prof. dr. Rajko Bratož, redni član SAZU, izr. prof. dr. Stane Granda, doc. dr. Eva Holz, (predsednica, od 16. 10.), izr. prof. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič (do 15. 10., predsednik), prof. dr. Darja Mihelič, prof. dr. Jože Mlinarič, redni član SAZU (do 7. 7.), prof. dr. Vasilij Melik, redni član SAZU (od 8. 7.).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Darja Mihelič, znanstvena svetnica.

Znanstveni svetniki: izr. prof. dr. Stane Granda, doc. dr. Eva Holz, izr. prof. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič (do 15. 10.).

Višja znanstvena sodelavka: doc. dr. Petra Svolfjšak (od 19. 3.).

Znanstveni sodelavci: dr. Matjaž Bizjak, doc. dr. Boris Golec, dr. Miha Kosi, dr. Miha Preinfalk (od 14. 10.), doc. dr. Petra Svolfjšak (do 18. 3.).

Asistenta z magisterijem (mlada raziskovalca): mag. Katarina Keber, mag. Miha Preinfalk (do 13. 10.).

Asistentka: Neva Makuc (od 1. 11.).

Strokovna sodelavka: Barbara Šterbenc Svetina, namestnica Vesna Logar Zorn (do 31. 1.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Zgodovinski inštitut Milka Kosa preučuje slovensko zgodovino do konca prve svetovne vojne. Inštitutsko delo zajema štiri tematske sklope: objava virov za slovensko zgodovino; topografija in kolonizacija slovenskega ozemlja; gospodarska, družbena, kulturna, vsakdanja zgodovina slovenskega prostora in njegovih prebivalcev; problemi slovenske zgodovine 19. in 20. stoletja. Te raziskave so raziskovalci do konca leta 2004 uresničevali v programsko-projektne obliki.

Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti (od 1. 1.)

Vodja programske skupine: D. Mihelič.

Sodelavci: M. Bizjak, B. Golec, S. Granda, E. Holz, D. Kos, M. Kosi.

Mladi raziskovalec: M. Preinfalk.

Strokovna sodelavka: B. Šterbenc Svetina.

V sklopu tega programa so potekali tudi projekti:

Vzpon in propad srednjeveškega viteštva na Slovenskem (do 30. 6.)

Vodja projekta: D. Kos.

Sodelavec: M. Preinfalk.

Temelji gospodarstva srednjeveških zemljiških gospodstev v Vzhodnih Alpah (do 31. 12.)

Vodja projekta: D. Mihelič.

Izvajalec: M. Bizjak.

Mesta in meščanstvo na Slovenskem v srednjem in zgodnjem novem veku (do 30. 6.)

Vodja projekta: B. Golec.

Sodelavec: M. Kosi.

Strokovna sodelavka: B. Šterbenc Svetina.

Študije za sintezo zgodovine slovenskih mest v dobi fevdalizma (do 1848) (od 1. 7.)

Vodja projekta: M. Kosi.

Sodelavec: B. Golec.

Strokovna sodelavka: B. Šterbenc Svetina.

M. Bizjak je pripravljala znanstvenokritično izdajo Briksenških urbarjev za gospodstvo Bled. Raziskoval je razvoj, upravo in poslovanje freisinških in briksenških posesti na Slovenskem v srednjem veku.

B. Golec se je zbiral in vrednotil gradivo za zgodovinski atlas slovenskih srednjeveških mest. Iz tematike mestne zgodovine je za tisk pripravil tri izvorne znanstvene članke in objavil samostojno poglavje v znanstveni monografiji. Izšlo je tudi zadnjih pet od skupno dvajsetih nadaljevanj preglednega znanstvenega članka v novomeški reviji Rast. Za tisk je pripravil monografijo o mestu Ormož.

S. Granda se je usmerjal na raziskovanje rasti narodne zavesti, s tem v zvezi je posebej preučil obrtništvo in poslovne kroge ter njihovo družbeno moč. Gospodarski in kulturni napredek posameznih

dr. D. Mihelič

dr. M. Bizjak

dr. B. Golec

dr. S. Granda

dr. E. Holz

krajev je vplival na rast narodne zavesti. Lotil se je raziskave odmevnosti delitev Slovencev ob nastanku Ilirskih provinc ter podrobnejše interpretacije stališč Antona Martina Slomška. S področja agrarne zgodovine je raziskoval relucijo in odkup tlake ter vinogradništvo in vinarstvo na Dolenjskem. Preučil je odmeve prehoda bavarskih vojakov prek slovenskega ozemlja na poti v Grčijo.

E. Holz je nadaljevala redakcijsko delo za objavo zvezka *Zgodovina prometa I*. Dopolnjevala je bibliografijo o prometu in se ukvarjala z lokalnimi študijami o prometu, ki jih je tudi javno predstavila.

D. Kos je sistematično raziskoval gradivo v slovenskih arhivih ter analiziral historično literaturo. Izvajal je antropološke raziskave predmeščanske družbe na Slovenskem, zlasti družinsko življenje. Raziskal je nekatere probleme notranjedružinskega nasilništva v Kranju in okolici med 16. in 18. stoletjem. Raziskoval je srednjeveško in novoveško gradivo za zaključitev monografije o zakoncih Gallenberg, o katerih je pripravil tudi znanstveno razpravo za tisk. Dopolnil je rokopis monografije *Med gradom in mestom* ter pripravil za tisk razširjeno vabljeno predavanje, ki ga je imel na mednarodnem strokovnem srečanju zgodovinarjev medicine (7. Pintarjevi dnevi). Objavil je razpravo o srednjeveških listinah s Kranjske. Nadaljeval je pripravo znanstvene edicije statuta mesta Izola iz leta 1360 (z dopolnili).

M. Kosi je raziskoval začetno fazo urbanizacije na Slovenskem v 12. in 13. stoletju. Preučeval je predurbane osrednje kraje na Slovenskem v vlogi zasnov za nastanek pravih meščanskih naselbin visokega in poznega srednjega veka. Analiziral je dejavnike nastanka ter funkcijske, družbene in gospodarske značilnosti novih meščanskih naselbin. Za tisk je pripravil razpravo o začetkih Škofje Loke ter raziskavo o odmevu križarskih vojn in pojavu križarskih viteških redov v vzhodnoalpskih deželah.

N. Makuc se je ukvarjala s preučevanjem furlanskega zgodovinopisja, zlasti odnosov zgodovinarjev z območja Furlanije do slovenskega prostora in prebivalstva. Popisovala in urejala je knjižnico Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici. Pretipkavala je Tumovo korespondenco.

D. Mihelič je nadaljevala delo za znanstvenokritične objave piranskih notarskih knjig zadnjih desetletij 13. in prvih 14. stoletja in se ukvarjala z vprašanjem zgodovinskih izdaj virov in elektronskih medijev. Pripravila je zbirko uporabljenega besedišča druge

in šeste notarske knjige. Ukvarjala se je z zgodovino srednjeveških mest na Slovenskem. Preučevala je njihovo podobo na pečatih in grbih in na to temo pripravila dva prispevka. Napisala je tudi članek o srednjeveški Gorici. Problematiko gospodarske zgodovine je obravnavala v raziskavah o gospodarstvu Istre v zgodnjem srednjem veku ter o vlogi in položaju žene v predkapitalističnem obdobju na Slovenskem. Preučevala je vprašanje (ne)nasilnosti pokristjanjevanja vzhodnoalpskega prostora in se lotila revizije redosleda cerkvenih dostojanstvenikov na Primorskem. Zgodovino vsakdanjega življenja je obravnaval njen članek o zgodovini iger na srečo na Slovenskem.

M. Preinfalk se je ukvarjal z raziskavo doktorske teme *Genealoška in socialna podoba rodbine Auersperg v srednjem in novem veku*, ki jo je tudi zaključil in uspešno zagovarjal (7. 7.). Posvečal se je historičnim vprašanjem rodoslovja in genealogij.

Življenje in delo pomembnih osebnosti severovzhodne Slovenije (od 1. 7.)

Vodja projekta: A. Vovko (Inštitut za biografiko in bibliografijo ZRC SAZU).

Sodelavci z Zgodovinskega inštituta Milka Kosa: B. Marušič (do 15. 10.), M. Preinfalk (od 16. 10.), P. Svoljšak.

Preoblikovanje spomina / Propaganda in komemoracija kot sestavni del 1. svetovne vojne (od 1. 7.)

Vodja projekta: O. Luthar (Filozofski inštitut ZRC SAZU).

Sodelavka z Zgodovinskega inštituta Milka Kosa: P. Svoljšak.

Slovenska vojska. Kratka zgodovina – dolga tradicija? (od 15. 8.)

Vodja projekta: P. Svoljšak.

B. Marušič je za objavo pripravil del gradiva za drugo knjigo Tumove korespondence ter knjigo *Doneski k zgodovini Slovencev na Goriškem (1848–1899)*. Rok objave je odvisen od razpoložljivih sredstev in posebne dotacije Mestne občine Nova Gorica.

P. Svoljšak je v vojnem arhivu na Dunaju evidentirala arhivsko gradivo v fondu Gemeinsammeszentralnachweissbüro o avstrijski cenzuri, o preganjanju Slovencev in delovanju vojaško-obveščevalnih služb med 1. svetovno vojno. Začela je analizirati zbrano gradivo o odnosu bojujočih in nebojujočih

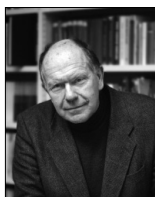
mag. K. Keber

dr. D. Kos

dr. M. Kosi

dr. B. Marušič

dr. M. Preinfalk

dr. P. Svoljšak

se Slovencev do vojne. Zbirala je arhivsko in drugo gradivo za preučevanje 1. svetovne vojne in udeležbe Slovencev v njej. V okviru mednarodnega projekta AQUADAPT je oddala študijo *Zgodovinski prerez Krasa s posebnim ozirom na vplive njegovih naravnih danosti na življenje na Krasu*, ki bo izšla kot del monografije *Kras – življenje s kamnito pokrajino*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

V okviru inštituta je potekalo spremljanje slovenske zgodovinske literature. Nadaljevala oz. oblikovala se je bibliografija slovenske zgodovine za obdobja, ki jih obravnavajo raziskovalci inštituta, torej od pozne antike in zgodnjega srednjega veka do konca prve svetovne vojne ter deloma za obdobje med obema svetovnima vojnama. Bibliografija, ki je nastajala sproti v delovni obliki, zavzema raznovrstno problematiko: politično, gospodarsko, socialno, cerkveno zgodovino, prispevke, ki nastajajo na področju lokalne zgodovine, teorijo zgodovine. Prostorsko posega na celoten slovenski etnični prostor ter se ne omejuje s sedanji mejami Republike Slovenije. V prihodnje se bo razširjala tudi na dosežke evropskega zgodovinopisja, da bo podoba bibliografije slovenske zgodovine čim širša ter zato tudi bolj podrobna. Delo je potekalo tako s pomočjo zapisov v COBISS kot z rednim spremljanjem izhajajočih prispevkov v znanstvenem, strokovnem in poljudnem tisku. S sodelovanjem z oddelkoma za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani ter na Pedagoški fakulteti v Mariboru bo pregled vseboval tudi neobjavljena dela, to je diplomske, magistrske in doktorske naloge. Zbrana bibliografija bo informativni pripomoček raziskovalcem slovenske zgodovine.

Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU ima raziskovalno enoto v Novi Gorici. Vodi jo sodelavec inštituta B. Marušič. V letu 2004 so bila opravljena pripravljala dela, da se je novogoriška raziskovalna enota preoblikovala v Raziskovalno postajo ZRC SAZU v Novi Gorici, ki je bila odprta 10. 9. Postaja deluje v preurejenih prostorih stavbe na Delpinovi 12 v Novi Gorici (170 m²). V raziskovalni postaji so poleg vodje B. Marušiča delovale še mlade raziskovalke Špela Ledinek Lozej in Katja Jerman z Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, mag. Danila Zuljan Kumar z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Jasna Fakin s Filozofskega inštituta in od 1. 11. Neva Makuc z

Zgodovinskega inštituta Milka Kosa. Sodelavci raziskovalne postaje so opravljali naloge inštitutov, ki jim pripadajo. Pripravili so manjši zbornik razprav in ga objavili kot *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*.

Sodelavci inštituta ob raziskovalnem delu opravljajo tudi druge strokovne naloge:

- M. Bizjak je pripravil za tisk prispevke za Blaznikov zbornik (Zbornik razprav mednarodnega simpozija ob 200-letnici sekularizacije freisinških in briksenških škofijskih posesti).
- B. Golec je član uredniškega odbora inštitutske zbirke *Thesaurus memoriae*, član izvršnega odbora Arhivskega društva Slovenije in član uredniškega odbora revije *Arhivi*. Raziskoval je v Zgodovinskem arhivu Ljubljana (enota v Novem mestu) in Škofijskem arhivu Maribor. Zunaj arhivskih ustanov je opravljal raziskovalno delo na Zemljiški knjigi v Krškem in v župnijskem arhivu Krško ter terenske raziskave v Višnji gori, Krškem in Novem mestu.
- S. Granda je predsednik Znanstvene sekcije Zveze zgodovinskih društev Slovenije, predsednik strokovnega sveta Narodnega muzeja, član senata slovenistike na Politehniku v Novi Gorici in član uredniškega odbora *Kronike*. V letu 2004 je bil tudi član skupine za določitev novomeške zastave in grba.
- E. Holz je članica uredniškega odbora *Kronike* in inštitutske zbirke *Thesaurus memoriae*.
- K. Keber je članica komisije sekcije za zgodovino za ocenjevanje srednješolskih raziskovalnih nalog pri Gibanju znanost mladini. Je redna sodelavka revije *Gea*.
- D. Kos je član inštituta Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien. Raziskoval je v večjih slovenskih knjižnicah in arhivih. Bil je uradni recenzent izdaje faksimila, prepisa, prevoda in komentarja celjskih mestnih pravic *Karel VI. potrdi celjske mestne svoboščine. 1717, september 18., Dunaj*, ki je izšla jeseni 2004 v Celju.
- M. Kosi je član uredniškega odbora inštitutske zbirke *Thesaurus memoriae*. Kot urednik sodeluje pri pripravi doktorske disertacije preminulega Andreja Komaca z naslovom *Formiranje dežele Kranjske in deželnega plemstva v času med 1150 in 1350*. Organiziral je sekcijo Changes in Society. The Formation of Feudal Estates of Bavarian Bishoprics in the Southeastern Provinces of the Empire (10th–13th Centuries) za International Medieval Congress, Leeds, Anglija, 15. 7.
- N. Makuc je nadaljevala delo Jakoba Maru-

B. Šterbenc
Svetina

V. Logar Zorn

šiča pri sestavljanju bibliografije primorskih domoznanskih izdaj. Delo, ki sta ga financirali Mestna občina Nova Gorica in Občina Šempeter - Vrtojba, bo izšlo pod naslovom *Domoznanske publikacije o Primorski. Gradivo*.

- B. Marušič je bil predsednik Zgodovinskega društva za severno Primorsko (do 15. 4.), je član uredniškega odbora *Goriškega letnika* in član sveta revije *Primorska srečanja*. V svetu Inštituta za novejšo zgodovino je zastopal Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS. Je član inštitutov v Gorici: Istituto di storia sociale e religiosa in Istituto di Incontri Culturali Mitteleuropei.
- D. Mihelič je članica uredniškega odbora revije *Annales*, bila je sourednica publikacije *Za odprto znanost*, je urednica *Otorepčevega zbornika*, posvečenega profesorjevi 80-letnici. Zastopa Slovenijo v odboru mednarodne komisije za zgodovino mest in v odboru mednarodnega združenja za zgodovino Alp. 12. 1. je bila imenovana za koordinatorko za zgodovino pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, s čimer je postala članica Znanstveno-raziskovalnega sveta na področjih humanistike. Do 16. 1. je bila članica upravnega odbora ZRC SAZU, je članica upravnega odbora Društva visokošolskih profesorjev in odbora Zgodovinskega društva za južno Primorsko. Udeležila se je seje pripravljalnega sestanka za pripravo mednarodnega simpozija o Rižanskem placitumu, Koper, 15. 9., in pripravljalnega sestanka za pripravo mednarodnega simpozija "Retorika deviantnosti", Koper, 11. 12. Soorganizirala je obisk in predavanji dunajskega akad. prof. dr. Herwiga Wolframa, 19. 4. na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in 20. 4. na SAZU. Sodelovala je v odboru ZRC SAZU, ki je pripravljala predlog meril za vrednotenje dosežkov na področju humanistike. Je članica habilitacijske komisije Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem. Raziskovala je v Pokrajinskem arhivu Koper, podružnica Piran, 17. 2.
- P. Svoljšak je podpredsednica Zveze zgodovinskih društev Slovenije, v okviru katere je bila članica uredniškega odbora za pripravo objave zbornika prispevkov z znanstvenega simpozija "Življenje in delo dr. Dušana Kermavnerja" (SAZU, 4. in 5. 12.). Bila je članica programskega odbora za pripravo 32. zborovanja slovenskih zgodovinarjev v Celju (30. 9.–2. 10.), je članica uredniškega odbora *Historičnega seminarja* ter članica upravnih odborov Inštituta za novejšo zgodovino in fundacije Poti miru v Posočju.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V inštitutu v Ljubljani in v izpostavi v Novi Gorici je obsežna tematska knjižnica za vprašanja slovenske zgodovine. V Ljubljani je shranjen tudi znanstveni del rokopisne in knjižne zapuščine Franca in Milka Kosa ter Boža Otorepca, v Novi Gorici pa Henrika Tume. V letu 2004 je knjižnica pridobila ali kupila nad 300 knjižnih enot. Obiskalo jo je blizu 200 obiskovalcev, ki si je izposodilo okrog 120 knjig.

Knjižnica Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici šteje 4552 enot, ki so vpisane v posebne inventarne knjige. Študentka Petra Kolenc je pripravila inventar knjižnice Henrika Tume, ki bo objavljen kot katalog.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Alenka Cedilnik: *Ilirik med Konstantinom Velikim in Teodozijem Velikim. Balkansko-podonavski prostor v poročilih Atanazija, Hilarija, Sokrata Sholastika, Sozomena, Teodoreteta in Filostorgija*, (Thesaurus memoriae, Dissertationes, 3).

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Akademie Friesach, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Institut für Geschichte, Universität Klagenfurt, Celovec, Avstrija: sodelovanje D. Kosa.
- Forschungsinstitut für Historische Grundwissenschaften, Karl–Franzens–Universität, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje D. Kosa.
- Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Avstrija: raziskovalno in organizacijsko sodelovanje.
- Slovenska teološka akademija v Rimu, Italija: sodelovanje S. Grande na simpozijih.
- Marco Polo System, Benetke, Italija, sodelovanje B. Marušiča pri mednarodnem projektu Vivilforte.
- Università della Svizzera Italiana, Lugano, Švica: sodelovanje D. Mihelič v okviru Mednarodnega združenja za zgodovino Alp.
- Česká akademie věd, Historický ústav, Praga, Brno, Češka: sodelovanje Zgodovinskega

inštituta Milka Kosa ZRC SAZU z drugimi zgodovinskimi inštituti srednjeevropskih držav; sodelovanje E. Holz v okviru bilateralnega projekta *Slovinci in Čehi. Tradicije in možnosti sodelovanja malih narodov znotraj mnogonacionalnih skupnosti*.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Matjaž Bizjak

- *Episcopal Estates of Freising in Carniola: Origin and the Early Development*. Referat na International Medieval Congress, Leeds, Anglija, 15. 7.

Boris Golec

- Prispevek o zgodovini Ljubljane v dokumentarni nadaljevanki *Življenje prestolnice*, TV Slovenija, 1. program, 23. 11.

Stane Granda

- Predstavitev romana Tite Kovač-Artemis *Rastoči feniks*, Narodni dom, Novo mesto, 29. 1., Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Koper, 23. 4.
- *Temeljni problemi slovenske preteklosti do 2. svetovne vojne*. Predavanje, Kulturni dom, Polhov Gradec, 11. 2.
- *Ali smo bili Slovenci v preteklosti le reveži?* Predavanje, Izobraževalni center, Trebnje, 17. 2.
- *Slovenska politika in Cerkev 1848–1941*, III. univerza, Cankarjev dom, Ljubljana, 18. 2.
- 30-urni cikel predavanj iz slovenske zgodovine, Socialna akademija, Zavod sv. Stanislava, Ljubljana, 6.–7., 13.–14., 20.–21. 2.
- Predstavitev knjige Larry Siedentop *Demokracija v Evropi*, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 23. 2.
- *Slomškov pomen za današnje pedagoge*. Predavanje, Ljubljana, 6. 3.
- Predstavitev knjige *Kronika XIX. in XX. stoletja*, Novo mesto, 9. 3.
- Predstavitev knjige Maline Schmidt – Snaj *Josip Vošnjak*, Ljubljana, 25. 3.
- Udeležba na 5. slovenističnem simpoziju, Graz, Avstrija, 1. 4.
- Slavnostni govor na proslavi pridružitve Evropi občin Horjul in Polhov Gradec, Korena, 29. 4.
- Predstavitev knjige Petre Svoljšak *Soča, sveta reka*, Kromberk, Nova Gorica, 11. 5., Trst, 17. 5.

- Predstavitev knjige Igorja Grdine *Slovinci med tradicijo in perspektivo. Politični mozaik 1860–1918*, Šentjur pri Celju, 13. 5.
- Pogovor o knjigi Petre Svoljšak *Soča, sveta reka*, Radio Trst, Trst, Italija, 23. 5.
- *Korenine podjetništva v Sloveniji*. Predavanje na 16. forumu odličnosti in mojstrstva, Otočec, 27. 5.
- Razgovor o visokem šolstvu v Novem mestu, Akademska pobuda, Novo mesto, 28. 5.
- Govor na proslavi državnega praznika, Celje, 23. 6.
- Slavnostni govor ob 15-letnici Svetovnega slovenskega kongresa, Draga, Trst, Italija, 4. 9.
- Otvoritev razstave ob 70-letnici Viktorja Vrbnjaka, Narodna in študijska knjižnica, Maribor, 10. 9.
- *Zažig škofa Vovka v Novem mestu 20. januarja 1952*. Referat na Vovkovem simpoziju, Rim, Italija, 13.–18. 9.
- Vodil 1. panel na 32. zborovanju slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. 9.
- Predstavitev knjig Janeza Šumrade in Adrijana Kopitarja *Nastajanje Napoleonove Kranjske. Korespondenca François-Marie Farguesa, francoskega intendanta za Kranjsko in Gorenjsko 1809–1810. Avènement de la Carniole Napoléonienne. Corespondance de François-Marie Fargues, intendant français de Carniole et Haute-Carniole, 1809–1810* in Tanje Žigon *Nemški časnik za slovenske interese – Triglav (1865–1870)*, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana, 5. 10.
- *Zažig škofa Vovka v Novem mestu 20. januarja 1952*, Radio Slovenija, 3. program, Ljubljana, 8. 10.

Eva Holz

- *Ceste – gospodarski dejavnik v slovenski družbi novega veka? Odnos prebivalcev do cest v času od 18. stoletja do prve svetovne vojne*. Referat na 7. slovenskem kongresu O cestah in prometu, Portorož, 21. 10.

Dušan Kos

- Vabljeni predavanje o zgodovini Svibnega in o gospodih Svibenskih, Svibno, 23. 10.
- *Trdota kot vrednota. Prispevek k historični antropologiji impotence v predmeščanski dobi*. Vabljeni predavanje na mednarodnem strokovnem srečanju zgodovinarjev medicine (7. Pintarjevi dnevi): Patografija. Vpliv bolezni na življenje in delo znamenitih osebnosti, Ljubljana, 18.–19. 11.

Miha Kosi

- *Slovenske dežele v srednjem veku: historično-geografski oris*. Predavanje na Poletni šoli Sela 2004 s temo Srednjeveška plemiška kultura na Slovenskem, organizator Oddelek za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerza v Ljubljani, Sela pri Ratežu, 28. 6.
- *Civitas Pettouia of the Archbishopric of Salzburg on the Border of the Empire: From Early Central Place to a Developed Medieval Town*. Referat na International Medieval Congress, Leeds, Anglija, 15. 7.
- *Ceste in promet na Goriškem v srednjem veku*. Predavanje, Goriški muzej, grad Kromberk, 23. 11.

Neva Makuc

- Predstavitel njenega dela v oddaji, posvečeni Raziskovalni postaji Nova Gorica ZRC SAZU, Radio Trst A, Trst, Italija, 24. 11.

Branko Marušič

- Predavanje o uglednih primorskih rojakih za primorske rojake, ki žive v Ljubljani, dvorana gostišča Zlatorog, Ljubljana, 21. 1.
- Predstavitel knjige Vasja Klavore *Predel 1809*, Mašerova hiša, Kobarid, 10. 2., Notranjski muzej, Postojna, 12. 5.
- Predstavitel knjige Uroša Lipuščka *Ave Willson. ZDA in prekrjanje Slovencev v Versaillesu 1919–1920*, Kobariški muzej, Kobarid, 20. 2.
- Predavanje o poročilu slovenskih in italijanskih zgodovinarjev, Nadškofijski dvorec, Videm, Italija, 22. 3.
- Predavanje o stikih med slovenskimi in italijanskimi zgodovinarji. Predavanje je pripravil Istituto di incontri culturali Mitteleuropei iz Gorice, dvorana hotela Posta, Gorica, Italija, 20. 4.
- Predavanje o Gorici v okviru simpozija o pisatelju Damirju Feiglu. Predavanje je organizirala Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Knjižnica D. Feigla, Gorica, Italija, 23. 4.
- Govor na otvoritvi razstave del arhitekta Janeza Suhadolca, Šmartno v Brdih, 29. 4.
- Govor na proslavi ob priložnosti vstopa Slovenije v Evropsko zvezo, Dobrovo, 1. 5.
- *Benetke od Nadiških dolin do Zgornjega Posočja*. Predavanje na simpoziju o Beneški republiki in o slovenski skupnosti v Istri, ob Nadiži in v Zgornjem Posočju, ki ga je pripravil Marco Polo System iz Benetk, Palazzo Mocenigo, Benetke, Italija, 7. 5.
- Predavanje o evropskosti Gorice in Goriške. Predavanje je za dijake italijanskih, avstrijskih

in slovenskih srednjih šol pripravilo didaktično ravnateljstvo v Gorici, italijanski klasični licej, Gorica, Italija, 8. 5.

- Govor ob odkritju spominske plošče trem rojakom partizanom iz Renč, Renče, 22. 5.
- Predstavitel knjige Petre Svoljšak *Soča, sveta reka*, Tolminski muzej, Tolmin, 26. 5., Kobariški muzej, Kobarid, 3. 6.
- Govor ob odprtju razstave o beneško–avstrijskih vojnah, Šmartno v Brdih, 11. 6.
- Govor o bratih Josipu in Nikolaju Tonkliju, Breginj, 19. 6.
- Govor ob 60-letnici zborovanja v Kožbani, Kožbana, 18. 7.
- Govor ob priložnosti, ko so Primorske novice postale dnevnik, Nova Gorica, 27. 9.
- Predavanje o reki Soči kot mejni reki skozi zgodovino. Predavanje je organiziralo društvo Slovenija–Rusija, trdnjava Kluže pri Bovcu, 9. 10.
- Govor ob odkritju spomenika Ferdu Kravranji – Petru Skalarju, Čezsoča, 10. 10.
- Predavanje o Ivanu Trinku in njegovem pomenu za slovensko zgodovino. Predavanje je organiziralo društvo Slovenija–Rusija, občinska dvorana, Špeter Slovenov, Italija, 16. 10.
- Govor o vojaku na soški fronti ob spominskem pohodu na Globočak, Kambreško, 21. 10.
- Predstavitel knjige Toma Korošca *Andrej Komel pl. Sočebnan*, Nova Gorica, 26. 10.
- Predstavitel knjige Milice Kacin-Wohinz *Vivere al confine*, Cankarjev dom, Ljubljana, 1. 12.
- Predstavitel *Goriškega letnika 29/2002*, Goriški muzej, grad Kromberk, 3. 12.

Darja Mihelič

- Predstavitel knjige Darka Darovca *Davki nam pijejo kri*, Univerza na Primorskem, Znanstveno–raziskovalno središče Koper, Koper, 31. 3.; Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana, 21. 4.
- *Zgodovinske edicije virov in elektronski mediji*. Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.
- *Žena v predkapitalističnem obdobju na Slovenskem*. Referat na 32. zborovanju slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. 9.
- *Istrsko gospodarstvo v luči Rižanskega placita*. Referat na 35. znanstvenem skupu Buzetski dani 2004, Buzet, 10. 9.
- Vodila 2. panel na 32. zborovanju slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. 9.
- *Gospodarstvo Istre v luči Rižanskega zbora*.

Referat na mednarodnem znanstvenem sestanku Istra med vzhodom in zahodom. Ob 1200-letnici Rižanskega zbora, Pokrajinski muzej Koper, Koper, 9. 11.

- *Grundforschungen zur Kulturgeschichte Sloweniens*. Referat na Tag der Geschichte 2004, Institut für Geschichte, Fakultät für Kulturwissenschaften, Celovec, Avstrija, 19. 11.
- Prispevek o zgodovini Ljubljane v dokumentarni nadaljevalki *Življenje prestolnice*, TV Slovenija, 1. program, 23. 11.

Miha Preinfalk

- *Zgodovinosije na Slovenskem in njegov odnos do plemstva*. Predavanje v okviru Historičnega seminarja ZRC SAZU, Ljubljana, 19. 2.
- *Auerspergi na Slovenskem – tisoč let neke plemiške rodbine*. Predavanje v prostorih Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Novo mesto, Grad Grm, 24. 11.

Petra Svolfšak

- *Slovenian Prisoners of War in Russia in Time of the First World War*. Prispevek na mednarodni konferenci ob 90-letnici izbruha 1. svetovne vojne Russia and the World Before, During and After the World War I in the Documents of Archives in Russia and Abroad, Moskva, Rusija, 7.–8. 9.
- *Tudi jaz sem pomagala do velike zmage. Položaj in vloge žensk na Slovenskem med 1. svetovno vojno*. Referat na 32. zborovanju slovenskih zgodovinarjev, Celje, 1. 10.
- *Slovenci v primežu avstrijske cenzure*. Referat na simpoziju Velika vojna in Slovenci ob 90-letnici začetka prve svetovne vojne, Slovenska matica, Ljubljana, 22.–23. 10.

NAGRADE IN PRIZNANJA

Matjaž Bizjak

- Prejel nagrado *Klio Zveze* zgodovinskih društev Slovenije za monografijo *Ratio facta est. Gospodarska struktura in poslovanje poznosrednjeveških gospostev na Slovenskem* (Thesaurus memoriae, Dissertationes, Ljubljana 2003), Celje, 1. 10.

Stane Granda

- Dobil plaketo Novega mesta za zasluge na znanstvenem in kulturnem področju, Novo mesto, 7. 4.

Branko Marušič

- Prejel zlato plaketo ZZB NOV Slovenije, 17. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Matjaž Bizjak

- Delo v Diözesanarchiv, Brixen, Italija, 2.–6. 2., 28.–30. 11.
- Delo v Archivio di Stato Bolzano, Bolzano, Italija, 3. in 6. 2.
- Delo v Tiroler Landesarchiv, Innsbruck, Avstrija, 30. 11.

Boris Golec

- Delo v Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Hofkammerarchiv), Dunaj, Avstrija, 25. 4.–2. 5.
- Delo v Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 29. 7., 21. 10.

Stane Granda

- Delo v Archivio di Stato di Trieste, Trst, Italija.
- Delo v Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 24. 7.

Eva Holz

- Delo v nacionalni biblioteki v Pragi, Češka, 3.–10. 4.

Katarina Keber

- Delo v Österreichisches Staatsarchiv (Verwaltungsarchiv), Dunaj, Avstrija, 5.–15. 4., 3.–9. 10.

Dušan Kos

- Delo v Hrvaškem državnem arhivu, Reka, Hrvaška, 18. 2.
- Delo v Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Universitätsbibliothek, Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 19.–22. 4.

Neva Makuc

- Redno delo v nadškofijskem arhivu in knjižnici Biblioteca statale isontina, Gorica, Italija.

Branko Marušič

- Redno je obiskoval arhivske, knjižničarske in muzejske ustanove v Gorici, Trstu, Vidmu in Čedadu, Italija.

- Deloval je v okviru ustanov Istituto di storia sociale e religiosa in Incontri culturali mitteleuropei ter enote tržaškega SLORI-ja, Gorica, Italija.

Darja Mihelič

- Sodelovanje na okrogli mizi mednarodnega združenja za zgodovino Alp, Lugano, Švica, 12.–13. 6.
- Posvetovanje in glavna skupščina mednarodne komisije za zgodovino mest, Münster, Nemčija, 22.–26. 9.

Miha Preinfalk

- Delo v Nadškofijskem arhivu v Gorici, Italija, 4. 2. in 21. 4.
- Delo v Niederösterreichisches Landesarchiv, St. Pölten, Avstrija, 29. 3.–2. 4., 23.–27. 8.
- Delo v Haus-, Hof- und Staatsarchiv (zasebni arhiv grofov Auerspergov), Dunaj, Avstrija, 29. 3.–2. 4., 23.–27. 8.
- Zasebni arhiv grofov Auerspergov (*loco secreto*), Avstrija, 22.–23. 6.
- Delo v Steiermärkisches Landesarchiv, Graz, Avstrija, 20. 7.
- Delo v zasebnem arhivu knezov Auersperg–Trautson, grad Sprechenstein, Italija, 27.–29. 7.

Petra Svolfšak

- Delo v Österreichisches Staatsarchiv (Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 2.–5. 11.
- Redno je obiskovala Musei provinciali di Gorizia, Gorica, Italija.

PEDAGOŠKO DELO

Boris Golec

Arhivistika I in II. Predavanja za 3. in 4. letnik na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju šestih magistrandov na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in ene magistrandke na Fakulteti za podiplomski humanistični študij. Bil je član komisije za zagovor ene doktorske in ene magistrske naloge.

Stane Granda

Kulturna zgodovina. Predavanja na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Kulturna zgodovina. Predavanja na Oddelku za slavistiko Univerze v Gradcu.

Zgodovina za slaviste. Predavanja na Oddelku za slovenistiko na goriški Politehniku.

Sodelovanje na podiplomskem študiju na Oddelku za slovenistiko in Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Bil je somentor dvema doktorandoma na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in član komisije za zagovor disertacije na Teološki fakulteti.

Eva Holz

Sodelovanje pri podiplomskem študiju magistrandke na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Dušan Kos

Sodelovanje pri podiplomskem študiju doktoranda na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Branko Marušič

Sodelovanje pri podiplomskem študiju štirih magistrandov na Oddelku za zgodovino in Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Darja Mihelič

Zgodovina srednjega veka. Predavanja za 4. letnik na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Vzpon in propad kulturnih in gospodarskih središč Sredozemlja. Predavanja in seminarji za 1. letnik na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem v Kopru.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju šestih magistrandov na Oddelku za zgodovino in Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in magistrandke na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem v Kopru. Bila je članica komisije za zagovor ene diplomske in ene magistrske naloge.

MENTORSTVO

Boris Golec

Mentor dvema magistrandoma na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Stane Granda

Somentor dvema doktorandoma na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Eva Holz

Mentorica doktorandki, mladi raziskovalki na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa.

Darja Mihelič

Mentorica magistrandki, mladi raziskovalki na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa.

Dušan Kos

Mentor doktorandu, mlademu raziskovalcu na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

GOLEC, Boris. Das ethnisch-sprachliche Bild der Städte und Märkte im slowenischen Drau-Gebiet in "vornationaler" Zeit. *Südostdtsh. Arch.*, 2003/2004, bd. 46/47, str. 65-78, zvd., tabele.

GOLEC, Boris. Etnične in jezikovne razmere v mestih in trgih štajerskega Podravja in Pomurja v stoletjih pred 1800 = Ethnic and linguistic situation in the towns and settlements of Styrian Podravina and Pomurje in the centuries prior to 1800. *Podravina (Samobor)*, 2004, vol. 3, br. 5, str. 107-121.

GOLEC, Boris. Neznana starejša uradovalna slovenica s Štajerskega (1677–1803), v: Arhivi 27 (2004), št. 2, str. 307–321.

GRANDA, Stane. Goriška in združena Slovenija. *Goriš. letn.*, 2004, št. 29, str. 215-240.

MARUŠIČ, Branko. Vrtovinski rojak Janko Stibel Vukasovič v balkanskih vojnah (1875-1878). *Goriš. letn.*, 2004, št. 29, str. 311-316.

MARUŠIČ, Branko. Mihael Štrukelj - dijak goriške realke. *Goriš. letn.*, 2004, št. 29, str. 299-309, ilustr.

MIHELIČ, Darja. K podobi Gorice v srednjem veku. *Goriš. letn.*, 2004, št. 29, str. 55-66.

NEMEC, Neva. Dante Alighieri in slovensko ozemlje. *Primorska srečanja*, 2004, letn. 28, št. 276, str. 45-50.

PREINFALK, Miha. Auerspergi na Štajarskem. *Čas. zgod. narodop.*, 2004, letn. 75(40), št. 2/3, str. 289-300.

PREINFALK, Miha. "To in nič drugega je volja go-

spode" : nekaj utrinkov iz vsakdanjega življenja na Brdu v drugi polovici 18. stoletja. *Kronika (Ljublj.)*, 2004, letn. 52, št. 2, str. 151-156, portret.

SVOLJŠAK, Petra. Fronta na Soči. *Hrvat. rev. (Zagreb)*, 2004, god. 4, br. 2, str. 45-57, ilustr.

SVOLJŠAK, Petra. Slovensko begunsko šolstvo med prvo svetovno vojno. *Šol. kron.*, 2004, letn. 13(37), št. 2, str. 296-302, ilustr.

Pregledni znanstveni članek

GOLEC, Boris. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 16. *Rast (Novo mesto)*, februar 2004, let.15, št.1(91), str. 118-126, ilustr.

GOLEC, Boris. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 17. *Rast (Novo mesto)*, april 2004, let.15, št.2(92), str. 261-268.

GOLEC, Boris. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 18. *Rast (Novo mesto)*, julij 2004, let.15, št.3/4(93/94), str. 391-397.

GOLEC, Boris. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 18. Prebivalstvo. *Rast (Novo mesto)*, oktober 2004, let.15, št.5(95), str. 544-552.

GOLEC, Boris. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 20. *Rast (Novo mesto)*, december 2004, let.15, št.6(96), str. 690-697.

KEBER, Katarina. Ljubljanski zdravnik Fran Viljem Lipič in preteča epidemija kolere leta 1831. *Kronika (Ljublj.)*, 2004, letn. 52, št. 1, str. 35-44, ilustr.

Kratki znanstveni prispevek

GRANDA, Stane. Gospodarske razmere na Kranjskem v Pirčevem času. *Dve domov.*, 2003, št. 18, str. 25-33.

PREINFALK, Miha. Zgodovinisje na Slovenskem in njegov odnos do plemstva. *Zgod. čas.*, 2004, 58, št. 3/4 = 130, str. 507-516.

Strokovni članek

GRANDA, Stane. Regionalizacija slovenskega ozemlja v preteklosti. *Glas. Slov. matice*, 2003/2004, letn. 27-28, št. 1-2, str. 16-23.

MARUŠIČ, Branko. Iter Italicum dr. Vladimirja Levca ob stoletnici smrti. *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2004, str. 11-14.

MARUŠIČ, Branko. Goriški slovenski politiki. *Primorska srečanja*, 2003, letn. 27, št. 266, str. 24-27.

MARUŠIČ, Branko. Med Alpami in Jadranom. *Primorska srečanja*, 2004, letn. 28, št. 274/275, str. 34-36.

MARUŠIČ, Branko. Opis Gorice iz leta 1850 v slovenskem jeziku. *Koled. - Goriška mohorjeva druž.*, 2004, str. 67-70, ilustr.

MARUŠIČ, Branko. Raziskovalna postaja Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Novi Gorici. *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2004, str. 2-5.

MARUŠIČ, Branko. Raziskovalna postaja ZRC SAZU v Novi Gorici. *Koled. - Goriška mohorjeva druž.*, 2004, str. 54-58, ilustr.

MARUŠIČ, Branko. Prispevek k zgodovini Gorice. *Primorska srečanja*, 2003, letn. 27, št. 263, str. 33-36.

NEMEC, Neva. Goriški nadškof Frančišek Borgia Sedej in zgodovinar Franc Kos v pismih iz Kosove zapuščine. *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2004, str. 6-10.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

GOLEC, Boris. Regionalne razlike v jezikovni podobi prebivalstva slovenskih celinskih mest med 16. in 18. stoletjem. V: ŠTIH, Peter (ur.), BALKOVEC, Bojan (ur.). *Regionalni vidiki slovenske zgodovine* :

zbornik referatov XXXI. Zborovanja slovenskih zgodovinarjev, Maribor, 10.-12. oktober 2002. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2004, str. 15-30.

GRANDA, Stane. Gospodarska in socialna podoba Šmartna v 19. stoletju. V: GANTAR GODINA, Irena (ur.), BREZNIKAR, Magda (ur.). *Davorin Hostnik med Slovenijo in Rusijo : simpozij ob 150-letnici rojstva (1853-1929), Šmartno pri Litiji, 3. september 2003 : zbornik : simpozium po povodu 150-letija so dnja rojdenija (1853-1929), Šmartno pri Litiji, 3. septembra 2003 g. : zbornik.* Šmartno pri Litiji: Ustvarjalno središče Breznikar, 2004, str. 15-18.

GRANDA, Stane. Ušeničnikov pogled na socialne in gospodarske razmere njegovega časa na Slovenskem. V: OGRIN, Matija (ur.), JUHANT, Janez (ur.). *Aleš Ušeničnik : čas in ideje : 1868-1952 : zbornik razprav s simpozija [na] SAZU ob 50. obletnici smrti, [Ljubljana, 25. in 26. februar 2003].* Celje; Ljubljana: Mohorjeva družba, 2004, str. 25-38.

HOLZ, Eva. Ceste - gospodarski dejavnik v slovenski družbi novega veka?, Odnos prebivalcev do cest v času od sredine 18. stoletja do prve svetovne vojne. V: VILHAR, Matija (ur.). 7. slovenski kongres o cestah in prometu, Portorož, 20.-22. oktober 2004. *Zbornik referatov.* Ljubljana: DRC, Družba za raziskave in cestni in prometni stroki Slovenije, 2004, str. [175]-183.

HOLZ, Eva. Hin und zurück - oder die Reisen der gekrönten Köpfe über das slowenische Territorium gegen Ende des 18. und zu Beginn des 19. Jahrhunderts. V: ROZMAN, Franc (ur.). *Neuzeitliche Reisekultur im pannonischen Raum bis zur Mitte des 19. Jahrhunderts.* Maribor: Univerza, 2003 [i. e. 2004], str. 69-91.

KOS, Dušan. Civilne žrtve tržaškega zraka. Je bila melanholija v starem režimu slabost ali zločin?. *Acta Histriae*, 2004, let. 12, št. 1, str. 267-291.

MARUŠIČ, Branko. Cesare Balbo v Ljubljani. V: *Venezia, una repubblica ai confini : atti dei convegni realizzati nell'ambito del progetto Vivilforte, cofinanziato nel programma INTERREG IIIA/Phare CBC Italia-Slovenia, misura 5.1.2.* [Mariano del Friuli (GO): Edizioni della Laguna, 2004], str. 62-65.

MARUŠIČ, Branko. Zahodno slovensko ozemlje : iskanje ozemeljske istovetnosti. V: ŠTIH, Peter (ur.), BALKOVEC, Bojan (ur.). *Regionalni vidiki sloven-*

ske zgodovine : zbornik referatov XXXI. Zborovanja slovenskih zgodovinarjev, Maribor, 10.-12. oktober 2002. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2004, str. 55-64.

MARUŠIČ, Branko. Zahodnoslovensko-ruske povezave. V: GANTAR GODINA, Irena (ur.), BREZNIKAR, Magda (ur.). *Davorin Hostnik med Slovenijo in Rusijo : simpozij ob 150-letnici rojstva (1853-1929), Šmartno pri Litiji, 3. september 2003 : zbornik : simpozium po povodu 150-letnja so dnja rojdenja (1853-1929), Šmartno pri Litiji, 3. septembra 2003 g. : zbornik. Šmartno pri Litiji: Ustvarjalno središče Breznikar, 2004, str. 25-30.*

MIHELIC, Darja. "Zločin" in "žrtve" hazardnih iger na Slovenskem v preteklosti. *Acta Histriae*, 2004, let. 12, št. 1, str. 177-188.

MIHELIC, Darja. Žena v predkapitalističnem obdobju na Slovenskem. V: ŽIŽEK, Aleksander (ur.). 32. Zborovanje slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. september - 2. oktober 2004. *Ženske skozi zgodovino : zbornik referatov 32. zborovanja slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. september - 2. oktober 2004.* Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2004, str. 23-30.

SVOLJŠAK, Petra. "Tudi jaz sem pomagala do velike zmage!": položaj in vloge žensk na Slovenskem med 1. svetovno vojno. V: ŽIŽEK, Aleksander (ur.). 32. Zborovanje slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. september - 2. oktober 2004. *Ženske skozi zgodovino : zbornik referatov 32. zborovanja slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. september - 2. oktober 2004.* Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2004, str. 153-158.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

MIHELIC, Darja. Méné, méné, tekél, uparsin : (Daniel 5, 24-28). V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCENOVIC, Helena (ur.). *Za odprto znanost.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 115-121.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

GRANDA, Stane. Pomen Matije Majarja v slovenski zgodovini. V: NEDVÉDOVÁ, Milada (ur.).

Matija Majar Ziljski v česko-slovenském kontextu : minulost, přítomnost a budoucnost vzájemných kulturních styků : preteklost, sodobnost in prihodnost[!] medsebojnih kulturnih stikov : zbornik příspěvků z mezinárodní konference pořádané k uctění 110. výročí úmrtí slovinského kněze-buditele, jazykovědce a folkloristy, (Praha, 11. 10. 2002, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy), (Koroški etnološki zapisi, 3). Praha: Národní knihovna ČR, Slovanská knihovna, 2004, str. 12-24.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci
GRANDA, Stane. Korenine podjetništva v Sloveniji. V: 16. forum odličnosti in mojstrstva, Otočec, 26. maj 2004. *Novi izzivi za podjetništvo in inovativnost.* [Novo mesto: Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine, 2004], str. 55-65.

MARUŠIČ, Branko. Slovenci ob Soči (in Nadiži) skozi stoletja in Beneška republika. V: *Venezia, una repubblica ai confini : atti dei convegni realizzati nell'ambito del progetto Vivilforte, cofinanziato nel programma INTERREG IIIA/Phare CBC Italia-Slovenia, misura 5.1.2.* [Mariano del Friuli (GO): Edizioni della Laguna, 2004], str. 238-243.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GRANDA, Stane. Iz kulturnega v politični narod. V: KORDIŠ, Ivan (ur.), GRANDA, Stane. *Od države na Slovenskem do slovenske države.* Kočevje: Pokrajinski muzej, 2004, str. 105-134, ilustr.

GRANDA, Stane. Mesto in glasba. V: CIGOJ KRSTULOVIC, Nataša (ur.), FAGANEL, Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. [157]-161.

MIHELIC, Darja. Siegel Erzählen - Fallbeispiel : mittelalterliche Städte auf slowenischem Gebiet. V: OPLL, Ferdinand (ur.). *Bild und Wahrnehmung der Stadt,* (Beiträge zur Geschichte der Städte Mitteleuropas, Bd. 19). Linz: Österreichischen Arbeitskreis, 2004, str. 97-117, ilustr.

SVOLJŠAK, Petra. Obdobje prve svetovne vojne. V: BAJC, Gorazd. *Na oni strani meje : slovenska manjšina v Italiji in njen pravni položaj : zgodovinski in pravni pregled 1866-2004,* (Knjižnica Annales Majora). Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2004, str. 45-58.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

MARUŠIČ, Branko. L'Europa nel Goriziano hic et nunc. V: FRANCO, Isabella (ur.). *57/15 senza confine : insieme in Europa : fatti, testimoniate idee*. Gorizia: Comune di Gorizia, 2004, str. 30-31, ilustr.

MARUŠIČ, Branko. Raziskovalna postaja ZRC SAZU : Nova Gorica. V: RUPEL, Mitja. *Korak naprej : Slovenci o goriški čezmejni regiji*. Trst: Slovenski raziskovalni inštitut, 2004, str. 66-70.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

KOS, Dušan, ROŽAC-DAROVEC, Vida (ur.), DAROVEC, Darko (ur.). *O melanholiji, karierizmu, nasilju in žrtvah : tržaška afera Gallenberg 1740*, (Knjižnica Annales, 37). Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2004. 303 str., ilustr.

SUMMARY

Milko Kos Historical Institute researches Slovene history from the Early Middle Ages until the end of the First World War. Its work is divided into four activities: publishing the sources for Slovene history; topography and civilization of Slovene territory; economic and social history; the problems dealing with Slovene history of the 19th and of the first half of the 20th century.

In the year 2004 researchers worked on one programme (Basic research of Slovene cultural past) and five projects (The Rise and Decline of the Medieval Chivalry in Slovenia; Towns and Townspeople in Slovenia in the Middle Ages and Early Modern Times; The Foundations of the Economy of Medieval Estates in Eastern Alps; Studies for Synthesis of History of Slovene Towns in the Age of Feudalism /to 1848/; Reformulating memory propaganda and commemoration as an integral part of the cultural history of the first world war; Life and work of important people in northeastern Slovenia; Slovene army. Short history – long tradition?). The institute publishes a series Thesaurus Memoriae, which is divided in two parts, Dissertationes and Fontes. There was published one book in Dissertationes (3),

Alenka Cedilnik: *Ilirik med Konstantinom Velikim in Teodozijem Velikim. Balkansko-podonavski prostor v poročilih Atanazija, Hilarija, Sokrata Sholastika, Sozomena, Teodoreta in Filostorgija*.

The Institute is acquainted with the historical literature relevant for its work. The bibliography of the year 2004 is written by the help of the COBISS computer program.

The Institute has a large library containing books substantial for Slovene history, also including the scientific part of Milko Kos's and Henrik Tuma's private libraries. The latter is placed in the Research station of ZRC SAZU in Nova Gorica.

The Institute cooperates closely with several important scientific institutions in other European countries (Austria, Italy, Germany, Switzerland, Czech Republic).

The Institute researchers take an active part in various scientific tasks in and outside the Institute. Many collaborators of the Institute take part in the process of study and postgraduate study at the University of Ljubljana, Koper and Nova Gorica. In the year of 2004 the workers of the Institute gave several lectures on different subjects in Slovenia and abroad.

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), akademik prof. dr. Stane Gabrovec, dr. Ana Lavrič, dr. Barbara Murovec, dr. Damjan Prelovšek, dr. Blaž Resman, dr. Helena Seražin (od 8. 7.).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Damjan Prelovšek, znanstveni svetnik.

Znanstvena svetnica: dr. Ana Lavrič.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Blaž Resman.

Znanstvena sodelavka: dr. Barbara Murovec.

Samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki: Alenka Klemenc.

Asistentka z doktoratom: dr. Helena Seražin.

Asistentka: Mija Oter.

Samostojna strokovna sodelavka: mag. Romana Zajc (polovico delovnega časa) (od 1. 12.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru

Vodja programa: D. Prelovšek.

Sodelavci: A. Lavrič, B. Murovec, M. Oter, B. Resman, H. Seražin, R. Zajc.

V okviru raziskav romanske in zgodnjegotske stavbne plastike na Slovenskem je bil ključni del preučevanja posvečen povezavam s sočasnimi spomeniki v drugih evropskih državah, na domačih tleh pa intenzivneje zlasti redovni (cistercijanski) stavbni plastiki 12. in 13. stoletja (M. Oter).

Začelo se je preučevanje renesančnih utrdbenih arhitektov in inženirjev, ki so delovali na sedanjem slovenskem ozemlju. Na terenu, v italijanskih arhivih in knjižnicah so se nadaljevale raziskave renesančne in baročne arhitekture na Primorskem in v Primorju, zadnje osredotočene na dejavnost beneškega arhitekta Giorgia Massarija (1687–1766) (H. Seražin).

Raziskave baročnega kiparstva so se osredotočile na produkcijo 17. in 18. stoletja na Dolenjskem

in v Posavju ter na posamezna vprašanja o beneškem intermezzu zgodnjega 18. stoletja; posebna pozornost je veljala povezavam med slovensko in južnonemško plastiko tega časa (B. Resman).

Raziskovanje baročnega slikarstva na Slovenskem je bilo posvečeno predvsem povezavam z avstrijsko Štajersko, Bavarsko in Benetkami. Monografsko je bilo obdelanih nekaj ključnih spomenikov in umetnikov, ki so delovali na Štajerskem. Pričele so se poglobljene raziskave ljubljanskega baročnega slikarstva. Nadaljevalo se je preučevanje Valvasorjeve grafične zbirke, ki jo hranijo v Zagrebu (B. Murovec).

Nadaljevalo se je preučevanje korespondence pomembnega umetnostnega naročnika, ljubljanskega škofa O. F. Buchheima. S posebnim ozirom na sakralno umetnost je bilo preučeno uvajanje tridentinskih smernic na področju istrskih škofij. V zvezi z obletnico razglasitve dogme so bile evidentirane upodobitve Brezmadežne (A. Lavrič).

Nadaljevalo se je raziskovanje zapuščine arhitekta Jožeta Plečnika. V celoti je bila dokumentirana njegova korespondenca, ki je zdaj v zelo zamudni fazi transkribiranja. Vzporedno je potekalo tudi delo za italijansko izdajo monografije o Plečniku (D. Prelovšek).

Slovensko baročno slikarstvo in njegov položaj v evropskem prostoru

Vodja projekta: B. Murovec.

Sodelavka: A. Klemenc.

Triletni projekt se je zaključil 30. 6. S slogovno analizo, raziskavami likovnih virov, ikonografskimi opredelitvami in preučevanjem vloge naročnika je bilo obdelanih nekaj ključnih spomenikov v Sloveniji, s primerjalno metodo, povezovanjem slikarskih opusov, ki so delno v tujini, delno pri nas, navezovanjem na razvoj v drugih deželah pa je bilo baročno slikarstvo na Slovenskem umeščeno v evropski kontekst. Rezultati so bili objavljeni v izvornih znanstvenih člankih, poglavjih v znanstvenih monografijah in leksikalnih geslih, kot je bilo predvideno. Vsi rezultati raziskovalnega dela v okviru projekta pa še niso predstavljeni širši javnosti, nekaj jih je v tisku, nekaj v pripravi za natis.

dr. D. Prelovšek

A. Klemenc

dr. A. Lavrič

dr. B. Murovec

M. Oter

Grafika in slikarstvo baroka na Štajerskem

Vodji projekta: B. Murovec, K. Leitner.

V okviru bilateralnega raziskovalnega projekta (nosilec na avstrijski strani je Steiermärkisches Landesmuseum Joanneum, Alte Galerie, Gradec), ki ga je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS odobrilo za nadaljnji dve leti (2004–2005), so potekale raziskave v Gradcu in na terenu na avstrijskem Štajerskem.

dr. B. Resman

Umetnostni dialog Italije z jugovzhodno srednjo Evropo 1400–1800

Sodelavke pri projektu: A. Lavrič, B. Murovec, A. Klemenc, R. Zajc.

Raziskovano je bilo beneško slikarstvo 16. in 17. stoletja na Kranjskem in opus Giulia Quaglia v Ljubljani. Preučevanje pisnih virov se je osredotočilo na Buchheimove evropske zveze s trgovci in zbiralci umetnin.

H. Seražin

Kritična izdaja Plečnikovih pisem bratu Andreju

Vodja projekta: D. Prelovšek.

Nadaljevalo se je zbiranje in dokumentiranje Plečnikove korespondence ter njeno transkribiranje. Veliko načrtov in druge dokumentacije je bilo digitalno prefotografiranih tudi iz zasebnih zbirk. Obdelane so bile zbirke naslednjih Plečnikovih učencev oziroma sodobnikov: Antona Bitenca, Koste Strajniča, Vlasta Kopača, Marka Župančiča, Marjana Tepine in Vinka Lenarčiča. Posebna skrb je bila namenjena dopolnjevanju monografije o Plečniku, ki bo spomladi 2005 izšla pri italijanski založbi Electa.

mag. R. Zajc

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Zbiranje dokumentarnega gradiva za umetnostno zgodovino slovenskega ozemlja (A. Klemenc, A. Lavrič, B. Murovec, M. Oter, D. Prelovšek, B. Resman, H. Seražin, R. Zajc).

Redno poteka dopolnjevanje in urejanje kartotek in fototeke: *topografska kartoteka spomenikov, kartoteka umetnikov, fototeka, specialne kartoteke*. Podatki se zbirajo iz literature, arhivov ter s terenskim delom. Poleg dopolnjevanja kartotečnih evidenc se vzpostavlja tudi računalniško vodena dokumentacija, ki se je v letu 2004 dopolnjevala.

Zbirka *Umetnostni spomeniki na Slovenskem – Steletovi terenski zapiski*, ki podpira raziskovalni program *Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru* in projekte, je bila delno pripravljena za prenos na Interaktivno karto Slovenije z zbirkami ZRC SAZU. Obdelana so naselja od črke A do D, skupaj 351 spomeniških objektov in 375 strani skeniranih Steletovih zapiskov (R. Zajc). Delno je bila digitalno preslikana Plečnikova zbirka, ki jo hrani Arhitekturni muzej (D. Prelovšek).

Uredniško delo: Izšel je 9. letnik inštitutske revije *Acta historiae artis Slovenica* (urednik: B. Resman; pomočnica urednika: A. Klemenc; uredniški odbor: A. Lavrič, B. Murovec, D. Prelovšek, H. Seražin). Izšle so štiri številke revije *Umetnostna kronika* (urednica B. Murovec).

B. Murovec je uredila zbornik *Slovenska umetnostna zgodovina. Problemi, tradicija, perspektive*.

Predavanja: V okviru inštituta je bilo 2. 6. organizirano strokovno predavanje dr. Barbare Jaki (Ljubljana): *Slovenska slikarska kolonija v Parizu in njen vpliv na Jurija Šubica*.

Svetovanje: Inštitutski raziskovalci svetujejo strokovnjakom z drugih področij humanistike in družboslovja ter študentom umetnostne zgodovine, ki pogosto iščejo pomoč na inštitutu.

B. Resman je kot svetovalec sodeloval z Restavratorskim centrom Slovenije pri obnovi oltarjev v Srednji vasi pri Šenčurju in v komisiji za spremljanje obnove Robbovega velikega oltarja v uršulinski cerkvi v Ljubljani; s strokovnimi nasveti glede obnove baročne opreme je sodeloval tudi z restavratorsko delavnico Kavčič iz Šentjošta (oltarji iz Velike Ligojne, Blatne Brezovice, Železnikov, Smrjen in Godešiča).

D. Prelovšek kot strokovni svetovalec sodeluje pri evalviranju umetnostnozgodovinskih projektov pri Češki Grantovi agenturi v Pragi. Je tudi član iniciativnega odbora Evropske znanstvene fundacije za preučevanje likovne umetnosti pri Evropski zvezi.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Klemenc.

Bibliotekarsko obdelani fond se je v letu 2004 povečal za 369 enot, pridobljenih je bilo še 97 publikacij, ki še niso bile oddane v obdelavo. Knjižnico je obiskalo 58 zunanjih uporabnikov, ki so v čitalnici

uporabili 108 enot, na dom pa so si (vključno z inštitutskimi sodelavci) izposodili 132 knjižnih enot.

V Steletovi zapuščini je bila kronološko urejena in v celoti prebrana obsežna korespondenca Vojeslava Moleta z namenom objaviti strokovno zanimive odlomke. Objava je v pripravi.

Kot sad raziskovalnega dela je bil za tisk pripravljen umetnostnozgodovinski oris župnijske cekve sv. Petra in Pavla v Zagorju ob Savi.

V okviru knjižničnega dela so nastali prevodi v angleščino za potrebe inštituta. V sodelovanju z Narodno galerijo je steklo prevajanje besedila za katalog razstave Franca Kavčiča, predvidene za marec 2005, v sodelovanju z Valvasorjevo fundacijo pri SAZU pa sta se nadaljevala in končala prevajanje in pomoč pri uredniškem delu za faksimilirano izdajo Valvasorjeve grafične zbirke (obsežne korekture tekstov in njihovo trijezično usklajevanje), kar je ob koncu leta pripeljalo do natisa prvega in sedmega albuma te zbirke.

ZNANSTVENI SESTANKI

Naloge in izzivi umetnostne zgodovine v 21. stoletju, Ljubljana, 15.–16. 3. Organizacija: B. Murovec.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Acta historiae artis Slovenica*, 9, ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, Založba ZRC, Ljubljana, 2004, 206 str.
- *Umetnostna kronika 2–5*, ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, Založba ZRC, Ljubljana, 2004.
- D. Prelovšek, *Jože Plečnik – Jan Kotěra, Dopisovanje 1897–1921*, DESSA, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta ZRC SAZU, Založba ZRC, Ljubljana, 2004, 149 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

V letu 2004 so imeli raziskovalci inštituta stike z naslednjimi tujimi institucijami:

- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Kommission für Kunstgeschichte, Dunaj.
- Institut für Kunstgeschichte der Universität, Dunaj.
- Alte Galerie, Steiermärkisches Landesmuseum Joanneum, Gradec.

- Institut für Kunstgeschichte der Universität, Salzburg.
- Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, Praga.
- Institut za povijest umjetnosti, Zagreb.
- Valvasorova zbirka Nadbiskupije zagrebačke, Zagreb.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Dipartimento di Storia e Critica delle Arti "Giuseppe Mazzariol", Benetke.
- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Storia e Tutela dei Beni Culturali.
- Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio, Vicenza.
- Istituto per le Ricerche di Storia Sociale e Religiosa, Vicenza.
- Universität München, Institut für Kunstgeschichte, München.
- Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München.
- Università degli studi di Trieste, Dipartimento Storia e Storia dell'Arte, Italija.
- Università IUAV di Venezia, Dipartimento di Storia dell'Architettura, Italija.
- Istituto Internazionale di storia economica "F. Datini", Prato, Italija.
- Lehrstuhl I für Kunstgeschichte, Univerza v Bambergu, Nemčija.
- Stirring Committee of the European Science Foundation, Bruselj.
- Česká Grantová agentura, Praga.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Romana Zajc

Socialna varnost in uvajanje prostovoljnih oblik dodatnega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja. Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 30. 6. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Ana Lavrič

- *Uporaba zgodovinskih metod pri raziskovanju umetnostnih spomenikov*. Posvet slovenskih umetnostnih zgodovinarjev Naloge in izzivi umetnostne zgodovine v 21. stoletju, Ljubljana, 16. 3.
- *Znanstvenokritične izdaje tekstov ter pisnih in likovnih virov s področja umetnostne zgodovine*.

Znanstvene izdaje v elektronskem mediju. Večdisciplinarno posvetovanje, Ljubljana, 2. 6.

- *Il ruolo dei vescovi posttridentini al confine fra la Repubblica di Venezia e l'Austria Interiore / Vloga potridentinskih škofov na stičišču Beneške republike in notranjeavstrijskih dežel.* Mednarodni znanstveni sestanek "Istra in zgornji Jadran v zgodnjem novem veku: Umetnostni dialog med obalo in celino", Koper, 16. 6.
- *Upodobitve Brezmadežne v slovenski likovni umetnosti.* Mednarodni študijski dan ob 150. obletnici razglasitve dogme o Marijinem brezmadežnem spočetju, Brezje, 12. 11.; Sveta Gora, 13. 11.
- *Brezmadežna v slovenski umetnosti / Immacolata nell'arte slovena.* Congresso Mariologico Mariano internazionale, Rim, 6. 12.

Barbara Murovec

- *Programsko raziskovanje, čigava pravica? Projektno raziskovanje, čigava naloga?* Posvet slovenskih umetnostnih zgodovinarjev Naloge in izzivi umetnostne zgodovine v 21. stoletju, Ljubljana, 15. 3.
- *Venetian painting in Carniola circa 1600.* Mednarodni znanstveni sestanek "Istra in zgornji Jadran v zgodnjem novem veku: Umetnostni dialog med obalo in celino", Koper, 18. 6.
- *Barocke Deckenmalerei in Slowenien und ihre Beziehung zu Süddeutschland.* Kolokvij Bayern und Slowenien im Zeitalter des Barock: Architectur, Skulptur, Malerei, Ljubljana, 9. 10.
- *The story of Jason and other mythological subjects in J. W. Valvasor's print collection.* Mednarodni znanstveni sestanek "Mediterranean myths from the classical antiquity to the 18th century", Ljubljana, 22. 10.

Damjan Prelovšek

- *Predavanje o Plečniku.* Vabljeni predavanje na Fakulteti za arhitekturo Tehnične visoke šole v Pragi, 6. 5.
- *Predstavitev arhitektov iz sveta.* 1. konferenca slovenskih arhitektov in gradbenikov iz domovine in sveta, Brdo pri Kranju, 14. 9.
- *Rajko Ložar – umetnostni zgodovinar.* "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo". Interdisciplinarno znanstveno srečanje, Ljubljana, 19. 10.
- *Monument Protection and Slovene History of Art.* Delavnica Art History in National Context, Edinburg, 22. 10.
- *Mušič in Plečnik,* Akademik Marjan Mušič,

1904–1984. Strokovni posvet ob stoletnici rojstva in dvajsetletnici smrti, Ljubljana, 9. 12.

Blaž Resman

- *Die Grundströmungen in der Skulptur des Barock in Slowenien: Übersicht, Problematik, Einfluss des bayerischen Rokoko.* Kolokvij Bayern und Slowenien im Zeitalter des Barock: Architectur, Skulptur, Malerei, Ljubljana, 9. 10.

Helena Seražin

- *Zgodovina arhitekture?* Posvet slovenskih umetnostnih zgodovinarjev Naloge in izzivi umetnostne zgodovine v 21. stoletju, Ljubljana, 16. 3.
- *Architettura militare del Cinquecento nel territorio compreso fra la Serenissima e Sacro Romano Impero.* Mednarodni znanstveni sestanek "Istra in zgornji Jadran v zgodnjem novem veku: Umetnostni dialog med obalo in celino", Koper, 18. 6.
- *Giorgio Massari: la chiesa della Beata Vergine dei sette dolori a Udine.* Mednarodni simpozij "Artisti in Viaggio 1600–1750, Presenze Foreste in Friuli Venezia Giulia", Villa Manin, Passariano, 23. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Ana Lavrič

- Rim (Italija): udeležba na Congresso Mariologico Mariano internazionale, 4.–8. 12.

Barbara Murovec

- Dunaj, Gradec (Avstrija), München (Nemčija): krajši študijski obiski.

Mija Oter

- Dunaj (Avstrija): študijsko izpopolnjevanje, 1. 1.–1. 3.
- Bamberg (Nemčija): študijsko izpopolnjevanje, 1. 4.–30. 9.

Blaž Resman

- München (Nemčija): delo na Centralnem inštitutu in v knjižnicah, 23. 5.–29. 5.
- Dunaj (Avstrija); Benetke, Ferrara (Italija): krajši študijski obiski.

Damjan Prelovšek

- Edinburg (Škotska): udeležba na delavnici Art History in National Context, 21.–23. 10.

Helena Seražin

- Prato (Italija): študijsko izpopolnjevanje, 19.–30. 4.
- Benetke (Italija): raziskovalno delo v arhivih in knjižnicah, 1. 11.–31. 12.
- Trst, Udine, Gorica (Italija): krajši študijski obiski.

lek za umetnostno zgodovino, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Barbara Murovec je bila mentorica mladi raziskovalki doktorandki Miji Oter.

PEDAGOŠKO DELO

Barbara Murovec

Baročno slikarstvo na Štajerskem. Seminar, Odde-

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

LAVRIČ, Ana. Umetnostna dejavnost škofa Otona Friderika Buchheima v ljubljanski škofiji. *Acta hist. artis Slov.*, 2004, 9, str. 31-69.

MUROVEC, Barbara. Ikonografska analiza smledniških fresk in likovni viri zanje : Eustachius Gabriel med Augsburgom in Dunajem. *Acta hist. artis Slov.*, 2004, 9, str. 117-135, ilustr.

OTER, Mija. Arhitekturna plastika nekdanje cistercijske cerkve v Kostanjevici na Krki : vprašanje tipologije in umestitve v srednjeevropski prostor. *Acta hist. artis Slov.*, 2004, 9, str. 5-19.

OTER, Mija. Neuentdeckte romanische Bauplastik im Zisterzienserkloster Stična (Sittich). *Österr. Z. Kunst Denkmalpfl.*, 2004, 58, h. 1, str. 5-12, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Natečaj za Zacherlovo hišo na Dunaju. *Acta hist. artis Slov.*, 2004, 9, str. 137-156, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. The role of applied arts in the work of architect Jože Plečnik. *Centropa (New York, N.Y.)*, 3, 4, str. 243-253, ilustr.

SERAŽIN, Helena. Bernardijev relief na Massarijevem oltarju Beata Vergine delle Grazie v Vidmu. *Acta hist. artis Slov.*, 2004, 9, str. 87-95, ilustr.

SERAŽIN, Helena. Massarijeva prenova koprsk stolnice. *Zb. umet. zgod. (N.vrsta)*, 2004, 40, str. 178-220.

SERAŽIN, Helena, KLEMENČIČ, Matej. I contratti di garzonato degli scultori, lapicidi e intagliatori veneziani (III). *Acta hist. artis Slov.*, 2004, 9, str. 185-204.

Kratki znanstveni prispevek

LAVRIČ, Ana. Najdeni Sv. Miklavž Pietra Liberija. *Umet. kron.*, 2004, [št.] 3, str. 2-5.

Strokovni članek

OTER, Mija. Bruseljski Koninklijke Musea Voor Kunst en Geschiedenis v vzpodbudo in zgled. *Argo*, 2004, 47, 1, str. 82-87, ilustr.

RAMOVŠ, Anton, OTER, Mija. Kamnine v križnem hodniku najstarejšega samostana na Slovenskem. *Proteus*, apr. 2004, letn. 66, št. 8, str. 346-352, ilustr.

SERAŽIN, Helena. Scamozzijevo vrnitev : Architettura e scienza : Vincenzo Scamozzi (1548-1616) : Vicenza: Museo Palladio, Palazzo Barbaran da Porto, 7. september 2003-11. januar 2004. *Umet. kron.*, 2004, [Št.] 3, str. 10-14.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci
(vabljeni predavanji)

LAVRIČ, Ana. Likovna umetnost v Herbersteinovem času. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Herbersteinov simpozij v Rimu, [septembra 2003]*, (Simpoziji v Rimu, 21). Celje: Mohorjeva družba, 2004, str. 455-476, ilustr.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci
(vabljeni predavanji)

LAVRIČ, Ana. Uporaba zgodovinskih metod pri raziskovanju umetnostnih spomenikov. V: MUROVEC, Barbara (ur.). *Slovenska umetnostna zgodovina : tradicija, problemi, perspektive*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 75-81.

MUROVEC, Barbara. Programsko raziskovanje, čigava pravica? : projektno raziskovanje, čigava naloga?. V: MUROVEC, Barbara (ur.). *Slovenska umetnostna zgodovina : tradicija, problemi, perspektive*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 17-23, graf. prikazi.

MUROVEC, Barbara. Slovenska umetnostna zgodovina : nerazumevanje ali kriza stroke?. V: MUROVEC, Barbara (ur.). *Slovenska umetnostna zgodovina : tradicija, problemi, perspektive*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 7-9.

PRELOVŠEK, Damjan. Problem slovenske humanistike na primeru umetnostne zgodovine. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCE-NOVIČ, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 163-165.

SERAŽIN, Helena. Zgodovina arhitekture?. V: MUROVEC, Barbara (ur.). *Slovenska umetnostna zgodovina : tradicija, problemi, perspektive*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 91-95.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

PRELOVŠEK, Damjan. Existiert eine Slowenische Nationalkunst?. V: KRÄUTLER, Hadwig (ur.), FRODL, Gerbert (ur.). *Das Museum : Spiegel und Motor kulturpolitischer Visionen = mirror and motivator of cultural-political visions : 1903-2003 : 100 Jahre Österreichische Galerie Belvedere : Konferenzband zum gleichnamigen Symposium Anlässlich des 100-jährigen Bestandes des Museums Wien, 16. bis 19. Oktober 2003*. Wien: Österreichische Galerie Belvedere: Universitätsverlag, 2004, str. 327-328.

PRELOVŠEK, Damjan. Slowenische bildende Kunst und ihre Einbildung in den mitteleuropäischen Raum = Slovenska likovna umetnost in njena vpletenost v srednjeevropski prostor. *Muzik. zb.*, 2004, vol. 40, zv. 1/2, str. 241-248.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

PRELOVŠEK, Damjan. Maks Fabiani und Jože Plečnik die Begründer der modernen Architektur Sloweniens = Maks Fabiani and Jože Plečnik the originators of modern Slovene architecture. V: ŠLAPETA, Vladimír, HRAUSKY, Andrej. *Baustelle Slowenien : Akademie der Künste, [27. 11. 2004-9. 1. 2005]*. Ljubljana: Dessa, 2004, str. 69-80, ilustr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA
DELA

Znanstvena monografija

PLEČNIK, Jože, KOTĚRA, Jan, PRELOVŠEK, Damjan. *Jože Plečnik - Jan Kotěra : dopisovanje 1897-1921*, (Opera Instituti Artis Historiae). Ljubljana: Založba ZRC, 2004. 149 str., ilustr.

SUMMARY

Also in 2004 the researches were carried out at the institute according to the long-term plan, which envisages to include gradually all periods of the history of art in Slovenia. The junior researcher Mija Oter continued her investigations into Romanesque and early-Gothic architecture – that is the time that had been most neglected in the institute's programme before – and she made some very interesting discoveries about its sculpted decoration in the Slovene territory. However, the main weight of the research work at the institute is on the art periods of the Modern Era. Dr. Helena Seražin, one of the most competent experts on architecture in the Littoral, began her investigations into the Renaissance fortification architects active in Slovenia. She also studied the Italian territory and, as an upgrading of her doctoral thesis, she further highlighted some aspects of the Venetian Giorgio Massari, who also worked in Koper/Capodistria. Dr. Blaž Resman, the leading scholar in the field of Slovene Baroque sculpture, studied particularly the regions of Dolenjsko and Posavje. Besides, he also dealt with Venetian and Bavarian impacts on our sculpture. Within the frame

of several national and international projects, Dr. Barbara Murovec gained an excellent overview of the 17th- and 18th-century painting in Slovenia as related to other European regions. She presented the results at several scholarly conferences and in published papers. She also organized a professional meeting, in which numerous Slovenian art historians participated. Researching archival sources and applying comparative methods, Dr. Ana Lavrič made some discoveries of paramount importance in the field of Ljubljana-related 17th-century architecture. Besides, she also dedicated her study to certain iconographical themes. Dr. Prelovšek carried on the documentation of Plečnik's correspondence and proceeded to the phase of time-consuming transcribing. Besides her librarian duties, Alenka Klemenc presented the parish church in Zagorje ob Savi as an art monument (in print) and translated a number of expert texts. The 9th volume (2004) of the institute's scholarly journal *Acta historiae artis Slovenica* brings several outstanding papers again, and four numbers of *Umetnostna kronika* (2–5) were also published.

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), dr. Nataša Cigoj Krstulović (članica od 8. 7.), dr. Ivan Klemenčič (član do 31. 3.), dr. Metoda Kokole, akademik Lojze Lebič (član do 21. 9.), izredni član SAZU Janez Matičič (član od 21. 9.), dr. Jurij Snoj (podpredsednik od 7. 9.).

PERSONALNA SESTAVA

V. d. predstojnika: dr. Ivan Klemenčič, znanstveni svetnik (zaposlen do 31. 3.).

Predstojnica: dr. Metoda Kokole (od 1. 4.), višja znanstvena sodelavka (od 14. 10.).

Znanstveni svetnik: dr. Jurij Snoj.

Asistentka z doktoratom: dr. Nataša Cigoj Krstulović (zaposlena od 1. 5. s polovično delovno obveznostjo).

Samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki: mag. Tomaž Faganel.

Asistentka z magisterijem: mag. Alenka Bagarič.

Samostojna strokovna sodelavka v humanistiki: Darja Freljih (od 8. 7.).

Samostojna strokovna sodelavka: mag. Romana Zajc (od 1. 12. s tretjinsko delovno obveznostjo).

RAZISKOVALNI PROGRAM IN PROJEKTI

Raziskave slovenske glasbene preteklosti

Vodja raziskovalnega programa: J. Snoj.

Sodelavci: A. Bagarič, N. Cigoj Krstulović, T. Faganel (do septembra), I. Klemenčič, M. Kokole.

Sodelavci z Oddelka za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani: M. Barbo, A. Nagode, L. Stefanija.

- Nadaljeval se je leta 2003 začeti študij koprskih glasbenih kodeksov. J. Snoj je izdelal več analitičnih indeksov, tako za drugi (sanktoralni) del graduala, za četrti (sanktoralni) in peti (skupni) del antifonala. Paleografske primerjave in vsebinske značilnosti so ob upoštevanju

zgodovinskih kazalcev omogočile nekatere hipoteze o izvoru posamičnih koprskih rokopisov in povezavah med njimi. Posebno pozornost je posvetil študiju Nazarijevega oficija; kot osnovo za analize in primerjave je izdelal delovno transkripcijo obeh njegovih verzij in ju primerjal. Iskanje tekstovnih in glasbenih konkordanc je omogočilo hipotezo o kopskem izvoru te glasbeno-literarne stvaritve. Preliminarni pregled celotne kopske zbirke je v referatu predstavil na 12. srečanju delovne skupine Cantus Planus v Lillafüredu (Madžarska). – V sklopu raziskav srednjeveške glasbene refleksije, aktualne tudi na Slovenskem, se je J. Snoj ukvarjal s traktatom *Speculum musicae* Jacobusa iz Liegea in napisal razpravo o konceptu glasbe, kot se kaže v prvi, uvodni knjigi traktata.

- A. Bagarič je zastavila primerjalnozgodovinsko in analitično študijo dveh tiskanih zbirk vilanel Giacoma Gorzanisa. Izvirnike je transkribirala ter opravila oblikovno in vsebinsko analizo besedil. Na podlagi orisa fenomena izvirno južnoitalijanske glasbene oblike vilanele, njene izvora, širitve in pregleda ustvarjalnosti do leta 1570 ter po primerjavi z značilnostmi in posebnostmi Gorzanisovih dveh zbirk je postavila hipotezo o vlogi vilanel v 2. pol. 16. stoletja kot osrednji vokalno-instrumentalni glasbeni obliki družabnega življenja višjih slojev. Na temelju vrednotenja in povezovanja podatkov iz uvodnih posvetil tiskanih zbirk, vsebinsko-kontekstualne analize uglasbenih besedil, arhivskih virov o izvajanju in s pomočjo sekundarne literature je bila preverjena teza o Gorzanisovi povezanosti z nekaterimi domačimi plemiči in opredeljena njihova vloga v posredovanju Gorzanisove glasbe graškemu nadvojvodskemu dvoru.
- Na področju slovenske glasbene preteklosti druge polovice 19. in začetka 20. stoletja so se nadaljevale raziskave, začete v okviru tematike doktorskega dela N. Cigoj Krstulović. Raziskala je začetke delovanja prve slovenske glasbene založbe, kar doslej še ni bilo predmet strokovne obravnave. Na osnovi programa založbe Glasbena matica in rezultatov njenega delovanja v prvem desetletju je njen pomen za

dr. I. Klemenčič

dr. M. Kokole

dr. J. Snoj

dr. N. Cigoj Krstulović

mag. T. Faganel

mag. A. Bagarič

slovensko glasbeno delo obravnavala v članku *Prvo desetletje založbe Glasbena matica*, ki je izšel v zborniku *Muzikološke razprave*. – N. Cigoj Krstulović je raziskovala tudi povezave z aktualno slovensko himno pa tudi s slovenskimi himnami v širšem pomenu (narodna himna, društvene himne, druge slavnostne himne) od leta 1848 v luči njihovih zgodovinskih, družbenih in estetskih pomenov. Rezultati so bili delno objavljeni v strokovnem članku v reviji *Tretji dan*, pripravlja pa tudi znanstveni članek za prvi zvezek načrtovane nove serije Muzikološkega inštituta.

D. Freljeh

mag. R. Zajc

- T. Faganel je nadaljeval raziskovanje opusa Janeza Krstnika Dolarja. Pripravil je revidirano in dopolnjeno izdajo zvezka *Balletti – Sonate*. Ponatis je izšel v zbirki *Monumenta artis musicae Sloveniae* (zv. 25). Za leksikon jezuitov skladateljev, ki bo izšel v Loyoli v Španiji, je pripravil in uredništvu oddal geslo *Janez Krstnik (Joannes Baptista) Dolar*.
- I. Klemenčič je pripravil razpravo o glasbenem prispevku k slovenskemu narodnemu prebujanju oz. vlogi, ki so jo v zvezi s tem opravile čitalnice med Trstom, Ljubljano in Mariborom. Razprava je izšla v zborniku *Muzikološke razprave*.
- M. Kokole je v prvi polovici leta nadaljevala raziskovanje opernega repertoarja na Goriškem in pripravila razpravo *Operne predstave v Gorici od odprtja gledališča do konca 18. stoletja*, ki je bila oddana v redakcijo. Študija uvodoma zajema pregledno zgodovino raziskav, ki ji sledi analiza repertoarja, zbranega na podlagi ohranjenih libretov arhivskega gradiva in starejše sekundarne literature ter libretološko analizo izbranih primerov. Raziskava je bila primerjalno razširjena tudi na Ljubljano, Trst, Celovec in Gradec in predstavljena v referatu o pojavnosti in širitvi italijanske opere v širšem prostoru notranjeavstrijskih dežel v 18. stoletju na 11. dvoletnem mednarodnem muzikološkem simpoziju v Manchesteru v Veliki Britaniji. – Za mednarodni muzikološki simpozij Bavarske akademije znanosti in umetnosti v Münchnu je bila pripravljena študija o glasbenem repertoarju med 1567 in ok. 1620 na Slovenskem, s posebnim poudarkom na vlogi nekaterih kranjskih plemičev poznega 16. stoletja pri posredovanju italijanskega glasbenega repertoarja in glasbenikov graškemu dvoru ter vlogi graškega repertoarja v glasbenopoustvarjalni kulturi na Kranjskem. Stiki z bavarsko dvorno kapelo so se izkazali za zgolj posredne.

Glasba cerkvenih redov na Slovenskem od 16. stoletja do njihove ukinitve

Vodja projekta: M. Kokole.

Sodelavci: A. Bagarič, T. Faganel, D. Freljeh, R. Zajc.

- Nadaljevale so se raziskave življenja in dela v Kopru dalj časa delujočega minoritskega brata Gabriella Pulitija. Njegov opus, s posebnim poudarkom na pomenu njegovih monodičnih motetov, je M. Kokole predstavila junija v referatu na simpoziju v Pulju na Hrvaškem. M. Kokole je raziskovala tudi družbene okvire Pulitijevega dela, kot se zrcalijo iz tiskanih posvetil njegovih glasbenih del. Puliti je svoje skladbe značilno posvečal tako cerkvenim dostojanstvenikom za praktične izvedbe pri bogoslužju kot tudi osebnim prijateljem iz kroga kopske literarne akademije in bogatim mecenom; v Pulitijevem primeru so bili skoraj vsi označeni kot odlični glasbeniki. Spoznanja, ki izhajajo iz Pulitijevih posvetil, dobro dopolnjujejo njegov še ne povsem raziskani življenjepis in osvetljujejo njegov glasbeni slog. Rezultati raziskave so bili predstavljeni v članku *“Servitore affectionatissimo Fra Gabriello Puliti” and the dedicatees of his published music works (1600–1635). From institutional commission via a search for protection to an expression of affection*. Članek je bil naročniku oddan v redakcijo.
- T. Faganel je opravil izbor vrednejšega rokopisnega in tiskanega glasbenega gradiva iz knjižnic Frančiškanskega samostana in kapitlja v Novem mestu za čas od sredine 18. stoletja do prve četrtine 19. stoletja. Ob stilni analizi izbranega repertoarja je bil podrobneje raziskan opus tistih skladateljev, ki so se izkazali za pomembnejše predstavnike glasbenega klasicizma na Slovenskem. V referatu na mednarodni konferenci v Bratislavi je predstavil vlogo frančiškanov pri uveljavitvi glasbe klasicizma na Slovenskem. Raziskava je pokazala, da je izvor gradiva češki oz. južnonemški in se omejuje na nekatera znana imena zgodnjega klasicizma in t. i. Kleinmeistre, da repertoar kaže povezavo frančiškanskih postojank na slovenskem prostoru in da je opazna popolna odsotnost osrednjih imen dunajske klasike.
- D. Freljeh je pripravila referat z naslovom *Frančiškani na ozemlju današnje Slovenije in zapuščina njihovih glasbenih prizadevanj*. Razprava obravnava rokopisno glasbeno gradivo (1600–1850) štirih nahajališč glasbenih rokopisov na Slovenskem, ki so v lasti treh Frančiških redov (frančiškani observanti, minoriti in kapucini). Gradivo je bilo raziskovano predvsem s stališča

stopnje katalogiziranosti, ki je zelo različna: od dostopnosti v mednarodni elektronski bazi podatkov na RISM-ovem CD-ROMU prek inštitutske elektronske zbirke podatkov do klasičnega listkovnega kataloga oz. gradiva, ki ni omenjeno še v nobenem katalogu glasbenega gradiva. V prispevku je podrobneje predstavljeno gradivo frančiškanov v Ljubljani, predvsem zastopanost posameznih skladateljev in vrste skladb.

Glasbeni viri 16. do 18. stoletja s posebnim ozirom na slovenske primorske arhive (do 30. 6.)
Vodja projekta: M. Kokole.

Sodelavci: A. Bagarič, T. Faganel, D. Frelih.

- M. Kokole je nadaljevala analizo in raziskovanje zgodnejšega ohranjenega glasbenega repertoarja v danes slovenski Istri in o tem pripravila predavanje *La musica nell'Istria* ob odprtju razstave v Bariju v Italiji. Podrobnejše analize glasbenih ostalin 17. stoletja v Kopru je strnila v referatu "*Capo d'Istria Unica*" e *la musica sacra del Seicento istriano* na mednarodnem muzikološkem simpoziju o duhovni glasbi v Kopru, ki je potekal junija v italijanskem Portogruaru, repertoar 16. in 17. stoletja pa je analitično predstavila oktobra na mednarodnem muzikološkem simpoziju o istrski glasbeni dediščini v Novigradu na Hrvaškem v referatu *La musica a Capodistria tra Cinque e Seicento*.
- A. Bagarič, D. Frelih in M. Kokole so nadaljevale delo za dokončno evidentiranje glasbenega gradiva iz vseh slovenskih glasbenih arhivov v Piranu, Izoli in Kopru v elektronskih podatkovnih zbirkah Muzikološkega inštituta. Za postavitev razstave, zasnovane v letu 2003, so bili v Italiji pripravljene revidirane in prevedene izdaje spremne publikacije *La Musica Veneziana nell'Istria Settentrionale*, ki je izšla spomladi pri Založbi ZRC, in panoji, prevedeni v italijanski jezik ter ponovno natisnjeni v italijansko-angleškem jeziku. Razstava je v maju gostovala na Festivalu Mousiké v Bariju.
- D. Frelih je sodelovala na otvoritvi razstave *Glasbena dediščina slovenskih obalnih mest do 19. stoletja*, ki je bila 8. 10. v Novigradu na Hrvaškem.

Vpetost slovenske glasbe v evropski prostor (od 1. 7.)

Vodja projekta: M. Barbo.

Sodelavci z Muzikološkega inštituta: A. Bagarič, T. Faganel, B. Frelih, M. Kokole, J. Snoj, R. Zajc.

Sodelavci z Oddelka za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani: K. Bogunović, A. Nagode, L. Stefanija, G. Pompe, L. Podlesnik, Š. Tršinar.

- M. Kokole je pripravila pregledno geslo o Isaacu Poschu za mednarodni muzikološki leksikon *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Nadaljevala je tudi raziskovanje Poschevega vokalnega opusa in v članku *Zgodnja duhovna monodija v notranjeavstrijskih deželah in prispevek Isaca Poscha*, ki je izšel v zborniku *Muzikološke razprave*, strnila najnovejše podatke o njegovih ohranjenih delih ter spoznanja o vpetosti njegovih motetov v širši glasbeni repertoar, kot je krožil po današnjem ozemlju Slovenije in prehajal preko njega.
- J. Snoj je dokončal besedilo razprave o glasbeno-paleografski podobi srednjeevropskega prostora, ki je bila v referatu predstavljena na simpoziju "Glasbena identiteta Srednje Evrope", 24. 10. 2003 v Ljubljani. – V sklopu projektne teme "pretoka glasbenih idej" se je J. Snoj ukvarjal z zbirko *Das Wohltemperierte Klavier J. S. Bacha*, z vprašanjem njenega zgodovinskega položaja, pomena včasih napačno razumljenega naslova zbirke, zlasti pa z vprašanjem Bachovega razumevanja tonalnosti, ki pomeni pomemben mejnik v zgodovini zahodnoevropske glasbe. Razprava z naslovom *Temperirani klavir J. S. Bacha in vprašanje harmonske tonalnosti* je izšla v zborniku *Muzikološke razprave*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Evidentiranje in katalogiziranje virov

D. Frelih je za RISM – Mednarodni (elektronski) katalog glasbenih virov (Serija A II – glasbeni rokopisi po 1600) popisala 119 dokumentov – glasbenih rokopisov iz arhiva Frančiškanskega samostana v Novem mestu. Število slovenskih zapisov na CD-ROMU (izšel je decembra 2004 pri Saur-Verlag v Münchnu) se je povečalo s 1132 na 1251.

Zaradi adaptacije inštitutskih prostorov in neprimeren pogojev hranjenja izvirnega gradiva je D. Frelih pripravila ustrezno dokumentacijo in Muzikološki inštitut je 417 rokopisnih enot (in 102 tiskani enoti) glasbenih virov, izposojenih za obdelavo, 13. 7. vrnil lastniku, Frančiškanskemu samostanu v Novem mestu. 30. 7. je bilo v arhiv ljubljanske stolnice vrnjenih tudi 146 enot.

Iz centralne redakcije RISM-a v Frankfurtu je inštitut v obliki elektronskega kataloga prejel gradivo doslej

katalogiziranega slovenskega glasbenega rokopisnega gradiva za dva arhiva iz Novega mesta (Kapitelj, Frančiškanski samostan) in ljubljansko stolnico. Rokopisno glasbeno gradivo iz Frančiškanskega samostana Novo mesto in arhiva ljubljanske stolnice je bilo na inštitutu skenirano oz. digitalno fotografirano (135 enot, kar pomeni 2.953 strani digitaliziranega gradiva).

Evidentirano je bilo gradivo, ki smo ga prevzeli v hrambo 10. 6.: zapuščina muzikologa Rafaela Ajleca (9 škatel gradiva, povezanih z raziskovanjem Gallusa, 16 filmov notnega gradiva in 2 zvočna koluta) ter neidentificirano rokopisno notno gradivo (repertoar 18./19. stoletja, večinoma fragmenti ali naslovnice glasbenih tiskov, morda iz ljubljanske stolnice).

Z RILM-om (Mednarodni popis glasbene oziroma muzikološke literature) se je nadaljevalo sodelovanje slovenske redakcije s centralo v New Yorku. V letu 2004 je bil na vrsti popis glasbene literature za leto 2001, ki ga je naša skupina opravila že leto poprej. Tako je bilo že konec leta 2003 iz Slovenije poslanih 30 popisanih bibliografskih enot z izdelanimi abstrakti.

Uredniško delo

Nataša Cigoj Krstulović, Tomaž Faganel in Metoda Kokole

- Uredniško delo za zbornik *Muzikološke razprave. In memoriam Danilo Pokorn* (14 člankov).

Ivan Klemenčič

- Uredniško delo za zbornik referatov z mednarodnega simpozija 25. in 26. 10. 2001 v Ljubljani *300 let/years Academia Philharmonicorum Labacensium 1701–2001* (17 člankov).
- Uredniško delo za zbornik referatov z mednarodnega simpozija 23.–24. 10. 2003 *Glasbena identiteta Srednje Evrope / Musikalische Identität Mitteleuropas* (22 člankov), ki je bil objavljen kot dvojna številka *Muzikološkega zbornika*, katerega izdajatelj je Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.
- Bil je odgovorni urednik notne zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* (do 31. 12.).

Strokovni prevodi

Metoda Kokole

- Revizijsko poročilo. V: *Ghirlanda odorifera* (1612). Transkribiral in revidiral Ivano Cavallini, *Monumenta artis musicae Sloveniae*, zv. 46, Ljubljana, 2004.

Koncerti

- *Italijanska glasba 17. stoletja in mit o Argonavtih.* (V izvedbi B. Tišler in D. Marinčiča.) Ob simpoziju “Mediteranski miti od antike do 18. stoletja”, Ljubljana, 22. 10.

Razstave

- *La musica Veneziana nell’Istria Settentrionale.* (Pripravile M. Kokole, A. Bagarič in D. Frelih.), Casa Piccinni, Bari, Italija, 23. 5.–15. 6.
- *Glasbena dediščina slovenskih obalnih mest do 19. stoletja.* (Pripravile M. Kokole, A. Bagarič in D. Frelih.), Zajednica Talijana, Novigrad, Hrvaška, 8. 10.–15. 10.
- *Il Canto della Sirena.* (V sodelovanju s Festival di Aurora, Crotone, Italija), Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji, Ljubljana, 21. 10.–12. 11.

Razno

Inštitut je v sodelovanju z Založbo ZRC začel pripravljati znanstvenokritično izdajo opere *Črne maske* Marija Kogoja in organiziral strokovni posvet s predlagateljem in avtorjem Urošem Lajovcem, z raziskovalci opusa Marija Kogoja, s predstavnikami Ministrstva RS za kulturo, Opere SNG Ljubljana, Glasbene zbirke NUK in Društva slovenskih skladateljev (9. 4.).

Alenka Bagarič

- V razširjeni izdaji *Österreichisches Musiklexikon*, ki je dostopna na spletnih straneh, so izšla gesla “Mihevc, Jurij” in “Neffat, Anton”.

Nataša Cigoj Krstulović

- Pripravila je scenarij za televizijsko dokumentarno oddajo ob stoletnici nastanka Premrlove *Zdravice*.
- Je članica izvršilnega odbora Slovenskega muzikološkega društva.

Tomaž Faganel

- Izšla so gesla “Kocjančič, Josip”, “Linhart, Anton Tomaž” in “Mašek (Maschek, Machek), Familie” v *Österreichisches Musiklexikon*, Wien 2004, zv. 3; v razširjeni izdaji na spletnih straneh pa še geslo “Levičnik, Josip”.
- Je član Sveta za glasbeno izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, član Izvršnega odbora Slovenskega Cecilijinega društva, član Upravnega odbora Glasbene matice, v. d. odgovornega urednika revije *Cerkveni glasbenik* in dirigent Chorus N’ omen.

Darja Freljh

- Izšlo je 172 gesel o glasbenih poustvarjalcih, komornih skupinah in ustanovah v *Slovenskem velikem leksikonu*, zv. 2, Ljubljana, Mladinska knjiga, 2004.
- Izšli sta gesli “Levar, Ivan” in “Lipovšek, Marjana” v *Österreichisches Musiklexikon*, Wien 2004, zv. 3; v razširjeni izdaji na spletnih straneh pa še geslo “Noli, Josip”.
- Pripravila je obsežno komentirano bibliografijo Danila Pokorna, ki je izšla v zborniku *Muzikološke razprave. In memoriam Danilo Pokorn*.
- Je članica nadzornega odbora Slovenskega muzikološkega društva.
- Je članica uredniškega odbora RILM za Slovenijo.

Ivan Klemenčič

- Izšla so obsežnejša gesla “Krain (Kranjska)” v soavtorstvu s P. Urbanitschem in R. Flotzingerjem, “Laibach (Ljubljana)”, v soavtorstvu z R. Flotzingerjem, “Krek, Gojimir (eig. Gregor)” in “Montenegro”, v soavtorstvu z R. Flotzingerjem, v *Österreichisches Musiklexikon*, Wien 2004, zv. 3.

Metoda Kokole

- Izšla so gesla “Lagkhner, Daniel”, “Mantuani, Josip” in “Novak (Novack), Johann Baptist (Janez Krstnik)” v *Österreichisches Musiklexikon*, Wien 2004, zv. 3.
- Je članica Znanstvenega sveta ZRC SAZU.
- Je predsednica Koordinacijskega odbora *Historičnega seminarja ZRC SAZU*.
- Je članica senata Šole za študij idej in kultur v okviru Politehnike Nova Gorica.
- Je vodja uredniškega odbora RILM za Slovenijo.

Dodatno izobraževanje

Alenka Bagarič

- Jezikovno izpopolnjevanje iz italijanskega jezika na Italijanskem inštitutu za kulturo v Sloveniji (spomladanski in jesenski semester).

Magistrska in doktorska dela

Romana Zajc

- *Socialna varnost in uvajanje prostovoljnih oblik dodatnega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja*. Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 30. 6.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Inštitutska knjižnica je v letu 2004 pridobila 267 novih enot bibliotečnega gradiva, in sicer: 188 knjig, 106 zvezkov periodičnih publikacij in 8 zgoščenk. Deloma je med to gradivo že vključen fond knjig donacije prof. dr. Reinharda Strohma (skupaj okoli 820 enot), ki je v obdelavi Biblioteke SAZU. 30 bibliotečnih enot je bilo pridobljenih z izmenjavo gradiv s knjižnicami Univerze v Salzburgu in Glasbene knjižnice Centra za renesančne študije harvardске univerze v Firencah. Knjige so podarile tudi nekatere druge ustanove (Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, Društvo slovenskih skladateljev) in posamezniki (akad. Dimitrije Stefanović, dr. Bernhard Schmid, dr. Marjan Dolgan, Luisa Antoni in nekateri sodelavci inštituta).

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Janez Krstnik Dolar, Balletti – Sonate*. Transkribiral in revidiral Tomaž Faganel. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 2004 (Monumenta artis musicae Sloveniae, ur. I. Klemenčič; 25) [ponatis].
- *Gabriello Puliti, Baci ardenti (1609), Armonici accenti (1621)*. Transkribirala in revidirala Bojan Bujic (*Baci ardenti*) in Ennio Stipčević (*Armonici accenti*). Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 2003 (Monumenta artis musicae Sloveniae, ur. I. Klemenčič; 44) [izšlo 2004].
- *Leopold Ferdinand Schwerdt, Missa pro resurrectione D. N. J. C. in Es*. Transkribiral in revidiral Zoran Krstulović. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 2003 (Monumenta artis musicae Sloveniae, ur. I. Klemenčič; 45) [izšlo 2004].
- *300 let/years Academia Philharmonicorum Labacensium 1701–2001*. Zbornik referatov z mednarodnega simpozija 25. in 26. 10. 2001 v Ljubljani, ur. I. Klemenčič. Ljubljana, Založba ZRC, 2004.
- Metoda Kokole in Alenka Bagarič, *La Musica Veneziana nell'Istria Settentrionale. Guida alla mostra*, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004.
- *Muzikološke razprave. In memoriam Danilo Pokorn*. Ur. N. Cigoj Krstulović, T. Faganel, M. Kokole. Ljubljana, Založba ZRC, Muzikološki inštitut, 2004.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- RISM (Répertoire international der sources musicales), Frankfurt: nadaljeval se je računalniški popis starejših glasbenih virov na Slovenskem za svetovno podatkovno zbirko (119 novih vpisov).
- RILM (Répertoire international de littérature musicale), New York: nadaljevalo se je sodelovanje slovenske področne skupine (M. Kokole in D. Frelih) s centralno redakcijo v New Yorku (popisali in abstrahirali smo glasbeno literaturo za leto 2001; 30 enot).
- Prof. dr. Bojan Buijć, Magdalen College, Oxford University, Velika Britanija: za 44. zvezek zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* je pripravil transkripcijo in uredniški komentar k zbirki *Baci ardenti* (1609) skladatelja Gabriella Pulitija.
- Prof. dr. Ennio Stipčević, Odsjek za povijest hrvatske glazbe, HAZU, Zagreb, Hrvaška: za 44. zvezek zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* je pripravil transkripcijo in uredniški komentar k zbirki *Armonici accenti* (1609) skladatelja Gabriella Pulitija.
- Prof. dr. Ivano Cavallini, Università degli studi, Palermo, Italija: za 46. zvezek zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* je pripravil transkripcijo in uredniški komentar k zbirki *Ghirlanda odorifera* (1612) skladatelja Gabriella Pulitija.
- Založba Bärenreiter, Kassel, Nemčija: zastopanje zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* v tujini.
- Slovensko-finsko društvo, Helsinki, Finska: skupne priprave na praznovanje obletnice smrti violinista in skladatelja Lea Funtka v letu 2005.
- Centre de Musique Baroque, Versailles, Francija: strokovno sodelovanje in izmenjava literature.
- Založba Freiburger Musik Forum, Freiburg: zastopanje izdaje *Jacobus Gallus, Moralia – Harmoniae morales* v tujini.
- Conservatorio di Musica "Giuseppe Tartini", Trst: posredovanje gradiva za objavo v *Monumenta artis musicae Sloveniae*.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija: sodelovanje sodelavcev Muzikološkega inštituta pri pripravi gesel za *Österreichische Musiklexikon*.
- The Morrill Music Library, The Harvard University Center for Italian Renaissance Studies,

Firenze, Italija: strokovno sodelovanje in izmenjava literature.

- Pedagoška univerza Državne univerze v Tveru (Rusija): na podlagi podpisanega sporazuma med obema ustanovama se je začelo sodelovanje v obliki medsebojnega obveščanja o tekočih dosežkih in medsebojni izmenjavi akademskih del, monografij, učnih gradiv ipd.

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Adreas Hoffman-Kröper, Masarykova univerza, Brno, Češka republika, 15.–17. 3.: pogovor o možnostih sodelovanja z Akademijo za staro glasbo v Brnu in ustanovitve podobne v Ljubljani.
- Prof. dr. Ivano Cavallini, Università degli studi, Palermo, Italija, 25. 3.: sestanek mednarodnega uredniškega odbora za izdajo Pulitijevih Opera omnia v zbirki MAMS.
- Prof. dr. Ennio Stipčević, Odsjek za Povijest hrvatske glazbe, HAZU, Zagreb, Hrvaška, 5. 3.: sestanek mednarodnega uredniškega odbora za izdajo Pulitijevih Opera omnia v zbirki MAMS.
- Prof. dr. David Hiley, Universität Regensburg, Nemčija, 14. 4.: obisk inštituta.
- Dr. Michael Malkiewicz, Universität Salzburg, Avstrija, 13.–14. 5.: strokovni pogovori in izmenjava literature.
- Akademik Dimitrije Stefanović, Srpska akademija znanosti i umetnosti, Beograd, Srbija, 14. 6.: predavanje in obisk inštituta z izmenjavo literature.
- Dr. Pieter Dirksen, Amsterdam, Nizozemska, 18. 10.: predavanje na Historičnem seminarju in strokovni pogovor.
- Prof. dr. Dinko Fabris, Centro Ricerche Musicali, Bari, Italija, 21.–23. 10.: v okviru glasbenih prireditev, ki so potekale v sodelovanju med Italijanskim inštitutom za kulturo v Sloveniji in Muzikološkim inštitutom, ter simpozija v okviru Historičnega seminarja.
- Prof. dr. Michael Talbot, University of Liverpool, Velika Britanija, 21.–23. 10.: predavanje na simpoziju v okviru Historičnega seminarja.
- Dr. Hendrick Schulze, Institut für Musikwissenschaft, Universität Salzburg, Avstrija, 21.–23. 10.: predavanje na simpoziju v okviru Historičnega seminarja.

**PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI
STROKOVNI NASTOPI**

Alenka Bagarič

- *Glasba za lutnjo renesančnega skladatelja Giacomina Gorzanisa*. Predavanje na Historičnem seminarju, Ljubljana, 6. 1.
- *Le villanelle di Giacomo Gorzanis e la loro diffusione dal Veneto alle province dell' Austria Interna*. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju "Alessandro Orologio: musico friulano del Cinquecento e il suo tempo", Pordenone, Italija, 15.–17. 10.

Tomaž Faganel

- *Zur Entfaltung des Klazizismus in breiterem slowenischen Raum – Beitrag der Franziskaner aus Novo mesto*. Referat (prebran in absentiam) na mednarodni interdisciplinarni konferenci "Plaude turba pauperula: Franziskanischer Geist in der Musik, Literatur und Kunst", Bratislava, Slovaška republika, 4.–6. 10.

Darja Frelih

- *The Franciscans on the Territory of the Present Day Slovenia and the Remains of their Musical Endeavours*. Referat na mednarodni interdisciplinarni konferenci "Plaude turba pauperula: Franziskanischer Geist in der Musik, Literatur und Kunst", Bratislava, Slovaška republika, 4.–6. 10.

Ivan Klemenčič

- *Slovenski skladatelji akademiki / Slovenian Composers Academicians*. Predstavitev monografije in glasbenih posnetkov v intervjuju z dr. Francem Križnarjem. Oddaja na Radiu Slovenija I in II, 5. 1.

Metoda Kokole

- *La musica in Istria*. Predavanje v Centro Ricerche Musicali, Casa Piccinni, v okviru Festivala Mousiké, Bari, Italija, 24. 5.
- *"Capo d'Istria Unica" e la musica sacra del Seicento istriano*. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju "Venezia e Capodistria tra tempo e spazio: il Sacro in Musica", Euterpe Venezia, Collegio Marconi, Portogruaro, Italija, 28. 6.
- *Opera omnia Gabriella Pulitija in njegovi moteti koprškega obdobja*. Referat na simpoziju "Istra u umjetnosti i znanstvenim disciplinama XV. i XVI. stoljeća", Samostan sv. Franje, Pulj,

Hrvaška, 28. 6. (referat je bil prebran in absentiam).

- *Diffusion and circulation of the 18th-century Italian opera between Gorizia, Trieste and Graz*. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju "Eleventh Biennial International Conference on Baroque Music", The Royal Northern College of Music, Manchester, Velika Britanija, 14.–18. 7.
- *Music Repertoire on the Territory of Today's Slovenia (1567–c. 1620) and Possible Connections with the Court Chapel in Munich*. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju "Die Münchner Hofkapelle des 16. Jahrhunderts im europäischen Kontext", Orff-Zentrum, München, Nemčija, 2.–4. 8.
- *La musica a Capodistria tra Cinque e Seicento*. Referat na 4. mednarodnem muzikološkem srečanju "Iz istarske glazbene riznice", Novigrad, Hrvaška, 7.–9. 10.

Jurij Snoj

- *The plainchant manuscripts from Koper/Capodistria*. Referat na "12th Meeting of the International Musicological Society Study Group Cantus Planus", Lillafüred, Madžarska, 23.–28. 8.

**RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI
OBISKI IN POTOVANJA**

Alenka Bagarič

- Podiplomsko raziskovalno delo in zbiranje gradiva (s pomočjo štipendije za mlajše raziskovalke in raziskovalce ZRC SAZU) v glasbeni knjižnici King's Collegea (Rowe Library), na glasbenem in rokopisnem oddelku Univerzitetne knjižnice v Cambridgeu ter v Britanski knjižnici v Londonu, Velika Britanija, 19. 1.–17. 2.
- Raziskovalno delo in zbiranje gradiva v Avstrijski državni knjižnici na Dunaju, Avstrija, 17.–21. 5.
- Konzultacije s somentorjem doktorske disertacije, prof. dr. D. Fabrisom, Bari, Italija, 13.–15. 6.

Darja Frelih

- Sodelovala je na odprtju razstave *Glasbena dediščina ...* v Novigradu, Hrvaška, in vzpostavila knjižno izmenjavo s Pučkim otvorenim učiliščem v Pazinu, Hrvaška, 8. 10.

Metoda Kokole

- V Biblioteca Statale Isontina, Gorica, Italija, je raziskovala in zbirala gradivo o opernih predstavah v 18. stoletju; 14.–15. 4. in 10. 9.
- S Fondazione Levi se je dogovarjala o možnostih postavitve razstave *La musica Veneziana ...* v Benetkah in se sestala s somentorjem za doktorsko delo A. Bagarič, Benetke, Italija, 26. 3.

- *Generalni bas za I. in II. letnik*. Predavanja in vaje na Oddelku za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

PEDAGOŠKO DELO

Nataša Cigoj Krstulović

- *Nauk o glasbi* na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani.
- Sodelovala je pri vsebinski zasnovi in izvajanju predmeta *Glasba in glasbeno življenje na Slovenskem* v okviru modula Slovenske študije – tradicija in sodobnost na podiplomskem programu Šole za primerjalni študij idej in kultur na Politehniko Nova Gorica in pri izvajanju predavanj, seminar- skih vaj in konzultacij za vpisane študente.

Metoda Kokole

- *Glasba in glasbeno življenje na Slovenskem*. Vsebinska zasnova predmeta v okviru modula Slovenske študije – tradicija in sodobnost na podiplomskem programu Šole za primerjalni študij idej in kultur na Politehniko Nova Gorica in izvajanje predavanj, seminar- skih vaj in konzultacij za vpisane študente.

Jurij Snoj

- *Zgodovina starejše svetovne glasbe*. Predavanja in seminar na Oddelku za muzikologijo Filozof- ske fakultete Univerze v Ljubljani.
- *Paleografija*. Predavanja na Oddelku za mu- zikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Tomaž Faganel

- *Igranje partitur za I. in II. letnik*. Predavanja in vaje na Oddelku za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

- Metoda Kokole** je bila mentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Alenki Bagarič.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

FAGANEL, Tomaž. Der Einfluß der slowenischen Jesuiten auf die musikalischen Zustände in Mitteleuropa im 17. Jahrhundert = Priskevek slovenskih jezuitov h glasbeni podobi Srednje Evrope v 17. stoletju. *Muzik. zb.*, 2004, 40, 1/2, str. 249-256.

KLEMENČIČ, Ivan. Slowenische Musik als Teil der mitteleuropäischen = Slovenska glasba kot del srednjeevropske. *Muzik. zb.*, 2004, 40, 1/2, str. 205-225.

SNOJ, Jurij. The poetic offices in the eastern part of the patriarchate of Aquileia. *Stud. musicol. Acad. Sci. Hung.*, 2004, 45, fasc. 1/2, str. 213-224.

Strokovni članek

CIGOJ KRSTULOVIĆ, Nataša. Himna kot simbol

naroda v luči zgodovinskih, družbenih in estetskih pomenov. *Tretji dan*, 2004, 33, 1/2, str. 38-43.

KOKOLE, Metoda. Opera omnia Gabriella Pulitija i njegovi moteti iz koparskog razdoblja. *Musica sacra*, 2004, 3, 2, str. 16-17.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanje)

CIGOJ KRSTULOVIĆ, Nataša. Slovenska filharmonija (1908-1913) v kontekstu nacionalnih, kulturnih in glasbenih prizadevanj Glasbene matice. V: KLEMENČIČ, Ivan (ur.). *300 let/years, Academia philharmonicorum Labacensium : 1701-2001 : zbornik referatov z mednarodnega simpozija 25. in 26. oktobra 2001 v Ljubljani = proceedings of the international symposium held in Ljubljana on October 25th and 26th 2001*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 217-229.

FAGANEL, Tomaž. Glasbeni repertoar na Slovenskem v 18. stoletju in v prvi polovici 19. stoletja. V: KLEMENČIČ, Ivan (ur.). *300 let/years, Academia philharmonicorum Labacensium : 1701-2001 : zbornik referatov z mednarodnega simpozija 25. in 26. oktobra 2001 v Ljubljani = proceedings of the international symposium held in Ljubljana on October 25th and 26th 2001*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 119-129.

KLEMENČIČ, Ivan. Academia Philharmonicorum Labacensium (1701-2001) v luči glasbenega poustvarjanja na Slovenskem. V: KLEMENČIČ, Ivan (ur.). *300 let/years, Academia philharmonicorum Labacensium : 1701-2001 : zbornik referatov z mednarodnega simpozija 25. in 26. oktobra 2001 v Ljubljani = proceedings of the international symposium held in Ljubljana on October 25th and 26th 2001*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 17-28.

KLEMENČIČ, Ivan. The Sixth symphony by Ludwig van Beethoven and his connections with Ljubljana. V: KATALINIČ, Vjera (ur.). *Glazbene kulture na Jadranu u razdoblju klasicizma : radovi s međunarodnog muzikološkog skupa održanog u Dubrovniku, Hrvatska, 24.-26.05.2001 : proceedings of the International Musicological Symposium held in Dubrovnik, Croatia, on May 24-26, 2001*. Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2004, str. 105-119.

KOKOLE, Metoda. Academia Philharmonicorum Labacensium v evropskem okviru. V: KLEMENČIČ, Ivan (ur.). *300 let/years, Academia philharmonicorum Labacensium : 1701-2001 : zbornik referatov z mednarodnega simpozija 25. in 26. oktobra 2001 v Ljubljani = proceedings of the international symposium held in Ljubljana on October 25th and 26th 2001*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 29-56, ilustr.

SNOJ, Jurij. Il "ritus patriarchinus" nel settore orientale del patriarcato di Aquileia. V: CRISTANTE, Lucio (ur.). *Antiqua habita consuetudine : contributi per una storia della musica liturgica del Patriarcato di Aquileia : atti del colloquio internazionale (Portogruaro 20 ottobre 2001)*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2004, str. 75-87, note.

SNOJ, Jurij. Način predstavljanja v zgodnjem glasbenem pismenstvu. V: BERGAMO, Marija (ur.). *Glasba kot jezik?*, (Varia musicologica, 3). Ljubljana: Slovensko muzikološko društvo, 2003, str. 89-99.

SNOJ, Jurij. Zgodovinski viri o glasbenem življenju na Slovenskem do konca srednjega veka. V: KLEMENČIČ, Ivan (ur.). *300 let/years, Academia philharmonicorum Labacensium : 1701-2001 : zbornik referatov z mednarodnega simpozija 25. in 26. oktobra 2001 v Ljubljani = proceedings of the international symposium held in Ljubljana on October 25th and 26th 2001*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 109-118.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

BAGARIČ, Alenka. Adamičevi ženski zbori. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Adamičev zbornik*. Ljubljana: Akademija za glasbo, 2004, str. 95-102.

BAGARIČ, Alenka. Posvetila Giacomina Gorzanisa v knjigah glasbe za lutnjo (Benetke 1561, 1563, 1564). V: CIGOJ KRSTULOVIČ, Nataša (ur.), FAGANEL, Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 15-26.

CIGOJ KRSTULOVIČ, Nataša. Prvo desetletje založbe Glasbena matica. V: CIGOJ KRSTULOVIČ, Nataša (ur.), FAGANEL, Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 113-124.

KLEMENČIČ, Ivan. Glasbeni prispevek slovenskemu narodnemu prebujanju : vloga čitalnic med Trstom, Ljubljano in Mariborom (1848-1872). V: CIGOJ KRSTULOVIČ, Nataša (ur.), FAGANEL, Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 99-112.

KOKOLE, Metoda. Baroque music in Eastern Europe, Music in Slovenia. V: BUELOW, George J. *A history of baroque music*. Bloomington: Indiana University Press, cop. 2004, str. 429-437, 606-610.

KOKOLE, Metoda. Zgodnja duhovna monodija v notranjeavstrijskih deželah in prispevek Isaaca Poscha. V: CIGOJ KRSTULOVIČ, Nataša (ur.), FAGANEL, Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 27-44.

KOKOLE, Metoda. The 1773 production of Piccini's *La buona figliuola* in Ljubljana and other local traces of Italian operas in the later part of the

18th century. V: DI PROFIO, Alessandro (ur.). *Niccolo Piccinni musicista europeo*. Bari: M. Adda editore, 2004, str. 253-263, ilustr.

SNOJ, Jurij. Temperirana klavir Johanna Sebastiana Bacha in zamisel harmonske tonalnosti. V: CIGOJ KRSTULOVIĆ, Nataša (ur.), FAGANEL, Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 45-66.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

FRELIH, Darja. Bibliografija Danila Pokorna. V: CIGOJ KRSTULOVIĆ, Nataša (ur.), FAGANEL,

Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 171-192.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

FRELIH, Darja ... [et al.], KOCJAN-BARLE, Marta (ur.), BAJT, Drago (ur.). *Slovenski veliki leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, 2003-2004. Zv. <1-2>, ilustr.

SUMMARY

The members of the Institute of Musicology were engaged with research into music from the Middle Ages to the 20th century, with special regard to the music from the territory of today's Slovenia. The basic research was performed within the scope of the research programme *Research on the Slovenian musical past* (together with the Department of Musicology, Faculty of Letters, University of Ljubljana). Researched were 15th-century music codices preserved in Koper. J. Snoj has compiled a number of analytical indices and analysed assembled music materials, with special regard to the local office of St Nazarius. A. Bagarič has transcribed G. Gorzani's collections of *villanelle* and researched the phenomenon of this light secular genre from its birth to the 1570s, with special regard to Gorzani's collections, dedicated to the local nobility in Carniola and Gorizia. M. Kokole has researched the music repertoire performed and preserved on the territory of today's Slovenia (1567–c. 1620) and possible connections with the court Chapel in Munich. T. Faganel prepared a revised edition of J. K. Dolar's *balletti* and *sonate*. The 18th-century Italian operatic repertoire and its dissemination in the wider Inner-Austrian territory were researched by M. Kokole. N. Cigoj Krstulović dedicated her research to the publishing activities of the major 19th-century Slovenian music society *Glasbena matica*. She has also been engaged with research into the phenomenon of national anthems and previous anthem-type national songs. Other focused studies were done within three current research projects: *Music of the religious orders in*

the Slovenian lands from the 16th century until their termination, focusing on the Franciscans Minorites, especially the activities of G. Puliti in Koper (M. Kokole), and the repertoire of Franciscans Observants in Ljubljana and Novo Mesto (T. Faganel and D. Frelih); *Musical sources of the 16th to the 18th centuries with special attention to the archives in the Slovenian region of Primorska* (expired 31 June), within which was prepared an exhibition of 13 panels in Italian and English languages on the sources and the accompanying catalogue *La musica Veneziana nell'Istria Settentrionale* (M. Kokole also prepared a number of lectures and articles on the music in Koper in the 17th century), and *How Slovenian music is embedded in the European area* (from 1 July in collaboration with the Department of Musicology).

The Institute published three volumes of the series *Monumenta artis musicae Sloveniae* (25 – 2nd ed., 44, and 45), the volume of studies *Muzikološke razprave. In memoriam Danilo Pokorn*, and the volume of conference proceedings *300 let/Years Academia Philharmonicorum Labacensium 1701–2001*. The proceedings of the 2003 conference *Glasbena identiteta Srednje Evrope/Musikalische Identität Mitteleuropas* came out in *Muzikološki zbornik*, published by the Department of Musicology, Faculty of Letters. International collaboration with RISM and RILM continued. The Institute was also active as organiser of a concert and co-organiser of exhibitions.

ZNANSTVENI SVET

Akademik prof. dr. France Bernik, akademik prof. dr. Janko Kos, dr. Marjan Dolgan (predsednik), dr. Darko Dolinar, dr. Marko Juvan.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Darko Dolinar.
Bibliotekarka: Alenka Koron.
Tajnica: Alenka Maček.

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

Znanstveni svetnik: dr. Marjan Dolgan.
Znanstveni sodelavec: dr. Matija Ogrin.
Samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki: Jože Faganel (dopolnilno delovno razmerje).
Asistent – mladi raziskovalec: Luka Vidmar (od 1. 11.).

Sekcija za literarno teorijo

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Darko Dolinar.
Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Marko Juvan.
Samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki: mag. Jola Škulj.
Samostojna strokovna sodelavka v humanistiki: Alenka Koron.
Asistent z magisterijem – mladi raziskovalec: Marijan Dovič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Literarnozgodovinske, teoretične in metodološke raziskave (dolgoročni program)

Vodja raziskovalnega programa: D. Dolinar.

Nacionalne literature, Srednja Evropa, Evropa in svet: metodološki problemi primerjalne literarne vede z vidika slovensko-čeških razmerij – osebnosti, metode, znanstvene smeri in ustanove (slovensko-češki projekt, 2003–2005)
Vodja slovenskega dela projekta: M. Juvan.

Znanstvenokritične izdaje v elektronskem mediju (aplikativni projekt, 2001–2004)

Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva (aplikativni projekt, 2004–2007)

Vodja projektov: M. Ogrin.

Literarnozgodovinske raziskave slovenske književnosti

Na področju novejšje književnosti se je nadaljevala raziskava o spominski in avtobiografski prozi, predvsem z vidika vprašanja, kako izrablja vmesni prostor med dokumentarnostjo in fiktivnostjo (M. Dolgan). V tem okviru je bila dopolnjena in razširjena razprava o D. Pirjevcu kot spominsko-literarni osebi. Poleg tega je bila v člankih, referatih in predavanjih posamič obravnavana vrsta literarnih avtorjev – Prešeren, Trdina, Cankar, Z. Kveder, Pugelj, Kosovel, Podbevšek, Kocbek, Rebula, L. Kovačič, Jančar, Šalamun – ter pojavov in problemov, mdr. vojna tematika v kratki prozi, ljubezenska tematika v kratki prozi, parodija in satira ter njuni konteksti, stilni pluralizem modernizma, zgodovinske vloge avtorjev v literarnem sistemu, vrednostni temelji literarne kritike (M. Dolgan, M. Dovič, J. Faganel, M. Juvan, A. Koron, M. Ogrin; glej rubriki Predavanja in Bibliografija).

Na področju starejše književnosti je osrednja raziskovalna pozornost veljala strukturi pisem v korespondenci Ž. Zoisa ter njihovi znanstveno-, socialno- in kulturnozgodovinski funkciji (L. Vidmar). Literarnozgodovinske raziskave so bile tesno povezane s pripravljanjem znanstvenih izdaj slovenskih tekstov, korespondenc in dokumentarnega gradiva.

Znanstvene izdaje s področja slovenske književnosti

Ob pripravi na obeležje vstopa Slovenije v EU je bil sprejet sklep, da se ponovno natisne znanstvenokritična izdaja Brižinskih spomenikov (BS). V izjemno kratkem času je bila dokončana tretja izdaja, ki poleg nespremenjenih glavnih sestavnih delov prinaša razširjen in dopolnjen oris raziskav o BS (I. Grdina) ter bibliografijo (M. Kranjec). Javnosti je bila predstavljena 13. 5. na SAZU.

V okviru posebnega projekta, pri katerem sodelujejo tudi računalniški strokovnjaki z Inštituta Jožefa Ste-

dr. D. Dolinar

A. Koron

A. Maček

J. Faganel

dr. M. Dolgan

dr. M. Ogrin

M. Dovič

dr. M. Juvan

mag. J. Škulj

fana, se je nadaljevala raziskava o epistemoloških, metodoloških in tehnoloških vidikih znanstvenih izdaj v elektronskem mediju. Potem ko so bili v prejšnjem obdobju ob nekaj vzorčnih besedilih določeni tekstokritični standardi in standardi za računalniško kodiranje ter prezentacijo na temelju mednarodnih normativov, ki zagotavljajo trajnost in izmenljivost elektronskih besedil v različnih programskih in strojnih okoljih, je bilo za predstavitev in preverbo rezultatov ter za širšo metodološko refleksijo pripravljeno večdisciplinarno posvetovanje z mednarodno udeležbo *Znanstvene izdaje v elektronskem mediju*, 2. 6. (organizacija M. Ogrin, T. Erjavec, D. Dolinar, vodstvo posvetovanja M. Ogrin). Udeležilo se ga je 24 referentov s prispevki s treh tematskih področij: 1. praktična edicijska in tehnološka problematika e-izdaj slovenskega slovstva; 2. teoretski in metodološki vidiki literarne vede, relevantni za pripravo znanstvenokritičnih edicij; 3. metodološki in edicijski problemi priprave kritičnih izdaj na različnih področjih humanistične znanosti na Slovenskem. Na posvetu so se soočili pogledi različnih strok na dosežke, zmožnosti in naloge tekstokritičnega dela in znanstvenih izdaj.

Letos se je težišče dela preneslo na posamezna besedila različnih zvrsti in dob, in sicer tako na prenos že narejenih knjižnih izdaj v elektronski medij kakor tudi na pripravljane novih, zgolj elektronskih. 14. 5. so bile kot prva monografska elektronska izdaja v Sloveniji s številko ISBN in v zapisu XML-TEI na medmrežju objavljene *Tri pridige o jeziku* A. M. Slomška (J. Faganel, M. Ogrin). Sledila je internetna delna izdaja *Korespondence Žige Zoisa* (L. Vidmar), ki se bo sproti dopolnjevala. (Prim. rubriko Publikacije inštituta.) Zaradi zapletov z imetniki avtorskih pravic žal ni bilo dovoljeno na enak način objaviti pripravljene Gradnikovega cikla *Pesmi o Maji* (M. Hladnik).

Potekale so konceptualne, redakcijske in tehnične priprave za e-izdaje *Brižinskih spomenikov*, *Škofje-loškega pasijona* (J. Faganel, M. Ogrin, T. Erjavec) in Podbevškove pesniške zbirke *Človek z bombami* v zadnji, dotlej še neobjavljeni avtorjevi redakciji (M. Dovič). Ob stoletnici Kosovelovega rojstva in njenih javnih odmevih je bilo sklenjeno, da se v ta projekt sprejmejo tudi tiste Kosovelove pesmi, ki niso bile vključene v njegovo *Zbrano delo* (M. Dolgan); ob tem se je pokazalo, da je potrebno sistematično pregledati celotno pesnikovo rokopisno zapuščino.

Področje primerjalne književnosti, literarne teorije in metodologije literarne vede

Nadaljevale so se raziskave o temeljnih teoretičnih pojmi in osrednjih literarnih pojavih v primerjalni

perspektivi in ob upoštevanju relevantnega slovenskega gradiva. Pozornost je veljala predvsem problematiki, ki je postala aktualna v zadnjih desetletjih. Doslej opravljene obravnave epistemološko-metodoloških vidikov literarnega zgodovinopisja so bile dopolnjene med pripravljanjem načrtovane angleške izdaje zbornika *Kako pisati literarno zgodovino danes* (soavtorji z inštituta: D. Dolinar, M. Dovič, M. Juvan, A. Koron, J. Škulj).

Drugo skupno težišče se je oblikovalo na posvetovanju o znanstvenih izdajah v elektronskem mediju. Prispevki osmih članov inštituta – udeležencev posveta – so se povečini ukvarjali z metodološkimi in teoretičnimi vidiki tekstne kritike in ekdotike ter pri tem posegali tudi k temeljnim vprašanjem o načinih obstajanja literature in njihovih pomenih.

Poleg tega so tekle individualne raziskave o naslednjih temah: intertekstualnost in kulturni spomin, intertekstualnost in prostor, stilni pluralizem modernizma, razmerje med primerjalno književnostjo in slavistiko (M. Juvan); historična problematika literature 20. st. s specifično modernistično reprezentacije in problematiko matric romana; literatura kot kulturni spomin; vprašanja identitete in vloge drugega, aspekti nacionalne identitete in perifernih identitet v ob- in čezmejnih literaturah; problematika literature in prostora, prostori transgresije (J. Škulj); teorije diskurza, pripovedi, fikcije, avtobiografije, literarnih žanrov (A. Koron); vloga in pomen literarnega proizvajalca-avtorja v kontekstu sodobnih teorij (empirične literarne znanosti, sistemske teorije, polisistemske teorije, teorije literarnega polja), njene zgodovinske spremembe, procesi formiranja literarnega kanona, problematika literarnega repertoarja (M. Dovič); temeljne opredelitve literarne vede glede na izhodišča, cilje, predmet in metodo; nacionalna ideologija v literaturi in literarni vedi; zgodovina slovenske literarne vede (D. Dolinar).

Zbirka Studia litteraria

Inštitut je začel izdajati novo zbirko monografij in tematskih zbornikov, s katero skuša v prožnejši obliki obnoviti tradicijo *Literarnega leksikona* – tako s širino tem, poglobljeno in sodobno obravnavo kakor tudi z odprtostjo v svet in fokusiranjem na slovensko problematiko. Zbirka bo posegala v vsa območja literarne teorije in literarne zgodovine: od temeljnih opredelitev literature in njenih razmerij z drugimi družbeno-kulturnimi in umetnostnimi področji prek raziskav posameznih literarnih zvrsti, smeri in obdobja do kritičnih predstavitev novih smeri in problemov literarne vede ter njihovih aplikacij na konkretne literarne pojave. Zbirko urejata D. Dolinar in M. Juvan. Koncept celote in letos izdani

dve deli so bili javnosti predstavljeni 2. 12. v okviru slovenskega knjižnega sejma.

Monografija D. Šege *Literarna kritika* najprej obravnava terminološke oznake, podrobno zlasti pomene in rabe izraza "kritika" od antike do sodobnosti. Prikaz nastajanja literarne kritike začena z elementi pretresa in presojanja literature v antiki in zasleduje njihov razvoj vse do romantike, ko se je literarna kritika vzpostavila kot samostojna dejavnost in se razločila od literarne zgodovine, teorije in estetike. Takrat sta nastala dva modela razvite literarne kritike (F. in A. W. Schlegel). Nadaljnji potek je zajet pod tipološkimi vidiki biografske, impresionistične in imanentne kritike, kjer so pregledno strnjene njihove različice od zgodnjega 19. do druge polovice 20. stoletja. Na koncu vzpostavi načelni razloček med kritiko, ki obravnava literaturo glede na njen avtonomni status in notranje opredelitve, ter kritiko, ki presoja literaturo glede na njena razmerja do realnega zgodovinskega oz. družbenega sveta.

Monografija M. Dovića *Sistemske in empirične obravnave literature* obravnava eno od pomembnih sodobnih usmeritev literarne vede, ki se je po svetu uveljavila v zadnjih desetletjih. Pregledno zajema mnoge relevantne vidike sistemskih in empiričnih pristopov k literaturi. Predstavi njihov teoretični ustroj, označi njihove metodološke in znanstveno-filozofske podlage, jih umesti v kontekst ostalih tradicionalnih in sodobnih paradig literarne vede, obenem pa jih komentira, preverja in kritično ovrednoti. Na koncu skicira njihovo recepcijo na Slovenskem ter nakaže, kaj ta paradigma omogoča nadaljnjemu razvoju literarne vede pri nas.

Komisije za oceno izpolnjevanja meril za pridobitev statusa humanitarne organizacije pri Ministrstvu za zdravje in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. V rednem delovnem razmerju je direktor Mohorjeve družbe Celje.

- A. Koron nadaljuje podiplomski študij na Oddelku za primerjalno književnost ljubljanske Filozofske fakultete; odobren ji je bil prehod na doktorski študij.
- M. Juvan je član personalnega jedra za področje Literarne vede pri svetu za humanistične vede v okviru ekspertnega sistema MŠZŠ oz. Agencije za raziskovalno dejavnost. Je član uredništva *Slavistične revije* in *Primerjalne književnosti*. Je član strokovnega sveta Slovenskega mladinskega gledališča ter predsednik Slovenskega društva za primerjalno književnost, kjer skrbi za izvajanje obsežnega strokovnega programa. Pisal je prispevke za drugo izdajo leksikona *Literatura* pri Cankarjevi založbi.
- M. Ogrin je bil sourednik zbornika *Aleš Ušeničnik. Čas in ideje, 1868–1952*, SAZU, Teološka fakulteta, Mohorjeva družba Celje, Ljubljana 2004.
- J. Škulj je članica uredništva revije *Primerjalna književnost*; pripravlja doktorsko disertacijo na Oddelku za primerjalno književnost ljubljanske Filozofske fakultete.
- L. Vidmar je vpisan v podiplomski program ZRC SAZU in Politehnike Nova Gorica Primerjalni študij idej in kultur.

Glej tudi rubriko Mednarodno sodelovanje.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- D. Dolinar je bil član uredništva zbornika *Za odgovorno znanost* na ZRC SAZU; je član uredništva revije *Primerjalna književnost*. Pisal je prispevke za drugo izdajo leksikona *Literatura* pri Cankarjevi založbi.
- M. Dović je tajnik Slovenskega društva za primerjalno književnost in avtor društvenih spletnih strani, glavni urednik zbirke *Goga Musica*, predsednik uredniškega sveta Založbe Goga, član uredništva revije *Park*. Nadaljuje podiplomski študij na Oddelku za primerjalno književnost ljubljanske Filozofske fakultete in pripravlja doktorsko disertacijo.
- J. Faganel je član uprave Fundacije dr. Bruno Breschi, ki podpira izdajanje virov za raziskavo starejše slovenske književnosti; je predsednik

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Koron.

Knjižni fond se je povečal za 575 novih knjig in 211 zvezkov revij, 7 enot CD-ROM in eno kaseto. Evidentiranih je bilo 1287 obiskovalcev, ki so si za čitalniško rabo izposodili 800 enot knjižničnega gradiva, na dom pa je bilo izposojenih 395 enot. 23 obiskovalcev je za potrebe raziskovalnega dela, za izdelavo diplomskih, magistrskih nalog ter referatov na dodiplomskem študiju uporabljalo kartoteki *Slovenski literarnoteoretični termini* in *Tuji literarni avtorji v slovenskem periodičnem tisku*. Kartoteki sta bili posebej predstavljeni dijakom slovenske gimnazije v Celovcu, študentom slovenistike s celovške univerze in študentom 3. letnika primerjalne književnosti in literarne teorije s Filozofske fakultete v Ljubljani.

Urejena in strokovno popisana je bila zapuščina Franceta Kidriča. Na novo je bil pridobljen rokopisni del zapuščine Antona Ocvirka.

Tajništvo: A. Maček.

Poleg rednih administrativno-tehničnih opravil, tudi za potrebe Inštituta za biografiko in bibliografijo, so bile računalniško za tisk pripravljene inštitutske publikacije.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

Zbirka *Studia litteraria*

- DOVIČ, Marijan. *Sistemske in empirične obravnave literature*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 238 str., graf. prikazi. ISBN 961-6500-57-0. [COBISS.SI-ID 216565248]
- ŠEGA, Drago: *Literarna kritika: termin, geneza, teorija*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 155 str.

Znanstvene izdaje

- *Brižinski spomeniki = Monumenta Frisingensia: znanstvenokritična izdaja*. 3., dopolnjena izd., ur. Darko Dolinar in Jože Faganel. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 210 str., [9] str. faks. pril. ISBN 961-6500-29-5. [COBISS.SI-ID 212861696]
- SLOMŠEK, Anton Martin. *Tri pridige o jeziku: elektronska znanstvenokritična izdaja v zapisu XML - TEI*. Verzija 1.4. Ur. J. Faganel, M. Ogrin, T. Erjavec. Ljubljana: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2004. ISBN 961-6500-64-3. <http://nl.ijs.si/e-zrc/slomsek/data/eSlomsek.html>. [COBISS.SI-ID 214968064]
- *Korespondenca Žige Zoisa*. Izd. 1.0. Ur. L. Vidmar. Ljubljana: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2004. <http://nl.ijs.si/e-zrc/zois/MP.html>. [COBISS.SI-ID 23227437]

Konferenčno gradivo

- *Znanstvene izdaje v elektronskem mediju: večdisciplinarno posvetovanje, Ljubljana, 2. junij 2004: povzetki referatov*. Ur. M. Ogrin. Ljubljana: ZRC SAZU, 2004, 51 str. [COBISS.SI-ID 22314029]

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Začel se je novi slovensko-češki projekt *Nacionalne literature, Srednja Evropa, Evropa in svet: metodološki problemi primerjalne literarne vede z vidika slovensko-čeških razmerij (osebnosti, metode, znanstvene smeri in ustanove)*, češki partner je Inštitut za slavistiko Filozofske fakultete Masarykove univerze v Brnu, nosilca projekta sta na slovenski strani Marko Juvan in na češki Ivo Pospíšil. S tem se nadaljuje dosedanje uspešno dveletno sodelovanje istih partnerjev. V okviru projekta je potekala obojestranska izmenjava raziskovalcev, publikacij in objav. Rezultati projekta so bili predstavljeni s predavanji gostujočih raziskovalcev na obeh straneh in z nekaj delnimi objavami.
- Nadaljevalo se je sodelovanje s Slavističnim inštitutom Ruske akademije znanosti po sporazumu med inštitutoma. Začelo se je pisanje konceptne verzije nekaterih poglavij zgodovine slovenske književnosti za ruske strokovne bralce.
- Podpisan je bil sporazum o sodelovanju z Inštitutom za literarne vede Poljske akademije znanosti, ki predvideva skupne raziskave na nekaj tematskih področjih, izmenjavo raziskovalcev in strokovne literature ter skupno organizacijo znanstvenih sestankov.
- D. Dolinar in M. Juvan sta uredniško pripravljala predelano angleško verzijo zbornika *Kako pisati literarno zgodovino danes?* za mednarodno založbo Peter Lang.
- M. Juvan je pripravljal angleško verzijo svoje monografije o intertekstualnosti za izdajo v ZDA.
- M. Juvan je bil član uredništva *CLCWeb*, mednarodne komparativistične elektronske revije s sedežem v ZDA.
- M. Dovič, M. Juvan in J. Škulj so sodelovali pri mednarodnem zborniku razprav *Literature and space: spaces of transgression*; J. Škulj je bila sourednica tega zbornika, ki je izšel kot posebna številka revije *Primerjalna književnost*.
- M. Dovič, M. Juvan in J. Škulj so se z referati udeležili mednarodnega simpozija *Kosovel: med etiko in poetiko* v okviru pisateljskega srečanja v Vilenici. M. Dovič je sodeloval pri organizaciji in bil sourednik zbornika povzetkov.
- J. Škulj se je kot sodelavka evropskega projekta *ACUME (Cultural Memory in European Countries – An Interdisciplinary Approach)*, ki ga koordinira Univerza v Bologni, z referati udeležila

konference o kulturnem spominu in nacionalni identiteti v evropskih obrobni deželah (Malta) ter konference o krajih izmenjav (Neapelj). Kot članica *ICLA Research Committee on Eastern and South-Eastern Europe* je sodelovala z referatom na rednem letnem srečanju v Budimpešti. Je članica izvršilnega odbora Evropske mreže komparativistike (*European Network of Comparative Studies/ Réseau européen de littérature comparée*). Na kongresu Mednarodne zveze za primerjalno književnost (ICLA/AILC) v Hongkongu je sodelovala z referatom v sekciji *Modernist terrains: landscapes, settings, spaces*; tam je bila izvoljena v izvršilni odbor ICLA.

Glej tudi rubriko Predavanja in Obiski v tujini.

OBISKI V INŠTITUTU

- W. Bolecki z Inštituta za literarne vede Poljske akademije znanosti: dogovor o sodelovanju med inštitutoma, 9. 3.
- L. Burnard z univerze v Oxfordu, urednik *Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange* konzorcija TEI: sodelovanje na konferenci in konzultacije o delu v projektu o znanstvenih izdajah v elektronskem mediju, 2.–3. 6.
- I. Pospíšil s slavističnega inštituta Masarykove univerze v Brnu: delo pri slovensko-češkem projektu, 23.–28. 8. in 4.–9. 10.
- M. Zelenka s Češke akademije znanosti v Pragi: delo pri slovensko-češkem projektu, 2.–8. 7. in 1.–10. 10.
- N. Starikova s Slavističnega inštituta Ruske akademije znanosti, 17. 12.: konzultacije o medinštitutskem sodelovanju.
- T. Čepelevskaja s Slavističnega inštituta Ruske akademije znanosti, 10.–30. 12.: konzultacije o medinštitutskem sodelovanju, študij novejši slovenske književnosti.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjan Dolgan

- *Psalmi v slovenski liriki*. Preizkusno predavanje na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete, Ljubljana, 14. 1.

- *Zbirka Zbrana dela slovenskih pisateljev – njene dileme in njeni kritiki*. Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.
- *Oromanu Prišleki Lojzeta Kovačiča*. Diskusijski prispevek ob izidu prvega dela romana Prišleki v nemškem jeziku pri celovski založbi Drava, Cankarjev dom, Ljubljana, 3. 12. – *Izjava o romanu*. TV Slovenija, 1. program, oddaja Kultura, 3. 12.

Darko Dolinar

- *Znanstvene izdaje in literarna veda*. Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.

Marijan Dovič

- *Prprava elektronske znanstvenokritične izdaje pesmi Antona Podbevška*. Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.
- *Kanonizacija "odsotnega" avtorja*. Referat na mednarodnem simpoziju Kosovel: med etiko in poetiko, Lipica, 10. 9.
- *Kanonizacija "odsotnega" avtorja*. Prispevek na Radiu Slovenija, 3. program, Ljubljana, 28. 9.

Jože Faganel

- *Lojze Bratuž v poeziji Ljubke Šorli in Borisa Pahorja*. Uvodna beseda na kulturnem večeru v Finžgarjevem domu na Opčinah 27. 3. in v Kulturnem domu Lojze Bratuž v Gorici 19. 5.
- *Predstavitev znanstvene izdaje Pohlinovih del Kraynska grammatika in Bibliotheca Carnioliae*. Ljubljana, SAZU, 30. 3.
- *Tekstnokritična vprašanja elektronskih izdaj*. Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.
- *Divji golob in Nocturno za Primorsko – dva romana Alojza Rebula*. Uvodna beseda na kulturnem večeru v Finžgarjevem domu na Opčinah, 12. 6.
- *Pomen Brižinskih spomenikov*. Radio Slovenija, 1. program, Studio ob sedemnajstih (skupaj z M. Glavanom), 17. 6.
- *I monumenti di Frisinga (ca. 1000) – documento di lingua e vita religiosa del tempo*. Vabljeni predavanja na XXVI. Evropskem tednu Katoliške univerze Sacro Cuore in Fundacije Pavla VI. Storia religiosa di Croazia e Slovenia, Gazzada pri Milanu, 1. 9.

- Vodenje pogovora z M. Mahničem, J. Gradišnikom in F. Pibernikom ob izdaji monografije Edvard Kocbek, Ljubljana, Knjigarna Konzorcij, 27. 9.
- *Kocbekov večer. Ob 100-letnici Kocbekovega rojstva.* Okrogla miza (skupaj z B. Pahorjem, A. Inkretom, M. Glavanom, N. Grafenauerjem), Trst, Kulturni dom, 13. 12.

Marko Juvan

- *Postmoderna in znanstvene izdaje literarnih besedil: k virtualno navzoči preteklosti.* Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.
- *S. Kosovel in hibridnost modernizma.* Referat na mednarodnem simpoziju Kosovel: med etiko in poetiko, Lipica, 9. 9.
- *Pogovor o Kosovelu.* Radio Slovenija, 3. program, 25. 3.
- *Pogovor o zbirki Studia litteraria.* Radio Slovenija, 3. program, 14. 12.

Alenka Koron

- *Fiction, autobiography and memoir intertwined: Frank McCourt's and Lojze Kovačič's writings.* Referat na mednarodni konferenci Fiction and autobiography: modes and models of interaction, Salzburg, 28. 10.
- *Spomini in avtobiografija pri Lojzetu Kovačiču.* Predavanje na Inštitutu za slovanske literature Filozofske fakultete Masarykove univerze, Brno, 24. 11.
- *O razvoju, delu in aktualnih projektih Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU.* Predavanje na Inštitutu za slovanske literature Filozofske fakultete Masarykove univerze, Brno, 25. 11.
- *Intertekstualnost, rewriting in samocitiranje: Zgodbe s panjskih končnic Lojzeta Kovačiča.* Referat na mednarodni konferenci Slovenska kratka pripovedna proza, Ljubljana, Filozofska fakulteta, 9. 12.

Matija Ogrin

- *Tipološka problematika slovenske literarne kritike med vojnama.* Preizkusno predavanje na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete, Ljubljana, 21. 1.
- *E-Slomšek: edicijska vprašanja ob elektronski izdaji retorske proze A. M. Slomška.* Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.

- *E-Slomšek: elektronska znanstvenokritična izdaja retorske proze 19. stoletja po standardu XML TEI.* Referat na 4. konferenci Jezikovne tehnologije v sklopu 7. mednarodne multikonference Informacijska družba IS 2004, Inštitut Jožef Stefan, Ljubljana, 13. 10.
- *Literarnokritični in estetski pogledi Rajka Ložarja na slovensko literaturo.* Referat na interdisciplinarnem znanstvenem srečanju Rajko Ložar (1904–1985), življenje in delo, ZRC SAZU, Ljubljana, 19. 10.
- *E-Slomšek: a TEI encoding of a critical edition of 19th century Slovenian rhetoric prose.* Vabljen predavanje na tretji mednarodni konferenci New technologies and standards: Digitization of national heritage 2004, Beograd, 4. 6. (Soavtorja: T. Erjavec, J. Faganel.)

Jola Škulj

- *Retold (Hi)stories of identity: the sense-resource in border-crossing literatures.* Referat na mednarodnem znanstvenem srečanju Cultural memory in geographical peripheral European countries, University of Malta, Malta, 7. 5.
- *E-teksti: prostor nedovršenosti in spacialnost.* Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.
- *Landscape and the spatial in modernist representations.* Referat na 17. kongresu Mednarodne zveze za primerjalno književnost (ICLA – AILC), Hongkong, 10. 8.
- *The role of the other in a nation's self-interpretation: on identity issues and on imagology.* Vabljen predavanje na mednarodnem posvetovanju East-European images of the self and the other: ethnic, national and gender stereotypes in literature and literary studies of Eastern Europe, Budimpešta, 5. 9.
- *Cultural spaces in borderland territory.* Vabljen predavanje na mednarodnem znanstvenem srečanju Cultural memory in European Countries, Neapelj, 25. 9.
- *Globalization, (Post)nation, Narration.* Referat, poslan na konferenco National Identity: Literatures of the Central and SE Europe in conditions of globalization, Moskva, 23.–24. 11.

Luka Vidmar

- *Predstavitev prevoda Pohlinovega dela Bibliotheca Carnioliae.* Ljubljana, SAZU, 30. 3.
- *Predstavitev dela Zoisove korespondence v elektronskem mediju.* Referat na večdisciplinarnem posvetovanju Znanstvene izdaje v elektronskem mediju, ZRC SAZU, Ljubljana, 2. 6.

**RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI
OBISKI IN POTOVANJA**

- **Alenka Koron** je bila v okviru slovensko-češkega projekta *Nacionalne literature, Srednja Evropa, Evropa in svet: metodološki problemi primerjalne literarne vede z vidika slovensko-čeških razmerij (osebnosti, metode, znanstvene smeri in ustanove)* na študijskem bivanju na Masarykovi univerzi v Brnu, 22.–29. 11.
- **Luka Vidmar** je v okviru istega slovensko-češkega projekta v Pragi od 22. do 29. 11. študiral vire in literaturo za raziskovanje in prezentacijo Zoisove korespondence.
- **Matija Ogrin** je v okviru istega slovensko-češkega projekta v Pragi od 7. do 13. 12. s sodelavci češke nacionalne knjižnice izmenjeval izkušnje pri elektronskem objavljanju rokopisnih literarno- in kulturnozgodovinskih virov.

Glej tudi rubriko Predavanja, referati in drugi javni nastopi.

Jože Faganel

- *Zgodovina govornje slovenščine*. Predavanja v poletnem semestru na AGRFT Univerze v Ljubljani.
- *Dramska igra*. Lektorske vaje v poletnem semestru na AGRFT Univerze v Ljubljani.
- *Retorika*. Predavanja v poletnem in zimskem semestru na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.

Marko Juvan

- *Medbesedilnost in kulturni spomin*. Predavanja, konzultacije in seminar v okviru podiplomskega programa Primerjalni študij idej in kultur, modul Slovenski študiji – tradicija in sodobnost, ZRC SAZU in Politehnika Nova Gorica.
- *Literarna teorija/Intertekstualnost*. Predavanja za sloveniste in komparativiste na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

PEDAGOŠKO DELO
Marjan Dolgan

- *Ljubezenska tematika v slovenski kratki prozi 20. stoletja. Slovenska dramatika 20. stoletja*. Predavanja in izpiti na Univerzi v Celovcu v poletnem semestru.

Darko Dolinar

- Sodelovanje pri skupnem predmetu *Metodologija* za podiplomske študente literarnovednih smeri na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.
- Sodelovanje pri dveh individualnih podiplomskih programih na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Darko Dolinar je bil inštitutski raziskovalni mentor mlademu raziskovalcu L. Vidmarju.

Marko Juvan je bil na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani somentor pri diplomski nalogi (V. Grabljevec), mentor dveh podiplomskih študentov (Marijan Dovič, Vita Žerjal Pavlin), sodeloval je še v okoli 20 individualnih magistrskih programih. V postopku odobritve je mentorstvo oz. somentorstvo pri dveh doktorandkah. V podiplomskem programu Primerjalni študij idej in kultur na ZRC SAZU in Politehniko Nova Gorica je bil somentor enemu študentu (L. Vidmarju). Na inštitutu je bil raziskovalni mentor mlademu raziskovalcu M. Doviču.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB
ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

DOLGAN, Marjan. Tri Šalamunove parodične satire in njihov kontekst. *Primer: književ.*, 2004, letn. 27, št. 1, str. 25-60.

JUVAN, Marko. Literary self-referentiality and the formation of the national literary canon : the topoi of Parnassus and Elysium in the Slovene poetry of the 18th and 19th centuries. *Neohelicon (Bp.)*, 2004, letn. 31, št. 1, str. 113-123.

KORON, Alenka. Teorije/teorija diskurza in lite-

rarna veda : I. del. *Primer. književ.*, dec. 2004, letn. 27, št. 2, str. 97-117.

KORON, Alenka. Vojna proza Milana Puglja. *Slav. rev.*, apr.- jun. 2004, letn. 52, št. 2, str. [181]-197.

VIDMAR, Luka. Janez Gregor Dolničar v Loretu in Rimu leta 1679. *Acta hist. artis Slov.*, 2004, 9, str. 159-169.

Pregledni znanstveni članek

JUVAN, Marko. Slavistika, komparativistika, Slovani in Srednja Evropa : Miloš Zelenka: Literárni věda a slavistika. Praha: Academia, 2002. 259 str. *Primer. književ.*, dec. 2004, letn. 27, št. 2, str. 131-138.

Kratki znanstveni prispevek

DOVIČ, Marijan. Slovenska različica empirične literarne znanosti : Dejan Kos: Theoretische Grundlage der empirischen Literaturwissenschaft. Maribor: Slavistično društvo, 2003. (Zora, 21). *Primer. književ.*, 2004, let. 27, št. 1, str. 139-144.

Strokovni članek

DOVIČ, Marijan. France Prešeren, boem in vizionar. *Rast (Novo mesto)*, februar 2004, let.15, št.1(91), str. 35-41, ilustr.

DOVIČ, Marijan. Prihaja Trdinovo leto : ali bo dvojni Trdinov jubilej leta 2005 imel status državne proslave?. *Rast (Novo mesto)*, december 2004, letn. 15, št. 6(96), str. [669]-670, ilustr.

DOVIČ, Marijan. Srečko Kosovel, klasik in avantgardist : ob stoletnici rojstva pesniškega velikana. *Rast (Novo mesto)*, april 2004, let.15, št.2(92), str. 195-201, portret.

DOVIČ, Marijan. »Vrhunci stoletja« in založniki »za narodov blagor«. *Sodobnost*, april 2004, letn. 68, št. 4, str. 357-361.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljeni predavanji)

DOLINAR, Darko. O vrednotenju v humanistiki.

V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCE-NOVIČ, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 156-162.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

ERJAVEC, Tomaž, OGRIN, Matija. E-Slomšek: elektronska znanstvenokritična izdaja retorske proze 19. stoletja po standardu XML TEI. V: ERJAVEC, Tomaž (ur.), GROS, Jerneja (ur.). *Jezikovne tehnologije : zbornik B 7. mednarodne multi-konference Informacijska družba IS 2004, 9. do 15. oktober 2004 : proceedings B of the 7th International Multi-Conference Information Society IS 2004, 9-15th October 2004, Ljubljana, Slovenia*. Ljubljana: Institut »Jožef Stefan«, 2004, str. 87-93, ilustr. <http://nl.ijs.si/isjt04/zbornik/sdjt04-16erjavec.pdf>.

ERJAVEC, Tomaž, OGRIN, Matija, FAGANEL, Jože. E-Slomšek: a TEI encoding of a critical edition of 19th century Slovenian rhetoric prose. *Pregled Nacionalnog centra za digitalizaciju*. [Online izd.], 2004, 5, št. 3. <http://www.komunikacija.org.yu/komunikacija/casopisi/ncd/5/d005/document>.

OGRIN, Matija. Ušeničnikova estetska misel in vrednotenje slovenske literature. V: OGRIN, Matija (ur.), JUHANT, Janez (ur.). *Aleš Ušeničnik : čas in ideje : 1868-1952 : zbornik razprav s simpozija [na] SAZU ob 50. obletnici smrti, [Ljubljana, 25. in 26. februar 2003]*. Celje; Ljubljana: Mohorjeva družba, 2004, str. 211-222.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji DOVIČ, Marijan. Literary repertoire and interference among literatures. V: ŠKULJ, Jola (ur.), PAVLIČ, Darja (ur.). *Literature and space : spaces of transgressiveness*, (Primerjalna književnost, letn. 27, posebna št.). Ljubljana: Slovensko društvo za primerjalno književnost, 2004, str. 67-74.

FAGANEL, Jože. Redakcijsko poročilo. V: FAGANEL, Jože (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), BERNIK, France, GRDINA, Igor, ZOR, Janez. *Brižinski spomeniki : znanstvenokritična izdaja*. 3., dopolnjena izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 209-210.

JUVAN, Marko. Spaces of intertextuality, the intertextuality of space. V: ŠKULJ, Jola (ur.), PA-

- VLIČ, Darja (ur.). *Literature and space : spaces of transgressiveness*, (Primerjalna književnost, letn. 27, posebna št.). Ljubljana: Slovensko društvo za primerjalno književnost, 2004, str. 85-96.
- KORON, Alenka. Voennaja proza Milana Pugelja. V: BUDAGOVA, Ljudmila Norairovna (ur.). *Pervaja mirovaja vojna v literaturah i kul'ture zapadnyh i južnyh slavjan*. Naučnoe izd. Moskva: Rossijskaja akademiia nauk, Institut slavjanovedenija, 2004, str. 350-364.
- PATERNU, Boris, BERNIK, France, FAGANEL, Jože, JAKOPIN, Franc, KOS, Janko, LOGAR, Tine, SMOLIK, Marijan, ZOR, Janez. Prevod v sodobno slovenščino. V: FAGANEL, Jože (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), BERNIK, France, GRDINA, Igor, ZOR, Janez. *Brižinski spomeniki : znanstvenokritična izdaja*. 3., dopolnjena izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 83-99.
- ŠKULJ, Jola. Literature and space: textual, artistic and cultural spaces of transgressiveness. V: ŠKULJ, Jola (ur.), PAVLIČ, Darja (ur.). *Literature and space : spaces of transgressiveness*, (Primerjalna književnost, letn. 27, posebna št.). Ljubljana: Slovensko društvo za primerjalno književnost, 2004, str. 21-37.
- ŠKULJ, Jola. The novel and its terrain(s) of reinterpreted identities in the age of globalization. V: TALVET, Jüri (ur.). *Genre of the novel in contemporary world literature : a leap or a standstill? : avance o estancamiento? : Sprung oder Stillstand? : avancée ou piétinement?*, (Interlitteraria, 2004, 9). Tartu: Tartu University Press, 2004, str. [28]-48.
- VIDMAR, Luka. Korespondenca Žige Zoisa med 6.4.1812 in 27.6.1813. V: ZOIS, Žiga, KOPITAR, Jernej, VIDMAR, Luka. *Korespondenca Žige Zoisa*. Izd. 1.0. Ljubljana: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2004. <http://nl.ijs.si/e-zrc/zois/MP.html>.
- Samostojni strokovni sestavek v monografiji
- DOLINAR, Darko. Ob sedemdesetletnici Majde Stanovnik Blinc. V: OŽBOT, Martina (ur.). *Prevajanje besedil iz obdobja romantike : 29. prevajalski zbornik : proceedings of the Association of Slovene Literary Translators, volume 29*, (Zbornik Društva slovenskih književnih prevajalcev, 29), (Obdobni pristop, 3). Ljubljana: Društvo slovenskih književnih prevajalcev: = Association of Slovene Literary Translators, 2004, str. 396-399.
- VIDMAR, Luka. Predgovor. V: VIDMAR, Luka (ur.). *Leksikon cerkva na Slovenskem, Škofija Koper*. Celje: Mohorjeva družba, 2004, str. 5-16.
- VIDMAR, Luka. Predgovor. V: VIDMAR, Luka (ur.). *Leksikon cerkva na Slovenskem, Škofija Maribor*. Celje: Mohorjeva družba, 2004-, str. 5-14.
- MONOGRAFIJE
- Znanstvena monografija
- DOLGAN, Marjan. *Slovenska književnost tako ali drugače*, (Razprave in eseji, 54). V Ljubljani: Slovenska matica, 2004. 327 str.
- DOVIČ, Marijan. *Sistemske in empirične obravnave literature*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 238 str., graf. prikazi.
- SLOMŠEK, Anton Martin, FAGANEL, Jože, OGRIN, Matija, ERJAVEC, Tomaž. *Tri pridige o jeziku : elektronska znanstvenokritična izdaja v zapisu XML - TEI*. Verzija 1.4. Ljubljana: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2004. <http://nl.ijs.si/e-zrc/slomsek/data/eSlomsek.html>.
- ZOIS, Žiga, KOPITAR, Jernej, VIDMAR, Luka. *Korespondenca Žige Zoisa*. Izd. 1.0. Ljubljana: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2004. <http://nl.ijs.si/e-zrc/zois/MP.htm>.

SUMMARY

In the field of Slovenian literature, research into memoirs and autobiographies from the period after World War II continued. Editorial work on texts and materials of various genres from various periods went on: two critical editions were published on the internet, an interdisciplinary conference on critical editions in the electronic media was organized. In the field of comparative literature, literary theory, and methodology, research was carried out into some special issues, e. g. representation in modernist novel, stylistic plurality of modernism, literature and identity, literature, space and transgressiveness, literature and cultural memory, theories of discourse, of narration, of autobiography, function of author-producer in empirical and systemic theories, national ideology in literature and criticism, problems and perspectives of writing literary history today.

Major publications:

Šega, Drago: *Literarna kritika: termin, geneza, teorija*. (Monograph on literary criticism.) Published by Scientific Research Centre of the SAZU.

Dović, Marijan: *Sistemske in empirične obravnave*

literature (Monograph on systemic and empirical approaches to literature.). Published by Scientific Research Centre of the SAZU.

Brižinski spomeniki = Monumenta Frisingensia: znanstvenokritična izdaja. (Critical edition of 10th century Slovene texts. 3th, revised and enlarged printing.) Edited by J. Faganel and D. Dolinar. Published by Scientific Research Centre of the SAZU.

Slomšek, Anton Martin: *Tri pridige o jeziku: elektronska znanstvenokritična izdaja v zapisu XML - TEI*. (Critical edition of three 19th century sermons on language.) Edited by J. Faganel, M. Ogrin and T. Erjavec. Published on internet by Scientific Research Centre of the SAZU.

Korespondenca Žige Zoisa. (Critical edition of letters by S. Zois from 1809-19.) Edited by L. Vidmar. Published on internet by Scientific Research Centre of the SAZU.

Dolgan, Marjan: *Slovenska književnost tako ali drugače*. (Collection of papers on Slovenian literature.) Published by Slovenska matica, Ljubljana.

In addition, 29 papers were published, 20 papers presented at congresses and meetings, and 11 public lectures delivered.

ZNANSTVENI SVET

Doc. dr. Jurij Fikfak, doc. dr. Maja Godina - Golija, doc. dr. Naško Križnar (do 7. 7.), dr. Monika Kropelj, akad. dr. Milko Matičetov (predsednik), doc. dr. Ingrid Slavec Gradišnik (od 8. 7.), izr. prof. dr. Marija Stanonik, akad. dr. Franc Zadavec.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Monika Kropelj, višja znanstvena sodelavka (od 19. 3.).

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Marija Stanonik.

Višji znanstveni sodelavci: doc. dr. Jurij Fikfak (od 1. 8.), doc. dr. Maja Godina - Golija (od 19. 3.), doc. dr. Naško Križnar (od 19. 3.), doc. dr. Mojca Ravnik.

Znanstveni sodelavki: doc. dr. Mojca Ramšak (od 19. 3.), doc. dr. Ingrid Slavec Gradišnik.

Mlade raziskovalke: Barbara Ivančič Kutin, Katja Jerman, Špela Ledinek Lozej, Aleksandra Poljak.

Višja strokovna sodelavka: Sinja Zemljič - Golob.

Strokovna sodelavca: Stanka Drnovšek, Miha Peče.

Samostojna strokovna delavka: Božena Gabrijelčič.

Samostojni tehnik: Aleksander Kuharič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Etnološke in folkloristične raziskave v slovenskem in evropskem kulturnem prostoru

Vodja raziskovalnega programa: M. Ravnik.

Sodelavci: S. Drnovšek, J. Fikfak, B. Gabrijelčič, M. Godina - Golija, N. Križnar, M. Kropelj, M. Peče, M. Ravnik, M. Stanonik, S. Zemljič - Golob.

Zunanja sodelavca: Roberto Dapit, Helena Ložar - Podlogar.

Družinsko-sorodstveni odnosi v vaških okoljih Slovenije

M. Ravnik

Preučevala je vlogo družine, sorodstva in sosedstva v šegah letnega kroga v slovenski Istri (sv. Štefan v Zanigradu), Beneški Sloveniji (pust v vaseh pod Matajurjem, burnjak v Gorenjem Tarbiju), v Kanalski dolini (žeganje v Ukvah in Žabnicah, miklavževanje v Ukvah, Žabnicah in Ovčji vasi). Zbirala je gradivo o življenju in delu Emilija oz. Rogerija Rožnika, frančiškana in prof. teologije na terenu in v arhivu (S. Francesco della Vigna v Benetkah).

Dokumentirala je prireditve ob vstopu v EU v dolini Idrije 1. 5. – pohod s Solarjev do Podklanca in proslavi v Podklancu (igra etnološke skupine Kontraband čez Idrijo) in v Britofu.

Dokumentirala je tudi nastop skupine s Kambreškega ob prazniku KS Kal nad Kanalom in kulturni večer, posvečen Ivanu Trinku, v Močilih na Kambreškem. Zbirala je gradivo o družini in sorodstvu na Kambreškem.

Zbirala je gradivo o kulturni dediščini, povezani z vodo, v Ospu, Gabrovici, Črnem Kalu, Predloki, Loki, Bezovici, Podpeči in Dolu pri Hrastovljah. Posnela je 907 fotografij in 14 avdiokaset, fotografije in prepisana besedila je uredila po etnološki klasifikaciji.

Napisala je razpravo Sv. Štefan v Zanigradu, praznik sorodstva, vasi in soseske za *Traditiones* 33/1 (2004) in več strokovnih člankov in recenzij. V tisku je referat z naslovom "Family and Identity among Migrants from Slovene Istria" z mednarodne konference, ki je bila v Radencih leta 2002, v knjigi (*Hidden*) *Minorities. Language and Ethnic Identity between Central Europe and the Balkans*, Münster-Hamburg, Verlag für wissenschaftliche Literatur 2004.

Dve Gorici – eno mesto? Konstrukcija urbanega K. Jerman

Raziskovala je razvoj urbanih okolij na primeru Nove Gorice in Gorice, pri čemer je sledila kulturnim, gospodarskim in družbenim procesom pred vključitvijo Slovenije v Evropsko unijo in po njej. Tema njene doktorske disertacije z naslovom *Dve Gorici – eno mesto?* je vezana predvsem na vprašanja identitet, kulturnih in jezikovnih razlik na tem območju. Njene raziskave usmerjajo vprašanja, kaj določa etničnost prostora, kateri elementi so po-

dr. M. Kropelj

S. Drnovšek

dr. J. Fikfak

B. Gabrijelčič

dr. M. Godina Golija

membni za obstoj in razvoj mesta, kateri dejavniki krepijo narodno identiteto v obmejnem mestu oz. ji dopustijo preživeti v stapljanju z ekonomsko in številčno močnejšo identiteto.

Seznajala se je z literaturo o teorijah mejnosti in mejnih identitet in na podlagi terenskega dela raziskala izkušnje mejnosti med mestoma Nova Gorica in Gorica.

Urejala je hemeroteko (časopisi Delo, Primorske novice, Primorski dnevnik, Novi glas, Goriška) s tematiko, povezano z obema mestoma.

Obdelala in dopolnjevala je zbrano fotodokumentacijo (265 enot), preučevala in obdelovala je tudi fototeko Goriškega muzeja.

V ISN je uredila in popisala zbirko časopisov *All'ombra del Canin/ta pod Čanynowo sinco, bolletino parrocchiale di Resia*, kulturno-verski list *Dom in Novi Matajur*, tednik Slovencev Videmske pokrajine.

V tisku je referat z naslovom "A border town of Nova Gorica and its role in forming a new urban centre", ki ga je imela na konferenci "Miesto jak przestren kontakt kulturowego i etnicznego" (Studia etnologiczne y antropologiczne 8, 2005) v Cieszynu na Poljskem (25.–26. 10. 2003). V *Traditiones* je (v soavtorstvu z J. Fakin) objavila razpravo "Istrski begunci: Gradivo in raziskovalni nastavki".

Praznik in ritual

J. Fikfak

Preučeval je vprašanja oblikovanja tradicije, podobe in poglede izvajalcev in jih predstavil na različnih mednarodnih znanstvenih srečanjih: raziskoval je razmerje med globalnimi procesi in lokalnimi praksami, tj. produkcijo lokalne identitete in rabo medijev (Berlin); vlogo razmerja med raziskovalci in izvajalci v drugi polovici 20. stoletja (Boston) ter razmerja med tradicijo in izvornim besedilom (Lyon in Knoxville).

Pustno dogajanje (obhod, gostovanja in pogreb pušta) je dokumentiral v Podgradu, Hrušici, Obrovu in na Pregarjah. V sodelovanju s hrvaškim Inštitutom za etnologijo in folkloristiko (Zagreb) je dokumentiral tudi srečanje pustnih skupin na Krimeji in pust v Kučeli na Hrvaškem.

Vprašanja rabe simbolov, oblikovanja teritorialnosti in zgodovinskega spomina je raziskoval na primeru razmerja med slovenskimi (npr. Bazovica) in italijanskimi (npr. Giro d'Italia in Bazovica) medijskimi predstavitvami in lokalnimi ritualnimi praksami zaznamovanja spomina na mrtve (Bazovica, Boljunec), napisnimi akcijami (Tržaško) in pobudami za prijateljsko srečanje (Trg med Gorico in Novo Gorico; Veriga na Karavankah); predstavil jih je na

mednarodnih srečanjih v Marseillu in Portorožu. Dokumentiral je nekatere dogodke v vaški skupnosti Boljunec za 1. maj, vaški praznik in štefanovo.

Za knjigo *Qualitative research. Emerging trends – Different perspectives* je prispeval svoj pogled na kvalitativno raziskovanje v prispevku "Glasovi kvalitativnega raziskovanja: Med nastajajočimi tokovi in različnimi perspektivami" in poglavje "Od etnografije do avtoetnografije", v katerem na treh izbranih primerih (zgodba o otroku, zgodba o Amerikancu na vzhodu, zgodba o 1. maju) razpravlja o tem, kako tako pogled informatorja kot dojetanje raziskovalca vplivata na segmentiranje in selekcijo pripovedi in samega opisa dogodka ter odpirata vprašanja raziskovalčevega samopremisleka.

Transformacija šeg ob delu (na primeru poljedelskih opravil v okolici Ljubljane)

A. Poljak

Pregledala je temeljna slovenska etnološka dela s podatki o delovnih šegah. Na terenu se je v pogovorih s sodelavci Kmetijske svetovalne službe na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Ljubljana seznanila s položajem kmetov v Mestni občini Ljubljana in vseh sosednjih občinah.

Opravila je preliminarno terensko raziskavo v vzhodnem (Janče z okolico in Mali Lipoglav z okolico) in zahodnem delu Mestne občine Ljubljana (Medno in Stanežiče).

Zbirala je gradivo o praznikih, šegah in navadah, načinu življenja in drugih etnoloških temah ter ga objavila v časopisu *Delo* in lokalnem časopisju iz Ljubljane in sosednjih občin.

Za fototeko je dokumentirala lokalne šege in praznike ter kmečka opravila predvsem v Ljubljani in okolici (borovo gostovanje v Šalamencih, obhodi otroških mask po hišah in otroško pustovanje v gasilskem domu v Mednem, Podkrimski pustni karneval na Igu, pustovanje v Medvodah, obhod pustnih mask po ZRC SAZU in SAZU, pustovanje v Mercatorju v Šiški in pokop pušta v Hrašah pri Medvodah, barvanje pirhov in žeganje veliko-nočnih dobrot v Mednem, dvig evropske zastave na letališču Brnik, prvomajska budnica Godbe Medvode v Medvodah, večerno praznovanje vstopa Slovenije v EU v Ljubljani, ročna košnja trave v Mednem, razstava kmečkega orodja, naprav in vozov v Šentvidu, pletenje vencev za okrasitev šentviške cerkve za novo mašo, kresovanje ob dnevu državnosti v Goričanah, sušilnica za sadje v Malem Lipoglavu in naprave za predelovanje sadja v sokove v Vnajnarjih, Kostanjeva nedelja na Jančah, prešanje grozdja in kuhanje grozdnega soka

B. Ivančič Kutin

K. Jerman

dr. N. Križnar

Š. Ledinek Lozej

M. Peče

A. Poljak

v Mednem, blagoslov hiše s kadilom na sveti večer v Mednem) – skupaj 1356 digitalnih fotografij in 72 diapozitivov.

Ob ukvarjanju s fenomenom prazničnega časa se je posebej osredotočila tudi na pojav folklorizma na Slovenskem in na zgledu kmečke ohceti v Ljubljani analizirala interpretacijo podeželske kulturne dediščine v turizmu in njeno vlogo v soustvarjanju oziroma ohranjanju lokalne, pokrajinske in narodne zavesti.

Inovacije v prehrani na Slovenskem ob prehodu 19. v 20. stoletje

M. Godina - Golija

Raziskovala je uvajanje novosti v prehrano na Slovenskem in slovenske praznične jedi. V Zasavju je z vprašalnikom zbirala terensko gradivo o prazničnih jedilnih obrokih v 20. stoletju. Pri terenskem delu se je omejila na zbiranje gradiva o božičnih, novoletnih, pustnih, velikonočnih jedeh in jedeh, ki so jih pripravljali za godove, rojstne dneve in poroke. O razširjenosti in vse večjem pomenu mediteranske kuhinje je napisala referat "Influence of Mediterranean Food on Slovene Food Habits", ki ga je predstavila na 15. mednarodni etnološki konferenci o raziskovanju prehrane v Dubrovniku.

Pregledala je zapuščino Rajka Ložarja in iz nje izpisala ter vnesla v računalnik gradivo o prehrani na Slovenskem. Na osnovi tega gradiva, študija literature in Ložarjevih objav je napisala referat "Ložarjeve raziskave prehrane", ki ga je predstavila na simpoziju "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo". V tem referatu je bilo prvič predstavljeno Ložarjevo raziskovanje prehrane po 2. svetovni vojni, v času, ki ga je preživel na avstrijskem Koroškem in v Združenih državah Amerike.

Prepisala in uredila je del gradiva o božičnih in pustnih jedeh, ki ga je zbral dr. Niko Kuret.

V Pokrajinskem arhivu Maribor je pregledala in izpisala narodopisno gradivo iz fonda Muzejskega društva in napisala razpravo "Muzejsko društvo in ustanovitev mestnega muzeja v Mariboru".

Položaj slovstvene folklorne v 20. stoletju

M. Stanonik

Težišče dela je bilo na pripravah za izid knjige *Slovstvena folkloristika med jezikoslovjem in literarno vedo*. Zaradi preobsežnosti predloženega gradiva v prvotni zasnovi monografije je bilo treba spremeniti njeno zasnovo ter zato preurediti nekatera poglavja in druga napisati na novo, da je delo tudi v sedanji obliki zaokrožena celota.

Prav tako je bilo vloženo veliko truda v redakcijo dvojezične knjige *Kočevarska folklor / Gottsche-*

er Vokstum (v izvirniku je izšla 1932) in pripravo primerjalnih opomb, iz katerih se vidijo medsebojna stičišča in razlike med kočevskim jezikovnim otokom sredi slovenskega ozemlja od štirinajstega stoletja do začetka druge svetovne vojne (1941).

Za jubilejno stoto številko najstarejše slovenske humanistične revije *Časopis za zgodovino in narodopisje* je pripravila obsežno razpravo o grafitih in ob spominu na bližajočo se stoto obletnico smrti Janeza Trdine članek z naslovom "Folklorizem kot literarni model pri Janezu Trdini".

Opravljen je bil sondažna raziskava o narečni poetiki v folklornem gradivu, ki ga je zapisoval Gašper Križnik v Motniku in njegovi okolici.

Organizirala je interdisciplinarno znanstveno posvetovanje "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas".

Sicer se s pomembnejšimi pridobitvami za arhiv slovenske slovstvene folklorne to leto ni mogoče pohvaliti. Hemeroteke z izrezki iz številnih slovenskih časopisov in revij dopolnjuje Zdenka Primožič iz Škofje Loke.

Slovenski pregovori in rekla

M. Stanonik, B. Ivančič Kutin

B. Ivančič Kutin je izpisala pregovore s fotokopij Križnikove sanktpeterburške zapuščine in njegove zapuščine iz arhiva Hrvaške akademije znanosti in umetnosti.

Raziskovanje, dokumentiranje in urejanje pripovednega in performativnega gradiva

M. Kroje; *zunanja sodelavca*: Roberto Dapit, Anja Štefan.

M. Kroje je dopolnjevala pravljčni arhiv z novim gradivom iz novejših objav in terenskih zapisov oz. tonskih posnetkov, ki jih je ustrezno klasificirala in razvrstila po tipih.

R. Dapit je transkribiral gradivo, ki ga je posnel na magnetofonske trakove akademik dr. M. Matičetov v Režiji. Režijansko gradivo, presneto na DAT-kasete, je bilo tudi že v celoti indeksirano in popisano. Dokončno so bile pripravljene kopije DAT-kaset, na katerih so bili presneti tonski posnetki ljudskega pripovedništva v Režiji.

Na terenu je videodokumentiral šege ob slovensko-italijanski meji v Beneški Sloveniji in na Gorenjskem (koledovanje na Vrhu Sv. Mihaela (GO, Italija), pustovanje v Režiji in v Kontovelu/Contovello (TS), miklavževanje v Ratečah in Tablji/Pontebba (UD, Italija), pesništvo in pripovedništvo v Ukvah in Režiji, delo folklorne skupine v Režiji ter "Jakovljevo" v Istri (HR).

dr. M. Ramšak

dr. M. Ravnik

dr. I. Slavec
Gradišnik

dr. M. Stanonik

S. Zemljic -
Golob

A. Štefan je transkribirala in prepisala pripovedno gradivo oz. vse pravljice in povedke – skupno 70 pripovedi, ki jih je zbral akademik dr. M. Matičetov v Šentvidu pri Stični po pripovedovanju pravljničarja Antona Dremlja - Resnika leta 1950.

Slovensko bajeslovno izročilo

M. Kropelj

Nadaljevala je raziskovanje slovenskega bajeslovja in mitologije, predvsem ljudsko znanje o zvezdah, in ljudskega izročila o bajeslovnem živalskem svetu in mitoloških živalih.

Za knjižno zbirko *Zakladnica slovenskih pripovedi* je z R. Dapitom pripravila peto knjigo *Zlatorogovi čudežni vrtovi*.

Sodobno pripovedništvo

M. Kropelj

V raziskavo, ki je skušala razmejiti sodobne zgodbe s kraškega območja in tradicionalno bajeslovno izročilo, je bilo pritegnjeno pripovedno gradivo iz Loške doline, obrobja Cerkniškega jezera in okolice gradu Snežnik. V ta namen je bilo zbrano pripovedno gradivo v tem delu Notranjske na terenu v Prestranku in Trnju pri Pivki, v raziskavo pa je bilo pritegnjeno tudi gradivo, ki ga je zbrala tedaj še dijakinja Nuša Berce leta 1997 v okolici gradu Snežnik. Na podlagi tega je bilo pripravljeno predavanje "Contemporary Legends from the Slovene Karst in Comparison with Fairylore and Belief Traditions" za 22. kongres "International Society for Contemporary Legend Research", 21.–24. julij, Aberystwyth v Walesu.

Kontekst in tekstura folklornih pripovedi na Bovškem

B. Ivančič Kutin

Delovno verzijo doktorske disertacije je oddala v branje mentorici M. Stanonik. Sledilo je: vnašanje popravkov, dopolnjevanje, zadnje analize gradiva ter izpeljevanje sklepov. S ponovnim poslušanjem zvočnih posnetkov je bila preverjena fonetična transkripcija gradiva, na terenu pa je potekalo preverjanje in ažuriranje informacij. Med zbiralci folklorne proze, ki so izdali knjigo pri zbirki *Glasovi*, je bila opravljena anketa o terenskem zbiranju, teksturi, kontekstu in redakciji besedil. Hkrati je dopolnjevala diferencialni slovar bovškega govora.

Sodelovala je pri projektu Meje, ki so ga ob vstopu v EU pripravili študentje Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. V vasi Čadrg nad Tolminom je zbirala ledinska imena. Fotografirala je pustni spreved v Bovcu.

Etnološka kulturna dediščina – zbiranje, vrednotenje in varovanje gradiva, arhivov in dokumentacije

S. Drnovšek.

Inštitut je pridobil prve digitalne fotoaparate in začel je nastajati arhiv digitalnih posnetkov.

Vnesenih je bilo 2868 novih vpisov slikovnega gradiva z naslednjih področij: letne in življenjske šege, romanja, žeganja, gozdarstvo, jezik, konzervatorstvo, likovna umetnost, lovstvo, mizarstvo, mlekarnarstvo, mlinarstvo, muzeologija, nabiralništvo, noša, notranja oprema, obrt, orodje, oskrba z vodo, planšarstvo, poljedelstvo, prehrana, restavracijsko, sadjarstvo, solinarstvo, stavbarstvo, šolstvo, varstvo spomenikov, verovanje, vzgoja, živinoreja, fantovske in deklishe skupnosti, društva, gledališče, godba, glasba, ples, igre, gostinstvo, trgovina, turizem, promet, stare poti, šport, krajevna skupnost, krajevni praznik, medkrajevni odnosi, naselja, vaška skupnost, zemljiška ureditev, sosedstvo, meja, vojna, naravne nesreče, interetnični odnosi, izseljenstvo, cerkev, župnijska kronika in zgodovina etnologije. Podatkovna zbirka ISN vsebuje 10.378 fotografij, 5527 diapozitivov in okoli 2200 digitalnih posnetkov. Zbirka v digitalni obliki omogoča iskanje na različne načine (etnološka klasifikacija, gesla, avtor, čas, kraj) in predogled skeniranega materiala v enem od grafičnih programov. Digitalna zbirka šteje okoli 18.000 enot in je dostopna sodelavcem inštituta po intranetu.

Vizualne raziskave kulture

N. Križnar

Sodelavca: M. Peče, A. Kuharič.

Pustovanja

Na podlagi raziskav kulture pustovanja iz preteklih let je N. Križnar nadaljeval raziskave z videosnemanji v Halozah. Navezani so bili stiki s skupinami v Cirkulanah, Malem in Velikem Okiču. Dejavnost skupin je bila spremljana in dokumentirana celo leto. Cirkulane (21. 2.), Okič (22. 2.), Veliki Okič (23. 2., 15. 3., 19. 9., 14. 11.).

Vstop Slovenije v EU

N. Križnar je na osnovi terenskih ogledov pripravil koncept spremljanja svečanih dogodkov ob vstopu Slovenije v EU na mejnih območjih z Italijo in Avstrijo. Izbrani so bili kraji in dogodki, kjer so se izrazile latentne regionalne povezave, večinoma na območju enotnega etničnega prostora. Opravljeno je bilo snemanje na več lokacijah na meji z Italijo, od Goriške do Benečije, in na meji z Avstrijo ter Madžarsko. Posnete so bile priprave, slovesnosti in

odziv ljudi nanje v krajih: Podravno (3. 4., 1. 5.), Nova Gorica (9. 4.), Renče, Miren, Vrtojba, Sovodnje (18. 4., 24. 4.), Ravnjak (24. 4.), Matajur (30. 4.), Dobrovnik, Kuzma, Tromejnik (30. 4., 1. 5.), Britof (1. 5.), Škofja Loka, Stražišče, Križe (30. 4.), Križe, Ljubelj (1. 5.), Jepca (2. 5.), Borovlje, Celovec, Gospa sveta (2. 5.), Libeliče (2. 5.). Pri snemanjih so sodelovali tudi M. Ravnik in K. Jerman kot strokovni vodji ter M. Peče, N. Valentinčič in A. Kuharič kot snemalci.

Košnja, projekt urgentnih snemanj

Na osnovi terenskih ogledov je bila izbrana lokacija v Gorenji Žetini. N. Križnar je snemal košnjo, sušenje sena in skupni ogled gradiva pri informatorjih, Gorenja Žetina (25. 7., 26. 7., 18. 11.).

AVL je po naročilu Slovenskega etnografskega muzeja pripravil Vizualne prispevke za stalno zbirko SEM iz svoje Zbirke vizualne dokumentacije, in sicer v sirarnici na ovčji planini, bivalno kulturo na Galjevici, ribištvo na Cerknškem jezeru, planšarstvo na Veliki planini, striženje ovac, krašenje belokranjskih pisanic, velikonočni žegen, zbijanje pirhov in lončarstvo.

Po naročilu O. Š. Hudinja smo pripravili pregled slovenskih pustnih šeg na videokaseti, po naročilu Ministrstva za zunanje zadeve pa pregled slovenskih letnih šeg na videokaseti Tre usanze di primavera in Slovenia.

N. Križnar je pripravil in vodil 9. poletno šolo vizualnega v Novi Gorici.

M. Peče je sodeloval pri terenskih snemanjih kot snemalec ali asistent.

Snemalec: Trsat pri Reki (7. 2.), Podgrad in Podbeži (15. 2.), Tolmin in Kobarid (17. 2.), Matajur (21. 2.), Nova Gorica (9. 4.), Renče (24. 4.), Škofja Loka, Stražišče, Križe (1. 5.), Križe, Ljubelj (2. 5.), Liese (22. 5.), Ljubljana (4. 6.), Ribnica (4. 11.), Gorenja Žetina (18. 11.), Ljubljana (1. 12.).

Pri izdelavi urejenega gradiva je sodeloval kot montažer. Dopolnil je računalniško podatkovno bazo za Zbirko vizualne dokumentacije. Sodeloval je pri pripravi in izvedbi 9. poletne šole vizualnega.

Udeležil se je strokovnega posveta o problematiki avdiovizualnih arhivov v Arhivu Republike Slovenije, Ljubljana, 23. 4.

A. Kuharič je sodeloval pri proizvodnji vizualnih enot AVL in skrbel za Zbirko medijskih zapisov o ZRC SAZU. Za arhiv spremljanja elektronskih medijev je z mreže posnel 100 novih enot. Sodeloval je pri pripravi 9. poletne šole vizualnega.

Snemalec: Ljubljana (Posvet slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, 15.–16. 3., simpozij o Rajku

Ložarju, 19.–20. 10., srečanje romskih predstavnikov in strokovnjakov, 29. 11.), Dobrovnik, Kuzma, Tromejnik (proslave ob vstopu Slovenije v EU, 30. 4.–1. 5.), Borovlje (Zablatnikov dan, 29. 5.).

Odobren je bil nakup digitalne montažne enote, snemalne in studijske opreme, ki se bo v studiu AVL uporabljala za digitalizacijo Zbirke vizualne dokumentacije.

Videografija urejenega gradiva

In memoriam Jean Rouch (1917–2004). – Göttingen, 25. 6. 2001. Snemanje in urejanje N. Križnar, montaža M. Peče. VHS, 5 min. Izdelano marca, AVL 751.

Poberija v Podgradu. – Podgrad, Podbeži, 15. 2. Snemanje in montaža M. Peče, strokovno vodstvo J. Fikfak. DV, 95 min. Izdelano marca, AVL 747/4-5. *Reparac*. – Reparac, 26. 7. 1989. Snemanje in ureditev N. Križnar, strokovno vodstvo M. Ravnik, montaža M. Peče. VHS, dve verziji: 5 min. in 26 min. Izdelano marca, AVL 753.

Reparac, Kluni. – 26. 7. 1989. Snemanje in ureditev N. Križnar, strokovno vodstvo M. Ravnik, montaža M. Peče. Beta, 57 min. Izdelano marca, AVL 752. *Škoromati na Krimeji*. – Trsat pri Reki, 7. 2. Snemanje in montaža M. Peče, terensko vodstvo J. Fikfak, DV, 33 min. Izdelano marca, AVL 746/2.

Utrinki s posvetovanja SED Etnološka dediščina Slovencev v Avstriji. – Šentjacob v Rožu, 22. 3. 2003. Snemanje in montaža A. Kuharič. VHS, 17 min. Izdelano marca, AVL 755.

Utrinki z ekskurzije in posvetovanja SED v Porabju. – Porabje, 23.–24. 5. 2002. Snemanje M. Peče, urejanje N. Križnar, montaža A. Kuharič. VHS, 21 min. Izdelano marca, AVL 754.

Podravno. – Čiščenje poti in mosta. Podravno, 3. 4. Snemanje in montaža M. Peče, strokovno vodstvo in urejanje N. Križnar. Beta, 18 min. Izdelano aprila, AVL.

Tre usanze di primavera in Slovenia. – Razni kraji in časi. Snemanje in urejanje N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, DVD, 54 min. Izdelano aprila, AVL.

Vizualni prispevki za stalno zbirko SEM. – Razni kraji in časi. Snemanje N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, DVD, 22 min. Izdelano aprila, AVL.

Žuniči. – Mladinski raziskovalni tabor Podzemelj 1985. Žuniči, 1.–10. 7. 1985. Snemanje in urejanje N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 13 min. Izdelano aprila, AVL.

Vizualna dokumentacija na območju slovenske manjšine v Italiji. – Odlomki iz Zbirke AVL. Razni kraji in časi. Snemanje Uroš Krek, N. Križnar, M. Peče, J. Strajnar, urejanje N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, VHS, 10 min. Izdelano maja, AVL.

Kontrabant čez Idrijo. – Gledališka predstava, Lise, 22. 5. Snemanje in montaža M. Peče. Asistent A. Kuharič. Beta, 53 min. Izdelano junija, AVL.

Primeri montažnih rezov. – Priloga k predavanju Naška Križnarja na Poletni šoli vizualnega. Ljubljana, junij. Snemanje in urejanje N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, DVD, 14 min. Izdelano junija, AVL.

Sledenje podzemnih voda. – Kras, Postojna, Bela krajina. Snemanje F. Drole, montaža A. Kuharič. VHS, 57 min. Izdelano junija, AVL.

Fašenk v Halozah. – Veliki Okič, 23. 2. Snemanje in montaža M. Peče, strokovno vodstvo in urejanje N. Križnar. Beta, DVD, dve verziji: 22 min. in 43 min. Izdelano septembra, AVL.

Poroka v Vidri vasi. – Vidra vas, Božji grob, Globasnica, 9. 9. 2000. Snemanje in urejanje N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, DVD, 89 min. Izdelano november, AVL.

9. poletna šola vizualnega, Nova Gorica (10.–19. 7.), Avdiovizualni laboratorij ISN in Območna izpostava JSKD Nova Gorica.

Delovanje šole so omogočili: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Direktorjev sklad ZRC SAZU in Znanstveno-raziskovalno središče Koper.

Devete poletne šole se je udeležilo 11 slušateljev iz Slovenije, Avstrije in Hrvaške. Potekale so naslednje delavnice: Allison Jablonko (ZDA): Uvod v vizualne zapise in Snemanje za vizualne zapise; Tone Rački: Vaje iz snemanja z malo kamero in izhodišča filmske slike; Barbara Lüem (Švica): Uvod v vizualne komunikacije in Razvoj snemalnih načrtov; M. Peče: Osnove digitalne montaže in asistenca pri proizvodnji videofilmov; predavanje N. Križnarja: Montaža da, eliminacija ne. Izredno predavanje so imeli: dr. Asen Balicki (Bolgarija), dr. R. Dapit in dr. Tadeja Župančič.

V šoli so nastali naslednji videofilmi pod mentorским vodstvom s prispevki 12 slušateljev:

Breskov sladoled (Maja Korun, Jaka Varmuž) 3'46", *Na igrišču* (Blaž Verbič, Sebastjan Rosa) 5'46", *Gospa Marta* (Barbara Brezavšček, Anja Iveković - Martinis) 6'50", *Loterija* (Milena Olip, Mojca Metelko) 9'25", *Ritem tržnice* (Nataša Dremelj, Andreja Kosovel) 9'08", *Od petih naprej* (Irena Jergan, Lojze Beguš) 7'50", *Izbor iz vizualnih zapisov 2004* (skupinsko delo) 17'18".

Temeljni raziskovalni projekt Letne šege in prazniki na Slovenskem (1. 7. 2003–30. 6. 2004)

Vodja projekta: I. Slavec Gradišnik.

Sodelavke: S. Drnovšek, B. Gabrijelčič, A. Poljak.

Zunanja sodelavka: H. Ložar - Podlogar.

Raziskovalni projekt se je končal 30. 6. V povezavi s projektom Leksikon etnologije Slovencev so bila še enkrat pregledana geselska besedila o šegah in praznikih, dodatno je bilo napisanih še nekaj gesel.

V elektronsko podatkovno zbirko *Prazniki* se postopoma vnašajo gesla iz zbirke *Leksikon etnologije Slovencev* s komentarji in dopolnjevanjem virov.

Dopolnjevala se je letna (2003–2004) hemeroteka člankov o praznikih, šegah in navadah in drugih s tem povezanih etnoloških temah, objavljenih v časniku Delo in nekaterih drugih časnikih in revijah, tekle so terenske raziskave in dokumentacija, saj raziskave šeg ostajajo pomembna sestavina inštitutskega raziskovalnega programa.

Temeljni raziskovalni projekt Etnološki pogledi in podobe – od 19. do 21. stoletja (1. 7. 2004–20. 6. 2007)

Vodja projekta: I. Slavec Gradišnik.

Sodelavci: J. Fikfak, B. Ivančič Kutin, B. Gabrijelčič, M. Godina - Golija, N. Križnar, M. Kropelj, M. Peče, A. Poljak, M. Ramšak, M. Stanonik.

Tematski okvir raziskovalnega projekta so etnološke raziskave na Slovenskem v primerjalnem evropskem okviru, historično zamejene s prehodoma 19. v 20. in 20. v 21. stoletje. Pripravlja se predstavitev raziskav kulture in načina življenja na Slovenskem – z zgledi izbranih tem materialne, družbene in duhovne kulture, pregledno preučeni in ponazorjeni s študijami primerov; ob tem pa tudi ponazoritev teoretskih in metodoloških vidikov iz različnih perspektiv raziskovalcev, ki so ključno zaznamovali etnološko produkcijo v obravnavanem času.

I. Slavec Gradišnik se je posvečala tematskemu sklopu *Pogledi na raziskovalce – časi in prostori konceptov in metod*, v katerem želimo odgovoriti na vprašanje, kako se v raziskovalčevih nazorih in orodjarnah kažejo teoretski in metodološki premiki, kako raziskovalci operacionalizirajo razmerje z raziskovanim, utemeljujejo razmerja med objekti in subjekti v raziskovalnem procesu. Začela je pregledovati primerjalno etnološko literaturo (področja: zgodovina vede, teorija, metodologija), ki obravnava zastavljenemu projektu sorodna vprašanja. Za 38. nacionalno konvencijo "American Association for the Advancement of Slavic Studies" (Boston, ZDA, 3.–8. 12.) je predstavila izsek te problematike v referatu "From a Researcher's Workshop: On constructing the "proper" culture in socialism and after".

Skladno s projektno zasnovo, katere pomemben del so tudi vprašanja iz zgodovine etnologije, je s sodelovanjem H. Ložar - Podlogar organizirala

interdisciplinarno znanstveno srečanje "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo" (Ljubljana, 19.–20. 10.) in pripravila publikacijo z dvojezičnimi povzetki. Za srečanje je pripravila referat "Etnološki nazori Rajka Ložarja" in začela pripravljati izdajo zbornika te konference, ki bo v letu 2005 izšel v inštitutski zbirki *Opera ethnologica slovenica*. Z referatoma sta sodelovali tudi H. Ložar - Podlogar (Vse je vihar razdjal: življenje in delo Rajka Ložarja do odhoda v Ameriko) in M. Godina - Golija (Ložarjeve raziskave prehrane).

M. Kropelj je v okviru projektne teme *Ljudsko pripovedništvo od tradicionalnega izročila do sodobnih žanrov* raziskovala sodobno ljudsko pripovedništvo in folklorne pojave, ki črpajo iz ljudskega pripovednega izročila. Začela je zbirati podatke o delovanju folklornih skupin in kulturnih društev na slovenskem etničnem ozemlju. Raziskava je bila posvečena tudi ljudskemu pripovedništvu kot umetnosti oz. performativnim oblikam posredovanja pripovedi (Anja Štefan, Ljoba Jenče in Breda Podbrežnik Vukmir).

M. Ramšak je za projektno temo *Kulturne in jezikovne značilnosti žanrov vsakdanje komunikacije, opravljanje, obrekovanje in govorice med Slovenci* pregledala sodni arhiv za izbrano naselje v Suhi krajini, ki je obsegal trinajst sodnih spisov za leta 1970–86, ki se nanašajo na žalitev časti. Sodni opisniki so sestavljeni vsaj iz treh delov: iz obtožnice, zapisnika zaslišanj prič na sodišču in sodbe z obrazložitvijo. Temu so priloženi še drugi dokumenti, ki dodatno pojasnjujejo okoliščine kaznivega dejanja. Podatke je izpisala iz enajstih kazenskih tožb in dveh civilnih. Nekaj opisnikov je vsebovalo še povratne tožbe, tako da je bilo število pregledanih spisov dejansko večje. Še pred začetkom projekta je pregledala literaturo o kazenskih sankcijah pri kaznivih dejanjih žalitve časti in imela številne konzultacije s sodniki, odvetniki in raziskovalci prava v Sloveniji. Prav tako je še pred začetkom projekta delno izpisala statistične podatke, kolikor so bili za tovrstna kazniva dejanja evidentirani pri Statističnem uradu Republike Slovenije. Konec leta je končala poglavje o oblikah nadzora in kaznovanja v izoliranih, manjših agrarnih skupnostih.

Aplikativni raziskovalni projekt Leksikon etnologije Slovencev (1. 7. 2001–30. 6. 2004)

Vodja projekta: M. Ramšak.

Sodelavci: S. Drnovšek, J. Fikfak, B. Gabrijelčič, M. Godina - Golija, N. Križnar, M. Kropelj, H. Ložar - Podlogar, M. Ravnik, I. Slavec Gradišnik, M. Stanonik, S. Zemljčič Golob.

Zunanji sodelavci: T. Cevc, R. Dapit, H. Ložar - Podlogar, Maša Marty.

V letu 2004 se je nadaljevala in končala redakcija gesel. Junija in avgusta sta M. Ramšak in I. Slavec Gradišnik opravili prvo korekturo po prelomu strani, vse naslednje sta opravila urednik A. Baš in M. Ivanič, urednik Mladinske knjige.

Projekt se je zaključil z objavo *Slovenskega etnološkega leksikona* (Ljubljana, Mladinska knjiga, 2004).

Vodja projekta M. Ramšak je v leksikonu objavila 378 gesel, T. Cevc 113, R. Dapit 12, J. Fikfak 37, M. Godina - Golija 164, N. Križnar 8, M. Kropelj 147, M. Marty 13, H. Ložar - Podlogar 423, A. Poljak 1, M. Ravnik 275, I. Slavec Gradišnik 302, M. Stanonik 111, S. Zemljčič - Golob 5.

Čeprav je projekt formalno končan, se pripombe, dodatki idr. v zvezi z leksikonom dalje zbirajo pri redakcijski skupini Inštituta za slovensko narodopisje.

Aplikativni raziskovalni projekt Aquadapt

Vodja za ISN: M. Stanonik.

Sodelavci: M. Godina - Golija, N. Križnar, M. Ravnik.

Zunanji sodelavci: Eda Belingar, Pavel Florjančič, Rožana Koštial, Rado Mahnič, Marija Tončič Štancar.

Osem besedil etnološke narave in eno folkloristično oz. literarnozgodovinsko besedilo je bilo oddanih glavnemu uredniku Andreju Mihevcu. Pozneje je bil sestavljen širši uredniški odbor, ki je izločil eno od etnoloških besedil, tako da so ostala naslednja:

M. Stanonik, *Voda v slovenski slovstveni folklori in literaturi*.

M. Godina - Golija, *Oskrba z vodo in njena uporaba v gospodinjstvu na Krasu*.

N. Križnar in R. Mahnič, *Voda in led. Etnografska podoba vodnih virov v Brestovici pri Povirju, Slovenija*.

M. Ravnik, *Voda v etnološki dediščini Bržanije in Brega*.

M. Tončič Štancar, *Izviri, vodna zajetja in kali v vaseh med Starodom in Materijo*.

R. Koštial, *Nabiranje vode v Slovenski Istri*.

P. Florjančič, *Beči, luže, škaubce in šterne. Nekdanji pomembni vodni objekti med Gorjanci*.

E. Belingar, *Ledarstvo v Matarskem podolju in delu Krasa*.

Besedila so bila prevedena v angleščino in zdaj se v slovenščini in angleščini pospešeno pripravljajo

za tisk: redigirajo po poenoteni načelih, urejajo opombe, seznami strokovne literature ipd.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- R. Dapit, V. Orioles in M. Kropelj so spregovorili ob pesniški zbirki rezijanske pesnice na predstavitvi knjige Silvane Paletti, *Rozajanski serčni romonenj*, 16. 1., v prostorih Društva slovenskih pisateljev.
- R. Dapit je sodeloval pri pobudi za raziskovalni tabor "Kanalska dolina 2004" (27. 6.–3. 7.). Organiziral in koordiniral je posvet "Slavia Dilecta. Ricerche linguistiche ed etnoantropologiche tra Friuli e Slovenia", Udine, Italija, 7. 5. Koordiniral je posvet "Mons. Ivan Trinko (1863–1954): spodbujevalec spoznavanja in dialoga med kulturami. Ob 50-letnici smrti", Udine 13. 10., Špeter 16. 10.
- B. Ivančič Kutin je pomagala pri organizaciji interdisciplinarnega znanstvenega posvetovanja "Gašper Križnik in njegov čas" (Kamnik, 24., 25. 11., Motnik, 26. 11.). V Cankarjevem domu se je udeležila pripovedovalskega festivala "Pravljice danes" (2. 4.). Na strokovnem sestanku Sekcije za zbiranje in raziskovanje slovstvene folklore je vodila pogovor s Frančkom Bohancem (7. 6.).
- N. Križnar je član Senata Fakultete za humanistične študije UP v Kopru in koordinator za etnološki modul v prenovi študijskega programa Kulturne študije in antropologija.
- M. Kropelj je članica Odbora za Štrekljevo nagrado, ki je imel sejo 7. 7. v Komnu na Krasu. Nagrada je bila podeljena Miri Omerzel Mirit 26. 9. v gradu Štanjel na Krasu.
- M. Kropelj je imela pozdravni nagovor na interdisciplinarnem znanstvenem srečanju "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo" (19. 10., SAZU, Ljubljana). Nagovor je imela tudi na slavnostnem začetku interdisciplinarnega znanstvenega posvetovanja "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas" (24. 11., Medobčinski muzej, Kamnik). Na Občnem zboru Narodopisnega inštituta "Urban Jarnik" v Celovcu (16. 12.) je bila izvoljena za članico Znanstvenega sosveta inštituta.
- J. Fikfak je organiziral panel "Performers and researchers in Slovenia before and after 1990" na nacionalni konvenciji "American association for the advancement of Slavic studies (Boston, ZDA, 6. 12.). Pripravil in uredil je monografijo *Qualitative research. Emerging trends – Different perspectives.*
- M. Godina - Golija je bila članica uredništva *Historičnega seminarja ZRC SAZU*. Skrbela je za izvedbo etnoloških predavanj.
- K. Jerman se je udeležila mednarodne etnološke poletne šole v Piranu (MESS, 19.–26. 9.) in simpozija "Naracija o drugem (na primeru italijansko-slovenskih odnosov)" ob priležitvi Kulturne strpnosti (Ljubljana, Filozofska fakulteta, 14. 12.). Sodelovala je na etnološki delavnici "Živeti v dveh Goricah", ki je potekala v Novi Gorici in Gorici v okviru Mesta mladih (24. 4.–30. 4.). Na občnem zboru Slovenskega etnološkega društva (Idrija, 20. 4.) je bila izvoljena v Uredniški odbor Glasnika slovenskega etnološkega društva.
- A. Poljak je bila članica uredniškega odbora za pripravo zbornika ob 10-letnici občine Medvode.
- M. Ravnik se je v dneh 27.–30. 6. udeležila raziskovalnega tabora v Kanalski dolini, ki ga je priredilo Slovensko kulturno središče Planika iz Ukev v sodelovanju z Oddelkom za primerjalno jezikoslovje, Oddelkom za slovenistiko in za slavistiko Filozofske fakultete, Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša, Inštitutom za slovensko narodopisje ZRC SAZU, ZRS Koper in Univerzo v Vidmu. Oktobra je v imenu ISN ZRC sodelovala pri prijavi projekta občine Kanal na razpis Interreg IIIA. Kot članica Znanstvenega sosveta Narodopisnega inštituta "Urban Jarnik" se je udeležila sestanka v Celovcu 15. 12.
- I. Slavec Gradišnik je predsednica Komisije za Murkove nagrade pri Slovenskem etnološkem društvu in nacionalna koordinatorica za področje etnologije v Znanstveno-raziskovalnem svetu za humanistične vede pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport RS.
- M. Stanonik je v sodelovanju z Občino Kamnik in Kulturnim društvom Motnik organizirala mednarodno interdisciplinarno znanstveno posvetovanje "Gašper Križnik in njegov čas", Kamnik, 24.–25. 11., Motnik, 26. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: S. Zemljič - Golob.

Knjižni fond se je v preteklem letu povečal na ok. 16.400 enot periodičnega tiska, knjig in separatov. Število zvezkov je naraslo predvsem po zaslugi večjega števila izmenjav in daril med strokovnimi

kolegi v zamejstvu in ob srečanjih na kongresih in simpozijih. Obnovljene in na novo zvezane so bile tudi številne publikacije in posamezni zvezki periodike. Popisan in urejen je bil časopisni fond zamejcev iz Italije (Novi Matajur, Dom in All'ombra del Canin - Ta pod Čanynowo sinco).

Dokumentacija

Vodja: S. Drnovšek.

S. Drnovšek je nadaljevala delo pri zbiranju, vrednotenju in varovanju gradiva, arhivov in dokumentacije. Raziskovalci so ob terenskih raziskavah v letu 2004 posneli 960 fotografij, 74 diapozitivov in 1834 digitalnih posnetkov.

Na terenu so raziskovalci zbirali gradivo v Kanalski dolini (Žabnice, Ovčja vas, Ukve, Trbiž), v Beneški Sloveniji (Matajur, Trčmun, Sovodnje, Jeronišča, Jelina, Gnidovica, Gorenj Tarbij, Klabuk), v Posočju, dolini Idrije in na Kambreškem (Solarji, Breg, Klobučarji, Podklanec, Podravno, Britof, Svino, Bevčarji, Kal nad Kanalom, Močila, Humarji, Srednje, Hoste, Kuščarji, Na gradu, Ceplesišče), v Slovenski Istri (Črni kal, Hrastovlje, Zanigrad, Predloka, Podpeč), na Primorskem (Podnanos, Nanos, Šmarje pri Kopru, Sečoveljske soline, Podgrad, Hrušica, Obrov), v Ljubljani z okolico, v Halozah in na avstrijskem Štajerskem (Sobote, Arnež, Cmurek, Bad Radkesburg, Potrna).

Ob terenskem dokumentiranju šeg ob slovensko-italijanski meji je nastalo 19 enot videogradiva, in sicer v Beneški Sloveniji, na Gorenjskem in v Istri na Hrvaškem.

V skupnem projektu s Centro Internazionale sul plurilinguismo z univerze v Vidmu je bilo presnetih 34 DAT-kaset, posnetih v Reziji.

V raziskovalne namene smo od Mestne občine Ljubljana, Goriškega muzeja in Turistične zveze Slovenije pridobili 1507 digitalnih posnetkov ter nekaj kopij videokaset in arhivskih dokumentov.

Urejena in popisana je bila zbirka časopisov *All'ombra del Canin/ta pod Čanynowo sinco: bolletino parrocchiale di Resia*, kulturno-verski list *Dom in Novi Matajur*, tednik Slovencev Videmske pokrajine (skupno 675 enot).

Zbirka vizualne dokumentacije

V letu 2004 se je Zbirka vizualne dokumentacije AVL povečala za 44 enot (domača produkcija 31, tuja produkcija 13 enot) in šteje 879 enot. Iz pridobljenega gradiva je bilo zmontiranih 17 enot urejenega gradiva. Za Zbirko medijskih zapisov je bilo v letu 2004 pridobljenih 100 enot (27 avdioenot in 73 videoenot) in šteje 769 enot.

Začel se je projekt prenosa metapodatkov arhiva

Video studia na računalnik. Končni cilj projekta je omogočiti pregledovanje in iskanje po Video arhivu prek intraneta.

AVL je s pridobitvijo nove opreme nadgradil digitalno montažo. Za DARS je nastala foto- in video-dokumentacija trase avtoceste na Dolenjskem.

Arhiv Spremljanje elektronskih medijev je pridobil 99 novih enot, arhiv Video studia pa okoli 39 novih enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 33/1, 2, 2004. Glavna urednika J. Fikfak in I. Slavec Gradišnik. Ljubljana, Založba ZRC in SAZU.
- *Studia mythologica Slavica* 7, Ljubljana, Založba ZRC, 2004. Odgovorna urednika M. Kropelj in N. Mikhailov. Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Ljubljana in Università degli studi di Udine, Dipartimento di lingue e civiltà dell' Europa centro-orientale, Videm.
- *Studia mythologica Slavica Supplementa*, Supplementum 1: Tatyana Devyatkina, *Mordvinian Mythology*, Ljubljana, Založba ZRC, 2004. Urednika: M. Kropelj, A. Pleterski. Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- J. Fikfak je član izvršnega odbora mednarodnega semiotičnega združenja (International association for semiotic studies).
- M. Godina - Golija je članica izvršnega odbora International Commission for Research into European Food History (ICREFH). Sodeluje pri delu komisije in pripravi 9. simpozija ICREFH.
- M. Kropelj in R. Dapit sodelujeta pri projektu *Uporaba, obnova, zaščita in uveljavljanje etnografskega in jezikovnega zvočnega gradiva M. Matičetovega, zbranega na področju Videmske pokrajine v deželi Furlaniji in Julijski krajini – Reziji in Beneški Sloveniji, 1962–1977*, ki teče med Inštitutom za slovensko narodopisje in Centro internazionale sul plurilinguismo, Università degli studi di Udine.
- R. Dapit je zaposlen na Oddelku za srednjeevropske jezike in civilizacije Univerze v Vidmu. Je tudi član znanstvenega sveta pri Mednarodnem centru za večjezičnost v Vidmu, kjer je

- svetovalec za jezikovno in etnološko področje in nadzoruje ter znanstveno odgovarja za projekte za razvoj lokalnega jezika v Reziji.
- M. Krojež sodeluje z Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Università degli Studi di Udine, pri urejanju in izdajanju revije *Studia mythologica Slavica*.
  - M. Krojež je članica Znanstvenega sosveta Narodopisnega inštituta "Urban Jarnik" v Celovcu.
  - M. Ramšak od junija sodeluje s Centrom za popularno kulturo v Bowling Greenu v Ohio, ZDA. Z direktorjem centra dr. Jackom Santinom je pripravila skupna predavanja na temo poklicnih skupnosti, praznikov in popularne kulture, ki sta jih izvedla novembra in decembra.
  - M. Ramšak je napisala obsežno enciklopedično geslo o slovenski etnologiji na dveh avtorskih polah za ameriško založbo Greenwood Publishing Group (Westport, Connecticut) in ga z urednikom *Enciklopedije svetovne folklorne* (The Encyclopedia of World Folklore), folkloristom Williamom Clementsom iz Arkansas State University, tudi uredila.
  - M. Ravnik je članica Znanstvenega sosveta Narodopisnega inštituta "Urban Jarnik" v Celovcu.
  - Ljubinko Radenković iz Balkanološkega inštituta Srbske akademije znanosti in umetnosti v Beogradu, Srbija, je obiskal inštitut zaradi raziskav na področju mitologije in filologije, 25. 5., 28. 5.
  - Tatyana Devyatkina z inštituta Saransk Cooperative Institute of Moscow Consumer's Cooperative University v Saransku, Mordvinija, je obiskala inštitut zaradi sodelovanja z uredništvom *Studia mythologica Slavica, Supplementa*, kjer je izdala knjigo, ki jo je tudi predstavila in imela ob tem predavanje, 22. 6.–27. 6.
  - Dr. Allison Jablonko (ZDA) se je udeležila Poletne šole vizualnega, 10.–19. 7., kot voditeljica delavnice "Uvod v vizualne zapise: Snemanje za vizualne zapise".
  - Dr. Barbara Lüem (Švica) se je udeležila Poletne šole vizualnega, 10.–19. 7., kot voditeljica delavnice "Uvod v vizualne komunikacije: Razvoj snemalnih načrtov.
  - Peter Crawford (Danska) je obiskal AVL in Poletno šolo vizualnega, 5. 7. in 10. 7.
  - Dr. Asen Balicki (Bolgarija) je predaval na Poletni šoli vizualnega, 10.–19. 7.
  - Dr. Tadeja Župančič je predavala na Poletni šoli vizualnega, 10.–19. 7.
  - Univ. prof. dr. Konrad Köstlina z Institut für Europäische Ethnologie der Universität Wien, Avstrija, in študenti etnologije, so obiskali inštitut, se seznanili z njegovim delom in delom v avdiovizualnem laboratoriju, 16. 11.
  - Red. prof. dr. Jack Santino, direktor Centra za popularno kulturo iz Bowling Greena v Ohio, ZDA, je obiskal inštitut in se seznanil s sodelavci in delom na inštitutu, 1. 12.

OBISKI V INŠTITUTU

- Helmut Eberhart, Institut für Volkskunde und Kulturanthropologie, Karl-Franzens-Universität, Graz, Avstrija, je obiskal inštitut, se seznanil s sodelavci inštituta in njihovim raziskovalnim delom, 18. 3.
- Meta Kušar, pesnica, se je prišla seznanit s slovenskim pripovednim izročilom, predvsem s povedkami o Mojci Pokrajculji, 30. 3.
- Nikos Čausidis z univerze Sv. Kirili i Metodi in Jasminka Ristovska Piličkova z Inštituta za folklor "Marko Cepenkov", Skopje, Makedonija, sta obiskala inštitut in se seznanila z raziskovalnim delom inštitutskih sodelavcev na področju mitologije, 11. 5.
- Ines Prica z Inštituta za etnologiju i folkloristiku v Zagrebu je obiskala inštitut in se seznanila z inštitutskimi sodelavci in delom na inštitutu, 19. 5.
- Mare Koiva in Andras Kuperjanov iz Estonskega literarnega muzeja sta se seznanjala z inštitutskimi etnološkimi raziskavami in slovensko etnologijo, 17. 5.–28. 5.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

R. Dapit

- *L'Archivio Etnotesti e il problema della conservazione del patrimonio immateriale*. Predavanje z Gian Paolom Grijem na Convegno "Slavia Dilecta. Ricerche linguistiche ed etnoantropologiche tra Friuli e Slovenia", Università degli Studi di Udine, Centro internazionale sul Plurilinguismo, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Sala Convegni Palazzo Antonini, Videm, 7. 5.
- *Viri med raziskavo in objavo*. Referat na posvetovanju "Znanstvene izdaje v elektronskem mediju", Ljubljana, 2. 6.

- *Ustno izročilo kot vir kratke pripovedne proze v Beneški Sloveniji*. Referat na posvetovanju "Slovenska kratka pripovedna proza" (Obdobja, Metode in zvrsti, 23). Ljubljana, 10. 12.
- *Etnologija vsakdanje prehrane – ali kako smo Slovenci spoznali in vzljubili krompir*. Predavanje, Zasavski muzej, Trbovlje, 25. 11.

J. Fikfak

- *Zgodbe o izvajalcih in raziskovalcih ritualnih praks*. Goriški muzej, Grad Kromberk, 17. 2.
- *Rituals between tradition and production of local identity*. Referat na "Fifth European social science history conference", Berlin, 27. 3.
- *Ritual landscapes – places to remember, to forget, to suppress = Les paysages rituels – des lieux pour se souvenir, oublier et faire disparaître*. Entre autres. Recontres et conflits en Europe et en Méditerranée. Résumés = Encounters and conflicts in European and Mediterranean societies. Abstracts, Marseille, 27. 4.
- *Viri med raziskavo in objavo*. Referat na posvetovanju "Znanstvene izdaje v elektronskem mediju", Ljubljana, 2. 6.
- *Ritual places to remember, to forget, to begin with*. Predavanje na "Remapping the Southern tier of post-socialist states. Politics, economics, environment, identity". Portorož, 10. 6.
- *Semiotics of ritual. Carnival practices in change*. Referat na konferenci "Les signes du monde. Interculturalité et globalisation. Programme & résumés = Interculturality and globalization. Program & Abstracts", Lyon, 10. 7.
- *Masques and carnival culture in Slovenia. Folk performances and issues of local, national and global identity*. Predavanje, Knoxville, 29. 11.
- *Performers and Researchers before and after 1990*. Predavanje na 36th Annual Convention, American Association for the Advancement of Slavic Studies, Boston, 6. 12.

M. Godina - Golija

- *Pomen etnološke dediščine za razvoj gostinstva in turizma v Mariboru*. Pogovor, Art kavarna Piramida, Maribor, 17. 3.
- *Želodec Maribora – ali katere jedi so Mariborčani pripravljali ali uživali za vsakdanjik in praznike v 20. stoletju*. Predavanje na muzejskem večeru "Poti skozi čas", Pokrajinski muzej Maribor, 14. 9.
- *Influence of Mediterranean Food on Slovene Food Habits*. Referat na 15. International Ethnological Food Research Conference, Dubrovnik, 22. 9.
- *Ložarjeve raziskave prehrane*. Referat na interdisciplinarnem znanstvenem srečanju "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo".

B. Ivančič Kutin

- *Pregled zbiranja slovstvene folklore v Gornjem Posočju*. Predavanje, Tolminski muzej, Tolmin, 18. 5.
- *Pregovori v Križnikovi sanktpeterburški zapuščini*. Referat na interdisciplinarnem znanstvenem posvetovanju "Gašper Križnik in njegov čas", Kamnik, 24., 25. 11. in Motnik, 26. 11.
- *Vpliv konteksta kraja in časa na pripovedovanje folklornih pripovedi*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju Obdobja 23 "Slovenska kratka pripovedna proza", Ljubljana, 9.–11. 12.

K. Jerman

- *Promenada v Ljubljani*. Predstavitel knjige v oddaji Dobro jutro na RTV Slovenija, 26. 1.
- *The significance of traditional farming (agricultural) customs for the creation and preservation of local identity*. Plakat (v sodelovanju z mladimi raziskovalkami etnologinjami na ZRC SAZU) na mednarodni konferenci Evropskega združenja socialnih antropologov (EASA) "Face to Face. Connecting Distance in Proximity", Dunaj, Avstrija, 8.–12. 9.
- *Situation without the Slovene-Italian frontier – historical impossibility and future reality?* Referat na 2. International Conference of Young Communication Scholars, Communication in the Global World. Ljubljana, 12.–14. 11.

N. Križnar

- *Nematerialna dediščina*. Vabljeni uvodni prispevek, Okrogla miza, SEM, 18. 5.
- *Voda in led*. Predstavitel rezultatov raziskovalnega projekta Aquadapt, Postojna, 2. 6.
- *Videodocumentazione e ricerca nel territorio della Benecia (1962–2003)*. Referat na Convegno "Slavia Dilecta. Ricerche linguistiche ed etnoantropologiche tra Friuli e Slovenia", Università degli Studi di Udine, Centro internazionale sul Plurilinguismo, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Sala Convegni Palazzo Antonini, Videm, 7. 5.
- *In memoriam Jean Rouch (1917–2004)*. Nekrolog, Etnofilm maraton, SEM, 18. 3.
- *Prostor kulture*. Predavanje, Ljubljana, Fakulteta za arhitekturo, 8. 4.
- *Uvod v predvajanje filmov Boža Škerljja*. Vabljen uvodna predstavitel na 4. Škerljevih dnevih, Ljubljana, 23.–25. 9.

- *Prostorske vrednote Stražišča v luči dediščine in njihove perspektive*. Referat na posvetovanju "Dediščina in prostor", Stražišče, 10. 12.
- *Prostorske vrednote kot dediščina*. Referat na posvetovanju "Življenje na zavarovanih območjih", Državni svet, Ljubljana, 17. 12.
- *Košnja oživlja odmaknjene vasi*. Pogovor z Naškom Križnarjem, vizualnim raziskovalcem, letošnjim dobitnikom Murkove nagrade za dosežke v etnologiji. Vili Vuk, Večer, sobota, 20. 11.
- *Predstavitve Avdiovizualnega laboratorija*. Izobraževalni program SLO 3, 29. 5. ob 14.05.

M. Kropelj

- *L' Archivio Enotesti e il problema della conservazione del patrimonio immateriale*. Predavanje z Gian Paolo Grijem in R. Dapitom – na Convegno "Slavia Dilecta. Ricerche linguistiche ed etnoantropologiche tra Friuli e Slovenia", Università degli Studi di Udine, Centro internazionale sul Plurilinguismo, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Sala Convegni Palazzo Antonini, Videm, 7. 5.
- *Življenje in delo Josipa Šašla*. Zablatnikov dan 2004. Simpozij "Josip Šašel in njegov pomen za kulturno zgodovino koroških Slovencev", Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, Borovlje, Kulturni dom Slovenskega prosvetnega društva, 29. 5.
- *Contemporary Legends from Karst Region of Slovenia Compared to Fairylore and Traditions of Belief*. Referat na 22. mednarodni konferenci International Society for Contemporary Legend Research "Perspectives on Contemporary Legend", Aberystwyth, Wales, Velika Britanija, 23. 7.
- *O desetništvu v ljudskem izročilu*. Pogovor na 1. programu Radia Slovenija, v oddaji Sledišča: Ob 160-letnici rojstva Josipa Jurčiča, 7. 3. ob 9. uri.
- *Pravljlična motivika v rokopisnem gradivu Gašperja Križnika*. Referat na interdisciplinarnem znanstvenem posvetovanju "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas", Kamnik, 25. 11.

H. Ložar - Podlogar

- *Po sledovih Šašlovega gradiva o šegah in navadah*. Zablatnikov dan 2004. Simpozij "Josip Šašel in njegov pomen za kulturno zgodovino koroških Slovencev", Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, Borovlje, Kulturni dom Slovenskega prosvetnega društva, 29. 5.
- *"Vse je vihar razdjal"*. *Življenje in delo Rajka*

Ložarja do odhoda v Ameriko. Referat na interdisciplinarnem znanstvenem srečanju "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo", Ljubljana, SAZU, 19. 10.

A. Poljak

- *Country wedding in Ljubljana. A festival to promote tourism and socialism*. Referat na mednarodni konferenci "Journeys of Expression III. Tourism and Festivals as Transnational Practice", Innsbruck, Avstrija, 4.–7. 5.
- *Delovne šege na vzhodnem delu Ljubljane*. Predstavitve preliminarne terenske raziskave vzhodnega dela Ljubljane na zaključku etnološke raziskovalne delavnice na Jančah, Janče, 10. 7.
- *The significance of traditional farming (agricultural) customs for the creation and preservation of local identity*. Plakat (v sodelovanju z mladimi raziskovalkami etnologinjami na ZRC SAZU) na mednarodni konferenci Evropskega združenja socialnih antropologov (EASA) "Face to Face. Connecting Distance in Proximity", Dunaj, Avstrija, 8.–12. 9.

M. Ramšak

- *Etnološki pristop k preučevanju žanrov vsakodnevne komunikacije – obrekovanje, govornice in njihovi derivati*. Referat na srečanju Hrvatsko-slovenske etnološke vzporednice, Motovun, 3. 4.
- *Portret glasov*. Predstavitve knjige, Unescovi dnevi nesnovne dediščine, Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, 18. 5.
- *Nesnovna (neoprijemljiva), neopredmetena kulturna dediščina*. Vabljeni prispevek na okrogli mizi Mednarodni dan muzejev, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 18. 5.
- *Out of fear, close to reconciliation*. Predavanje na "Eight Annual Conference on Holidays, Ritual, Festival, Celebration, and Public Display". Bowling Green, Ohio, ZDA, 4. 6.
- *Overlooked beggarliness among Slovene minority in Carinthia, Austria in the 20th century*. Predavanje na mednarodni konferenci American Folklore Society "Folklore and the Cultural Landscape", Salt Lake City, Utah, ZDA, 16. 10.
- *Slovenski etnološki leksikon*. Radio Slovenija, 3. program, Oddaja Izšlo je, 24. 11.

M. Ravnik

- *Sorodstvene vezi v življenju prebivalcev ob slovensko-hrvaški meji*. Predavanje na srečanju Hrvaško-slovenske etnološke vzporednice, Motovun, 6. 4.

- *Raziskave v Videmski pokrajini v okviru projekta Družina in sorodstvo v obmejnih pokrajinah*. "Slavia Dilecta. Ricerche linguistiche ed etnoantropologiche tra Friuli e Slovenia", Università degli Studi di Udine, Centro internazionale sul Plurilinguismo, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Videm, 7. 5.
- *Voda v etnološki dediščini Bržanje in Brega*. Delavnica o projektu Aquadapt, Postojna, 2. 6.
- *Narečna poetika v folklornih pripovedih iz arhivirane zbirke Gašperja Križnika*. Referat na interdisciplinarnem znanstvenem posvetovanju "Gašper Križnik in njegov čas", Kamnik, Medobčinski muzej Kamnik, 25. 11.
- *O mednarodnem interdisciplinarnem simpoziju Gašper Križnik in njegov čas*. Pogovor v oddaji Kulturna panorama, 27. 11., ob 10h.
- *Razmerje med slovstveno folkloro in literaturo glede na žanrsko problematiko*. Referat na simpoziju Obdobja 23 "Slovenska kratka pripovedna proza", Ljubljana, 10. 12.
- *Vsakanjik in praznik Slovencev. Ob izidu Slovenskega etnološkega leksikona*. Debatna kavarna, 20. slovenski knjižni sejem, Ljubljana, 1. 12.
- *Andrejeva stopinja (Glasovi 29)*. Predstavitel knjige, Kulturni dom, Stari trg pri Ložu, 17. 12.

I. Slavec Gradišnik

- *Etnologija in njeno urejeno znanje*. Predavanje za Izobraževanje za tretje življenjsko obdobje. Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, 16. 4.
- *Nesnovna, neoprijemljiva, neopredmetena dediščina*. Uvodno predavanje na okrogli mizi Mednarodni dan muzejev, Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, 18. 5.
- *Etnološki nazori Rajka Ložarja*. Referat na interdisciplinarnem znanstvenem srečanju "Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo", Ljubljana, SAZU, 20. 10.
- *Govor ob podelitvi Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Murkove listine*. Slovensko etnološko društvo, Hrovača, 4. 11.
- *Slovenski etnološki leksikon. Med zamisljivo in izidom*. Predavanje. Teoretski seminar, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete, Ljubljana, 17. 11.
- *From a researcher's workshop. On constructing the "proper" culture in socialism and after*. Referat na 36th Annual Convention, American Association for the Advancement of Slavic Studies, Boston, ZDA, 6. 12.

M. Stanonik

- *Düša na bicikli, (Glasovi 27)*. Predstavitel knjige, Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica, 24. 1.
- *Zgodbe ne moreš iz žakla zvrnit (Glasovi 28)*. Predstavitel knjige, Kulturno društvo Orel Semič, Krakarjevi dnevi, Taborska hiša, 13. 2.
- *Slovenske povedke*. Intervju, pogovor o knjigi v oddaji Iz Mohorjeve skrinje, 13. 2. in 20. 2., (20.30–21h).
- *O slovenskih kletvicah*. Intervju ob dnevu materinščine, POP TV, Kanal A, 25. 2., ob 20h.
- Predstavitel knjige *Slovenske povedke*. Predstavitel knjige, tiskovna konferenca, Mohorjeva družba, Ljubljana, 8. 3.
- *Slovenski kristjan in kultura*. Predavanje na slavnostnem srečanju ob desetletnici delovanja SKI (*Slovenski katoliški izobraženci*), Ljubljana, Cankarjev dom, 18. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

- S. Drnovšek se je udeležila mednarodnega simpozija "Culture Horizons: From Digitisation to Creating Cultural Experience(s)" o zbiranju, hranjenju, digitalizaciji in raziskovanju kulturne dediščine s poudarkom na premični dediščini, Salzburg Research Forschungsgesellschaft, Salzburg, Avstrija, 27.–28. 9.
- J. Fikfak je bil namestnik direktorja seminarja "Interpretation und Verstehen V", Dubrovnik, Inter University Center, 20. 9.–2. 10.
- M. Godina - Golija je opravila študijsko delo Etnološke raziskave prehrane v zadnjem desetletju. Institut für Europäische Ethnologie, Westfälische Wilhelms Universität Münster, 6.–9. 7.
- M. Kropelj je opravila študijsko delo na Institut für Europäische Ethnologie der Universität Wien in se pogovorila o sodelovanju med Inštitutom za slovensko narodopisje in Slovenskim znanstvenim inštitutom na Dunaju. V tem času se je tudi udeležila konference EASA, 6.–11. 9.

PEDAGOŠKO DELO

R. Dapit

- *Prevajanje iz slovenščine v italijanščino*. Predavanja, redni predmet za 1., 2., 3. letnik na Visoki

šoli za moderne jezike za tolmače in prevajalce, Univerza v Trstu, Italija.

- *Slovenska zgodovina in antropologija in Slovenska književnost*. Predavanja na Fakulteti za izobraževalne vede, Univerza v Vidmu, Italija.

M. Godina - Golija

- *O ljudski hrani in prehranjevalni kulturi na Slovenskem*. Ciklus šestih predavanj pri predmetu Naravna in kulturna dediščina za 2. letnik Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Maribor.

B. Ivančič Kutin

- *Folklorne dogodek v teoriji in praksi*. Predavanje za študente 3. in 4. letnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 15. 12.

K. Jerman

- Predstavitve metodologije, uporabljene v knjigi *Promenada v Ljubljani*. Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, kurz Urbana antropologija, vaje, 26. 3.

N. Križnar

- *Vizualna antropologija*. Izbirni izpitni predmet v medfakultetnem podiplomskem magistrskem študiju Antropologija na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani.
- *Vizualne raziskave*. Izbirni predmet (predavanje in vaje) na Fakulteti za humanistične študije v Kopru.
- *Uvod v vizualno antropologijo*. Ciklus predavanj, Odsjek za etnologijo, Filozofska fakulteta, Zagreb, 10. 5., 14. 5., 21. 5., 28. 5.

M. Kroje

- Strokovno je vodila magistrsko delo Branke Lazar z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU o ljudskih pripovedih v Dobrepoljeh.
- Strokovno je svetovala podiplomski raziskovalki Špeli Pogorelec pri njenih raziskavah o solinah in zgodbah o soli.

A. Poljak

- *Ritual*. Priprava in vodenje medkulturne delavnice za osnovnošolce v okviru projekta društva Humanitas "Hiša svetov", Radenci ob Kolpi, 17. 2. Kranjska gora, 24. 2., 29. 6. in 6. 7., Mrzlica nad Trbovljami, 13. 7.
- *Diskriminacija*. Priprava in vodenje medkulturne delavnice za osnovnošolce v okviru projekta

društva Humanitas "Hiša svetov", Radenci ob Kolpi, 19. 2.; Kranjska gora, 26. 2., 1. 7. in 8. 7.; Mrzlica nad Trbovljami, 15. 7.

M. Ramšak

- *Biografija v mikrozdgovinski perspektivi*. Podiplomska predavanja v okviru modula, ISH, Fakulteta za podiplomski humanistični študij, Ljubljana (nov. in dec.). V tem kurzu je gostoval redni prof. dr. Jack Santino, direktor Centra za popularno kulturo iz Bowling Greena v Ohio, ZDA.

M. Ravnik

- *Izbrana poglavja iz etnologije družine in sorodstva*. Predavanja in seminar v modulu Slovenske študije – tradicija in sodobnost, podiplomski program Primerjalni študij idej in kultur, Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU Ljubljana.

I. Slavec Gradišnik

- *Identiteta in večkulturnost*. Redna predavanja in seminar za 3. letnik, Fakulteta za humanistične vede, Univerza na Primorskem, Koper.
- Izbirni študijski predmet Transformacija ritualov ob življenjskih mejnikih v individualnem podiplomskem študijskem programu Andreje Čokl, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.

M. Stanonik

- *Ustno slovstvo*. Predavanja, 30 ur, Ljubljana, Filozofska fakulteta.
- *Izbirne vsebine iz književnosti*. Predavanja, 60 ur, Maribor, Pedagoška fakulteta.

MENTORSTVO

R. Dapit

- Mentor diplomskih nalog: "Ballerina, Ballerina" di Marko Sosič. Traduzione di un romanzo contemporaneo sloveno, Visoka šola za moderne jezike za tolmače in prevajalce, Univerza v Trstu, Italija.

M. Godina - Golija

- Mentorica mladi raziskovalki doktorandki Š. Ledinek Lozej.
- Mentorica diplomske naloge Metoda Repoluska "Mariborski hoteli v letih od 1900 do 1940" na

Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem v Mariboru.

N. Križnar

- Vesna Ličer, Monokulturno gospodarstvo na Goriškem (Filozofska fakulteta). Magistrska naloga. N. Križnar je bil mentor notranjega usposabljanja.
- Urša Krišelj Grubar, Kultura medijski osebnosti (FDV). Magistrska naloga.

Obe kandidatki sta v letu 2004 uspešno zaključili magistrsko delo.

M. Ravnik

- Mentorica mladi raziskovalki doktorandki Katji Jerman.

I. Slavec Gradišnik

- Raziskovalno mentorstvo in pedagoško somentorstvo pri doktorskem študiju mladi raziskovalki Aleksandri Poljak, ISN ZRC SAZU in

Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

- Mentorstvo pri individualnem raziskovalnem delu podiplomskima študentkama Aleši Mihelič in Andreji Burja, ISH, Fakulteta za podiplomski humanistični študij, Ljubljana.

M. Stanonik

- Mentorstvo pri doktoratu Barbare Ivančič Kutin, konzultacije in prvo branje disertacije.
- Somentorstvo pri doktoratu mag. Petre Kodre, konzultacije.
- Mentorica diplomskega dela Špele Cimerman, Lik Zelenega Jurija in Kresnika v slovenski slovstveni folklori, Ljubljana, januar 2004.

NAGRADE

Murkova nagrada 2004, N. Križnar.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

KROPEJ, Monika. Charms in the context of magic practice : the case of Slovenia. *Folklore (Tartu, Online)*, 2003, vol. 24, str. 62-77. <http://www.folklore.ee/folklore/vol24/slovcharm.pdf>.

RAMŠAK, Mojca. »Včasih znam tudi molčati, čeprav se zdi to malo verjetno« : pripombe k mizoginim stereotipom o ženskem opravljanju. *Etnolog. N. vrsta (Ljublj.)*, 2004, letn. 14=(65), str. 121-138.

RAVNIK, Mojca. Sv. Štefan v Zanigradu, praznik sorodstva, vasi in sošeske. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 1, str. 97-115.

STANONIK, Marija. Grafiti. *Čas. zgod. narodop.*, 2004, let. 75=Nova vrsta 40, zv. 2/3, str. 683-714.

Pregledni znanstveni članek

FAKIN, Jasna, JERMAN, Katja. Istrski begunci : gradivo in raziskovalni nastavki. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 1, str. 117-142.

GODINA-GOLIJA, Maja. Levša, kravjac, bider : prispevek etnologije k raziskovanju in razumevanju prehrane. *Emzin (Ljublj.)*, 2004, letn. 14, št. 3/4, str. 69-71, ilustr.

KROPEJ, Monika. Sodobne zgodbe študentov Univerze v Ljubljani. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 1, str. 175-200.

Kratki znanstveni prispevek

IVANČIČ KUTIN, Barbara. Pregled zbiranja prozne folklorne v gornjem Posočju. *Slovs. folklor.*, 2004, let. 3, št. 2[4], str. 55-58.

STANONIK, Marija. Anthropological view of literary folklore. *Estudos de literatura oral*, 2004, 9/10, 2003/2004, str. 267-276.

STANONIK, Marija. Slovenci (in slovstvena folklor). *Slovs. folklor.*, 2004, let. 3, št. 1(3), str. 2-5.

Strokovni članek

IVANČIČ KUTIN, Barbara. Kako je nastal križ v

- steni. *Gea (Ljublj.)*, 2004, letn. 14, št. 11, str. 39, ilustr.
- LOŽAR-PODLOGAR, Helena. Skrivnostne vrbiške šjeme : slovensko pustno izročilo. *Gea (Ljublj.)*, febr. 2004, letn. 14, št. 2, str. 12-15, ilustr.
- POLJAK, Saša. Irena Destovnik - dobitnica letošnjega Murkovega priznanja za posebne dosežke v etnologiji. *Koroški vestn. (Ljublj.)*, 2004, letn. 38, št. 1, str. 71-74.
- POLJAK, Saša. Knjige, jeziki, kulture: nova knjigarna in kulturno-informacijsko središče Haček. *Koroški vestn. (Ljublj.)*, 2004, letn. 38, št. 1, str. 51-54.
- RAMŠAK, Mojca. Ob koncu projekta Leksikon etnologije Slovencev (2001-2004) in pred natisom Slovenskega etnološkega leksikona (jeseni 2004). *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 43-47, 76-77.
- RAVNIK, Mojca. Pomemben vodič za odkrivanje lepote stare kraške domačije : Repen, muzej Kraška hiša. *Primorski dnevnik*, 31. jul. 2004, leto 60, št. 183, str. 13, ilustr.
- RAVNIK, Mojca. Proslava vstopa Slovenije v Evropsko zvezo v Podklancu 1. maja 2004. *Trinkov koledar*, 2004, str. 175-177, ilustr.
- SLAVEC GRADIŠNIK, Ingrid. Mednarodni dan muzejev v Slovenskem etnografskem muzeju. *Etnolog. N. vrsta (Ljublj.)*, 2004, letn. 14=(65), str. 260-266.
- STANONIK, Marija. Anketa o predavanjih iz slovstvene folkloristike. *Slovs. folklor.*, 2004, letn. 3, št. 2(4), str. 47-51.
- STANONIK, Marija. Antologija poljanske naivne poezije : zbral in uredil Janez Ramoveš iz Suše pod Blegošem. *Loški razgl.*, 2003 [i.e. 2004], 50, str. 175-181.
- STANONIK, Marija. Po poteh Izvoljenega ljudstva in našega Gospoda Jezusa Kristusa. *Božja beseda danes*, 2004, 11, 1, str. 10-12, 2004, 11, 2, str. 4-9, 2004, 11, 3, str. 17, 2004, 11, 4, str. 10-14.
- STANONIK, Marija. Slovstvena folkloristika : glasilo sekcije za zbiranje in raziskovanje slovenske slovstvene folklore pri Slovenski konferenci Svetovnega slovenskega kongresa, Ljubljana. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 37-38.
- STANONIK, Marija. Žiri, točka sredi globusa. *Žirovski občas.*, 2004, št. 34, str. 3-8.
- Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)
- DAPIT, Roberto. La musica strumentale e Resia oggi - un fortunato caso di autoconservazione : contesti, significati sociali. V: CERIBAŠIĆ, Naila (ur.). *Zaštita tradicijskog glazbovanja*. Roč: KUD »Istarski željezničar«, 2004, str. 113-130, ilustr.
- IVANČIČ KUTIN, Barbara. Razmerje med vsakdanjim govornim posredovanjem in pripovedovanjem. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti*, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 225-261.
- KRIŽNAR, Naško. Zablatnikov pogled s filmsko kamero. V: FISTER, Majda (ur.), FISTER, Peter (ur.). *Pavle Zablatnik : Zbornik predavanj in prispevkov*, (Koroški etnološki zapisi, 2004, 4). Celovec: Mohorjeva založba: Slovenski narodopisni inštitut in društvo Urban Jamik, 2004, str. 310-346.
- KROPEJ, Monika. Josip Šašel etnograf : ob stoletnici rojstva. V: *Simpozij Josip Šašel in njegov pomen za kulturno zgodovino koroških Slovencev. 29. maja 2004 pri Cingelcu na Trati (Kulturni dom Slovenskega prosvetnega društva v Borovljah)*. [Celovec]: Slovenski narodopisni inštitut Urban Jamik, 2004, str. [1-10].
- STANONIK, Marija. »Boš rod ... boš v duši čvrst?«. V: AVGUŠTIN, Sonia Adriana (ur.), KLOPČIČ, Luka (ur.). *Ko ne bo več meja : 2. strokovno-znanstveni posvet, Št. Peter pri Št. Jakobu v Rožu, 8. november 2003 : (zbornik predavanj)*. Ljubljana: Svetovni slovenski kongres: = Slovenian World Congress, 2004, str. 13-14.
- STANONIK, Marija. Razmerje med govorjenim in zapisanim na primeru knjižne zbirke Glasovi. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti*, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 331-351.

STANONIK, Marija. Slovene proverbs through the time. V: GÁBOR, Barna (ur.). »*Igniculi sapientiae*« : János-Baranyai-Decsi-Festschrift : Symposium und Ausstellung zum 400. Jahrestag des Erscheinens der Adagia von János Baranyai Decsi in der Széchényi Nationalbibliothek, 1998, (Libri de libris). Budapest: Országos Széchényi Könyvtár: Osiris Kiadó, 2004, str. 175-195.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

FIKFAK, Jurij. Pogoji za mednarodno sodelovanje. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCENOVIC, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 66-71.

KRIŽNAR, Naško. Ocenjevanje znanstvenega dela v humanistiki. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCENOVIC, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 140-144.

STANONIK, Marija. Vizija humanistike na primeru slovstvene folklorne. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCENOVIC, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 87-90.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

FIKFAK, Jurij. Narodopisni pogledi Matije Majarja. V: NEDVÉDOVÁ, Milada (ur.). *Matija Majar Ziljski v česko-slovinském kontextu : minulost, přítomnost a budoucnost vzájemných kulturních styků : preteklost, sodobnost in prihodnost[!] medsebojnih kulturnih stikov : sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané k uctění 110. výročí úmrtí slovinského kněze-buditelce, jazykovědce a folkloristy, (Praha, 11. 10. 2002, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy)*, (Koroški etnološki zapisi, 3). Praha: Národní knihovna ČR, Slovanská knihovna, 2004, str. 62-79.

GODINA-GOLIJA, Maja. The influence of cookbooks on food culture in Slovenia in the nineteenth century and at the beginning of the twentieth century. V: LYSAGHT, Patricia (ur.). *Changing tastes : food culture and the processes of industrialization : proceedings of the 14th Conference of the International Commission for Ethnological Food Research, Basel and Vevey, Switzerland, 30 September - 6 October 2002*. Basel: Schweizerische Gesellschaft für Volkskunde; Dublin: Department of Irish Folklore, University College, 2004, str. 191-197.

LOŽAR-PODLOGAR, Helena. Strokovne in prijateljske vezi : (Pavle Zablatnik - Niko Kuret. V: FISTER, Majda (ur.), FISTER, Peter (ur.). *Pavle Zablatnik : Zbornik predavanj in prispevkov*, (Koroški etnološki zapisi, 2004, 4). Celovec: Mohorjeva založba: Slovenski narodopisni inštitut in društvo Urban Jarnik, 2004, str. 237-259.

POLJAK, Saša. »Country wedding in Ljubljana« : a festival to promote tourism and socialism. V: *Journeys of Expression III : tourism and festivals as transnational practice : conference proceedings*. Sheffield: Centre for Tourism and Culture Change, Sheffield Hallam University, 2004, 12 str., ilustr.

STANONIK, Marija. Interdisciplinarnost Pavleta Zablatnika (1912-1993) v luči slovstvene folkloristike. V: FISTER, Majda (ur.), FISTER, Peter (ur.). *Pavle Zablatnik : Zbornik predavanj in prispevkov*, (Koroški etnološki zapisi, 2004, 4). Celovec: Mohorjeva založba: Slovenski narodopisni inštitut in društvo Urban Jarnik, 2004, str. 186-236.

STANONIK, Marija. Iz pokesine krajevnih in ledinskih imen na Žirovskem. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika : slovenska zemljepisna imena*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije; Pišece: Društvo Pleteršnikova domačija, 2004, str. 210-224.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

FIKFAK, Jurij. From ethnography to autoethnography. V: FIKFAK, Jurij (ur.), ADAM, Frane (ur.), GARZ, Detlef (ur.). *Qualitative Research : different perspectives, emerging trends*. Ljubljana: Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Založba ZRC: = Institute of Slovenian Ethnology at ZRC SAZU, ZRC Publishing: Fakulteta za socialno delo; Mainz: Pädagogisches Institut, Johann Gutenberg Universität; Nova Gorica: Politehnika, 2004, str. 75-90.

FIKFAK, Jurij. Voices of qualitative research: between different perspectives and emerging trends = Glasovi kvalitativnega raziskovanja: med nastajajočimi tokovi in različnimi perspektivami. V: FIKFAK, Jurij (ur.), ADAM, Frane (ur.), GARZ, Detlef (ur.). *Qualitative Research : different perspectives, emerging trends*. Ljubljana: Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Založba ZRC: = Institute of Slovenian Ethnology at ZRC SAZU, ZRC Publishing: Fakulteta za socialno delo; Mainz: Pädagogisches Institut, Johann Gutenberg Universität; Nova Gorica: Politehnika, 2004, str. 7-20.

IVANČIČ KUTIN, Barbara. Pripovedovalci in njihove pripovedi na Bovškem. V: SIVEC, Stanko (ur.). *Bovški zbornik : ob 800-letnici prve pisne omembe župnije Bovec : 1192-1992*. Tolmin: Tolminski muzej, 2004.

KROPEJ, Monika, DAPIT, Roberto. Bajeslovne živali v ljudskem izročilu. V: DAPIT, Roberto (ur.), KROPEJ, Monika (ur.). *Zlatorogovi čudežni vrtovi : slovenske pripovedi o zmajih, belih gamsih, zlatih pticah in drugih bajnih živalih*, (Zbirka Zakladnica slovenskih pripovedi). Radovljica: Didakta, 2004, str. 5-14.

LIČER, Vesna. Nekoč so bili »kavalirji« : svilgojstvo in kultura murve na Goriškem. Str. 81-127. C'erano una volta i »cavalieri« : gelsibachicoltura nel Goriziano sloveno. Str. 129-173. V: CRIPPA, Flavio (ur.). *La seta della Serenissima*. Salzano: Amministrazione Comunale di Salzano, 2004.

STANONIK, Marija. Kočevarska slovstvena folklor. V: FLORJANČIČ, Alojzij Pavel (ur.), STANONIK, Marija (ur.), TSCHINKEL, Wilhelm. *Kočevarska folklor : v šegah, navadah, pravljicah, povedkah,*

legendah in drugih folklornih izročilih : in Sitte, Brauch, Märchen, Sagen, Legenden und anderen volkstümlichen Überlieferungen. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 229-280,541-600.

STANONIK, Marija. Slovenska uršulinska poezija. V: STANONIK, Marija (ur.). *Žuborenje : poezija slovenskih uršulink*. Ljubljana: Družina, 2004, str. 253-418.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

STANONIK, Marija. *Ostanite zvesti pevski kulturi Žirov! : (čez) 100 let žirovskega zborovskega pevtja : ob 40-letnici Moškega pevskega zbora Alpina, Žiri*. Žiri: Moški pevski zbor Alpina, 2004. 298 str., ilustr.

STANONIK, Marija. *Slovstvena folkloristika : med jezikoslovjem in literarno vedo*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 503 str.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

BAŠ, Angelos (ur.). *Slovenski etnološki leksikon*. 1. izd. V sodelovanju z ISN ZRC SAZU, OEKA FF in SEM izdala in založila: Mladinska knjiga, 2004. XV, 730 str., ilustr.

SLAVEC GRADIŠNIK, Ingrid ... [et al.], KOČJAN-BARLE, Marta(ur.), BAJT, Drago (ur.) *Slovenski veliki leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, 2003-<2004>. Zv. <1-2>, ilustr.

SUMMARY

Work at the Institute of Slovene Ethnology was focused on the research program “Ethnological and Folkloristic Research in Slovene and European Cultural Spaces” and on the research project with the title “Ethnological Views and Images between the 19th and the 21st Centuries”; the latter commenced on July 1, 2005. The research project “Yearly Customs and Feasts”, and both applicative research projects, “Dictionary of the Slovene Ethnology” and “Aquadapt”, were concluded with the publication of *Lexicon of the Slovene Ethnology* (Mladinska knjiga, Ljubljana 2004), a publication with more than 6000 entries covering all fields of Slovene ethnology. Eight papers on water supply, water sources, wells, etc., were written for the Aquadapt international project.

A number of research projects on kinship relations in rural parts of Slovenia and on the role of family and community within the yearly cycle customs in Western Slovenia, were taking place within the research program. One of the topics, based on the examples of Nova Gorica and Gorica/Gorizia, was also the development of cultural, economic and social processes in these urban settlements, especially before and after the state of Slovenia entered the European Union.

The research of festivals and rituals focused on the questions of tradition and those who continue and preserve it, as well as the relation between them and the researchers. The research of events taking place during the Shrovetide festival continued, and with it also the cooperation with the Institute for Ethnology and Folkloristics in Zagreb, Croatia. Researchers also continued their research of the transformation of work customs (especially agricultural work in the vicinity of Ljubljana) and their analysis of the interpretation of rural cultural heritage in tourism and its role in the co-creation and preservation of local, regional, and national identity.

Examined were numerous innovations in the food culture of Slovenia at the turn of the 19th to the 20th century, festive meals in the 20th century, foods eaten on Christmas, New Year’s Eve, Shrovetide, Easter, and name-day, birthday, and wedding festivities.

Researchers covering the field of spiritual culture and folk literature continued their research of folk literature and its role in the 20th century. Preparations for the Type Index of Slovene Folktales, and the research of Slovene mythology and contemporary story-telling, continue as well. The research titled *The Context and Texture of Folktales in the Bovško Region* was completed.

The Audiovisual Laboratory researchers completed a number of audiovisual research projects, for instance the taping of Shrovetide events, of Slovenia becoming part of the European Union, of haymaking, etc. As before, N. Križnar organized the 9th Visual Summer School in Nova Gorica.

Researchers started to work on the research project “Ethnological Views and Images between the 19th and the 21st Centuries”. Initially they examined ethnological literature from the fields of ethnological history, theories, and methodology. The research of oral literature, be it traditional or contemporary, continued. Analyzed and examined were cultural and linguistic characteristics of everyday genre communication between Slovenes by means of gossip, slander, and rumor. Organized were two interdisciplinary conferences, *Rajko Ložar (1904-1985). His Life and Work*, October 19-20, 2004, and *Gašper Križnik and His Time*, November 24-26, 2004.

In 2004, the Institute published its two regular publications, *Traditiones* and *Studia mythologica Slavica*, as well as the first volume in the *Studia mythologica Slavica – Supplements* book series.

ZNANSTVENI SVET

Doc. dr. Marjetka Golež Kaučič, akademik Lojze Lebič (predsednik), akademik dr. Milko Matičetov, dr. Marija Klobčar, mag. Drago Kunej.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Marjetka Golež Kaučič, znanstvena svetnica (od 14. 10.).

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Marko Terseglav (od 14. 10.).

Znanstvena sodelavka: dr. Marija Klobčar.

Asistentki z magisterijem: mag. Rebeka Kunej (od 14. 10.), mag. Urša Šivic.

Asistentki: Maša Marty, Marjeta Stres (od 1. 11.).

Samostojni strokovni sodelavec: mag. Robert Vrčon.

Višji strokovni sodelavec: mag. Drago Kunej.

Strokovni sodelavec: Gregor Strle.

Tajnica: Anja Serec Hodžar (do 30. 4.), Nataša Visočnik (od 1. 5.–31. 12.).

Znanstvenoraziskovalno delo je potekalo v okviru raziskovalnega programa, enega temeljnega in dveh ciljnih raziskovalnih projektov, dveh aplikativnih projektov in enega mednarodnega raziskovalnega projekta. V njih so poleg vodje raziskovalnega programa in nosilcev projektov sodelovali vsi sodelavci inštituta in dva zunanja sodelavca (dr. Zmaga Kumer, Mirko Ramovš).

Folkloristične in etnološke raziskave slovenske ljudske duhovne kulture

Vodja raziskovalnega programa: M. Golež Kaučič.

Slovenska ljudska duhovna kultura v procesu globalizacije

Nosilec temeljnega raziskovalnega projekta: M. Terseglav.

Folkloristične raziskave starejšega slovenskega ljudskega zvočnega izročila

Nosilka aplikativnega projekta: M. Golež Kaučič.

Stoletnica OSNP – vključevanje slovenske pesemske dediščine v evropski okvir

Nosilka aplikativnega projekta: M. Klobčar.

Slovenske ljudske pesmi – 5. in 6. knjiga

Korpus “Slovenske ljudske pesmi” kot eno temeljnih del slovenske duhovne kulture sodi med najboljširnejše kulturološke projekte v Sloveniji. Končni cilj je komentirana znanstvena izdaja in predstavitev slovenskega ljudskega pesništva vseh časov po merilih evropske folkloristične vede. Korpus ne bo predstavljal samo pesemskega gradiva, ampak bo pomemben za ohranitev duhovne kulture kot identitetnega jedra Slovencev.

Za peto knjigo so pripravljene besedila pripovednih pesmi z družinsko tematiko, skupaj z opombami in komentarji, osnutek predgovora, povzetki pesmi za angleški prevod. Izbrane so bile tudi nekatere variante, ki bi lahko bile v celoti prevedene v angleški jezik. V okviru dela za šesto knjigo so bile pregledane vse živalske pripovedne pesmi, dodatno je bilo na terenu zbranih osem.

Na podlagi izkušenj z delom pri izdaji korpusa in izhajajoč iz raziskav slovenskega pesemskega izročila, so bili pripravljene referati *Slovenske ljudske pesmi (SLP) – sodobni znanstveni korpus; Slovenska ljudska pesemska kultura na prepihu vplivov, dotikanj in opozicij vzhoda, zahoda, juga in severa / Slovene Folk Song at the Crossroads of Influences, Contacts and Oppositions of the East, West, North and South; Desetnica: iz pravljice v sodobno / “The Tenth Daughter”: From a Fairy Tale to Contemporary Literature; Zbirka OSNP: Temelj za sodobno znanstvenokritično izdajo pesmi / The OSNP Collection: a Basis for Modern Critical Editions of Slovenian Folk Songs* (M. Golež Kaučič), znanstvena članka *O slovenskih ljudskih pesmih / About Slovenian Folk Songs* (M. Terseglav) in *Ljudska pesem v lukoviški okolici* (Z. Kumer), knjiga *Marija v svetem pismu in slovenski ljudski pesmi* (Z. Kumer), v pripravi pa je referat z naslovom *Orfejev motiv in slovenska balada Godec pred peklom* (M. Golež Kaučič).

Ljudsko in umetno – dva obraza ustvarjalnosti (M. Golež Kaučič)

Na podlagi raziskav o odnosu med ljudskim in umetnim ter v skladu s teorijo intertekstualnosti je bila

dr. M. Golež
Kaučič

dr. M. Klobčar

mag. D. Kunej

mag. R. Kunej

M. Marty

M. Ramovš

napisana razprava *Rošlin in Verjanko: Transformacija ljudske balade v sodobna prozna besedila*.

Živalske podobe v slovenski ljudski pesmi (M. Golež Kaučič)

Za monografijo z istim naslovom je bila dopolnjena dodatna tuja teoretična literatura, koncept knjige je bil razširjen še s teoretičnim vidikom, ki se loteva etike in zgodovine človeškega odnosa do živali; ljudskim pesmim so bile dodane pripovedi, legende in miti. V korpus pesmi so bili uvrščeni še primeri živalskih pesmi in pripovedi iz Belgije, Madžarske in Francije. Opravljene so bile analize tega gradiva in primerjave s slovenskimi živalskimi pesmimi. Narejen je bil izbor živalskih pesmi za zvočno publikacijo, ki naj bi bila knjigi priložena. Napravljene so bile vprašalnice (25) o živalskih pesmih za terenske raziskave.

Vprašanje socialne problematike v pesemskem izročilu Tuhinjske doline (M. Klobčar)

Raziskave odnosov med družbeno razslojenostjo in pesemskim izročilom v Tuhinjski dolini, ki bodo tema posebne monografije, so bile usmerjene v pripravo dveh krajših del, referata *Odsev resničnosti v Križnikovem zapisovanju ljudskih pesmi* in znanstvenega članka *Pričevalnost koledniških pesmi jugovzhodne Gorenjske v zapisih Odbora za nabiranje slovenskih narodnih pesmi*. Nadaljevalo se je izpisovanje iz dokumentov v Nadškofijskem arhivu.

Uporaba slovenskih ljudskih pesmi v nekaterih zvrsteh popularne glasbe v devetdesetih letih 20. stoletja (U. Šivic)

Predmet raziskave so nekatere zvrsti popularne glasbe iz obdobja devetdesetih let 20. stoletja do danes in ustvarjalci ter njihove skladbe, za katere so navdih in idejno ustvarjalnost dale ljudske pesmi. V letu 2004 se je nadaljevalo pregledovanje poljudne in strokovne publicistike, kjer je ta tematika omenjena. Le na ta način je mogoče odkriti najrazličnejše terminološke rešitve in jasno razpoznati tudi zgodovinski prerez dogajanja, njegove vznike in vpadanja ter družbeni pogled nanj. Prek tovrstne literature je razvidna tudi odmevnost obravnavanega pojava. Opravljenih je bilo nekaj intervjujev z informatorji – izvajalci obravnavane glasbe – in analiz skladb, s čimer so se pokazale osnovne ritmične, melodične in druge transformacije v okolju drugačne glasbene zvrsti.

Ljudska glasba severne Istre (M. Marty)

Raziskava skuša odgovoriti na vprašanje, v kakšni obliki ljudska glasba na tem območju še živi in ka-

kšna je njena vloga med ljudmi, tako med izvajalci kot poslušalci te oblike duhovne kulture. V okviru raziskave sta bila napisana dva prispevka *Ljudski godci: nadaljevanje starih ali ustvarjanje novih tradicij* ter *Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta: o prvem etnomuzikološkem raziskovanju v severovzhodni Istri*.

Socialni in kulturni vidiki ljudskopesemskega izročila Goriških brd (M. Stres)

Raziskava se bo osredotočila na vprašanje, kako prebivalci pokrajin na stiku več jezikovnih in kulturnih skupnosti doživljajo sami sebe in svojo identiteto, v čem so posebni in kako to drugačnost gojijo in ali je intenzivnost te opozicije pogojena s političnimi in državnimi odnosi. Primerjala bo, kako se je ta razločevalna opozicija v odnosu do pripadnikov sosednje furlanske in italijanske skupnosti v različnih obdobjih izražala v Goriških brdih. Zajela bo pet časovnih obdobij, in sicer od začrtanja meje med Kraljevino Italijo in Avstro-Ogrsko pa vse do danes, ko je to območje v samostojni Republiki Sloveniji. Doslej je bil za raziskavo izdelan podroben načrt dela, zbrana je bila vsa literatura, ki zadeva obravnavano problematiko, pregledano je bilo pesemsko gradivo, ki ga je v Goriških brdih zapisal dr. Radoslav Hrovatin.

Folkloristika v interdisciplinarnih raziskavah (M. Terseglav)

Raziskava želi utemeljiti, da je spontano, narečno in sinkretično pesništvo v umetnostnem, družbenem in etnološkem kontekstu kulturni in etnični fenomen, in predstavi ljudsko pesništvo v obzorju jezikoslovnih, literarnih, glasbenih, umetnostnih in humanističnih ved.

Narejen je bil načrt raziskave. Pregledani in ovrednoteni so bili ameriški folkloristični članki na temo folklore in bili umeščeni v okvir nekoliko drugačne evropske folkloristične misli (pregled zgodovinskega razvoja in razlik). Pregledan je bil zgodovinski tok etnološke vede in ovrednoten folkloristični tok v njem ali zunaj njega. Pregledana je bila domača in tuja strokovna literatura in narejena analiza nefolklorističnih študij in njihovega pogleda na ljudsko pesništvo. Napisana je bila razprava *Folkloristika in literarna veda ali esej o ločitvi*.

Plesno izročilo na Slovenskem (R. Kunej, M. Ramovš)

Končana je bila raziskava z naslovom *Vplivi folklorizma na slovensko plesno izročilo (na primeru Bele krajine)*, njeni rezultati so objavljeni v magistrskem delu (R. Kunej). Raziskava se je v uvodu posvetila

A. Serec Hodžar

G. Strle

mag. U. Šivic

dr. M. Terseglav

N. Visočnik

mag. R. Vrčon

njenemu predmetu in načinom preučevanja, gradivu in problemom zapisovanja ter opredelitvi plesnega izročila in folklorizma, nato analizirala plesno izročilo Bele krajine, upošteva starost plesov in njihovo tipologijo, in nekatere vplive na nastanek le-tega, ter plesnemu folklorizmu od zametkov do pojavov po 1. svetovni vojni in med obema vojnama. Osrednjo pozornost je posvetila koreološkim transformacijam plesnega izročila, ki so posledice folklorizma. Te so bile ugotovljene tako pri skupinskih (črnomaljsko kolo, metliško kolo, kolanje, nemo kolo, Hruške, jabuke, slive, Lepa Anka, seljančica, Igraj kolo, svatsko kolo, obnovljena in novonastala kola) kot pri parnih plesih (zibensrit, šrotiš, carska kasa, sirota). V okviru te raziskave je bil napisan še referat z naslovom *Identity of dances at the border, a case from Bela krajina region / Identiteta plesa ob meji, na primeru Bele krajine*.

V okviru raziskave plesnega izročila Velike Polane in okolice je bil napisan pregledni članek z naslovom *Plesna dediščina Velike Polane in okolice*, analiza plesnih iger pa je bila podlaga delu *Koreološka in antropološka podoba plesnih iger z izbiranjem na Slovenskem* (M. Ramovš). Sodobna problematika ljudskega plesa na Slovenskem je bila tema referata z naslovom *Volkstanz in Slowenien heute* (R. Kunej).

Stoletnica OSNP – vključevanje slovenske pesemske dediščine v evropski okvir (M. Klobčar, D. Kunej, R. Kunej, G. Strle, U. Šivic)

V okviru projekta je bila pripravljena zgoščenka Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta: *Odmev prvih zapisov*. Začela se je organizacija simpozija z naslovom "Ljudska pesem kot družbeni izziv", ki bo v aprilu potekal v Ljubljani, stekle so tudi priprave (zbiranje fotografskega in drugega gradiva) za razstavo "Ena pesem je poslana", ki bo jeseni v Slovenskem etnografskem muzeju. Nosilka projekta vodi tudi koordinacijo s Volksliedwerk na Dunaju in z drugimi ustreznimi ustanovami v državah, ki so pred sto leti sodelovale v tem velikem mednarodnem projektu. K delu za projekt je sodila tudi izdelava članka *Pričevalnost koledniških pesmi jugovzhodne Gorenjske v zapisih Odbora za nabiranje slovenskih narodnih pesmi* in referata za simpozij na Dunaju, z naslovom *Samopodoba Slovencev v zbiranju ljudskih pesmi / The Self-Image of Slovenians in Collecting Folksongs* (M. Klobčar).

Digitalni arhiv OSNP – podprojekt v sodelovanju z University of Milwaukee Golda Meir Library (G. Strle)

Cilj podprojekta je zavarovati originalno gradivo, omogočiti hitrejši in preprostejši dostop zaposlenim

ter omogočiti dostop tujim strokovnim sodelavcem. Doslej je bilo dokončano skeniranje, urejanje in indeksiranje 265 map zbirke OSNP; izdelane so bile podatkovne baze Digitalnega arhiva OSNP (v sodelovanju z Laboratorijem za grafiko in multimedije, FRI). Ob tem je potekalo ugotavljanje funkcionalnosti, odkrivanje napak in njihovo popravljanje.

Vloga snemalnih aparatov in ostale opreme pri nastajanju prvih zvočnih zbirk (D. Kunej)

Raziskava želi ugotoviti vlogo snemalnih aparatov (fonografov) v času prvih terenskih etnomuzikoloških zvočnih snemanj, njihovo uporabnost pri zbiranju gradiva za zbirko OSNP ter druge zbirke. V sklopu raziskave je potekala tudi priprava zvočnega gradiva za zgoščenko *Odmev prvih zapisov*.

V okviru raziskave nastaja obsežna študija *Optimalno predvajanje, restavriranje in uporaba prvih slovenskih etnomuzikoloških zvočnih zapisov*. Doslej so bili zbrani in pregledani številni viri in literatura o začetnih etnomuzikoloških zvočnih snemanjih pri nas in v tujini, ki bodo služili predvsem kot teoretično izhodišče raziskave. Pregledan je bil celotni dokumentarni arhiv OSNP v GNI ter vse dokumentarno gradivo Slovenskega etnografskega muzeja, da bi odkrili morebitne podatke o zvočnih snemanjih in delovanju OSNP. Pregledani so bili stari zvočni nosilci, ki jih hrani glasbena zbirka Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Hkrati je potekal tudi študij literature in virov o terenskih snemalnih aparatih in snemalnih postopkih v času prvih zvočnih snemanj nasploh. Del spoznanj je bil predstavljen v referatu *The phonograph has arrived. History of the wax cylinder sound collection from Bela krajina / Fonografje dospel. Zgodovina zbirke voščenenih valjev iz Bele krajine* na mednarodnem simpoziju na Dunaju.

Delo z zvočnimi zbirkami (D. Kunej)

Nadaljevalo se je testiranje in optimiziranje nove avdiografske postaje ter njeno prilagajanje na obstoječo opremo v zvočnem studiu GNI. S pomočjo nove opreme je bilo obdelano in restavrirano tudi celotno zvočno gradivo za zgoščenko *Odmev prvih zapisov* ter pripravljena zvočna matrica zanjo. Prav tako je bilo pripravljeno in obdelano tudi zvočno gradivo iz arhiva GNI, ki so ga potrebovali sodelavci za predavanja, referate ter druge javne predstavitve.

Na podlagi dogovora s Slovenskim gledališkim muzejem sta se nadaljevala zaščita in presnemavanje njihove zvočne zbirke magnetofonskih trakov. Drugo delo je bilo osredotočeno predvsem na pregled tistega dela zbirke, ki še ni bil presnet in arhiviran ter na preučevanje arhiviranja te zbirke s pomočjo

nove avdiografske postaje. Nadaljevala se je tudi strokovna in tehnična pomoč pri popisu, poslušanju in shranjevanju različnih zvočnih nosilcev iz SGM. Za razstavo o Jožetu Pengovu je bil presnet in restavriran magnetofonski trak Lutkovnega gledališča Ljubljana s posnetkom predstave Sinja ptica iz leta 1964.

Nadaljevala se je obsežna raziskava o občutljivosti nosilcev CD-R na svetlobo in sončne žarke, ki poteka že nekaj let. Dosedanji rezultati so bili v letu 2004 večkrat javno predstavljeni, med drugim tudi v članku *Vpliv svetlobe na obstojnost CD-R-nosilcev*.

V sklopu objavljanja in izdajanja gradiva zvočnega arhiva GNI je izšla prej navedena zgoščenka iz serije Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta. Pregledana je bila tudi pisna dokumentacija in narejen popis zvočnega gradiva (R. Kunej, M. Ramovš) za zgoščenko *Slovenski ljudski plesi – Bela krajina*, ki bo predvidoma izšla leta 2005. Pripravljeno in presneto je bilo zvočno gradivo iz arhiva GNI za objavo na zgoščenki *Slovenska ljudska glasba*, ki je priloga reviji *Glasba v šoli*, ter na zgoščenki, ki jo je pripravil Anton Gričnik k svoji knjižni publikaciji o Juriju Vodovniku.

Terensko delo

Sodelavci (D. Kunej, R. Kunej, U. Šivic, M. Ramovš) so imeli 32 terenskih snemanj. Posneli so 420 zvočnih enot pesemskih in instrumentalnih melodij ter deset ur različnih etnomuzikoloških in drugih etnoloških podatkov. Terenske raziskave so dokumentirali s fotografijami (175) in videoposnetki (95 minut). Za ugotavljanje sedanjega življenja ljudskih pesmi, glasbe in plesa ter sprememb, ki jih prinaša folklorizem, so spremljali različne prireditve, na katerih so nastopali pevci, godci ter folklorno-plesne skupine, ki gojijo dediščino domačih krajev, in bili večkrat tudi strokovni ocenjevalci teh prireditev. Raziskovalno delo je potekalo v naslednjih krajih: Arnače, Brestanica, Črnomelj, Golte, Koper, Kupčinja Vrh pri Stopercah, Laško, Ljubljana, Lormanje pri Lenartu, Ložnica, Mozirje, Paška vas, Podgora pri Šmartnem ob Paki, Podlehnik, Rečica, Sevnica, Silova, Spodnja Polskava, Stoperce pri Lenartu, Sv. Trojica pri Lenartu, Velenje, Velika Dolina, Vitomerci in Zgornji Leskovec.

Multimedijska predstavitev slovenske kulturne dediščine: študija uporabnikov

Nosilka ciljnega raziskovalnega projekta: M. Golež Kaučič.

Cilj študije je izgradnja multimedijskih aplikacij ter optimizacija poizvedovalnega vmesnika, ki bo vključeval tudi iskanje in možnosti predvajanja digitaliziranih zvočnih posnetkov z zgodovinskih zvočnih nosilcev; vključevanje v mednarodne znanstvenoraziskovalne projekte ter reševanje tehnoloških vprašanj ter vprašanj uporabnikov v smeri in s ciljem skupne infrastrukture, kot je predvideno v programu EU na področju kulturne dediščine.

V prvi fazi izpeljave projekta je bil poudarek predvsem na zbiranju podatkov od primarnih uporabnikov, predvsem znanstvenikov in raziskovalcev s področja folkloristike in etnologije, z željo poiskati rešitve, ki bi v čim večji meri ustrezale tema področjema znanosti in tistim metodam zbiranja gradiva, ki jih zaradi svoje specifičnosti zahteva ljudska duhovna kultura. Študija je tako temeljila na profiliranju uporabnikov z namenom, da specifikacija poizvedovalnega vmesnika ustreza potrebam znanstvenoraziskovalnega dela in omogoča integracijo v virtualne svetove kulturnih dediščin EU. Dobljeni rezultati, poleg že zbranih, tvorijo podlago za testni podatkovni model in izgradnjo podatkovne baze ter vmesnika za vnašanje in iskanje po rokopisnih zbirkah in terenskih zapisnikih Glasbenonarodopisnega inštituta, posledično pa bodo v pomoč tudi pri izgradnji uporabniških vmesnikov načrtovanih multimedijskih aplikacij.

Delo je bilo omejeno na znanstvenike in raziskovalce Glasbenonarodopisnega inštituta, kjer je bilo opravljenih 36 anketiranj v treh sklopih (skupaj 108), in druge inštitute sorodnih znanstvenoraziskovalnih področij na ZRC SAZU. Glavni namen tega dela študije je bil pridobiti ustrezne podatke, ki bi omogočili izgradnjo podatkovnega modela tako za rokopisne zbirke slovenskih ljudskih pesmi kot tudi za terenske zapisnike in informatorje. Dobljeni rezultati so bili osnova za izgradnjo podatkovne baze za rokopise slovenskih ljudskih pesmi arhiva GNI in terenske zapisnike ter specifikacije vmesnika za vnašanje podatkov v bazo, upoštevajoč metode zbiranja podatkov (predvsem na terenu), ki so jih uporabljali znanstveniki in raziskovalci pri preučevanju ljudske duhovne kulture (G. Strle).

Vojna in vojaki v slovenski ljudski pesmi

Nosilka ciljnega raziskovalnega podprojekta: M. Golež Kaučič.

Podprojekt sodi v sklop ciljnega raziskovalnega projekta *Slovenska vojska: Kratka zgodovina – dolga tradicija!*? (vodja projekta doc. dr. Petra Svobljak). Doslej je bil izdelan vsebinski predlog, ki predstavlja

vlogo vojne v slovenski ljudski pesmi in kako so jo doživljali slovenski vojaki. Začela se je priprava besedila za poglavje v nastajajoči monografiji. Narejen je bil načrt za zgoščenko, ki bo priložena knjigi in kot posebna zvočna publikacija.

EPOCH Network of Excellence: Excellence in Processing Open Cultural Heritage (Digitalizacija kulturne dediščine)

Mednarodni raziskovalni projekt

Glasbenonarodopisni inštitut je eden od partnerjev v tej evropski Mreži odličnosti. EPOCH deluje v okviru FP6 in združuje več kot 100 univerz, raziskovalnih centrov in drugih institucij EU, in sicer z namenom, da se določijo potrebe pri uporabi postopkov in novih tehnologij na področju predstavitve kulturne dediščine. Namen EPOCH-a je tudi izboljšati, razviti in pospešiti uporabo primernih IT-orodij za potrebe strokovnjakov na različnih področjih kulturne dediščine, uskladiti in izboljšati sodelovanje različnih skupnosti, predvsem na področju virtualne predstavitve kulturne dediščine, in koordinirati nadaljnje sodelovanje.

Vsebina prvega delovnega paketa se je nanašala predvsem na določitev potreb teh področij in izdelavo kakovostnega načrta, ki bo v največji meri ustrezal skupnostim kulturne dediščine, vključno z izobraževanjem in izmenjavo izkušenj. Delavnice, v katerih je sodeloval G. Strle, so se osredotočile na predstavitev standardov, predvsem predlaganega ISO-standarda CIDOC CRM. Njegov namen je semantična integracija informacij s področij kulturne dediščine s knjižničnimi, arhivskimi in drugimi informacijami.

Organizacijska enota Kulturna dediščina

Nekateri sodelavci Glasbenonarodopisnega inštituta (D. Kunej, M. Marty, U. Šivic, R. Vrčon) so bili vključeni v Infrastrukturno skupino ZRC SAZU *Naravna in kulturna dediščina* oziroma v njeno organizacijsko enoto *Kulturna dediščina*, kjer so opravljali tako imenovano tehnično in strokovno podporo pri programu in projektih GNI.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- M. Golež Kaučič je napisala vsebinski predlog za podprojekt *Vojna in vojaki v slovenski ljudski pesmi*, pripravila predstavitev svojega dela

za film o slovenskih znanstvenikih ob vstopu Slovenije v EU in besedilo za scenarij in praznovanje 70-letnice GNI ZRC SAZU. Sestavila je t. i. opis predmeta, z vsa literaturo, za podiplomski študij "Primerjalni študij idej in kultur" v okviru modula Slovenske študije, in sicer za predmet *Ljudska in umetna pesem – folkloristični in medbesedilni vidiki*, ki se je začel izvajati novembra 2004. Koordinirala je tudi celoten potek študija v okviru modula Slovenske študije. Je članica uredniškega odbora zbornika ISN in GNI *Traditiones*, članica senata Šole za študij idej in kultur (Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU), podpredsednica Mednarodne komisije za raziskovanje balad: Kommission für Volksdichtung, članica predsedstva Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) in članica personalnega jedra za polje Etnologija.

- M. Klobčar je članica uredniškega odbora zbornika ISN in GNI *Traditiones*, urednica zbirke *Folkloristika* in članica Komisije za pripravo stoletnice smrti Gašperja Križnika. Martini Piko z Narodopisnega inštituta "Urban Jarnik" v Celovcu je z nasveti in strokovnim gradivom pomagala pri pripravi razstave o pastirskih rogovih.
- D. Kunej je nudil dr. M. Stanonik z ISN strokovno pomoč in ji dajal napotke pri urejanju posnetega zvočnega gradiva, ki je bilo izročeno v hrambo v zvočni arhiv GNI. Za različne uporabnike je presnel zvočno gradivo iz arhiva GNI (15 uporabnikov, presnetega okoli 145 enot gradiva v skupnem trajanju okoli 8 ur 30 min.). Pripravil mednarodni EU-projekt v sodelovanju z zbiralci: *Gramofonske plošče z 78 obrati iz evropskega kulturnega prostora*, ki ga je razpisal Grundvig 2, Socrates (GNI soorganizator projekta). V sodelovanju z M. Golež Kaučič je pripravil v okviru razpisa Cultura 2000 mednarodni EU-projekt: *Preservation and On-line Fruition of the Audio Documents from the European Archives of Ethnic Music* (GNI soorganizator projekta). Sodeloval je (skupaj z M. Golež Kaučič in G. Strletom) pri pripravi vsebinskega poteka skupnega mednarodnega EU-projekta: *Recorded Heritage of European Music Institutions (Development of common cataloguing methodologies for the improvement, protection and accessibility of audio-video archives* na razpisu CADSES INTERREG III B (GNI je partner pri projektu). Je tajnik Tehničnega komiteja pri IASA (Technical Committee, International Association of Sound and Audiovisual Archives), član diskusijske skupine

- za zaščito zvočnih posnetkov (“discussion of topics related to the preservation of audio recordings”) v okviru Združenja za posnete zvočne zbirke (ARSC – Association for Recorded Sound Collections) in diskusijske skupine za vprašanje avdiovizualnih nosilcev (“AV Media Matters”), ki s pomočjo medmrežne povezave združuje strokovnjake različnih AV-področij s celega sveta. Je tudi član Slovenskega društva za akustiko (SDA), Društva restavratorjev Slovenije (DRS), Strokovno-programske komisije za folklorno dejavnost pri Skladu RS za ljubiteljske dejavnosti in član Izpitne komisije za podelitev naziva Izprašani vodja folklorne skupine pri JSKD.
- R. Kunej je 22. 6. uspešno zagovarjala magistrsko delo in s tem zaključila magistrski študij etnologije in kulturne antropologije ter si pridobila naziv *magistrica znanosti s področja folkloristike*.
  - M. Marty je za *Slovenski etnološki leksikon* napisala 79 novih gesel ter bibliografsko dopolnila že izdelana etnomuzikološka gesla.
  - M. Ramovš je bil somentor mladi raziskovalki R. Kunej pri izdelavi magistrske naloge in pomagal sodelavcem pri iskanju pesemskega gradiva in fotodokumentacije za njihove projekte. Je član Mednarodnega uredniškega sveta zbornika ISN in GNI *Traditiones*, Ekspertne skupine za folklorno dejavnost pri Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti in Izpitne komisije za pridobitev naziva Izprašani vodja folklorne skupine.
  - G. Strle se je od 15. 4. do 17. 4. udeležil srečanja partnerjev mednarodnega projekta EPOCH Network of Excellence (FP6) v Pratu v Italiji, od 7. 10. do 10. 10. pa VAST 2004 (konference in delavnice partnerjev EPOCH) v Bruslju - Oudenaarde, Belgija.
  - U. Šivic je v okviru informatizacije zbirk nadaljevala katalogiziranje tekočega zvočnega in fotografskega gradiva. Kot somentorica skupine za ljudsko glasbo in ples se je udeležila *Raziskovalnega tabora Šentilj pri Velenju 2004* (15.–20. 8.), kjer so skupaj opravili 9 terenskih obiskov in posneli 60 zvočnih enot. Bila je organizatorica prireditve z ljudskimi pevci “Zajuckaj in zapoj”, z naslovom “Bi rad še zajuckal, še rajši zapel (Načini petja na Slovenskem)”, ki je bila 10. 9. v Atriju ZRC SAZU. Za prireditev je napisala tudi strokovno spremno besedilo. Je članica uredništva revije *Naši zbori*, članica Upravnega odbora Slovenskega muzikološkega društva in Strokovne komisije za ljudsko glasbo pri Slovenskem glasbenoinformacijskem centru. Opravila je tudi zaključno uredniško delo za zgibanko ob 70–letnici GNI ZRC SAZU.
  - M. Terseglav je za študijski modul Etnološke študije Univerze v Kopru naredil načrt in napisal utemeljitev predmetnika Ljudska duhovna kultura. Bil je recenzent knjig *Otroška pesmarica. Slovenske ljudske pesmi 1* (MK, Ljubljana, 2004) in *Radi jih pojemo* (MK, Ljubljana 2004) ter glasbenega projekta *Srčna moč*, katerega avtorja sta bila Ljoba Jenče in Cesar Diego Diez. Je član uredniškega zbornika ISN in GNI *Traditiones*, uredniškega odbora za zbirko *Knjižnica Glasnika SED* v Ljubljani, Mednarodnega uredniškega odbora revije *Narodna umjetnost* v Zagrebu, Komisije za Štrekljeve nagrade ter IOF (International Organisation of Folklore) na Dunaju.
  - Sodelavci Glasbenonarodopisnega inštituta so gradivo in nasvete posredovali vsem, ki so to potrebovali za znanstveno, pedagoško, kulturno-prosvetno ali umetniško delo. Pri slednjih dveh so tudi sami aktivno sodelovali (D. Kunej, R. Kunej, M. Marty, M. Ramovš, U. Šivic).
  - V letu 2004 je Glasbenonarodopisni inštitut praznoval 70–letnico svojega obstoja. Jubileju je posvečen zbornik *Traditiones 33/2*, ob tej priložnosti sta izšli zgoščenka *Odmev prvih zapisov* in zgibanka z najpomembnejšimi podatki o inštitutu in njegovih sodelavcih (ur. M. Terseglav in U. Šivic). 21. 10. je bila v dvorani SAZU proslava, na kateri so bili slavnostni govorniki predsednik SAZU akademik prof. dr. Boštjan Žekš, direktor ZRC SAZU prof. dr. Oto Luthar in predstojnica inštituta doc. dr. Marjetka Golež Kaučič, v kratkem kulturnem programu, ki je bil spremljan z multimedijsko predstavitevjo inštituta, so sodelovali Bogdana Herman, Hrušiški fantje, trio Kurja koža in pevke iz Podmelca. Po končani proslavi je bila v avli zgradbe na Novem trgu 5 otvoritev jubilejne razstave z naslovom *Od neandertalske piščali do Glasbenonarodopisnega inštituta*, ki sta jo stripovsko zasnovali in izvedli dr. Marija Klobčar in njena hči Monika. M. Klobčar je imela ob otvoritvi tudi uvodno besedo. Istega dne zvečer je bil v dvorani Slovenske filharmonije slavnostni koncert, ki ga je organizirala in vsebinsko zasnovala mag. Urša Šivic. Na njem je Simfonični orkester RTV Ljubljana izvedel skladbe na ljudsko temo, in sicer skladateljev Julijana Strajnarja, Jakoba Ježa, Pavla Šivica, Alda Kumarja, Janija Goloba, Pavla Merkuja in Uroša Kreka.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Inštitutska knjižnica (3816 enot) je priročna, predvsem za potrebe sodelavcev, in urejena po petih vsebinskih področjih (slovenske zbirke, tuje zbirke, domača strokovna literatura, tuja strokovna literatura, priročniki in dopolnilna ter primerjalna literatura) s katalogi za vsako posebej (avtorski in stvarni). Za knjižnico je zadolžen G. Strle. V letu 2004 je bilo za knjižnico pridobljenih 185 enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 33/1, 2 (2004). Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Glavna urednika J. Fikfak in I. Slavec Gradišnik, za 2. številko tudi M. Terseglav.
- *Odmev prvih zapisov / The Echo of the First Recordings*. Zgoščenka iz zbirke Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta. Avtorji zgoščenke, ki so pripravili izbor zvočnega gradiva iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta: dr. Marija Klobčar, mag. Drago Kunej, Mirko Ramovš in mag. Urša Šivic. Spremnna beseda: dr. Marija Klobčar. Izbor ilustrativnega gradiva: dr. Marija Klobčar, Mirko Ramovš in mag. Urša Šivic. Priprava in zvočna obdelava izbranega gradiva: mag. Drago Kunej. Uredili: dr. Marija Klobčar, mag. Drago Kunej in mag. Urša Šivic. Izdal in založil Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Phonogrammarchiv pri Österreichische Akademie der Wissenschaften na Dunaju, Avstrija.
- Institut für Volksmusikforschung na Dunaju, Avstrija.
- Österreichisches Volksliedwerk na Dunaju, Avstrija.
- Steirisches Volksliedwerk v Gradcu, Avstrija.
- Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Avstrija.
- Slovenski narodopisni inštitut "Urban Jarnik" v Celovcu.
- Institut ruskoj literaturi "Puškinski dom" v Sankt Peterburgu, Rusija.
- Etnologický ústav Akademie věd ČR v Pragi, Češka.

- Ustav hudobnej vedy SAV v Bratislavi, Slovaška.
- Instytut Sztuki PAN v Varšavi, Poljska.
- Institut za etnologiju i folkloristiku v Zagrebu, Hrvaška.
- Ethnographical Institute of Hungarian Academy of Sciences ter Akademiai Kisebbségkutató Muehely v Budimpešti, Madžarska.
- Golda Meir Library, Milwaukee/Wisconsin, ZDA.
- University of Brighton, Velika Britanija.
- Mednarodno združenje tonskih mojstrov (AES).
- Mednarodno združenje zvočnih arhivov (IASA).
- Mednarodno združenje za posnete zvočne zbirke (ARSC).

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Ignazio Macchiarella, muzikolog, Univerza v Bologni, Italija, 3. 2.: predstavitev zvočnega arhiva GNI, načina arhiviranja, sistemiziranja in ohranjanja zvočnega gradiva.
- Študentje etnologije in kulturne antropologije s predavateljem dr. Jožetom Hudalesom, 19. 4.: predstavitev zvočnega arhiva GNI ter načina arhiviranja, sistemiziranja in ohranjanja zvočnega gradiva.
- Dr. Luisa Del Guidice, direktorica Inštituta za italijansko ljudsko izročilo v Los Angelesu, ZDA, 20.–22. 4.: ogled inštituta in njegovega delovanja; kot gostja GNI je imela tri predavanja, in sicer enega na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (*Zdravljenje pajkovega "pika": Ljudska preporodna glasba in fenomen "tarantizma" v Solentu/Apulija*), enega v okviru Historičnega seminarja v Mali dvorani ZRC SAZU (*Praznik "pogrnjenih miz" na dan sv. Jožefa, 19. marca*) in enega v okviru Glasbenonarodopisnega inštituta (*"Il Paese di Cuccagna" in druge gastronomske utopije*).
- Ivo Svetina, direktor Gledališkega muzeja, in Mojca Kreft, 3. 5.: pogovor o nadaljnjem sodelovanju pri projektu Zaščita zvočnega gradiva SGM.
- Študentje etnologije in kulturne antropologije z vodjem asistentom mag. Jakom Repičem, 20. 5.: predstavitev zvočnega arhiva GNI in načina arhiviranja, sistemiziranja in ohranjanja zvočnega gradiva.

- Marjan Loboda iz Lutkovnega gledališča Ljubljana, 26. 4.: pogovor in dogovor o restavriranju magnetofonskega traku s posnetkom predstave Sinja ptica.
  - Kristijan Ukmar in Gašper Loborec iz ljubljanske Opere, 11. 6.: pogovor o restavriranju in zaščiti magnetofonskih trakov in drugega zvočnega gradiva ter o morebitnem sodelovanju pri zaščiti njihovega zvočnega gradiva.
  - Prof. dr. Egil Bakka, profesor na Det historisk-filosofske fakultet ter direktor Institutt for musikk, Musikkvitenskap, Trondheim, Norveška, 15. 6.: seznanitev z etnokoreološkim delom na inštitutu in raziskavami te vrste v Sloveniji.
  - Joe Valenčič, kustos zbirk v The National Cleveland Style Polka Hall of Fame, Cleveland, ZDA, 30. 11. in 9. 12.: pogovor o restavriranju, konzerviranju in arhiviranju zvočnih posnetkov ter o morebitnem sodelovanju GNI pri zaščiti njihovega zvočnega gradiva.
  - Študentje etnologije in kulturne antropologije z voditeljico asistentko Katarino Juvančič, 10. 12.: predstavitev zvočnega arhiva GNI ter načina arhiviranja, sistemiziranja in ohranjanja zvočnega gradiva.
  - Akademik prof. dr. Pavle Merku iz Trsta in Bruno Rossi, glasbeni založnik iz Vidma (Udin), Italija, 14. 12.: pogovor v zvezi s ponatisom Merkujeve knjige *Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji* in pripravo zgoščenke s posnetki pesemskega gradiva RTV RAI, ki jih hrani GNI.
  - Študentje etnologije in kulturne antropologije, ki pod mentorstvom Katarine Juvančič pripravljajo raziskovalno nalogo o uspavankah, 16. 12.: pogovor o zvočnem in pisnem gradivu v arhivu GNI ter napotki za raziskovanje in popis uspavank v gradivu GNI.
  - Dr. Dietrich Schüller, direktor Phonogrammarchiva ÖAW z Dunaja in Federico Milanese s sodelavcem, oba iz Padova Ricerche, Italija, 30. 12.: priprava vsebine skupnega mednarodnega projekta: Recorded Heritage of European Institutions (Development of common cataloguing methodologies for the improvement, protection and accessibility of audio-video archives); v okviru CADSES INTERREG III B (GNI je partner pri projektu).
- primeru Bele krajine*), Univerza v Ljubljani, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, 22. 6. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjetka Golež Kaučič

- *Ljudsko in umetno – dva obraza ustvarjalnosti* (avtorska predstavitev knjige). Radijska oddaja Slovinci Slovenca vabi, Radio Ognjišče, 17. 1.
- *Slovenska ljudska pesemska kultura na prepihu vplivov, dotikanj in opozicij vzhoda, zahoda, juga in severa / Slovene Folk Song at the Crossroads of Influences, Contacts and Oppositions of the East, West, North and South*. Referat na 8. mednarodnem simpoziju SIEF (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore): "Among Others – Encounters and Conflicts in European and Mediterranean Societies", Marseille/Francija, 26.–30. 4.
- *Glavne smernice varovanja slovenske ljudske duhovne kulture na primeru glasbenonarodopisnih zbirk GNI in ugotavljanje njihove ogroženosti in njihovega oživljanja*. Prispevek na okrogli mizi z naslovom "Nesnovna/neoprejemljiva/neopredmetena kulturna dediščina" v Slovenskem etnografskem muzeju, Ljubljana, 18. 5.
- *Slovenske ljudske pesmi (SLP) – sodobni znanstveni korpus*. Referat na znanstvenem posvetu "Znanstvenokritične izdaje v elektronskem mediju", Ljubljana, 2. 6.
- *Desetnica: iz pravljice v sodobno / "The Tenth Daughter": From a Fairy Tale to Contemporary Literature*. Referat na 34. mednarodnem simpoziju raziskovalcev balad, Riga, Latvija, 19.–24. 7.
- *Ob 70-letnici Glasbenonarodopisnega inštituta – predstavitev njegove dejavnosti in osebnega dela za slovensko ljudsko pesem*. Radijska oddaja v okviru 3. programa ARS, Radio Slovenija, 18. 10.
- *Zbirka OSNP: Temelj za sodobno znanstvenokritično izdajo pesmi / The OSNP Collection: a Basis for Modern Critical Editions of Slovenian Folk Songs*. Referat na mednarodnem posvetovanju "Kulturelles Erbe: bewahren, vermitteln und entdecken", Dunaj, Avstrija, 4.–6. 11.
- *Odmev prvih zapisov*. Uvodna predstavitev zgoščenke iz serije Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta na tiskovni konferenci v dvorani Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta ZRC SAZU, Ljubljana, 24. 11.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Rebeka Kranjec

Vplivi folklorizma na slovensko plesno izročilo (na

Marija Klobčar

- *Balada o morilcu deklet na Francoskem – pripoved o potovanju vznemirljivih zgodb ali pripoved o potovanju ljudi / A Slovene ballad about a killer of young women in France a tale about a journey of exciting stories or a tale about a journey of people?* Referat na 8. mednarodnem simpoziju SIEF (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore): "Among Others – Encounters and Conflicts in European and Mediterranean Societies", Marseille, Francija, 26.–30. 4.
- *Samopodoba Slovencev v zbiranju ljudskih pesmi / The Self-Image of Slovenians in Collecting Folksongs.* Referat na mednarodnem posvetovanju "Kulturelles Erbe: bewahren, vermitteln und entdecken", Dunaj, Avstrija, 4.–6. 11.
- *Odmev prvih zapisov.* Predstavitev vsebinskega in uredniškega dela pri pripravi zgoščenke iz serije Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta na tiskovni konferenci in dvorani Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta ZRC SAZU, Ljubljana, 24. 11.
- *Odsev resničnosti v Križnikovih zapisih ljudskih pesmi.* Referat na posvetovanju o Gašperju Križniku, Kamnik, 24.–26. 11.

Drago Kunej

- *Izvajanje slovenske ljudske instrumentalne glasbe.* Predavanje s praktičnim delom na seminarski delavnici JSKD "Folkorni tabor za odrasle folklorne skupine", Kranj, 30. 1.–1. 2.
- *Predstavitev trstenk in njihovega delovanja.* TV-oddaja Vsakdanjik in praznik, 1. program TV Slovenija, 14. 3.
- *Izvajanje instrumentalne glasbe v folklornih skupinah.* Predavanje s praktičnim delom na seminarski delavnici JSKD, Ljubljana, 20. 3.
- *Zaščita in ohranjanje zvočnega gradiva.* Predavanje na "Seminarju za delavce, ki delajo z dokumentarnim gradivom" v organizaciji Arhiva Slovenije, Ljubljana, 1. 4.
- *Preprosta ljudska glasbila.* Kratka teoretična in praktična predstavitev slovenskih ljudskih glasbil ob otvoritvi razstave slovenskih ljudskih in drugih glasbil v Budnarjevi hiši, Zgornje Palovče, 18. 4.
- *Problemi nabiranja, dokumentiranja, zaščite in uporabe zvočnega gradiva.* Predavanje na Okrogli mizi z naslovom "Nesnovna/neoprememljiva/neopredmetena kulturna dediščina" v Slovenskem etnografskem muzeju, Ljubljana, 18. 5.
- *Kratka predstavitev slovenske ljudske glasbe in*

glasbil. TV-oddaja Štafeta mladosti, 1. program TV Slovenija, 20. 5.

- *Varovanje arhivskega gradiva na CD-R-nosilcih, njegove prednosti in slabosti.* Predavanje na "Seminarju za delavce, ki delajo z dokumentarnim gradivom v Kliničnem centru Ljubljana" v organizaciji Arhiva Slovenije, Ljubljana, 3. 6.
- *Problematika zaščite zvočnega gradiva.* Predavanje na "Strokovni predstavitvi konservatorskih delavnic" v organizaciji Društva restavradorjev Slovenije, Narodnega muzeja Slovenije in Skupnosti muzejev, Ljubljana, 21. 9.
- *Problematika zaščite zvočnega gradiva.* Predavanje za širšo javnost na "Strokovni predstavitvi konservatorskih delavnic" v organizaciji Društva restavradorjev Slovenije, Narodnega muzeja Slovenije in Skupnosti muzejev, Ljubljana, 22. 9.
- *Fonografje dospel. Zgodovina zbirke voščeniš valjev iz Bele krajine / The phonograph has arrived. History of the wax cylinder sound collection from Bela krajina.* Referat na mednarodnem posvetovanju "Kulturelles Erbe: bewahren, vermitteln und entdecken", Dunaj, Avstrija, 4.–6. 11.
- *Odmev prvih zapisov.* Predstavitev avtorskega in uredniškega dela pri pripravi in nastajanju zgoščenke iz serije Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta na tiskovni konferenci v dvorani Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta ZRC SAZU, Ljubljana, 24. 11.
- *Slovenska ljudska vokalna glasba.* Predavanje na začetnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 11. 12.

Rebeka Kunej

- *Ljudski ples v Sloveniji danes / Volkstanz in Slowenien heute.* Referat na mednarodnem simpoziju "Volkstanz in der Moderne – ein Widerspruch?", Bad Gleichenberg, Avstrija, 11. 6.
- *Identiteta plesa ob meji, na primeru Bele krajine / Identity of dances at the border, a case from Bela krajina region.* Referat na 23. mednarodnem simpoziju ICTM študijske skupine za etnokoreologijo "The silence of dance: Visible and invisible dance, Crossing identity boundaries", Monghidoro, Italija, 11.–18. 7.

Maša Marty

Otroška pesmarica, 1 (Založba Mladinska knjiga). Predstavitev *Otroške pesmarice* in uredniškega odbora na tiskovni konferenci v Mali dvorani ZRC SAZU, 18. 6.

Mirko Ramovš

- *Slovenski ljudski plesi, primerni za otroke*. Predavanje s praktičnim delom za vzgojiteljice vzgojnovarstvenih ustanov občine Grosuplje, Grosuplje, 8. 1.
- *Iz prazgodovine v sedanjost*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 21. 1.
- *Slovenski ljudski plesi*. Predavanje s praktičnim delom za študente Fakultete za šport, Ljubljana, 13. 2. in 20. 2.
- *Ples in maska*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 25. 2.
- *Praznovanje pomladi*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 31. 3.
- *Ljudski plesi Velike Polane in okolice*. Predavanje s praktičnim delom na seminarju JSKD (Območna izpostava Lendava) za člane folklornih skupin iz Velike Polane in Hotize, Velika Polana, 24. 4.
- *Le zber si ga ...* Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 28. 4.
- *Dosedanje etnokoreološko raziskovanje v Režiji, Kanalski dolini in Nadiških dolinah ter načrti za prihodnost / Stato attuale delle ricerche etnocoreologiche in Resia, Val Canale e Valli del Natisone; progetti per il futuro*. Referat na posvetovanju "Slavia dilecta – Ricerche linguistiche ed etno-antropologiche tra Friuli e Slovenia", Videm (Udine), 7.5.
- *Ljubezen v slovenskem ljudskem plesu*. – Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 26. 5.
- *Sedem korakov*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 30. 6.
- *Po sledih mazurke kot slovenskega ljudskega plesa*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 28. 7.
- *Romarski vrtec*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 25. 8.
- *Vleci, vleci, dreto ...* Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 29. 9.
- *Oris slovenskega ljudskega plesa – Folklorizem – Vloga ljudskega plesa – Postavljanje ljudskega plesa na oder*. Predavanja s praktičnim delom na začetnem seminarju JSKD za vodje odraslih in otroških folklornih skupin, Ljubljana, 16.–17. 10.
- *Slovenski ljudski plesi Dolenjske*. Predavanja na nadaljevalnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Novo mesto, 22.–24. 10.
- *Polka je ukazana*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 27. 10.

- *Ljudski plesi Prekrije in Razkrižja*. Predavanje s praktičnim delom na seminarju JSKD (Območna izpostava Ljutomer) za vodje folklornih skupin Prekrije in Prekmurja, Razkrižje, 6. 11.
- *Slovenski ljudski plesi*. Predavanje s praktičnim delom na začetnem seminarju JSKD za vodje odraslih in otroških folklornih skupin, Ljubljana, 21. 11.
- *Peljal jo bom na plesišče, / tam, kjer valčke plešejo*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 24. 11.
- *Slovenski ljudski plesi*. Predavanje s praktičnim delom na začetnem seminarju JSKD za vodje odraslih in otroških folklornih skupin, Ljubljana, 11.–12. 12.
- *Ples na anževo*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 29. 12.

Urša Šivic

- *Slovenske zimske kolednice*. Predstavitev zgoščenke v radijski oddaji 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 7. 1.
- *Svečnica*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 11. 2.
- *Žensko petje*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 3. 3.
- *Ponarodele pesmi*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 31. 3.
- *Florjanovo*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 5. 5.
- *Godovanje*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 1. 6.
- *Otroška pesmarica, 1 (Založba Mladinska knjiga)*. Predstavitev *Otroške pesmarice* in uredniškega deleža na tiskovni konferenci v Mali dvorani ZRC SAZU, 18. 6.
- *Otroška pesmarica*. Predstavitev knjige v radijski oddaji 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 1. 7.
- *Marijine pesmi*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 4. 8.
- *Zajuckaj in zapoj*. Predstavitev koncerta v radijski oddaji 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 6. 10.
- *70-letnica Glasbenonarodopisnega inštituta*. Nedeljska portretna oddaja na 3. programu ARS, Radio Slovenija, 10. 10.
- *Martinovo*. Radijska oddaja 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija 17. 11.
- *Odmev prvih zapisov*. Predstavitev avtorskega in uredniškega dela pri pripravi in nastajanju zgoščenke iz serije Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta na tiskovni konferenci v dvorani

Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta ZRC SAZU, Ljubljana, 24. 11.

- *Odmev prvih zapisov*. Predstavitev zgoščenke v radijski oddaji 3. programa ARS Glasbeno kukalo, Radio Slovenija, 8. 12.

Marko Terseglav

- *Najstarejše slovenske pesmarice*. Predavanje v knjigarni Vale Novak, Ljubljana, 23. 1.
- *Otroška pesmarica*, 1 (Založba Mladinska knjiga). Sopedstavitev *Otroške pesmarice* na tiskovni konferenci v Mali dvorani ZRC SAZU, 18. 6.
- *Ljudska pesem v osnovni šoli*. Predavanje za učitelje osnovnih šol, Murska Sobota, 27. 10.
- *Slovenske božične pesmi*. Predstavitev v radijski oddaji programa Vala 202, Radio Slovenija, 23. 12.

PEDAGOŠKO DELO

Marjetka Golež Kaučič

Ljudska in umetna pesem – folkloristični in medbesedilni vidiki. Predavanja in seminarsko delo v

okviru podiplomskega študija Primerjalni študij kultur in idej, modul Slovenske študije, ZRC SAZU in Politehnika v Novi Gorici.

Ljudska pesem in sodobna poezija. Predmet individualnega podiplomskega programa Andreje Urbas Žižek na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Marko Terseglav

Uvod v folkloristiko. Predavanja za redne in izredne študente na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (2 uri tedensko za redne in 30 ur letno za izredne študente).

MENTORSTVO

Marjetka Golež Kaučič je bila mentorica mladi-ma raziskovalkama magistrandki Rebeki Kunej in Marjeti Stres ter doktorandki Urši Šivic.

Marko Terseglav je bil mentor magistrandkama Branki Lazar in Maši Marty.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. Rošlin in Verjanko : transformacija ljudske balade v sodobna prozna besedila. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 93-115.

KLOBČAR, Marija. Kamničani v Steletovih zapisih ljudskih pesmi : Slovenci in velika avstrijska akcija zbiranja ljudskih pesmi. *Kamniški zb.*, 2004, 17, str. 17-30, ilustr.

KUNEJ, Drago. The use of CD-Rs for archival storage and preservation : vulnerability of CD-Rs based on the susceptibility to sunlight experiment. *IASA j.*, 2004, no. 21, str. 65-80.

KUNEJ, Drago. Vpliv svetlobe na obstojnost CD-R nosilcev. *Arhivi*, 2004, let. 27, št. 1, str. 83-92, graf. prikazi.

RAMOVŠ, Mirko. Koreološka in antropološka podoba plesnih iger z zbiranjem soplesalca na Slovenskem. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 161-180, ilustr.

Pregledni znanstveni članek

KLOBČAR, Marija. Pričevalnost koledniških pesmi jugovzhodne Gorenjske v zapisih Odbora za nabiranje slovenskih narodnih pesmi. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 117-134, ilustr.

KUNEJ, Drago. Problematika zaščite magnetofonskih zvočnih zbirk v raziskovalnih zvočnih arhivih. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 217-228.

KUNEJ, Rebeka. Nekateri pojavi plesnega folklorizma v Beli krajini do 2. svetovne vojne. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 181-192.

TERSEGLAV, Marko. Folkloristika in literarna veda ali esej o ločitvi. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 17-45.

Strokovni članek

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU. *Glasba šoli*, 2004, let. 9, 2/3, str. 6-7.

KLOBČAR, Marija. Devet desetletij gospe Mare Pucelj, vtkanih v izročilo in spomin. *Kamniški zb.*, 2004, 17, str. 317-318, ilustr.

RAMOVŠ, Mirko. 70 let Glasbenonarodopisnega inštituta pri Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 2, str. 5-13.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. Traditional and innovative methods in Slovene folklore research. V: PALÁDY-KOVÁCS, Attila (ur.). *Times, places, passages : ethnological approaches in the new millenium : [selected papers]*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2004, str. 389-398.

KLOBČAR, Marija. The transformation of middle-class awareness in Kamnik. V: PALÁDY-KOVÁCS, Attila (ur.). *Times, places, passages : ethnological approaches in the new millenium : [selected papers]*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2004, str. 582-597.

KOMAVEC, Maša. Ljudski godci : nadaljevanje starih ali ustvarjanje novih tradicij. V: CERIBAŠIČ, Naila (ur.). *Zaštita tradicijskog glazbovanja*. Roč: KUD "Istarski željezničar", 2004, str. 75-88.

KUNEJ, Drago. Težave pri zaščiti posnete zvočne dediščine na primeru omejene trajnosti CD-R nosilcev. V: CERIBAŠIČ, Naila (ur.). *Zaštita tradicijskog glazbovanja*. Roč: KUD "Istarski željezničar", 2004, str. 235-250.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. Raziskovanje in izobraževanje = "fizika in metafizika". V: LUTHAR,

Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCENOVIC, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 97-101.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. "The blackbird mocks the hunter : human and animal relationships in Slovene animal ballads. V: PEERE, Isabelle (ur.). *Ballads and diversity : perspectives on gender, ethos, power and play*, (B-A-S-I-S, vol. 1). Trier: WVT, Wissenschaftlicher Verlag, 2004, str. 127-136, note.

KUMER, Zmaga. Pušelj pa mora bit ... : rože v slovenski ljudski pesmi. V: CIGOJKRSTULOVIC, Nataša (ur.), FAGANEL, Tomaž (ur.), KOKOLE, Metoda (ur.). *Muzikološke razprave : in memoriam Danilo Pokorn*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 163-170.

KUMER, Zmaga. Ljudska pesem v lukoviški okolici. V: PELC, Stanko (ur.), DOLINAR, France M. (ur.), KOCIJAN, Gregor (ur.), KOS, Andreja (ur.), KOTNIK, Matej (ur.), STOPAR, Stanislava (ur.). *Zbornik Občine Lukovica 2004 : ob 700-letnici prve pisne omembe Šentvida in Lukovice*. Ljubljana: Viharnik; Lukovica: Občina, 2004, str. 134-141, note.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

KUMER, Zmaga. *Marija v Svetem pismu in slovenski ljudski pesmi*. Ljubljana: Družina, 2004. 120 str., ilustr.

Strokovna monografija

FUJS, Metka, MAKAROVIC, Marija, RAMOVŠ, Mirko. *Naša poljana : kulturna dediščina Velike Polane in okolice*. Velika Polana: KD Miško Kranjec, 2004.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka, TERSEGLAV, Marko ... [et al.], KOCJAN-BARLE, Marta(ur.), BAJT, Drago (ur.) *Slovenski veliki leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, 2003-<2004>. Zv. <1-2>, ilustr.

Znanstveni film, zvočni ali video posnetek

KLOBČAR, Marija, KUNEJ, Drago, RAMOVŠ, Mirko, ŠIVIC, Urša. *Odmev prvih zapisov = (The echo of the first recordings)*, (Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta). Ljubljana: Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, p 2004. 1 CD (62 min 20 sek), stereo.

SUMMARY OF THE ANNUAL REPORT 2004

In year 2004 the scientific-research work focused on topics defined by research programme *Folklore and Ethnological Research of the Slovenian Folk Spiritual Culture*, fundamental research project *Slovenian Folk Culture in Process of Globalisation*, two research projects: *Multimedia Presentation of Slovenian Cultural Heritage: User's Study* and *War and Soldiers in the Slovenian Folk Song*, two applicational projects: *Folklore Research on Early Recordings of Slovenian Folk Heritage* and *The Centenary of the Inclusion of Slovenian Folk Song Heritage in a European Context* and international EU project *Network of Excellence EPOCH: Excellence in Processing Open Cultural Heritage*. In their frame, based on the field work, analysis of sources and material and the trends dictated by theoretical advances within the field, the activities of systematic and throughout reresearch of folk music and dance culture were executed. They explain the origin, acceptance, communication and modification of all the phenomena that make up the heritage of folk song, music nad dance. Publications of material give specialists and the general public an insight into this heritage, while systematic and computer processing enables easier access to the archive collections. In year 2004 two volumes of the academic journal *Traditiones* (the journal is published by the GNI in

conjunction with the Institute of Slovenian Ethnology) and CD *Echoes of First Recordings* (from the series "From the Institute of Ethnomusicology"), dedicated also to the 70th anniversary of the Institute. Research project *Influence of Folklorism on Slovenian Dance Heritage (on instance of Bela Krajina)* was completed, on the basis of continuous research different treatises were written, some of them already published in *Traditiones*, others, presented on national and international symposiums, will be published later. 420 units of songs and instrumental music were recorded over the course of 32 days in the field, as well as a great quantity of ethnomusicological and ethnochoreological data. Work in the sound archive concentrated on the production of security copies of original tapes, while the editing, computer processing and archiving of new recordings went on throughout the year. In process of making the *Digital Archive of Slovenian Folk Songs*, capture and processing of the material and database construcion were executed. In addition to their regular work the staff provided material to all who needed it for scientific, pedagogical, cultural/educational or artistic purposes and monitore various events in order to ascertain the changes that folklorism is bringing to folk song, music and dance.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Irena Gantar Godina (predsednica), dr. Marjan Drnovšek, doc. dr. Marina Lukšič - Hacin, akad. prof. dr. Vasilij Melik, dr. Mirjam Milharčič - Hladnik, akad. prof. dr. Janez Stanonik, dr. Janja Žitnik.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Marina Lukšič - Hacin, znanstvena sodelavka.

Znanstveni svetniki: doc. dr. Irena Gantar Godina, dr. Marjan Drnovšek, dr. Janja Žitnik.

Znanstveni sodelavec: dr. Zvone Žigon.

Asistent z doktoratom: dr. Jure Gombač (od 1. 10.).

Asistent z magisterijem: mag. Jernej Mlekuž.

Mladi raziskovalki: Kristina Toplak, Maša Mikola (od 1. 11.).

Samostojna strokovna delavka: Špela Marinšek.

Sekcija za migracijske študije

Vodja: doc. dr. Mirjam Milharčič - Hladnik, višja znanstvena sodelavka (od 14. 10.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva

Vodja raziskovalnega programa: M. Drnovšek.

Sodelavci: I. Gantar Godina, M. Lukšič - Hacin, M. Drnovšek, M. Milharčič - Hladnik, K. Toplak, Z. Žigon, J. Žitnik, B. Čebulj - Sajko, Š. Marinšek.

V skladu z vsebino raziskovalnega programa Narodna in kulturna dediščina slovenskega izseljenstva smo v letu 2004 posvetili pozornost naslednjim tematskim področjem: analizi osebnega gradiva (izseljenska pisma) in življenjskim zgodbam izseljencev (emigrantov) in zlasti izseljenk (emigrantk), problematiki ženskih migracij, slovenskim umetnikom

po svetu, misijonarjem, Slovincem v evropskem prostoru (Nemčija, Francija, Hrvaška), multikulturni problematiki v odnosu do globalizacije današnjega časa, integraciji izseljenske književnosti v matično kulturo. Sodelavci in sodelavke z različnih raziskovalnih področij (interdisciplinarnost) so prispevali k osvetlitvi narodne in kulturne identitete slovenskega izseljenstva, zlasti za območja Evrope, Severne Amerike (ZDA) in Južne Amerike (Argentina).

dr. M. Lukšič - Hacin

Izseljevanje Slovencev v Nemčijo 1880–1973

Vodja projekta: M. Drnovšek.

Sodelavci: M. Lukšič - Hacin, K. Toplak in Š. Marinšek.

Projekt se je začel izvajati 1. 7. Zgodovinopisna in sociološka raziskava z mednarodnim sodelovanjem (dr. Rolf Wörsdörfer, Institut für Geschichte, Technische Universität Darmstadt). Opravljeno je bilo: pregled metodoloških pristopov k obravnavani temi na podlagi evropskih vzorov, detajliranje delovnih faz, začetek kritičnega pregleda objavljenih del, analiza arhivskega in časopisnega gradiva v Zagrebu, gostujoče predavanje dr. R. Wörsdörferja v Ljubljani (november).

dr. M. Drnovšek

Slovenski izseljenci ustvarjalci: glasniki slovenske znanosti in kulture v novem okolju

Vodja projekta: I. Gantar Godina.

Sodelavci: M. Milharčič - Hladnik, K. Toplak, Z. Žigon, Š. Marinšek.

Projekt se je začel izvajati 1. 1. Osrednji cilj projekta je osvetliti dejavnost slovenskih izobražencev, umetnikov in kulturnikov v izseljenskih okoljih. Vsebinsko se bo v prvem letu navezoval predvsem na vzhodno in jugovzhodno Evropo, v nadaljevanju pa naj bi zajel tudi slovenske ustvarjalce v srednji Evropi.

dr. I. Gantar Godina

dr. J. Gombač

Vloga in pomen žensk pri ohranjanju kulturne tradicije med izseljenci

Vodja projekta: M. Lukšič - Hacin.

Sodelavci: M. Milharčič - Hladnik, J. Mlekuž,

Š. Marinšek

M. Mikola

 dr. M. Milharčič
- Hladnik

J. Mlekuž

K. Toplak

dr. Z. Žigon

dr. J. Žitnik

M. Drnovšek, I. Gantar Godina, Z. Žigon, K. Toplak, Š. Marinšek.

Zunanji sodelavci: Barbara Verlič Christensen, Lea Plut Pregelj, Irena Milanič, Daša Hribar, Milena Domjan, Drago Kunej.

Projekt je novost na področju slovenskih migracijskih raziskav, sploh raziskav o slovenskih izseljencih, saj uvaja analizo izseljenskih situacij z vidika vloge in pomena žensk. Tako projekt prinaša nova znanstvena spoznanja ali redefinira že tematizirane situacije z novimi perspektivami in poudarki. Po svoji temeljni vsebinski in metodološki orientaciji se projekt uvršča v zgodovinsko-antropološko-sociološko skupino raziskav, ki v svoji analizi upoštevajo največje postulate in spoznanja ženskih študij v migracijskih situacijah (ta pristop se je v zadnjih letih v mednarodnih analizah že zelo uveljavil, pri nas pa je še v povojih). Ženske študije in študije odnosov med spoloma v Sloveniji sicer niso novost, nova pa je aplikacija teh spoznanj na selitvene situacije v mednarodni perspektivi, še posebno pa v analizi razmer med Slovenci po svetu (tudi z zgodovinskega vidika). Tako je v različnih prispevkih raziskovalcev skozi spoznanja enega od znanstvenih področij (ženske študije) ovrednoteno novo področje (slovenski izseljenci – migracije). Hkrati nova spoznanja o izseljenskih situacijah povratno odpirajo nova problemska in tematska področja za ženske študije, kar predstavlja osnovo za razvoj temeljnega znanstvenega področja in razvoj drugih temeljnih znanosti. Projekt se je zaključil z mednarodno konferenco “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”.

Literarna in kulturna podoba priseljencev v Sloveniji

Vodja projekta: J. Žitnik.

Sodelavci: M. Milharčič - Hladnik, J. Mlekuž, Š. Marinšek.

Izvajanje projekta se je začelo 1. 7. Raziskovalci so zbrali in preučili relevantno znanstveno in strokovno literaturo s področja priseljske problematike v Sloveniji ter na osnovi kritične analize predhodnih študij dopolnili problemska izhodišča in metodološki načrt za nadaljnjo raziskavo. Opravljena sta bila pregled pravkar zaključenih in še potekajočih raziskovalnih projektov s področja večinsko-manjšinskih odnosov v Republiki Sloveniji in primerjalna analiza podatkov o merilih in obsegu državnega sofinanciranja priseljskih kulturnih dejavnosti v Sloveniji v obdobju 1998–2003, v odnosu do

kulturnih dejavnosti avtohtonih manjšin, v odnosu do celotnega kulturnega proračuna RS in v odnosu do deleža obravnavanih narodnosti v stalnem prebivalstvu RS. Rezultati so bili objavljeni v zagrebški znanstveni reviji *Migracijske i etničke teme*. Konec leta je bila opravljena še raziskava o integriranosti priseljske literarne produkcije v slovenske osnovnošolske in srednješolske učne vsebine.

Stanje arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva pri slovenskih izseljencih na Švedskem in v ZDA ter pri nekaterih povratnikih

Vodja projekta: B. Čebulj - Sajko.

Sodelavci: M. Lukšič - Hacin, M. Milharčič - Hladnik, J. Mlekuž.

Projekt se je začel izvajati 1. 10. 2003. Namen je evidentirati, ugotoviti stanje izseljenskega arhivskega gradiva “in situ” in spodbuditi mlajše izseljence k nadaljnji strokovni skrbi za arhivsko gradivo slovenskih izseljencev ter povratnikov. Tokrat smo se osredotočili na Slovence na Švedskem, v ZDA ter povratnike. Projekt se izteče 1. 10. 2005. V okviru projekta je bil organiziran seminar za izseljenske arhivarje v Ljubljani od 17. do 24. 5.

Slovenski kulturniki in izobraženci na Hrvaškem od 1860 do 1918

Vodja projekta: I. Gantar Godina.

Nadaljevanje projekta iz leta 2003, ki ga je finančno podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Vsebinsko se drugi del raziskave nanaša na slovenske kulturnike in izobražence na Hrvaškem od leta 1850 do 1860, tj. do zloma Bachovega absolutizma. Posebej pa je v drugem prispevku prikazano življenje in delo slovenskega kulturnika, gimnazijskega profesorja in publicista Jerneja Franclja (1821–1889).

Percepcije slovenske integracijske politike

Soizvajalci CRP-projekta z Inštitutom za narodnostna vprašanja.

Vodja: Miran Komac.

Sodelavci: M. Lukšič - Hacin, M. Milharčič - Hladnik, J. Mlekuž, K. Toplak, Z. Žigon.

Projekt se je zaključil jeseni 2004. Raziskovalci inštituta so se ukvarjali z analizo povratništva iz Argentine po l. 2000. Rezultati so objavljeni v tematskem sklopu Reintegracija izseljencev in

njihovih potomcev, ki so se vrnil v Slovenijo po I. 1990 v 20. številki revije *Dve domovini*. Rezultati celotnega projekta pa so objavljeni v poročilu Percepcije slovenske integracijske politike, Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana, 2004.

Pravičnost v izobraževalnih sistemih – primerjalni vidik

Soizvajalci temeljnega projekta s Pedagoško fakulteto.

Vodja: Mojca Peček - Čuk.

Sodelavki: M. Lukšič - Hacin, M. Milharčič - Hladnik.

Temeljna cilja raziskovalnega projekta sta osvetliti mehanizme reprodukcije nepravilnosti, socialne neenakosti in diskriminacije v sodobni šoli in analizirati vprašanje, kako lahko izobraževalni sistem zmanjša svojo vlogo pri reproduciranju družbenih neenakosti in postane manj izključujoč. V I. 2004 je bila razvita teorija multikulturalizma in objavljena analiza terena v ZDA in Avstraliji. Delni rezultati so objavljeni v 19. in 20. številki revije *Dve domovini*.

**RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU
MEDNARODNIH PROJEKTOV**

Migration and Intercultural Relations: Challenges for European Schools Today

Nosilec: Stavanger University College, Norveška.

Nacionalna koordinatorja: J. Mlekuž, M. Lukšič - Hacin.

V letu 2004 so se vse sodelujoče institucije zelo dejavno vključile v projekt: nekatere šole so organizirale okrogle mize in druge dejavnosti, nadaljevalo se je raziskovalno delo, več ljudi je sodelovalo na mednarodni konferenci v Lizboni in na seminarju v Čeških Budjejevicah. Inštitut za slovensko izseljensko ZRC SAZU je sodeloval pri pripravi okroglih miz in drugih dejavnosti, pri organizaciji poti in bivanja na konferenci in seminarju (dejavnosti se je udeležil tudi nacionalni koordinator), pomagal je pri izdelavi raziskovalnih nalog, učencem je pripravil večkratne predstavitve raziskovalnega dela na področju migracij.

V letu 2004 se je zelo povečal tudi obseg "slovenskega" gradiva na spletnih straneh projekta, veliko dela je bilo vložena v pripravo dokumentacije za nadaljšanje projekta, oddano je bilo bogato de-

lovno in finančno poročilo ter delovni in finančni načrt, začele so se intenzivne priprave za pripravo mednarodne konference, kontaktnega seminarja, filmskega festivala, okrogle mize in delavnic (v Ljubljani, aprila 2005).

Slovenci in Čehi, tradicije in možnosti sodelovanja malih narodov znotraj mnogonacionalnih skupnosti

Nosilka: I. Gantar Godina.

Sodelavci: dr. Eva Holz, dr. Miha Preinfalk, dr. Jaroslav Panek, doc. dr. Ladislav Hladky.

Januarja 2004 se je z novim projektom začelo ponovno sodelovanje Inštituta za slovensko izseljensko ZRC SAZU in České akademie věd (Historický ústav), Praga–Brno.

Erasmus NewPROG: supported learning in migration/intercultural relations – a joint MA programme for collaborative learning and cultural awareness (oktober 2003–oktober 2006)

Nosilec: Stavanger University College, Norveška.

Nacionalni koordinatorji: I. Gantar Godina, M. Lukšič - Hacin.

Sodelavci: M. Lukšič - Hacin, M. Milharčič - Hladnik, J. Žitnik, M. Drnovšek, K. Toplak.

S projektom želimo ustvariti mrežo med raziskovalnimi organizacijami in univerzo ter drugimi izobraževalnimi sistemi na področju medkulturnih stikov in migracij na podiplomskem študiju.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Marjan Drnovšek

- Seminar za izseljenske arhivarje, 17.–24. 5. s predavanjem in udeležbo na seminarju.
- Sodelovanje na mednarodni konferenci "Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora", 17.–19. 10., z uvodnim predavanjem.
- Glavni urednik 19. in 20. številke revije *Dve domovini / Two Homelands*. Mednarodna in multidisciplinarna revija glede na uredniški odbor in znanstvene prispevke. V letniku 2004 je poudarek na treh sklopih: multikulturalizem in globalizacija, reintegracija izseljencev in njihovih potomcev po letu 1990 in pomen izseljenske korespondence.

- Urednik knjige v zbirki Migracije (urednica zbirke dr. Janja Žitnik) avtorice Marie Pislar Fernandez: *Slovinci v železni Loreni (1919–1939): skozi družinske pripovedi / Slovincs en Lorraine du fer (1919–1939): à travers des récits de familles*, pisec uvodnika, organizacijska dela, promocija.
- Urednik zbirke Korenine (Založba Nova revija).
- Član uredniškega odbora *Kronike*, časopisa za slovensko krajevno zgodovino (Zveza zgodovinskih društev Slovenije), in *Zgodovine v šoli* (Zavod Republike Slovenije za šolstvo).

Irena Gantar Godina

- Sourednica zbornika referatov z mednarodnega simpozija ob 150-letnici rojstva slovenskega izseljenca izobraženca Davorina Hostnika, ki je potekal septembra 2003 v Šmartnem pri Litiji. Zbornik z naslovom *Davorin Hostnik med Slovenijo in Rusijo* je izšel decembra 2004.

Kristina Toplak

- Skupaj z M. Drnovškom in J. Mlekužem je pripravila dva učna obiska na ISI, prvič za osnovnošolce in drugič za srednješolce, 1. 4. in 13. 4.
- Članica uredniškega odbora Knjižnice Glasnika SED.
- Sodelovala je pri organizaciji slikarske razstave akademske slikarke Nataše Škof, Slovenke iz Avstralije. Razstavo so postavili sodelavci Valvasorjevega raziskovalnega centra iz Krškega, Krško, 2.–30. 9.

Janja Žitnik

- Sodelovala je pri pripravi založniškega projekta *Encyclopedia of Multiethnic American Literature* (5 zvezkov, Greenwood Publishing Group, ZDA). Organizirala in vodila je mednarodni sklop predavanj Multiculturalism and Globalization na 36. svetovnem kongresu Mednarodnega inštituta za sociologijo v Pekingu ter uredila tematski sklop z istim naslovom za 19. številko revije *Dve domovini / Two Homelands*. Je članica uredniškega odbora te revije in urednica monografske zbirke Migracije.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Arhivsko-dokumentacijski center ISI: V letu 2004 se je ohranjalo obstoječe stanje zbirk. Knjižni fond se je povečal za 82 knjig.

ZNANSTVENI SESTANKI

- Mednarodna konferenca “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana, 17.–19. 11. V treh dneh je nastopilo 24 vabljenih udeležencev. Konferenca je potekala po tematskih sklopih: uvodna razgrnitev izseljenstva (teorija migracij, zgodovinska umestitev), Slovenke v Severni Ameriki (ZDA, Kanada), Slovenke po svetu (Argentina, Evropa, Avstralija, slovanske države, misijonarke), izseljevanje iz manjšinskih prostorov, ženske in prisilna migracija, priseljenke v Sloveniji. Konferenca se je zaključila s sklepno sejo, usmerjeno v dogovore za nadaljnje delo na področju raziskovanja migracijskih kontekstov z vidika spolne dihotomije.
- “Seminar za izseljenske arhivarje”, Ljubljana, 17.–24. 5. V okviru projekta *Stanje arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva pri slovenskih izseljencih na Švedskem in v ZDA ter pri nekaterih povratnikih* smo organizirali enotedenski seminar, na katerem so sodelovali raziskovalci arhivskega gradiva in izseljenci, ki delajo ali bodo delali z izseljenskim gradivom. Seminarja se je udeležilo 23 udeležencev iz Nemčije, Francije, Švedske, Bosne in Hercegovine, Srbije in Črne gore, Avstralije, ZDA, Kanade in Argentine.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- *Dve domovini / Two Homelands: Razprave o izseljenstvu / Migration Studies*, št. 19 in 20, 2004 (urednik M. Drnovšek).
- *Bilten / Newsletter* št. 16 Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU (urednik J. Mlekuž).
- Migracije 5 (ur. zbirke J. Žitnik): Marie Pislar Fernandez: *Slovinci v železni Loreni (1919–1939) skozi družinske pripovedi / Slovincs en Lorraine du fer (1919–1939) à travers des récits de familles*. Ljubljana, Založba ZRC, 341. str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Instytut Polonijny, Uniwersytet Jagiellonski w Krakowu, Poljska.
- Etnografski institut SANU, Beograd, Jugoslavija.

- School of Behavioural Sciences, Macquarie University, Sydney, Avstralija.
- Association of European Migration Institutions (AEMI), Aalborg, Danska.
- Narodna in študijska knjižnica Trst, Italija.
- Slovene Studies, ZDA.
- Norwegian Emigration Center v Stavangerju, Norveška.
- Centre de Documentacion sur les Migration Humaines, Luksemburg.
- The Danish Emigration Archives v Aalborgu, Danska.
- Archives Department, Maritime Archives & Library, Merseyside Maritime Museum v Liverpoolu, Velika Britanija.
- The North Frisian Emigrant Archive v Bredstedtu, Nemčija.
- Institut za migracije i narodnosti, Hrvaška.
- Rheinisch-Westfälische Auslandsgesellschaft E.V., Auslandsinstitut, Dortmund, Nemčija.
- University of Minnesota, Immigration History Research Center, Minneapolis, ZDA.
- Siirtolaisuusinstituutti, Turku, Finska.
- Universität Bremen, Migrationsforschung, Bremen, Nemčija.
- Museo dell'Emigrante/Centro Studi Permanente sull'Emigrazione, San Marino.
- Czech and Slovak History Conference, ZDA.
- Historický ústav České Akademie věd, Praga-Brno.
- Ameriška ženska zveza, ZDA.
- Hoger Instituut voor de Arbeid, Katholieke Universiteit Leuven, Belgija.
- Institute of Sociology, Chinese Academy of Social Sciences, Peking, Kitajska.
- Centre for the Study of Migrations and Intercultural Relations, Universidade Aberta, Lizbona, Portugalska.
- Institute of Sociology, Chinese Academy of Social Sciences, Peking, Kitajska.
- Centre for Studies of National Development, Meerut, Indija.
- “Rajko Ložar (1904–1985): življenje in delo”, Ljubljana, 19. 10.
- *America in the Eyes of Božidar Jakac*. Predavanje na 36th National Convention (The Association for the Advancement of Slavic Studies), Boston, 5. 11.
- *Mesto izseljenke v zgodovinskem kontekstu*. Referat na mednarodni konferenci “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana, 17. 11.

Irena Gantar Godina

- *Slovene Women Intellectuals Abroad up to 1918*. Predavanje na mednarodni letni konferenci AEMI, Vaxjo, Švedska, 29. 9.
- *Slovene Late Enlightenment and Educational Reforms of Maria Theresia*. Predavanje na mednarodni konferenci “Public Education for All”, Praga, 4. 11.
- *Slovenske študentke na slovanskih univerzah do leta 1918*. Referat na mednarodnem simpoziju “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana, 19. 11.

Jure Gombač

- *Communication within Migration Networks: Resourcefulness without Borders*. Predavanje na 2. mednarodni konferenci mladih raziskovalcev “Communication in the Global World”, Ljubljana, 12. 11.
- *Italians in Yugoslavia*. Predavanje na Workshop on Ethnic Polities in the Cold War, Loughborough, 3. 9.
- *Vplivi Londonske spomenice na migracije prebivalstva iz okraja Koper*. Referat na mednarodnem znanstvenem sestanku “Primorska od kapitulacije Italije 1943 do Londonskega memoranduma 1954”, Koper, 5. 10.
- *Vztrajati ali popustiti. Migracije iz Istre po drugi svetovni vojni*. Referat na mednarodni konferenci “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana, 18. 11.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjan Drnovšek

- *Izseljenke v obeh javnosti*. Predavanje na 32. zborovanju slovenskih zgodovinarjev, Celje, 2. 10.
- *Emigrantstvo Rajka Ložarja*. Predavanje na interdisciplinarnem znanstvenem srečanju

Marina Lukšič - Hacin

- *Človekove pravice kot vrednotna osnova državljske vzgoje in etike. Moč in nemoč vzgoje. Kritično in samostojno mišljenje. Zakonitosti moralnega razvoja*. Predstavitve metod in oblik dela na seminarju za učitelje Državljska vzgoja in etika, Pedagoška fakulteta, Ljubljana 4.–5. 3.
- *Vloga žensk (selivk) v luči teorije akulturacije*. Referat na mednarodni konferenci “Vloga žensk

v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana 17. 11.

**RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI
OBISKI IN POTOVANJA**

Mirjam Milharčič - Hladnik

- *The Perception of America among Slovenian Immigrant Women – from Marie Prisland to the Present*. Predavanje na 36th National Convention (The American Association for the Advancement of Slavic Studies), Boston, 4. 11.
- *Javno organiziranje in zasebno doživljanje etničnosti pri slovenskih priseljenkah v ZDA in njihovih potomkah*. Referat na mednarodni konferenci “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana, 17. 11.

Jernej Mlekuž

- *Ne prav veliko novega: žensko vprašanje in slovenska politična emigracija v Argentini*. Predavanje na mednarodni konferenci “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana, 19. 11.

Kristina Toplak

- Sodelovanje v sekciji Poster Presentation na mednarodni konferenci “Face to Face. Connecting Distance and Proximity”, 8th Biennial EASA Conference, Dunaj, Avstrija, 8.–12. 9.

Zvone Žigon

- *Perservation of Ethnic Identity among Slovenian Immigrants in the Era of Globalization*. Predavanje na 36th World Congress of the International Institute of Sociology, Peking, 7. 11.
- *Sodobne slovenske misijonarke*. Referat na mednarodni konferenci “Vloga žensk v migracijskih kontekstih slovenskega etničnega prostora”, Ljubljana, 19. 11.

Janja Žitnik

- *Multiculturalism and globalization: general conclusions*. Predavanje na 36th World Congress of the International Institute of Sociology, Chinese Academy of Social Sciences, Peking, 10. 7.
- *Slovensko izseljensko slovstvo*. Predavanje na Slovenski izseljenski matici, Ljubljana, 4. 2.
- *Integracija izseljenske književnosti v matično kulturo*. Predavanje na Razpravi o književnosti Slovencev po svetu, Slovenska izseljenska matica, Ljubljana, 7. 4.

Marjan Drnovšek

- V okviru programske skupine Narodna in kulturna identiteta slovenskih izseljencev je decembra pregledal obsežno arhivsko in časopisno gradivo v Hrvaškem državnem arhivu ter Narodni in študijski knjižnici v Zagrebu.

Irena Gantar Godina

- Pregledovanje arhivskega in časopisnega gradiva v Narodni in študijski knjižnici v Zagrebu, april in december 2004.
- Raziskovalno delo za projekt *Slovinci in Čehi, tradicije in možnosti sodelovanja malih narodov znotraj mnogonacionalnih skupnosti*, predvsem v Narodni knjižnici in Slovanski knjižnici v Pragi, april 2004.
- Sodelovala je na dveh sestankih Erasmus NewPROG projekta za izdelavo mednarodnega študijskega programa migracij, junija 2004 v Newcastlu, Velika Britanija, ki je bil organizacijsko-informativen, in na tretjem, oktobra 2004 v Oldenburgu, kjer je projekt že dobil skoraj dokončno podobo.

Jernej Mlekuž

- Delovni srečanja za projekt *Migration and Intercultural Relations: Challenge for European Schools Today*, Girona, Španija, 21.–24. 4., Češke Budjevice, Češka, 18.–19. 10.

Kristina Toplak

- V okviru podiplomskega študija je v času od 14. oktobra do konca novembra opravila obsežno terensko delo v Buenos Airesu, Barilochah in Cordobi v Argentini. Delo je obsegalo snemanje poglobljenih intervjujev in zbiranje pisnega, slikovnega in videografičnega gradiva o likovni ustvarjalnosti med Slovenci v Argentini.
- Udeležila se je delovnega sestanka v okviru mednarodnega projekta *Erasmus NewPROG: supported learning in migration/intercultural relations – a joint MA programme for collaborative learning and cultural awareness* v Newcastlu, Velika Britanija, 17.–20. 6.

PEDAGOŠKO DELO

Irena Gantar Godina

- *Družboslovje – Zgodovina*. Predavanja za 2. letnik, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Kot gostujoča predavateljica je imela sklop predavanj na Istorični fakulteti (Zaporiški državni univerzitet), Zaporižije, Ukrajina, 5. 5.–15. 5.

Marina Lukšič - Hacin

- *Civilizacije*. Predmet v okviru dodiplomskega študija na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani.
- *Sociološki vidiki profesionalne identitete učiteljskega poklica*. Predavanja, podiplomski študij na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.
- *Slovenski izseljenci med tradicijo in sodobnostjo*. Predavanja, podiplomski študij na ZRC SAZU.

Mirjam Milharčič - Hladnik

- *Sociološki vidiki profesionalne identitete učiteljskega poklica*. Predavanja, podiplomski študij na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.
- *Vloga ženske v slovenski družbi in kulturi*. Predavanja, podiplomski študij na ZRC SAZU.

Janja Žitnik

- *Slovenska izseljenska književnost*. Predmet v

okviru podiplomskega študija na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

- *Kulturno življenje izseljencev*. Predmet v okviru podiplomskega študija na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Irena Gantar Godina

- Mentorica pri diplomskih nalogah s področja zgodovine na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.
- Notranja mentorica asistentki Darji Kerec za zgodovino na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.

Marina Lukšič - Hacin

- Mentorica pri diplomskih nalogah in magistrskih delih na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani.
- Mentorica mladi raziskovalki Maši Mikola (od 1. 12.).

Janja Žitnik

- Somentorica magistrandki Kseniji Janžekovič na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

ČEBULJ-SAJKO, Breda. Etnologija in povratništvo. *Dve domov.*, 2004, št. 19, str. 197-211.

DRNOVŠEK, Marjan. Osebno in javno v izseljenski korespondenci. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 113-151.

GANTAR GODINA, Irena. Slovenski intelektualci - izseljenci na Hrvaškem : Jernej Francelj (1821-1889). *Dve domov.*, 2004, št. 19, str. 165-183.

GANTAR GODINA, Irena. Slovenski izobraženci na Hrvaškem od 1850 do 1860. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 77-94.

LUKŠIČ-HACIN, Marina. Konceptualne dileme v razpravah o multikulturalizmu in globalizaciji. *Dve domov.*, 2004, št. 19, str. 107-120.

LUKŠIČ-HACIN, Marina. One-Dimensional conception of national identity versus heterogeneity of ethnic identity among emigrants. *MIR: migration and intercultural relations*. <http://www.migration-history.com/comenius>.

LUKŠIČ-HACIN, Marina. Vračanje Slovencev iz Argentine. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 13-34.

MIKOLA, Maša. Transformacija etničnosti : premik k javnemu izražanju simbolne etnične identitete. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 261-279.

MILHARČIČ-HLADNIK, Mirjam. Ohranjanje

etnične identitete in tradicije med slovenskimi izseljenci in njihovimi potomci v Združenih državah Amerike. *Dve domov.*, 2004, št. 19, str. 121-140.

MILHARČIČ-HLADNIK, Mirjam. Šolske izkušnje v multikulturnem okolju Združenih držav Amerike skozi zgodbe slovenskih priseljenc. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 217-232.

MLEKUŽ, Jernej. Izbrani vidiki zaposlovanja beneških deklet v gospodinjstvih italijanskih mest : tiha grenko-sladka, nikoli povsem izrečena in slišana zgodba. *Dve domov.*, 2004, št. 19, str. 141-164, fotogr.

MLEKUŽ, Jernej. Življenjska pripoved migrantke Luise: prispevek za "drugačno" družbeno geografijo. *Geogr. vestn.*, 2004, letn. 76, št. 1, str. 37-51. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

TOPLAK, Kristina. "Dobrodošli doma?": vračanje slovenskih izseljencev v Republiko Slovenijo. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 35-51.

ŽIGON, Zvone. Preservation of ethnic identity among Slovenian emigrants in the era of globalization. *Dve domov.*, 2004, št. 19, str. 25-35.

ŽIGON, Zvone. Slovenska misijonarka pri Inuitih. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 233-260.

ŽITNIK, Janja. Immigrants in Slovenia: integration aspects. *Migracijske i etničke teme*, 2004, god. 20, br. 2-3, str. 221-241.

Pregledni znanstveni članek

MLEKUŽ, Jernej. Kaj, kako in mogoče še zakaj so tako pisali o izseljevanju in izseljencih iz Beneške Slovenije v časniku Matajur v letih 1951-1960. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 175-192, ilustr.

MLEKUŽ, Jernej. Odnos Republike Slovenije do vračanja izseljencev in njihovih potomcev. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 53-73.

ŽITNIK, Janja. Globalization and the prospects of multicultural coexistence and world peace. *J. Natl. Dev.*, 2003, vol. 16, no. 1/2, str. [49]-66.

ŽITNIK, Janja. Multiculturalism and globalization : a comment. *Dve domov.*, 2004, št. 19, str. 87-104.

Kratki znanstveni prispevek

ŽITNIK, Janja. Dan Shiffman, Rooting multiculturalism: the work of Louis Adamic, 2003. *Dve domov.*, 2004, št. 20, str. 323-328.

ŽITNIK, Janja. Lively visions, ossified realities : co-cultures in Slovenia. *AEMI journal*, 2004, vol. 2, str. [118]-127.

Strokovni članek

LUKŠIČ-HACIN, Marina, DESTOVNIK, Irena (ur.). Slovenke in Slovenci po svetu. *Koroški koledar ...*, 2004, str. 137-147, portret.

MLEKUŽ, Jernej. "Le še ena življenjska zgodba?". *Trinkov koledar*, 2004, str. 125-140.

ŽITNIK, Janja. 'Immigrants in Slovenia: Integration Aspects' : (an article and a summary). *MIR: migration and intercultural relations*. <http://www.migrationhistory.com/comenius>.

ŽITNIK, Janja. Integracija izseljenske književnosti v matično kulturo. *Glas. Slov. matice*, 2003/2004, letn. 27-28, št. 1-2, str. 76-80.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

DRNOVŠEK, Marjan. Izseljenke v očeh javnosti. V: ŽIŽEK, Aleksander (ur.). 32. Zborovanje slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. september - 2. oktober 2004. *Ženske skozi zgodovino : zbornik referatov 32. zborovanja slovenskih zgodovinarjev, Celje, 30. september - 2. oktober 2004*. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2004, str. 383-393.

DRNOVŠEK, Marjan. Mobilnost Slovencev in regionalizem. V: ŠTIH, Peter (ur.), BALKOVEC, Bojan (ur.). *Regionalni vidiki slovenske zgodovine : zbornik referatov XXXI. Zborovanja slovenskih zgodovinarjev, Maribor, 10.-12. oktober 2002*. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2004, str. 97-114.

GANTAR GODINA, Irena. Pogledi slovenskih izseljencev v Rusiji na svojo novo domovino. V: GANTAR GODINA, Irena (ur.), BREZNIKAR, Magda (ur.). *Davorin Hostnik med Slovenijo in*

Rusijo : simpozij ob 150-letnici rojstva (1853-1929), Šmartno pri Litiji, 3. september 2003 : zbornik : simpozium po povodu 150-letija so dnja rojdenija (1853-1929), Šmartno pri Litiji, 3. septembra 2003 g. : zbornik. Šmartno pri Litiji: Ustvarjalno središče Breznikar, 2004, str. 31-37.

GOMBAČ, Jure. Communication within migration networks : resourcefulness without borders. V: *Communication in the global world : conference papers*. Ljubljana: Slovensko komunikološko društvo, 2004

GOMBAČ, Jure. Migration from Koper and its surroundings [!] after the London Memorandum in 1954 : how much can interdisciplinary approach really help?. V: DONATO, Carlo (ur.), NODARI, Pio (ur.), PANJEK, Aleksander (ur.). *Oltre l'Italia e l'Europa : ricerche sui movimenti migratori e sullo spazio multiculturale : Atti del Convegno internazionale ... Mobilità geografica in Italia: caratteristiche e tendenze, differenze regionali e processi di territorializzazione nella nuova società multiculturale, Trieste, 14-17 marzo 2002 e del VI Colloquio italo-romeno di geografia umana ed economica, Il Friuli Venezia Giulia come regione di transito e insediamento di immigrati romeni, Trieste, 13-16 marzo 2002*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2004, str. 409-418, graf. prikazi, tabela.

ŽITNIK, Janja. Slovene emigrant writers in Canada and Europe - the question of bilingualism. V: KIRSCH, Fritz Peter (ur.), ZACHARASIEWICZ, Waldemar (ur.). *Möglichkeiten und Grenzen des Multikulturalismus : der Schutz sprachlich-kultureller Vielfalt in Kanada und in Europa : chances and obstacles of multiculturalism : problèmes du multiculturalisme au Canada et en Europe : internationales Symposium Wien 8.-10 November 2001*. Wien: Zentrum für Kanada-Studien, Universität, 2004, str. 223-240.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

LUKŠIČ-HACIN, Marina. Vloga humanistike. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIC, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCE-NOVIČ, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 33-36.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GOMBAČ, Jure. Londonski memorandum in dovolilnice za izselitev v Italijo. V: BONIN, Zdenka (ur.). *Cona B Svobodnega tržaškega ozemlja (1947-1954) : zbornik ob 50-letnici priključitve cone B STO Jugoslaviji : almanacco per il cinquantesimo dell'annessione alla Jugoslavia della zona B del TLT*. Koper: Pokrajinski arhiv, 2004, str. 127-148, graf. prikazi, fotogr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

DRNOVŠEK, Marjan. Izseljeniški učitelj Svatopluk Stoviček med belgijskimi Slovenci. V: ZUPANČIČ, Cvetko (ur.), KOS, Janez (ur.). *Boštanj, vas rume-nega sleča : zbornik*. Ljubljana: Šola retorike, 2004, str. 167-177, fotogr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

BEVC, Milena, ZUPANČIČ, Jernej, LUKŠIČ-HACIN, Marina. *Migracijska politika in problem bega možganov*. Ljubljana: Inštitut za ekonomska raziskovanja: Inštitut za narodnostna vprašanja, 2004. 223 str., graf. prikazi.

SUMMARY

Research work in 2004 was basically focused on the research programme National and Cultural Identity of Slovenian Emigration. The stress will be on the following topics:

- historical analysis of the relationship of immigrant and emigrant environments to Slovenians and their descendants in the 19th

and 20th centuries / analysis of personal archival materials / women emigrants in historical perspective / Slovenian emigration in East and South-East Europe;

- reintegration of Slovenian emigrant literature in the central Slovenian culture, literary science and educational contents / integration of

immigrant writers in Slovenian national culture / integration of emigrant writers in national cultures of the receiving countries;

- artistic creativity among emigrants;
- research on individual migrants and on the development of Slovenian communities;
- analysis of migration situations with emphasis on cultural and social aspects as well as on aspects of identity; investigation of the role of women/men in the maintenance of cultural heritage in foreign environments;
- ethnic aspects of migration processes.

Basic studies were complemented with the following projects:

Women's Role in the Preservation of the Cultural Tradition among Emigrants, Contemporary (Slovenian) Missionary as an Emigrant, Slovenian Cultural Workers and Other Intellectuals in Croatia 1860–1918, The State of Archival, Museum and Library Materials among Slovene Emigrants in Sweden, the United States of America and among Some Returnees, Literary and Cultural Image of Immigrants in Slovenia, Slovenian Emigration to Germany 1880–1973, Slovene Emigrants – Creators: Promoters of Slovene Science and Culture in the new Environment, Slovenes and Czechs: Tradition and Opportunities of Cooperation among Small Nations within Multinational Communities, The Perceptions of Slovenian Integration Policy, Justice in Educational Systems – A Contrasting Approach, Migration and Intercultural Relations: Challenge for European Schools Today, Program Comenius, www-Supported Learning in Migration/Intercultural Relations – a Joint MA Programme for Collaborative Learning and Cultural Awareness, Encyclopedia of Multiethnic American Literature: Five Volumes.

Other events in the year 2004:

International conference Women's Role in the Migration Contexts of the Slovenian Ethnic Space. As a result of the project Women's Role in the Preservation of the Cultural Tradition among Emigrants, an international conference titled Women's Role in the Migration Contexts of the Slovenian Ethnic Space was organised by the Institute between November

17th and 19th, 2004, in Ljubljana. The conference covered the following subjects: Slovenian woman emigrants, woman immigrants in Slovenia, the migration dynamics among women populations of different ethnic groups in Slovenia, as well as comparative reflections on the place of women within a broader international migration context.

Seminar for emigrant archivists Between May 17th and 24th. The Institute prepared a seminar for emigrant archivists in the framework of the project The State of Archival, Museum and Library Materials among Slovene Emigrants around the World. The seminar was organised for researchers of archival materials and for those emigrants who are or will be working with archival materials.

Within the theme Multiculturalism and Globalisation, the Institute has organized set of lectures at 36th World Congress of International Institute of Sociology in Beijing. The results were published in Indian Journal of National Development and in thematic complex of scientific articles in *Dve domovini/Two Homelands* magazine, no. 19.

In the year 2004 a new book was published within the monograph series *Migracije* (Migrations, ed. Janja Žitnik), issued by the Institute. The monograph on Slovenian immigrants in France by Marie Pislar Fernandez titled *Slovinci v železni Loreni (1919–1939) skozi družinske pripovedi / Slovènes en Lorraine du fer (1919–1939) à travers des récits de familles* (Slovenians in the Iron Lorraine (1919–1939) through Family Stories), is written in Slovenian and French and includes an extensive historical review about Slovenian emigration to west Europe by Marjan Drnovšek.

In nos. 19 and 20 of the journal *Dve domovini/Two Homelands*, articles from Slovenia and from abroad were published, both nos. together on more than 600 pages. Multiculturalism and Globalisation was the title of the thematic complex in no. 19, and the reintegration of those emigrants and their descendants who returned to Slovenia after 1990 was well presented by various contributors in no. 18. The journal remains bilingual, international and open to various Slovenian-related or international migration topics.

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Josip Globevnik, akad. prof. dr. Tine Hribar (predsednik), akad. prof. dr. Janko Kos, red. prof. dr. Aleš Erjavec, red. prof. dr. Oto Luthar, izr. prof. dr. Rado Riha (podpredsednik), izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.
Znanstveni svet je bil konstituiran na 1. konstitutivni seji 2. 11.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Rado Riha, znanstveni svetnik.

Znanstveni svetniki: red. prof. dr. Aleš Erjavec, dr. Tomaž Mastnak, red. prof. dr. Oto Luthar (red. prof. od 18. 5.).

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.

Višji znanstveni sodelavki: doc. dr. Marina Gržinič Mauhler, dr. Alenka Zupančič.

Znanstvena sodelavca: doc. dr. Peter Klepec Kršič, doc. dr. Matjaž Vesel.

Asistentke: Jasna Fakin (mlada raziskovalka), Katja Kolšek (mlada raziskovalka), mag. Jasmina Litrop (mlada raziskovalka do 30. 6.), Ana Žerjav (mlada raziskovalka od 1. 11.).

Asistenti: Aleš Bunta (mladi raziskovalec), Samo Tomšič (mladi raziskovalec), Matej Ažman.

Tajnik: Matej Ažman.

TEMELJNE RAZISKAVE

Glavnina raziskovalnega dela je potekala v okviru raziskovalnega programa Pogoji in problemi sodobne filozofije (od 1. 1.). Program sta vsebinsko dopolnjevala raziskovalni projekt Filozofski problemi etike (od 1. 7., vodja projekta A. Zupančič) in raziskovalni projekt Virtualna in estetska konstitucija (post)moderna subjekta in njene politično-filozofske in epistemološke implikacije (do 30. 6., vodja projekta M. Gržinič Mauhler). Raziskovalno

delo sodelavcev inštituta je bilo povezano tudi z mednarodnim raziskovalnim projektom MIMEX, ki se je zaključil v letu 2004.

Pogoji in problemi sodobne filozofije

Vodja raziskovalnega programa: R. Riha.

Sodelavci: O. Luthar, A. Erjavec, T. Mastnak, J. Šumič Riha, M. Gržinič Mauhler, A. Zupančič, M. Vesel, P. Klepec Kršič, A. Bunta, J. Litrop, K. Kolšek, A. Žerjav.

Raziskovalno delo je bilo osredotočeno na tri glavne problemske sklope: (a) raziskovanje premen tradicionalnih filozofskih kategorij v postmoderne filozofski misli; (b) raziskovanje filozofske relevantne zgodovine politične misli in raziskovanje zgodovine filozofskega in znanstvenega oblikovanja modernega sveta; (c) raziskovanje filozofske estetike in filozofske problematike vizualnosti ter vizualne umetnosti kulture.

V okviru prvega problemskega sklopa je raziskovalno delo obravnavalo problem subjekta in subjektivacije pri nekaterih ključnih postmodernih avtorjih (A. Badiou, J.-F. Lyotard, M. Foucault, J. Derrida, G. Deleuze, J. Habermas), pri čemer je bila posebna pozornost posvečena konceptualnim in metodološkim povezavam tega problema s Freudovo in Lacanovo psihoanalizo, pomenom, ki ga ima za filozofijo matematika, in s sodobnimi političnimi teorijami (A. Negri, M. Hardt, G. Agamben). V tem okviru nas je posebej zanimalo iskanje nove koncepcije subjekta pri navedenih postmodernih avtorjih skozi zahtevo po "drugem kopernikanskem obratu", ki pa vključuje vsemu ostaja nezaključeno in nedovršeno. Obravnava problematike subjekta je razvila tudi tezo, da je treba dovršeno logiko subjektivne konstitucije objektivnosti, na kateri temelji Kantov kritizem, razumeti kot subjekt, ki je vozil trojega: konstituirane realnosti, odtegnjenega realnega in subjektivacije. Raziskovalno delo je obravnavalo tudi problematiko dialektike volje in želje, in sicer predvsem s stališča filozofske analize fenomena komičnega in komedije, ki je zajela Heglovo in Bergsonovo teorijo komičnega in nekatere sodobne analize komičnega. Predmet raziskovanja je bila v prvem letu raziskave tudi psihoanalitična interpre-

dr. Rado Riha

M. Ažman

A. Bunta

dr. A. Erjavec

J. Fakin

dr. M. Gržinič
Mauhler

ZRC
SAZU

tacija komičnega in z njo povezana dialektika želje in uživanja, pri čemer je bil na tej podlagi razvit samostojen oris teorije komičnega. Raziskovalno delo je zajelo tudi vprašanje odgovornosti subjekta v deterministični perspektivi, opirajoč se na analizo razmerja volje in želje, kot jo implicira pozicija subjekta v stoiški filozofiji in psihoanalizi.

V okviru drugega problemskega sklopa je bilo delo posvečeno raziskovanju zgodovine evropske ideje in artikuliranju evropske ideje v antičnem svetu. Zaključeno je bilo zbiranje gradiva za tri temeljna področja, na katerih se pojavljata beseda ideja Evrope: mitologija, geografija ter historično-politična besedila. Gradivo za prvo teh področij je bilo podrobno obdelano, še posebej literatura med helenističnim in poznoantičnim obdobjem. Pripravljena je bila predstavitev relevantnih Aristotelovih pogledov v slovenščini. Rezultat raziskovanja Hobbesove politične filozofije in oblikovanja modernega pojma države je tudi priprava knjižne objave v tujini, ki bo temeljila na posebni številki *Filozofskega vestnika* o Hobbesovem Behemothu. Zbiranje in analiza gradiva s področja historičnega in političnega revizionizma po letu 1991 sta pripeljali tudi že do predstavitve nekaterih delnih rezultatov, in sicer v obliki monografskih objav in konferenčnih prispevkov v tujini. Pri raziskovanju antične filozofske in znanstvene dediščine ter metafizične in epistemološke predpostavke antične znanosti je bila analizirana t. i. "Kopernikova retorika". Ugotovitev o predvsem retorični in manj dokazovalni naravi Kopernikove argumentacije je bila utemeljena z analizo Kopernikove formulacije enega od tradicionalnih opazovalnih preizkusov proti gibanju Zemlje (navpično izstreljeni projektili). Argument je za Buridana *magis demonstrativa apparentia*, pri Koperniku pa je podan v šibki obliki, kar je verjetno posledica Kopernikovega sprejemanja temeljne postavke klasične teorije impetusa, na podlagi katerega je Buridan v omenjenem primeru izpeljal sklep o mirovanju Zemlje. Raziskovalno delo je zajelo tudi analizo vprašanja univerzalij pri Tomažu Akvinskem, predvsem v njegovem mladostnem delu *O bivajočem in bistvu/bitnosti*.

V okviru tretjega problemskega sklopa je raziskovalno delo zajelo nekatera temeljna vprašanja sodobne estetike: konec umetnosti, globalizacija v estetiki, odnos Adorna in Heideggerja do umetnosti in modernizma, analiza sodobne vizualne kulture in umetnosti ter njun odnos do polpreteklega obdobja modernizma, vprašanje avantgarde in sodobnega statusa estetike. Posebna pozornost je bila posvečena tudi razmerju med estetiko kot filozofijo umetnosti ter kot filozofijo kulture, pri čemer so bile ključne

reference dela H. Paetzolda, G. Genetta, J. Ranciera, K. Sasaki in J. Gaa. Drugi del raziskovalnega dela je bil posvečen filozofskim, estetskim in zgodovinskim vidikom umetnosti v bivših socialističnih deželah. Nadaljevalo se je tudi raziskovalno delo, ki je v prejšnji fazi doživelo javno predstavitev v knjigi A. Erjavca *Postmodernism and the Post-socialist Condition*. Raziskovalno delo je v prvem letu zajelo tudi pregled novih medijev in analizo filozofije, politike in kulture v povezavi s teorijami virtualnega. V sklop teh raziskav sodi tudi analiza časovnoprostorske paradigme in vse bolj pospešene temporalizacije časa v povezavi z novimi tehnologijami, prav tako tudi spraševanje o politikah globalne umetnosti in kulture (ključne reference so bila zlasti dela Marie-Joise Mondzain, Suely Rolnik in Donne Haraway).

Rezultati raziskovalnega dela so bili delno ali v celoti predstavljeni na številnih znanstvenih sestankih in vabljenih predavanjih na univerzah v Sloveniji in tujini (Nemčija, Avstrija, Švedska, Švica, Italija, Velika Britanija, ZDA, Kitajska, Koreja, Tajsko) ter v okviru pedagoškega dela sodelavcev inštituta na treh slovenskih univerzah, na Akademiji za likovno umetnost na Dunaju in pri podiplomskem študiju ZRC SAZU, ki poteka v okviru Politehnike Nova Gorica.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- V letu 2004 je izšla tematska številka mednarodne revije *Jews and Slavs*, v kateri so zbrani dopolnjeni prispevki z istoimenske konference. S tem je končan prvi del dvodelnega projekta, ki v sodelovanju s Hebrejsko univerzo v Jeruzalemu in Avstrijskim znanstvenim inštitutom (Austrian Science and Research Liaison Office (ASO)) v Ljubljani tematizira antisemitizem v srednji Evropi in na Balkanu. (Moskovich, Wolf (ur.), Luthar, Oto (ur.), Šumi, Irena (ur.), *Jews and anti-Semitism in the Balkans* (Jews and Slavs, vol. 12), ZRC SAZU Ljubljana, Hebrew University Jerusalem, 2004.
- A. Erjavec je tuji glavni urednik zbirke *Frontiers of International Aesthetics Studies*, Jilin Publishing House, Changchun, provinca Jilin, Kitajska; član uredniškega odbora *Filozofskega vestnika*; član uredniškega sveta revije *Contemporary Aesthetics*, Castine, Maine, ZDA in urednik 8. zvezka *International Yearbook of Aesthetics. Aesthetics and/as Globalization*, International Association for Aesthetics, 2004, 180 str. Je

dr. P. Klepec
Kršić

K. Kolšek

J. Litrop

dr. T. Mastnak

dr. J. Šumič Riha

S. Tomšič

- častni član Associazione Italiana per gli Studi di Estetica, član Izvršnega odbora Mednarodnega združenja za estetiko in član Izvršnega odbora Slovenskega društva za estetiko. Je tudi predstojnik Oddelka za kulturne študije Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem in član senata te fakultete ter član Strokovnega sveta Slovenskega mladinskega gledališča.
- Jasna Fakin je marca 2004 prejela tretjo Fordovo nagrado za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ki jo podeljuje družba Ford Motor Company. Nagrado je dobila za projekt *Križem kražem po Komenskem Krasu z učenci iz Osnovne šole Antona Šibelja Stjenka iz Komna*, ki ga je izvajala na omenjeni osnovni šoli.
  - Jasna Fakin je od septembra 2003 do avgusta 2004 kot mlada svetovalka sodelovala pri evropskem projektu PHARE CBC Slovenija/Italija, ki ga je izvajala Občina Komen.

ZNANSTVENI SESTANKI

- *Kopernik: znanost in filozofija*. Kolokvij, org. Filozofski inštitut ZRC SAZU, Ljubljana, 18.–19. 3.
- *Konstitucija skupnosti v uporu – primer NOB in jugoslovanske skupnosti*. Mednarodni kolokvij, org. Filozofski inštitut ZRC SAZU in revija *Prelom – Časopis za savremenu umetnost i teoriju*, Beograd, Ljubljana, 23. 12.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2004 je bilo v knjižnico vpisanih 219 knjig in 80 zvezkov periodike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Izšle so tri redne številke XXV. letnika *Filozofskega vestnika*. V prvi in tretji številki so objavljeni prispevki domačih in tujih avtorjev v slovenskem jeziku. Druga številka, z naslovom *Copernicus and the Philosophy of Copernican Revolutions*, je mednarodna, posvečena filozofskemu in interdisciplinarnemu premisleku Kopernikovega dela. Prispevki avtoric in avtorjev so objavljeni v angleškem in nemškem jeziku z izvlečki v angleškem in slovenskem jeziku.

- A. Erjavec: *Ljubezen na zadnji pogled: avantgarda, estetika in konec umetnosti*. Zbirka Philosophica, Series Moderna. Ljubljana, Založba ZRC, 272 str.
- P. Klepec: *Vznik subjekta*. Zbirka Philosophica, Series Moderna. Ljubljana, Založba ZRC, 336 str.
- M. Gržinić: *Situated contemporary art practices: art, theory and activism from (the east of) Europe*. Založba ZRC (ZRC Publishing), Ljubljana, Revolver – Archiv für aktuelle Kunst, Frankfurt am Main, 155 str.
- Aristotel: *Kategorije*. Prevod, opombe, spremna študija in slovar Franci Zore, Zbirka Philosophica, Series Classica, Založba ZRC, 146 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Collège international de philosophie, Pariz, Francija.
- Université Paris VIII, Pariz, Francija.
- International Center for Advanced Studies, New York University, New York, ZDA.
- University of California, Humanities Research Center, Irvine, ZDA.
- Ecole Cantonale d'Art du Valais (ECAV), Sierre, Švica.
- Hoger Instituut voor Schone Kunsten, Antwerpen, Belgija.
- Hebrew University Jerusalem, Izrael.
- Austrian Science and Research Liaison Office (ASO), Ljubljana.

dr. M. Vesel

dr. A. Zupančič

A. Žerjav

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Jasmina Litrop

Politično, gospodarsko in kulturno vključevanje Prekmurja v slovenski nacionalni prostor, Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 21. 10. – magistrsko delo (mentor: dr. Božo Repe).

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Aleš Bunta

Free-will, Proto-ideology and Neocolonialism. Predavanje na mednarodni konferenci podi-

plomskih študentov "Postkoloniale Konflikte", Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 16. 6.

Aleš Erjavec

- *Globalization Processes: The Case of Aesthetics*. Vabljeno predavanje na letnem kongresu Vzhodne sekcije Japonskega društva za estetiko, Tokio, Japonska, 1. 3.
- *The Image and the Interpretation: Las Meninas*. Vabljeni referat na 2. sredozemskem kongresu za estetiko, v organizaciji Société Tunisienne d'esthétique et de poétique, Carthage, Tunizija, 6.–8. 3.
- *National Identity Through Mountain Photography*. Vabljeni referat na mednarodnem kongresu "In vetta! / To the Summit! (Alpine Mountaineering as a Projection of Bourgeois Cultural and Social Models in the 19th and early 20th Century)", v organizaciji Museo Storico in Trento, Trento, Italija, 8.–10. 5.
- *Las Meninas and The Order of Things*. Vabljeno predavanje na Oddelku za estetiko in medijske študije Univerze ELTE, Budimpešta, Madžarska, 26. 5.
- *Postmodernizem in postsocialistično stanje*. Vabljeno predavanje v Slovenskem mladinskem gledališču, Ljubljana, 29. 9.
- *The Three Avant-Gardes in the ex-Yugoslavia*. Referat na mednarodnem kolokviju "Artistic Avant-Garde Today", v organizaciji Slovenskega društva za estetiko, Ljubljana, 23.–25. 10.
- *Le postmodernisme et la condition post-socialiste*. Vabljeno predavanje na Sorboni, na povabilo Société française d'Esthétique, Pariz, Francija, 15. 11.
- *Konec umetnosti*. Predavanje v Informativnem centru Moderne galerije, na povabilo Slovenskega društva za estetiko, 11. 2.
- *Las Meninas and The Order of Things*. Predavanje na Oddelku za estetiko, Univerza v Uppsali, Uppsala, Švedska, 11. 5.
- *Globalized Aesthetics*. Uvodno plenarno predavanje na mednarodni konferenci "Philosophical Aesthetics and Aesthetic Theory: Past, Present, Future", v org. Nordijskega društva za estetiko, Uppsala, Švedska, 13.–16. 5.
- *Globalization Processes: The Case of Aesthetics*. Zaključno plenarno predavanje na mednarodni konferenci "Beauty and the Way of Modern life", v org. Univerze Wuhan, Kitajskega društva za estetiko in Yangtze Daily Press, Wuhan, Hubei, Kitajska, 14.–16. 5.
- *Nature and Aesthetics*. Referat na mednarodni konferenci "Forum on Environment Aesthetics" (v org. Hunan Publishing Group), Changsha, Hunan, Kitajska, 18. 5.
- *Aesthetics Today*, predavanje na forumu o sodobni estetiki, Changsha, Normal University, Changsha, Kitajska, 19. 5.
- *Environmental Aesthetics*. Predavanje na mednarodnem strokovnem srečanju "Zhangjiajie. Wulingyuan's Mountains and Waters", Zhangjiajie, Hunan, Kitajska, 20. 5.
- *Globalized Aesthetics*, predavanje na Kitajski akademiji družbenih ved, Inštitut za književnost, Peking, Kitajska, 25. 5.
- *The Pictorial Turn*. Predavanje na 6. forumu o literaturi in kulturnih študijah, Univerza Ren Min, Oddelek za književnost, Peking, Kitajska, 27. 5.
- *The East, the West and the South*. Plenarno predavanje na mednarodnem kongresu "The Post-Communist Condition. Kunst und Kultur nach dem Ende des Ostblocks", v org. Kulturstiftung des Bundes & Zentrum für Kunst und Medientechnologie, Karlsruhe, Berlin, Nemčija, 10.–12. 6.
- *The 'End of Art' and Other Postmodernist Myths*. Plenarno predavanje na XVI. mednarodnem kongresu za estetiko "Changes in Aesthetics", v organizaciji Brazilskega društva za estetiko, Rio de Janeiro, Brazilija, 18.–23. 7.
- *Postmodernism and the Postsocialist Condition*. Plenarni vabljeni referat na mednarodnem kongresu "3rd International Conference of the Asian Society of Art in Taipei: Identity, Area, Transformation", Tajpej, Tajska, 26.–28. 8.
- Otvoritveni nagovor na isti konferenci, 26. 8.
- Prispevek na simpoziju "The Reconstruction of Identity of the Eastern Aesthetics and Art Science in the 21st Century", ista konferenca, 28. 8.
- *The Avant-Gardes and the Avant-Gardisms*. Uvodni referat na mednarodnem kolokviju "Umetnost in njene strategije: med estetiko in politiko", v organizaciji Slovenskega društva za estetiko, Ljubljana, 20.–23. 10.
- *Postmodernism in Postsocialist Condition*. Predavanje v Department of History and Theory of Art, School of Drama, Film & Visual Arts, University of Kent at Canterbury, Canterbury, Velika Britanija, 3. 11.
- *Konec umetnosti*. Filozofski večer društva Logos, Kavarna Grand hotela Union, Philocafé, pogovor je vodil prof. dr. Jože Muhovič, Ljubljana, 7. 12.
- *Razgovor s Alešom Erjavcem. Danas više nema podjele na visoku umjetnost i masovno kulturu*. Intervju je vodil Boris Josipović, Čemu. Časopis

studenata filozofije, letn. VI, št. 12/13, Zagreb 2004, str. 165–173.

- *Izšlo je – Aleš Erjavec, Ljubezan na zadnji pogled.* Intervju je vodil Marko Golja, Radio Slovenija, program Ars, 1. 9., 16:30–17:00.
- *Zanimivi za tujce. Koper: Na UP podiplomski študij o filozofiji in teoriji vizualne umetnosti.* Intervju je vodila Lea Kalc Furlanič, Primorske novice, št. 131, torek, 30. 11., str. 20.
- Je poročevalec na University of Edinburgh, Edinburg, Velika Britanija.

Jasna Fakin

- *Architectural heritage – an important element of identity in the Karst region.* Prispevek na mednarodni konferenci “Face to face: Connecting Distance and Proximity”, org. European Association of Social Anthropologist; skupaj s Katjo Jerman, Aleksandro Poljak in Kristino Toplak, poster *Ethnographical Approaches to Studying Identity in Projects of Young Researchers at the Scientific Centre of SASA.* Dunaj, Avstrija, 8.–12. 9.

Marina Gržinić Mauhler

- *Al’Est, rien de nouveau? L’Europe et ses marges.* Okrogla miza, org. Centre pour l’image contemporaine in Utopiana, Ženeva, Švica, 31. 1.
- *IRWIN: cultural performativity radical concepts in art and theory,* skupaj z Gail Lewis in Irit Rogoff. Panelna diskusija, org. Cornerhouse, Manchester, Velika Britanija, 6. 3.
- *EURHOPE: constructing new territories,* prispevek na okrogli mizi, org. KulturAXE, Dunaj, Avstrija, 8. 3.
- *Medien und Architektur,* Biennale Graz. Prispevek na okrogli mizi 6. Internationaler Medien und Architekturpreis, Gradec, Avstrija, 26. 3.
- *Dragan Živadinov: “On May 1, 2045, I will fly into the geostatic orbit ...”.* Vabljen predavanje na konferenci “Gravitacija – poslednja problematična sila”, org. Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, Hrvaška, 20. 4.
- *NSK? It is a perpetuum mobile!.* Vabljen predavanje na mednarodni konferenci “Art and politics: the imagination of opposition in Europe”, University College Dublin, Dublin, Irska, 29. 4.
- *Different cities, different spaces.* Predavanje na: Festa dell’Europa “Il ruolo delle città della Mitteleuropa dopo l’allargamento dell’Unione Europea”, Università degli Studi di Milano, Milano, Italija, 6. 5.
- *The future of computer arts & the history of the International Festival of Computer Arts (1995–2004),* edited by Marina Gržinić. Pred-

stavitev knjige na 10. mednarodnem festivalu računalniških umetnosti, Maribor, 19. 5.

- *Europe, biopolitics, incarnations.* Predavanje v okviru podiplomskega študija “Feminist critical analysis: boundaries, borders and borderlands”, Inter-University Centre, Dubrovnik, Hrvaška, 24. 5.
- *Presentation of the guest professors.* Predstavitel na Higher Institute for Fine Arts, Antwerpen, Belgija, 22.–24. 6.
- *Naming the new political subject.* Prispevek na mednarodnem kolokviju “Umetnost in njene strategije: med estetiko in politiko”, org. Slovensko društvo za estetiko, Ljubljana, 21. 10.
- *Art in public sphere.* Predavanje v okviru programa Master of Arts in the Public Sphere (MAPS), Ecole Cantonale d’Art du Valais (ECAV), Sierre, Švica, 11. 10.
- *Presentation of the guest professors.* Predstavitel na Higher Institute for Fine Arts, Antwerpen, Belgija, 16.–18. 10.
- *Situated contemporary art practices: art, theory and activism from (the east of) Europe.* Predstavitel knjige v okviru simpozija “Serious pop. Strategies of aesthetic appropriation in West-Eastern Europe”, Kunsthalle Wien, Dunaj, Avstrija, 22. 10.
- *The Punk scene in Ljubljana – revisited.* Vabljen predavanje na simpoziju “Serious pop. Strategies of aesthetic appropriation in West-Eastern Europe”, Akademie der bildenden Künste, Dunaj, Avstrija, 23. 10.
- *Current art practices in Slovenia.* Predavanje v okviru mednarodne razstave A New past, Ewha Womans University, College of Art & Design, Seul, Koreja, 2. 12.

Peter Klepec

- *Drugi kopernikanski obrat?* Prispevek na kolokviju “Kopernik: znanost in filozofija”, org. Filozofski inštitut ZRC SAZU, Ljubljana, 18. 3.
- *Realno in realnost pri Deleuzu.* Vabljen predavanje v okviru študentskih dnevov filozofije, org. Oddelek za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 28. 5.
- *Nekaj koordinat za (ne)razumevanje slovenske filozofije.* Vabljen predavanje v okviru 40. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture “Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi”, org. Oddelek za slovenski jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, 15. 7.
- *Upor in kreacija novega.* Prispevek na kolokviju “Konstitucija skupnosti v uporu – primer NOB in jugoslovanske skupnosti”, org. Filozofski

inštitut ZRC SAZU in revija *Prelom – Časopis za savremenu umetnost i teoriju*, Beograd, Ljubljana, 23. 12.

Katja Kolšek

- *L'action dans la pensée du néo confucianisme*. Poročilo na konferenci "Université d'été du réseau OFFRES 2004 – Action", Praga, Češka, 7.–15. 7.
- *Lizehou lun Huaxia meixue zhong de rudao hubu (Komplementarnost konfucijanstva in daoizma v Li Zehouovi estetiki)*. Vabljeni predavanje na konferenci "Practical aesthetics. Reflections and prospects", org. Institute for Transcultural Studies – Beijing International Studies University & Department of Aesthetics – Institute of Philosophy – Chinese Academy of Social Sciences Beijing, Peking, Kitajska, 17.–19. 9.

Oto Luthar

- *Differenzierung als Überlebensstrategie*. Prispevek na mednarodni delavnici "Kulturen der Differenz. Transformationsprozesse im Zentraleuropaischen Raum – gegenwärtige Perspektiven, historische Kontexte", Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija, 9. 12.
- *The Heroes for Tomorrow: The popular memory of World war II in Slovenia after the Historiographical Revision in the 1990s*. Prispevek na 38th Annual Meeting of the Oral History Association, Portland, Oregon, ZDA, 1. 10.
- *Old Frame, New Picture? History teaching in Slovenia after 1991*. Prispevek na 9th National Convention of ASN Columbia University, New York, ZDA, 16. 4.

Tomaž Mastnak

- *Cold War and Reheated Concepts: Civil Society in Eastern Europe*. Predavanje na International Center for Advanced Studies, New York University, ZDA, 7. 5.
- Sodelovanje na rednem seminarju na International Center for Advanced Studies, New York University, januar–maj.
- *Politika po Faludži*. Prispevek na kolokviju "Konstitucija skupnosti v uporu – primer NOB in jugoslovanske skupnosti" org. Filozofski inštitut ZRC SAZU in revija *Prelom – Časopis za savremenu umetnost i teoriju*, Beograd, Ljubljana, 23. 12.

Rado Riha

- *Politika in njeni historični referenti*. Prispevek

na kolokviju "Konstitucija skupnosti v uporu – primer NOB in jugoslovanske skupnosti", org. Filozofski inštitut ZRC SAZU in revija *Prelom – Časopis za savremenu umetnost i teoriju*, Beograd, Ljubljana, 23. 12.

Jelica Šumič Riha

- *Nemožnost skupnosti*. Prispevek na kolokviju "Konstitucija skupnosti v uporu – primer NOB in jugoslovanske skupnosti", org. Filozofski inštitut ZRC SAZU in revija *Prelom – Časopis za savremenu umetnost i teoriju*, Beograd, Ljubljana, 23. 12.

Matjaž Vesel

- *Kopernikova retorika: čutnozaznavni ugovori proti gibanju Zemlje in teorija impetusa*. Prispevek na kolokviju "Kopernik: znanost in filozofija", org. Filozofski inštitut ZRC SAZU, Ljubljana, 18. 3.
- *Kaj je kopernikanska revolucija?* Predavanje v Galeriji Media Nox, org. Zofijini ljubimci, društvo za razvoj humanistike, Maribor, 4. 5.

Alenka Zupančič

- *Subject and Surplus-enjoyment*. Vabljeni predavanje na univerzi v Sofiji, Bolgarija, 4. 3.
- *When Surplus-enjoyment meets surplus value*. Predavanje v okviru konference "The Other Side of Psychoanalysis", Melbourne, Avstralija, 4. 6.
- Serija predavanj v okviru Summer Seminar in Experimental Critical Theory, University of California, Humanities Research Center, Irvine, ZDA, 16.–27. 8.
- *Juissance Ex Machina*. Predavanje v okviru konference "24h Foucault", Pariz, Francija, 2. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Tomaž Mastnak

- International Center for Advanced Studies, Fellow, New York University, New York, ZDA, januar–avgust.

Rado Riha

- Znanstveno izpopolnjevanje na Université Paris VIII, Pariz, Francija, 1. 6.–10. 7.

Jelica Šumič Riha

- Znanstveno izpopolnjevanje na Université Paris VIII, Pariz, Francija, 1. 6.–10. 7.

Samo Tomšič

- Znanstveno izpopolnjevanje na Université Paris VIII, Pariz, Francija, 28. 2.–1. 4.

PEDAGOŠKO DELO

Aleš Erjavec

- *Transkulturalna estetika*, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije Koper, zimski semester 2004/2005.

Marina Gržinić Mauhler

- Redna profesorica na Akademiji za likovno umetnost, Dunaj, Avstrija.
- *Sodobne teorije umetnosti in kulture ter estetika novih tehnologij*, podiplomski študij Interkulturni študij, Primerjalni študij idej in kultur, org. Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU, Ljubljana.
- *Art and aesthetics*. Gostujoča profesorica na Hoger Instituut voor Schone Kunsten, Antwerpen, Belgija, 22.–24. 6. in 16.–18. 11.

Peter Klepec Kršič

- Predavanja v okviru predmeta *Filozofski temelji humanističnih ved*, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper, letni semester.
- Predavanja v okviru modula *Epistemologija humanističnih ved* na ISH, Fakulteta za podiplomski humanistični študij, Ljubljana, letni semester.
- Vodenje študijskega in bralnega krožka *Foucault in biopolitika*, Mirovni inštitut, Ljubljana, letni semester.

Rado Riha

- *Etika I*. Predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- *Epistemologija humanističnih ved*. Nosilec modula v okviru ISH, Fakultete za podiplomski humanistični študij, zimski semester.
- *Transformacije postmoderne misli*, podiplomski študij Interkulturni študij, Primerjalni študij idej in kultur, org. Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU, Ljubljana.

Jelica Šumič Riha

- *Etika II*. Predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- *Epistemologija humanističnih ved*. Predavanja v okviru modula na ISH, Fakulteti za podiplomski humanistični študij.

- *Filozofija, psihoanaliza, etika*, podiplomski študij Interkulturni študij, Primerjalni študij idej in kultur, org. Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU, Ljubljana.

Matjaž Vesel

- *Izbirni seminar III (srednjeveška filozofija)*. Predavanja na Oddelku za filozofijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, zimski semester.
- *Pojmovna geneza modernega sveta*, podiplomski študij Interkulturni študij, Primerjalni študij idej in kultur, org. Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU, Ljubljana.

Alenka Zupančič

- Vodja intenzivnega seminarja Summer Seminar in Experimental Critical Theory, University of California, Humanities Research Center, Irvine, ZDA, 16.–27. 8.

MENTORSTVO

Aleš Erjavec je bil mentor doktorandki mag. Poloni Tratnik (Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem) in somentor doktorandki mag. Katarini Vrhovšek (Akademija za likovno umetnost, Univerza v Ljubljani). Bil je mentor pri magistriranjih: Klemen Fele (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani), Katja Cergolj Edwards (Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem), Ksenija Murari (Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem), Mojca Fatur (Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem), Vesna Črnivec (Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem).

Oto Luthar je bil mentor mladima raziskovalkama Jasni Fakin (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani) in mag. Jasmini Litrop (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU).

Rado Riha je bil mentor mlademu raziskovalcu Alešu Bunti (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani) in mladi raziskovalki Ani Žerjav (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani).

Jelica Šumič Riha je bila mentorica mladi raziskovalki Katji Kolšek (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani) in mlademu raziskovalcu Samu Tomšiču (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani).

Marina Gržinić Mauhler je bila somentorica doktorandki mag. Mojci Puncer (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani) in somentorica pri

specializaciji Milijane Babić (Akademija za likovno umetnost, Univerza v Ljubljani).

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

ERJAVEC, Aleš. Aesthetics and/as globalization : an introduction. *International Yearbook of aesthetics*, 2004, vol. 8, str. 3-14.

ERJAVEC, Aleš. Gurobarizeshon no shokatei : bigaku no baai. *Bigaku geijutsugaku kenkyū*, 2002, 21, str. 238-250.

ERJAVEC, Aleš. Konec umetnosti. *Horizonti*, pomlad, poletje 2004, št. 1,2, str. 15-21.

ERJAVEC, Aleš. Le postmodernisme et la condition postsocialiste. *Bulletin de la Société française d'Esthétique*, avril 2004, str. 1-8 (Archives), ilustr.

ERJAVEC, Aleš. Of nation, mountains and photography. *J. Contemp. Thought*, Summer 2003, 17, str. 85-98, fotogr.

GRŽINIĆ, Marina. Global capitalism and the genetic paradigm of culture. *Odjek (Sarajevo)*, 2004, year 57, no. 3-4, str. 15-23.

GRŽINIĆ, Marina. Postsocializem? Postkomunizem? : ideologija, verovanje, odpor. *Borec*, 2004, letn. 56, št. 612-616, str. 249-258.

GRŽINIĆ, Marina. Za repolitizacijo umetnosti: ponovna povezava ustvarjalnosti in odpora. *Maska (Ljubl.)*, poletje 2004, letn. 19, št. 3-4 (86-87), str. 30-45, ilustr.

KLEPEC, Peter. Imperij skozi Deleuzovo pojmovanje kapitalizma. *Filoz. vestn.*, 2004, letn. 25, št. 1, str. 79-96.

KLEPEC, Peter. Kapitalizem skozi diskurz univerze in biopolitiko. *Problemi (Ljubl.)*, 2004, letn. 42, št. 1/2, str. 89-111.

KLEPEC, Peter. Lyotard and the "Second Coper-

nican Turn". *Filoz. vestn.*, 2004, vol. 25, no. 2, str. 107-123.

RIHA, Rado. Konstitucija realnosti in drugost misli. *Filoz. vestn.*, 2004, letn. 25, št. 1, str. 135-158.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. Causa sui blodi. *Filoz. vestn.*, 2004, letn. 25, št. 1, str. 117-134.

VESEL, Matjaž. Kopernikova retorika: opazovalni preizkusi proti gibanju Zemlje in teorija impetusa. *Filoz. vestn.*, 2004, letn. 25, št. 3, str. 91-108.

VESEL, Matjaž. Problem univerzalij pri Tomažu Akvinskem. *Filoz. vestn.*, 2004, letn. 25, št. 1, str. 55-76.

VESEL, Matjaž. What is revolutionary in the Copernicus Revolutions. *Filoz. vestn.*, 2004, vol. 25, no. 2, str. 167-186.

ZUPANČIČ, Alenka. Bartleby: in beseda je meso postala. V: DOLAR, Mladen (ur.). *Bartleby: raje bi, da ne*, (Zbirka Analecta). 1. natis. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo, 2004, str. 213-220.

ZUPANČIČ, Alenka. Peti pogoj: k filozofiji Alaina Badiouja. *Filoz. vestn.*, 2004, letn. 25, št. 3, str. 7-20.

ŽERJAV, Ana. Imperij: poskus utemeljitve množstva. *Filoz. vestn.*, 2004, letn. 25, št. 1, str. 97-113.

Pregledni znanstveni članek

FAKIN, Jasna, JERMAN, Katja. Istrski begunci : gradivo in raziskovalni nastavki. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2004, 33, 1, str. 117-142.

Kratki znanstveni prispevek

GRŽINIĆ, Marina. Tehnologija, performativnost: vreme teatra. *TkH*, jul. 2004, št. 7, str. 37-43.

Strokovni članek

FAKIN, Jasna. Kraška arhitekturna dediščina med tradicijo in postmodernizmom. *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2004, str. 24-29.

GRŽINIĆ, Marina. Carlos Aires : dark tales from the dark room = Finstere Geschichten aus der dunkeln Kammer. *Camera Austria*, 2004, 88, str. 35-44.

GRŽINIĆ, Marina. Literatura u kiberprostoru - Jamika Ajalon. *Tema*, 2004, god. 1, 8/9, str. 43-46, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. No guru no method no master : zur Methode und Zukunft der Lehre. *Texte Kunst*, März 2004, jg. 14, heft 53, str. 137-139, ilustr.

MASTNAK, Tomaž. Če ne boste pridni, otroci, bo prišla demokracija. *Delo (Ljubl.)*, 31. dec. 2004, leto 46, št. 304.

MASTNAK, Tomaž. Iraška Guernica. *Delo (Ljubl.)*, 23. okt. 2004, leto 46, št. 247.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

ERJAVEC, Aleš. Art and its strategies: between aesthetics and politics, International Colloquium, Ljubljana, October 20-23, 2004. V: *Umetnost in njene strategije: med estetiko in politiko : mednarodni kolokvij, Slovenski gledališki muzej, Ljubljana, 22. do 23.10.2004 : international colloquium, National Theatre Museum, Ljubljana, October 20-23 2004*. Ljubljana: Slovensko društvo za estetiko: = Slovenian Society of Aesthetics, 2004, str. [1-2].

ERJAVEC, Aleš. The pictorial turn. *Nord. estet. tidskr.*, 2003, 27-28, str. 185-190.

GRŽINIĆ, Marina. Global capitalism and the genetic paradigm of culture. V: *Art as representation of the world*, (Seijo Journal of Aesthetics and Art History, vol. 16). Tokyo: Seijo University Graduate School of Literature, 2004, str. 91-104.

LUTHAR, Oto, ŠUMI, Irena. Living in metaphor: Jews and anti-Semitism in Slovenia. V: MOSKOVICH, Wolf (ur.), LUTHAR, Oto (ur.), ŠUMI, Irena (ur.). *Jews and anti-Semitism in the Balkans*, (Jews and Slavs, vol. 12). Ljubljana: Scientific Research

Center of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, 2004, str. 29-48.

MASTNAK, Tomaž. Nastanek levice. V: OBERSTAR, Ciril (ur.), KUZMANIĆ, Tonči (ur.). *Levica : zbornik predavanj 4. letnika Delavsko-punkerske univerze*, (Zbirka Zborniki Delavsko-punkerske univerze, knj. 4). Ljubljana: Mirovni inštitut, Inštitut za sodobne družbene in politične študije, 2004, str. 57-83.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

LUTHAR, Oto. Humanistika: prostor svobodne akademske razprave. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIČ, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCENOVICH, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 20-21.

LUTHAR, Oto. Med predavalnico in kabinetom. V: MUROVEC, Barbara (ur.). *Slovenska umetnostna zgodovina : tradicija, problemi, perspektive*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 13-16.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

KLEPEC, Peter. Nekaj koordinat za (ne)razumevanje sodobne slovenske filozofije. V: STABEJ, Marko (ur.). *Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 116-123.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

GRŽINIĆ, Marina. Opening to many histories and many spaces : reflecting at the same time the new condition of Europe and the new condition of the museum. V: KRÄUTLER, Hadwig (ur.), FRODL, Gerbert (ur.). *Das Museum : Spiegel und Motor kulturpolitischer Visionen = mirror and motivator of cultural-political visions : 1903-2003 : 100 Jahre Österreichische Galerie Belvedere : Konferenzband zum gleichnamigen Symposium Anlässlich des 100-jährigen Bestandes des Museums Wien, 16. bis 19. Oktober 2003*. Wien: Österreichische Galerie Belvedere: Universitätsverlag, 2004, str. 330-331.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

ERJAVEC, Aleš. Adonuo yu Haidegeer : Cong xiandaizhuyi dao houxian daizhuyi. V: JIN, Huimin (ur.). *Difference*. Kaifeng: Henan daxue chubanshe, 2003-, str. 137-149.

GRŽINIĆ, Marina. Capitalism, democracy and the genetic paradigm of culture. V: *Tester : tarbajo de nodos = adabegiak lanean = nodes at work*. [San Sebastián: Diputación Foral de Guipúzcoa, 2004], str. 14-19.

GRŽINIĆ, Marina. Flexible colonization. V: COX, Geoff (ur.). *Economising culture : on 'the (digital) culture industry'*, (DATA browser 01). New York: Autonomedia, cop. 2004, str. 171-184, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Global capitalism and the genetic paradigm of culture. V: GRŽINIĆ, Marina (ur.), BECKER, Konrad. *The future of computer arts & the history of The International Festival of Computer Arts, Maribor 1995-2004*, (Knjižna zbirka Transformacije, št. 13). Ljubljana: Maska; Maribor: MKC, 2004, str. 69-80.

GRŽINIĆ, Marina. Monstrous bodies and subversive errors. V: REICHE, Claudia (ur.), KUNI, Verena (ur.). *Cyberfeminism. Next protocols*. New York: Autonomedia; London: Pluto, 2004, str. 219-236, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Senseless : with a sense of responsibility = Sinnlos : mit Verantwortungssinn. V: TEMMEL, Wolfgang (ur.), KRAUS, Evelyn (ur.). *Senseless : defying the mechanisms of disablement : Wider die Methoden der Behinderung*. Wien; London: Springer, 2004, str. 337-356, ilustr.

LUTHAR, Oto. Between reinterpretation and revisionism : rethinking Slovenian historiography of the 1990s. V: BRUNNBAUER, Ulf (ur.). *(Re)writing history : historiography in Southeast Europe after socialism*, (Studies on South East Europe, Vol. 4). Münster: Lit, 2004, str. 333-350.

LUTHAR, Oto. Musik ist das Gewer, nim sie in die Hand : Slowenische Rockmusik gegen Chauvinismus. V: GRAF, Daniela (ur.), KASER, Karl (ur.). *Vision Europa : vom Nationalstaat zum Europäischen Gemeinwesen*. Wien: Czernin, 2004, str. 55-74.

MASTNAK, Tomaž. Konceptija in politike civilne družbe : vzhodnoevropska izkušnja. V: BRGLEZ,

Alja (ur.). *Posttranzicijska država vs. civilna družba*, (Zbirka Zbiralnik, 7). Ljubljana: Inštitut za civilizacijo in kulturo - ICK, 2004, str. 12-32.

RIHA, Rado. Politics as the real of philosophy. V: CRITCHLEY, Simon (ur.), MARCHART, Oliver (ur.). *Laclau : a critical reader*. London; New York: Routledge, 2004, str. 73-87.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. Anachronism of emancipation or fidelity to politics. V: CRITCHLEY, Simon (ur.), MARCHART, Oliver (ur.). *Laclau : a critical reader*. London; New York: Routledge, 2004, str. 182-198.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. Filozofija in njen čas. V: BADIOU, Alain. *Ali je mogoče misliti politiko?. Manifest za filozofijo*, (Zbirka Philosophica, Prizma). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 131-152.

VESEL, Matjaž. Med nebom in zemljo : uvod v Aristotelovo razpravo O nebu. V: ARISTOTELES. *O nebu*, (Zbirka Historia scientiae). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 293-334.

ZUPANČIČ, Alenka. The fifth condition. V: HALLOWARD, Peter (ur.). *Think again : Alain Badiou and the future of philosophy*, (Continuum studies in philosophy). London; New York: Continuum, 2004, str. 191-201.

ZUPANČIČ, Alenka. Luščee mesto, čtoby umeret' : teatr v fil'mah Hičkoka. V: ŽIŽEK, Slavoj (ur.). *To, što vy vseгда hoteli znat' o Lakane (no bojalis' sprosit' u Hičkoka)*. Moskva: Logos, 2004, str. 67-99, ilustr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

ERJAVEC, Aleš. Kontemplacija i/ili instrumentalizacija: na [i.e. o] pečurkama = Contemplation or/and instrumentalization: on mushrooms. V: PERIČ, Branislav. *Gljive i cvijeće Crne Gore : izložba fotografija : exposition de photographie*. Podgorica: Centar savremene umjetnosti Crne Gore: Crnogorski mikološki centar, 2004, str. 4-5, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. C'est l'amour : for all my mothers - Nadia, Rosa, Bridge and Ripley. V: KREMER, Mark (ur.). *Now what? Artists write!*. Utrecht: Basis voor actuele kunst; Frankfurt am Main: Revolver, 2004, str. 43-48, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Conceptual (art) practices at the Academy of Fine Arts in Vienna : <http://T4.antville.org/>. V: GRŽINIĆ, Marina (ur.), BECKER, Konrad. *The future of computer arts & the history of The International Festival of Computer Arts, Maribor 1995-2004*, (Knjižna zbirka Transformacije, št. 13). Ljubljana: Maska; Maribor: MKC, 2004, str. 187-189.

GRŽINIĆ, Marina. Interferenzen. V: KRENN, Martin. *City views : ein Fotoprojekt mit migrantischen Perspektiven = a photoproject: migrant perspectives*, (Republicart, Bd. 3). Wien: Turia & Kant, 2004, str. 13-18.

GRŽINIĆ, Marina. Mara Mattuschka : izmenjava krvi za črnilo. V: POTOČKI, Sabina (ur.), KNAUP, Bettina (ur.), BABIĆ, Miljana. *Mesto žensk*. [Ljubljana: Mesto žensk - Društvo za promocijo žensk v kulturi, 2004], str. 85-86, 88-89, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. NSK: It's perpetuum mobile. V: KELLY, Noel (ur.), FITZPATRICK, Michael. *Art and politics : the imagination of opposition in Europe : Conference Papers, Dublin, April 29-30, 2004*. 1st ed. Dublin: R4; Ljubljana: The Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia, 2004, str. 44-51.

GRŽINIĆ, Marina. O pogojih produkcije. V: SOBAN, Tamara (ur.), ŠPANJOL, Igor (ur.), ZABEL, Igor (ur.), BADOVINAC, Zdenka. *Razširjeni prostori umetnosti : slovenska umetnost 1985-1995 : Moderna galerija, Museum of Modern art, Ljubljana, 22. junij 2004-26. september 2004*. Ljubljana: Moderna galerija, 2004, str. 85-90, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Posvečeno 20-letnici kiborg manifesta Donne Haraway in 10. obletnici kiberfeminizma. V: POTOČKI, Sabina (ur.), KNAUP, Bettina (ur.), BABIĆ, Miljana. *Mesto žensk*. [Ljubljana: Mesto žensk - Društvo za promocijo žensk v kulturi, 2004], str. 111-114, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Realnost v območju iluzije : Stojko, Dolenc, Štravs. V: SOBAN, Tamara (ur.), ŠPANJOL, Igor (ur.), ZABEL, Igor (ur.), BADOVINAC, Zdenka. *Razširjeni prostori umetnosti : slovenska umetnost 1985-1995 : Moderna galerija, Museum of Modern art, Ljubljana, 22. junij 2004-26. september 2004*. Ljubljana: Moderna galerija, 2004, str. 440-442, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. VALIE EXPORT : Eine Erzä-

hlung mit Vergeltungsgedanken. V: TRUMMER, Thomas (ur.), EXPORT, Valie, GRŽINIĆ, Marina, SPRUNG, Sigrid. *Valie Export : Serien : [6 Oktober 2004 - 20. Februar 2005, Atelier Augarten, Zentrum für zeitgenössische Kunst der Österreichischen Galerie Belvedere, Wien]*. Wien: Atelier Augarten, Zentrum für zeitgenössische Kunst der Österreichischen Galerie Belvedere; Frankfurt am Main: Revolver, Archiv für aktuelle Kunst, str. 8-12.

LUTHAR, Oto. "V besedi je moč" : glasba proti šovinizmu. V: LUTHAR, Oto, LUTHAR, Breda, ŠUMI, Irena, PETROVIĆ, Tanja, STANČIČ, Zora. *Nemirna srca : priročnik za pouk državljanske vzgoje. Zv. 1, Migracije : workbook for the teaching of civic education. Book 1, Migrations*, (Zbirka Moj zvezek). Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 42-49, ilustr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

ERJAVEC, Aleš. *Ljubezen na zadnji pogled : avantgarda, estetika in konec umetnosti*, (Philosophica, Series Moderna). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 272 str., ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. *Situated contemporary art practices : art, theory and activism from (the east of) Europe*. Ljubljana: Založba ZRC: = ZRC Publishing; Frankfurt am Main: Revolver - Archiv für aktuelle Kunst, 2004. 155 str., ilustr.

KLEPEC, Peter. *Vznik subjekta*, (Philosophica, Series Moderna). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 336 str.

ZUPANČIČ, Alenka. *Ethics of the real : Kant, Lacan*. [Seul]: Verso: Guy Hong Agency, 2004. 396 str.

ZUPANČIČ, Alenka. *Poetika : druga knjiga*, (Zbirka Analecta). 1. natis. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo, 2004. 248 str.

Strokovna monografija

FAKIN, Jasna, JAZBEC, Tina, LEGIŠA, Zvonko, PERTOT, Marina, TUTA, Vera. *Il Carso da Štanjel a Duino/Devin*. Komen: Comune, 2004.

FAKIN, Jasna, JAZBEC, Tina, LEGIŠA, Zvonko, PERTOT, Marina, TUTA, Vera. *Der Karst zwischen Štanjel und Duino/Devin*. Komen: Občina, 2004.

FAKIN, Jasna, JAZBEC, Tina, LEGIŠA, Zvonko, PERTOT, Marina, TUTA, Vera, MODIC, Erik (ur.). *Kras med Štanjelom in Devinom*. Komen: Občina, 2004. 104 str., ilustr.

FAKIN, Jasna, JAZBEC, Tina, LEGIŠA, Zvonko, PERTOT, Marina, TUTA, Vera. *The Karst between Štanjel and Duino/Devin*. Komen: Municipality, 2004.

OSTOJIC, Tanja, GRŽINIĆ, Marina, MILEVSKA, Suzana. *Strategies of success : curators series 2001-2003*. Beograd: Studentski kulturni centar etc., 2004. 144 str., ilustr.

SUMMARY

New research programme *Conditions and Problems of Contemporary Philosophy* started. The research domains that are systematically explored are the following: philosophy, political and legal philosophy, philosophy of history, history of philosophy, philosophy of culture, philosophical anthropology, ethics, aesthetics, ontology, epistemology, psychoanalysis, history of political thought, subjectivity. New research project *Philosophical Problems of Ethics* started. The research project *The Virtual and*

Aesthetic Constitution of the (Post)Modern Subject and its Politico-Philosophical and Epistemological Implications and the international project MIMEX were completed.

Three issues of the Institute's journal *Filozofski vestnik* have appeared. The second issue of the 2004 volume, *Copernicus and the Philosophy of Copernican Revolutions*, is an international issue.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Matej Gabrovec, dr. Andrej Kranjc, redni član SAZU, dr. Milan Orožen Adamič (predsednik), dr. Drago Perko, dr. Marjan Ravbar (od 8. 7.), dr. Ivan Šprajc (do 8. 7.), dr. Maja Topole in dr. Igor Vrišer, redni član SAZU.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Drago Perko, znanstveni svetnik.
Znanstvena svetnika: dr. Milan Orožen Adamič (od 8. 7.) in dr. Marjan Ravbar.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Matej Gabrovec in dr. Milan Orožen Adamič (do 8. 7.).

Znanstveni sodelavci: dr. Franci Petek (od 14. 10.), dr. Irena Rejec Brancelj (dopolnilno delovno razmerje) in dr. Maja Topole.

Raziskovalnorazvojni sodelavec: mag. Drago Kladnik.

Samostojni strokovni sodelavec v humanistiki: Mauro Hrvatin.

Strokovni sodelavec v humanistiki: Peter Repolusk.

Asistenti z magisterijem: mag. Jerneja Fridl, mag. Damir Josipovič, mag. Blaž Komac, dr. Franci Petek (do 14. 10.), mag. Miha Pavšek, mag. Aleš Smrekar in mag. Mimi Urbanc.

Asistenti: David Bole, Primož Gašperič, Janez Nared, mag. Borut Peršolja, Primož Pipan (od 1. 11.) in Matija Zorn.

Samostojna strokovna sodelavka s specializacijo: Alenka Turel Faleskini.

Samostojna strokovna delavka: Meta Ferjan.

Samostojna tehničarka: Maruša Rupert.

Referentka: Darka Naglič.

Inštitut ima 8 organizacijskih enot:

Oddelek za fizično geografijo

(vodja: Mauro Hrvatin),

Oddelek za socialno geografijo

(vodja: Marjan Ravbar),

Oddelek za regionalno geografijo

(vodja: Drago Perko),

Oddelek za naravne nesreče

(vodja: Milan Orožen Adamič),

Oddelek za geografski informacijski sistem

(vodja: Matej Gabrovec),

Oddelek za tematsko kartografijo

(vodja: Jerneja Fridl),

Zemljepisni muzej

(vodja: Primož Gašperič),

Zemljepisna knjižnica

(vodja: Maja Topole).

dr. D. Perko

Na inštitutu deluje tudi

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije

(predsednik: Milan Orožen Adamič).

D. Bole

PROGRAMI, PROJEKTI IN NALOGE

Geografija Slovenije

Vodja: M. Ravbar.

Sodelavci: D. Bole, M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, P. Gašperič, M. Hrvatin, D. Josipovič, D. Kladnik, B. Komac, D. Naglič, J. Nared, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, D. Perko, B. Peršolja, F. Petek, P. Pipan, M. Ravbar, I. Rejec Brancelj, P. Repolusk, M. Rupert, A. Smrekar, M. Topole, A. Turel Faleskini, M. Urbanc in M. Zorn.

Raziskovalni program Geografija Slovenije obsega temeljna analitična in sintetična preučevanja Slovenije, njenih pokrajinskih sestavin in regionalnih enot, geografske primerjalne študije, razvijanje geografske terminologije, vključno z zemljepisnimi imeni, prav tako pa razvijanje geografskih metod in tehnik ter geografskega informacijskega sistema in z njim povezane tematske kartografije.

V okviru fizične geografije in geografije naravnih nesreč smo preučevali erozijo v slovenski Istri ter ogroženost zaradi recentnih geomorfnihih procesov skalnih podorov, zemeljskih plazov, blatnih tokov v Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alpah. V porečju Besnice smo merili žlebično erozijo, v porečju Dragonje pa erozijo na flišu. Preučevali smo morfometrične značilnosti reliefa v Sloveniji s pomočjo digitalnih modelov višin in ugotavljali povezanost med reliefom in drugimi sestavinami

A. Turel Faleskini

M. Ferjan

mag. J. Fridl

pokrajine. Analizirali smo razlike med starejšim, stometrskim digitalnim modelom višin, in novejšim, petindvajsetmetrskim digitalnim modelom višin Slovenije, tako imenovanim interferometričnim radarskim digitalnim modelom višin InSAR DMV 25, izdelanim z radarskih slik Evropske vesoljske agencije.

Na področju socialne geografije smo raziskovali kmetijsko rabo zemljišč, urbano rabo tal v mestih, sistem urejanja mestnega prostora, poselitveni in prebivalstveni razvoj, urbanizacijo, obmejna območja, spreminjanje etnične sestave, priseljevanje, rodnost. Ukvarjali smo se tudi z romsko problematiko. Preučevali smo pokrajinske razsežnosti gospodarskih in socialnih razmerij oziroma procesov v pokrajini. Usmerili smo se na prostorsko organizacijo in ureditev gospodarstva, socialnih skupin, kulture, politike in upravljanja, torej na socialno razumevanje družbenih odnosov v pokrajini. Raziskovali smo socialne, politične, regionalne in okoljske geografske procese v slovenskih pokrajinah.

Na področju regionalne geografije smo raziskovali kulturne pokrajine v slovenski Istri z izrazitimi naravnimi, družbenimi in kulturnimi značilnostmi ter podeželsko pokrajino na obrobju Ljubljane, ki smo jo analizirali na temelju popisa kmetijskih gospodarstev in fotointerpretacije ortofoto posnetkov.

Triglavski ledenik in ledenik pod Skuto

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavci: M. Hrvatin, B. Komac, M. Pavšek, B. Peršolja in M. Zorn.

Zunanja sodelavca: Jernej Gartner in Boštjan Kostanjšek.

Zaradi nadpovprečne količine snega v redilni dobi in hladne pomladi je krčenje ledenikov tega leta zastalo. Na Triglavskem ledeniku se je snežna odeja obdržala do konca talilne dobe, tako da ledenik ni pogledal izpod snega in zato niso bile smiselne niti terenske meritve niti snemanje iz helikopterja. Na podlagi skeniranega in georeferenciranega geodetskega načrta iz leta 1952 smo preverili in dopolnili podatke o spreminjanju površine in prostornine ledenika v preteklih petdesetih letih. Podatki o spreminjanju obsega ledenika so bili vključeni med kazalce okolja, ki jih vodi Agencija Republike Slovenije za okolje Ministrstva za okolje in prostor. Redne letne meritve ledenika pod Skuto so potekale 5. 10. Od našega zadnjega obiska pred letom dni, ko smo izmerili tudi njegovo površino (0,73 ha), se je ledenik nekoliko povečal. Površina ledenika je bila v celoti prekrita s firnom, predelanim snegom

zadnje zime, zato smo lahko opazovali ledeniški led le na območju robnih zevi. Ugotovili smo, da je površina ledenika s firnom zdaj spet večja od 1 ha, medtem ko je debelina vrhne plasti (firna) na njegovih posameznih delih od 2 do 5 m. Glede na prejšnja leta je bilo na ledeniški površini precej manj kamenja, zato tudi ni bilo mogoče opaziti sicer skoraj vsako leto prisotnih ledeniških grbin. Največje spremembe površine in debeline smo opazili na vzhodnem robu ledenika, kjer se je nekoliko razširil in podaljšal. Očitno se je v zadnjem opazovalnem obdobju nad ledenikom sprožilo veliko snežnih plazov, zato je bila njegova površina na spodnjem delu izbočena. V najnižjem delu se je ledenik po nekaj letih spet povezal s svojim severozahodnim podaljškom.

Integralna obremenjenost prodnih ravnin Slovenije – primer Ljubljanskega polja

Vodja: I. Rejec Brancelj.

Sodelavca: D. Kladnik in A. Smrekar.

Preučevanje integralne obremenjenosti prodnih ravnin zahteva kompleksen pristop zaradi prepletanja številnih dejavnosti iz točkovnih in razpršenih virov, ki vplivajo nanjo. Ogroženost podtalnice na Ljubljanskem polju izvira iz naravne ranljivosti vodonosnika, velikih obremenitev in slabše kakovosti podtalnice. Temeljni projekt smo zaključili z izdajo znanstvene monografije *Podtalnica Ljubljanskega polja*. K delu smo pritegnili še strokovnjake iz šestih ustanov. Rezultati so pokazali, da je ranljivost Ljubljanskega polja velika in notranje raznovrstna, obremenitve pa zelo velike, saj so tu največja gostota prebivalstva in številne dejavnosti.

Navzkrižja interesov pri rabi podtalnice in možnosti za razreševanje

Vodja: I. Rejec Brancelj.

Sodelavci: D. Kladnik, B. Komac, D. Naglič, F. Petek, M. Ravbar, M. Rupert, A. Smrekar in M. Zorn.

Pri rabi podtalnice kot naravnega vira prihaja do navzkrižja interesov. Zaradi zgoščene poselitve ter zgostitve številnih gospodarskih in drugih dejavnosti so prodni vodonosniki ogroženi. Ključno nasprotje na naših prodnih ravninah je med rabo za pitno vodo ter agrarnimi in urbanimi dejavnostmi. Navzkrižje je mogoče zmanjšati tudi z ustrezno ozaveščenostjo vseh uporabnikov tega prostora in naravnega vira. V prvem letu temeljnega projekta smo opravili 900 anket o zavesti prebivalcev o pitni vodi kot naravnem viru in začeli obdelovati podatke.

dr. M. Gabrovec

P. Gašperič

M. Hrvatin

mag. D. Josipovič

mag. D. Kladnik

Naselbinski razvoj Slovenije pod vplivi urbanizacije na prelomu tisočletja

Vodja: M. Ravbar.

Sodelavci: D. Bole, M. Ferjan, D. Josipovič, D. Kladnik, J. Nared, F. Petek, I. Rejec Brancelj, P. Repolusk in A. Turel Faleskini.

Temeljni projekt se ukvarja z naselbinskim omrežjem, ki pomeni razmestitev naselij v ekonomskem, funkcijskem, fiziognomskem in oblikovnem smislu. V Sloveniji korenite socialne, gospodarske in politične spremembe močno učinkujejo na strukturno, funkcijsko in prostorsko preobrazbo naselbinskega sistema. Učinki so najbolj zaznavni v mestih, še posebej v obmestjih. V Sloveniji sta v ospredju dva nasprotujoča si razvojna modela: klasični model centraliziranega urbanega omrežja s hierarhično zasnovanim sistemom centralnih krajev in model decentraliziranega omrežja prostorsko razpršenih razvojnih vozlišč.

Vloga raziskovanja pri ustvarjanju uspešnosti mest

Vodja: M. Ravbar.

Sodelavci: D. Bole, D. Josipovič in P. Repolusk.

Raziskava se osredotoča na vlogo in pomen uravnotežene konkurenčnosti mest v vse močnejši globalizaciji in poudarjeni vlogi ustvarjalnega okolja. Prvo leto smo se osredotočili na preučevanje teženj naselbinskega in zaposlitvenega razvoja ljubljanske mestne regije ter vlogo mestne raziskovalne dejavnosti pri spodbujanju konkurenčnosti ob valorizaciji izbranih primerov "dobre prakse" oziroma tako imenovanih "učech se regij" v nekaterih evropskih mestih.

Popis vodnjakov in vrtin v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana

Vodja: A. Smrekar.

Sodelavci: J. Fridl, D. Kladnik in I. Rejec Brancelj.

Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija je kot gospodarska javna služba zadolženo za oskrbo s pitno vodo na širšem območju mesta Ljubljane in pri svojem delu nadzoruje tudi kakovost podzemne vode. Zaradi nepopolnih informacij o vrtinah in vodnjakih v zasebni lasti smo popisali 1686 tovrstnih objektov na predvidenih vodovarstvenih območjih virov pitne vode, namenjene oskrbi prebivalstva Ljubljane, uredili digitalno bazo podatkov in pripravili predlog prednostne sanacije neprimerno urejenih vodnih objektov.

Izdelava katastra in predloga prednostne sanacije odlagališč odpadkov vodozbirnega območja črpališča Jarški prod

Vodja: A. Smrekar.

Sodelavci: D. Bole, J. Fridl, P. Gašperič, D. Kladnik, B. Komac, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, P. Pipan, M. Urbanc, M. Zorn.

Zunanja sodelavka: Mateja Breg.

Izdelati želimo kataster vidnih neurejenih odlagališč v območju črpališča Jarški prod. S terenskim delom smo zbrali podatke za 150 odlagališč. Z upoštevanjem zakonskih določil bomo določili skupine odlagališč glede na njihovo potencialno nevarnost za onesnaženje podtalnice in za vsako skupino predlagali način sanacije. Naročniku Mestni občini Ljubljana bodo končni rezultati naloge omogočili vpogled v problematiko nelegalnega odlaganja odpadkov, njegov obseg in možne vplive na okolje.

PASCALIS – Protocol for the assessment and conservation of aquatic life in the subsurface

Vodja: I. Rejec Brancelj.

Sodelavec: A. Smrekar.

PASCALIS je mednarodni projekt o biološki raznovrstnosti v podzemnih vodah petih evropskih držav v okviru 6. okvirnega evropskega programa. Vrednotili smo razliko med poznavanjem problematike biološke raznolikosti podzemnih voda različnih socialnih skupin in ozaveščenost javnosti. V vseh sodelujočih državah smo z vprašalnikom anketirali učitelje in zainteresirano javnost, pripravili gradivo za objavo rezultatov in sodelovali pri zasnovi protokolov za varovanje biodiverzitete podzemnih voda.

DIAMONT – Data infrastructure for the Alps: mountain orientated network technology

Vodja: B. Peršolja.

Sodelavci: B. Komac, D. Perko in M. Zorn.

DIAMONT je mednarodni projekt v okviru INTERREG III B programa za območje Alp. V Sloveniji ga koordinira naš inštitut. Odobren je bil konec leta in bo potekal do leta 2008. Med letom smo sodelovali pri pripravi vsebine, metodologije, finančnega načrta in besedila prijave.

Spremembe rabe tal v srednji Evropi – primer Slovenije in Češke

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavec: F. Petek.

Bilateralni projekt na češki strani vodi dr. Ivan

mag. B. Komac

D. Naglič

J. Nared

dr. M. Orožen
Adamič

mag. M. Pavšek

Bičik s Karlove univerze v Pragi. V obeh državah je za prvo polovico 19. stoletja na voljo enak vir podatkov o rabi tal, to je franciscejski kataster. Zato se odpirajo zelo zanimive primerjave razvoja rabe tal v kasnejših razdobjih, ko so bile gospodarske in politične razmere v obeh državah različne. S češkimi partnerji smo pripravili enotno metodologijo sprememb rabe tal, kar omogoča nazorno primerjavo med obema državama.

Spremembe rabe tal v srednji Evropi – primer Slovenije in Avstrije

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavec: F. Petek.

Bilateralni projekt na avstrijski strani vodi dr. Fridolin Krausmann s Fakultete za interdisciplinarno raziskovanje in izobraževanje Univerze v Celovcu. Raziskave sprememb rabe tal v obmejnih območjih, ki smo jih začeli na Štajerskem, smo razširili na Koroško. Zbrali smo podatke o rabi tal in prebivalcih v obmejnih občinah vzdolž slovensko-avstrijske meje za različna časovna obdobja. V več testnih obmejnih območjih v Alpah smo s pomočjo zemljevidov franciscejskega katastra in ortofoto posnetkov podrobno analizirali spremembe rabe tal v zadnjih dvesto letih.

Projekt Soline-Saltpans 2004

Vodja: P. Pipan.

V okviru mednarodnega projekta Soline-Saltpans smo v sodelovanju s Pomorskim muzejem "Sergej Mašera" Piran in Zavodom za mednarodno prostovoljno delo Voluntariat iz Ljubljane julija na delovnem taboru na primeru solin utrjevali zavest o ohranjanju kulturne in naravne dediščine. Obnavljali smo muzejsko solno polje, pobirali sol in o tej temi prek medijev informirali širšo javnost.

Regionalna primerjava spreminjanja poselitvene rabe zemljišč med statističnimi regijami v Sloveniji v obdobju 1991–2002 po vzorčnih podeželskih območjih

Vodja: Maja Topole.

Sodelavci: D. Bole, F. Petek in P. Repolusk.

Projekt v okviru ciljnega raziskovalnega programa Konkurenčnost Slovenije 2000–2006 poteka usklajeno s podobnim projektom na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki se ukvarja z mestnimi območji in ga vodi dr. Marko Krevs. Podlaga za ugotavljanje spreminjanja poselitvene rabe podeželskih območij so analize

letalskih in ortofoto posnetkov, statističnih podatkov in terenskega dela. Izbrali smo 11 slovenskih podeželskih naselij, ki zastopajo različne slovenske naravne in statistične regije, štejejo od 400 do 1500 prebivalcev, v zadnjem desetletnem obdobju pa je opaziti rast števila prebivalcev, števila delovnih mest in števila hiš. Ugotoviti želimo predvsem, kako so se med popisoma 1991 in 2002 spreminjale naslednje kategorije rabe zemljišč: stanovanjske površine, površine z oskrbnimi, storitvenimi in poslovnimi ali tako imenovanimi centralnimi dejavnostmi, površine za promet in zveze, površine za komunalo in energetiko ter zelene in druge odprte površine. Rabo zemljišč bomo povezali z gibanjem števila delovnih mest v naselju in s spreminjanjem njihove strukture ter izračunali pokazatelje funkcijskih sprememb v omenjenem obdobju.

Spremljanje regionalnega razvoja (CRP)

Vodja: M. Ravbar.

Sodelavci: J. Nared.

Zunanji sodelavci: mag. Andrej Gulič, mag. Damjan Kavaš, dr. Branko Pavlin in Janja Pečar.

V okviru ciljnega raziskovalnega projekta smo opravili več nalog: izdelava nabora kontekstnih indikatorjev za spremljanje Enotnega programskega dokumenta, priprava kazalnikov za spremljanje poslovanja gospodarskih družb, opredelitev nabora kazalnikov za spremljanje regionalnih razvojnih programov ter oblikovanje jedrnega nabora kazalnikov, ki naj bi zaobjeli bistveni del razvojnih dejavnosti in bodo v pomoč pri spremljanju dosedanjega razvoja ter pri izdelavi analiz in programov za novo programsko obdobje. Pripravili smo vprašalnik, s katerim naj bi pristojne vladne službe pridobile informacije o izvajanju regionalnih razvojnih programov, in napisali sklepno poročilo.

Dejavniki skladnega regionalnega razvoja v predvideni pokrajinski ureditvi Slovenije (CRP)

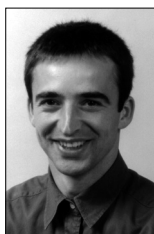
Vodja: M. Ravbar.

Sodelavec: J. Nared.

V ciljnem raziskovalnem projektu smo poskušali zaokrožiti dosedanja teoretična in praktična spoznanja s področja regionalizacije in regionalnega razvoja ter izsledke smiselno povezati v predloge, ki bodo pristojnim vladnim službam pomagali pri izvedbi regionalizacije in takšnemu oblikovanju pokrajin, da bodo le-te na podlagi njim prepuščenih pristojnosti sposobne delovati kot ključni razvojni dejavnik. Le tako je namreč mogoče zagotoviti gospodarsko rast in skladen razvoj celotne države.

B. Peršolja

dr. F. Petek

dr. M. Ravbar

dr. I. Rejec
Brancelj

P. Repolusk

Terminološki slovar urejanja prostora*Vodja:* D. Perko.*Sodelavci:* D. Kladnik.*Zunanji sodelavci:* Borislava Košmrlj - Levačič, dr. Anton Prosen in Jelka Hudoklin.

Terminološki slovar urejanja prostora je projekt v okviru ciljnega raziskovalnega programa Konkurenčnost Slovenije 2001–2006 oziroma njegovega težišča Uravnotežen regionalni in prostorski razvoj ter razvojna vloga okolja. V letu 2004 smo skupaj s soizvajalci Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo ter ACER-jem uskladili konceptualna vprašanja, izdelali vzorčne primere tipičnih geselskih člankov in izdelali podroben geslovník.

Strokovna redakcija Geografskega terminološkega slovarja*Vodja:* D. Kladnik.*Sodelavci:* M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, D. Perko in M. Zorn.*Zunanji sodelavec:* dr. Franc Lovrenčak.

V okviru projekta Geografski terminološki slovar, ki ga vodi F. Lovrenčak, smo nadaljevali s sklepno redakcijo gradiva, obdelanega po posameznih geografskih vejah v prejšnjih letih. Pri tem smo tesno sodelovali s sodelavkami Sekcije za terminološke slovarje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. Obdelali smo skoraj 8900 gesel, napisali nekaj manjkajočih gesel ter pripravili skoraj 100 slikovnih in tabelaričnih prilog za tiskano različico slovarja.

Geografska enciklopedija*Vodja:* D. Kladnik.

Projekt zajema pripravo knjige o geografiji sveta s pregledom glavnih naravnih in družbenih pojavov na našem planetu in podrobnejšo predstavitev razvojnih značilnosti po državah, regionalno zaokroženih območjih in celinah. Izdajatelj je Prešernova družba. Pregledali, prevedli in priredili smo zemljepisna imena na več kot 200 zemljevidih ter temeljito preuredili terminološki slovarček.

Veliki splošni leksikon*Vodja:* D. Perko.*Sodelavci:* M. Hrvatin, D. Kladnik, M. Pavšek, P. Repolusk in M. Urbanc.

Za novo izdajo slovenske priredbe Knaurovega leksikona smo pregledali, dopolnili in prenovili gesla s področja geografije, predvsem glede na najnovejše prebivalstvene in gospodarske podatke, politične spremembe, novosti pri zapisu zemljepisnih imen

in nova dognanja regionalne geografije ter napisali več novih gesel.

Enciklopedija Alpe*Vodja:* M. Zorn.*Sodelavci:* J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, D. Perko, B. Peršolja, F. Petek, M. Topole in M. Urbanc.

Mednarodni projekt francoske založbe Glénat z naslovom *Le dictionnaire encyclopédique des Alpes* je potekal tretje leto. Dopolnili smo več gesel in pripravili kartografsko gradivo.

Atlant*Vodja:* M. Orožen Adamič.*Sodelavci:* J. Fridl, D. Kladnik, D. Perko, M. Rupert in M. Urbanc.*Zunanji sodelavec:* dr. Janez Šumrada.

Slovenska matica je med letoma 1869 in 1877 izdala 18 listov Atlanta, prvega svetovnega atlasa v slovenskem jeziku. Redakcijo so zaupali Mateju Cigaletu. Atlas je skorajda zatonil v pozabo, zato smo ob 60-letnici delovanja inštituta pripravili faksimile atlasa in spremljevalno knjigo s študijami o atlasih in zemljevidih, življenju in delu Mateja Cigaleta, zgodovinskem ozadju tega obdobja, prizadevanjih Slovenske matice za dvigovanje narodne zavesti ter z analizo zemljevidov s kartografskega in imenoslovnega vidika. Imensko kazalo obsega več kot 30.000 imen, mnoga med njimi so bila prvič zapisana v slovenščini. Do konca leta smo natisnili vse liste zemljevidov, napisali večino poglavij za spremljajočo knjigo in pripravili šatulle za zemljevide in spremno knjigo.

Dorling Kindersleyjev atlas sveta*Vodja:* D. Perko.*Sodelavci:* M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, D. Kladnik, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, M. Rupert, M. Topole, M. Urbanc in M. Zorn.

Ponovno smo dopolnili in posodobili prirejeno knjigo *Dorling Kindersley World Atlas*, ki je izšla kot *Družinski atlas sveta* in v eni knjigi združuje značilnosti atlasa in regionalne monografije.

De Agostinijev Veliki atlas sveta*Vodja:* D. Perko.*Sodelavci:* M. Hrvatin, D. Kladnik in B. Peršolja.

Za novo, digitalizirano različico *Velikega atlasa*

M. Rupert

mag. A. Smrekar

dr. M. Topole

mag. M. Urbanc

M. Zorn

sveta italijanske založbe De Agostini iz Novare smo pripravili prevod in priredbo uvodnega spremnega besedila, prevod, priredbo in kontrolo vpisov vseh podomačenih imen na 66 zemljevidih sveta, celin in njihovih posameznih delov, prevod in priredbo terminološkega slovarčka in napotkov za razumevanje imenskega kazala. Pripravili smo tudi kartografsko gradivo za splošni zemljevid Slovenije v merilu 1 : 800.000 in podrobnejši pregledni zemljevid Slovenije v merilu 1 : 275.000, 10 tematskih zemljevidov naše države in več vmesnih grafikonov.

Zemljevid Evropa

Vodja: D. Kladnik.

V sodelovanju z založbo National Geographic Society smo priredili njihov najnovejši zemljevid Evrope. V Sloveniji je izšel kot samostojna publikacija in kot priloga revije *National Geographic Junior*, kjer smo ob desnem robu zemljevida dodali še temeljne podatke o državah Evropske zveze. Na zemljevid smo vpisali standardizirana slovenska imena držav ter izvirne ali podomačene oblike oronimov, hidronimov in naselbinskih imen. Zaradi večjega števila napak v izvorni angleški različici smo morali zemljevid temeljito prirediti.

Priprava tematskih zemljevidov

Vodja: J. Fridl.

Izdelali smo petnajst tematskih zemljevidov za srednješolsko maturitetno gradivo, in sicer karte z delovnimi naslovi: Karta rudnikov, Delež zdomcev po občinah leta 1991, Dinarske planote, Rečni režimi, Rečno omrežje, Kraški pojavi, Območja z največjimi zalozami podtalnice, Kraji z industrijo, Slovensko visokogorje, Zahodno predalpsko hribovje, Severovzhodno predalpsko hribovje, Ljubljanska kotlina, Submediteranska Slovenija, Geološka karta Slovenije, Kmetijstvo Slovenije. Poleg tega smo pripravili še več tematskih zemljevidov za učbenike in knjigo *Vina Slovenije*.

Pregled zemljepisnih imen na vojaškem zemljevidu avstrijske Koroške (1763–1787)

Vodja: M. Zorn.

Zunanja sodelavka: Vesna Logar Zorn.

Nadaljevali smo delo pri projektu Josephinische Landesaufnahme 1763–1787 für das Gebiet des Bundeslandes Kärnten (Republik Österreich) oziroma Koroška na vojaškem zemljevidu, ki ga vodi dr. Vincenc Rajšp (Slovenski znanstveni inštitut, Dunaj). Pregledali smo opise vseh sekcij in toponimij.

Redakcija imenika zemljepisnih imen s pregledne karte Slovenije v merilu 1 : 250.000

Vodja: B. Peršolja.

Za Komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije smo pripravljali predloge rešitev redakcijskih vprašanj ob pripravi končnega imenika zemljepisnih imen s pregledne karte Slovenije v merilu 1 : 250.000.

Spremljanje dela Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen

Vodja: M. Topole.

Sodelavci: M. Gabrovec, D. Kladnik, M. Orožen Adamič, D. Perko in B. Peršolja.

Geodetska uprava Republike Slovenije je tudi v letu 2004 za vodenje strokovnega in organizacijskega dela Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije pooblastila Geografski inštitut Antona Melika. Organizirali smo dva sestanka, odgovorili na 20 dopisov različnih ustanov in posameznikov glede problematike zemljepisnih imen. Rešili smo več načelnih vprašanj in nadaljevali izdelavo seznama slovenskih zemljepisnih imen za zemljevid v merilu 1 : 250.000. V okviru Podkomisije za imena držav smo izdelali predlog za standardizacijo kratkih in polnih uradnih imen držav in odvisnih ozemelj. Predsednik komisije se je v New Yorku od 20. do 29. 4. udeležil 22. zasedanja UNGEGN-a ter Regionalnega srečanja skupine strokovnjakov za zemljepisna imena za Vzhodno, Srednjo in Jugovzhodno Evropo. Vodil je tudi 2. zasedanje UNGEGN-ove Delovne skupine za eksonime, ki je bilo prav tako v New Yorku. Ob koncu leta smo izdelali podroben elaborat "Izvedba strokovno-operativnih del za Komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen v letu 2004", ki med drugim vsebuje zapisnike sestankov z vsemi prejetimi in odposlanimi dopisi, dokazili o mednarodnem sodelovanju, dokumenti ter znanstvenimi in strokovnimi prispevki članov komisije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- D. Bole je tajnik Zveze geografskih društev Slovenije in član Izvršnega odbora Zveze geografskih društev Slovenije. Sodeloval je pri pripravi in podelitvi priznanj na 19. zborovanju slovenskih geografov v Velenju. Sodeloval je tudi na delavnici Slovenske znanstvene fundacije z naslovom "Sporočanje znanstvenih dosežkov s pomočjo televizije, radia in tiskanih medijev".

- J. Fridl je članica uredniškega odbora knjig *Družinski atlas sveta* in *Popisni atlas Slovenije 2002*. Vključena je v pedagoški proces na Oddelku za geografijo Fakultete za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem.
- M. Gabrovec je član uredniškega odbora revij *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* in *Geografski vestnik*, član programskega odbora 19. zborovanja slovenskih geografov v Velenju, nacionalni koordinator za raziskovalno področje Geografija, član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, član komisije *Land use/Cover changes* pri Mednarodni geografski zvezi, podpredsednik Zveze geografskih društev Slovenije, koordinator za geografijo pri Gibanju znanost mladini, član Upravnega odbora ZRC SAZU, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU ter podpredsednik arbitražne komisije (za obravnavo spornih voznih redov) pri Ministrstvu za promet. Kot predsednik ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 38. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.
- P. Gašperič je upravnik in član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik*, član Komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije ter član Komisije za finančno-gospodarske zadeve Zveze geografskih društev Slovenije.
- M. Hrvatin je sourednik knjige *Družinski atlas sveta*.
- D. Josipovič je kot član ocenjevalne komisije za geografijo sodeloval na 38. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije. Je član znanstvenoraziskovalnega in strokovnega združenja *H_ermes* – mednarodne podiplomske in podoktorske študijske mreže evropskih raziskovalcev migracij in je sodeloval pri pripravah na 3. srečanje *H_ermesa*. Geografinji Lauri Fagarazzi iz Italije je strokovno pomagal pri slovenskih prostorskih statistikah. Sodeluje v slovensko-hrvaškem projektu *Populacijska dinamika ob slovensko-hrvaški meji: primer širšega obkolpskega prostora*.
- D. Kladnik je član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, predsednik Podkomisije za zemljepisna imena in geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, član Podkomisije za imena držav pri Komisiji za standardizacijo zemljepisnih imen, član delovne skupine za eksonime pri UNGEGN-u (*United nations group of experts on geographical names*), član Komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, urednik publikacije *Vodniki Ljubljanskega geografskega društva*, sourednik knjig *Družinski atlas sveta* in *Popisni atlas Slovenije 2002*, urednik in pisec 22 geografskih prispevkov na 360. strani teleteksta Televizije Slovenija in član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik*.
- B. Komac je tajnik Geomorfološkega društva Slovenije, član Izvršnega odbora Ljubljanskega geografskega društva, upravnik revije *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* in blagajnik Komisije za finančno-gospodarske zadeve Zveze geografskih društev Slovenije.
- J. Nared je bil član uredniškega odbora in upravnik revije *Geografski obzornik* ter član Komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije. Udeležil se je tudi seminarja Slovenske znanstvene fundacije “Sporočanje znanstvenih dosežkov splošni javnosti s pomočjo televizije, radia in tiskanih medijev” (Ljubljana, 9.–10. 6.) ter 6. slovenskih regionalnih dnevov (Maribor, 27.–28. 5.).
- M. Orožen Adamič je predsednik Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, predsednik Nacionalnega komiteja za geografijo Zveze geografskih društev Slovenije, član Podkomisije za zemljepisna imena in geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, vodja Delovne skupine za eksonime pri UNGEGN-u (*United nations group of experts on geographical names*), član Delovne skupine za podatkovne zbirke in imenike zemljepisnih imen pri UNGEGN-u in urednik njenih spletnih strani, predsednik znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, član založniškega sveta Založbe ZRC, urednik revije *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik*, član uredniškega odbora revije *Ujma* in sourednik knjige *Popisni atlas Slovenije 2002*. Vodi Komisijo za kakovost Fakultete za humanistične študije v Kopru in Komisijo za spodbujanje in spremljanje kakovosti izobraževalnega, raziskovalnega in umetniškega dela Univerze na Primorskem. Je član Nacionalne komisije za kvaliteto visokega šolstva in član Statističnega sveta Republike Slovenije. Za svetovni kongres geografov v Glasgowu je pripravil publikacijo *Slovenija: a geographical overview*.
- M. Pavšek je član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik*, Podkomisije za reševanje izpod plazov Gorske reševalne službe Slovenije ter Komisije za snežne plazove pri Ministrstvu za okolje, prostor in energijo. Tedensko pripravlja geografsko obarvane prispevke, ki jih

časopis Dnevnik objavlja v rubriki Vreme in ljudje priloge Prosti čas, radio Dur pa v rubriki Vremenski kotliček in rubriki Gorniška popotnica, ki izhaja tudi na spletni strani www.gore-ljudje.net. Vpisal je doktorski podiplomski študij na Fakulteti za humanistične študije Koper. Pomagal je pri vzpostavitvi rubrike Vreme v dnevniku Finance, pri pripravi razstave Za devetimi gorami ... leži Terska dolina (knjigar na DZS na Mestnem trgu, Ljubljana, odprtje razstave 18. 10.) ter pri pripravi magistrske naloge Tomaža Tišlerja s področja psihologije z naslovom Opozarjanje na nevarnost in odločanje ljudi o vedenju v izrednih razmerah – vloga opozarjanja na nevarnost na primeru snežnih plazov.

- D. Perko je urednik knjižne zbirke *Geografija Slovenije* in revije *Geografski vestnik*, sourednik zbornika *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*, knjig *Družinski atlas sveta* in *Popisni atlas Slovenije 2002* ter član uredniškega odbora revije *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* in publikacije *Poročilo o delu ZRC SAZU*, personalnega jedra za geografijo pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, Komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, Podkomisije za zemljepisna imena in geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU ter statističnega sosveta za teritorialno opredelitev statističnih in evidenčnih podatkov pri Statističnem uradu Republike Slovenije. Bil je član programskega odbora srečanja "Alpski teden 2004: Alpe bodoče generacije – od napovedi do dejanj".
- B. Peršolja je upravnik revije *Geografski vestnik*, član Komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, član upravnega odbora CI-PRA – Slovenija (Društva za varovanje Alp, Ljubljana), član strokovnega sveta za športno rekreacijo Ministrstva za šolstvo in šport, predsednik Planinskega društva Domžale, član Komisije za vzgojo in izobraževanje Planinske zveze Slovenije, član Komisije za muzejsko dejavnost Planinske zveze Slovenije in član sveta Zavoda za šport in rekreacijo Domžale.
- F. Petek je član komisije *Land use/Cover changes* pri Mednarodni geografski zvezi in član Disciplinske komisije Zveze geografskih društev Slovenije.
- M. Ravbar je predsednik Komisije za znanstveno delo pri Zvezi geografskih društev Slovenije, predsednik programskega odbora 19. zborovanja slovenskih geografov v Velenju 2004, član personalnega jedra za geografijo pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, član ožje delovne skupine pri Akademiji za prostorsko planiranje iz Hannovera pri izvajanju projekta Uravnotežena konkurenčnost mest v Evropski zvezi – priložnosti in nevarnosti vertikalne in horizontalne kooperacije (*Competition of cities: chances and risks of vertical and horizontal cooperation*), član delovne skupine za oblikovanje pokrajin pri Službi za lokalno samoupravo Ministrstva za notranje zadeve, član sveta Urada za prostorsko planiranje Ministrstva za okolje, prostor in energijo ter član uredniškega odbora revije *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* in publikacije *IB-revije*.
- I. Rejec Brancelj je nacionalna koordinatorica sodelovanja z Evropsko agencijo za okolje, članica več delovnih skupin pri Evropski komisiji (iniciativa INSPIRE, novelacija smernice o poročanju in drugo), članica sosveta za statistiko naravnih virov in okolja pri Statističnem uradu Republike Slovenije, predavateljica predmeta Kmetijstvo in okolje na Politehniku v Novi Gorici, sourednica znanstvene monografije *Podtalnica Ljubljanskega polja* in podpredsednica Ljubljanskega geografskega društva.
- P. Repolusk je član sosveta za statistiko prebivalstva pri Statističnem uradu Republike Slovenije – dopolnjevanje programa statističnih raziskovanj za obdobje 2003–2007 in član Nadzornega odbora Zveze geografskih društev Slovenije. Sodeluje v slovensko-hrvaškem projektu Populacijska dinamika ob slovensko-hrvaški meji: primer širšega obkolskega prostora.
- A. Smrekar je predsednik Ljubljanskega geografskega društva, član Izvršnega odbora Zveze geografskih društev Slovenije, predsednik Komisije za ekologijo in varstvo okolja na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije in član Komisije za zemljepis na srečanju osnovnošolskih raziskovalcev Slovenije pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije, član sosveta za statistiko naravnih virov in okolja pri Statističnem uradu Republike Slovenije, sourednik znanstvene monografije *Podtalnica Ljubljanskega polja* ter član Komisije za gradbene zadeve ZRC SAZU.
- M. Topole je članica znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, članica uredniškega odbora revije *Geografski zbornik* in tajnica Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.

- M. Urbanc je urednica spletnih strani Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Zveze geografskih društev Slovenije in Ljubljanskega geografskega društva, članica uredniškega odbora revije *Geografski obzornik* in knjige *Družinski atlas sveta*, članica Komisije za tisk in Komisije za priznanja Zveze geografskih društev Slovenije, članica Izvršnega odbora Ljubljanskega geografskega društva, nacionalna delegatka pri *The Permanent European conference for the study of the rural landscape*, članica komisije *Cultural approach in geography* in članica komisije *The cultural approach in geography* pri Mednarodni geografski zvezi (IGU).
- M. Zorn je predsednik Komisije za finančno-gospodarske zadeve ter član Komisije za tisk in Izvršilnega odbora Zveze geografskih društev Slovenije.

ZNANSTVENI SESTANKI

- *Alpski teden 2004: Alpe bodoče generacije – od napovedi do dejanj*, Kranjska Gora, 22.–25. 9. Soorganizatorji: CIPRA – Slovenija, Nacionalni inštitut za biologijo, SAZU in Triglavski narodni park.
- *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004*, Ljubljana, 28. 9. Soorganizatorji: Inštitut za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU, Zveza geografskih društev Slovenije in Zveza geodetov Slovenije.

MUZEJ, KNJIŽNICA IN ZBIRKE

Zemljepisni muzej

Vodja: P. Gašperič.

Zemljepisni muzej pridobiva, hrani in ureja kartografsko, slikovno in arhivsko gradivo ter pripravlja razstave. Kartografska zbirka obsega karte različnih vsebin in meril od 16. stoletja do danes. Največ je tematskih in topografskih kart ter šolskih stenskih kart in atlasov. Večina gradiva se nanaša na slovensko ozemlje in sosednje dežele. Slikovna zbirka obsega razglednice in fotografije slovenskih krajev in pokrajin ter manjše število bakrotiskov. Zbirka statističnih podatkov za slovensko ozemlje obsega arhivsko pisno in statistično gradivo o Sloveniji.

Vodja muzeja se je udeležil dveh tečajev o poznavanju zakonov in varnosti arhivskega gradiva. Tečaj za usposobljenost delavcev za delo z dokumentarnim gradivom je potekal pod vodstvom Arhiva Republike Slovenije, tečaj za varstvo pred požarom pa pod vodstvom Centra za varnost in zdravje pri delu. Dokončali smo urejanje predalov s starimi kartami na podlagi ozemeljskega principa, kar bo izboljšalo preglednost in olajšalo iskanje. Povsem smo prenovili dvorano muzeja na Gosposki ulici 16. Od odprtja dvorane v mesecu oktobru se je do konca leta v njej zvrstilo skoraj petdeset prireditev.

nju zakonov in varnosti arhivskega gradiva. Tečaj za usposobljenost delavcev za delo z dokumentarnim gradivom je potekal pod vodstvom Arhiva Republike Slovenije, tečaj za varstvo pred požarom pa pod vodstvom Centra za varnost in zdravje pri delu. Dokončali smo urejanje predalov s starimi kartami na podlagi ozemeljskega principa, kar bo izboljšalo preglednost in olajšalo iskanje. Povsem smo prenovili dvorano muzeja na Gosposki ulici 16. Od odprtja dvorane v mesecu oktobru se je do konca leta v njej zvrstilo skoraj petdeset prireditev.

Zemljepisna knjižnica

Vodja: M. Topole.

V knjižnici je bilo skupno 447 obiskovalcev. 421 obiskovalcev si je izposodilo 583 zvezkov v čitalnici, 26 obiskovalcev pa 52 enot na dom. Na novo je bilo signiranih 737 knjižnih enot. Zaradi zapoljenosti razpoložljivega prostora za knjižni fond v prostorih inštituta na Gosposki ulici 13 smo izdelali načrt selitve knjižnih enot s področja varstva okolja v prostore inštituta na Trgu francoske revolucije 7. Nadaljevali smo z izpopolnjevanjem bibliografij sedanjih in nekdanjih raziskovalcev inštituta, in sicer za obdobje pred letom 1991, ko se prispevki še niso sistematično vpisovali v Kooperativni online bibliografski sistem COBISS.

Kartografska zbirka

Vodja: M. Ferjan.

Zbirka vsebuje vse temeljne topografske karte Slovenije v merilu 1 : 5000 oziroma 1 : 10.000 in 1 : 25.000 ter vrsto tematskih kart, ki se stalno dopolnjujejo in so temelj za izgradnjo inštitutskih geografskih informacijskih sistemov in zbirk. Je najobsežnejša zbirka tematskih zemljevidov v Sloveniji. V tem letu se je zbirka povečala za 17 kupljenih enot in 63 novih digitalnih tematskih zemljevidov, ki smo jih izdelali na inštitutu. Izposojenih je bilo 189 zemljevidov, večinoma topografskih kart v merilu 1 : 25.000. Nadaljevala se je prostorska stiska kartografske zbirke. Zemljevidi so sicer sistematično shranjeni v več kot tridesetih kovinskih ognjevarnih omarah za viseče zemljevide ter precej kovinskih in drugih dostopnih predalnih omarah, vendar pa so omare razporejene po več hodnikih in sobah ter v kleti, kar zelo otežuje iskanje in sposojanje zemljevidov, nekateri zemljevidi pa so praktično nedostopni. Nadaljevali smo selitev dela zbirke iz kletnih prostorov inštituta na Gosposki ulici 13 v prostore inštituta v 2. nadstropju na Trgu francoske revolucije 7.

Geografska zbirka Pokrajine v Sloveniji

Vodja: B. Komac.

Geografska zbirka Slovenske pokrajine je nadgradnja več večjih in nekaj manjših zbirk, ki so nastajale vse od ustanovitve inštituta, leta 1999 pa smo jih s pomočjo geografskega informacijskega sistema začeli združevati v enotno zbirko, v kateri so vsi digitalizirani podatki geokodirani glede na zemljepisno širino in dolžino ter nadmorsko višino. Zbirka je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza za inštitutska raziskovanja. Način nove organizacije zbirke omogoča sodelovanje s podobnimi podatkovnimi zbirkami v tujini in na medmrežju. Zbirko pripravljamo tako, da je možna neposredna povezava slojev geografskega informacijskega sistema s sloji digitalnih tematskih zemljevidov. Zbirka je zgrajena hierarhično. Na vrhu je Slovenija kot celota, na nižji ravni so slovenske makroregije, še na nižji slovenske mezoregije, nato mikroregije in nato še prostorske enote najnižje ravni. Vsaka pokrajina, ne glede na njeno hierarhično raven, je en zapis. Zapis se začne z imenom pokrajine, sledi identifikator pokrajine, nato sledijo hierarhični identifikatorji, ki povedo, v katero pokrajino višjega ranga spada pokrajina, potem pa ostali podatki, na primer velikost pokrajine, povprečna nadmorska višina, povprečni naklon, osončenost, kamninska sestava, število prebivalcev in podobno. Posamezni zapisi vsebujejo tudi slike in zemljevide. Vsak zapis obsega več sto podatkovnih (številčnih, besedilnih in slikovnih) polj. Nekateri zapisi so že zelo obsežni in jih samo nadgrajujemo, pri nekaterih zapisih pa manjkajo še številna polja, ki jih vsako leto zapolnjujemo. Dopolnili smo predstavitev zbirke na medmrežju. Nadaljevali smo digitalizacijo starega gradiva, ki obsega podatke, slike, zemljevide, terenske zapiske in podobno: podatke in terenske zapiske v računalnik vnašamo klasično z vpisom, slike in nekatere terenske skice skeniramo z natančnostjo vsaj 300 pik na palec, kar omogoča tudi njihovo tiskanje, zemljevide in druge terenske skice pa digitaliziramo z digitalizatorjem.

Geografska zbirka Ledenika v Sloveniji

Vodja: F. Petek.

Geografska zbirka Slovenska ledenika vsebuje rezultate več kot polstoletnega merjenja, fotografiranja, kartiranja in raziskovanja ledenikov pod Triglavom in Skuto, ki sta najbolj jugovzhodno ležeča ledenika v Alpah, zato nista pomembna le kot prvovrstna slovenska naravna dediščina, ampak tudi v evropskem merilu, saj je njuno nihanje pokazatelj širših podnebnih sprememb. Merjenje

Triglavskega ledenika se je začelo že leta 1946, vendar pa rezultate merenj in raziskav pripravljamo v digitalni obliki šele od začetka devetdesetih let. Raziskovanje slovenskih ledenikov je najstarejši stalni geografski projekt, verjetno pa sploh najstarejši stalni slovenski raziskovalni projekt.

V tem letu smo nadaljevali računalniški vnos poročil, ki so jih med vsakoletnimi merjenji Triglavskega ledenika pripravili opazovalci, večinoma meteorologi na Kredarici, in urejanje fototeke starejših fotografij. Nadaljevali smo tudi pregledovanje in obdelovanje najstarejših letalskih posnetkov, s pomočjo katerih bomo ugotavljali spreminjanje obsega obeh ledenikov. Izdelali smo trirazsežnostni model v obliki kratkega filma, ki prikazuje ledeniško preoblikovano pokrajino med Blejskim kotom in Triglavom ter spremembo površine ostanka Triglavskega ledenika med letoma 1999 in 2003.

Geografska zbirka Naselja v Sloveniji

Vodja: B. Peršolja.

V zbirki je okrog 6000 zapisov o samostojnih naseljih v Sloveniji. Vsak zapis ima več sto polj. Prvo polje je uradno ime naselja, sledijo pa identifikacijska številka naselja, zemljepisne koordinate naselja, cela vrsta naravnogeografskih in družbenogeografskih podatkov o naselju, kratek opis naselja in slikovno gradivo. Vsi podatki so geokodirani glede na zemljepisno širino in dolžino ter nadmorsko višino. Zbirka je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza za raziskovanje predvsem na področju regionalne geografije, geografije naselij, geografije prebivalstva, urbane geografije in geografije podeželja. Zbirka je hkrati osnovno delovno gradivo pri standardizaciji imen naselij, ki poteka v okviru Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, in pomemben vir pri prenovi državnih kart v merilu 1 : 25.000, 1 : 50.000, 1 : 250.000 in 1 : 1.000.000. Nadaljevali smo z dopolnjevanjem in obnavljanjem podatkov glede na najnovejše spremembe. Vnesli smo vsa uradno spremenjena imena naselij. Zanimanje zunanjih uporabnikov, ki so za zbirko izvedeli na podlagi objave v svetovnem spletu, stalno narašča.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Damir Josipovič, *Dejavniki rodnostnega obnašanja v Sloveniji*. Geografija Slovenije 9. Uredil Drago Perko. Založba ZRC, Ljubljana, 160 strani.

- *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* 44-1. Uredil Milan Orožen Adamič. Založba ZRC, Ljubljana, 120 strani.
- *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* 44-2. Uredil Milan Orožen Adamič. Založba ZRC, Ljubljana, 140 strani.
- *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004*. Uredili Tomaž Podobnikar, Drago Perko, Marko Krevs, Zoran Stančič, David Hladnik, Marjan Čeh. Založba ZRC, Ljubljana, 374 strani.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Akademija za regionalno in prostorsko planiranje, Hannover, Nemčija: urbana geografija.
- Avstrijska akademija znanosti, Dunaj, Avstrija: zemljepisna imena.
- Avstrijski inštitut za prostorsko planiranje, Dunaj, Avstrija: prostorsko načrtovanje.
- Bosch & Partner GmbH, München, Nemčija: projekt DIAMONT.
- Češka geodetska uprava, Praga, Češka: zemljepisna imena.
- Društvo za korejske študije, Pariz, Francija: zemljepisna imena.
- Društvo za vzhodno morje, Seul, Južna Koreja, zemljepisna imena.
- Evropska akademija v Bolzanu (EURAC), Bolzano, Italija: projekt DIAMONT.
- Fakulteta za interdisciplinarno raziskovanje in izobraževanje Univerze v Celovcu, Dunaj, Avstrija.
- Fakulteta za upravljanje z regionalnimi viri, Göttingen, Nemčija: regionalni razvoj.
- Geografski inštitut Madžarske akademije znanosti, Budimpešta, Madžarska: standardizacija zemljepisnih imen.
- Geografski inštitut Univerze v Salzburgu, Salzburg, Avstrija: geografski informacijski sistemi.
- Geografski oddelek Geografsko-geodetskega inštituta, Tsukuba, Japonska: geomorfološke karte in preučevanje naravnih nesreč.
- Inštitut za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje Tehniške fakultete Univerze na Dunaju, Dunaj, Avstrija: fotogrametrična izmera površine Triglavskega ledenika v različnih časovnih presekih.
- Inštitut za geografijo Univerze na Dunaju, Dunaj, Avstrija: nacionalni in regionalni atlas.
- Inštitut za okoljsko in krajinsko planiranje in varstvo okolja (IFUPLAN), München, Nemčija: projekt DIAMONT.
- Inštitut za prostorski razvoj, Brno, Češka: prostorsko načrtovanje.
- Inštitut za regionalno planiranje Tehniške fakultete Univerze na Dunaju, Dunaj, Avstrija: prostorsko načrtovanje.
- Inštitut za urbane in regionalne študije Avstrijske akademije znanosti (ISR), Dunaj, Avstrija: projekt DIAMONT.
- Inštitut za Vzhodno in Jugovzhodno Evropo, Dunaj, Avstrija: zemljepisna imena, kartografija in raziskovanje Triglavskega ledenika.
- Italijanska zveza skupnosti gorskih občin (UNC-CEM), Rim, Italija: projekt DIAMONT.
- Katedra za ekonomsko geografijo in regionalno planiranje Univerze v Bayreuthu, Bayreuth, Nemčija: prostorsko načrtovanje in regionalni razvoj.
- Kmetijski in okoljevarstveni raziskovalni regionalni center za območje porečja Rena, alpske Alzacije in Frankovske grofije (CEMAGREF), Oddelek za razvoj gorskih območij, Grenoble, Francija: projekt DIAMONT.
- Kraljevski inštitut za naravoslovne znanosti Belgije, Bruselj, Belgija: projekt PASCALIS.
- Nacionalni muzej naravoslovnih znanosti v Madridu, Madrid, Španija: projekt PASCALIS.
- Oddelek za biologijo Univerze v Trstu, Trst, Italija: raziskovanje Tržaškega zaliva.
- Oddelek za geografijo Pedagoške univerze Hokkaido, Asahikawa, Japonska: sodelovanje pri prvem svetovnem atlasu rabe tal.
- Oddelek za socialno geografijo in regionalni razvoj Naravoslovne fakultete Karlove univerze, Praga, Češka: prostorsko načrtovanje.
- Organizacija združenih narodov, Skupina strokovnjakov za zemljepisna imena, New York, ZDA: standardizacija zemljepisnih imen.
- Raziskovalni inštitut za ekonomsko geografijo in regionalni razvoj (FWR-HSG), St. Gallen, Švica: projekt DIAMONT.
- Slovenski znanstveni inštitut, Dunaj, Avstrija: zemljepisna imena.
- Stalni odbor za zemljepisna imena Kraljevega geografskega društva, London, Združeno kraljestvo: zemljepisna imena.
- Šola za planiranje Univerze v Cincinnatiju, Cincinnati, ZDA: prostorsko načrtovanje.
- Univerza v Aquili, Aquila, Italija: projekt PASCALIS.
- Univerza Lyon1/CNRS, Lyon, Francija: projekt PASCALIS.
- Univerza Toulouse/CNRS, Toulouse, Francija: projekt PASCALIS.

- Visoka šola za Baltik in Vzhodno Evropo Univerze v Södertörnu, Södertörn, Švedska: geografski informacijski sistemi.
- Združeni narodi, Skupina strokovnjakov za zemljepisna imena, New York, ZDA: zemljepisna imena.

Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 18. 6. – doktorsko delo.

Borut Peršolja

Metodologija naravnogeografske regionalizacije alpskega sveta v Sloveniji, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 23. 12. – magistrsko delo.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Ulrich Harteisen s študenti, Fakultät für Ressourcenmanagement, Fachhochschule Hildesheim, Holzminden und Göttingen, Hochschule für Angewandte Wissenschaft und Kunst, Göttingen, Nemčija, 5.–9. 4., 2.–9. 8., 6.–13. 9.: kulturne pokrajine, regionalni razvoj, urbanizacija in prostorsko planiranje v Sloveniji.
- Dr. Collin Thomas, Department for geography, University of Ulster, Colrainu, Severna Irka, Združeno kraljestvo, 5. 4., 6.–11. 9.: raziskovanje slovenskih geografskih publikacij.
- David Withrington, English nature, Peterborough, Združeno kraljestvo, 1.–2. 7.: varstvo narave in zavarovana območja v Sloveniji.
- Dr. Giorgio Andrian, Regional bureau for science in Europe, UNESCO, Benetke, Italija, 27. 8.: varovanje naravne in kulturne dediščine v Sloveniji.
- Dr. Fridolin Krausmann, Fakultät für Interdisziplinäre Forschung und Fortbildung; Universität Klagenfurt, Dunaj, Avstrija, 31. 8.–1. 9.: preučevanje sprememb rabe tal, ekskurzija na Fužinske planine.
- Dr. Ivan Bičík, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze, Praga, Češka 31. 8.–3. 9.: preučevanje sprememb rabe tal, ekskurzija na Fužinske planine.
- Dr. Kocsis Károly, Inštitut za geografijo Madžarske akademije znanosti, Budimpešta, 5. 11.: predstavitev inštituta in vsebin nacionalnega atlasa Slovenije.
- Dr. Uroš Horvat s študenti, Oddelek za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Maribor, 10. 12. predstavitev inštituta in nekaterih raziskav.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI STROKOVNI NASTOPI

David Bole

- *Land use and sustainable mobility: building an efficient system of public transportation (case study of Ljubljana)*. Predavanje na 8. mednarodni konferenci “ECOMM 2004 – A transition towards sustainable mobility”, Lyon, 5. 5.
- *The review of mobility in the contact space between Italy and Slovenia in light of European integration processes*. Predavanje na mednarodni konferenci “Globalized Europe: Europe in a globalized world of the 21st century”, Koper, 2. 6.

Jerneja Fridl

- *Popis vodnjakov in vrtin v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana*. Predavanje študentom 3. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 13. 4.
- *Popis vodnjakov in vrtin v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana*. Javna predstavitev projekta pri naročniku Javnem podjetju Vodovod-Kanalizacija, Ljubljana, 15. 4.
- *National atlas of Slovenia – current trends and future opportunities*. Predavanje na 30. svetovnem geografskem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 18. 8.

Matej Gabrovec

- *Accessibility to public bus transport standards in Sloveni*. Predavanje na 30. svetovnem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 17. 8.
- *Changes in land use in the neighbouring border zones of Slovenia and Austria in the past two centuries*. Predavanje na 30. svetovnem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 18. 8.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Franci Petek

Spremembe rabe tal v 19. in 20. stoletju v slovenskem alpskem svetu, Oddelek za geografijo

- *Načrtovanje javnega potniškega prometa v Savinjsko-Šaleški regiji*. Predavanje na 19. zborovanju slovenskih geografov, Velenje, 22. 10.
- *Slovenija, Ekскурzije Ljubljanskega geografskega društva 2002*. Predstavitev nove enote iz zbirke Vodniki Ljubljanskega geografskega društva na tiskovni konferenci, Prešernova dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 10. 2.

Mauro Hrvatin

- *Pretočni režimi v Sloveniji*. Predavanje na posvetovanju "Slovenija – vodna učna pot Evrope", Ljubljana, 6. 12.
- *Metodologija raziskovanja Triglavskega ledenika*. Predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 10. 12.

Damir Josipovič

- *Izumiranje Slovencev?* Intervju za oddajo Studio city, 2. program TV Slovenija, Ljubljana, 23. 2.
- *Declining fertility and the role of immigration in population growth in Slovenia at the dawn of the 21st century*. Prispevek na konferenci "Globalized Europe: Europe in a globalized world of the 21st century", Koper, 2. 6.
- *Development of fertility and its regional disparities in Slovenia in the last decade*. Predavanje na 30. svetovnem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 17. 8.
- *Svetovna demografska kriza in naravni viri*. Intervju za oddajo Žarišče, Dnevnik, 1. program TV Slovenija, Ljubljana, 18. 9.
- *Ob misli, da boš izumrl, težko spodbujaš višjo rodnost*. Intervju za časopis Dnevnik, Zelena pika, Ljubljana, 9. 10.
- *Mednarodne migracije in politike EU*. Intervju za oddajo Izzivi, 1. program TV Slovenija, Ljubljana, 18. 10.
- *Demogeografski razvoj prebivalstva Zgornjesavinjsko-Šaleške regije*. Predavanje na 19. zborovanju slovenskih geografov, Velenje, 22. 10.
- *Nekateri geografski aspekti proučevanja Romov*. Predavanje na srečanju raziskovalcev, ekspertov za romska vprašanja in predstavnikov romske skupnosti, Šiftarjeva fundacija Petanjci, Zemljepisni muzej, Ljubljana, 29. 11.

Drago Kladnik

- *Členitev slovenskega podeželja*. Predstavitev osme knjige iz zbirke Geografija Slovenije na tiskovni konferenci, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana, 10. 2.
- *Bolgarija*. Predstavitev nove enote iz zbirke Vodniki Ljubljanskega geografskega društva na tiskovni konferenci, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana, 10. 2.

Blaž Komac

- *Ogroženost Zgornje Savinjske doline zaradi recentnih geomorfnihih procesov*. Predavanje na 19. zborovanju slovenskih geografov, Velenje, 22. 10.

Janez Nared

- *Developmental Aspects of Slovene Rural and Border Regions*. Referat na kongresu Regional studies association z naslovom "Europe at the margins: EU regional policy, peripherality and rurality", Angers, Francija, 16. 4.
- *Regionalna strukturna politika v Sloveniji: zgodovina, sedanost in prihodnost*. Predavanja na Upravni akademiji v okviru seminarja "Strukturna politika EU in regionalna strukturna politika v Sloveniji", Ljubljana, 22. 4., 6. 5., 3. 6., 14. 6., 5. 7., Koper, 29. 4.
- *Mrežna zasnova lokalnega gospodarstva: primer Savinjsko-Šaleške regije*. Predavanje na 19. zborovanju slovenskih geografov, Velenje, 25. 10.
- *In the vice of localism: the case of Slovenia*. Referat na konferenci Regional studies association z naslovom "The challenges of localism", London, Združeno kraljestvo, 19. 11.

Milan Orožen Adamič

- *Slovenia and EU*. Predavanje za študente Univerze v Utrechtu, Ljubljana, 12. 4.
- *Geographical characteristics of earthquakes in the Soča river region*. Predavanje na 30. svetovnem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 18. 8.
- *Foreign Geographical Names and the List of Exonyms in the Slovene Language*. Predavanje na 30. svetovnem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 19. 8.
- *The three-junction border points of Europe*. Predavanje na konferenci "Border 3", Kranjska Gora, 25. 9.
- *The use of exonyms in Slovene language with special attention on the sea names*. Predavanje na "The tenth international seminar on the naming of seas: special emphasis concerning international standardization of sea names", Pariz, Francija, 6. 10.
- *The use of exonyms with special attention on the*

sea names based on the experience in Slovene language. Predavanje na The Seoul national university, Seul, Južna Koreja, 29. 12.

Univerze v Mariboru, Zemljepisni muzej, Ljubljana, 10. 12.

Miha Pavšek

- *Nastanek in osnovne značilnosti snežnih plazov ter plazovita območja v Sloveniji.* Predavanje na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi, Rudno polje, 17. 1.
- *Prerez in testiranje snežne odeje.* Predavanje in praktično delo na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi, Rudno polje, 17. 1.
- *Nastanek in osnovne značilnosti snežnih plazov ter plazovita območja v Sloveniji.* Predavanje na Dnevu varstva pred snežnimi plazovi in varne hoje v zimskih razmerah Ošven 2004 (Uršlja Gora), 22. 1.
- *Snežni plazovi v Sloveniji – temeljni pojmi, njihov nastanek in vrste plazov.* Predavanje v okviru gorniških večerov PD Domžale, Domžale, 20. 4.
- *O oblakih.* Branje več prispevkov iz rubrike Vreme in ljudje, Dnevnik, Radiozaver, V nedeljo zvečer, Radio Slovenija, program A1, Ljubljana, 19. 9.
- *Naravnogeografske značilnosti ledenika pod Skuto v Kamniško-Savinjskih Alpah in njegovo kolebanje v zadnjem desetletju.* Predavanje na 19. zborovanju slovenskih geografov, Velenje, 22. 10.

Drago Perko

- *Anton Melik geographical institute.* Predstavitev inštituta za študente Univerze v Utrechtu, Ljubljana, 6. 1.
- *Geography of Slovenia.* Predavanje za študente Univerze v Utrechtu, Ljubljana, 6. 1.
- *Geografski vestnik.* Predstavitev 1. in 2. številke 75. letnika revije na tiskovni konferenci, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana, 10. 2.
- *Predstavitev Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU.* Predavanje za študente Fakultete za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem, Zemljepisni muzej, Ljubljana, 9. 4.
- *Raziskovanje na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU.* Predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Zemljepisni muzej, Ljubljana, 10. 12.
- *Regionalizacija Slovenije.* Predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete

Borut Peršolja

- *Naš gost Borut Peršolja.* Oddaja, Radio Slovenija, Ljubljana, 31. 1.
- *Izpopolnjevanje za vodnike Planinske zveze Slovenije.* Predavanja in praktično delo na tečaju Planinske zveze Slovenije, Mala planina, 7.–8. 2.
- *Presežki Slovenije.* Oddaja, Koroški radio, Celovec, Avstrija, 1. 4.
- *Zakon o Triglavskem narodnem parku.* Oddaja, Radio Ognjišče, 14. 4.
- *Gorniški večer z mag. Mihom Pavškom.* Razgovor z gostom v Domu športnih organizacij, Domžale, 20. 4.
- *Nadaljevalni seminar za mentorje planinskih skupin.* Predavanja in praktično delo na seminarju Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Srečno v gore II, Planica, 21.–24. 4.
- *Tečaj za inštruktorje planinske vzgoje.* Predavanja na tečaju Planinske zveze Slovenije, Nanos, 25. 4.
- *Cvetje Velike planine.* Sovodenje strokovne eksterkurzije z dr. Tonetom Wrabrom, Velika planina, 5. 6.
- *Mladi v gorah.* Predavanje za člane mladinskega odseka Planinskega društva Domžale, Domžale, 8. 6.
- *Geografija gorskega sveta.* Predavanje in praktično delo na Tečaju za varuhe gorske narave Planinske zveze Slovenije, Vršič, 13. 6.
- *110 let nadelave planinske poti na Konja (1803 m).* Slavnostni govor, Konj, 3. 7.
- *The Triglav glacier (1948–2003).* Predavanje na 30. svetovnem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Združeno kraljestvo, 20. 8.
- *Alpe – bodoče generacije.* Sovodenje delavnice na znanstvenem posvetu, Kranjska Gora, 23. 9.
- *Zavedanje gorske narave.* Vabljen predavanje na prvem strokovnem posvetu Didaktika v šoli v naravi, Tolmin, 5. 11.

Franci Petek

- *Slovenia's alpine region: land use changes.* Predavanje na 30. svetovnem geografskem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 18. 8.
- *Land use changes in Slovenia's Alps.* Referat na mednarodnem posvetu "Alpski teden 2004: Alpe bodoče generacije – od napovedi do dejanj", Kranjska Gora, 22. 9.

- *Uporaba starih letalskih posnetkov pri ugotavljanju sprememb rabe tal.* Vabljeni predavanje na simpoziju "Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004", Ljubljana, 28. 9.
- *Predstavitev dela mladih raziskovalcev na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU.* Predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 10. 12.

Primož Pipan

- *Avstralija v očeh geografa.* Predavanje, Medvode, 10. 2., Maribor, 25. 2., Žiri, 27. 2., Ptuj, 3. 3., Novo mesto, 11. 3., Kamnik, 24. 3., Domžale, 29. 4., Ljubljana, 24. 8., 21. 10., Tabor pri Vranskem, 28. 10., Zagorje, 9. 12.
- *Urban development of Ljubljana.* Predavanje na ekskurziji za študente Univerze v Utrechtu, Ljubljana, 12. 4.

Marjan Ravbar

- *Sistem urejanja prostora v luči nove zakonodaje.* Predavanje na 10. strokovni konferenci Društva krajinskih arhitektov Slovenije "Krajinska arhitektura med danes in jutri", Ljubljana, 30. 1.
- *Dinamika sistemov poselitve v Sloveniji.* Predavanja za študente 3. letnika krajinske arhitekture na Biotehniški fakulteti, Ljubljana, 11. 3.
- *Omrežje naselij v Sloveniji.* Predavanje študentom Interdisciplinarnega podiplomskega študija urbanističnega in prostorskega planiranja na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, Ljubljana, 18. 3.
- *Geografske značilnosti vzhodne Dolenjske.* Vodenje strokovne ekskurzije sindikata ZRC SAZU, 14. 5.
- *Pomen regionalnega razvoja v pokrajinski celenitvi Slovenije.* Vabljeni predavanje na okrogli mizi z naslovom "Ali Slovenija potrebuje pokrajine?" na Slovenskih regionalnih dnevih, Maribor, 28. 5.
- *Regionen und Regionalentwicklung in Slowenien.* Predavanje študentom podiplomskega študija Regionalmanagement und Wirtschaftsförderung s Fakultät für Ressourcenmanagement, Fachhochschule Hildesheim, Holzminden und Göttingen, Göttingen, Nemčija, 7. 9.
- *Prihodnost omrežja mest v Sloveniji.* Predavanje na posvetu ob tridesetletnici Interdisciplinarnega podiplomskega študija prostorskega in urbanističnega planiranja in šestdesetletnici prof. dr. Andreja Pogačnika, Ljubljana, 15. 10.

Irena Rejec Brancelj

- *Okolje v Sloveniji v luči evropske integracije.* Predavanje na 19. zborovanju slovenskih geografov, Velenje 21. 10.
- *Vloga trajnostnega razvoja pri omreževanju na področju varstva okolja v Sloveniji.* Predavanje na 14. statističnih dnevih "Statistično spremljanje pojavov globalizacije in storitev – izzivi in nujnost", 5. 11.

Peter Repolusk

- *Recent ethnic development in the region of Slovenian Istria.* Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci "Globalized Europe: Europe in a Globalized world of the 21st century, Koper, 2. 6.

Aleš Smrekar

- *Popis vodnjakov in vrtin v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana.* Predavanje študentom 3. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 13. 4.
- *Popis vodnjakov in vrtin v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana.* Javna predstavitev projekta pri naročniku Javnem podjetju Vodovod-Kanalizacija, Ljubljana, 15. 4.
- *Notranjsko podolje.* Priprava gradiva in vodenje ekskurzije 3. in 4. letnika študentov Politehnik, Nova Gorica – kmetijsko-okoljska problematika Notranjskega podolja, 8. 5.
- *Readiness of the population to participate in the protection of drinking water resources.* Predavanje na 30. svetovnem geografskem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo, 17. 8.
- *Vodnjaki v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana.* Predavanje na strokovnem posvetovanju "Kakovost vodovodne in embalirane pitne vode '04", Zavod za tehnično izobraževanje (ZTI), Ljubljana, 24. 11.

Maja Topole

- *Geografija občine Moravče.* Tiskovna konferenca, Prešernova dvorana SAZU, 10. 2.
- *Geografija občine Moravče.* Predstavitev knjige, Kulturni dom v Moravčah, 17. 3.

Mimi Urbanc

- *Avstralija – dežela "tam spodaj".* Predavanje v okviru predavanj Planinskega društva Križe, Kriška gora, 27. 4.
- *Cinque Terre – pokrajina med nebom in zemljo.*

Predavanje v okviru predavanj Planinskega društva Križe, Gozd, 4. 6.

- *Kras as a dynamic multifunctional border landscape: how a historical heritage has survived.* Predavanje na 30. svetovnem kongresu Mednarodne geografske zveze, Glasgow, Združeno kraljestvo, 18. 8.
- *Slovenian Istria: a Mediterranean identity as a tourist asset.* Referat na 21. znanstvenem srečanju "Stalne evropske konference za preučevanje podeželske pokrajine (The Permanent European conference for the study of the rural landscape)", Myrina in Molyvos, Grčija, 15. 9.
- *Cinque Terre – pokrajina med nebom in zemljo.* Predavanje v okviru predavanj Ljubljanskega geografskega društva, Ljubljana, 19. 10.
- *Kraška Istra.* Ekskurzija Ljubljanskega geografskega društva za srednješolce, 19., 20. in 21. 10.
- *Cinque Terre – pokrajina med nebom in zemljo.* Predavanje v okviru predavanj Mariborskega geografskega društva, Maribor, 27. 10.
- *Podobe Slovenije: Padna – geografski, zgodovinski in kulturni oris.* Strokovni prispevek v dokumentarni oddaji izobraževalnega programa RTV Slovenije, 23. 11.
- *Podobe Slovenije: Solčavsko – geografski, zgodovinski in kulturni oris.* Strokovni prispevek v dokumentarni oddaji izobraževalnega programa RTV Slovenije, 30. 11.

Matija Zorn

- *Recentni pobočni procesi v slovenskih Alpah.* Predavanje pri predmetu Naravne nesreče, Oddelek za geografijo Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper, 19. 3.
- *Ogroženost Zgornje Savinjske doline zaradi recentnih geomorfnih procesov.* Predavanje na 19. zborovanju slovenskih geografov, Velenje, 22. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI
OBISKI IN POTOVANJA

David Bole

- GrandLyon – communauté urbaine, Lyon, Francija, 5.–7. 5.: geografija prometa.

Matej Gabrovce

- Fakultät für Interdisziplinäre Forschung und Fortbildung, Universität Klagenfurt, Dunaj, Avstrija, 22.–23. 11.: študijski obisk.

- Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze, Praga, Češka, 24.–26. 11.: študijski obisk.

Damir Josipovič

- Statistični zavod Republike Hrvaške, Zagreb, Hrvaška, 2.–5. 11.: delo v arhivu in na terenu.

Drago Kladnik

- Avstrijska narodna knjižnica, Dunaj, Avstrija 28.–30. 1.: pregled kartografskega gradiva za pripravo ponatisa *Atlanta*, prvega svetovnega atlasa v slovenskem jeziku.

Blaž Komac

- Geo-hazards – Assessment and Mitigation, Berchtesgaden, Nemčija, 20.–21. 10.: druga delavnica v okviru Interreg IIIB projekta CatchRisk.

Janez Nared

- Oddelek za geografijo in regionalne študije Univerze v Gradcu, Gradec, Avstrija, 1. 10.–31. 12.: študijski obisk.

Franci Petek

- Fakultät für Interdisziplinäre Forschung und Fortbildung; Universität Klagenfurt, Dunaj, Avstrija, 22.–23. 11.: študijski obisk.
- Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze, Praga, Češka, 24.–26. 11.: študijski obisk.

Marjan Ravbar

- Wettbewerb der Städte: Chancen und Risiken der horizontalen und vertikalen Kooperation, Bratislava, Slovaška, 23.–24. 1., 20.–21. 10.: sestanek ožje delovne skupine za izvedbo projekta pod okriljem Akademie für Raumordnung und Landesplanung iz Hannovra v Nemčiji.

Irena Rejec Brancelj

- Meeting of the PASCALIS project, Lyon, Francija, 6.–10. 12.: delovni sestanek projekta.

Peter Repolusk

- Statistični zavod Republike Hrvaške, Zagreb, Hrvaška, 2.–5. 11.: delo v arhivu in na terenu.

Mimi Urbanc

- Cinque Terre, Italija, 28. 4.–2. 5.: sredozemska kulturna pokrajina ter problem propadanja suhiv zidov in teras.
- Narodni park Durmitor, Srbija in Črna gora,

17.–26. 6.: razvojne možnosti turizma in problematika pašništva.

- International geographical union, Glasgow, Združeno kraljestvo, 17.–19. 8.: sestanek komisije Cultural approach in geography.
- University of Aegean, Lesvos, Grčija, 20. 9.: sestanek nacionalnih delegatov mreže Permanent European conference for the study of the rural landscape.

Matija Zorn

- Geo-hazards – Assessment and Mitigation, Berchtesgaden, Nemčija, 20.–21. 10.: druga delavnica v okviru Interreg IIIB projekta CatchRisk.

PEDAGOŠKO DELO

Matej Gabrovec

- *Geografija slovenskih pokrajin*. Predavanja za 3. letnik v poletnem semestru na Oddelku za geografijo Fakultete za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem, Koper.

Milan Orožen Adamič

- *Družbena geografija krasa*. Nosilec modula v okviru Šole za krasoslovje, Politehnika Nova Gorica.
- *Geografija naravnih nesreč*. Predavanja za 2. letnik v zimskem semestru izbirnega predmeta v okviru Geografije kontaktnih prostorov na Fakulteti za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem, Koper.
- *Naravne nesreče*. Predavanja za dijake 4. letnika Gimnazije Bežigrad v okviru programa Mednarodna matura, Ljubljana.
- *Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč*. Predavanja in terenske vaje v okviru uvajalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in štabov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.
- *Ocene ogroženosti zaradi naravnih nesreč*. Predavanja za višje gasilske častnike Gasilske zveze Slovenije v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.
- *Značilnosti naravnih nesreč v Sloveniji (geografska perspektiva)*. Predavanja za 4. letnik v zimskem semestru na Katedri za obramboslovje Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani, Ljubljana.

Miha Pavšek

- *Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč*. Predavanja in terenske vaje v okviru uvajalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in štabov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.

Marjan Ravbar

- *Celostni razvoj podeželja*. Predavanja za 2. letnik Višje kmetijske šole Grm, Novo mesto.
- *Regionalno planiranje*. Predavanja za 3. letnik v zimskem semestru izbirnega predmeta v okviru Geografije kontaktnih prostorov na Fakulteti za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem, Koper.

Irena Rejec Brancelj

- *Kmetijstvo in okolje*. Predavanja in vaje za študente 3. in 4. letnika izbirnega predmeta v okviru Šole za znanosti o okolju na Politehniku, Nova Gorica.

MENTORSTVO

Matej Gabrovec je bil mentor doktorandom mag. Blažu Komacu, mag. Franciju Petku in Matiji Zornu.

Milan Orožen Adamič je bil mentor magistrandu Primožu Pipanu ter doktorandu mag. Mihi Pavšku.

Drago Perko je bil mentor magistrandoma Primožu Gašperiču in Borutu Peršolji ter doktorandom mag. Jerneji Fridl, Mauru Hrvatino, mag. Dragu Kladniku in mag. Mimi Urbanc.

Marjan Ravbar je bil mentor magistrandu Davidu Boletu ter doktorandom mag. Damirju Josipoviču, Janezu Naredu in Petru Repolusku.

Irena Rejec Brancelj je bila mentorica doktorandu mag. Alešu Smrekarju.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je 11. 2. prejel Fordovo nagrado za ohranjanje naravne in kulturne dediščine za leto 2003. Tretjo nagrado je

inštitut prejel za projekt raziskovanja Triglavskega ledenika.

Damir Josipovič je 21. 10. prejel pohvalo Zveze geografskih društev Slovenije za večletno prizadevno in uspešno delo v društvu.

Blaž Komac je 21. 10. prejel pohvalo Zveze geografskih društev Slovenije za večletno prizadevno in uspešno delo v društvu.

Miha Pavšek je 1. 3. prejel bronasti znak Civilne zaščite za dolgoletno pomoč pri izobraževanju in usposabljanju pripadnikov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje na Igu, 21. 10. pa bronasto plaketo Zveze geografskih društev Slovenije za več kot desetletno uspešno delo na različnih področjih geografije.

Franci Petek je 21. 10. prejel pohvalo Zveze geografskih društev Slovenije za večletno prizadevno in uspešno delo v društvu.

Marjan Ravbar je 21. 10. prejel zlato plaketo Zveze geografskih društev Slovenije za več kot tridesetletno uspešno delo na različnih področjih geografije.

Peter Repolusk je 21. 10. prejel srebrno plaketo Zveze geografskih društev Slovenije za več kot dvajsetletno uspešno delo na različnih področjih geografije.

Maja Topole je 19. 3. prejela plaketo Občine Moravče za znanstveno monografijo Geografija občine Moravče in za večletno sodelovanje z občino Moravče na različnih področjih.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

BOLE, David. Daily mobility of workers in Slovenia = Dnevna mobilnost delavcev v Sloveniji. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 1, str. 25-45, ilustr., graf. prikazi, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

BOLE, David. Geografija javnega potniškega prometa na primeru Ljubljane. *Geogr. vestn.*, 2004, letn. 76, št. 2, str. 21-32, graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

FRIDL, Jerneja. National atlas of Slovenia: current trends and future opportunities. *Cartogr. J.*, June 2004, vol. 41, no. 2, str. 167-176, ilustr., zvd.

GAŠPERIČ, Primož. The expansion of Ljubljana onto the Ljubljansko barje moor = Širitev Ljubljane na Ljubljansko barje. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 7-33, ilustr., zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

KOMAC, Blaž, GABROVEC, Matej. Some characteristics of dolomite relief in Slovenia. *Geogr. čas.*, 2004, roč. 56, č. 3, str. 187-201.

NARED, Janez. Prostorski učinki zakona o spod-

bujanju razvoja demografsko ogroženih območij v republiki Sloveniji. *IB rev. (Ljubl.)*, 2004, letn. 38, št. 1/2, str. 4-16, zvd.

PERKO, Drago, URBANC, Mimi. Landscape research in Slovenia. *Belgeo*, 2004, 2-3, str. 347-359, ilustr.

PETEK, Franci, FRIDL, Jerneja. Pretvarjanje listov zemljiško-katastrskega načrta v Gauss-Krügerjev koordinatni sistem. *Geogr. vestn.*, 2004, letn. 76, št. 2, str. 75-87, graf. prikazi, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

PETEK, Franci, URBANC, Mimi. The Franciscan Land Cadastre as a key to understanding the 19th-century cultural landscape in Slovenia = Franciscejski kataster kot ključ za razumevanje kulturne pokrajine v Sloveniji v 19. stoletju. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 1, str. 89-113, ilustr., zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

RAVBAR, Marjan. Razpotja naselbinskega omrežja v Sloveniji : težnje, razvojne dileme in možni scenariji. *IB rev. (Ljubl.)*, 2004, letn. 38, št. 4, str. 42-53, zvd.

RAVBAR, Marjan. Regional development in the regional division of Slovenia = Regionalni razvoj

v pokrajinski členitvi Slovenije. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 1, str. 7-24, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

SMREKAR, Aleš. Reduced permeation of precipitation water into groundwater on Ljubljansko polje = Zmanjšano prenikanje padavinske vode v podtalnico na Ljubljanskem polju. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 35-52, ilustr., zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

TOPOLE, Maja. Reka Mirna na Dolenjskem. *Rast (Novo mesto)*, april 2004, letn. 15, št. 2 (92), str. 236-241, fotogr., zvd.

TOPOLE, Maja. Šentruperska mikroregija. *Rast (Novo mesto)*, julij 2004, letn. 15, št. 3-4 (93-94), str. 359-371, ilustr.

URBANC, Mimi, PRINTSMANN, Anu, PALANG, Hannes, SKOWRONEK, Ewa, WOLOSZYN, Witold, KONKOLY GYURÓ, Éva. Comprehension of rapidly transforming landscapes of Central and Eastern Europe in the 20th century = Razumevanje hitro spreminjajočih se pokrajin v Srednji in Vzhodni Evropi v 20. stoletju. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 101-131, ilustr., graf. prikazi, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

ZORN, Matija, KOMAC, Blaž. Deterministic modeling of landslide and rockfall risk = Deterministično modeliranje ogroženosti zaradi zemeljskih plazov in skalnih podorov. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 53-100, ilustr., graf. prikazi, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

Pregledni znanstveni članek

GULIČ, Andrej, RAVBAR, Marjan. Neuer EU-Hafen Koper : Synergien und Konkurrenz an der Adria. *Raum (Wien)*, 2004, 55, str. 38-40.

KOMAC, Blaž. Dolomitni kras ali fluviokras?. *Geogr. vestn.*, 2004, letn. 76, št. 1, str. 53-60, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

LEP, Marjan, PLEVNIK, Aljaž, GABROVEC, Matej. Közforgalamú közlekedéd Szlovéniában. *Közúti mélyép. szle.*, 2004, 6, évf. 54, str. 34-38.

ZORN, Matija. Nekateri večji skalni podori v Alpah = Some larger rock falls in the Alps. *Ujma (Ljublj.)*, 2003/04, št. 17/18, str. 241-250.

Strokovni članek

GABROVEC, Matej, PERŠOLJA, Borut. Triglavski ledenik izginja. *Geogr. obz.*, 2004, letn. 51, št. 3, str. 18-23, ilustr.

GABROVEC, Matej, PETEK, Franci. V Sloveniji vedno manj gozda?. *Delo (Ljublj.)*, 30. dec. 2004, leto 46, št. 303, str. 17 (Znanost), ilustr.

KLADNIK, Drago, SMREKAR, Aleš. Živinoreja in čista pitna voda. *Ljubljana*, julij, avgust 2004, leto 9, št. 7, 8, str. 44-45, ilustr., zvd.

KLADNIK, Drago, SMREKAR, Aleš. Zasebni vodnjaki - pomemben člen v verigi oskrbe z vodo?. *Ljubljana*, september, oktober 2004, leto 9, št. 9, 10, str. 42-43, ilustr., zvd.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Živeti z naravo in ne proti njej : geografov pogled. *Delo (Ljublj.)*, 17. jun. 2004, leto 46, št. 140, str. 16.

PAVŠEK, Miha. Ledenik pod Skuto : ledeniški dragulj na senčni strani Kamniško-Savinjskih Alp. *Geogr. obz.*, 2004, letn. 51, št. 3, str. 11-17, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Gospodarski pomen gornišтва. *Planin. vestn.*, september 2004, letn. 109, št. 9, str. 30-32, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Gospodarski pomen gornišтва : hvala za čaj. *Planin. vestn.*, junij 2004, letn. 109, št. 6, str. 24-26, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Prostovoljno vodništvo. *Planin. vestn.*, julij-avgust 2004, letn. 109, št. 7-8, str. 19-20, ilustr.

PERŠOLJA, Borut, ROTOVNIK, Bojan. Vrednotenje dejavnosti planinskega društva kot športne dejavnosti na občinski ravni. *Obvestila Planinske zveze Slovenije*, 2004, let. 30, št. 11, str. 16-22.

PIPAN, Primož. Čadrg : primer don Pierinove skupnosti kot dodatne priložnosti za razvoj podeželja. *Geogr. obz.*, 2004, letn. 51, št. 4, str. 22-26, ilustr.

URBANC, Mimi. Sneg na Kilimandžaru. *Geogr. obz.*, 2004, letn. 51, št. 3, str. 24-27, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

OROŽEN ADAMIČ, Milan. The use of exonyms in Slovene language with special attention on the sea names. V: *The Tenth International Seminar on the Naming of Seas: Special Emphasis Concerning International Standardization of the Sea Names, November 4-6, 2004, Paris*. Paris: [Association Française pour l'Etude de la Corée, 2004], str. 23-34, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Zavedanje gorske narave. V: *Zbornik*. Ljubljana: Center šolskih in občinskih dejavnosti, 2004, str. 193-198, ilustr.

RAVBAR, Marjan. Sistem urejanja prostora v luči nove zakonodaje. V: MATJAŠEC, Darja (ur.), HITI, Sergej (ur.). *Krajinska arhitektura med danes in jutri : zbornik 10. strokovne konference Društva krajinskih arhitektov Slovenije, Ljubljana, 30. in 31. januar 2004*. Ljubljana: Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, 2004, str. 53-60.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Tržaški zaliv in nekatere njegove geomorfološke posebnosti = Trieste Bay and some of its geomorphologic characteristics. V: GOSAR, Anton (ur.). *Zavarovana območja in njihov pomen za turizem : morska učna pot : Mesečev zaliv in njegovi zakladi : strokovni seminar in terensko delo, 28.-29. november 2003, Strunjan : the coastal educational path : Mesečev zaliv (Moon Bay) and its treasures : professional seminar and field works, 28th-29th November 2003, Strugnano*. Koper: Univerza na Primorskem = University of Primorska, 2004, str. 10-13, ilustr.

PERKO, Drago. Vrednotenje zemljevidov. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIČ, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), DOBROVOLJC, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 132-139, ilustr.

RAVBAR, Marjan. Pomen regionalnega razvoja v pokrajinski členitvi Slovenije. V: HORVAT, Andrej (ur.). *Zbornik VI. slovenskih regionalnih dnevoj, Maribor, 27. in 28. maja 2004*. Ribnica: Javni sklad RS za regionalni razvoj, 2004, str. 45-47.

ŽUMER, Jože, GABROVEC, Matej. Geografska predstavitev Mesečevega zaliva s poudarkom na vrednotenju človekovih posegov = Geographical presentation of Mesečev zaliv (Moon Bay) with an emphasis on evaluation of human intrusions into the Bay area. V: GOSAR, Anton (ur.). *Zavarovana območja in njihov pomen za turizem : morska učna pot : Mesečev zaliv in njegovi zakladi : strokovni seminar in terensko delo, 28.-29. november 2003, Strunjan : the coastal educational path : Mesečev zaliv (Moon Bay) and its treasures : professional seminar and field works, 28th-29th November 2003, Strugnano*. Koper: Univerza na Primorskem, 2004, str. 34-39, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

BOLE, David. Land use and sustainable mobility: building an efficient system of public transportation (case study of Ljubljana). V: ECOMM 2004. *Transition toward a sustainable urban mobility: to convince by showing*. Lyon: Communauté urbaine Grand Lyon, 2004.

LEP, Marjan, PLEVNIK, Aljaž, GABROVEC, Matej. Razvojne možnosti javnega potniškega prometa v RS - organizacijski in finančni vidik. V: VILHAR, Matija (ur.). 7. slovenski kongres o cestah in prometu, Portorož, 20.-22. oktober 2004. *Zbornik referatov*. Ljubljana: DRC - Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, 2004, str. [110]-118.

NARED, Janez. In the vice of localism : a case of Slovenia. V: HARDY, Sally (ur.). *The challenges of localism : conference proceedings of the Regional Studies Association Annual Conference November 2004*. Seaford: Regional Studies Association, [2004], str. 36-37.

NARED, Janez. The developmental aspects of Slovenian rural and border regions. V: *Europe at the margins: EU regional policy, peripherality and rurality : academic papers*. Seaford: Regional Studies Association, 2004. <http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/presentations04/nared.pdf>.

RAVBAR, Marjan. Prihodnost omrežja mest v Sloveniji : stanje, težnje, razvojni scenariji in odprta vprašanja naselbinskega razvoja = Future of the urban network in Slovenia : conditions, tendencies, development scenarios and open questions of the settlement network development. V: PROSEN,

Anton (ur.). *Prostorske znanosti za 21. stoletje : jubilejni zbornik ob 30-letnici Interdisciplinarnega podiplomskega študija urbanističnega in prostorskega planiranja in 60-letnici prof. dr. Andreja Pogačnika, predstojnika tega študija*. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Interdisciplinarni podiplomski študij prostorskega in urbanističnega planiranja, 2004, str. 93-100.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

JAZBEC, Lili, PERŠOLJA, Borut. Izobraževanje in pomen mentorjev in mentoric planinskih skupin v vzgojno izobraževalnih ustanovah. V: PIŠOT, Rado (ur.), ŠTEMBERGER, Vesna (ur.), ZURC, Joca (ur.), OBID, Alenka (ur.). *Otrok v gibanju : zbornik izvlečkov in prispevkov : 3. mednarodni simpozij : abstracts and proceedings : 3rd international symposium, Kranjska gora, Slovenija, 2004*. [Elektronska izd.]. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, 2004.

KOVAČ, Nataša, REJEC BRANCELJ, Irena. Sustainable development and its relation to networking in the field of the environment protection in Slovenia. V: CARRASQUERO, José V. (ur.). *Proceedings PISTA 2004*. Orlando: International Institute of Informatics and Systematics, 2004, vol. 2, str. 179-184.

KOVAČ, Nataša, REJEC BRANCELJ, Irena. Vloga trajnostnega razvoja pri omreževanju na področju varstva okolja v Sloveniji. V: TKAČIK, Boris (ur.), URBAS, Marina (ur.). *Statistično spremljanje pojavov globalizacije in storitev - izzivi in nujnost : zbornik : proceedings volume*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije: = Statistical Office of the Republic of Slovenia: Statistično društvo Slovenije: = Statistical Society of Slovenia, 2004, str. 407-421.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Ravnamo s prostorom in okoljem racionalno?. V: SKABERNE, Barbara (ur.). *Življenje na zavarovanih območjih : zbornik prispevkov s posveta v Državnem svetu Republike Slovenije decembra 2004*. Ljubljana: Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ustanova, 2005, str. 26-26.

SMREKAR, Aleš, FRIDL, Jerneja. Vodnjaki v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana. V: KOMAC, Milica (ur.). *Strokovno posvetovanje Kakovost vodovodne in embalirane*

pitne vode '04, 24.-26. november 2004, Ljubljana : zbornik predavanj. Ljubljana: ZTI - Zavod za tehnično izobraževanje, 2004, str. 19-32, ilustr.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

BOLE, David. Na razpotju: nastanek postmodernega mesta. V: KLANJŠEK, Martin (ur.). *Znanstveno delo podiplomskih študentov v Sloveniji - "publish or perish!" : e-knjiga*. Ljubljana: Društvo mladih raziskovalcev Slovenije, 2004, str. 13-21.

FRANTAR, Peter, REJEC BRANCELJ, Irena. IN- SPIRE - okoljski informacijski sistem v Evropi. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLA- DNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 115-124, ilustr.

GABROVEC, Matej, HRVATIN, Mauro. Relief. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 27-30, zvd.

GABROVEC, Matej, PERŠOLJA, Borut. The Triglav Glacier. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 35-38, zvd, fotogr.

HRVATIN, Mauro. Waters. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 31-34, zvd.

JOSIPOVIČ, Damir. Population development of Slovenia from the beginning of counting to the present day. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 81-86, zvd, fotogr., graf. prikazi.

KLADNIK, Drago. Settling and settlements. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 93-100, zvd., fotogr.

KLADNIK, Drago. Industry, developmental aspects of industrialization. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana-

- na: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 121-126, zvd., graf. prikazi.
- KUŠAR, Simon, NARED, Janez. Razvitost Slovenije iz slovenske in evropske perspektive. V: HORVAT, Andrej (ur.). *Zbornik VI. slovenskih regionalnih dnevov, Maribor, 27. in 28. maja 2004*. Ribnica: Javni sklad RS za regionalni razvoj, 2004, str. 67-71, zvd.
- KUŠAR, Simon, NARED, Janez. Regional development in Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 147-153, zvd.
- OROŽEN ADAMIČ, Milan. Natural disasters. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 67-72, zvd, fotogr.
- PERKO, Drago. Slovenia at the junction of major European geographical units. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 11-20, ilustr.
- PETEK, Franci. Land use in Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 105-108, zvd.
- PETEK, Franci. Spremembe rabe tal v občini Bled. V: DEŽMAN, Jože (ur.). *Bled : 1000 years = [1000] Jahre = [1000] let : [Auserlesene Kapitel aus dem Jubiläumssammelband Bled tausend Jahre, Sammelband von Bled 2004]*. Radovljica: Didakta, 2004, str. 135-142, graf. prikazi, zvd.
- PETEK, Franci, BRIC, Vasja, ROTAR, Tadej. Uporaba starih letalskih posnetkov pri ugotavljanju sprememb rabe tal. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 295-302, zvd.
- RAVBAR, Marjan. Dejavniki skladnega regionalnega razvoja v predvideni pokrajinski ureditvi Slovenije. V: LAVTAR, Roman (ur.). *Dokumenti in študije o pokrajinah v Sloveniji 2000-2004 : zbornik*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, 2004, str. 555-623.
- RAVBAR, Marjan. The network of settlements and the development of urbanization in Slovenia at the start of the 21st century. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 101-104, zvd.
- TOPOLE, Maja. Prebivalstvo in poselitev v regijah občine Bled. V: DEŽMAN, Jože (ur.). *Bled : 1000 years = [1000] Jahre = [1000] let : [Auserlesene Kapitel aus dem Jubiläumssammelband Bled tausend Jahre, Sammelband von Bled 2004]*. Radovljica: Didakta, 2004, str. 143-152, ilustr., graf. prikazi, zvd.
- URBANC, Mimi, PERKO, Drago. Rural landscapes in Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 115-120, zvd, fotogr.
- ZORN, Matija, KOMAC, Blaž. Recent mass movements in Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 73-80, zvd, fotogr.
- ZORN, Matija. Nekateri recentni pobočni procesi v slovenskih Alpah. V: KLANJŠEK, Martin (ur.). *Znanstveno delo podiplomskih študentov v Sloveniji - "publish or perish!" : e-knjiga*. Ljubljana: Društvo mladih raziskovalcev Slovenije, 2004, str. 757-769.
- Samostojni strokovni sestavek v monografiji
- GABROVEC, Matej. Spreminjanje obsega ledenika. V: BAT, Marjan, REJEC BRANCELJ, Irena, KUŠAR, Urška, VERŠIČ, Aleš. *Kazalci okolja 2003*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004, str. 36-37, ilustr.
- GABROVEC, Matej. Geološka zgradba in reliefne značilnosti. V: KLADNIK, Drago (ur.), GABROVEC, Matej, KUŠAR, Simon, MIHELČIČ, Matjaž, MRAK, Irena, REJEC BRANCELJ, Irena, ZUPANČIČ, Jernej. *Kirgizistan, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 3)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 5-13, ilustr.

GABROVEC, Matej. Značilnosti podnebja in vodovja. V: KLADNIK, Drago (ur.), GABROVEC, Matej, KUŠAR, Simon, MIHELČIČ, Matjaž, MRAK, Irena, REJEC BRANCELJ, Irena, ZUPANČIČ, Jernej. *Kirgizistan*, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 3). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 14-17, ilustr., zvd.

KOMAC, Blaž, ZORN, Matija. Landslides in Slovenia, 2000. V: *Mapping the impacts of recent natural disasters and technological accidents in Europe*, (Environmental issue report, No. 35). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004. http://reports.eea.eu.int/environmental_issue_report_2004_35/en/.

LEP, Marjan, TIBAUT, Andrej, PIRŠ, Aleksander, GABROVEC, Matej, PODOBNIKAR, Tomaž. Avtobusni geografski informacijski sistem. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 67-77, ilustr.

PERKO, Drago. Atlasi, kartografija in geografija. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. 3. dopolnjena izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2004, str. 208, ilustr., zvd.

PERKO, Drago. Slovenija. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. 3. dopolnjena izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2004, str. XXXIII-XXXVI, ilustr., zvd.

PERKO, Drago, KLADNIK, Drago. Tuja geografska imena. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. 3. dopolnjena izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2004, str. 219-220.

REJEC BRANCELJ, Irena. Glavni okoljski problemi. V: KLADNIK, Drago (ur.), GABROVEC, Matej, KUŠAR, Simon, MIHELČIČ, Matjaž, MRAK, Irena, REJEC BRANCELJ, Irena, ZUPANČIČ, Jernej. *Kirgizistan*, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 3). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 61-62.

REJEC BRANCELJ, Irena. Kmetijsko-okoljski ukrepi. V: BAT, Marjan, REJEC BRANCELJ, Irena, KUŠAR, Urška, VERŠIČ, Aleš. *Kazalci okolja*

2003. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004, str. 121-122, graf. prikazi.

REJEC BRANCELJ, Irena. Poraba mineralnih gnojil. V: BAT, Marjan, REJEC BRANCELJ, Irena, KUŠAR, Urška, VERŠIČ, Aleš. *Kazalci okolja 2003*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004, str. 119-120, graf. prikazi.

REJEC BRANCELJ, Irena. Poraba sredstev za varstvo rastlin. V: BAT, Marjan, REJEC BRANCELJ, Irena, KUŠAR, Urška, VERŠIČ, Aleš. *Kazalci okolja 2003*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004, str. 116-118, graf. prikazi.

REJEC BRANCELJ, Irena. Prsti, rastlinstvo in živalstvo. V: KLADNIK, Drago (ur.), GABROVEC, Matej, KUŠAR, Simon, MIHELČIČ, Matjaž, MRAK, Irena, REJEC BRANCELJ, Irena, ZUPANČIČ, Jernej. *Kirgizistan*, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 3). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 18-21, ilustr., zvd.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

JOSIPOVIČ, Damir. *Dejavniki rodnostnega obnašanja v Sloveniji*, (Geografija Slovenije, 9). Ljubljana: Založba ZRC, 2004. 160 str., graf. prikazi, zvd., preglednice.

Strokovna monografija

BAT, Marjan, REJEC BRANCELJ, Irena, KUŠAR, Urška, VERŠIČ, Aleš. *Kazalci okolja 2003*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004. 154 str., barvne ilustr., graf. prikazi, preglednice, tabele, zvd. <http://kazalci.arso.gov.si>.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

REPOLUSK, Peter ... [et al.], KOCJAN-BARLE, Marta(ur.), BAJT, Drago (ur.) *Slovenski veliki leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, 2003-<2004>. Zv. <1-2>, ilustr.

KARTOGRAFIJA

FRIDL, Jerneja. V: JOSIPOVIČ, Damir. *Dejavniki rodnostnega obnašanja v Sloveniji*, (Geografija Slovenije, 9). Ljubljana: Založba ZRC, 2004. 160 str., graf. prikazi, zvd., preglednice. ISBN 961-6500-67-8.

FRIDL, Jerneja. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. 3. dopolnjena izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2004. 1 atlas (XXXVI, 354 str.), barve. ISBN 961-210-183-3.

FRIDL, Jerneja. V: SMREKAR, Aleš, KLADNIK, Drago. *Popis vodnjakov in vrtin v zasebni lasti na območju vodnih virov Mestne občine Ljubljana*. Ljubljana: Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, 2004. 68 str., [117] str. pril., graf. prikazi, tabele.

FRIDL, Jerneja. V: *Slovenija : šolska karta 1:500.000*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2004. 1 zvd, barv.

FRIDL, Jerneja. V: BOLE, David. Daily mobility of workers in Slovenia = Dnevna mobilnost delavcev v Sloveniji. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 1, str. 25-45, ilustr., graf. prikazi, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

FRIDL, Jerneja. V: SMREKAR, Aleš. Reduced permeation of precipitation water into groudwater on Ljubljansko polje = Zmanjšano prenikanje padavinske vode v podtalnico na Ljubljanskem polju. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 35-52, ilustr., zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

FRIDL, Jerneja. V: URBANC, Mimi, PRINTSMANN, Anu, PALANG, Hannes, SKOWRONEK, Ewa, WOLOSZYN, Witold, KONKOLY GYURÓ, Éva. Comprehension of rapidly transforming landscapes of Central and Eastern Europe in the 20th century = Razumevanje hitro spreminjajočih se pokrajin v Srednji in Vzhodni Evropi v 20. stoletju. *Acta geogr. Slov.*, 2004, letn. 44, št. 2, str. 101-131, ilustr., graf. prikazi, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>, <http://www.zrc-sazu.si/giam/gz.htm>.

FRIDL, Jerneja. V: KOSI, Danilo. Sonaravno kmetijstvo v Sloveniji. *Geogr. vestn.*, 2004, letn. 76, št.

2, str. 43-52, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

FRIDL, Jerneja. V: KLADNIK, Drago, SMREKAR, Aleš. Zasebni vodnjaki - pomemben člen v verigi oskrbe z vodo?. *Ljubljana*, september, oktober 2004, leto 9, št. 9, 10, str. 42-43, ilustr., zvd.

FRIDL, Jerneja. V: URBANC, Mimi, PERKO, Drago. Rural landscapes in Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 115-120, zvd, fotogr.

GABROVEC, Matej. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan. Natural disasters. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 67-72, zvd, fotogr.

HRVATIN, Mauro. V: REPE, Blaž. Vegetation of Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 57-62, zvd, fotogr.

KLADNIK, Drago. V: CUNDER, Tomaž. Characteristics of agriculture in Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 109-114, zvd., graf. prikazi, fotogr.

PAVŠEK, Miha. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan. Natural disasters. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 67-72, zvd, fotogr.

PERKO, Drago. V: KOSI, Danilo. Sonaravno kmetijstvo v Sloveniji. *Geogr. vestn.*, 2004, letn. 76, št. 2, str. 43-52, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

PERKO, Drago. V: BUFON, Milan. Slovenia as a European contact area. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 21-26, zvd.

PERKO, Drago. V: REPE, Blaž. Vegetation of

Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenia : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 57-62, zvd, fotogr.

PERKO, Drago. V: KLADNIK, Drago. *Settling and settlements*. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenia : a geographical overview*. Ljubljana: As-

sociation of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 93-100, zvd., fotogr.

REPOLUSK, Peter. V: BUFON, Milan. *Slovenia as a European contact area*. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenia : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 21-26, zvd.

SUMMARY

The Geographical institute was founded in 1946 by the Slovenian academy of sciences and arts, and in 1976 it was named after the greatest Slovenian geographer, academician Anton Melik (1890–1966), who was the first head of the Institute. Since 1981, the Institute has been one of the constituent members of the Scientific research centre of the Slovenian academy of sciences and arts. Until 1992 the Institute was mainly engaged with researching glaciers, glacial and fluvial transformation of the land surface, flooded areas, natural disasters, mountain farms in Slovenia and social geography. But since 1993 the Institute's main task has been to conduct geographical researches of Slovenia and its landscapes and to prepare basic geographical texts on Slovenia as a country and as a part of the World. Research is mostly directed towards physical, social and regional geography and thematic cartography. In the 90s the research team published over 600 bibliographic units and gave over 200 presentations in conferences at home and abroad.

Today it has eight organization units: the Department of physical geography, the Department of social geography the Department of regional geography, the Department of natural disasters, the Department of geographical information system, the

Department of thematic cartography, Geographical museum, and Geographical library. The Institute also houses a cartographic collection and three specialized geographical collections: Landscapes of Slovenia, Settlements of Slovenia and Glaciers of Slovenia. The Institute is also headquarters of the Commission for the standardization of geographical names of the Government of the Republic of Slovenia (*Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije*).

The Institute publishes three scientific publications. *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) is a series of books appears in Slovenian once or twice a year. *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* is a review published twice a year in English and Slovenian. The articles can be downloaded on the computer in either Slovenian or English from the institute homepage (<http://www.zrc-sazu.si/gi/publications.htm>). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* (Geographical information systems in Slovenia) is a bulletin published every second (even) year in Slovenian.

Altogether in 2004, 22 researchers published over 120 papers, gave almost a hundred lectures and reports, and took near twenty study trips abroad.

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Ivan Gams, dr. Metka Petrič (predsednica), akad. dr. Andrej Kranjc, dr. Andrej Mihevc, akad. dr. Mario Pleničar, dr. Tadej Slabe, dr. Stanka Šebela.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Tadej Slabe, znanstveni svetnik.

Znanstveni svetniki: dr. Andrej Kranjc, dr. Andrej Mihevc, dr. Stanka Šebela.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Martin Knez.

Znanstveni sodelavci: dr. Franci Gabrovšek, dr. Metka Petrič, dr. Nadja Zupan Hajna, dr. Tanja Pipan.

Asistent za magisterijem: mag. Janez Mulec.

Asistenti: Bojan Otoničar, Nataša Viršek Ravbar, Mitja Prelovšek.

Samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki: mag. Janja Kogovšek.

Samostojna strokovna delavka: Maja Kranjc.

Samostojna tehnika: Leon Drame, Jurij Hajna.

Višja tehnika: Franjo Drole, Mateja Zadel.

Tajnici: Sonja Stamenković, Marina Šušak (nado-meščanje).

Snažilka: Slavuljka Šušak.

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskovanje krasa

Vodja programske skupine: T. Slabe.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, M. Šušak, M. Zadel.

Začeli smo zbirati literaturo in podatke ter pripravljati promocijo regionalnega krasa Zgornje Pivške kotline.

V okviru podrobnega preučevanja pretakanja padavin in prenosa snovi skozi vadozno cono Postojnske jame smo na površju postavili dežemer z

dataloggerjem in poseben vzorčevalnik za vzorčevanje mesečnih padavin za izotopske analize. Vzporedno smo za izotopske analize zajemali tudi vzorce prenikle vode v jami. Dopolnili smo načine merjenja pretokov curkov na treh izbranih točkah v Postojnski jami ter izvajali primerjalne meritve za umeritev. Meritve pretoka, temperature in specifične električne prevodnosti v Postojnski jami so na teh točkah potekale celo leto z ustreznimi sondami in dataloggerji (skupaj imamo več kot 150.000 uporabnih meritev). Dopolnjevali smo jih s pogostim vzorčevanjem vode z avtomatskimi zajemalniki. Pri več kot 600 vzorcih vode smo v laboratoriju opravili še do šest kemijskih analiz. Vzorčevanje je potekalo s posebnim poudarkom na vodnih valovih po padavinah. Del meritev smo tudi že uredili za nadaljnjo obdelavo.

Celo leto smo zajemali tudi vzorce v okviru sledenja skozi vadozno cono, ki poteka že od pomladi 2002, in opravili okoli 1500 analiz fluorescence.

Celostno poglobljamo temeljno znanje o krasu, njegovem oblikovanju, razvoju in vodah, ki ga oblikujejo. Sveže znanje je temelj za spoznavanje in varovanje naše naravne dediščine in smiselno načrtovanje življenja na krasu. Tvrno sodelujemo s krasoslovci iz skorajda vseh kraških dežel. Razvijamo mednarodno raziskovalno in študijsko krasoslovno središče.

Med Petrinjami in Ospom smo geološko kartirali pas trase nove avtoceste. Določili smo normalne in narivne kontakte med eocenskim flišem in apnenecem. Dobljena geološka karta nam pomaga razumeti oblikovanje jam na tem področju.

Znanje o oblikovanju jam dopolnjujemo z razumevanjem aktivne tektonike. S pomočjo TM 71 tenziometrov merimo v Postojnskih jamah aktivne tektonske premike. Prvi izsledki kažejo na manjše stalne vodoravne premike ob dinarskem prelomu, ki se nahaja v širši coni Predjamskega preloma. Znanje o aktivnih tektonskih strukturah in oblikovanju kraških pojavov, predvsem kraških polj, smo razširili tudi na SZ Yunnana.

Na področju Pivških presihajočih jezer nadaljujemo raziskovanje geološke zgradbe in položaja jezer. Preučevali smo mineralno sestavo klastičnih jamskih sedimentov in njihovo starost. Vzorčevali smo sedimente v Postojnskih jamah, Markovem spodmolu,

dr. T. Slabe

L. Drame

F. Drole

dr. F. Gabrovšek

J. Hajna

Križni jami in Račiški pečini. Sedimenti iz slednje so najboljše datirani sedimenti pri nas. Zaenkrat so najstarejši razbrani sedimenti pri nas in, kot kaže, tudi v svetu. Uporabili smo več metod: paleomagnetizem, U/Th, paleontologija. V preučevanem prerezu smo jim sledili do 3,2 M starosti.

Podrobneje smo začeli raziskovati sigo in kalcitne oblike ter sadrine kristale v jamah.

V Schmidlovi dvorani Škocjanskih jam smo nadaljevali raziskovanje stromatolitnih sladkovodnih stalagmitov. Opravili smo meritve prostorske razširjenosti, dimenzije stalagmitov, osvetljenosti, usmeritve in ugotavljali smo njihovo rast.

Razlagali smo radargrame, narejene na odseku avtoceste med Uncem in Postojno, in ugotovili, da je bil vzrok udorov vozišča pri Postojni povezan z izpiranjem materiala po zakraselih lezicah.

Preučevali smo kraške skalne oblike, pomembno sled razvoja površinskih kraških pojavov in jam, pa tudi človekovih posegov v kras. Terenske raziskave na slovenskem, kitajskem in iranskem krasu smo dopolnjevali z laboratorijskimi poskusi z mavcem, ki smo ga izpostavili dežju in podtalnim razmeram.

Razvoj krasa v različnih kamninah in v različnih razmerah smo preučevali tudi ob gradnji avtocest čez Berbnice pod Nanosom (breča) in na dolenskem krasu (podtalno oblikovanje škrapelj).

Izdelali smo pregled osnovnih značilnosti alpskih kraških voda v Sloveniji. Izračunali smo količino zalog podzemne vode. Ovrednotili smo njihov pomen za vodooskrbo. Ocenili smo trenutno stanje in predlagali nadaljnje smernice za varovanje pred različnimi viri onesnaženja.

Preučevali smo pretakanje padavin skozi epikraško in vadozno cono. Ob zajemanju vzorcev za kemijske analize na treh izbranih točkah smo na površju merili padavine, v jami pa pretok vode, temperaturo in specifično električno prevodnost. Z obdelavo 150.000 meritev in 3000 kemijskih analiz ter z izsledki sledenja vode, ki je v teku, bomo spoznali način pretakanja vode skozi omenjeni coni, kar je tudi osnova za razumevanje prenosa snovi, tudi onesnaževalcev, skozi kras.

Poglabljali in razširjali smo znanje o biodiverziteti ter ekologiji favne v nazasičeni kraški coni. Opravili smo fizikalne in kemijske analize prenikle vode. Izsledki so izhodišče za preučevanje soodvisnosti epikraške favne in ekoloških parametrov. Skušali smo odgovoriti na vprašanje o podobnosti oz. različnosti epikraških združb znotraj jame in med jamami.

V turističnem delu Škocjanskih jam smo ob lučeh na posebne apnenčaste ploščice vzorčevali jamsko floro.

Začeli smo zbirati literaturo in podatke o regional-

nem parku Zgornje Pivške kotline ter pripravljati promocijo parka.

V sklopu preučevanja zgodovine smo nadaljevali s preučevanjem zaznavanja krasa in poznavanja kraških procesov v času B. Hacqueta (konec 18. stol.). Posebno pozornost smo posvetili kraškim poljem ter zgodovini preučevanja ledenih jam na Slovenskem.

Izpopolnjevali smo strokovno terminologijo.

Izvajamo študijske programe naše podiplomske Šole za krasoslovje, ki deluje pod okriljem Politehnike Nova Gorica, in sodelujemo v geografskih študijskih programih na Filozofski fakulteti v Ljubljani ter Fakulteti za humanistične študije v Kopru.

Varovanje kraških vodnih virov

Vodja projekta: A. Kranjc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Mihevc, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna, J. Mulec, N. Viršek Ravbar, F. Drole, J. Hajna, M. Zadel.

V letu 2004 smo nadaljevali merjenje pretoka, temperature, pH in specifične električne prevodnosti izvira Korentan. Nabavili smo tudi dežemer za redno spremljanje padavin v zaledju izvira. Obdelali smo zbrane podatke za obdobje enega hidrološkega leta od 23. 9. 2003 do 31. 8. 2004. Na osnovi primerjave hidrogramov in kemogramov smo sklepali na značilnosti pretakanja vode v obravnavanem kraškem sistemu. Posebno pozornost smo posvetili analizi odziva izvira na posamezne padavinske dogodke. Glede na rezultate detajlnega strukturno-litološkega kartiranja in merjenja debeline preperine smo izbrali točke injiciranja za kombiniran sledilni poizkus, ki ga načrtujemo v nadaljevanju projekta.

Nastanek in razvoj kraških jam

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, N. Zupan Hajna, F. Drole, J. Hajna, M. Zadel.

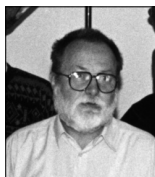
Preučevali smo pogoje oblikovanja površinskih in podzemskih kraških oblik. Opazovali smo meteorološke parametre v jamah, ki so na Sežanskem krasu povezane s podzemnim tokom Reke. Nadaljevali smo z opazovanjem vertikalnega prenikanja padavin v kamnolomu pri Lipici in v umetnem rovu pri sežanski bolnišnici. Opravljena so bila sistematična vzorčevanja ter ustrezne kemične analize vzorcev. Projekt se je končal sredi leta, zato je bilo delo usmerjeno v analize in priprave za objavo rezultatov.

dr. M. Knez

mag. J. Kogovšek

akad. dr. A. Kranjc

M. Kranjc

dr. A. Mihevc

mag. J. Mulec

Razvoj in funkcija jam v različnih speleoloških okvirih

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, A. Kranjc, M. Petrič, N. Viršek Ravbar, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna, F. Drole, J. Hajna, M. Zadel.

Izbrali in določili smo več področij, kjer bomo podrobneje preučili speleogenetske pogoje. V Matarskem podolju in Podgorskem krasu smo preučevali litološke značilnosti kamnin z vidika različnega oblikovanja podzemne in površinske morfologije jamskih kanalov in drobnih oblik na površju izpostavljenih kamninah. V Postojnski jami smo namestili tenziometre za merjenje tektonskih premikov in napetostnih stanj. Ugotavljali smo razlike v epikraških združbah jamskih živali. Ti kažejo na visoko stopnjo ekološke specializacije posameznih taksonov. Z njihovo pomočjo bomo skušali določiti specifičnosti različnih območij epikrasa. Opravljati smo začeli primerjalne meritve penikanja vode skozi jamske stope v nekaj različnih območjih. Začeli smo kartirati jame kontaktnega krasa. Zanima nas predvsem možnost primerjave jamskih oblik in sedimentov z razvojem površja kontaktnega krasa. V jamah ob robu Pivške kotline smo vzorčevali fluvialne jamske sedimente za paleomagnetne analize.

RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU MEDNARODNIH PROJEKTOV

Neotektonski in seizmični prelomi v kraških jamah, njihov pomen za speleogenezo
BI-US/04-05/2

Vodja projekta v Sloveniji: S. Šebela.

Sodelavci: dr. Ira D. Sasowsky, mag. Kathy Sasowsky, dr. W. Harbert.

Ameriška sodelavca, ki sta obiskala Slovenijo, smo seznanili s klasičnimi kraškimi tereni v Sloveniji. Na širšem področju sistema Postojnskih jam smo vzorčili jamske sedimente za paleomagnetne analize, ki jih bomo s pomočjo W. Harberta opravili v ZDA v letu 2005. To bo prispevalo k razumevanju tektonske aktivnosti in starosti oblikovanja jam v okolici Postojne. K. Sasowsky je opravila pedološke analize vzorcev.

Rekonstrukcija speleogeneze in razvoja krasa s študijem jamskih zapolnitev, Slovenija; Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of Geology, Praga, Češka

Vodja projekta v Sloveniji: N. Zupan Hajna.

Sodelavci: A. Mihevc, T. Slabe.

Na Češkem analiziramo magnetostratigrafske lastnosti vzorcev jamskih sedimentov iz slovenskih jam. Za paleomagnetne, paleontološke, izotopske in U/Th-analize smo ponovno vzorčevali jamske klastične sedimente v Postojnski jami (sedimenti, starejši od 780 Ka), Križni jami in Račiški pečini (profil od recentnih do 3,2 M starih sedimentov), ker nas glede na dosedanja datiranja zanima podrobnejša starost teh jamskih sedimentov. Vzorci iz Markovega spodmola pa so vsi normalno polarizirani in zato verjetno mlajši od 780.000 let.

Datirali smo tudi profil sedimentov v Velenju, kjer so plasti nad premogom mlajše od 780.000 let.

3 KCL – Karstic Cultural Landscapes. Architecture of a unique relationship people – territory. (European programme CULTURE 2000).

Koordinatorji: Museo di Storia Naturale e Archeologia di Montebelluna (Monica Celi, Benedetta Castiglioni); Dipartimento di Geografia "G. Morandini", univerza v Padovi (Ugo Sauro); Departement de Géographie, Université de Nice Sophia-Antipolis (Philippe Audra); Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU (Andrej Kranjc).

Sodelavci (slovenska stran): F. Gabrovšek, M. Knez, A. Mihevc, J. Mulec, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, S. Šebela, T. Slabe, N. Viršek Ravbar.

Projekt sodi pod okrilje programa Evropske unije Culture 2000 in poteka v sodelovanju s partnerji iz Italije in Francije. Cilj projekta je povečati dialog med različnimi skupinami javnosti: raziskovalci, mladino ter najširšo zainteresirano javnostjo. Na primeru krasa Udin Boršta pri Naklem, ki se je razvil v konglomeratu, bomo predstavili kras kot izredno kulturno dediščino evropskega pomena.

Projektno delo se je začelo šele novembra in do konca leta so bila opravljena predhodna organizacijska dela, potekalo je zbiranje gradiva in priprave na terensko delo.

COST 625 – 3-D monitoring of active tectonic structures

Vodja projekta v Sloveniji: S. Šebela.

Sodelavci: A. Gosar (Naravoslovnotehniška fakulteta), J. Mulec, M. Knez.

Februarja in maja smo, ob pomoči čeških sodelavcev, v Postojnski jami namestili dva tenziometra TM 71, novembra pa smo namestili še dva tenziometra, enega na Idrijskem in drugega na Raškem prelomu. A. Gosar se je maja udeležil 7. srečanja COST 625 v Španiji, S. Šebela in J. Mulec pa 8. srečanja COST 625 v Romuniji.

B. Otoničar

dr. M. Petrič

dr. T. Pipan

N. Ravbar

S. Stamenković

dr. S. Šebela

S pomočjo sodelavca dr. Dicksona W. Cunninghama je bilo na področju Idrijskega preloma opravljeno letalsko LiDAR snemanje terena. Rezultate še analizirajo.

Royal Society Research Grant – Earthquake Geology, NW Slovenia

Vodja projekta: dr. Dickson W. Cunningham (University of Leicester, Velika Britanija).

Sodelavca: S. Šebela in A. Gosar (Naravoslovno-tehniška fakulteta).

Podatke geološkega terenskega kartiranja potencialno aktivnih prelomov in sicer Ravenskega, Idrijskega in Predjamskega, smo obdelali v kabinetu in dodali podatke iz literature.

S. Sušak

M. Zadel

N. Zupan Hajna

Ekološka ter mikrogeografska raziskava epikraške favne – BI-US/04-05/3

Vodja projekta v Sloveniji: T. Pipan.

Vodja projekta v ZDA: D. C. Culver.

Favnistične in ekološke razmere epikraških habitatov smo preučevali v 17 jamah Zahodne Virginije (ZDA). V prenikli vodi so bili poleg ceponožcev najdeni osebki 13 različnih taksonomskih skupin. V lužah in curkih je bilo skupno ugotovljenih 20 redov ceponožcev, med njimi 11 redov harpaktikoidov ter 9 redov ciklopoidov. V treh jamah istega jamskega sistema smo zbrali po pet oz. štiri curke, različno oddaljene med seboj in jih intenzivno preučevali. Ugotovili smo, da si je favna bližnjih curkov bolj podobna kot favna oddaljenih curkov. V primeru jamskega sistema Organ Cave smo ugotovili, da predstavlja razdalja 100 m še tisto razdaljo, ki jo ceponožni rakci v epikrasu lahko premagajo (bodisi aktivno, bodisi pasivno). Na razdalji več kot 100 m je epikraška združba že tako različna, da lahko sklepamo, da prehodi med mikrohabitati niso več mogoči. Rezultate bomo primerjali s podobno raziskavo, ki jo opravljamo v Postojnsko-Planinskem jamskem sistemu.

Varovanje podzemnih vodnih virov in proučevanje ranljivosti na krasu Grčije in Slovenije, Department of Geology, National and Kapodistrian University of Athens

Vodji projekta: A. Kranjc in George Stourmaras.

Sodelavci v Sloveniji: F. Gabrovšek, J. Mulec, M. Petrič, T. Slabe, B. Vokal.

Sodelavci v Grčiji: G. Soulios, L. Ioannis, M. Eleftheriou, C. Halkias, H. Kapourani, R. Bourdakou, A. Papazachariou, R. Koutsi.

Projekt je bil končan maja 2004 in v nekaj mesecih podaljška smo skupaj z grškimi partnerji reševali vprašanje vodne zveze oziroma izsledke sledenja

podzemeljske vode na kraškem polju Lousi na Peloponezu.

Primerjava slovenskega klasičnega in španskega mediteranskega krasa, Univerza Balearskih otokov, Palma de Mallorca

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavec v Sloveniji: T. Slabe.

Sodelavci v Španiji: J. J. Fornos, A. Gines, J. Gines, L. Gomez.

V okviru projekta sta M. Knez in T. Slabe opravila strokovno izredno uspešen teden s španskimi krasoslovci na otoku Mallorca. Zanimale so nas predvsem podobnosti v razvoju krasa in kraških oblik ter vpliv človeka na pokrajino kot tudi velike razlike med krasoma Slovenije in Mallorce. Tudi zaradi bioklimatskih razlik je primerjalni študij obeh kraških pokrajin izrednega pomena. Glede na to, da je slovenski kras tudi klasični primer krasa, moramo poudariti, da je slovenski kras v večjem delu t. i. "pokriti kras" (karbonatne kamnine so prekrite s prstjo in rastlinstvom), kras na Mallorci pa primer t. i. "golega krasa" (izdanki karbonatne kamnine so brez vegetacijskega pokrova in brez prsti, ki bi jih prekrivala).

Hydroekološka raziskovanja sestave kraških ponikalnic in kraških vodonosnikov – Obmejno področje Brkinov (Slov.) in Zrenjske planote (Hrv.), Građevinski fakultet sveučilišta u Splitu, Split

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavec v Sloveniji: J. Kogovšek, M. Petrič, T. Slabe.

Sodelavci na Hrvaškem: O. Bonacci, T. Roje-Bonacci, S. Diković, E. Hrvojić, N. Ožanić, J. Rubinić.

Zaključili smo obdelavo podatkov, ki smo jih dobili ob monitoringu kakovosti vode na kraškem izviru Mlini, ki leži v osrednjem delu površinskega toka Bračane, najpomembnejšega desnega pritoka reke Mirne. Izvir je že od leta 1996 vključen v nacionalni monitoring kakovosti hrvaških voda, v raziskavi pa smo posebno pozornost posvetili natančnemu spremljanju spreminjanja fizikalno-kemijskih parametrov vode v vodnem valu v ekstremnih hidroloških razmerah. Zajeli smo kratko obdobje nizkega vodostaja, ki so mu sledile kratkotrajne, a intenzivne padavine in oblikovale vodne valove ter daljše obdobje iztekanja in vzpostavljanja stabilnih razmer. Po izvedenem podrobnem spremljanju sestave ter zajemanju vode smo opravili okrog 3000 kemičnih in okrog 900 bakterioloških analiz ter okrog 30.000 meritev fizikalnih parametrov.

IGCP UNESCO Project No. 448 – Soodvisnost kraške geologije in pripadajoči ekosistem – World Correlation of Karst Geology and Its Relevant Ecosystem (World Correlation of Karst Ecosystem)

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci slovenske skupine: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna.

Poleg rednega dela smo se udeležili zaključnega t. i. specializiranega simpozija in delavnice z naslovom "Multi-phase, multi-process speleogenesis: impounded karst of New South Wales", ki je bila sklepna delavnica projekta IGCP – UNESCO 448 (Global Karst Correlation), ter simpozija "Limestone Coast 2004". Simpozija sta potekala na področju Blue Mountains (New South Wales) ter v Naracoorte Caves World Heritage Area, Avstralija. Prireditelvi Limestone Coast 2004 je združila več strokovnih prireditelvi in sicer prvo mednarodno delavnico o ramsarskih podzemeljskih mokriščih, terensko posvetovanje o paleozojskem paleokrasu v Novem Južnem Walesu, terensko delo na mokriščih Južne Avstralije.

GEC, Group of European Charophytologists, Friebourg, Švica

Vodja projekta: M. Knez.

Delo in mednarodno sodelovanje poteka po ustaljenem redu. V letu 2004 je bilo organiziranih in izpeljanih nekaj pomembnejših srečanj, med katerimi je treba posebej izpostaviti simpozij "Fourth International Symposium On Extant And Fossil Charophytes", ki je potekal v kraju Robertson, New South Wales, Avstralija.

5th FP AQUADAPT – Strategic tools to support adaptive, integrated water resource management under changing conditions at catchment scale: A co-evolutionary approach

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavci: M. Knez, A. Kranjc, M. Petrič, N. Viršek Ravbar, T. Slabe, N. Zupan Hajna.

V okviru širše zastavljenega projekta smo preučili morfološke značilnosti krasa in intenzivnost preoblikovanja zaradi agrarne rabe tal pri Račicah, Divači in Volčjem gradu. Opredelili smo izbrane hidrogeološke pogoje krasa ter značilnosti vodne oskrbe v preteklosti in sedanosti. Koordinirali smo delo več inštitutov ZRC ter pripravljali daljše končno poročilo.

Raziskovanje jam in jamskega okolja, Institute of Karst Geology, Chinese Academy of Geological Science, Guilin, Guangxi, Kitajska

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, N. Viršek Ravbar, T. Slabe, N. Zupan Hajna.

V okviru mednarodnega sodelovanja smo obiskali Kitajski kras. S sodelavci iz Kitajske smo obiskali kraška območja v provincah Guichou in Guangxi. Obiskali smo različne tipe tropskega krasa, predvsem pa območja, kjer so nastale velike udorne doline. Obisk kitajskih partnerjev je bil namenjen preučevanju udornic na krasu v Sloveniji.

Raziskave značilnosti polnjenja kraškega vodonošnika in prenos onesnaženja v zbirnem območju jezera Dianči: Primer izvira Haiyuansi, Yunnan Institute of Geography, Yunnan University, Kunming, Kitajska

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, J. Kogovšek, S. Šebela.

Uspešno razvijamo desetletno sodelovanje s kitajskimi krasoslovci iz Yunnana. Nadaljevali smo s hidrogeološkimi in geomorfološkimi raziskavami krasa v ožjem in širšem zaledju Kunminga. Redna preučevanja s sprotnim zbiranjem podatkov so tudi del podiplomskega študija Liu Honga, geografa, ki je študent naše podiplomske Šole za krasoslovje Politehniko Nova Gorica. Posebno pozornost smo posvetili kraškimi izviri, ki zagotavljajo vodo za glavno mesto Yunnana Kunming in kakovosti voda med izviri in zajetjem. Imeli smo možnost spoznati izjemni kras severnega Yunnana, kras visokega platoja Tibeta in gorski kras vse do skoraj 5000 m nadmorske višine. Začeli smo raziskovati vpliv izrazite tektonske pretrtosti na oblikovanje in razvoj krasa in posledično številne termalne izvire, skalni relief visokogorskih škrapelj, vpliv ledenika in prevotljenost krasa ter odlaganje lehnjaka. Pripravljamo knjigo *South China Karst 2*. Posebno poglavje bo posvečeno urejanju kraških pojavov za turistične namene.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Alge v kraških jamah Slovenije

Mladi raziskovalec: J. Mulec.

V preteklosti sistematičnega preučevanja alg v jamah in njihove ekologije, tako v Sloveniji kot tudi drugod po svetu, skorajda ni bilo. V raziskavi smo ovrednotili in primerjali vrstni sestav aerofitskih alg iz različnih jamskih mikrohabitata izbranih kraških objektov ter izvedli nekatere fiziološke poskuse. Primerjali in ovrednotili smo tudi ekološke dejavnike, ki so pomembni za rast rastlin v kraških jamah.

Promocija znanosti v letu 2004: Krastoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline

Vodja projekta: J. Mulec.

Sodelavci: J. Kogovšek, M. Petrič, T. Pipan, N. Viršek Ravbar, T. Slabe, S. Šebela, F. Drole, M. Zadel.

Program promocije znanosti *Krastoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline* je bil namenjen osnovnošolski mladini (OŠ Knežak, OŠ Košana, OŠ Pivka in OŠ Prestranek) ter ostalemu zainteresiranemu lokalnemu prebivalstvu. Poleg krajših interaktivnih predavanj v predavalnici na temo kras, smo učencem tudi na terenu razložili način nastanka Pivških presihajočih jezer ter predstavili posebne metode raziskovalnega dela, ki jih uporabljajo krasoslovci. Vsak udeleženec krasoslovnih dnevov je dobil zloženko z osnovnimi podatki o Pivških jezerih in kratko predstavitev krasoslovja. Za odmevnost dogodka smo poskrbeli tako na lokalni (radio, televizija, časopisi) kot nacionalni ravni (radio, časopisi).

Postojna – središče svetovnega krasoslovja

Vodja projekta: Občina Postojna.

Sodelavec: Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU.

Projekt v okviru razvojnih programov naselij na lokalni ravni v letih 2004 in 2005 sofinancira Ministrstvo za okolje, prostor in energijo. Vloga Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU je svetovanje na krasoslovnem področju.

Sledilni poizkus z območja deponije Mala gora pri Ribnici

Vodji projekta: J. Kogovšek, M. Petrič.

Sodelavci: L. Drame, F. Drole, M. Zadel, M. Pregl (IRGO), G. Juvan (IRGO).

S sledilnim poizkusom smo ugotavljali, kam in kako hitro odteka padavinska voda z območja odlagališča odpadkov Mala gora pri Ribnici oz. kako hiter je prenos topnih komponent onesnaženja, ki jih padavine spirajo iz deponije. Sledilo uranin smo injicirali v dobro prepustno razpoko na površju in opazovali 11 izvirov, v katerih bi se glede na hidrogeološke značilnosti sledilo lahko pojavilo. Do zdaj smo v štirih mesecih vzorčenja v laboratoriju opravili več kot 500 analiz za ugotavljanje prisotnosti sledila v vodi. Na osnovi rezultatov smo določili glavne in stranske smeri pretakanja vode z območja deponije.

Geokemične in radiometrične značilnosti slovenskega krasa

Vodja projekta: R. Šajn.

Sodelavci: M. Knez, M. Bidovec, M. Andjelov, M. Gosar.

Uspešno smo nadaljevali vzorčenje sedimentov in meritve na terenu ter petrografske, mineraloške in pedološke raziskave.

Jame epifreatične cone – procesi, oblike, dejavniki Mladi raziskovalec: M. Prelovšek.

Znana je hidrografska delitev krasa na vadozno, freatično in vmesno epifreatično cono. Procesni, dejavniki in oblike so v prvih dveh conah razmeroma dobro raziskani, medtem ko ponujajo zadnja številne nove izzive pri raziskovanju interakcije aeracijske in z vodo zalite cone. Ker odkrivajo jame epifreatične cone številne znanstvene podatke o razvoju okolja v zadnjih milijon letih, je osnovni namen študije usmerjen v interdisciplinarno raziskavo aktivnih epifreatičnih jam. S tem bomo dobili dober vpogled v recentno dinamiko v epifreatični coni. Na bazi sedanjih procesov se bomo v drugem delu podiplomskega študija lotili analize fosilnih epifreatičnih jam ter poskušali rekonstruirati nad- in podzemne pogoje v času nastajanja teh rovoev.

Kraški pojavi v trasi avtoceste Razdrto–Vipava

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Preučevali smo nastajanje breče iz pobočnih gruščev in njeno zakrasevanje. Votline v njej nastajajo s kraškimi procesi, zaradi izpiranja kamnine na stiku s flišem in zaradi pobočnih razpok.

Ranljivost kraških vodnih virov

Mlada raziskovalka: N. Viršek Ravbar.

Naš namen je na zakonskih podlagah definirati smernice za izdelavo metodologije ranljivosti kraških vodnih virov in jo uporabiti na izbranih primerih v Sloveniji (vodonosniki Krasa, Nanosa, Velike planine in Opatove gore). Karte ranljivosti kraških vodnih virov bodo temeljile na samočistilnih sposobnostih kraških vodonosnikov, katerih osnove so geološke, hidrološke, speleološke, klimatske, vegetacijske značilnosti in debelina prsti ter na podlagi ocen dosežene stopnje obremenjenosti vodonosnika.

Geološka (stratigrafija, litologija, sedimentologija) spremljava zemeljskih gradbenih del na trasi avtoceste Karavanke–Obrežje, odsek Bič–Korenitka

Vodja projekta: B. Otoničar.

V letu 2004 smo dokončali delo pri tem projektu in pripravili poročilo o izsledkih.

Poročilo zajema geotektonski, paleogeografski in litostratografski opis širšega območja Dolenjske na

prehodu iz triasa v juro in v zgornji juri, glavni podarek razprave pa predstavlja razdelitev raziskanih kamnin na litofaciese in njihove združbe. Na podlagi določitve litofaciesnih združb smo opredelili okolja sedimentacije, v katerih so se raziskovani karbonati usedali, in zgodnjediagenetska okolja, v katerih so bili deloma preoblikovani oziroma strjeni. Ukvarjali smo se tudi s pedogenimi modifikacijami apnencev ter tektonosedimentnimi in paleokraškimi oblikami. Posebej smo obravnavali diagenetski in litostratigrafski razvoj območja. V kronostratigrafskem smislu smo na podlagi fosilov določili pliensbachijske (spodnja jura) in spodnjemalmske (zgornja jura) kamnine. Predvsem na podlagi novih ugotovitev smo izdelali depozicijska modela severovzhodnega obrobja Jadransko-Dinarske karbonatne platforme v spodnji in zgornji juri. Podatke o litofaciesih smo podali tudi na geološki karti v merilu 1 : 1000.

Za nadaljnje analize in hranjenje v smislu ohranjanja naravne dediščine smo pridobili več sto kamninskih vzorcev, iz katerih smo izdelali 91 mikroskopskih preparatov. Poleg slik, ki so podane v poročilu, hranimo še več sto terenskih in mikroskopskih fotografij.

Geološka (stratigrafija, litologija, sedimentologija) spremljava zemeljskih gradbenih del na trasi avtoceste Karavanke–Obrežje, odsek Korenitka–Pluska Vodja projekta: B. Otoničar.

Sočasno z gradnjo avtocestnega odseka smo v letu 2004 dokončali terenske raziskave.

Terensko delo je obsegalo geološko kartiranje v merilu 1 : 1000 in snemanje krajših geoloških posnetkov izbranih profilov. Vzoredno je potekalo fotografiranje in skiciranje geološko zanimivih detajlov, vzorčenje kamnin ter priprava vzorcev za nadaljnje analize in hranjenje v smislu ohranjanja naravne dediščine.

Z dosedanjim delom, ki obsega celotne terenske raziskave, smo pridobili nove podatke o geološkem razvoju tega dela Slovenije ter gradivo za nadaljnje analize.

21.–24. 6., organizacija: Andrej Mihevc, Nadja Zupan Hajna.

- Mednarodna konferenca “Trans-KARST”, Hanoi Vietnam, 13.–18. 9.
- Praga, Češka, v okviru slovensko-češkega bilateralnega projekta 8-03/04, Rekonstrukcija speleogeneze in razvoj krasa s študijem jamskih zapolnitev, 27. 9.–1. 10: pregled rezultatov, pisanje poročila.
- *Forum on Karst and World Heritage in Europe*, Lipica, 3.–7. 11., organizacijski odbor: Zofija Klemen-Krek, Elery Hamilton-Smith, Andrej Kranjc, Albin Debevec, Andrej Mihevc, Nadja Zupan Hajna.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Knjižnica ima približno 30.000 enot, ki jih je pridobila z zamenjavo za inštitutsko publikacijo *Acta carsologica* – Krasoslovni zbornik, kot darilo raziskovalcev ali jih je kupila. Velika večina gradiva pokriva področje krasoslovja, speleologije in sorodnih ved, vsebuje pa tudi bogato zbirko stare literature o krasu. Velik del člankov s podrobnimi deskriptorji je izpisan s programom Eva v računalnik, kar bistveno poveča uporabnost knjižnice. V letu 2004 si je 142 obiskovalcev (skupaj z našimi raziskovalci) v čitalnici izposodilo 3.834 zvezkov, na dom pa 147 zvezkov. Medbibliotečno smo izposodili 63 zvezkov devetim domačim bibliotekam in 4 zvezke štirim tujim bibliotekam.

Kataster jam

V sodelovanju z Jamarsko zvezo Slovenije smo strokovno obdelali 970 različnih vrst novih zapiskov o kraških jamah, od tega je registriranih 140 novih jam. Zadnja številka v katastru jam je 8.263.

Kartografska zbirka

Zbirka zajema 9.872 enot tiskanih, risanih in natisnjenih kart.

ZNANSTVENI SESTANKI

- Institute of Karst Geology, Chinese Academy of Geological Science, Guilin, Guangxi, Kitajska, 22. 3.–6. 4.: obisk in terensko delo v Guangxiju in Sečuanu.
- 12. mednarodna krasoslovna šola “Klasični kras”, Datacije jamskih sedimentov, Postojna,

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Acta carsologica*, 33/1, 260 str., Ljubljana, 2004.
- *Acta carsologica*, 33/1, Supplementum IV (Annotated Bibliography of Karst Publications No. 12), 104 str., Ljubljana, 2004.

- Acta carsologica, 33/2, 340 str., Ljubljana, 2004.
- Acta carsologica, 33/2, Supplementum I (Karst and World Heritage in Europe), 40 str., Ljubljana, 2004.
- Dr. Jean Pierre Aguilar, Institut des Sciences de l'Evolution, UMR-CNRS 5554, Université Montpellier 2. 1.–3. 7.: obisk jam v okolici Postojne.
- Dr. Bernard Sigé, Paléoenvironnement & Paléobiosphère, UMR-CNRS 5125, Université Claude Bernard-Lyon, 1.– 3. 7.: obisk jam v okolici Postojne.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. J. Štemberk, Tomaš Nydl in sodelavec, Institute of rock structure and mechanics, Academy of Sciences of the Czech Republic, Češka, 23.–27. 2.: namestitev tenziometra TM 71 za merjenje aktivnih premikov v Lepih jamah, Postojnska jama.
- Prof. dr. Stefan Kempe s študenti, TH Darmstadt, Geologisch-Paläontologisches Institut, Schnittpahnstrasse 9, 64287 Darmstadt, Nemčija, 29. 2.–10. 3.: terensko delo in predstavitev dela na inštitutu.
- Prof. dr. Wolfgang Dreybrodt, Oddelek za fiziko Univerze v Bremnu, Nemčija, 15.–28. 5., 28. 8.–14. 9.: raziskovalno delo in priprava znanstvene monografije.
- Petra Stepančíková in Tomaš Nydl, Institute of rock structure and mechanics, Academy of Sciences of the Czech Republic, Češka, 25.–28. 5.: namestitev tenziometra TM 71 na Veliki gori v Postojnski jami in priprava namestitve TM 71 na Ravenskem in Idrijskem prelomu.
- Dr. Ira D. Sasowsky in mag. Kathy Sasowsky, The University of Akron, Department of Geology, Akron, ZDA, 1.–30. 6.: delo v okviru projekta s S. Šebela.
- Dr. Pavel Bosak in dr. Petr Pruner, Institute of Geology, Academy of Sciences of the Czech Republic, Praga, Češka, 14. 6.–20. 6., terensko delo slovensko-češkega bilateralnega projekta 8-03/04.
- Dr. Petr Pruner, Institute of Geology, Academy of Sciences of the Czech Republic, Praga, Češka, 14. 6.–20. 6.: terensko delo slovensko-češkega bilateralnega projekta 8-03/04.
- Dr. Armstrong Osborne, School of Development & Learning, A35, University of Sydney, NSW, 2006, Avstralija, 15.–25. 6.
- Dr. Vincenzo Iurilli, Univerza v Bariju, Dipartimento di Geologia e Geofisica, Italija, 20.–30. 6.: terensko delo in konzultacije s S. Šebela.
- Dr. Jacques Michaux, Institut des Sciences de l'Evolution, UMR-CNRS 5554, Université Montpellier 2, 1.–3. 7.: obisk jam v okolici Postojne.
- Chen Weihei, Yu Liping, Huang Baojian, Zhu Dehao, Han Daoshan, Zhang Yuan Hai, Institute of Karst Geology, Chinese Academy of Geological Science, Guilin, Guangxi, Kitajska, 10. 7.–24. 7.: terensko delo v okviru mednarodnega projekta.
- Dr. Juan J. Fornos Asto, dr. Lluís Gomez-Pujol in dr. Angel Gines, Universitat de les Illes Balears, Španija, 11.–20. 7.: terensko delo v okviru mednarodnega projekta.
- Prof. Kazuko Urushibara-Yoshino, Asami Hada, prof. Kazuki Mori in prof. Ban Shirasaka, Hosei University, Department of Geography, Tokio, Japonska, 23.–28. 8.
- Dr. Henry L. Gholz s soprogo, Program director Long-term ecological research (ILTER), Division of environmental biology, National science foundation, Arlington, ZDA, 13. 9.: dogovor o sodelovanju Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v programu ILTER.
- Dr. Olga Kadebskaya in dr. Michail Pyatunin, Kungur Lab of Mining Institute of Ural Branch of RAS, Kungur, Rusija, 4. 11.: obisk inštituta.
- Dr. Sergey Vakhrushev Dmiritievich, Committee on preservation of the environmental of the Perm region, Perm, Rusija, 4. 11.: obisk inštituta.
- Prof. dr. Elery Hamilton-Smith, Australian Cave Management Association, Avstralija, 4. 11.: obisk inštituta.
- Dr. J. Štemberk in Tomaš Nydl, Institute of rock structure and mechanics, Academy of Sciences of the Czech Republic; dr. Lubomir Petro, Geological Survey of Slovak Republic, Košice, Slovaška; Josef Hok, Geological Survey of Slovak Republic, Bratislava, Slovaška, 7.–14. 11.: delo v okviru "short term scientific mission COST 625".
- Msc. Leszek Litwin, Silesian University, Faculty of Earth Sciences, Institute of Spatial and Cadastral Systems, Department of Geomorphology, Poljska, 7.–13. 11.: terensko delo in raziskovanje krasa.
- Dr. Pavel Bosak, dr. Petr Pruner, Standa Slecha in Peter Schnabl, Institute of Geology, Academy of Sciences of the Czech Republic, Praga, Češka, 13.–20. 11.: terensko delo.

- Prof. dr. David C. Culver, Department of Biology, American University, Washington DC, ZDA, 2.–7. 12.: delovni obisk, priprava znanstvene publikacije v okviru slovensko-ameriškega bilateralnega projekta.
- Prof. dr. Ivan Horaček, Department of Zoology, Charles University, Praga: obisk jam v okolici Postojne.
- Dr. Oana Moldovan, Institutul de Speologie, Clinicilor 5, Cluj, Romunija: obisk jam v okolici Postojne.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Franci Gabrovšek

- Nastopno predavanje za naziv docent pri predmetu Modeliranje v okolju na Politehniko Nova Gorica.
- Javno predavanje Procesu na krasu za jamarje in jamarke v okviru ciklusa predavanj DZRJL.

Martin Knez

- *Nove kraške jame v tunelu Kastelec*, Radio Slovenija, 2. program, Val 202 (novinar Škrlič), Ljubljana, 24. 2.
- *Odpiranje novih kraških jam na trasi gradbišč avtocest*, Radio 94 (novinarka R. Vasle), Postojna, 31. 2.
- *Odpiranje novih kraških jam na trasi gradbišč avtocest*, Radio glas Ljubljane (novinarka R. Vasle), Ljubljana, 31. 2.
- *Classical Karst, its Principal Characteristics and Geology*, National conference on karst problems of Iran, Univerza Lorestan, Khoramabad, Iran, 30. 7.
- *Karstological planing and construction of motorway and railroad*, National conference on karst problems of Iran, Kermanshah, Iran, 1. 8.
- *Cave Stromatolitic Stalagmites from Škocjanske Jame Caves, Slovenia*, Naracoorte, Avstralija, 10. 10.

Janja Kogovšek

- *Značilnosti pretakanja padavin skozi vadozno cono krasa*. Predavanje na 9. strokovnem srečanju SZGG, Ljubljana, 15. 1.
- *Karst water tracing – examples from Slovenia*. National conference on karst problems of Iran, Lorestan University, Khoramabad, Iran, 29. 7.
- *Karst water tracing*. National conference on karst problems of Iran – workshop (avtorici

Kogovšek, J. in Petrič, M.), Lorestan University, Khoramabad, Iran, 31. 7.

- *Pretakanje vode v krasu*. Predavanje za krajane Slovenske vasi in druge goste v okviru projekta Promocija znanosti 2004, Slovenska vas, 18. 11.

Andrej Kranjc

- *Kras v Kanadi*, Postojna, 4. 2.
- *Ice caves in Slovenia in older literature (17th to 19th century)*, Perm, Rusija, 25.–30. 5.
- *Vulnerability and Risk Mapping for the Protection of Karst Aquifers (European Approach – COST Action 620)*, Khoramabad, Iran, 30. 7. (9. 5. 1383).
- *Important Karst Regions in Europe*, Kermašah, Iran, 1. 8. (11. 5. 1383).
- *The work of Balthazar Hacquet (1739–1815) on Polje*, Glasgow, 16. 8.
- *Seasonal Karst Lake of Cerknica – 2000 Years of “Man versus Nature”*, Naracoorte, Južna Avstralija, 12. 10.
- *B. Hacquet views on polje*, Chata Macocha – Moravski kras, Češka, 23. 10.

Andrej Mihevc

- *Dating of the cave sediments with a relative geomorphic dating method – case studies in Slovenia*. Predavanje na 12. mednarodni krasoslovni šoli Klasični kras; Datacije jamskih sedimentov, Postojna, 21. 6.
- *Fossil-bearing fissure fillings of Slovenia and Croatia*. Poster v soavtorstvu z Jean-Pierrom Aguilarjem, Jean-Yvesom Crochetom, Jacquesom Michauxom, Bernardom Sigétom na 12. mednarodni krasoslovni šoli Klasični kras; Datacije jamskih sedimentov, Postojna, 22. 6.
- *Postojna cave*. Vodenje ekskurzije, 12. mednarodna krasoslovna šola, 22. 6.
- *Caves of Matarsko podolje*. Vodenje ekskurzije, 12. mednarodna krasoslovna šola, 23. 6.
- *Classical karst: From the springs of Ljubljana to Škocjanske jame*. Vodenje ekskurzije, 12. mednarodna krasoslovna šola, 24. 6.
- *Kras – vodenje ekskurzije*. International workshop Karst and World Heritage in Europe, Lipica, 4.–7. 11.
- *Unroofed caves and cave sediments and karst surface morphology - case study from W Slovenia*. Predavanje na mednarodni konferenci “Trans-KARST”, Hanoi, Vietnam, 15. 9.

Janez Mulec

- Predavanje z diapozitivi: Pivška jezera. Predava-

nje na Muzejskih dogodkih Notranjskega muzeja Postojna, Postojna, 21. 4.

- Najava projekta Promocija znanosti v letu 2004: Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline, Radio 94 Postojna (novinarka Sabrina Mulec), Postojna 13. 11.
- Pivška jezera. Predavanje v okviru projekta Promocija znanosti v letu 2004: Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline, Slovenska vas, 16.–18. 11.
- Kratko poročilo o poteku projekta Promocija znanosti v letu 2004: Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline in vabilo na predavanje 18. 11., Radio Capris (novinarka Renata Vasle), Koper, 18. 11.
- Daljši prispevek o poteku projekta Promocija znanosti v letu 2004: Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline, Radio Slovenija, 2. program Val 202 (novinarka Dragica Prosen), 20. 11.
- Predstavitev programa Promocija znanosti 2004: Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline, Pivški kabelski sistem (novinarka Lili Primc), 21. 11.
- Predstavitev programa Promocija znanosti 2004: Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline, Studio Proteus Postojna (novinarka Gabrijela Brovč), 23. 11.

Bojan Otoničar

- *Mezozojske karbonatne kamnine Hrušice*. Vodenje ekskurzije na taboru študentov geologije NTF Univerze v Ljubljani, Rakov Škocjan, 23. 7.
- *Korak od kvartarne stratigrafije k neotektoniki na primeru Krške kotline*. Ekskurzija sekcije za sedimentarno geologijo (SSG) Slovenskega geološkega društva (SGD), 16. 4.

Metka Petrič

- *Hydrogeological characteristics of Kras*. Delavnica v okviru projekta AQUADAPT, Postojna, 2. 6.
- *Exploitation and protection of karst aquifers in Slovenia*. National conference on karst problems of Iran, Khoramabad, Iran, 30. 7.
- *Karst water tracing*. National conference on karst problems of Iran, Khoramabad, Iran, 31. 7.
- *Vodni režim Pivških jezer*. Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline, Slovenska vas, 16. 11.

Tanja Pipan

- *Epikarst – a promising habitat*. Predavanje na

mednarodni konferenci “Trans-KARST”, Hanoi, Vietnam, 13.–18. 9.

- *Ekosistem Pivških jezer*. Predavanje v okviru programa Promocija znanosti: Krasoslovni dnevi – presihajoča jezera Pivške kotline, Slovenska vas, 16.–18. 11.
- *Copepods in the Epikarst Zone of North American Cave*. Predavanje na mednarodni konferenci “XVII. International Symposium on Biospeleology”, Raipur, Indija, 25.–30. 11.
- *Epikarst Fauna from North American Caves*. Predavanje na mednarodni konferenci “Symposium on World Subterranean Biodiversity”, Lyon, Francija, 8.–10. 12.

Tadej Slabe

- *Krasoslovni nadzor gradnje avtocest na Krasu, Moravski kras, Češka*, 5. 2.
- *Slovensko krasoslovje*, Lorestanska univerza, Iran, 29. 7.
- *Gradnja avtocest na slovenskem krasu*, Lorestanska univerza, Iran, 31. 7.

Stanka Šebela

- *Potresi v kraških jamah*. Predavanje na 9. strokovnem srečanju SZGG, Ljubljana, 15. 1.
- *Strukturna zgradba Predjame*. Vodenje študentov geologije GEOTABOR 2004, Predjama, 20. 7.
- *TM 71 monitoring in Slovenia*. Predavanje na 8. srečanju COST 625, Bukarešta, Romunija, 23. 11.
- *Pivška presihajoča jezera*. Predavanje za osnovnošolce iz Pivke in Prestranka v okviru projekta Promocija znanosti 2004, Slovenska vas, 17. 11.
- *Pivška presihajoča jezera*. Predavanje za krajanje Slovenske vasi in druge goste v okviru projekta Promocija znanosti 2004, Slovenska vas, 18. 11.
- *Geologija Postojnske jame*. Vodenje terenskih predavanj za študente Fakultete za humanistične študije Koper, Postojna, 15. 12.

Nataša Viršek Ravbar

- *Karst water vulnerability mapping in Slovenia*. V okviru Mankarst – Hydrology and Management of Karst Groundwater Resources, Hydrogeology Centre of the University of Neuchâtel, Švica, 28. 5.
- *Oskrba s pitno vodo na Krasu*. Predstavitev projekta Aquadapt (Kras – življenje s kamnito pokrajino), Postojna. 2. 6.
- *Ohranimo kras čist!* 1. krasoslovni dnevi, Slovenska vas, 17. 11.

- *Kras in vode*. Slovenija – vodna učna pot Evrope, Ljubljana, 6. 12.
- Sestanek delovne skupine št. 2 za projekt Aquadapt, La Palma, Kanarski otoki, 1.–4. 2.
- *EGU 1st General Assembly*, Nice, Francija, 26.–30. 4.
- *Mankarst, Mankarst – Hydrology and Management of Karst Groundwater Resources*, Hydrogeology Centre of the University of Neuchâtel, Švica, 24.–28. 5.
- 12. mednarodna krasoslovna šola, Datacije jamskih sedimentov, Inštitut za raziskovanje krasa, Postojna, 21.–24. 6.

Nadja Zupan Hajna

- *Kredni kras*. Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Postojna, 7. 1.
- *Odras onesnaževanja okolja v kraških jamah*. Nastopno predavanje za naziv docentke, v okviru predmeta Ekologija krasa, Univerzitetni študijski program Okolje, Politehnika Nova Gorica, Nova Gorica, 11. 3.
- *Published data of cave sediment datings – a new knowledge about karst fills in Slovenia*. Predstavitel posterja na 12. mednarodni krasoslovni šoli, 22. 6.
- *Palaeolithic site Divje Babe I*. Vodenje ekskurzije, 12. mednarodna krasoslovna šola, 21. 6.
- *Postojnska jama*. Vodenje ekskurzije, 12. mednarodna krasoslovna šola, 22. 6.
- *Dating of Cave Sediments in Caves of Matarsko Podolje*. Vodenje ekskurzije, 12. mednarodna krasoslovna šola, 23. 6.
- *Classical karst: From the springs of Ljubljana to Škocjanske jame*. Vodenje ekskurzije, 12. mednarodna krasoslovna šola, 24. 6.
- *Jamski sedimenti v Križni jami*. Predavanje in vodenje terenskih vaj v Križni jami, Geotabor 2004, študentje geologije, Oddelek za geologijo NTF, Rakov Škocjan, 20. 7.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Franci Gabrovšek

- Univerza v Bremnu, Nemčija, 12.–19. 6.: priprava znanstvene monografije.
- Institute of Karst Geology, Chinese Academy of Geological Science, Guilin, Guangxi, Kitajska, 22. 3.–6. 4.: obisk in terensko delo v Guangxiu in Sečuanu.

Martin Knez

- *Iranski kras*, Khoramabad, Kermanshah, Shiraz, Iran, 27. 7.–5. 8.: sodelovanje z Univerzo Lorestan in Water Research Institute – National karst & Hardrock Research & Study center iz Shiraza: udeležba na srečanju in terensko delo.
- *Multi-phase, multi-process speleogenesis: impounded karst of New South Wales*, Blue Mountains, Sydney, Melbourne, Avstralija, 27. 9.–11. 10.: zaključni simpozij UNESCO IGCP projekta 448, udeležba na srečanju in terensko delo.
- *Kras SZ Yunnana*, Yunnan Institute of Geography, Kunming, Yunnan, Kitajska, 18.–29. 10.: terensko delo na bilateralnem projektu.
- *Kras otoka Mallorca*, Univerza Balearskih otokov, Palma de Mallorca, Španija, 24. 11.–1. 12.: terensko delo na bilateralnem projektu.
- *Kras otoka Krka*, Gradbena fakulteta Reka, Krk, Hrvaška, 7.–8. 12.: terensko delo na bilateralnem projektu.

Janja Kogovšek

- Lorestan University, Khoramabad, Iran, 27. 7.–1. 8.: National Conference On Karst Problems of Iran in ogled terena.
- Water Research Institute, National Karst & Hardrock Research & Study Center, Shiraz, Iran, 1.–5. 8.
- Yunnan Institute of geography, Kunming, Yunnan, Kitajska, 18.–29. 10.: ogled, meritve in vzorčevanje voda.
- *Kras otoka Krka*, Krk, Hrvaška, 7.–8. 12.: bilateralno sodelovanje z Građevinskim fakultetom Rijeka.

Andrej Kranjc

- *International Symposium Karstology – XXI Century: Theoretical and Practical Significance*, Perm, Rusija, 25.–30. 5.
- *National Conference on Karst Problems of Iran*, Khoramabad, Iran, 29. 7.–7. 8.
- *Karst in Ireland: Geomorphology, Hydrology and Resource Management*, Irska, 9.–14. 8.
- *30. kongres Mednarodne geografske zveze*, Glasgow, 15.–20. 8.
- *Letno srečanje ERCH (European Network of Research Councils in the Humanities)*, Amsterdam, 2.–3. 9.
- *Multi-phase, multi-process speleogenesis: impounded palaeozoic karst of New South Wales*, Novi Južni Wales, 2.–9. 10.
- *Closing workshop of IGCP 448 – Global Karst Correlation*, Naracoorte, Južna Avstralija, 10.–14. 10.

- *First International Workshop on Ramsar Subterranean Wetlands*, Naracoorte, Južna Avstralija, 15.–17. 10.
- *7th International Symposium on History of Speleology and Karstology in Alps, Carpathians and Dinarides*, Chata Macocha – Moravski kras, Češka, 20.–24. 10.

Andrej Mihevc

- Udeležba na mednarodni konferenci “Trans-KARST”, Hanoi, Vietnam, 13.–18. 9.
- Union Internationale de Speleologie Bureau Annual Meeting, Hanoi, Vietnam: udeležba na zasedanju biroja kot nacionalni predstavnik in tajnik, 11.–13. 9.
- Praga, obisk laboratorija za paleomagnetizem, Paleontološkega inštituta Češke akademije znanosti, terensko delo na Moravskem in Slovaškem; Češka, obisk v okviru slovensko-češkega bilateralnega projekta, 2.–7. 10.

Janez Mulec

- Institute of speleology Emil Racoviță, Cluj – Napoca, Romunija, 19.–21. 9.: obisk inštituta in delo na terenu.
- *COST 625 3-D monitoring of active tectonic structures 8th Meeting of WG1 Active tectonics, 9th Meeting of WG 2 Monitoring instrumentation*, Bukarešta, Romunija, 22.–26. 9.: udeležba na srečanju.
- *3. skupščina RRA Notranjsko-kraške regije d.o.o.*, Pivka, 10. 12.: predstavnik ZRC SAZU na skupščini ustanoviteljev.

Metka Petrič

- *Iranski kras*, sodelovanje z Univerzo Lorestan in Water Research Institute – National karst & Hardrock Research & Study center iz Shiraza, 27. 7.–5. 8.
- *Kras otoka Krka*, Krk, Hrvaška, 7.–8. 12.: bilateralno sodelovanje z Građevinskim fakultetom Rijeka.

Tanja Pipan

- *BI-US/04-05/3 Ecological and microdistributional study of an epikarst fauna*, Zahodna Virginija, ZDA, 10. 5.–27. 6.: vzorčenje epikraške favne, laboratorijsko delo, priprava znanstvenega članka.

Tadej Slabe

- *Moravski kras*, Mednarodna speleološka šola, 3. 7.
- *Iranski kras, Lorestanski kras in kras v okolici Shiraza*, 27. 7.–5. 8.

- *Yunnanski kras, Tibet*, 18. 10.–29. 10.

Stanka Šebela

- 8th COST Action 625 Management Committee Meeting, 8th WG1 “Active Tectonics”, 9th WG2 “Monitoring Instrumentation”, Romunija, 22.–26. 9.: udeležba na srečanju in terensko delo.
- Karst and active tectonics of NW Yunnan, Yunnan institute of geography, Kitajska, 18.–29. 10.: terensko delo, razumevanje aktivne tektonike in kraških pojavov.

Nadja Zupan Hajna

- Institute of Karst Geology, Chinese Academy of Geological Science, Guilin, Guangxi, Kitajska, 22. 3.–6. 4.: obisk in terensko delo v Guangxiju in Sečuanu.
- Praga, Češka, v okviru slovensko-češkega bilateralnega projekta 8-03/04, Rekonstrukcija speleogeneze in razvoj krasa s študijem jamskih zapornitev, 24.–29. 5.: dogovori, pregled rezultatov, terensko delo.
- Praga, Češka, v okviru slovensko-češkega bilateralnega projekta 8-03/04, Rekonstrukcija speleogeneze in razvoj krasa s študijem jamskih zapornitev, 27. 9.–1. 10.: pregled rezultatov, pisanje poročila.

PEDAGOŠKO DELO

Franci Gabrovšek

Predavanja pri predmetu Osnove krasoslovja v okviru modula Kras, FHŠ Koper, zimski semester 2004/2005.

Martin Knez

Geologija krasa ter kraške jame in vode, Fakulteta za humanistične študije Koper, dodiplomski študij, študijsko leto 2003/2004.

Osnove krasoslovja, modul Kras, nosilec predmeta in modula, Fakulteta za humanistične študije Koper, dodiplomski študij, študijsko leto 2003/2004.

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa (Petrologija, stratigrafija in biostratigrafija). Nosilec predmeta, Politehnika Nova Gorica, Nova Gorica, podiplomski študij, študijsko leto 2003/2004.

Andrej Kranjc

Osnove krasoslovja in regionalno krasoslovje. Nosilec predmeta, Šola za krasoslovje, Politehnika

Nova Gorica, podiplomski študij, študijsko leto 2003/2004 in 2004/2005.

Zgodovina raziskovanja in teorij o krasu. Nosilec predmeta, Šola za krasoslovje, Politehnika Nova Gorica, podiplomski študij, študijsko leto 2003/2004 in 2004/2005.

Geografija krasa. Predavanja, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, dodiplomski študij, zimski semester 2004/2005.

Kras. Predavanja na usmeritvi Kras, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, dodiplomski študij, letni semester 2003/2004.

Je vodja podiplomske Šole za krasoslovje na Politehniko Nova Gorica.

Andrej Mihevc

Kras. Predavanja na usmeritvi Kras, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, dodiplomski študij, študijsko leto 2003/2004.

Osnove geomorfologije krasa pri predmetu Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, podiplomski študij, Šola za krasoslovje, Politehnika Nova Gorica, študijsko leto 2003/2004.

Metka Petrič

Predavanja pri predmetu Osnove krasoslovja v okviru modula Kras, FHŠ Koper, Geografija kontaktnih prostorov, zimski semester 2004/2005.

Osnove hidrologije krasa pri predmetu Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, podiplomski študij, Šola za krasoslovje, Politehnika Nova Gorica, študijsko leto 2003/2004.

Tanja Pipan

Terensko predavanje študentom biologije, Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru, 24. 4.

Osnove krasoslovja. Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije Koper, dodiplomski študij, študijsko leto 2004/2005.

Tadej Slabe

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, Šola za krasoslovje na Politehniko Nova Gorica, podiplomski študij, 2003/2004, 2004/2005.

Geologija krasa ter kraške jame in vode. Izbirni predmet pri Geografiji kontaktnih prostorov, Fakulteta za humanistične študije Koper, 2003/2004.

Osnove krasoslovja, del modula Kras, Geografija kontaktnih prostorov, Fakulteta za humanistične študije Koper, študijsko leto 2004/2005.

Stanka Šebela

Speleologija. Nosilka modula, Šola za krasoslovje, Politehnika Nova Gorica, študijsko leto 2004/05.

Osnove krasoslovja. Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije Koper, študijsko leto 2004/05.

Geomorfologija krasa. Nosilka predmeta, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije Koper, študijsko leto 2004/05.

Nadja Zupan Hajna

Predavanja v okviru modula Kras, predmet Osnove krasoslovja. FHŠ Koper, zimski semester 2004/2005.

MENTORSTVO

Andrej Kranjc je bil somentor mlademu raziskovalcu doktorandu mag. Janezu Mulcu z Inštituta za raziskovanje krasa, somentor podiplomski študentki geografije Mélanie Duval s Savojske univerze, mentor podiplomskima študentoma z Biotehniške fakultete Marku Simiču in Nataši Ravbar ter Jeleni Čalič-Ljubojevič s Šole za krasoslovje na Politehniko in več diplomantom z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete.

Andrej Mihevc je bil mentor Mitji Prelovšku (Šola za krasoslovje, Politehnika Nova Gorica), Urošu Stepišniku in Martini Freljih pri magistrskem študiju (Oddelek za geografijo Filozofske fakultete), somentor Mateji Bavdež pri magistrskem študiju (Oddelek za Zgodovino Filozofske fakultete) ter mentor Mateju Kržiču pri diplomski nalogi (Oddelek za geografijo Filozofske fakultete).

Metka Petrič je bila mentorica Liu Hongu (Kitajska) in Gregorju Kovačiču na podiplomskem študiju krasoslovja.

Tadej Slabe je bil inštitutski mentor mladi raziskovalki N. Viršek Ravbar.

ODLIKOVANJA, NAGRADE, PRIZNANJA

Andrej Kranjc je prejel zlato plaketo Zveze geografskih društev Slovenije.

Bil je izvoljen za podpredsednika Komisije za kras pri Mednarodni geografski zvezi, bil je predsednik Znanstveno-raziskovalnega sveta za humanistične vede in član Evropske mreže svetov za humanistiko, predstavnik Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v Evropskem strateškem forumu za

raziskovalno infrastrukturo za družbene vede in humanistiko, predstavnik SAZU v projektu Medakademijskega sveta Revitalizacija vloge znanosti v

svetovni naravni dediščini. Je urednik revije *Acta carsologica* in član uredniških odborov več domačih in tujih strokovnih revij.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

BOSÁK, Pavel, MIHEVC, Andrej, PRUNER, Petr. Geomorphological evolution of the Podgorski Karst, SW Slovenia: contribution of magnetostratigraphic research of the Črnotiče II site with Marifugia sp. = Geomorfološki razvoj Podgorskega Krasa, JZ Slovenija: prispevek k magnetostratigrafskim raziskavam profila Črnotiče II z Marifugio sp. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 175-204, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

GABROVŠEK, Franci, ROMANOV, Douchko, DREYBRODT, Wolfgang. Early karstification in a dual-fracture aquifer: the role of exchange flow between prominent fractures and a dense net of fissures. *J. Hydrol. (Amst.)*. [Print ed.], 2004, 299, str. 45-66, graf. prikazi.

GERIČ, Barbara, PIPAN, Tanja, MULEC, Janez. Diversity of culturable bacteria and meiofauna in the epikarst of Škocjanske jame Caves (Slovenia) = Raznovrstnost bakterij, ki jih lahko gojimo, in meiofavne iz epikrasa Škocjanskih jam (Slovenia). *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 301-309, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Karstology and the opening of caves during motorway construction in the karst region of Slovenia. *Int. J. Speleol. (Ed. ital.)*, 2004(2002), letn. 31, št. 1/4, str. 159-168, ilustr.

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej, ŠEBELA, Stanka. Karst uncovered during the Bič-Korenitka motorway construction (Dolenjska, Slovenia) = Kras, razkrit pri gradnji avtoceste med Bičem in Korenitko (Dolenjska, Slovenija). *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 2, str. 75-89, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej, ŠEBELA, Stanka. Karstification of the aquifer discovered during the construction of the expressway between Klanec and

Črni Kal, Classical Karst = Zakraselost vodonosnika, razkrita pri gradnji avtoceste med Klancem in Črnim Kalom, klasični kras. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 205-217, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KOGOVŠEK, Janja. Fizikalno-kemične značilnosti voda v zaledju Malenščice (Slovenija) = Physicochemical properties of waters in the Malenščica recharge area (Slovenia). *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 143-158, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KOGOVŠEK, Janja, PETRIČ, Metka. Advantages of longer-term tracing -- three case studies from Slovenia. *Environ. geol. (Berl.)*, 2004, letn. 47, str. 76-83.

KOGOVŠEK, Janja, ŠEBELA, Stanka. Water tracing through the vadose zone above Postojnska Jama, Slovenia. *Environ. geol. (Berl.)*, maj 2004, letn. 45, št. 7, str. 992-1001, ilustr., <http://www.environmental-expert.com/magazine/springer/00254/>

KRANJC, Andrej. Alpine and ice caves in Slovenia in older literature (17th to 19th century) = Alpske in ledene jame iz Slovenije v starejši literaturi (17. do 19. stoletje). *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 61-71, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

PETRIČ, Metka, ŠEBELA, Stanka. Vulnerability mapping in the recharge area of the Korentan spring, Slovenia = Kartiranje ranljivosti v zaledju izvira Korentan, Slovenija. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 2, str. 151-168, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

PIPAN, Tanja, BRANCELJ, Anton. Distribution patterns of copepods (Crustacea: Copepoda) in percolation water of the Postojnska Jama Cave System (Slovenia). *Zool. stud.*, 2004, 43, 2, str. 206-210, ilustr.

RAVBAR, Nataša. Drinking water supply from karst water resources (The example of the Kras plateau,

SW Slovenia) = Oskrba s pitno vodo iz kraških vodnih virov (na primeru Krasa, JZ Slovenija). *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 73-84, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

RAVBAR, Nataša, ŠEBELA, Stanka. The karst periodical lakes of Upper Pivka, Slovenia = Kraška presihajoča jezera Zgornje Pivke, Slovenija. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 159-173, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

ŠEBELA, Stanka, SLABE, Tadej, HONG, Liu, PRUNER, Petr. Speleogenesis of selected caves beneath the Lunan Shilin and Caves of Fenglin Karst in Qiubei, Yunnan. *Acta geol. sin. (Engl. ed.)*, 2004, letn. 78, št. 6, str. 1289-1298.

ZUPAN HAJNA, Nadja. The caves of the contact karst of Beka and Ocizla, in SW Slovenia = Jame kontaktnega krasa Beke in Ocizle, JZ Slovenija. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 2, str. 91-105, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

Kratki znanstveni prispevek

PETRIČ, Metka. Alpine karst waters in Slovenia = Vode alpskega krasa v Sloveniji. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 11-24, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

RAVBAR, Nataša. Hvar : nekoč grška kolonija, danes pa "jadranska Madeira". *Geogr. obz.*, 2004, letn. 51, št. 2, str. 22-27.

Strokovni članek

GABROVŠEK, Franci. Alps, the backstage of speleology. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 9-10.

KRANJC, Andrej. Nekaj misli o (ne) vključevanju humanistike v nacionalni raziskovalni program. *Glas. ZRS Koper*, 2004, Letn. 9, št. 1/2, str. 230-232.

MIHEVC, Andrej. "Jama z vodnim tokom nas je prevzela" : iskanje podzemnega toka reke Reke. *Delo (Ljubl.)*, 26. jan. 2004, leto 46, št. 20, ilustr.

PIPAN, Tanja. Ecological and microgeographical study of an epikarst fauna in West Virginia (USA) = Ekološka in mikrogeografska raziskava epikraške favne v Zahodni Virginiji (ZDA). *Acta carsol.*, 2004,

letn. 33, št. 2, str. 269-275, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

PIPAN, Tanja. Trans-KARST 2004, International transdisciplinary conference on development and conservation of karst regions (13th-18th September 2004, Ha Noi, Vietnam). *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 2, str. 327-329, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

ŠEBELA, Stanka. The visit at the University of Bari and karst research in Apulia, Italy. *Acta carsol.*, 2004, letn. 33, št. 1, str. 329-332, ilustr., <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

GABROVŠEK, Franci. Attempts to model the early karst evolution of epikarst. V: JONES, William K. (ur.), CULVER, David C. (ur.), HERMAN, Janet S. (ur.). *Epikarst : proceedings of the symposium held, October 1 through 4, 2003, Shepherdstown, West Virginia, USA*, (Special Publication, 9). Charles Town, West Virginia: Karst Waters Institute, cop. 2004, str. 50-55, ilustr.

PIPAN, Tanja, BRANCELJ, Anton. Diversity and peculiarity of epikarst fauna: case study from six caves in Slovenia (Europe). V: JONES, William K. (ur.), CULVER, David C. (ur.), HERMAN, Janet S. (ur.). *Epikarst : proceedings of the symposium held, October 1 through 4, 2003, Shepherdstown, West Virginia, USA*, (Special Publication, 9). Charles Town, West Virginia: Karst Waters Institute, cop. 2004, str. 119-126, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

KRANJC, Andrej. From "rock desert" to forest - an example from Kras. V: PARKES, Matthew (ur.). *Natural and cultural landscapes - the geological foundation : proceedings of a Conference 9-11 September 2002, Dublin Castle, Ireland*. Dublin: Royal Irish Academy, 2004, str. 201-204, ilustr.

KRANJC, Andrej. Ice caves in Slovenia in older literature (17th to 19th century). V: *Karstovedenie - XXI vek : teoretičeskoe i praktičeskoe značenje : materialy meždunarodnogo simpoziuma 25-30 maja 2004, Perm' (Rossija) : theoretical and practical significance : proceedings of the International Sim-*

posium, 25-30 May, 2004 Perm (Russia). Naučno izd. Perm: Permskij gosudarstvennyj universitet, 2004, str. 361-365, ilustr.

PIPAN, Tanja. Epikarst - a promising habitat. V: BATELAAN, Okke (ur.). *Trans-Karst 2004 : proceedings*. Hanoi, 2004, str. 176-178.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

KNEZ, Martin, ŠEBELA, Stanka. Suggestion for some examples of geological heritage, Škocjanske jame caves and Postojnska jama cave system. V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna: Postojnska jama, turizem, 2004, str. 161-170, ilustr.

KOGOVIŠEK, Janja. Percolating water researches, Postojnska jama. V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna: Postojnska jama, turizem, 2004, str. 225-230, ilustr.

KOGOVIŠEK, Janja. Značilnosti pretakanja padavin skozi vadorno cono Krasa. V: KUHAR, Miran (ur.). *Raziskave s področja geodezije in geofizike 2003 : zbornik predavanj*. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 2003, str. 15-21, ilustr.

KRANJC, Andrej. Short history of cave tourism in Slovenia. V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna: Postojnska jama, turizem, 2004, str. 55-60, ilustr.

MIHEVC, Andrej. Development of the tourist pathways in Škocjanske jame. V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna: Postojnska jama, turizem, 2004, str. 117-120, ilustr.

MIHEVC, Andrej. Show cave entrance: the case of Postojna cave. V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna: Postojnska jama, turizem, 2004, str. 107-110, ilustr.

PIPAN, Tanja. Fauna in the unsaturated zone in the Postojnska jama cave system (Slovenia). V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna: Postojnska jama, turizem, 2004, str. 181-184, ilustr.

ŠEBELA, Stanka. Potresi v kraških jamah. V: KUHAR, Miran (ur.). *Raziskave s področja geodezije in geofizike 2003 : zbornik predavanj*. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 2003, str. 5-14, ilustr.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Highlights of karst and caves in Slovenia. V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna: Postojnska jama, turizem, 2004, str. 41-48, ilustr.

ŽIVANOVIĆ, Milan, KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Nedestruktivne georadarske raziskave na območju vdorov vozišča na AC Unec-Postojna. V: VILHAR, Matija (ur.). 7. slovenski kongres o cestah in prometu, Portorož, 20.-22. oktober 2004. *Zbornik referatov*. Ljubljana: DRC, Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, 2004, str. [336]-343, ilustr.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

BRANCELJ, Anton, PIPAN, Tanja. Diversity of copepoda (Crustacea) in the unsaturated zone of karstic caves of Slovenia. V: GRIFFITHS, Huw I. (ur.), KRYŠTUFEK, Boris (ur.), REED, Jane M. (ur.). *Balkan biodiversity : pattern and process in the European hotspot*. Dordrecht; London: Kluwer Academic, 2004, str. 323-332.

KRALIK, Martin, KRANJC, Andrej, MEUS, Philippe. Organic contaminants. V: ZWAHLEN, François (ur.). *Final report*, (EUR, Environment, 20912). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2003 [i. e.] 2004, str. 43-50.

PETRIČ, Metka, KOGOVIŠEK, Janja, BALLARIN, Luciano. Coast of Trieste and Kras (Italy-Slovenia). V: CALAFORRA CHORDI, José María (ur.). *The main coastal karstic aquifers of southern Europe : a contribution by members of the COST-621 Action "Groundwater Management of Coastal Karstic Aquifers"*, (EUR, Environment, 20911). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004, str. 46, ilustr.

URBANC, Janko, MARINKO, Miha, KOGOVIŠEK, Janja, PETRIČ, Metka. Izola (Slovenia). V: CALAFORRA CHORDI, José María (ur.). *The main coastal karstic aquifers of southern Europe : a contribution by members of the COST-621 Action*

“Groundwater Management of Coastal Karstic Aquifers”, (EUR, Environment, 20911). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004, str. 47, ilustr.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Karst in Slovenia. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenia : a geographical overview*. Ljubljana: Association of the Geographical Societies of Slovenia: Založba ZRC, 2004, str. 39-44, zvd, fotogr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Strokovna monografija

DEBEVEC, Albin, PERIC, Borut, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, SLAPNIK, Rajko. *The Škocjan caves in the bosom of the classical karst*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

DEBEVEC, Albin, PERIC, Borut, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, SLAPNIK, Rajko. *Le grotte di Škocjan nelle viscere del carso classico*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

DEBEVEC, Albin, PERIC, Borut, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, SLAPNIK, Rajko. *Höhlen von Škocjan im Herzen des slowenischen Karstes*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

PERIC, Borut, DEBEVEC, Albin, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, SLAPNIK, Rajko. *Škocjanske jame v nederjih klasičnega krasa*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

Znanstveni film, zvočni ali video posnetek

RAVBAR, Nataša. *Oskrba s pitno vodo*. Ljubljana, 2004. 1 zvočna kaset (90 min), stereo.

SUMMARY

The international karstological centre for research and study continues with successful development. We are deepening the basic knowledge related to karst, its formation, development and waters that are shaping it. This knowledge is essential for comprehension and protection of our natural heritage and for reasonable planning of life on karst and sustainable exploitation of karst sources. In international projects and by co-operation with karstologists from most of karst countries we are creating a modern view on karst.

New knowledge was obtained within the programmes:

Karst Research and projects Origin and Development of Karst Caves;

Protection of Karst Water Sources (A Method Development in the Case of Postojna Commune);

Ecology of Copepods (*Crustacea: Copepoda*) in Percolation Water of Selected Karst Caves;

Algae in Karst Caves of Slovenia;

Vulnerability of Karst Water Sources;

Karst Phenomena in Motorway under Construction Razdrto-Vipava;

Geochemical and Radiometric Properties of Slovene Karst;

Geological (Stratigraphy, Lithology, Sedimentology) Control of Earth Construction Works on

Motorway Layout Karavanke – Obrežje, Section Bič – Korenitka;

We took part in international projects: 5th FP AQUADAPT – Strategic tools to support adaptive, integrated water resource management under changing conditions at catchment scale: A co-evolutionary approach;

COST 625 - 3-D monitoring of active tectonic structures; Protection of underground water sources and vulnerability study in karst of Greece and Slovenia - Department of Geology, National and Kapodistrian University of Athens;

Hydrological-hydrogeological-geological analyses of water budget in karst- Građevinski fakultet sveučilišta u Splitu, Split;

Karst and caves development related to study of cave sediments – Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of Geology, Praha, Czech Republic;

Reconstruction of speleogenesis and karst development by study of cave sediments, Slovenia – Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of Geology, Praha, Czech Republic;

Research of properties related to aquifer recharge and pollution transport in Dianchi lake catchment area: A case of Haiyuansi spring - Yunnan Institute of Geography, Yunnan University, Kunming, China;

Study of caves and cave environment - Institute of Karst Geology, Chinese Academy of Geological Science, Guilin, Guangxi, China;
 IGCP UNESCO Project No. 448 –World Correlation of Karst Geology and Its Relevant Ecosystem (World Correlation of Karst Ecosystem;
 GEC, Group of European Charophytologists, Fribourg, Switzerland; Royal Society Research Grant – Earthquake Geology, NW Slovenia;
 3 KCL – Karstic Cultural Landscapes, Architecture of a unique relationship people – territory (European programme Culture 2000);
 Origin and development of karst caves;
 Development and function of caves in different speleological settings;
 Neotectonic and seismic faults in karst caves and their importance for speleogenesis BI-US/04-05/2;
 Ecological and microgeographical research of epikarst fauna - BI-US/04-05/3;

Protection of underground water sources and vulnerability study in karst of Greece and Slovenia, Department of Geology, National and Kapodistrian University of Athens;
 Comparison between Slovene classical and Spanish mediterranean karst, University of Balearic Islands, Palma de Mallorca;
 Science promotion in 2004: Karstological days – seasonal lakes of the Pivka basin;
 Postojna – the centre of international karstology;
 Water tracing test in the area of waste disposal site Mala gora near Ribnica;
 The caves in epiphreatic zone – processes, forms and factors;
 Geological (stratigraphy, lithology, sedimentology) control of earth-works during motorway construction Karavanke – Obrežje, section Korenitka – Pluska.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Irena Debeljak, dr. Špela Goričan, mag. Adrijan Košir, akad. dr. Mario Pleničar (predsednik), akad. dr. Dragica Turnšek.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Špela Goričan, znanstvena sodelavka.

Znanstvena sodelavca: dr. Vasja Mikuž (od 1. 4.), dr. Nina Zupančič (od 1. 1.).

Raziskovalni asistenti: dr. Irena Debeljak, dr. Glenn S. Jaecks (od 1. 11.), dr. Aleksander Horvat (od 1. 1.), mag. Adrijan Košir, dr. Andrej Šmuc.

Mlada raziskovalka: Alenka Eva Črne (od 1. 12.).

Strokovni sodelavec: Tomislav Popit.

Višja tehnica: Kata Cvetko - Barič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Paleontologija in sedimentarna geologija

Vodja raziskovalnega programa: Š. Goričan.

Sodelavci: I. Debeljak, A. Horvat, V. Mikuž, N. Zupančič, A. Šmuc, K. Cvetko - Barič.

V okviru naloge *Stratigrafija in sedimentologija jurskih in krednih plasti Julijskega pokrova* smo zaključili sedimentološke in stratigrafske raziskave na Mangartu, v Dolini Triglavskih jezer in v širši okolici Bovca. Dva profila smo dodatno vzorčevali in vzorce poslali na geokemične analize elementne sestave in izotopske sestave ogljika in kisika v karbonatih.

Vodimo delo mednarodne skupine devetih radiolaristov *Lower Jurassic Working Group*, ki deluje v okviru združenja INTERRAD (*International Association of Radiolarian Paleontologists*). V letu 2004 smo nadaljevali taksonomske raziskave 280 izbranih vrst, ki stratigrafsko obsegajo obdobje od pliensbachija do aalenija. Priprava monografske publikacije je v zaključni fazi.

Raziskovali smo radiolarite v ofiolitnem kompleksu Banovine (sodelovanje z Institutom za geološka istraživanja iz Zagreba) in v jursko-krednih sukcesijah bazena Pichakun v Iranu (sodelovanje v francoskem CNRS-projektu *Sedimentology and sequence stratigraphy of the Mesozoic Tethys margin: compared tectono-climatic evolution of the Iran and Oman domains*). Opravili smo terensko delo in preliminarne datacije 180 radiolarijskih vzorcev.

Začeli smo z raziskavami zgornjekrednih vretenčarjev iz kamnoloma Stranice pri Slovenskih Konjicah (gosauski razvoj; campanij). Zaenkrat so bili v tem najdišču ugotovljeni dinozavri (po vsej verjetnosti nodozavridi), krokodili, želve, durofagne ribe in morski psi.

Sodelovali smo pri raziskavah materiala z mezozojskih najdišč ostankov vretenčarjev na Tajskem. V tisku sta članka o najdbi zavropodov v jurskem zaporedju bloka Shan-Thai ter o teropodnih jajcih z embrionalnimi skeletnimi ostanki iz spodnje krede v provinci Sakhon Nakhon.

Proučevali smo grebenske tvorbe v paleocenskih in eocenskih plitvomorskih karbonatih na Krasu ter klaste paleogenskih grebenov v megabrečah v Vipavski dolini. Objavili smo članek o koralah iz resedimentiranih muljastih grebenschkih tvorb iz eocenskega flišnega zaporedja v Vipavski dolini.

Nadaljevali smo raziskovanje rizogenih kalkret v paleogenskih karbonatih v jugozahodni Sloveniji in recentnih karbonatnih akumulacij ob koreninskih sistemih v jugovzhodni Španiji in jugozahodni Sloveniji. Objavili smo članek o strukturah *Microcodium* in kalcifikacijskih produktih rastlinskih korenin.

Nadaljevali smo paleontološke in stratigrafske raziskave terciarja v osrednji in vzhodni Sloveniji. V zaporedju neogenskih sedimentov zahodnega dela Centralne Paratetide smo raziskovali kremenčne alge, moluske, vretenčarje in onkoide. Objavili smo monografijo o srednjemiocenskih kremenčnih algah Slovenije in članek o miocenskih onkoidih z Dolenjske ter za tisk pripravili razpravi o novih taksonih kremenčnih alg in o terciarnih sesalcih v Sloveniji.

dr. Š. Goričan

K. Cvetko Barič

A. E. Črne

dr. I. Debeljak

mag. A. Košir

T. Popit

Najdišče zgornjekrednih dinozavrov pri Kozini: paleoekologija, tafonomija in stratigrafija

Vodja raziskovalnega projekta: V. Mikuž.

Sodelavci: I. Debeljak, A. Košir, K. Cvetko-Barić.

Leta 2004 smo projekt zaključili, pripravili zaključno poročilo in v tisk poslali članek z naslovom "Late Cretaceous dinosaurs from Slovenian karst and the biogeography of European hadrosaurs".

Jamski medved v Sloveniji: populacijska struktura in paleobiologija

Vodja raziskovalnega projekta: Š. Goričan

Sodelavci: I. Debeljak, A. Košir, K. Cvetko-Barić

S člankom "Fossil Population Structure of the Cave Bear from Potočka zijalka (Slovenia)" smo zaključili raziskavo fosilne populacije jamskega medveda iz Potočke zijalke. Tudi raziskava jamskega medveda iz Herkovih peči je v zaključni fazi. Pričeli smo z analizo populacijske strukture jamskega medveda iz Ajdovske jame in s študijem patoloških sprememb na zobeh jamskega medveda iz Divjih bab I.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Geološko-paleontološki nadzor na odseku hitre ceste Razdrto-Vipava

Vodja: A. Košir.

Sodelavca: T. Popit, K. Cvetko - Barić.

Na trasi hitre ceste in v kilometer širokem pasu ob trasi na Rebrnicah smo kartirali paleogenski fliš ter kvartarne koluvialne in aluvialne sedimente. V kvartarnih klastitih smo posneli več profilov, v katerih smo proučevali procese cementacije karbonatnega gruščja v vadozni coni. Preliminarne raziskave, v okviru katerih smo opravili analize mikromorfologije karbonatnih cementov (z vrstičnim elektronskim mikroskopom in v impregniranih preparatih pod petrografskim mikroskopom), so pokazale, da je cementacija gruščja v veliki meri pogojena z biološko induciranimi procesi izločanja CaCO₃ v rizosferi. V teku so analize mineralogije cementov (z RTG difrakcijo in energijsko disperzijsko spektroskopijo na vrstičnem elektronskem mikroskopu) in izotopske sestave ogljika in kisika v cementih.

Paleontološka, stratigrafska in sedimentološka spremljava v okviru varstva naravne dediščine na odseku AC Klanec-Srmin: Trasa in objekti od km 19.500 do km 26.400

Vodja: A. Košir

Sodelavci: T. Popit, K. Cvetko-Barić, I. Debeljak, Š. Goričan, A. Šmuc.

V letu 2004 smo zaključili terenske in laboratorijske raziskave. Izdelali smo končno poročilo, v katerem so predstavljeni rezultati stratigrafskih, sedimentoloških in mikropaleontoloških raziskav zaporedja siliciklastičnih turbiditov, kalciturbiditov in laporjev na trasi avtoceste in v širši okolici, kvartarnih aluvialnih in močvirskih sedimentov pri Srminu in geobioloških raziskav recentnih sekundarnih karbonatnih akumulacij v preperinski coni v flišu pri Dekanih. Objavili smo članek o karbonatnih megaplasteh v dolini Dragonje.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižni fond se je povečal za 52 knjig in 270 zvezkov periodike, izposojenih je bilo 565 zvezkov. Izdelali in inventarizirali smo 1218 zbruskov, 352 izpirkov, 52 preparatov fosilnih vretenčarjev, 280 fotografij, posnetih na vrstičnem elektronskem mikroskopu, in 1250 fotografij, posnetih z digitalno kamero na petrografskem mikroskopu. Skenirali smo 2200 diapozitivov in 280 fotografij iz fotoarhiva inštituta.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Naturhistorisches Museum, Basel, Švica – tema: *Paleobiogeografija terciarnih bentičnih foraminifer.*
- Institut za geološka istraživanja, Zagreb, Hrvaška – projekt: *Mezozojski radiolariji* (medakademjska izmenjava).
- Institut für Paläontologie, Universität Wien, Avstrija – projekt: *Eine hochalpine Jagdstation des Neandertalers: Die Potočka-Höhle in den Karawanken (Slowenien).*
- Université de Rennes 1, Francija – projekt CNRS: *Sedimentology and sequence stratigraphy of the Mesozoic Tethys margin: compared tectono-climatic evolution of the Iran and Oman domains.*

- CNRS, Pariz, Francija – projekt: *Evolution des environnements et climats continentaux en Asie du Sud-Est au cours du Crétacé inférieur d'après les données paléontologiques et isotopiques*.
- Department of Geology, Portland State University – *Katalog in biokronologija pliensbachijskih do aalenijskih radiolarijev* (Slovensko-ameriški znanstvenotehnoški projekt).
- *Ustvarjalne delavnice za osnovne šole*. Vodstvo delavnic, 10. festival znanosti v organizaciji Slovenske znanstvene fundacije, Dinolab, ZRC SAZU, Ljubljana, 19.–21. 10.

Nina Zupančič in Aleksander Horvat

- *Na stičiču Alp in Panonskega bazena: novi strukturni, geokronološki, paleomagnetni in petrološki rezultati s Pohorja in Kobanskega*. Predavanje v Slovenskem geološkem društvu, 15. 9.

OBISKI V INŠTITUTU

- Paola Beccaro, Brusnengo, Italija: 1. 1.–31. 7. (štipendistka CNR-NATO do 30. 6., štipendistka ZRC SAZU od 1. do 31. 7): podoktorski projekt na področju jurske radiolarijske paleontologije in stratigrafije.
- Andrea Mindszenty, Department of Applied and Environmental Geology, Eötvös Loránd University, Budimpešta, Madžarska: 14.–16. 3.: predavanje na SSG (naslov predavanja: *On the controversial nature of paleosols related to shallow marine carbonate depositional environments*).
- Jessica Zamagni in Paolo Ballato, Institut für Geowissenschaften, Universität Potsdam, Nemčija: 21.–26. 10.: terenski ogled paleogenskih karbonatov na Krasu.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Špela Goričan

- Zagros, Iran, 5.–18. 4.: terensko delo v okviru francoskega projekta CNRS Sedimentology and sequence stratigraphy of the Mesozoic Tethys margin: compared tectono-climatic evolution of the Iran and Oman domains.
- Banovina, Hrvaška, 12.–14. 7.: terensko delo v okviru projekta Mezozojski radiolariji (medakademijaska izmenjava, sodelovanje z Institutom za geološka istraživanja iz Zagreba).
- Sisters, Oregon, ZDA, 7. 9.–5. 10.: obisk pri dr. Elizabeth S. Carter, delo na bilateralnem projektu Katalog in biokronologija pliensbachijskih do aalenijskih radiolarijev.
- Pariz, Francija, 16. 11.–19. 12.: Muséum National d'Histoire Naturelle, vabljen raziskovalka.

DOKTORSKA DELA

Andrej Šmuc

Sedimentološke in stratigrafske raziskave jurskih in krednih plasti Julijskih Alp. Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, 21. 5. – doktorsko delo.

Adrijan Košir

- Tata in Egerszalók, Madžarska, 4.–9. 7.: udeležba na simpoziju “Climatic and tectonic controls on travertine formation: The case of the Pannonian Basin”.
- Lille, Francija, 17.–20. 12.: udeležba na 48th Palaeontological Association Annual Meeting.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Adrijan Košir

- *Geološka spremljava na avtocesti Klanec–Ankaran*. Predavanje za DARS in DDC, Kastelec, 2. 9.

Tomislav Popit

- *Otroške ustvarjalne delavnice o dinozavrih*. Vodstvo delavnic, Dinolab, ZRC SAZU, Ljubljana, 22.–25. 9.

Andrej Šmuc

- Eötvös Loránd University, Budimpešta, Madžarska, 28. 4.–2. 5.: obisk pri prof. Andrei Mindszenty in dr. Zoltánu Lantosu ter terenski ogled jurskih neptunskih dajkov v Transdanubijski coni.

MENTORSTVO

Špela Goričan je bila mentorica doktorandku Andreju Šmucu (do 21. 5.) in doktorandki Alenki Evi Črne (od 1. 12.).

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

DROBNE, Katica, ČOSOVIC, Vlasta, MORO, Alan. Paleoenvironmental model for Eocene foraminiferal limestones of the Adriatic carbonate platform (Istrian Peninsula). *Facies*, 2004, št. 50, str. 61-75, ilustr.

GORIČAN, Špela, ŠMUC, Andrej. Albian Radiolaria and Cretaceous stratigraphy of Mt. Mangart (Western Slovenia) = Albijski radiolariji in kredna stratigrafija Mangarta (zahodna Slovenija). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2004, 45, 3, str. 29-49, ilustr., tab.

KOŠIR, Adrijan. Microcodium revisited: root calcification products of terrestrial plants on carbonate-rich substrates. *J. sediment. res.*, 2004, vol. 74, no. 6, str. 845-857, ilustr.

MIKUŽ, Vasja, ČVOROVIC, Božena. Mehkužci in ostali makrofosili iz eocenskih flišnih plasti v okolici Kuteževega in Trpčan = The molluscs and other macrofossils from Eocene flysch beds in neighbourhood of Kuteževo and Trpčane, SW - Slovenia. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2004, 45, 3, str. 91-143, ilustr., tab.

MIKUŽ, Vasja. Lophoranina marestiana iz srednjeeocenskih flišnih plasti pri Gračišču v Istri = Lophoranina marestiana from Middle Eocene flysch beds at Gračišće in Istria, Croatia. *Geologija*, 2004, knj. 47, 1, str. 23-27.

MIKUŽ, Vasja. Miocenski onkoidi iz območja med Orešjem in Vinjim vrhom nad Šmarjeto na Dolenjskem = Miocene oncoids from the area between Orešje and Vinji vrh above Šmarjeta, Lower Carniola, Slovenia. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2004, 45, 3, str. 51-89, ilustr., tab.

MIKUŽ, Vasja, PAVLOVEC, Rajko. Morski ježek *Amblypygus dilatatus* iz spodnjeeocenskega apnenca v kamnolomu Griža v dolini reke Rižane = Sea urchin *Amblypygus dilatatus* from Lower Eocene limestone in the Griža quarry in the Rižana river valley, Western Slovenia. *Geologija*, 2004, knj. 47, 1, str. 15-21.

MIKUŽ, Vasja, PAVŠIČ, Jernej. Oligocenska morská žaga z Brega pri Čepļah = Oligocene sawfish from Breg near Čepļje, Slovenia. *Geologija*, 2004, knj. 47, 2, str. 179-185.

MIKUŽ, Vasja, ŽORŽ, Mirjan. Školjke in kristali kremena v miocenskih klastitih pri Dobrini v Haložah = Bivalves and quartz crystals in Miocene clastics near Dobrina in Haloze, Slovenia. *Geologija*, 2004, knj. 47, 2, str. 187-191.

PLACER, Ladislav, KOŠIR, Adrijan, POPIT, Tomislav, ŠMUC, Andrej, JUVAN, Grega. The Buzet Thrust Fault in Istria and overturned carbonate megabeds in the Eocene flysch of the Dragonja Valley (Slovenia) = Buzetski narivni prelom v Istri in inverzne karbonatne megaplasti v eocenskem flišu v dolini Dragonje. *Geologija*, 2004, knj. 47, 2, str. 193-198.

TURNŠEK, Dragica, KOŠIR, Adrijan. Bacarella vipavica n. gen., n. sp. (Anthozoa, Scleractinia) from reefal blocks in Lower Eocene carbonate megabeds in the Vipava Valley (SW Slovenia) = Bacarella vipavica n. gen., n. sp. (Anthozoa, Scleractinia) iz grebenskih blokov v spodnjeeocenskih karbonatnih megaplasteh v Vipavski dolini (JZ Slovenija). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2004, 45, 3, str. 145-169, ilustr., tab.

Kratki znanstveni prispevek

DEBELJAK, Irena. Določanje spola pri jamskem medvedu. *Glas. Slov. matice*, 2003/2004, letn. 27/28, št. 1/2, str. 120-125, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

ZUPANČIČ, Nina, FODOR, László, BALOGH, Kadosa, DUNKL, István, HORVÁTH, Peter, KOROKNAI, Balázs, MÁRTON, Emő, PÉCSKAY, Zoltan, TRAJANOVA, Mirka, VRABEC, Marko, VRABEC, Mirjam. Deformation and exhumation of magmatic and metamorphic rocks of the Pohorje-Kozjak Mts. (Slovenia): constraints from structural geology, geochronology. V: *Proceedings of the 9th Meeting of the Czech Tectonic Studies Group, 2nd Meeting of the Central European Tectonic Group, Lučenec, Slovakia, June 22-25, 2004*, (Geolines,

Vol. 17). Prague: Institute of Geology, Academy of Sciences of the Czech Republic, 2004, str. 31-32.

praznovanje 750. obletnice prve listinske omembe mesta, 2003, 2004, str. 302-315.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

DEBELJAK, Irena. Fossil population structure of the cave bear from Potočka zijalka (Slovenia). V: PACHER, Martina (ur.), POHAR, Vida (ur.), RABEDER, Gernot (ur.). *Potočka zijalka - palaeontological and archaeological results of the Campaigns 1997-2000*, (Mitteilungen der Kommission für Quartärforschung der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Bd. 13). Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2004, str. 173-182, graf. prikazi.

MIKUŽ, Vasja. Fosilna dediščina Dolenjske v sliki in besedi = das Fossilienerbe von Dolenjsko in Bild und Wort. V: SMREKAR, Andrej (ur.). *Vekov tek : Kostanjevica na Krki 1252-2002 : zbornik ob 750. obletnici prve listinske omembe mesta*. Kostanjevica na Krki: Krajevna skupnost: Organizacijski odbor za

MIKUŽ, Vasja, TURK, Ivan. Malakofavna = Malacofauna. V: OVSENIK, Maja, TURK, Ivan. *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 197-199, fotogr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

HORVAT, Aleksander. *Srednjemiocenske kretnične alge Slovenije : paleontologija, stratigrafija, paleoekologija, paleobiogeografija = Middle miocene siliceous algae of Slovenia : paleontology, stratigraphy, paleoecology, paleobiogeography*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 255 str., ilustr., tabele.

SUMMARY

The research programme covers palaeontology of selected groups of organisms (diatoms, silicoflagellates, radiolarians, molluscs, echinoderms, corals, and vertebrates), sedimentary geology of Mesozoic and Cenozoic carbonate platforms and basins, and geobiology of Tertiary and Recent calcretes. In 2004 the following topics were studied: Systematics and biochronology of Pliensbachian to Aalenian radiolarians; Jurassic and Cretaceous radiolarian stratigraphy of the Pichakun Basin in Iran; Taxonomy and palaeobiogeography of Cretaceous dinosaurs from Slovenia; Mortality dynamics of cave bear; Jurassic and Cretaceous sedimentary evolution of the Julian Nappe; Calcification products of

plant roots in Palaeogene calcretes and present-day calcareous soils; Micromorphology, mineralogy and stable isotope geochemistry of vadose-zone carbonates; and Stratigraphy and palaeontology of Neogene successions in the western part of the Central Paratethys.

The institute works on three national research projects, funded by the Ministry of Education, Science and Sport, and collaborates in four international projects. The results were presented at two scientific meetings and are published in twelve papers. The most important publication is the monograph on Middle Miocene siliceous algae of Slovenia.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Metka Culiberg, doc. dr. Andraž Čarni (do 8. 7.), dr. Tatjana Čelik (od 8. 7.), dr. Igor Dakskobler (predsednik), dr. Božidar Drovenik (od 8. 7.), akad. prof. ddr. Jože Maček, dr. Rajko Slapnik (do 8. 7.), dr. Branko Vreš, akad. dr. Mitja Zupančič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Branko Vreš.

Namestnik predstojnika: dr. Boštjan Surina (do 31. 8.).

Znanstvena svetnika: dr. Metka Culiberg, dr. Božidar Drovenik.

Višji znanstveni sodelavci: doc. dr. Andraž Čarni, dr. Igor Dakskobler, dr. Rajko Slapnik, dr. Branko Vreš (od 21. 12.).

Znanstveni sodelavec: dr. Branko Vreš (do 21. 12.).

Asistenti z doktoratom: dr. Valerija Babij, dr. Tatjana Čelik, dr. Urban Šilc.

Asistenti z magisterijem: dr. Petra Košir, mag. Aljoša Pirnat, dr. Boštjan Surina (do 31. 8.), mag. Igor Zelnik.

Asistent: Aleksander Marinšek.

Raziskovalnorazvojni sodelavec: mag. Andrej Seliškar.

Višji strokovni sodelavec: Vinko Žagar.

Samostojni strokovni sodelavec: mag. Boško Čušin.

Strokovni sodelavec: Marjan Jarnjak.

Višja strokovna delavka: Olga Dežman Jokić.

Tajnica: Barbara Šuštar.

Tehnica: Olga Kardoš.

TEMELJNE RAZISKAVE

Favna, flora in vegetacija Slovenije in sosednjih območij

Vodja programa: A. Čarni.

Sodelavci: M. Culiberg, T. Čelik, I. Dakskobler, B. Drovenik, A. Pirnat, U. Šilc, B. Surina, R. Slapnik, B. Vreš, I. Zelnik, O. Dežman Jokić, O. Kardoš.

Floristične in taksonomske raziskave

Floristične raziskave smo opravili na Krasu, v Pivški kotlini (porečji Nanoščice in Pivke), v Karavankah (Begunjščica), Julijcih (Trenta, Breginjski Stol), v okolici Ljubljane, na Koroškem (Košenjak, Pohorje) in Štajerskem (Konjiška gora, dolina Ščavnice) ter v Prekmurju (Črni log, Lendavsko dolinsko). Raziskovali smo predvsem vlažna in vodna rastišča, kraška travišča z zaraščanji ter alpska travišča, primerjali floro naravnih in antropogeno nastalih habitatov. Kartiranje flore smo izpopolnili z geokodiranjem lokalitet popisov in pripravili posebne formularje za popis. Na različnih nahajališčih in rastiščih smo zbrali herbarijski material za taksonomsko in horološko obdelavo rodov *Eleocharis*, *Cyperus*, *Hieracium*, *Alchemilla*, *Rubus* in *Silene*. Obdelali smo rastiščne razmere skupine *Heliosperma pusillum* (objavljeni prispevek) in vrste *Saxifraga paradoxa* v Sloveniji (prispevek v pripravi). Posvetili smo se tudi poznavanju razširjenosti in številčnosti močvirske logarice v Prekmurju, na Štajerskem, v Krakovskem gozdu in na Ljubljanskem barju.

Paleobotanične raziskave

S paleobotaničnimi raziskavami, ki vključujejo pelodne, antrakotomske in karpološke analize, smo ugotavljali posledice antropogenega vpliva na vegetacijo v različnih obdobjih holocena. Vzorčevali smo v številnih arheoloških najdiščih v Sloveniji (Stare gmajne, Resnikov prekop, Črešnja in Notranje Gorice na Ljubljanskem barju, v Celju, v Smokuču pri Vrbi na Gorenjskem, na Krvavcu in še drugih) in tudi na Hrvaškem (Gudovac–Gradina pri Bjelovarju, grad Vrbovec pri Humu na Sotli, Zvonimirovo, Torčec pri Koprivnici in v Veli špilji na Korčuli). Na podlagi pelodne analize smo ugotovili pleistocensko starost nekaterih sedimentov iz Grosupeljske kotline. Rezultati so tudi pomemben podatek za izdelavo geološke karte v merilu 1 : 50 000 (Geološki zavod Slovenije). V Soški dolini pri Srpenici smo vzorčevali 11 m visok profil jezerske krede. S pelodno in še drugimi analizami bomo skušali rekonstruirati čas in hitrost sedimentacije, paleoekološke ter paleoklimo.

Vegetacijske raziskave

Zbrali smo vse popisno gradivo in lastne popise v podatkovni bazi in na tej podlagi pripravili sintezo

dr. B. Vreš

dr. A. Čarni

dr. V. Babij

dr. M. Culiberg

dr. T. Čelik

mag. B. Čušin

plevelne vegetacije v Sloveniji. Uporabili smo formalizirano klasifikacijo Coctail s programom JUICE in primerjali ujemanje s klasično fitocenološko klasifikacijo. Preučevali smo tudi urbano vegetacijo mesta Kranj, kjer smo določili 23 različnih sintaksonov. V okolici Ljubljane smo popisovali redke združbe z vrstami rodu *Chenopodium* in različne tipe ruderalne vegetacije. Preučevali smo vegetacijo Nakelske doline, v celotnem transektu od prodišč Save do najvišje ležeče Dobrave.

Popisovali in obdelovali smo vegetacijo cestnih brežin pri Kozini. Analizirali smo sestavo travnate mešanice in jo korelirali z drugimi okoljskimi dejavniki. Ugotovili smo, da je vrstno revna trava mešanica, ki vsebuje več vrst, odpornih na neugodne razmere, ugodnejša.

Ukvarjali smo se tudi z obdelavo podatkov o pohenjenih habitatih v Prekmurju, kjer smo ugotovili več novih rastlinskih združb.

Primerjali smo dve ruderalni, terofitski združbi na južnem delu Balkanskega polotoka, ki se razvijajo zgodaj spomladi. Združbo pod vplivom submediteranske klime smo uvrstili v asociacijo *Trigonello monspleicae-Anthemidetum austriacae* Čarni et Matevski ass. nova (zveza *Sisymbriion*); združbo z obal Egejskega morja pa v *Geranio brutii-Anthemidetum chiaie* Čarni et Matevski ass. nova (*Hordeion leporini*).

Popisovali in obdelovali smo hrastove in kostanjeve gozdove v Sloveniji. Ugotovili smo tudi novo združbo, kjer dominira dob na osamljenih gozdnih površinah v okolici Ljubljane.

V dolini Tolminke (Gajzd pod Rdečim robom, pod Grušnico), na Bovškem (osojna pobočja Stolovega grebena nad Srpenico, Izgora in Črni vrh nad Bavšico, Velika Kanja in Konj nad dolino Možnice, Loška Koritnica in pod Vrščicem) ter nad pl. Suha v Bohinju smo preučevali altimontanske in subalpinske bukove in macesnove gozdove. V Tolminsko-Bohinjskih gorah (Kobla – Krevle, Črna prst, Špik nad pl. Suha), Krnskem pogorju, na Hudourniku pri Vojskem in v Govcih na severnem robu Trnovskega gozda smo nadaljevali s popisovanjem subalpinsko-alpinske travniške vegetacije (*Centaureo julici-Laserpitietum sileris*, *Caricetum ferrugineae* s. let., *Caricetum firmae* s. let., *Caricetum mucronatae* s. let.). Pri kartiranju flore Banjšic smo našli nova nahajališča nekaterih redkih ali ogroženih vrst Slovenije (npr. *Lemna gibba*, *Scorzonera humilis*, *Medicago pironae*). Zaključili in objavili smo dolgoletne fitocenološke raziskave o združbah črnega gabra v Srednjem Posočju.

Opravili smo pedološke in palinološke analize ter dopolnili vegetacijska preučevanja alpskega ruševja

z zbiranjem manjkajočih popisov v nekaterih sestojih in predelih Karavank ter Julijskih Alp.

Zoološke raziskave

Mehkužci

Nadaljevali smo raziskovanje izvirske in podzemeljske malakofavne Gorjancev in Žumberaka, raziskovali razširjenost troglobiontskega rodu *Zospeum* (Carychiidae) v Sloveniji in na Hrvaškem, ugotavljali prisotnost vrst *Anisus vorticulus* in *Vertigo geyeri* v Sloveniji, raziskovali stigobiontske vrste iz družine Hydrobiidae v jugovzhodni Hrvaški (Dalmacija) in izvedli biomorfološke meritve in rentgenske difrakcijske analize hišic nekaterih podzemeljskih vrst polžev iz rodu *Zospeum* in kopenskih polžev iz družine Clausilidae: *Cochlodina laminata*, *C. fimbriata*, *Macrogastra ventricosa*, *M. plicatula*, *Ruthenica filograna* in *Itala ornata* iz izbranih lokalitet v Sloveniji in Hrvaški.

Hrošči

Nadaljevali smo s temeljnimi favnističnimi raziskavami hroščev primorske, gorenjske in štajerske regije ter Prekmurja. Težišče raziskav so bili vodni hrošči iz skupin Haliplidae, Dytiscidae, Gyrinidae, Hydraenidae in Hydrophilidae. Ravno tako smo veliko pozornosti namenili rilčkarjem v širšem smislu, kot so družine Nemonycidae, Rhynchitidae, Attebridae, Apionidae, Nanophyidae, Brachyceridae in Curculionidae. Na podlagi vseh dosedanjih podatkov iz terenskih raziskav in podatkov iz starejših zbirk in literature za to skupino hroščev smo pripravili katalog vseh slovenskih vrst rilčkarjev, ki je v pripravi za objavo. Podrobneje smo raziskovali pojavljanje vrst krešičev (Carabidae) v različnih habitatnih tipih na območju Regijskega parka Škocjanske jame. Na območju Slovenskih goric pa so potekale raziskave razširjenosti močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*) in nekaterih saproksilnih vrst hroščev. Raziskovali smo favno hroščev Pomurja, favno tal in nadaljevali lov s svetlobnimi pastmi. Našli smo tudi novo vrsto kozlička za favno Slovenije *Xylotrechus stebbingi* Gahan, 1906. Gre za azijsko vrsto, ki je bila v Evropo verjetno prinesena z lesom iz Indije.

V letu 2003 je izšla prva knjiga iz serije *Gradivo za favno hroščev (Coleoptera) Slovenije*, ki vsebuje podatke o pojavljanju in razširjenosti bolhačev (Chrysomelidae: Alticinae). V letu 2004 pa smo pričeli zbirati gradivo za naslednjo knjigo, v kateri bomo obravnavali kozličke (Cerambycidae) Slovenije.

dr. I. Dakskobler

Dežman Jokić

dr. B. Drovenik

M. Jarnjak

O. Kardoš

dr. P. Košir

Metulji

Na Podgorskem Krasu in vzhodnem obrobju Koprskih brd smo podrobno raziskali razširjenost in habitat vrste *Erannis ankeraria*, ki živi le v tem delu Slovenije. Preučevali smo razširjenost in ekologijo larvalnih stadijev vrste *Eriogaster catax* v Pivškem podolju in Brkinih. V Posavskem hribovju, okolici Novega mesta, Suhi krajini, Beli krajini in dolini reke Kolpe med Dolom pri Predgradu in Grintovcem pri Osilnici smo raziskovali nahajališča vrste *Leptidea morsei*, ki v Sloveniji dosega zahodno mejo areala razširjenosti, ter podrobneje preučili habitat vrste v svetlih gozdovih gradna in črnega grahorja (*Lathyrus nigri-Quercetum petraeae*). Južno od Kočevske Reke (dolini potokov Mokri in Briški potok), v Polhograjskem in Škofjeloškem hribovju ter v dolini potoka Rašice smo raziskovali razširjenost in vitalnost populacij ter značilnosti habitata vrst *Hypodryas matura* in *Euphydryas aurinia*. Nahajališča slednje smo našli tudi v Beli krajini, kjer vrsta doslej ni bila opažena. Na edinem nahajališču higrofilne vrste *Maculinea teleius* na Nanosu smo ugotavljali vitalnost populacije in floristično sestavo v habitatu vrste. Popisovali smo favno dnevnih metuljev na Breginjskem Stolu in v dolinah pritokov (Tunjščica, Knežji potok, Vrtaški potok, Dobljč) Pšate pri Komendi.

Naravna in kulturna dediščina – Infrastruktura dejavnost (OE Naravna dediščina)

Vodja: A. Seliškar.

Sodelavci: V. Babij, B. Čušin, M. Jarnjak, P. Košir, A. Marinšek, B. Šuštar, V. Žagar.

Člani skupine so sodelovali pri raziskovalnem programu in projektih z raziskovalnim, strokovnim, tehničnim in administrativnim delom, skladno z vsebinskimi zahtevami in časovnimi termini posameznih nalog, pri katerih delujejo kot vodje projektov ali sodelavci. Pri terenskih raziskavah so bili izdelani popisi flore, vegetacije in habitatnih tipov, narejene so bile vegetacijske karte in karte habitatnih tipov, nabran biološki material in s fotografijami dokumentirani objekti raziskav. Kabinetne in laboratorijske raziskave so obsegale determinacijo zbranega gradiva, vnos podatkov v podatkovne zbirke, digitalizacijo tematskih kart, urejanje bioloških zbirk in analitično obdelavo zbranih podatkov. O rezultatih so samostojno ali v

soavtorstvu poročali na znanstvenih sestankih ali v objavljenih prispevkih.

Sukcesijski niz brezovih gozdov v JV Sloveniji

Vodja: A. Čarni.

Sodelavci: M. Jarnjak, P. Košir, A. Marinšek, U. Šilc, B. Šuštar, I. Zelnik.

V letu 2004 smo na podlagi kronosekvenc obdelovali brezove gozdove v Beli krajini. Primerjali smo brezove gozdove v okolici Draščev in opuščene brezove gozdove v okolici Dragatuša. Gozdove smo vzorčili po standardni srednjeevropski metodi, napravili pa tudi dendrometrične in pedološke analize. Vzorčili smo cel sukcesijski niz od združbe vrese, sestojev z orlovo praproto, brezo do gabrovih gozdov, ki so potencialna naravna vegetacija na tem območju. Ugotovili smo, da se v opuščeni gozdovih najprej kopiči biomasa, nato pa se, vzporedno z večjo vsebnostjo mineralov (Ca), začne pospešena dekompozicija. Tako se povečuje evtričnost talnega profila.

Kras – biodiverzitetna območja, vpliv zaraščanj ter naravovarstveni pomen

Vodja: I. Dakskobler.

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, T. Čelik, B. Čušin, B. Drovenik, M. Jarnjak, O. Kardoš, A. Pirnat, A. Seliškar, R. Slapnik, B. Surina, B. Vreš, I. Zelnik, V. Žagar.

Na jesenskih ekskurzijah smo si ogledali več lokacij, ki bi bile ustrezne za preučevanje biotske raznovrstnosti različnih sukcesijskih stadijev (travnikov oz. senožeti, zaraščeni travnikov in pašnikov, grmišč, pionirskih gozdov in bolj ali manj ohranjenih gozdnih sestojev). Kot primerne smo izbrali nekatere objekte na Goriškem Krasu: v okolici Lokvice, na Cerju, pod Grmačami pri vasi Novelo in med vasema Lipa in Sveto, na Komenskem Krasu: pri kraju Tublje, na Vrhovskem Krasu med Vipavsko dolino in Krasom: Police nad Rašo ter na Petrinjskem Krasu. Na izbranih objektih smo popisali jesensko floro in s pomočjo GPS-sistema posneli natančne lokacije posameznih stadijev.

Malakološke raziskave so obsegale zbiranje literature in pregled malakološkega materiala za izbrane lokacije iz malakološke zbirke BIJH.

A. Marinšek

mag. A. Pirnat

mag. A. Seliškar

dr. R. Slapnik

dr. B. Surina

dr. U. Šilc

B. Šuštar

Ekološke razmere kot osnova za gospodarjenje z gozdovi

Vodja projekta: A. Čarni.

Koordinator: L. Marinček.

Sodelavci: M. Jarnjak, P. Košir, A. Marinšek, U. Šilc, I. Zelnik.

V vegetacijski dobi smo kartirali gozdne združbe na območju lista Ljubljana. Jeseni smo opravili digitalizacijo kart in začeli pisati komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije 1 : 50.000 – list Ljubljana.

Vegetacija suhih travnišč v južnem delu Balkanskega polotoka

Vodji projekta: A. Čarni, V. Matevski.

Sodelavec: M. Kostadinovski.

mag. I. Zelnik

Raziskovali smo vzorec razširjenost združb, v katerih dominira *Cistus incanus* na južnem delu Balkanskega polotoka. Sestojimo vzorčili na dveh območjih: na območju vedno zelene vegetacije in na območju submediteranske klime. Prve sestojimo lahko uvrstimo v združbo *Calicotomo-Cistetum villosae* Oberdorfer 1954 (*Cistio-Hypericion bithynici*, *Poterietalia spinosi* in *Cisto-Micromerietea juliana*), sestojimo iz submediteranskega območja pa v *Diantho-Cistetum incani* Micevski & Matevski 1985 (*Trifolion cherleri*, *Astragalo-Potenilletalia*, *Festuco-Brometea*). Ugotavljali smo tudi floristične in ekološke razlike med združbama.

V. Žagar

Primerjava biocenoz pragozdov z biocenozami gospodarskih gozdov kot indikator antropogenih vplivov na okolje

Vodja projekta: A. Čarni.

Koordinator: L. Marinček.

Sodelavci: M. Jarnjak, P. Košir, A. Marinšek, U. Šilc, I. Zelnik.

Opravili smo sinsistematsko razdelitev sestojev združbe *Bazzanio trilobatae-Abietetum albae*. Na vzorčnih ploskvah v sestojih gospodarskih gozdov in rezervatov omenjene združbe smo naredili raziskave sestojne strukture, pomlajevanja, florističnih razlik in primerjave pokrovnosti vegetacije (CI-indeks). V treh različnih subasociacijah združbe *Bazzanio trilobatae-Abietetum albae* smo opravili tudi pedološke analize. Tako smo dobili potrebne sestojne, ekološke in floristične parametre, ki so potrebni za primerjavo biocenoz sestojev te združbe.

Sinsistematski pregled gozdov plemenitih listavcev ilirske florne province s posebnim poudarkom na združbe v Sloveniji

Mlada raziskovalka: P. Košir.

Mentor: A. Čarni.

Obpravnavali smo vegetacijo gozdov plemenitih listavcev na območju ilirske florne province. Namen raziskave je bil sinsistematska uvrstitev gozdov plemenitih listavcev v Sloveniji in na širšem območju ilirske florne province. Analize so pokazale, da ilirske gozdove plemenitih listavcev lahko uvrstimo v samostojno zvezo ilirskih gozdov plemenitih listavcev *Fraxino-Acerion* Fukarek 1969 v okviru reda *Fagetalia sylvaticae* Pawlowski in Pawlowski et al. 1928 in razreda *Quercu-Fagetea* Br.-Bl. et Vlieger in Vlieger 1937. V okviru zveze sta bili opisani dve podzvezi; podzveza mezohigrofilnih ilirskih javorjevih gozdov *Fraxino-Acerenion* suball. nova in podzveza termokserofilnih lipovih gozdov *Ostryo-Tilienion* suball. nova.

Pripravili smo tudi sintezni pregled gozdov plemenitih listavcev ilirske florne province. V zvezo *Fraxino-Acerion* smo vključili tudi nekatere sintaksone, ki uspevajo zunaj sklenjenega območja ilirske florne province, in sicer sintaksone iz submediteranskega območja Slovenije in drugih predelov Balkana, nekateri sintaksone z obrobja Panonije na Madžarskem ter sintaksone iz Furlanije-Juljske krajine, južnega obrobja Alp in iz Apeninov v Italiji.

Vegetacija travnikov reda *Molinietalia* W. Koch 1926 in kontaktnih rastišč v Sloveniji.

Mladi raziskovalec: Igor Zelnik.

Mentor: Andraž Čarni.

Raziskovali smo vegetacijo in ekologijo mokrotnih travnikov in kontaktnih združb na območju Slovenije. V ta namen smo naredili številne vegetacijske popise in v izbranih popisih nabrali vzorce tal. Po srednjeevropski metodi smo tako obdelali travniško vegetacijo iz reda *Molinietalia*, iz zvez *Molinion* Koch 1926, *Calthion* R.Tx 1937, *Deschampsion* H-ić 1930. Iz reda *Arrhenatheretalia* R.Tx 1931 pa smo preučevali vegetacijo iz zveze *Arrhenatherion* Koch 1926. V posameznih asociacijah smo preučevali ekološke dejavnike – nabrali in analizirali smo reprezentativne vzorce tal, pri čemer smo določali: pH-vrednost, organski ogljik (C), skupni dušik (N), C/N-razmerje, električno prevodnost tal, rastlinam dostopni fosfor (P) in kalij (K), teksturo tal, vsebnost izmenljivih kationov Ca^{2+} , Mg^{2+} , K^+ , Na^+ in H^+ .

V prihodnje bomo zbrane podatke analizirali, primerjali s podatki drugih avtorjev in jih ovrednotili, tako da bomo dobili celovito podobo o razširjenosti posameznih sintaksonov traviščne vegetacije v Sloveniji in o njihovi ekologiji. Naše raziskave so v zadnjem desetletju med najbolj obširnimi in poglobljenimi sistematičnimi proučevanji vegetacije in ekologije mokrotnih travnikov iz reda *Molinietalia* v tej regiji.

Subalpinska in alpinska vegetacija Krnskega pogorja v Julijskih Alpah

Mladi raziskovalec: B. Surina.

Mentor: I. Dakskobler.

V disertaciji smo s simgatično metodo (Brun-Blanquet 1964) preučili subalpinsko in alpinsko vegetacijo Krnskega pogorja v Julijskih Alpah. Od vegetacije skalnih razpok (*Asplenietea trichomanis*) smo iz reda *Potentilletalia caulescentis* ter zvez *Cystopteridion* in *Androsaci helveticae-Drabion tomentosae* ugotovili šest asociacij, in sicer: *Valeriano elongatae-Asplenietum viridis* (*Cystopteridion*), *Potentilletum clusiana-Campanuletum zoyssii*, *Paederoto luteae-Mimuartietum rupestris* in *Potentilletum nitidae* (*Androsaci-Drabion*). Opisali smo dve novi asociaciji: *Ranunculo traunfellneri-Paederotetum luteae* (*Cystopteridion*) in *Saxifragetum crustatae* (*Androsaci-Drabion*). Vegetacija melišč (razred *Thlaspietea rotundifolii*) pripada dvema redovoma. Od vegetacije snežnih melišč (red *Arabidetalia caeruleae*) smo ugotovili asociacijo *Saxifragetum stellaro-sedoidis* iz zveze *Arabidion caeruleae* in asociacijo *Homogyno-Salicetum retusae* iz zveze *Soldanello alpinae-Salicion*. Iz reda *Thlaspietalia rotundifolii* smo ugotovili asociaciji *Papaveri kernerii-Thlaspietum kernerii* var. geogr. *Papaver victoris* var. geogr. nova in *Doronicetum grandiflorae* (obe iz zveze *Thlaspiion rotundifolii*) ter asociaciji *Festucetum laxae* in *Dryopteridetum villarii* (obe iz zveze *Petasition paradoxii*). Opisali smo novo asociacijo *Aconito ranunculifolii-Adenostyletum glabrae* (*Petasition paradoxii*). Največ sintaksonov iz razreda *Elyno-Seslerietea* pripada redu *Seslerietalia caeruleae*. Iz južnoalpske zveze *Caricion austroalpinae* smo ugotovili asociaciji *Avenastro parlatoresii-Festucetum calvae* in *Ranunculo hybridi-Caricetum sempervirentis*, iz zveze *Caricion firmae* pa asociacije *Gentiano terglouensis-Caricetum firmae*, *Caricetum mucronatae* in *Dryadetum octopetalae*. Popisali smo tudi sestoj asociacije *Caricetum ferrugineae* iz zveze *Caricion*

ferrugineae. Resave na bolj ali manj nevtralnih tleh smo uvrstili v asociacijo *Rhododendretum hirsuti* (zveza *Rhododendro-Ericion* in red *Rhododendro hirsuti-Ericetalia carnea*), medtem ko tiste na bolj zakisanih tleh v asociacijo *Empetro-Vaccinietum gaultherioidis*, zvezo *Loiseleurio-Vaccinion* in razred *Loiseleurio-Vaccinietea*. Iz razreda *Mulgedio-Aconitetea* smo ugotovili asociacijo *Salicetum waldsteiniana* (zveza *Alnion viridis* in red *Adenostyletalia*), iz razreda povirne vegetacije *Montio-Cardaminetea* pa asociacijo *Cratoneuretum falcati* (zveza *Cratoneurion* in red *Montio-Cardaminetalia*). Večino asociacij smo dalje členili na nižje sintaksonomske enote in zaradi posebnosti v floristični sestavi podali fitogeografsko oznako njihovih sestojev.

Pomen južnih leg za biodiverzitetu krešičev (Carabidae) in kratkokrilcev (Staphylinidae) Slovenije

Mlada raziskovalka: A. Pirnat.

Mentor: B. Drovenik.

Današnja razširjenost rastlinskih in živalskih vrst je posledica dogajanj v preteklosti in sedanjih naravnih danosti. Najpomembnejši dejavniki, ki v sedanjem času oblikujejo življenjske razmere za posamezno vrsto, so geološka podlaga, klima, razgibanost površja in prisotnost drugih vrst, predvsem človeka.

Južna pobočja s svojimi specifičnimi ekološkimi razmerami naj bi imela svojstveno sestavo vrst organizmov, tako zaradi historičnega kot tudi zaradi ekološkega vpliva. Zato so se nam zdela primerno območje za raziskavo favne površinskih in talnih vrst hroščev iz skupin krešičev (*Carabidae*) in kratkokrilcev (*Staphylinidae*). Glede na ostale znane podatke o razširjenosti vrst predvidevamo, da se na južnih pobočjih pojavlja specifična favna hroščev. Pojavljajo se specifične vrste, ki so bodisi evrivalentne, oziroma tiste, ki so tu našle svojo konkurenčno nišo. Predvsem naj bi se na teh pobočjih pojavljalo manj vrst v primerjavi z drugimi bolj mesofilnimi območji. Manjša naj bi bila tudi številčna prisotnost osebkov vrst. Gostota vrst je na južnih pobočjih odvisna tudi od biogeografskega območja. Primerjava favne hroščev tal je pokazala, da naj bi imel na značilnost epiedafske favne večji vpliv ekološki moment, medtem ko naj bi na značilnost evedafske favne poleg ekološkega imel značilen vpliv tudi historični moment.

Naloga je v zaključni fazi izdelave.

**Projekt Kartiranje negozdnih habitatnih tipov
– Pivka vzhod**

Vodja projekta: A. Seliškar.

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, O. Kardoš, B. Surina, U. Šilc, B. Vreš, V. Žagar.

V obdobju od maja do septembra smo na 260 km² obsežnem območju med Postojno in Ilirsko Bistrico kartirali negozdne habitatne tipe. Podlaga za risanje poligonov so bili ortofoto posnetki v merilu 1 : 4000. Terenske karte so bile skenirane na Inštitutu za fitofarmacijo Biotehniške fakultete, kjer so izdelali tudi program za vnos podatkov. Georeferencirane skenogramme smo ekransko digitalizirali. Podatke iz popisnih listov smo vnesli v podatkovno zbirko. Izdelana je bila digitalna karta negozdnih habitatnih tipov, ki obsega nekaj manj kot 11.000 poligonov s skupno površino 140 km².

Ekspertno mnenje o habitatnih tipih na območju predvidenega plinovoda M2/1 (Rogaška Slatina–Trojane) – 1. sklop

Vodja projekta: V. Babij.

Sodelavci: V. Babij, A. Seliškar, B. Vreš, V. Žagar.

Ekspertno mnenje smo pripravili po terenskem ogledu in analizi ortofoto posnetkov območja predvidenega plinovoda. Po izbranih merilih za naravovarstveno vrednotenje prostora smo površine ob trasi plinovoda uvrstili v štiri kategorije skupin habitatnih tipov. Risanje poligonov smo opravili z GIS-programsko opremo ArcView in MapMaker. 15 % pregledanih površin na območju trase plinovoda je uvrščenih v 1. in 2. kategorijo, ki predstavljata razmeroma veliko možnost za prisotnost naravovarstveno pomembnih habitatnih tipov. Trasa je speljana tudi preko posebnih varstvenih območij (predlagano območje Natura 2000), zavarovanih in ekološko pomembnih območij.

Botanični terminološki slovar

Sodelavec na BIJH: A. Seliškar.

Nadaljevali smo z izborom, opisom in redakcijo gesel s področij vegetacije, ekologije, fitogeografije in jih dopolnjevali s tujejezičnimi ustrezniki.

Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja NATURA 2000: Metulji (Lepidoptera)

Vodja projekta: T. Čelik.

Sodelavci: S. Gomboc, M. Lasan, F. Rebeušek, R. Verovnik.

V projektni nalogi smo zbrali in analizirali podatke o razširjenosti, ekoloških potrebah in značilnostih habitatov 13 vrst metuljev (Priloga II Habitatne direktive) v Sloveniji, o njihovem varstvenem statusu v nacionalnem in mednarodnem merilu, o današnjem stanju njihovih populacij in habitatov ter dejavnikov ogrožanja na ozemlju Slovenije. Za vsako obravnavano vrsto smo na zemljevidih merila 1 : 5000 izrisali predlagana ohranitvena območja (pSCI = potential Site of Community Interest). Za posamezno območje smo opisali podatke o velikosti populacije, stopnji ohranjenosti habitata, stopnji izolacije populacije in splošni oceni vrednosti ohranjanja ter podali predloge naravovarstvenih smernic za ustrezne načine gospodarjenja v območju. Za vsako obravnavano vrsto smo predlagali osnovne metode spremljanja stanja populacij (monitoring) v predlaganih območjih pSCI in izdelali načrt najpomembnejših nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji.

V sodelovanju s Tomažem Seliškarjem (BTF, Oddelek za agronomijo) smo izdelali podatkovno zbirko in računalniško aplikacijo "NaturaY2K", ki vsebuje vse zgoraj navedene podatke o obravnavanih vrstah in predlaganih območjih pSCI. Zasnovana je tako, da jo je mogoče tako vsebinsko (dopolnjevanje podatkov o vrstah) kot tehnično (dodajanje novih tematskih sklopov in aplikacij) nadgrajevati. Omogoča hitro iskanje, pregledovanje in enostavne statistične analize podatkov, njihovo izpisovanje v druge računalniške programe (MS Word, MS Excel, MS Access, ArcWiev) in risanje v GIS-u.

Izdelali smo tiskani obrazec (*Obrazec N2k-LEP_nahajališča*), v katerega se vpisujejo podatki o nahajališčih obravnavanih vrst. Polja so vsebinsko prilagojena tistim v podatkovni zbirki "NaturaY2K". Obrazec je namenjen vsem, ki nimajo dostopa do podatkovne zbirke in aplikacije "NaturaY2K".

Za člane Slovenskega entomološkega društva in Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije ter ostale sodelavce pri projektni nalogi smo 6. 3. organizirali in izvedli "Strokovno delavnico NATURA 2000": Metulji, kjer smo predstavili projekt NATURA 2000, razložili morfološko in ekološko problematiko obravnavanih vrst metuljev ter se dogovorili o metodah, časovni in prostorski razporeditvi terenskih raziskav v sezoni 2004.

Projektno nalogo smo zaključili 16. 9. z oddajo končnega poročila naročniku projektne naloge Ministrstvu za okolje, prostor in energijo.

**RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU
MEDNARODNIH PROJEKTOV**

5. *okvirni program, projekt AQUADAPT – Flora, favna in vegetacija kalov na Krasu*

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, A. Čarni, T. Čelik, B. Drovenik, A. Pirnat, R. Slapnik, A. Seliškar, U. Šilc, B. Vreš, I. Zelnik, Š. Ambrožič.

Rezultati raziskav, ki smo jih v okviru projekta Aquadapt opravili na ZRC SAZU, bodo objavljeni v monografiji o Krasu v letu 2005.

V letu 2004 smo zaključili raziskavo vodnih hroščev kalov na Krasu. V letih 2002, 2003 in 2004 smo pregledali 41 lokacij – 32 kalov in 9 lokev. V 13 kalih in eni lokvi smo našli 28 vrst vodnih hroščev, ki pripadajo družinam Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Gyrinidae, Hydrochidae, Hydrophilidae in Dryopidae. Na 27 lokacijah pa vodnih hroščev nismo našli. Najbolj pogosti vrsti sta bili *Noterus clavicornis* in *Hydrochara caraboides*. Primerjali smo podatke s Tržaškega Krasa in naredili pregled favne vodnih hroščev celotnega območja Krasa.

Za objavo v monografiji v okviru projekta Aquadapt smo sodelavci BIJH napisali in pripravili naslednje prispevke:

Š. Ambrožič, B. Drovenik, A. Pirnat: Vodni hrošči (Coleoptera) kalov in lokev na Krasu.

V. Babij, A. Seliškar, B. Vreš, I. Zelnik: Flora in vegetacija kalov in lokev na Krasu.

M. Culiberg: Paleobotanične raziskave na Krasu.

T. Čelik: Vodne vešče (Lepidoptera, Pyralidae: Nymphulinae) kalov in lokev na Krasu.

T. Čelik, I. Zelnik, V. Babij, B. Vreš, A. Pirnat, A. Seliškar, B. Drovenik: Inventarizacija kalov in lokev na Krasu ter njihov pomen za biotsko raznovrstnost.

A. Čarni: Vegetacija na prehodu med travniki in gozdovin Krasu

Prostorski indikatorji za evropsko varstvo narave (SPIN, 5. okvirni program)

Vodja projekta (na ZRC SAZU): A. Seliškar.

Sodelavci: T. Čelik, M. Jarnjak, B. Vreš, V. Žagar.
<http://www.spin-project.org/>

Projekt SPIN je bil usmerjen v razvoj in preizkus sistema prostorskih indikatorjev, ki temelji na več-senzorskih podatkih iz satelitov (Ikonos, Landsat) in razvoju GIS-a za izpeljavo monitoringa in upravljaljskih nalog za namene omrežja NATURA 2000. Za zaključni sklop projekta smo pripravili gradivo za predstavitevno zgoščenko, na kateri so bili rezultati vseh testnih območij iz sedmih sodelujočih držav, za Slovenijo je bilo to območje občin Postojna, Cerknica, Pivka in Divača. Na osnovi izračunov strukturnih,

funkcionalnih indikatorjev in indikatorjev pritiska smo pripravili interpretacijo prostorskih podatkov, predvsem glede na izbrane naravovarstvene cilje. Povzetek rezultatov smo predstavili na delavnici ob zaključku projekta konec marca v Bruslju, predvsem interpretacijo daljinskega zaznavanja visoke resolucije in primerjave s podatki, pridobljenimi pri terenskih raziskavah, pri čemer smo uporabili tudi orodja, razvita v projektu SPIN.

Evropski forum za biotsko raznovrstnost – sodelovanje za odpravljanje nasprotij med človekovimi dejavnostmi in biotsko raznovrstnostjo, projekt BIOFORUM

Sodelavec: A. Seliškar.

http://www.nbu.ac.uk/bioforum/project_information.htm

Med osnovnimi cilji projekta Bioforum, ki je potekal v 5. okvirnem programu v letih 2003 in 2004, je bila obravnava konfliktov med varstvom biotske raznovrstnosti in človekovimi dejavnostmi. Nasprotja izvirajo iz zakonskih, političnih ali institucionalnih okvirov, ekonomskih pritiskov, socialne strukture, interesov deležnikov, ekoloških razmer in zgodovinskega ozadja. Nasprotja lahko ignoriramo, vzdržujemo ali razrešujemo. V projektu obravnavane rešitve so vezane na biotsko raznovrstnost in njene vrednote v smislu trajnostnega in sonaravnega dolgoročnega ohranjanja in tudi ekonomskega razvoja in rabe virov. Delo je potekalo predvsem v delavnicah, kjer je vsak izmed udeležencev iz 16 držav izdelal vzorčno študijo. Prispevki bodo objavljeni v posebni publikaciji.

Evropske metode monitoringa in nadzora za vrste in habitatne tipe, ki so v interesu zveze (EU-wide monitoring methods and systems of surveillance for species and habitats of Community interest – EuMon)

Sodelavci: V. Babij, T. Čelik in A. Seliškar (koordinatorski delovnega sklopa 3 – Habitati).

Namen projekta, ki se je začel novembra, je priprava pregleda metod monitoringa vrst in habitatnih tipov v Evropi, primerjava učinkovitosti in uvajanje novih metod za spremljanje omrežja NATURA 2000 in doseganje cilja za zmanjšanje upadanja biodiverzitete do leta 2010. Pripravili smo podrobnejšo vsebinsko in organizacijsko shemo delovanja v delovnem sklopu Habitati in oblike sodelovanja med skupinami iz treh držav (Grčija, Madžarska, Slovenija), ki so vključene v omenjeni delovni sklop. V začetni fazi smo zbirali ustrezno gradivo.

Inventarizacija jamske in izvirne favne ter izdelava biospeleološke karte ter fitocenoloških popisov na Žumberaku in Gorjancih (7/03-04).

Vodji projekta: R. Slapnik (Slovenija), S. Gottstein - Matočec (Hrvaška).

Sodelavci: A. Čarni, J. Bedek, B. Jalžič, R. Ozimec, T. Rubinič.

Nadaljevali smo raziskovanje izvirne in podzemeljske malakofavne Gorjancev in Žumberaka. Rodovi *Belgrandiella*, *Bythinella*, *Hauffenia*, *Iglica*, *Martstoniopsis*, *Paladilhioopsis*, *Pisidium*, *Sadleriana*, *Zospeum* označujejo podzemeljsko malakofavno raziskovanega območja. Ob pomoči sodelavcev smo raziskali številne jamske objekte in izvire na celotnem območju Gorjancev in Žumberaka. Skupaj smo raziskovali hidrološki in hidrogeološki značaj podzemnih objektov, merili fizikalno-kemične lastnosti vode in temperaturo ter vlago zraka. S posameznimi obiski jam ter s postavljanjem pasti in jemanjem jamskih sedimentov smo ugotavljali in zbirali podzemeljsko favno. Ugotavljali smo stanja podzemeljskih objektov s stališča naravovarstva. Vzporedno smo tudi pripravljali predloge za zaščito najvažnejših biospeleoloških objektov.

Ustvarjeno je bilo zelo uspešno sodelovanje s hrvaškimi biospeleologi, ki se bo nadaljevalo tudi v prihodnje.

Biomneralizacija in izotopska sestava kisika in ogljika v hišicah nekaterih vrst sladkovodnih in kopenskih polžev v odvisnosti od ekoloških parametrov (BI-HR/04-05-021).

Vodji projekta: R. Slapnik (Slovenija), D. Medaković (Hrvaška).

Sodelavci: T. Dolenc, M. Hrs-Brenko, M. Miletić. V prvem letu izvajanja projekta so bili nabrani vzorci za podzemeljske vrste polžev iz rodu *Zospeum* in kopenskih polžev iz družine Clausilidae: *Cochlodina laminata*, *C. fimbriata*, *Macrogastrea ventricosa*, *M.plicatula*, *Ruthenica filigrana* in *Itala ornata*. Pregled vzorcev, determinacija in biomorfološke meritve so bile opravljene na Biološkem inštitutu ZRC SAZU v Ljubljani. Vzorci hišic polžev so pripravljani za rentgenske difrakcijske analize v laboratoriju Inštituta "Ruđer Bošković", Centar za istraživanje mora v Rovinju. Analize stabilnih izotopov bodo narejene v laboratoriju za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani.

Na osnovi teh podatkov lahko posredno pojasnimo klimatske oz. paleoklimatske karakteristike. Razmerje stabilnih izotopov kisika in ogljika v karbonatnih hišicah pojasnjuje tudi prehranjevalne navade polžev.

Projekt Fauna Europaea (EVR1 1999–2010)

Slovenski vodja projekta: D. Tome.

Sodelavci: R. Slapnik, T. Čelik, A. Pirnat, B. Drogenik.

Pregledan, dopolnjen in popravljen je bil seznam sladkovodnih školjk v Sloveniji. V preliminarnem sistemu Favne Evrope smo pregledali sezname hroščev (Coleoptera) in metuljev (Lepidoptera), označili vrste, ki so prisotne v Sloveniji ter sezname dopolnili z manjkajočimi vrstami.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Late Quaternary lacustrine sequence in Srpenica. Its paleoclimatological, paleoenvironmental and geohazard implications.

Slovensko-avstrijski znanstveni projekt.

Sodelavka: M. Culiberg.

Preučevanje glacialne vegetacije v profilu jezerske krede pri Bovcu in poznoglacijalne vegetacije v 11 m visokem profilu jezerske krede ob Soči pri Srpenici.

A stratified Prehistoric Site Vela spila (Vela Luka, Korčula)

Slovensko-hrvaški znanstveni projekt.

Sodelavka: M. Culiberg.

Preučevanje paleookolja paleolitskega najdišča Vela špilja nad Velo Luko na Korčuli.

Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah, drugi osnutek z dne 8. 3. 2004

Pripravljalavec (izdelovalec): Ministrstvo RS za okolje, prostor in energijo.

Sodelavci: A. Pirnat, T. Čelik, B. Drogenik.

Napisali smo strokovne pripombe in predloge k vsebinskemu delu Uredbe in Prilogam, v katerih so hrošči (Coleoptera) in metulji (Lepidoptera) obravnavani kot zavarovane prostoživeče živalske vrste.

Uredba o posebnih varstvenih območjih, drugi osnutek z dne 30. 3. 2004

Pripravljalavec (izdelovalec): Ministrstvo RS za okolje, prostor in energijo.

Sodelavci: T. Čelik, A. Pirnat.

Napisali smo strokovne pripombe in predloge k vsebinskemu delu Uredbe in Prilogam, v katerih so

hrošči (Coleoptera) in metulji (Lepidoptera) uvrščeni med ključne vrste (torej tiste, zaradi katerih je potencialno posebno varstveno območje opredeljeno) in jih uradno posredovali na MOPE.

Nacionalni program varstva okolja

Pripravljaivec (izdelovalec): Ministrstvo RS za okolje, prostor in energijo.

Sodelavka: A. Pimat.

Sodelovali smo pri procesu priprave novega Nacionalnega programa varstva okolja, in sicer pri podpoglavju 4.2: Narava in biotska raznovrstnost. Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja je bila sprejeta na vladi RS 7. 10. 2004.

ZNANSTVENI SESTANKI

Božidar Drovenik

Letno zborovanje avstrijskih entomologov. Predavanja, določevanje hroščev, Prirodoslovni muzej, Dunaj, Avstrija, 20.–22. 2.

11. srečanje nemških koleopterologov. Predavanja, določevanje hroščev, izmenjava literature, Prirodoslovni muzej, Stuttgart-Beutelsbach, Nemčija, 29.–31. 10.

SIEEC, Sestanek nacionalnih predstavnikov srednjeevropske komisije za preučevanje žuželk, Müncheberg pri Berlinu, Nemčija, 10.–12. 12.

Andrej Seliškar

Prostorski indikatorji za evropsko varstvo narave (Spatial Indicators for European Nature Conservation – SPIN). Delavnica, predstavitev rezultatov, Bruselj, Belgija, 3.–7. 3.

Evropski forum za biotsko raznovrstnost – sodelovanje za odpravljanje nasprotij med človekovimi dejavnostmi in biotsko raznovrstnostjo (European Biodiversity Forum – a partnership for resolving conflicts between human activities and biodiversity – BIOFORUM).

Delavnica – Prostorsko planiranje in upravljanje nasprotij, Sofija, Bolgarija, 7.–10. 10.

V. Babij, B. Vreš

8th Hieracium Workshop – Mednarodna delavnica. Predavanja, ekskurzije in herbarijsko delo, Dedinky, Slovaška, 16.–20. 5.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: O. Dežman Jokič.

V letu 2004 se je knjižni fond povečal za 490 enot: za 174 enot periodike in 316 knjig (nakupi, zamenjave, darila). Vzpostavili smo pet novih zamenjav za revijo *Hacquetia*, in opravili 20 nakupov iz inštitutskih sredstev, namenjenih za nakup knjig. Zunanji obiskovalci in 16 inštitutskih sodelavcev si je izposodilo 731 knjig. Knjižnica deluje v okviru Biblioteke SAZU.

TAJNIŠTVO

Tajnica: B. Šuštar.

V tajništvu je bilo prejetih 54 in oddanih 113 uradnih dopisov.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

Hacquetia 3/1, 98 str., Ljubljana.

Hacquetia 3/2, 105 str., Ljubljana.

Tatjana Čelik, Tomaž Seliškar, *Podatkovna zbirka "Natura 2000: Metulji (Lepidoptera)"*. Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Interaktivna karta Slovenije z zbirkami ZRC SAZU, <http://gis.zrc-sazu.si/zrctest/>.

Tatjana Čelik, Tomaž Seliškar, *Metulji (Lepidoptera), Pregled vrst, Pregled območij, Pregled podatkov, zbranih v okviru strokovnih nalog za vzpostavitev Natura 2000 območij*. Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, <http://bijh.zrc-sazu.si/NaturaY2K/>.

Boško Čušin, Valerija Babij, Tinka Bačič, Igor Dakskobler, Božo Frajman, Nejc Jogan, Mitja Kaligarič, Nada Praprotnik, Andrej Seliškar, Peter Skoberne, Boštjan Surina, Sonja Škornik, Branko Vreš, Boško Čušin (ur.), *Natura 2000 v Sloveniji – rastline*. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana, 172 str.

OBISKI NA INŠTITUTU

Dr. Jane Reed, Department of Geography, University of Hull, Anglija, 3. 3.: razgovor o sodelovanju v

projektu Quaternary Environments and Archaeology in Eastern Europe.

Prof. dr. Vlado Matevski, doc. dr. Mitko Kostadinovski, Prirodno-matematički fakultet, Skopje: raziskave vegetacije, 20.–31.8.

Jiří Vávra, Ostravian museum Ostrava, Češka, 14.–28. 10.

Zdenek Malinka, Češka, 14. 10.

Mag. Branislava Mihajlova, Prirodoslovni muzej Makedonije, Skopje, Makedonija, 5. 11.

Dr. Davorin Medakovič, Institut "Ruđer Bošković" Zavod za istraživanje mora Rovinj, Rovinj, Hrvaška: priprava programa raziskav, 15. 3., 13.–16. 4., 31. 5.–10. 6., 26.–29. 7.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Petra Košir

Sinsistematski pregled šuma plemenitih listača ilirske florne provincije s posebnim osvrtom na zajednice u Sloveniji. Šumarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 23. 7. – doktorsko delo.

Boštjan Surina

Subalpinska in alpinska vegetacija Krnskega pogorja v Julijskih Alpah. Biološki oddelek BF, Univerza v Ljubljani, 17. 7. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Valerija Babij

Okrogla miza in javna predstavitev rezultatov projekta Aquadapt. Inštitut za raziskovanje Krasa, Postojna, 2. 6.

Valerija Babij, Igor Dakskobler, Andrej Seliškar, Branko Vreš

Floristične zanimivosti iz slovenske flore. Srečanje slovenskih botanikov, Ljubljana, 20. 11.

Metka Culiberg

Paleobotanično vzorčenje na arheoloških terenih. Predavanje: Karpološke, antrakotomske in ksilo-

tomske analize. Inštitut za arheologijo, dan odprtih vrat, 2. 3.

Andraž Čarni, Marjan Jarnjak, Petra Košir, Aleksander Marinšek, Urban Šilc, Igor Zelnik
The doom of anthropogenic White Birch forests in a changing landscape. 34th Annual Conference of the Ecological Society, Giessen, Nemčija, 13.–17. 9.

Andraž Čarni, Vlado Matevski

Comparison of short-lived weed vegetation of the coastal and inland region in the southern part of the Balkan peninsula. XI OPTIMA Meeting, Beograd, 6. 9.

Andraž Čarni

Oak forests in Slovenia. 13th International workshop European vegetation Survey, Ioannina, 18. 4.

Tatjana Čelik

Natura 2000 v Sloveniji – Metulji (Lepidoptera): Predstavitev projekta, problematika vrst Erannis ankeraria in Eriogaster catax ter načrti za terensko delo v letu 2004. Strokovna delavnica "NATURA 2000: Metulji", Ljubljana, 6. 3.

Natura 2000 v Sloveniji, Metulji. Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana, 1. 6.

Tatjana Čelik, Tomaž Seliškar

Podatkovna zbirka in aplikacija "NaturaY2k", Zavod RS za varstvo narave, Ljubljana, 9. 12.

Boško Čušin

Naravne znamenitosti v dolini Trebuše. Vodenje ek-skurzije, Prirodoslovno društvo Slovenije, Dolenja Trebuša, 8. 5.

Projekt Natura 2000 v Sloveniji – rastline. Predstavitev rezultatov, Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana, 1. 6.

Ob izidu dela Natura 2000 v Sloveniji – rastline. Predavanje, Botanično društvo Slovenije, Ljubljana, 20. 11.

Natura 2000 v Sloveniji – rastline. Tiskovna konferenca, ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Igor Dakskobler

Flora in vegetacija Sabotina, predstavitev popisa in ugotovitev. Mednarodno posvetovanje "Sabotin, zaklad, ki ga je treba odkriti, ovrednotiti in spoštovati", Gorica, dvorana pokrajinskega sveta, 28. 1.

Rastlinstvo in rastje Govcev na severnem robu Trnovskega gozda nad dolino Trebuše. Goriški muzej, Kromberk, 9. 3.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI
OBISKI IN POTOVANJA

Lojze Marinček, Andraž Čarni, Aleksander Marinšek

A new forest community dominated by oak (Quercus robur) in the Central Slovenia. Conceptions and methods of nature conservation in Europe, Cluj, 17. 9.

Aljoša Pirnat, Božidar Drovenik.

Natura 2000 v Sloveniji, Hrošči. Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana, 1. 6.

Andrej Seliškar, Valerija Babij, Tatjana Čelik, Božo Drovenik, Branko Vreš, Vinko Žagar

Naravovarstvena vrednost habitatnih tipov na postojnsko-pivškem območju. Srečanje slovenskih botanikov, Ljubljana, 20. 11.

Rajko Slapnik

Natura 2000 v Sloveniji. Mehkužci. Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana, 1. 6.

Boštjan Surina

Some novelties in the flora and vegetation of Mt. Snežnik (northwestern part of the Liburnian Karst). 1st Croatian Botanical Symposium, Zagreb, Hrvaška, 30. 9.–2. 10.

Naravovarstvena problematika Volovje rebri nad dolino Reke. Srečanje slovenskih botanikov, Ljubljana, 20. 11.

Branko Vreš, Andrej Seliškar, Valerija Babij

Flora and vegetation of lakes Bajersko jezero (Croatia) and Klivnik (Slovenia). 1st Croatian Botanical Symposium, Zagreb, Hrvaška, 30. 9.–2. 10.

Branko Vreš, Boštjan Surina, Valerija Babij

Toward the checklist of Slovenian hawkweed: problems and perspectives. 8th Hieracium Workshop, Dedinky, Slovaška, 16.–20. 5.

Branko Vreš, Tatjana Čelik, Aljoša Pirnat, Andrej Seliškar, Tomaž Seliškar

Podatkovna zbirka in aplikacija "FloVegSi", Zavod RS za varstvo narave, Ljubljana, 9. 12.

Igor Zelnik

Meadows with Gladiolus illyricus on the Čepičko polje (Istria, Croatia). 1st Croatian Botanical Symposium with international participation. Croatian Botanical Society, Zagreb, Hrvaška, 30. 9.–2. 10.

Valerija Babij, Branko Vreš

- 8th Hieracium Workshop. Dedinky, Slovaška, 16.–20. 5.: mednarodna delavnica (predavanja, ekskurzije in herbarijsko delo).

Metka Culiberg

- Ciba Keizai University, Japonska (prof. Takashi Uchiyama): 1.–2. 7.: ogled dela v palinološkem laboratoriju.
- Vela špilja, Vela Luka, Korčula, 8.–14. 10.: zbiranje vzorcev za paleobotanične raziskave pri arheoloških izkopavanjih.

Andraž Čarni

- Univerza Sv. Cirila in Metoda, Skopje, 20. 5.–1. 6.: Raziskave suhih travišč Balkanskega polotoka.

Tatjana Čelik

- MAC-MAN Conference (Mednarodna znanstvena konferenca o sistematiki, ekologiji in genetiki vrst rodu *Maculinea* sp.), Hungarian Natural History Museum, Madžarska, Budimpešta, 21. 1.: udeležba na konferenci.
- Hungarian Natural History Museum, Madžarska, Budimpešta, 21. 1.: posvet o raziskavah vrste *Coenonympha oedippus* v Evropi.

Rajko Slapnik

- Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb, Hrvaška, 5. 3.: determinacija materiala.
- Hrvatsko biospeleološko društvo, Zagreb, Hrvaška, 5. 3.: priprava programa biospeleoloških raziskav v okviru projekta.
- Institut "Ruđer Bošković" Zavod za istraživanje mora Rovinj, Rovinj, Hrvaška, 15.–17. 4., 10.–11. 5, 26.–28. 7., 2.–3. 9., 30. 12.: vzorčevanje v Istri in analiza rezultatov rentgenske difrakcije.
- Landesmuseum für Karnten, Klagenfurt, Avstrija, 18. 3.: delovni sestanek z dr. Paulom Mildnerjem in dr. Helmutom Sattmanom.
- Park prirode Žumberak, Žumberak, Hrvaška, 12.–13. 2., 17. 6., 28.–30. 6., 23.–27. 10., 8.–11. 12.: priprava programa biospeleoloških raziskav v okviru projekta in terenske raziskave.
- Prirodoslovno-matematični fakultet, Zoologijski zavod, Biološki odsjek, Zagreb, Hrvaška 5. 3.: priprava programa biospeleoloških raziskav v okviru projekta.

Branko Vreš

- Internationale-CLUSIUS Forschungsgesellschaft, Güssing, Avstrija, 15.–16. 5.: sestanek, predavanja in ekskurzija.

Igor Zelnik

- Restoration ecology in brown coal mining areas, international workshop. Česke Budjevice, Češka, 19.–24. 9.: mednarodna delavnica.

- Člani uredniškega odbora revije *Hacquetia* so tudi **Tatjana Čelik**, **Boštjan Surina** (sourednik) in **Urban Šilc** (sourednik).
- **Andrej Seliškar** je član uredniškega odbora revije *Proteus*.
- **Branko Vreš** je tehnični urednik in član uredniškega odbora revije *Acta Biologica Slovenica*.

PEDAGOŠKO DELO

Andrej Seliškar, Branko Vreš

Botanika pri naravoslovju in biologiji, Seminar za učitelje biologije, Slovenske Konjice, 7.–8. 5.

MENTORSTVO

Andraž Čarni je bil mentor doktorandki mag. Petri Košir in mentor doktorandoma mag. Igorju Zelniku in magistrandu Aleksandru Marinšku.

Igor Dakskobler je bil mentor doktorandu mag. Boštjanu Surini.

UREDNIŠTVO

- **Andraž Čarni** je glavni urednik revije *Hacquetia* in član uredniškega odbora revij *Hladnikia*, *Godišnji zbornik in Fitosociologia*.
- **Igor Dakskobler** je član uredniškega odbora revije *Hladnikia* in je bil član uredniškega odbora revije *Hacquetia*.

Božidar Drovenik je bil mentor doktorandki mag. Aljoši Pirnat, diplomantu Alešu Gergeliju in diplomantki Maji Marinček.

Aljoša Pirnat je bila mentorica magistrandu Marku Sameji.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

CULIBERG, Metka. Analize lesa in oglja s srednjeveške naselbine Torčec - Gradić pri Koprivnici = Holz- und Holzkohleanalysen in Mittelalterliche Siedlung Torčec - Gradić in die Nähe von Koprivnica. *Podravina (Samobor)*, 2004, letn. 3, št. 6, str. 122-127, ilustr.

ČARNI, Andraž, FRANJIĆ, Josip, ŠKVORC, Željko. *Crataegus nigra* Waldst. et Kit. dominated community in the flooded Danube River area in Croatia. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2004, letn. 3, št. 2, str. 81-90, ilustr.

ČELIK, Tatjana. Diverziteteta dnevnih metuljev (Lepidoptera: Rhopalocera) v Regijskem parku Škocjanske jame = Diversity of butterfly fauna (Lepidoptera: Rhopalocera) in the Škocjanske jame

Regional Park. *Acta biol. slov.*, 2004, vol. 47, št. 2, str. 95-111, graf. prikazi.

ČELIK, Tatjana. Population dynamics of endangered species *Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787 (Lepidoptera: Satyridae) on the Ljubljansko barje (Slovenia). *Acta entomol. slov. (Ljubl.)*, junij 2004, vol. 12, no. 1, str. 99-114, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor. Jelovo-bukovi gozdovi v dolini Loške Koritnice v Julijskih Alpah (severo-zahodna Slovenija) = Fir-beech forests in the Loška Koritnica valley in the Julian Alps (northwestern Slovenia). *Gozd. vestn.*, 2004, letn. 62, št. 7/8, str. 299-315, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor. Združbe črnega gabra (*Ostrya carpinifolia*) v Srednjem Posočju (Zahodna Slovenija) = Hop hornbeam (*Ostrya carpinifolia*) communities in the Central Soča Valley (Western Slovenia). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet.*,

- Razr. naravosl. vede, 2004, 45, 2, str. 37-146, ilustr.,tabele.
- DAKSKOBLER, Igor, ŠILC, Urban, ČUŠIN, Boško. Riverine forests in the upper Soča Valley (The Julian Alps, western Slovenia). *Hacquetia (Ljubl.)*, 2004, letn. 3, št. 2, str. 51-80, ilustr.
- DROVENIK, Božidar. Entomologische Untersuchungen der Fluss Mur (Mura) am Beispiel der Käfer (Coleoptera). *Acta entomol. slov. (Ljubl.)*, junij 2004, vol. 12, no. 1, str. 27-34.
- DROVENIK, Božidar. Hrošči (Coleoptera) Menine planine. *Kamniški zb.*, 2004, letn. 17, str. 241-264, ilustr.
- MARINČEK, Lojze, MARINŠEK, Aleksander. Vegetation of the Pečka virgin forest remnant. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2004, letn. 3, št. 2, str. 5-27, ilustr., zvd.
- MARINŠEK, Aleksander, DIACI, Jurij. Razvoj inicialne faze na vetrolomni površini v pragozdnem ostanku Ravna gora = Development of the initial phase after wind throw in the virgin forest remnant Ravna gora. *Zb. gozd. lesar.*, 2004, št. 73, str. 31-50, ilustr.
- MARTINČIČ, Andrej, SELIŠKAR, Andrej. Vegetacijska podoba vrste *Carex rostrata* v Sloveniji. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2004, letn. 3, št. 1, str. 75-91, ilustr., tab.
- SLAPNIK, Rajko. Kamniška jama – petindvajset let raziskovanja in vodenja ogledov. Naše jame, 2004, letn. 47.
- SLAPNIK, Rajko. Kamniška jama - zibelka jamarstva in speleo(bio)logije na Kamniškem. *Kamniški zb.*, 2004, letn. 17, str. 285-290, ilustr.
- SLAPNIK, Rajko, OZIMEC, Roman. Distribution of the genus *Zospeum* Bourguignat 1856 (Gastropoda, Pulmonata, Ellobiidae) in Croatia. *Natura Croatica*, 2004, letn. 13, št. 2, str. 115-135, ilustr.
- SURINA, Boštjan, VREŠ, Branko. Fitocenološka oznaka rastišč vrste *Heliosperma pusillum* (=Silene pusilla, Caryophyllaceae) v mraziščih na Snežniku (JZ Slovenija) = Phytosociological characteristics of sites of *Heliosperma pusillum* (=Silene pusilla, Caryophyllaceae) in freezing ravines on the Snežnik plateau (SW Slovenia). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2004, 45, 2, str. 147-183, ilustr.,tabele.
- SURINA, Boštjan. 2004: The association *Gentiano terglouensis-Caricetum firmae* T. Wraber 1970 in the Krn Mts. (Julian Alps). *Annales, Series Historia Naturalis*, 2004, letn. 14, št. 1, str. 99-112.
- SURINA, Boštjan. *Carex austroalpina* Becherer, a new southeastern-Alpine species for the flora of Slovenia, and *Viola pyrenaica* Ramond ex DC., a second recording for the flora of the Julian Alps after nearly half a century. *Annales, Series Historia Naturalis*, 2004, letn. 14, št. 2.
- VELUŠČEK, Anton, ČUFAR, Katarina, CULIBERG, Metka, TOŠKAN, Borut, DIRJEC, Janez, MALEZ, Vesna, JANŽEKOVIČ, Franc, GOVEDIČ, Marijan. Črešnja pri Bistri, novoodkrito kolišče na Ljubljanskem barju. *Arheol. vestn.*, 2004, letn. 55, str. 39-54, zvd, fotogr., risbe.
- ZELNIK, Igor. *Scirpus georgianus* Harper - a new species in Slovenian flora and character species of the association *Dactylorhizo majalis - Scirpetum georgiani* ass. nova. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2004, letn. 3, št. 2, str. 95-105, ilustr.
- ZUPANČIČ, Mitja, WRABER, Tone, ŽAGAR, Vinko. Dinarska združba ruševja *Hyperico grisebachii-Pinetum mugo* na Snežniku = Dinarid mountain pine association *Hyperico grisebachii-Pinetum mugo* on Snežnik (1796 m a. s.l., SW Slovenia). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2004, 45, 2, str. 185-261, ilustr.,tabele.

Pregledni znanstveni članek

DAKSKOBLER, Igor. Gozdna vegetacija Bovškega (Julijske Alpe, severozahodna Slovenija). Forest vegetation of the Bovec region (the Julian Alps, northwestern Slovenia). *Hladnikia*, 2004, št. 17, str. 25-38.

Strokovni članek

BABIJ, Valerija. Občni zbor Botaničnega društva Slovenije. *Proteus*, mar. 2004, letn. 66, št. 7, str. 323.

ČELIK, Tatjana. Metulji. *Proteus*, 2004, letn. 67, št. 2/3, str. 89-98, ilustr.

- ČUŠIN, Boško. Rastline. *Proteus*, maj 2004, letn. 66, št. 9/10, str. 416-422, ilustr.
- 2000 v Sloveniji, Rastline. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 33-35, ilustr.
- DAKSKOBLER, Igor. Posebnosti rastja in rastlinstva Govcev na severnem robu Trnovskega gozda nad dolino Trebuše = Specifics of the vegetation and flora of Govci on the northern edge of the Trnovski gozd plateau above the Trebuša valley. *Gozd. vestn.*, letn. 62, št. 5-6, str. 270-280, ilustr.
- CULIBERG, Metka. Makroskopski rastlinski ostanke - semena in oglje = Plant macroremains - seeds and charcoal. V: OVSENIK, Maja, TURK, Ivan. *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 88-91, tab.
- DAKSKOBLER, Igor, PODGORNIK, Gregor. Notulae ad floram Sloveniae. 57, *Orchis pallens* L. *Hladnikia* (Ljubl.), 2004, št. 17, str. 44-49.
- ČUŠIN, Boško. Euphrasia marchesettii Wettst. - Marchesettijeva smetlika. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 89-92, ilustr.
- DAKSKOBLER, Igor, JOGAN, Nejc (ur.). Nova nahajališča - New records : Semenke (Spermatophyta), *Aurinia petraea*, *Cotoneaster integerrimus*, *Gentianella pilosa*, *Lathyrus venetus*, *Nepeta pannonica*, *Rhododendron ferrugineum*, *Saxifraga petraea*. *Hladnikia* (Ljubl.), 2004, št. 17, str. 49-50.
- ČUŠIN, Boško. *Hladnikia pastinacifolia* Rchb. - rebrinčevolistna hladnikija, hladnikovka. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 107-113, ilustr.
- DAKSKOBLER, Igor, SELJAK, Gabrijel. Notulae ad floram Sloveniae. 56, *Galium rubioides* L. *Hladnikia* (Ljubl.), 2004, št. 17, str. 43.
- PIRNAT, Aljoša, DROVENIK, Božidar. Hrošči. *Proteus*, 2004, letn. 67, št. 2/3, str. 79-88, ilustr.
- DAKSKOBLER, Igor. *Aquilegia bertolonii* Schott - Bertolonijeva orlica. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 40-44, ilustr.
- SLAPNIK, Rajko. Sladkovodni in kopenski mehkužci. *Proteus*, 2004, letn. 67, št. 2/3, str. 98-104, ilustr.
- DAKSKOBLER, Igor. *Eryngium alpinum* L. - alpska možina. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 83-88, ilustr.
- SURINA, Boštjan. Flora Snežnika. *Svet ptic*, 2004, let. 10, št. 2, str. 16-17, ilustr.
- ŠILC, Urban, ČUŠIN, Boško. Nemški strojevec ponovno pri Čezsoči. *Proteus*, feb. 2004, letn. 66, št. 6, str. 273-275, ilustr.
- DAKSKOBLER, Igor. *Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl - kratkodlakava popkoresa. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 129-134, ilustr.
- Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci
- DAKSKOBLER, Igor, FRAJMAN, Božo, JOGAN, Nejc. *Primula carniolica* Jacq. - kranjski jeglič. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 135-140, ilustr.
- SELIŠKAR, Andrej. Grasslands. V: YOUNG, Juliette. *Conflicts between human activities and the conservation of biodiversity in agricultural landscapes, grasslands, forests, wetlands and uplands in the acceding and candidate countries (ACC) : a report of the BIOFORUM project : March 2004*. [Brussels: European Commission, 2004], str. 21-35.
- DAKSKOBLER, Igor, PRAPROTNIK, Nada. *Campanula zoysii* Wulf. - Zoisova zvončica. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 62-66, ilustr.
- Samostojni znanstveni sestavek v monografiji
- BABIJ, Valerija. *Adenophora liliifolia* (L.) Bess.-navadna obročnica. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura*
- SELIŠKAR, Andrej. *Gladiolus palustris* Gaudin - močvirski meček. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura*

- 2000 v Sloveniji, *Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 97-101, ilustr.
- SELIŠKAR, Andrej. *Liparis loeselii* (L.) L.C. Rich. - Loeselova grezovka. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 114-119, ilustr.
- SELIŠKAR, Andrej. *Scilla litardierei* Breistr. - travniška morska čebulica. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 151-153, ilustr.
- SLAPNIK, Rajko. Holocenski kopenski in sladkovodni polži (Gastropoda) v Viktorjevem spodmolu = Holocene land and freshwater molluscs (Gastropoda) in Viktorjev spodmol. V: OVSENIK, Maja, TURK, Ivan. *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca : prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji : contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 9). Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC, 2004, str. 92-105, ilustr., tab.
- SURINA, Boštjan. *Arabis scopoliana* Boiss. - Scopolijev repnjak. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 45-49, ilustr.
- SURINA, Boštjan. *Genista holopetala* (Fleischm. ex. Koch) Baldacci - primorska košeničica. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 93-96, ilustr.
- VREŠ, Branko. *Eleocharis carniolica* W.D.J.Koch - kranjska sita. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 76-82, ilustr.
- VREŠ, Branko. *Marsilea quadrifolia* L. - štiriperesna marsiljka, marzilka. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 120-124, ilustr.
- Samostojni strokovni sestavek v monografiji
- ČARNI, Andraž. Prispevek k poznavanju rastiščnih razmer rumenega sleča (*Rhododendron luteum* Sweet) v Sloveniji. V: ZUPANČIČ, Cvetko (ur.), KOS, Janez (ur.). *Boštanj, vas rumenega sleča : zbornik*. Ljubljana: Šola retorike, 2004, str. 13-19, ilustr.
- ČUŠIN, Boško. Porazdelitev predlogov za varstvena območja. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 27-30, ilustr.
- ČUŠIN, Boško. Potek projekta v Sloveniji. V: ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 22-26, ilustr.
- KUTNAR, Lado, SELIŠKAR, Andrej. Predlog monitoringa habitatnih tipov. V: FERLIN, Franc (ur.). *Razvoj mednarodno primerljivih kazalcev biotske pestrosti v Sloveniji in nastavitev monitoringa teh kazalcev - na podlagi izkušenj iz gozdnih ekosistemov : CRP projekt 2001-2003, Elaborat : posebni del (I)*. Ljubljana: Gozdarski inštitut Slovenije, 2004, str. 5-19.
- KUTNAR, Lado, SELIŠKAR, Andrej. Predlog monitoringa višjih rastlin : (praprotnic in semenk). V: FERLIN, Franc (ur.). *Razvoj mednarodno primerljivih kazalcev biotske pestrosti v Sloveniji in nastavitev monitoringa teh kazalcev - na podlagi izkušenj iz gozdnih ekosistemov : CRP projekt 2001-2003, Elaborat : posebni del (I)*. Ljubljana: Gozdarski inštitut Slovenije, 2004, str. 21-34.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

BABIJ, Valerija, BAČIČ, Tinka, ČUŠIN, Boško, DAKSKOBLER, Igor, FRAJMAN, Božo, JOGAN, Nejc, KALIGARIČ, Mitja, PRAPROTNIK, Nada, SELIŠKAR, Andrej, SKOBERNE, Peter, SURINA, Boštjan, ŠKORNIK, Sonja, VREŠ, Branko, ČUŠIN, Boško (ur.). *Natura 2000 v Sloveniji, Rastline*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 172 str., ilustr.

TRPIN, Darinka, VREŠ, Branko, KURTTO, Arto (ur.), LAMPINEN, Raino (ur.), JUNIKKA, Leo (ur.). *Atlas florae europaeae : distribution of vascular plants in Europe. 13, Rosaceae (Spiraea to Fragaria, excl. Rubus)*. Helsinki: The Committee for Mapping the Flora of Europe: Societas Biologica Fennica Vanamo, 2004. 320 str., ilustr., zvd.

Strokovna monografija

DEBEVEC, Albin, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, PERIC, Borut, SLAPNIK, Rajko. *The Škocjan caves in the bosom of the classical karst*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

DEBEVEC, Albin, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, PERIC, Borut, SLAPNIK, Rajko. *Le grotte di Škocjan nelle viscere del carso classico*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

DEBEVEC, Albin, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, PERIC, Borut, SLAPNIK, Rajko. *Höhlen*

von Škocjan im Herzen des slowenischen Karstes. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

DEBEVEC, Albin, KRANJC, Andrej, MIHEVC, Andrej, PERIC, Borut, SLAPNIK, Rajko. *Škocjanske jame v nederjih klasičnega krasa*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2004. 44 str., ilustr.

JOGAN, Nejc, KALIGARIČ, Mitja, LESKOVAR-ŠTAMCAR, Ivana, SELIŠKAR, Andrej, DOBRAVEC, Jurij. *Habitatni tipi Slovenije : tipologija*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija RS za okolje, 2004. 64 str., ilustr.

SUMMARY

In 2003 the research work of The Jovan Hadži Institute of biology consists of several basic and applied projects and tasks such as: Fauna, flora and vegetation in Slovenia and in neighboring areas; Natural and cultural heritage; Succession line of the birch forests in southeastern Slovenia; The comparison of biocoenoses within virgin and managed forests as an indicator of anthropogenic influence on the environment; The vegetation of dry grasslands in the southern part of Balkan peninsula, Comparison of forest edge vegetation in Slovenia and Croatia and its significance for the protection of forest ecosystems, Expertise for establishing a network NATURA 2000 for butterflies; Kras - region biodiversity, successional stages and conservation significance; Inventarisation of cave and spring fauna, biospeleological map and phytosociological investigations in the area of Žumberak and Gorjanci; EU-wide monitoring methods and systems of surveillance for species and habitats of Community interest - EuMon; Noble leaf tree forests in the western part of the Illyrian floral province; Weed com-

munities in SE Slovenia; Appearance of the specific beetle species on thermophilic sites; Subalpine and alpine vegetation of the Krn mountain range in the Julian Alps; Wet meadows of Molinietalia in SE Slovenia; Flora, fauna and vegetation of carstic ponds (5th FP AQUADAPT); Spatial Indicators for European Nature Conservation – 5th FP SPIN, Mapping of non-forest habitats (Pivka); Botanical terminological dictionary; Development of international comparable indicators and monitoring of biodiversity in Slovenia; Fauna Europaea project (EVR1-1999-2010), etc.

Many other institutions and associates are also involved in our projects. The results achieved are an important contribution to the knowledge of flora and fauna (natural heritage) of Slovenia and its conservation. They also explain the taxonomy, horology, dynamics and ecology of species and ecosystems. The results are directly used in practice (e.g. nature conservation activities, environment evaluation measures, in forestry etc.).

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Marjan Kordaš (predsednik), akad. prof. dr. Andrej O. Župančič, doc. dr. Majda Černič Istenič, doc. dr. Duška Knežević Hočevar, dr. Lilijana Šprah.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Duška Knežević Hočevar.
Znanstveni sodelavki: doc. dr. Majda Černič Istenič, dr. Lilijana Šprah.

Asistentka z doktoratom: dr. Irena Rožman (do 31. 5.).

Asistenta z magisterijem: mag. Andrej Kveder, mag. Urška Rajgelj.

Zunanji sodelavci: Sanja Cukut, Mojca Šoštarčič, Miha Kočevar, Mirjana Erjavec, Irena Bolko.

TEMELJNE RAZISKAVE

Družbeno ozadje nizke rodnoti pri univerzitetno izobraženih v Sloveniji

Vodja projekta: D. Knežević Hočevar.

Sodelavci: M. Černič Istenič, L. Šprah, S. Cukut, U. Rajgelj, A. Kveder.

Delo v projektu se je začelo julija 2004. Raziskovalci smo v skladu s časovnimi mejniki, opredeljenimi v prijavi projekta, zbrali in predelali temeljno znanstveno literaturo in za vsakega raziskovalca posebej določili projektne naloge, zlasti terenskega dela, ki ga bomo izvajali v letu 2005.

APLIKATIVNE RAZISKAVE

Rodnost in samomorilnost v Sloveniji: multidisciplinarni vidiki

Vodja: L. Šprah.

Sodelavci: D. Knežević Hočevar, M. Černič Istenič, S. Cukut, U. Rajgelj, A. Kveder.

Sodelujoči raziskovalni organizaciji: Psihiatrična klinika Ljubljana, Nevrološka klinika Ljubljana.

Raziskovalno delo v projektu se je zaključilo oktobra 2004. Obsegalo je klinično študijo samomorilnega vedenja in analizo družboslovnih aspektov samomorilnosti in povezanosti z rodnotnim vedenjem. – V okviru projektne naloge *Ugotavljanje razlike med osebnostnimi lastnostmi pri osebah po poskusu samomora, ki so prejele oz. odklonile psihoterapevtsko pomoč* smo opravili monitoring oseb po poskusu samomora, ki so prejele oz. odklonile psihoterapevtsko pomoč po poskusu samomora v ljubljanski regiji. Hkrati smo priredili in razvili nekaj inštrumentov, ki bodo širše uporabni ter bodo osnovali bazo mednarodno primerljivih podatkov. Metodološki instrumentarij smo razširili z razvojem nekaterih nevropsiholoških testov v okviru raziskave *Izdelava nevropsihološkega instrumentarija za odkrivanje dejavnikov samomorilnega vedenja pri osebah, odvisnih od alkohola*. – V projektne naloge *Rodnost in samomorilnost v Sloveniji v zadnjih tridesetih letih* smo opravili analizo stopenj rodnoti in samomorilnosti v letih 1971, 1981, 1991 in 2001. V sodelovanju s PIC so bili izdelani zemljevidi stopenj rodnoti in samomorilnosti za omenjena obdobja. Prekrivanja območij z nizko stopnjo rodnoti in hkrati visoko stopnjo samomorilnosti, kot ga je predpostavljala klasična teorija modernizacije, nam ni potrdila niti statistična analiza z metodo razvrščanja v skupine. Nadaljevali in zaključili smo analizo poročanja tiskanih medijev o samomorilnosti, kjer so nas posebej zanimali zapisi o morebitni povezavi med rodnotjo in samomorilnostjo.

Hetero- in avtoagresivnost v družini

Vodja: M. Černič Istenič.

Sodelavci: L. Šprah, D. Knežević Hočevar, M. Šoštarčič, I. Rožman, M. Kočevar, M. Erjavec, I. Bolko, U. Rajgelj, A. Kveder.

Sodelujoča raziskovalna organizacija: Psihiatrična klinika Ljubljana.

Opravili smo terensko raziskavo: 1300 mladostnikov in 70 žensk iz kmečkega okolja smo anketirali z vprašalnikom o izpostavljenosti nasilju v družini

dr. M. Kordaš

dr. M. Černič Istenič

dr. Knežević Hočevar

mag. A. Kveder

mag. U. Rajgelj

dr. I. Rožman

dr. L. Šprah

in iskanju pomoči. Pridobili smo podatke o stališčih do nasilnega vedenja v družini, kakšnim oblikam nasilnih vzorcev vedenja so bili anketiranci priča in kakšne oblike pomoči so prejeli oz. bi želeli prejeti. Poleg anketnega vprašalnika so anketiranci izpolnili še psihološki vprašalnik izražanja agresivnih vzorcev vedenja, lestvico travmatiziranosti ter osebni vprašalnik profila indeksa emocij. Oblikovali smo bazo podatkov, na osnovi katere bomo v nadaljevanju raziskave analizirali rezultate z vidika povezanosti med izkušnjo z nasiljem v družini in oblikovanjem hetero- in avtoagresivnih vzorcev vedenja pri žrtvah nasilja ter njihovimi osebnostnimi lastnostmi. V sklopu raziskave smo opravili tudi analizo medijskega diskurza na temo nasilja v družini v slovenskih tiskanih medijih za obdobje 1998–2003.

Nevropsihološki dejavniki samomorilnosti pri osebah, odvisnih od alkohola

Vodja: L. Šprah.

Sodelavci: M. Šoštarič, M. Kočevar.

Sodelujoči raziskovalni organizaciji: Psihiatrična klinika Ljubljana, Nevrološka klinika Ljubljana.

Za preverjanje desnohemisferične disfunkcije pri osebah, odvisnih od alkohola, smo izdelali nevropsihološki instrumentarij za identifikacijo kognitivnih in čustvenih vidikov odzivanja na dražljaje, ki so povezani z nekaterimi desnohemisferičnimi funkcijami. Preliminarno smo instrumentarij testirali na skupini zdravih prostovoljcev in preučili vpliv različnih emocionalnih stanj na pozornost, inhibicijo in priklic pri izvajanju verbalnih oz. neverbalnih nalog na področju delavnega in epizodičnega spomina. V ta namen smo izdelali računalniško podprt sistem za predvajanje dražljajev in nalog ter statistično vrednotenje uspešnosti izvajanja nalog. Postopke nevropsihološkega testiranja kognitivnih in čustvenih procesov smo prilagodili aparatu za magnetnoresonanco slikanje možganov in klinično testiranje, kjer bomo preverjali, v kolikšni meri je aktivnost nekaterih možganskih področij v desni oz. levi hemisferi lahko povezana s samomorilnim vedenjem.

Usklajevanje zahtev družine in dela v vojaškem poklicu

Vodja projekta: M. Černič Istenič.

Sodelavci: D. Knežević Hočevar, L. Šprah, A. Kveder, U. Rajgelj, S. Cukut, M. Šoštarič.

Pripravili smo anketni vprašalnik, ki ga bomo v letu 2005 izvedli na vzorcu vojaških oseb in na testnem

vzorcu splošne populacije. Pri njegovem oblikovanju smo sledili modelu mednarodne raziskave *Odnosi med generacijami in spoloma (Gender and Generation Programme – GGP)*. Cilj projekta je ugotoviti raven usklajenosti med družinskim in poklicnim življenjem pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske. Cilj projekta je tudi ugotoviti, na katera področja zasebnega življenja posameznika lahko poseže Slovenska vojska in v kolikšni meri.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V okviru organizacije rastočega števila knjižničnega gradiva smo oblikovali osnovno podatkovno tabelo za evidenco s pripadajočimi vnosnimi maskami in pripravo izpisov.

Pridobljeno gradivo v letu 2004:

- Baza strokovne in raziskovalne literature za obdobje 5 let (1998–2003) na področju nasilja v družini (309 enot).
- Baza publikacij dnevnega tiska (*klipingi* iz tematskih map: *Nasilje nad ženskami*, *Nasilje v družini* in *Nasilje – splošno* Novinarske dokumentacije Dela) na temo nasilja v družini za obdobje 1998–2003 (113 enot).
- Baza empiričnih podatkov terenske raziskave *Nasilje v družini na populaciji mladostnikov, žensk in moških* (1400 enot).
- Transkribirani intervjuji mladostniških nosečnosti (9 enot).
- Transkribirani intervjuji na temo rodnostno vedenje obmejnega prebivalstva (25 enot).
- Baza empiričnih podatkov terenske raziskave *Prebivalstvo, družina in blaginja: stališča do politike in ukrepov* (1550 enot).
- Datoteka IPPAS – *International Population Policy Acceptance Study* – projekta DIALOG v 5. okvirnem programu Evropske komisije, ki zajema podatke 13 partnerjev iz Avstrije, Belgije, Češke, Estonije, Finske, Nemčije, Madžarske, Italije, Litve, Nizozemske, Poljske, Romunije in Slovenije (34.285 enot).

MEDNARODNO SODELOVANJE

Študija o sprejemljivosti prebivalstvene politike (PPA2 – Acceptance of Population-related Policies 2) projekt 5. okvirnega programa Evropske komisije

Vodja projekta: Charlotte Hoem (BIB); Inštitut za

medicinske vede (ZRC) je eden izmed partnerjev; raziskovalka pri projektu je M. Černič Istenič, sodelavec pa A. Kveder.

V letu 2004 smo nadaljevali delo v mednarodnem projektu *Population Policy Acceptance Study – The Viewpoint of Citizens and Policy Actors Regarding the Management of Population Related Change*. Dogradili smo mednarodno bazo podatkov in na njeni osnovi opravili prve preliminarne analize na temo usklajevanja poklicnega in družinskega življenja. Analize so pokazale, da se dejanska kombinacija delovnega časa in števila otrok, ki ga imajo moški in ženske v vseh primerljivih državah, pomembno razlikuje od njihovih želenih kombinacij.

Populacijska dinamika ob slovensko-hrvaški meji: primer širšega obkoljskega prostora (bilateralni slovensko-hrvaški projekt, 2004–2006):

Vodja (slovenskega dela) projekta: D. Knežević Hočevar.

Sodelavci: I. Rožman, D. Josipovič, P. Repolusk in J. Fikfak.

V letu 2004 je bilo opravljenih pet delovnih sestankov (eden s hrvaškimi sodelavci in štirje s slovenskimi) ter štirje obiski na Hrvaškem (dva v Zagrebu na Statističnem zavodu RH in dva v Ozlju na Matičnem uradu). Sestanki in obiski so bili namenjeni izvedbi kvantitativno zastavljenih projektih nalog (pridobivanju in analizi arhivskega materiala), na podlagi katerih bodo v letu 2005 opravljene posamične kvalitativne projektne naloge.

HESP (2003–2006): The International Higher Education Support Programme of the Open Society Institute je mednarodni projekt s sodelovanjem Velike Britanije, Poljske, ZDA, Makedonije, Srbije in Črne gore. Nosilka projekta je I. Šumi. D. Knežević Hočevar je ena izmed šestih predavateljev (članica t. i. *Resource Faculty*). V letu 2004 sta bili izpeljani dve raziskovalni dejavnosti: tridnevni "Takeoff meeting" v Vopovljah pri Ljubljani, 9.–11. 1., in "Summer School 1" v Škofji Loki, 11.–22. 8. O programu, vsebini in realizaciji dejavnosti v letu 2004 glej spletno stran: <http://www.inv.si/hesp/activ.htm>.

Leonardo (2003–2006): Mainstreaming vocational guidance for refugees and migrants je mednarodni pilotski projekt, ki poteka v sodelovanju s partnerji iz Velike Britanije, Nemčije, Češke, Danske, Španije, Finske, Irske in Slovenije. Nosilka je A. Janko Spreizer. D. Knežević Hočevar je ena izmed šestih raziskovalk v tem projektu. V letu 2004 smo zbrali, pripravili in analizirali literaturo za *e-learning*.

Več o vsebini in ciljnih projekta je na spletni strani <http://www.gla.ac.uk/rg>.

MAGISTRSKA DELA

Urška Rajgelj je 16. 6. uspešno zagovarjala magistrsko delo *Mladostniške nosečnosti v Sloveniji v zadnjih tridesetih letih* in s tem zaključila magistrski študij Sociologija – socialno delo v skupnosti na Fakulteti za družbene vede.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Majda Černič Istenič

Poster *Gender roles in Slovenia – rural and urban citizens' perceptions*, XI. World Congress of Rural Sociology, Trondheim, Norveška, 25.–30. 7.

Duška Knežević Hočevar

Vabljeni uvodni predavanji na mednarodni konferenci "Borders in a New Europe: Between History and New Challenges"; delavnica "New Realities in Demography and Social Relations: Immigration, Ethnic and Culture Difference, Racism, Xenophobia, Anti-Semitism". Gradec, Avstrija, 15.–19. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI; ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Andrej Kveder

Maja se je udeležil 3. sestanka *Neformalne delovne skupine* projekta GGP na otoku Spetses v Grčiji.

1. 10. je prevzel vlogo vodje projekta GGP v okviru Enote za populacijske aktivnosti, Divizije za ekonomske analize pri Ekonomski komisiji za Evropo Združenih narodov (PAU/EAD UNECE) v Ženevi.

PEDAGOŠKO DELO

Lilijana Šprah

Komunikacija v zdravstveni negi. Univerza na Primorskem, Visoka šola za zdravstvo Izola.

Medicinska in socialna psihologija. Univerza na Primorskem, Visoka šola za zdravstvo Izola.

Majda Černič Istenič

Ruralna sociologija. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, Katedra za agrarno ekonomiko in razvoj podeželja.

MENTORSTVO

Duška Knežević Hočevar je bila mentorica Urški Rajgelj.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

ERJAVEC, Mirjana, ŠPRAH, Lilijana. Primerjava značilnosti nasilja vrstnikov v šoli med različnimi starostnimi skupinami žrtev, strahovalcev in opazovalcev. *Šols. svetov. delo*, 2004, letn. 9, št. 1, str. 25-37, ilustr.

KNEŽEVIĆ HOČEVAR, Duška. "Kri ni voda": potomci Uskokov ob slovensko-hrvaški meji. *Razpr. gradivo - Inšt. nar. vpraš. (1990)*, 2004, št. 45, str. 126-143.

KNEŽEVIĆ HOČEVAR, Duška. Vanishing nation: discussing nation's reproduction in post-socialist Slovenia. *Anthropol. East Eur. rev.*, fall 2004, vol. 22, no. 2, str. 22-30, graf. prikazi.

KNEŽEVIĆ HOČEVAR, Duška, CUKUT, Sanja. Predstavitve samomora na Slovenskem v tiskanih medijih. *Soc. delo*, avg. 2004, letn. 43, št. 4, str. 191-200.

KORITNIK, Blaž, KOČEVAR, Miha, KNIFIC, Jernej, TAVČAR, Rok, ŠPRAH, Lilijana. Prostorski in verbalni delovni spomin: študija s funkcijskim magnetnoresonančnim slikanjem. *Psihol. obz. (Ljubl.)*, 2004, letn. 13, št. 2, str. 47-60, 136-138, ilustr.

KORDAŠ, Marjan, PODNAR, Tomaž, RUNOVC, Franc, MILISAV, Irina. Simulation of some short-term control mechanisms in cardiovascular physiology. *Comput. biol. med.* [Print ed.], 2004, vol. 34, no. 1, 35-49 f.

ŠOŠTARIČ, Mojca, ŠPRAH, Lilijana. Uporaba intervjuja in risbe pri prepoznavanju nasilja v mladostnikovi družini. *Šols. svetov. delo*, 2004, letn. 9, št. 1, str. 8-17, ilustr.

Pregledni znanstveni članek

ŠOŠTARIČ, Mojca, ŠPRAH, Lilijana. Psychological distress and intervention in cancer patients treated with radiotherapy = [Psihološka obremenjenost in pomoč bolnikom z rakom, ki se zdravijo z radioterapijo]. *Radiol. oncol. (Ljubl.)*, 2004, letn. 38, št. 3, str. 193-203.

ŠPRAH, Lilijana, ŠOŠTARIČ, Mojca. Psychosocial coping strategies in cancer patients = [Soočanje, spoprijemanje in obvladovanje psihosocialne obremenjenosti pri bolnikih z rakom]. *Radiol. oncol. (Ljubl.)*, 2004, letn. 38, št. 1, str. 35-42.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

BON, Jure, KORITNIK, Blaž, REPOVŠ, Grega, SOČAN, Gregor, ŠPRAH, Lilijana, KOČEVAR, Miha, KNIFIC, Jernej. Changes in effective connectivity during spatial and verbal working memory evaluated with fMRI and structural equation modelling. V: ULE, Andrej (ur.), GAMS, Matjaž (ur.), REPOVŠ, Grega (ur.). *Kognitivna znanost: zbornik A 7. mednarodne multi-konference Informacijska družba IS 2004, 9. do 15. oktober 2004: proceedings A of the 7th International Multi-Conference Information Society IS 2004, 9-15th October 2004, Ljubljana, Slovenia*, (Informacijska družba). Ljubljana: Institut "Jožef Stefan", 2004, str. 43-49, ilustr.

SUMMARY

In the year 2004, the project *Fertility and Suicide in Slovenia* has been completed. The study revealed that specific personality profile could be significantly involved in suicide vulnerability. In order to determine cognitive and emotional characteristics that increase the risk of suicidal behaviour due to functional insufficiency of the right brain hemisphere some neuropsychological applications were developed and adapted for functional magnetic resonance screening protocol. In addition, an analysis of suicide and fertility rates in 1971, 1981, 1991 and 2001 was conducted in order to verify the hypothesised connection between low fertility rates and high suicide rates.

An extensive database on domestic violence in adolescents and women was established within the project *Violence in family*. The questionnaire referred to attitudes and experiences with domestic violence; some psychological tests were used to ascertain the impact of domestic violence on victim's behavioural patterns and personality. An analysis of press media clippings on domestic violence was also completed.

Within the preparations for an international *Gender and Generations Programme (GGP)* in Slovenia, and the national project *Reconciliation of working and family life in Slovenian soldiers*, a measurement instrument for the use in Slovenia was developed.

During the year 2004, we preceded our international research activities:

Firstly, within the project *Population Policy Acceptance Study – The Viewpoint of Citizens and Policy Actors Regarding the Management of Population Related Change* the international data set was rebuilt, and the first preliminary analyses were carried out. Analyses showed that there is considerable difference between real and desired combination of working time and the number of children in Slovenia. Secondly, planned tasks (case studies of immigrants, asylum seekers and refugees in Slovenia, review of literature) for e-learning have been done within *Leonardo da Vinci* project *Mainstreaming vocational guidance for refugees and migrants* (<http://www.gla.ac.uk/rg>). Thirdly, the core yearly activity of the project *The International Higher Education Support Programme (HESP)* – the summer school – was successfully carried out in August 2004 (<http://www.inv.si/hesp/activ.htm>). Finally, basic data were obtained from archival sources in Croatia as planned in bilateral project *Population Dynamics at Slovenian-Croatian border: the Kolpa region case*.

In July 2004, we started to work on (review and analysis of research literature) basic project *Social Background of Low Fertility among University-Educated in Slovenia*.

ZNANSTVENI SVET

Akademiki red. prof. dr. Kajetan Gantar (predsednik), red. prof. dr. Vasilij Melik in dr. Mitja Zupančič, red. prof. ddr. Igor Grdina, Martin Grum, doc. dr. Mateja Matjašič Friš, prof. dr. Andrej Vovko.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Andrej Vovko, znanstveni svetnik.

Znanstveni svetnik: red. prof. ddr. Igor Grdina (od 1. 10.).

Znanstvena sodelavca: doc. dr. Mateja Matjašič Friš, doc. dr. Andrej Rahten, (od 1. 10.; od 15. 12. petinska delovna obveznost).

Samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki: Martin Grum.

TEMELJNE RAZISKAVE

Biografske in bibliografske raziskave z dokumentacijo

Vodja raziskovalnega programa: A. Vovko.

Sodelavka: M. Matjašič Friš.

Raziskovalni program, ki se je začel januarja, pomeni logično nadaljevanje programa, ki je potekal na inštitutu v letih 1999–2003. Novi program je bil zasnovan široko, z ustrezno številčno in kvalitetno raziskovalno skupino, vendar pa so mu bila po procesu evalvacije dodeljena zelo pičla finančna sredstva. Delo se je v letu 2004 nadaljevalo v omejitvah, ki jih je začrtal tak finančni okvir. Potekalo je podobno kot v prejšnjih letih in je bilo usmerjeno predvsem v tri temeljne naloge: v dopolnjevanje biografsko-bibliografske podatkovne zbirke, proučevanje in objavljanje bio-bibliografskih raziskav in pripravljane gradiva za novi *Slovenski biografski leksikon*. Biografsko-bibliografska podatkovna zbirka je dostopna tako klasično v osebnih mapah arhiva *SBL* kot postopoma tudi v obliki računalniških zapisov.

Nadaljevale so se priprave za izdelavo predloga geslovnika za novi *Slovenski biografski leksikon*. A. Vovko je v letu 2004 izdal znanstveno monografijo *Odborniki in članstvo podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda 1885–1918*, ki bo izšla kot druga publikacija v inštitutski seriji *Življenja in dela*, Biografske in bibliografske študije pri Založbi ZRC SAZU. Poleg tega je nadaljeval biografsko-bibliografsko raziskovanje znanstvenika dr. Rajka Ložarja, zbiralca narodnega blaga Gašperja Križnika, učitelja in vsestranskega kulturnega delavca Andreja Praprotnika, članov Družbe sv. Mohorja, Družbe sv. Cirila in Metoda in Slovenske matice na matičnem slovenskem ozemlju, v zamejstvu in izseljenstvu, ter o značilnih vidikih pisanja nekaterih manj znanih slovenskih revij, predvsem *Slovenskega Branika*. M. Matjašič Friš se je ukvarjala z znanstvenoraziskovalnim delom na bio-bibliografskem področju s poudarkom na dopolnjevanju bio-bibliografske podatkovne zbirke z bolj ali manj znanimi osebnostmi. Pomemben del njenega raziskovalnega dela je temeljil predvsem na proučevanju in obdelavi arhivskega gradiva in korespondence iz zapuščine dr. Lavoslava (Leopolda) Gregoreca, dr. Antona Medveda, Janoša Golca in dr. Pavla Turnerja. V soavtorstvu pripravlja objavo celotne Turnerjeve korespondence (v obliki monografije bodo izšli predvidoma v letu 2005 kot edicija Pokrajinskega arhiva v Mariboru). Tretji del njenega raziskovalnega dela je bil posvečen proučevanju življenja in dela mariborskega stenografa in profesorja Antona Rudolfa Legata (1887–1978). V študijskem letu 2004/2005 zaključuje magistrski študij na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani (tema magistrske naloge: *Življenje in delo dr. Lavoslava Gregoreca*). M. Grum pripravlja *Leksikon starejših slovenskih prevajalcev* in *Leksikon slovenskih psevdonimov*. Zelo intenzivno in obsežno je bilo njegovo sodelovanje in svetovanje avtorjem Biografskega leksikona občine Prevalje, ki bo izšel leta 2005. Po prizadevanju vodstva ZRC SAZU sta se konec leta 2004 v Inštitutu za biografiko in bibliografijo zaposlila uveljavljeni raziskovalec literarne in kulturne zgodovine ter biografike ddr. Igor Grdina in avtor pomembnih biografskih raziskav o slovenskih politikih v habsburški monarhiji in prvi Jugoslaviji dr. Andrej Rahten, slednji od konca leta s petinskim delovnim razmerjem.

dr. A. Vovko

M. Grum

dr. M. Matjašič Friš

Življenje in delo pomembnih osebnosti severo-vzhodne Slovenije

Vodja projekta: A. Vovko.

Sodelavci: M. Grum, B. Marušič, M. Matjašič Friš, M. Preinfalk.

Zunanji sodelavci: M. Ciglencečki, J. Črčinovič Rozman, S. Fošnarič, B. Gombač, J. Marolt.

Osnovni cilj projekta, ki se je začel 1. julija 2004, je proučevanje življenja in dela pomembnih osebnosti, ki so živele in delovale na področju današnje severovzhodne Slovenije, ki je v dosedanjih tovrstnih raziskavah še zelo slabo predstavljena. Poleg delavcev Inštituta za biografiko in bibliografijo ter Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU sodelujejo v projektu še štirje raziskovalci s Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru ter raziskovalec iz Narodnega muzeja v Ljubljani. Raziskava zajema osebnosti s področja političnega življenja, gospodarstva, cerkvenega življenja, znanosti in šolstva, kulture in umetnosti, vojske, plemstva idr. Posebna pozornost je posvečena tistim osebnostim, ki so bile do zdaj zaradi najrazličnejših razlogov najmanj ali sploh še ne obdelane oz. sta bila njihova vloga in pomen neustrezno predstavljena. Raziskovalno delo poteka na osnovi preučevanja primarnih virov in obstoječe literature, rezultati dela projektne skupine pa bodo objavljeni v obliki izvornih in preglednih znanstvenih člankov v znanstvenih publikacijah ter znanstvenih sestavkih v monografskih delih, pomenili pa bodo tudi osnovo za prihodnje leksikalne objave.

SLOVENSKA BIO-BIBLIOGRAFSKA PODATKOVNA ZBIRKA

Dopolnjevanje zbirke z osnovnimi bio-biografskimi podatki o osebnostih, ki jih v zbirki še nismo imeli, je potekalo počasneje kot v preteklih letih. Vzrok za to je predhodno intenzivno delo, ko so bili popisani vsi pomembnejši slovenski bio-biografski viri. Nove podatke zdaj pridobivamo s pregledovanjem manj bogatih virov (v bio-biografskem smislu). Kljub temu nam je v letu 2004 uspelo pridobiti osnovne bio-biografske podatke za 733 ustvarjalnih slovenskih in s slovenstvom povezanih osebnosti, ki jih v zbirki še nismo imeli. V zvezi s tem se je povečalo tudi število map v našem arhivu. Konec leta 2004 je bilo v zbirki 20.883 zapisov, v arhivu pa 13.856 map. Obstoječi zapisi so bili tako kot v preteklih letih predmet dopolnjevanja in redakcije, npr. z datumi in kraji

smrti za tiste osebnosti, ki so umrle v letu 2004 (okrog 100), ter z novimi ali popravljenimi podatki, ki smo jih pridobili z raziskovanji. V letu 2004 je bila opravljena redakcija podvojenih zapisov. Vzrok za podvojene zapise so zlasti spreminjanje priimkov pri ustvarjalkah (dekliški oz. možev priimek) in psevdonimi. Leto 2004 je potrdilo, da je uporabnost zbirke za raziskovalno delo vedno večja. Po predstavitvi zbirke na naši spletni strani je uporabnikov vedno več. Največjo skupino uporabnikov zbirke predstavljajo raziskovalci in študentje (diplomske, seminarske naloge, magisteriji, doktorati, različne raziskave). Pomembna skupina uporabnikov so tudi pisci bio-bibliografskih člankov za najrazličnejše leksikone in druge enciklopedične izdaje ter časopise (jubilejni članki, nekrologi).

OSREDNJI SPECIALIZIRANI INFORMACIJSKI CENTER ZA HUMANISTIKO

M. Grum je v sodelovanju zlasti z dr. Matijo Ogrinom z Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU nadaljeval delo v okviru Osrednjega specializiranega informacijskega centra (OSIC) za humanistiko, predvsem pri načrtovanju razvoja informacijske infrastrukture. Osrednji specializirani informacijski center za humanistiko je v drugem letu triletnega obdobja 2003–2005 skupaj z drugimi specializiranimi informacijskimi centri in Komisijo SAZU za spremljanje raziskovalne uspešnosti sodeloval pri oblikovanju šifer kazalcev raziskovalne uspešnosti (KRU) in za področje humanistike poskusno kategoriziral bibliografske zapise z izbrano tipologijo iz sistema COBISS. Po dveh uvodnih sestankih širše delovne skupine (koordinator dr. Matija Ogrin) je M. Ogrin aprila pripravil elaborat *Predlog meril za vrednotenje humanistične znanosti na Slovenskem*, v katerem je opozoril na nekatere specifičnosti raziskovalnega dela v humanistiki, ki so zahtevale tehtnejši premislek. Oblikovana je bila posebna komisija, v kateri so poleg članov omenjenega osrednjega informacijskega centra za humanistiko M. Ogrina in M. Gruma OSIC-a za humanistiko sodelovali nekateri vodilni raziskovalci ZRC SAZU (dr. Darja Mihelič, dr. Rado Riha, dr. Janez Dular in koordinatorica dr. Marina Lukšič - Hacin), in pripravili predlog meril za kategorizacijo in vrednotenje raziskovalnega dela v humanistiki. Ta predlog je bil z obširno razlago in utemeljitvami predmet dveh sestankov kolegija predstojnikov inštitutov in s sprejetimi dopolnitvami na teh

sestankih posredovan Komisiji SAZU za spremljanje raziskovalne uspešnosti v Sloveniji. Poskusna kategorizacija (dodeljevanje šifer KRU) se je v centrih začela poleti 2004. V centru za humanistiko so bile v poskusno šifriranje vključene objave 684 raziskovalcev, katerih raziskovalno delo v celoti ali delno sodi na področje humanistike.

PUBLIKACIJA INŠTITUTA

- Življenja in dela 2, Biografske in bibliografske študije (ur. A. Vovko): Andrej Vovko, *Odborniki in članstvo podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda 1885–1918*, Ljubljana, Založba ZRC, 513 str.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- I. Grdina je v uredniškem odboru *Zgodovinskega časopisa* in glavni urednik *Zbranih del Primoža Trubarja*.
- M. Grum je predsednik Sindikata inštitutov ZRC SAZU in SAZU ter član uredniškega odbora *Gorenjskega biografskega leksikona*.
- M. Matjašič Friš je članica uredniškega odbora in tehnična urednica humanistične znanstvene revije *Studia historica Slovenica*.
- A. Vovko je član uredniških odborov znanstvenih revij *Šolska kronika*, *Dve domovini* / *Two Homelands* in *Studia Historica Slovenica*.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Igor Grdina

- *Razmerje med Štajersko in Kranjsko v Križni-kovem času*. Referat na interdisciplinarnem znanstvenem posvetovanju "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas", Kamnik, 24. 11.

Andrej Vovko

- *Studia Historica Slovenica*. Predstavitev letnika III/2003 na tiskovni konferenci, ZRC SAZU, Ljubljana 14. 5.
- *Delovanje učiteljstva v nekaterih kulturnih in narodnoobrambnih društvih (CMD, SM, MD)*. Referat na Jesenskih pogovorih o zgodovini šolstva in o muzealstvu, Slovenski šolski muzej, Ljubljana, 22. 9.
- *Drugi o Rajku Ložarju*. Referat na Znanstvenem srečanju o dr. Rajku Ložarju, SAZU, Ljubljana, 20. 10.
- *Drugi o Andreju Praprotniku*. Referat na Tretjih Pirčevih dnevih, Podbrezje, 20. 11.
- *Zgodovinska snov v zbranem gradivu Gašperja Križnika*. Referat na Interdisciplinarnem znanstvenem posvetovanju "Gašper Križnik (1848–1904) in njegov čas", Kamnik, 24. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Mateja Matjašič Friš

- V okviru slovensko-ameriškega bilateralnega znanstveno-tehnološkega projekta SO z naslovom Slovenska politična emigracija v ZDA in s sofinanciranjem Inštituta za biografiko in bibliografijo ZRC SAZU je bila od 20. 10. do 10. 11. na raziskovalnem delu v ZDA (Chicago, Lemont, New York).

PEDAGOŠKO DELO

Mateja Matjašič Friš

- *Ergonomija z varstvom pri delu*. Predavanja in vaje na Fakulteti za gradbeništvo Univerze v Mariboru. Tretjinsko dopolnilno delovno razmerje.

Andrej Vovko

- *Novejša kulturna zgodovina*. Predavanja in seminarske vaje za redne in izredne študente na Oddelku za sociologijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.
- *Muzeologija*. Predavanja in seminar za izredne študente na Oddelku za zgodovino Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.
- Sodelovanje pri individualnih podiplomskih programih Marjetke Balkovec Debevec, dr. Mateje Matjašič Friš in Filipa Čučka na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani ter Boštjana Gučka na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Igor Grdina je bil mentor pri uspešno obranjenih disertaciji mag. Jonatana Vinklerja in magistrski nalogi Uroša Urbanije; kot mentor je sodeloval pri dveh doktoratih, več magisterijih ter diplomskih nalogah.

Andrej Vovko je bil somentor pri uspešno obranjeni disertaciji mag. s. M. Jasne Kogoj na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, sodeluje pri pripravi disertacije mag. Tomaža Kladnika. Je komentor pri pripravi magistrskih nalog Marjetke Balkovec Debevec in dr. Mateje Matjašič Friš na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Bil je mentor pri

uspešno opravljenih diplomskih nalogah Lidije Trunkl ter pri diplomskih seminarskih nalogah Matejke Križan, Jureta Kneza, Jerneje Luštek, Daniela Pukla, Janje Bukovec, Gabrijele Sikst, Natalije Majcen in Albine Leskovar ter somentor pri diplomski nalogi Alenke Rebeke Ungar.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

GRDINA, Igor. Med ptolemajskimi in galilejevskimi krogi. *Nova revija*, 2004, letn. 23, št. 269-270, str. 136-145.

MATJAŠIČ FRIŠ, Mateja. Življenje in delo A. R. Legata po letu 1932. *Stud. Hist. Slov.*, 2004, letn. 4, št. 2-3, str. 525-540.

VOVKO, Andrej. Člani Slovenske matice ter odborniki in članstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Kamniku v času habsburške monarhije. *Kamniški zb.*, 2004, letn. 17, str. 179-188.

VOVKO, Andrej. Članstvo Slovenske matice v Mariboru in okolici do prve svetovne vojne. *Stud. Hist. Slov.*, 2004, letn. 4, št. 2-3, str. 381-403.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

VOVKO, Andrej. Škof Herberstein in šolski sistem v luči zgodovinske literature. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Herbersteinov simpozij v Rimu, [septembra 2003]*, (Simpoziji v Rimu, 21). Celje: Mohorjeva družba, 2004, str. 413-427.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

GRDINA, Igor. Tradicionalisti in novatorji. V: OGRIN, Matija (ur.), JUHANT, Janez (ur.). *Aleš Ušeničnik : čas in ideje : 1868-1952 : zbornik razprav s simpozija [na] SAZU ob 50. obletnici smrti, [Ljubljana, 25. in 26. februar 2003]*. Celje; Ljubljana: Mohorjeva družba, 2004, str. 111-126.

RAHTEN, Andrej. Ušeničnikovi pogledi na avstrijski državni problem. V: OGRIN, Matija (ur.). *Aleš Ušeničnik - čas in ideje : povzetki predavanj : [simpozij ob 50. obletnici smrti, 1868-1952]*, 25. in 26. februar 2003, Ljubljana. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2003, str. 91-96.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GRDINA, Igor. Nevarna razmerja v Vzhodnih Alpah = Bedrohliche Verhältnisse in den Ostalpen. V: NEČAK, Dušan (ur.), JESIH, Boris (ur.), REPE, Božo (ur.), VODOPIVEC, Peter (ur.). *Slovensko-avstrijski odnosi v 20. stoletju*, (Historia, 8). Ljubljana: Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete, 2004, str. 707-764.

GRDINA, Igor. Simboli v realnosti slovensko-avstrijskih odnosov = Symbole in der Realität slowenisch-österreichischer Beziehungen. V: NEČAK, Dušan (ur.), JESIH, Boris (ur.), REPE, Božo (ur.), VODOPIVEC, Peter (ur.). *Slovensko-avstrijski odnosi v 20. stoletju*, (Historia, 8). Ljubljana: Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete, 2004, str. 765-791.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

RAHTEN, Andrej. Krain. V: URBANITSCH, Peter (ur.). *K.u.k.-Archiv*. [Wien]: Archiv-Verlag, 2000-2004, 2004, 1 f.

Bibliografija, kazalo

GRUM, Martin. Bibliografija 1983-2003, Kronološki bibliografski popis. V: MAHNIČ, Joža (ur.). *Včeraj, danes, jutri : Slovenska matica : 1965-2003*. V Ljubljani: Slovenska matica, 2004, str. 83-124.

GRUM, Martin. Sistematsko (UDK) kazalo po strokah. V: MAHNIČ, Joža (ur.). *Včeraj, danes, jutri : Slovenska matica : 1965-2003*. V Ljubljani: Slovenska matica, 2004, str. 125-134.

GRUM, Martin. Imensko kazalo. V: MAHNIČ, Joža (ur.). *Včeraj, danes, jutri : Slovenska matica : 1965-2003*. V Ljubljani: Slovenska matica, 2004, str. 135-142.

GRUM, Martin. T. S. Eliot pri Slovencih. V: ELIOT, Thomas Stearns. *Zbrana dramska dela*, (Zbirka Neminljivi, 4; 5; 6). Celje: Mohorjeva družba, 2003-2004, str. 180-189.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

GRDINA, Igor. *Non finito*. [S. l.: s. n.], 2004. 164 str., ilustr.

VOVKO, Andrej. *Odborniki in članstvo podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda 1885-1918*, (Življenja in dela, 2). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004. 520 str., tabele.

Strokovna monografija

ZADRAVEC, Franc, GRDINA, Igor. *Sto slovenskih pesnikov*, (Koledarska zbirka). Ljubljana: Prešernova družba, 2004. 239 str., fotogr.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

GRUM, Martin ... [et. al.], KOCJAN-BARLE, Marta (ur.), BAJT, Drago (ur.). *Slovenski veliki leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, 2003-<2004>. Zv. <1-2>, ilustr.

SUMMARY

The Institute for Bio-bibliographical Studies which started its activities in January 2000, as a completely autonomous entity and as a successor of the Section for biography, bibliography and documentation of the Institute of Slovenian Literature and Literary Science, dedicated the most of its documentary, research and publishing work in the year 2004 to three principal fields: biographical and bibliographical data base, researching and publishing of various methodological and other biographical and bibliographical research studies, and the long term preparation work for the new edition of the Slovenian Biographical Lexicon. The work on the biographical and bibliographical database continued and was intensified both in classic and electronic forms. New emphasis was given to the latter. So far there are 13.856 maps and 20.252 electronic entries of biographical and bibliographical data of important personalities and families. The biographical and bibliographical studies continued in the frame of the research program The biographical and bibliographical studies with the documentation and the research project The life and work of the important personalities from northeastern Slovenia. They included the research of the curriculum vitae

of Slovenian personalities, among them Janez Karel Herberstein, Andrej Praprotnik, Gašper Križnik, Rajko Ložar, Ph.d., Janez, Pavel Turner, Lavoslav Gregorec, Ph.d., Anton Rudolf Legat and others, the research of Slovenian emigration personalities in Argentina and other countries, Slovenian pseudonyms, Slovenian translators, Slovenian emigrants from Italy after World War I, the members of The Society of St. Hermagoras, The Society of Saint Cyril and Methodius and Slovenska Matica (Slovenian Literary Society), especially in Ljubljana, Maribor, Kamnik, Novo mesto and in other geographical places in Slovenia and abroad. Strong emphasis was given to the biographical and bibliographical methodological research, especially to the preparation and further development of the information infrastructure for humanistic studies connected with the COBISS system. M. Grum took an important part in the work of the Central specialized information center for humanistic studies in connection with above mentioned research. The Institute published the second volume of its own series of scientific publications *Življenja in dela*, *Biografsko bibliografske študije* (The Lives and the Deeds, Biographical and Bibliographical Studies): Andrej Vovko, *Members*

of the boards and of the branch organizations of the Society of Saint Cyril and Methodius 1885-1918, Research and preparations of the index personalities to be included in the new Slovenian Biographical Lexicon, of the Lexicon of Slovenian pseudonyms

and of the Lexicon of ancient Slovenian Translators which will be all gradually published *Življenja in dela, Biografsko bibliografske študije* (The Lives and the Deeds, Biographical and Bibliographical Studies) continued.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Krištof Oštir (predsednik), akad. prof. dr. Matija Gogala, akad. prof. dr. Igor Vrišer, dr. Ivan Šprajc, dr. Borut Telban, dr. Tomaž Podobnikar.

PERSONALNA SESTAVA

Vodja: doc. dr. Ivan Šprajc, znanstveni svetnik.
Višji strokovni sodelavec: Peter Pehani.
Tajnica: Melita Pisek.

Sekcija za prostorske študije

Vodja: izr. prof. dr. Zoran Stančič (do 15. 12.).
Znanstvena sodelavca: doc. dr. Krištof Oštir, dr. Tomaž Podobnikar.
Asistenti: Tatjana Veljanovski, Klemen Zakšek, Žiga Kokalj (od 1. 11.).

Sekcija za antropologijo

Vodja: izr. prof. dr. Borut Telban, višji znanstveni sodelavec.
Znanstveni svetnik: doc. dr. Ivan Šprajc.
Znanstvena sodelavka: dr. Tatiana Bajuk Senčar.
Asistentka: mag. Nataša Gregorič-Bon.

TEMELJNE RAZISKAVE

Antropološke raziskave

Vodja raziskovalnega programa: I. Šprajc.
Sodelavci: B. Telban, K. Oštir, Z. Stančič, T. Bajuk Senčar, T. Podobnikar, T. Veljanovski.

Raziskovalni program obsega antropološke študije v najširšem smislu. Gre torej za preučevanje človeka kot družbenega in kulturnega bitja v različnih obdobjih in geografskih predelih. S pomočjo procesualne in primerjalne analize preučujemo različne družbe in kulture ne le kot izolirane, statične in tradicionalne enote, temveč kot del širšega, stalno spreminjajočega se družbenega, političnega in kulturnega prostora. Raziskovalna skupina razvija in

aplicira nove metodologije, upošteva aktualne družboslovne teorije in se v svojih interpretacijah opira na rezultate lastnega terenskega dela. Poudarek je na natančnih študijah geografsko omejenih področij v različnih predelih sveta, te pa služijo kot osnova za primerjalne analize, teoretična posploševanja in za vključevanje tovrstnih raziskav tako v slovenski prostor kot v globalni kontekst.

Program, vezan na specializacijo posameznih raziskovalcev, je trenutno osredotočen na socialno-oz. kulturnoantropološke raziskave na Papui Novi Gvineji, arheologijo in arheoastronomijo Mezoamerike in posebne teme socialne antropologije na področju Slovenije. V obdelavah posameznih tem vključujemo uporabo geografskih informacijskih sistemov in tehnik daljinskega zaznavanja, zlasti optičnih in radarskih satelitskih posnetkov. V letu 2004 smo to metodologijo uporabili predvsem v arheoloških raziskavah v jugovzhodni Mehiki.

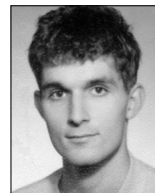
Avtomska registracija satelitskih posnetkov

Vodja: K. Oštir.
Sodelavka: T. Veljanovski.

Registracija satelitskih posnetkov je eden osnovnih postopkov pri daljinskem zaznavanju. Zaradi povečanja števila posnetkov, ki jih dnevno zajamejo najrazličnejši senzori, postaja vse bolj pomembna avtomatska poravnava podob. V okviru letos zaključenega projekta smo preizkusili večje število registracijskih tehnik, tako na simuliranih kot realnih podatkih. Glede na način iskanja kontrolnih točk smo se omejili na metode optičnega pretoka (optical flow), valčne transformacije (wavelet transformation) in gravitacijskih centrov (centers of gravity). Ugotavljali smo njihovo zmogljivost, predvsem hitrost dela in zanesljivost rezultatov. V opravljenih raziskavah smo ugotovili, da najboljše rezultate dobimo s kombinacijo večločljivostnega (multiresolution) pristopa in naprednih tehnik iskanja kontrolnih točk. Kot smo pričakovali, se je izkazalo, da problema samodejne registracije ne more rešiti ena sama tehnika, ampak je odvisno od uporabljenih podatkov treba uporabiti različne ali celo njihovo kombinacijo.

dr. I. Šprajc

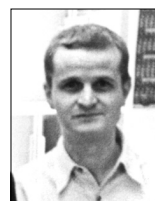
P. Pehani

M. Pisek

dr. Z. Stančič

dr. K. Oštir

APLIKATIVNE RAZISKAVE
Vetrovne in sončne razmere v Sloveniji (Agencija RS za okolje)

Vodja projekta na ZRC SAZU: T. Podobnikar.
Sodelavec: K. Zakšek.

dr. T. Podobnikar

T. Veljanovski

Skupaj s sodelavci Univerze v Ljubljani, in sicer Katedre za meteorologijo, Fakultete za matematiko in fiziko, ter sodelavci Biotehniške fakultete, sodelujemo pri izdelavi metodologije za izdelavo analognih in digitalnih kart energije sončnega obsevanja z ločljivostjo 1 km na podlagi prostorskih analiz, izvedenih v okviru geografskih informacijskih sistemov. Stranski produkt so tudi karte povprečne letne in mesečne energije sončnega sevanja v digitalni in analogni obliki ter sončnega sevanja nad nekaj poljubno določenimi pragovi. Podatki za analize so pripravljani na osnovi trajanja in energije sončnega obsevanja v sodelovanju z Agencijo republike Slovenije za okolje (ARSO).

K. Zakšek

Vzpostavitev Internetnega GIS-strežnika na ZRC SAZU

Vodji projekta: T. Podobnikar, P. Pehani.

Ideja naloge je učinkovita in pregledna predstavitev ter povezava zbirk podatkov, nastalih v okviru raziskovalnega dela inštitutov ZRC SAZU. Strežnik omogoča sodoben način sodelovanja in povezovanja med inštituti ZRC SAZU (intranet) in hkrati z drugimi institucijami (internet) ter enostavno izmenjavo podatkov, kartiranje in učenje na daljavo. Pomemben vidik vzpostavitve strežnika je tudi poenotenje zbirk podatkov in upravljanja z njimi ter s tem možnost ustvarjanja novih povezav.

Kot ena prvih aplikacij na strežniku je bila septembra 2004 promovirana *Interaktivna karta Slovenije*, v okviru katere je ZRC javnosti predstavil pet zbirk s štirih inštitutov.

dr. B. Telban

 dr. T. Bajuk
Senčar

Uporaba tehnologije GIS pri načrtovanju omrežja mobilnih komunikacij (Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Mobitel d. d.)

Vodja projekta: K. Oštir.
Sodelavec: T. Podobnikar.

mag. N. Gregorič

V okviru projekta se ukvarjamo s proučevanjem možnosti uporabe geografskih informacijskih sistemov pri načrtovanju sodobnih omrežij mobilne telefonije. Glavni namen projekta je poiskati op-

timalne tehnike priprave prostorskih podatkov z zadostno ločljivostjo in natančnostjo. Poleg tega želimo preučiti širjenje radijskih valov predvsem v urbanem prostoru. V preteklem letu smo se ukvarjali s pridobivanjem in obdelavo različnih tipov podatkov, predvsem satelitskih posnetkov (ERS, Landsat, IKONOS, QuickBird) in topografskih kart (meril 1 : 25.000 in 1 : 5000). Skupaj s sodelavci podjetja Mobitel, ki je sofinancer projekta, smo določili testna (študijska) območja. Za izbrana območja pripravljamo digitalni model višin, model stavb in karto rabe tal. V prvi fazi smo definirali in večinoma že pripravili podatkovne sloje, natančnost in oblika (raster, vektor ali oba) pa po prvih ocenah zadoščata potrebam podjetja Mobitel.

Geografski informacijski sistemi v antropoloških raziskavah

Vodja projekta: I. Šprajc.

Sodelavci: T. Podobnikar, K. Oštir, L. Debevec (od 1. 10.).

Projekt je osredotočen na aplikacijo geografskih informacijskih sistemov in daljinskega zaznavanja v analizi in interpretaciji obsežnega korpusa terenskega gradiva, zbranega v več sezonah arheološkega rekognosciranja na območju kulture Majeve, v osrednjem delu polotoka Jukatana v Mehiki. Vprašanja, ki jih nameravamo pojasniti, zadevajo gospodarsko izrabo prostora, komunikacije, družbenopolitično organizacijo in pogojenost lokacije najdišč z naravnimi in s temi povezanimi ekonomskimi dejavniki. V letu 2004 smo izdelali digitalni model reliefa območja in preučili uporabnost satelitskih posnetkov sistema SPOT ter razpoložljive letalske ortofotografije. Obdelani so bili tudi raznovrstni podatki, pridobljeni v terenski sezoni 2004.

AQUADAPT: Strategic tools to support adaptive, integrated water resource management under changing utilisation conditions at catchment level: A co-evolutionary approach
Delovna skupina 5: Historical and archaeological evidence for co-evolutionary dynamics in Slovenia

Vodja projekta: K. Oštir.

Sodelavci: T. Veljanovski, T. Podobnikar, K. Zakšek in Ž. Kokalj.

Namen projekta AQUADAPT je raziskava in razvoj znanj za strateško načrtovanje in upravljanje z vo-

dnimi viri v polsuhih območjih, in sicer z vidika razpoložljivosti zalog pitne vode in karakteristične porabe vode v različnih družbenih strukturah in okoljih. Pristop raziskav sledi koevolucijski ideji o zvezah in razmerjih med razpoložljivimi naravnimi viri ter sodobnimi uporabniki vodnih zalog. V projektu sodeluje 13 akademskih in poslovnih partnerjev iz 7 držav. Vloga ZRC SAZU v projektu je večstranska raziskava dinamike naseljevanja človeka v pokrajini skozi čas v odvisnosti od (ne)dostopnosti vodnih virov. Omenjene raziskave se opravljajo pod okriljem delovnega paketa 5 (WP5). Prispevek inštituta je integracija obstoječih prostorskih podatkov za delovno območje projekta (jugozahodna Slovenija) v geografski informacijski sistem ter podpora v prostorskih analizah in kartografski vizualizaciji proučevane naveze človek-okolje-voda.

Delovna skupina 2: Socio-cultural determinants of water utilisation

Vodja projekta: T. Veljanovski.

Sodelavca: N. Ravbar (IZRK).

Cilj delovnega paketa 2 (WP2) je določiti skupne determinante in identificirati razlike uporabe vode na različnih vodooskrbnih območjih in oskrbnih nivojih ter glede na različne profile uporabnikov (stanovanjska raba, industrijska, kmetijska, turizem). V ta namen s sociološko-ekonomskimi metodami analiziramo navade uporabnikov, njihov odnos do vode ter njihovo odzivanje na spremembe (kakovost vode, stabilnost oskrbe, ekonomske spremembe, ekološka zavest ...). Ugotovitve bodo temelj za učinkovitejše upravljanje z vodo na občutljivih območjih, v skladu z evropskimi direktivami za to področje. Sodelujejo štiri države: Španija, Francija, Velika Britanija in Slovenija. Analizo za delovno območje jugozahodne Slovenije sta v letu 2004 zaključila Inštitut za antropološke in prostorske študije in Inštitut za raziskovanje krasa.

Izdelava digitalnega modela reliefa Slovenije (Geodetska uprava RS)

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavca: K. Zakšek, K. Oštir.

Izdelava visokokakovostnega digitalnega modela reliefa Slovenije in okolice z ločljivostjo 12,5 m je pomembna za širok spekter analiz na vseh raziskovalnih, pedagoških in uporabniških področjih, ki so kakorkoli povezana s prostorom, v katerem

živimo. Izdelujemo ga brez dodatnega zajema podatkov. Uporabljamo podatke kartografskega izvora, geodetskih meritev, fotogrametričnega zajema ter daljinskega zaznavanja. Razvili smo lastno metodo utežnega seštevanja virov z geomorfološki popravki, s katero izdelujemo geomorfološko in statistično optimalen model. Projekt financira Geodetska uprava Ministrstva za okolje in prostor Republike Slovenije.

Adriatic Island Project

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavci: Z. Stančič, T. Veljanovski, K. Oštir.

V okviru projekta, katerega osnovni namen je raziskovanje stikov, trgovine in kolonizacije na področju Jadrana od l. 6000 pr. n. št. do 600 n. št., se ukvarjamo s sintezo analiz naravnega okolja in kulturne krajine na območju srednjedalmatinskih otokov Hvar, Brač, Šolta, Vis ter drugih manjših. Pri tem uporabljamo arheološke podatke in podatke naravnega okolja, pridobljene iz različnih virov. Pri projektu sodelujemo s Field Archaeology Unit, University of Birmingham, University of Toronto in Arheološkim muzejem v Splitu.

A multi-layer GIS mapping framework for the cultural site/route management of the Mundo Maya Sustainable Tourism Program (Inter-American Development Bank, ZDA)

Vodji projekta: K. Oštir, T. Podobnikar.

Sodelavca: P. Pehani, Ž. Kokalj.

Revija National Geographic je leta 1989 dala pobudo za trajnostni razvoj turizma na območju, ki so ga naseljevali Maji. Leta 1992 so srednjeameriške vlade osnovale Mundo Maya Organization (MMO) z namenom ohranjati arheološko dediščino in ustvarjati turistične poti v regiji. Programe, ki jih izvajajo, financirajo različne organizacije, med drugim tudi Inter-American Development Bank. V okviru projekta smo skupaj s sodelavci Univerze v Birminghamu izdelali spletni GIS z interaktivno karto večine majevskega območja. Za osnovo smo uporabili programsko opremo ArcIMS (ESRI), pripravili podatke, razvili potrebna orodja ter izdelali prikaze, ki bodo omogočali učinkovito upravljanje s kulturnimi znamenitostmi in potmi. Mundo Maya GIS-portal omogoča izmenjavo geografskih podatkov, osnovne in napredne analize ter vizualizacije.

ArchaeDyn – ACI Espaces et Territoires: “Dynamique spatiale du peuplement et ressources naturelles: vers une analyse intégrée dans le long terme, de la Préhistoire au Moyen Âge.” (Ministrstvo za znanost Republike Francije, Francija)

Vodja projekta: K. Oštir.

Sodelavci: T. Veljanovski, T. Podobnikar, K. Zakšek, Ž. Kokalj.

Projekt ArchaeDyn financira francosko Ministrstvo za znanost, v njem pa sodeluje sedem francoskih institucij pod vodstvom François Favoryja iz Université de Franche-Comté in, kot edini tuji partner, ZRC SAZU. Glavni namen projekta je povezovanje naravnih virov in študija dolgotrajne prostorske dinamike poselitve. Inštitut sodeluje v projektu pri pripravi prostorskih podatkov, modeliranju paleookolja (relief, vegetacija) in naprednih prostorskih analizah (iskanje optimalnih poti).

INTERREG III B CADSES – SISTEMaPARC – Spatial Information Systems for Transnational Environmental Management of Protected Areas and Regions in CADSES

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavci: K. Oštir, Ž. Kokalj, K. Zakšek, P. Pe-hani.

Projekt koordinira Univerza v Dresnu, Nemčija. Sodelujemo skupaj z 18 partnerji iz Nemčije, Avstrije, Italije, Češke, Poljske in Slovenije. V okviru transnacionalnega projekta sodelujemo v strategiji iskanja optimalnih rešitev pri prostorskem razvoju Slovenije. Ukvarjamo se s študijo zasnove internetnih orodij za geografske informacijske sisteme (GIS) in homogenizacijo podatkov. V prvem delu projekta so najpomembnejši podatki pridobljeni iz zgodovinskih kart, kot sta zbirki Avstrijske vojaške karte iz let 1763–1787 in Franciscejski kataster iz 19. stoletja. V okviru projekta izvajamo georeferenciranje in analizo ter čezmejno homogenizacijo podatkov. V drugem delu se ukvarjamo s prostorskimi zbirkami nacionalnih parkov na čezmejnih območjih. Poleg problemov izvedbe interoperabilnosti zbirk prostorskih podatkov ter aplikacij internetnega GIS-a se ukvarjamo z vse bolj razširjeno tehniko zajema podatkov – z laserskim skeniranjem – ter izvajamo prostorske analize.

Priprava in uporaba prostorskih podatkov za projekt izdelave filma „Narava in mesto“ (Mestni muzej Ljubljana)

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavci: K. Zakšek, Ž. Kokalj, K. Oštir.

V okviru projekta pripravljamo podatke, primerne za uporabo pri stalni razstavi Obrazi Ljubljane, ki jo pripravlja Mestni muzej Ljubljana, in pri izdelavi filma v ta namen. Pri tem gre za pripravo podlag na osnovi geografskih podatkov ter georeferenciranje in mozaičenje starih kart Zemlje, Evrope, Slovenije ter širšega in ožjega območja Ljubljane. Pomemben del projekta je modeliranje paleoreliefa okolice Ljubljane od miocena do holocena ter izdelava animacij paleopokrajine ter zgodovinskega razvoja Ljubljane.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- Z. Stančič od 16. 12. ni več zaposlen na Inštitutu.
- B. Telban je nacionalni koordinator za področje antropologije in član sveta za humanistiko pri MŠZŠ, član upravnega odbora European Society for Oceanists, podpredsednik Društva antropologov Slovenije, predsednik Komisije za priznanja in nagrade ZRC SAZU, glavni urednik *Anthropological Notebooks* in član mednarodnega uredniškega odbora pri *Journal of the Finnish Anthropological Society*. V letu 2004 je sodeloval pri pripravi podiplomskega raziskovalno-študijskega programa oz. šole Interkulturni študiji, Primerjalni študij idej in kultur (Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU), kjer je koordinator modula Antropologije zdravja, bolezni in zdravljenj ter član senata šole. 10. 11. je bil na Univerzi v Ljubljani izvoljen v naziv izredni profesor za področje socialne in kulturne antropologije.
- K. Oštir je recenzent revije *IEEE Transactions on Remote Sensing and Geoscience*.
- I. Šprajc je recenzent revij *Latin American Antiquity* in *Archaeoastronomy: The Journal of Astronomy in Culture* ter recenzent projektov pri *Committee for Research and Exploration, National Geographic Society*.
- I. Šprajc je bil 14. 10. izvoljen v naziv znanstveni svetnik.
- Tomaž Podobnikar: *Workshop on Archaeology and Computers*: član znanstvenega odbora, Dunaj, Avstrija, 3.–5. 11.

ZNA NSTVENI SE STANKI

- *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004*, Ljubljana, v sodelovanju z Zvezo geografskih društev Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije, 28. 9.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V knjižnici je zbranih več kot 1200 bibliografskih enot (člankov in knjig), ki se pretežno nanašajo na geografske informacijske sisteme, daljinsko zaznavanje, arheologijo in antropologijo. Prejemamo znanstvene revije *International Journal of Remote Sensing*, *Photogrammetric Engineering and Remote Sensing*, *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*, *International Journal of Geographical Information Science*, *GIM International*, *Latin American Antiquity*, *Ancient Mesoamerica*, *Mexicon*, *Archaeoastronomy: The Journal of the Center for Archaeoastronomy*. Zbrana in urejena je baza podatkov o arheoloških najdiščih in arheološki kulturni dediščini srednjedalmatinskih otokov ter bibliografska baza podatkov za Mezoameriko.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- AQUADAPT: Strategic tools to support adaptive, integrated water resource management under changing utilisation conditions at catchment level: A co-evolutionary approach: sodelovanje v okviru mednarodnega projekta EU AQUADAPT.
- Université de Franche-Comté, Besancon, Francija: sodelovanje v bilateralnem programu PROTEUS.
- Institute of Archaeology and Antiquity (University of Birmingham): sodelujemo pri pripravi projekta The Cetina Valley Project, ki ga sofinancirata The British Academy in Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- Instituto Nacional de Antropología e Historia, Mehika: sodelovanje v okviru projekta Arheološko rekonosciranje na jugu države Campeche, Mehika.
- AGILE (Association Geographic Information Laboratories), kot kolektivni člani.
- LTER-Slovenija (Long-Term Ecological Research Network), koordinator Tomaž Podobnikar.

- REIT (Reseau Europeen d'Intelligence Territoriale), koordinator Tomaž Podobnikar.
- Institute of Archaeology and Antiquity (University of Birmingham), University of Toronto, Arheološki muzej v Splitu; že šestnajsto leto sodelujemo v skupnem projektu Adriatic Islands Project, katerega osnovni namen je raziskovanje stikov, trgovine in kolonizacije na področju Jadrana od 6000 pr. n. št. do 600 n. št.
- Leibniz Institute for Ecological and Regional Development, Dresden, in University of Dresden, pri projektu INTERREG III B CADSES – SISTEMaPARC.

OBISKI V INŠTITUTU

- Liza Debevec, podoktorska študentka AD Future za obdobje 1. 10. 2004–31. 9. 2005, sodeluje kot znanstvena sodelavka na projektu *GIS v antropoloških raziskavah*.
- Dr. Julia Elyachar Mastnak je gostujoča raziskovalka, 15. 9.–15. 4. 2005.
- Dr. Laure Nuninger (Univerza Franche-Comté, Francija) je v okviru projekta AQUADAPT opravljala raziskave na inštitutu, 25.–31. 5.
- Akademik prof. dr. Andre Gingrich z Inštituta za etnologijo, kulturno in socialno antropologijo na dunajski univerzi in direktor Komisije za socialno antropologijo na Avstrijski akademiji znanosti je obiskal inštitut, 18.–23. 5., in imel predavanje *Comparing the histories of anthropology* na ZRC SAZU, 19. 5.
- Dr. Michael Young z Australian National University je bil vključen v inštitut kot gostujoči raziskovalec, 10. 5.–10. 6.
- Dr. Frederique Bertoncello (Univerza v Nici, Francija), Elise Fovet in dr. Laure Nuninger (Univerza Franche-Comté, Francija) so sodelavci inštituta opravljale raziskave v okviru delavnice "Modeliranje prazgodovinskih poti", 10.–13. 8.
- Dr. Sébastien Gadal, specialist za GIS (Univerza Marne-la-Vallée, Francija), je obiskal inštitut, 31. 8.–8. 9.
- Prof. dr. Nikolai Grube, vodja Inštituta za staro amerikanistiko in etnologijo Univerze v Bonnu, Nemčija, je bil na obisku na inštitutu, 20.–24. 9., in imel na ZRC SAZU javno predavanje *Dešifriranje hieroglifske pisave Majeve*, 21. 9.
- Dr. Gilbert Lewis z Univerze v Cambridgeu je obiskal inštitut v času predavanj na podiplomskem programu Antropologije zdravja, boleznin in zdravljenj 30. 10.–8. 11.

- Dr. Vince Gaffney, dr. David Smith, dr. Andrew Howard in dr. Martin Tingle (Univerza Birmingham, Velika Britanija) so se udeležili sestanka projekta Cetina, 3. 12.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Nataša Gregorič-Bon

- Magistrsko delo *Discovering kastam in Bwaidoga*, Institutum Studiorum Humanitatis, Ljubljana, smer socialna antropologija, 25. 5.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Krištof Oštir

- Predavanje *Modélisation du paléorelief de la région de l'Etang de Mauguio, delta du Vidourle (Languedoc oriental)* na seminarju "Modélisation spatiale des données paléoenvironnementales", Université de Franche-Comté, Besancon, Francija, 16. 2.
- Organizacija in vodenje dvodnevnega tečaja "Formation télédétection appliquée à l'archéologie", Université de Franche-Comté, Besancon, Francija, 18.–19. 3.
- Predavanje in predstavitev raziskave *Detecting paleo-environmental features by advanced satellite image processing*, Centre national de la recherche scientifique, Théma, UMR 6049, Besancon, Francija, 26. 5.
- Organizacija in vodenje delavnice Visokoločljivostno daljinsko zaznavanje v okviru simpozija "Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004", ZRC SAZU v sodelovanju z Zvezo geografskih društev Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije, Ljubljana, 28. 9.
- Predavanje *Contribution to modelling paleorelief in the area of Etang de Mauguio (Eastern Languedoc)* v okviru konference "Temps et espaces de l'Homme en société : analyses et modèles spatiaux en archéologie", Centre d'étude Préhistoire, Antiquité, Moyen Âge, Antibes, Francija, 21.–23. 10.

Tomaž Podobnikar

- Predavanje *Matematična opredelitev položaja na zemeljski obli*, Slovensko meteorološko društvo, Ljubljana, 2. 3.
- Predstavitev posterja v okviru konference "7th

AGILE Conference on Geographic Information Science 2004", Heraklion, Kreta, Grčija. Skupaj s soavtorjema Marjanom Čehom in Domnom Smoletom, 26. 4.–7. 5.

- Vabljen predavanje *Mutual analyses of the georeferenced old maps* na simpoziju "Communication 2004" v Beogradu, 25.–27. 11.
- Predavanje *Digital terrain model processing and correction from various data sources of different quality*, Univerza Franche-Comté, Besancon, Francija, 10. 12.

Ivan Šprajc

- Predavanje *Archaeological reconnaissance in southern Campeche, Mexico: 2004 field season* na simpoziju "4. Škerljevi dnevi: Človek med avtonomijo in okoljem", Ljubljana, 23. 9.
- Vabljen predavanje *Las ruinas de Oxpeul, Campeche: su redescubrimiento después de 70 años en el olvido (1934–2004)* (soavtorja: Raymundo González Heredia in William J. Folan) na simpoziju XIV Encuentro Internacional "Los Investigadores de la Cultura Maya", Campeche, Mehika.
- Javno predavanje *Arheološka odkritja v osrčju polotoka Jukatana*, Knjigarna Konzorcij, Ljubljana, 15. 10.
- Javno predavanje *Astronomi in arhitekti stare Mehike*, Hiša eksperimentov, Ljubljana, 19. 10.

Borut Telban

- *Dežela magije in duhov, kjer ti lahko celo ukradejo ime: kako vidi Papuo Novo Gvinejo Borut Telban*, Nedelo IX (36): 21, 5. 9.
- Predavanje *Prostorska zgodovina Ambonwarijev: analiza praks v sepiški pesemski poeziji* na simpoziju "4. Škerljevi dnevi: Človek med avtonomijo in okoljem", Ljubljana, 23.–25. 9. (član programskega odbora, predsedovanje sekciji A: Kulturne dimenzije prostora).
- *Prof. dr. Borut Telban*. Podobe znanja. Radio Slovenija, 3. program (Ars), 12. 11., 30 minut).
- Nastop v oddaji o Božu Škerlju. Oddaja Zenit, TV Slovenija, 18. 11.
- *Sepik poetry*. Predavanje na 16 Pacific History Association Conference "Pacific History: Assessments and prospects", Noumea, Nova Kaledonija 6.–10. 12.

Tatjana Veljanovski

- Kratka predstavitev *Samodejna poravnava satelitsko zaznanih podob na primeru IKONOS*,

na delavnici o visokoločljivostnem daljinskem zaznavanju v okviru simpozija "GIS v Sloveniji 2003–2004", ZRC SAZU, Ljubljana, 28. 9.

- Kratka predstavitev *Satellite imagery and machine learning?* na mednarodnem seminarju "Analysis of environmental data with machine learning methods", Ljubljana, IJS, 4.–7. 10.

Klemen Zakšek

- Predavanje *Solar radiation modelling* na Univerzi Franche-Comté, Besancon, Francija, 8. 12.

Žiga Kokalj

- Predavanje na delavnici "Application of advanced satellite image classification in the Kras area (Slovenia) New Strategies for European Remote Sensing", Dubrovnik, Hrvaška, 28. 5.

Peter Pehani

- Predavanje *Zasnova in vzpostavitev internetnega GIS-strežnika na ZRC SAZU* v okviru simpozija "Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003–2004", ZRC SAZU, Ljubljana, 28. 9.

Liza Debevec

- Predavanje *The Freedom to Risk One's Life: Women and the Experience of Clandestine Abortions in Burkina Faso* na konferenci "African Studies Association", New Orleans, ZDA, 13. 12.

**RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI
OBISKI IN POTOVANJA**

Ivan Šprajc

- Terenske raziskave v Mehiki, projekt *Arheološko rekonstruiranje v južnem Campecheju, Mehika* (National Geographic Society), marec–junij.

Tomaž Podobnikar

- Udeležba in sodelovanje na sestanku *Cetina project*, Ironbridge, Velika Britanija 29. 3.–4. 4.
- Terensko delo: *Merjenje položaja dreves ter podrobna izmera reliefa za primerjavo s podatkov LIDAR-ja*, Dolenjska, 6.–9. 4.
- Asistent dr. I. Šprajcu (kartiranje arheoloških najdišč) na terenskem delu v Mehiki, 12. 5.–24. 6.
- Udeležba in sodelovanje na sestanku in delavnici SISTEMaPARC project, INTERREG IIIB "Transnational workshops of WP2 and WP3", Dresden, Nemčija, 27.–29. 10.

- Udeležba in sodelovanje na delavnici "Workshop of Proteus project", Besancon, Francija, 5.–11. 12.

Krištof Oštir

- Pridruženi tuji raziskovalec (*chercheur étranger associé*), Centre National de la Recherche Scientifique, Laboratoire ThéMA, UMR 6049, Besancon, Francija, 1. 2.–31. 5.
- Udeležba na sestanku projekta *Mundo Maya Sustainable Tourism Program* na sedežu Inter-American Development Bank, Washington, 17. 9.
- Obisk in vzpostavitev sodelovanja z oddelkom za trajnostni turizem pri organizaciji National Geographic Society, 17. 9.

Borut Telban

- Udeležba na sestanku upravnega odbora European Society for Oceanists, Marseille, 15.–17. 10.
- Visiting Fellow, Anthropology Department, Research School of Pacific and Asian Studies, The Australian National University, Sydney, 20. 11. 2004–7. 4. 2005.

Klemen Zakšek

- Udeležba na izobraževanju EduGILA "International postgraduate course on geographic information technologies", Castellón, Španija, 31. 5.–11. 6.
- Študijski obisk Tehniške univerze v Delftu, Nizozemska, 12. 6.–11. 7.
- Terensko delo: *Merjenje položaja dreves ter podrobna izmera reliefa za primerjavo s podatkov LIDAR-ja*, Dolenjska, 6.–9. 4.
- Udeležba in sodelovanje na delavnici "Workshop of Proteus project", Besancon, Francija, 5.–11. 12.

Žiga Kokalj

- Udeležba na delavnici EARSeL "Special Interest Group on Land Use & Land Cover", Dubrovnik, Hrvaška, 28.–29. 5.
- Udeležba na simpoziju ENVISAT/ERS, Salzburg, Avstrija, 8.–9. 11.

Nataša Gregorič-Bon

- Ogled terena v Albaniji in obisk Fakultete za družbene vede, Tehnološka univerza Ismail Qemali, Vlora, Albanija, 31. 8.–21. 9.
- Udeležba na konferenci "Conference on Albanian Migration in Korce", Albanija, 16.–17. 9.
- Študijski obisk na School of Slavonic and East

European Studies at UCL (SSEES), London, in na Oddelku za antropologijo Univerze v Manchesteru, Velika Britanija, 27. 11.–2. 12.

- Odhod na terensko delo v Dhermi, občina Himara, prefektura Vlora, Albanija, 10. 12. 2004–13. 12. 2005.

PEDAGOŠKO DELO

Borut Telban

- Nosilec in izvajalec predmeta *Zdravje, bolezen in smrt v Melaneziji* v sklopu modula Antropologija zdravja, boleznin in zdravljenj v podiplomskem programu Interkulturni študiji, Primerjalni študij idej in kultur. Politehnika Nova Gorica in ZRC SAZU.

Ivan Šprajc

- *Čas in prostor v starih civilizacijah*. Predavanja in seminarji na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper (60 ur).
- Nosilec predmetov *Novejše raziskave o religiji Majevev*, *Uvod v arheoastronomijo in Tehnike in metode arheoastronomskega dela* na individualnih podiplomskih študijskih programih (zgodovina, arheologija) na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Krištof Oštir

- *Daljinsko zaznavanje*. Predavanja na Oddelku za geodezijo in Oddelku za gradbeništvo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (60 ur).
- Nosilec podiplomskih predmetov *Satelitsko daljinsko zaznavanje* in *Avtomatizacija v geodeziji* na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani.
- Nosilec predmeta *Izbrana poglavja iz teorije in metodologije daljinskega zaznavanja* na individualnih podiplomskih študijskih programih na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Nosilec predmeta *Daljinsko zaznavanje* na individualnih podiplomskih študijskih programih na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani.
- Nosilec predmeta *Daljinsko zaznavanje in fotointerpretacija* na univerzitetnem podiplomskem študiju varstva okolja, ki ga izvaja Univerza v Ljubljani.

Tomaž Podobnikar

- Soorganizacija mednarodne delavnice projekta Proteus, 10.–13. 8.

MENTORSTVO

Tomaž Podobnikar je bil mentor mladima raziskovalcema Klemenu Zakšku, ZRC SAZU, in Domnu Smoletu, zaposlenemu na DFG Consulting d. o. o. (od 1. 10. 2003).

Ivan Šprajc je bil somentor arheologinji Saši Čaval pri magistrskem študiju.

Borut Telban je bil mentor mladi raziskovalki Nataši Gregorič pri magisteriju na Institutum Studiorum Humanitatis, Ljubljana, smer socialna antropologija (magistrirala 25. 5.) in je mentor pri njenem doktorskem študiju na Šoli idej in kultur. Je somentor Vesni Ocepek pri magistrskem študiju Kozmološki in antropološki vidiki ritualov v evropskih in neevropskih kulturah, na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani; mentor Alešu Verdirju pri doktorskem študiju *Socialne konstrukcije časa: Analiza izsledkov etnografske študije na področju Srbije* na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani; mentor Albini Bobnar pri magistrski nalogi *Nasproti smrti z neozdravljivo boleznijo – življenje v času umiranja*, smer antropologija, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani.

Krištof Oštir je bil somentor pri diplomskem delu Žige Kokalja, ki mu je od 1. 11. mentor kot mlademu raziskovalcu.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Tomaž Podobnikar je dobil Prvo nagrado za poster *Geodata: Are they accessible and usable?* v okviru mednarodne znanstvene konference o geografski informatiki, AGILE, na Kreti v Grčiji, skupaj s soavtorjema Marjanom Čehom (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo univerze v Ljubljani) in Domnom Smoletom (DFG Consulting d. o. o.), 1. 5.

Žiga Kokalj je dobil fakultetno Prešernovo nagrado (10. 12.).

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

ŠPRAJC, Ivan. Maya sites and monuments in SE Campeche, Mexico. *J. field archaeol.*, fall, winter 2003/2004, vol. 29, no. 3/4, str. 385-407, ilustr.

ROSCOE, Paul Bernard, TELBAN, Borut. The people of the Lower Arafundi: tropical foragers of the New Guinea rainforest. *Ethnology*, 2004, letn. 43, št. 2, str. 93-115, zvd.

ZAKŠEK, Klemen, OŠTIR, Krištof, PODOBNIKAR, Tomaž. Osončenost površja Slovenije. *Geogr. vestn.*, 2004, letn. 76, št. 1, str. 79-90, ilustr.

Strokovni članek

DEBEVEC, Liza. V Afriki nihče ne je sam, ali pač? : hierarhija v prehranjevanju burkinske družine. *Emzin (Ljubl.)*, dec. 2004, letn. 14, št. 3/4, str. 73-76.

OŠTIR, Krištof. Petnajstletni matematik. *Monitor (Ljubl.)*, 2004, letn. 14, št. 1, str. 26-27, ilustr.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljeni predavanja)

STANČIČ, Zoran. Slovenska znanost v mednarodnih primerjavah : dobri, stari ali nekje vmes. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIČ, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCE-NOVIČ, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 63-65.

TELBAN, Borut. Humanistika v kontekstu lokalnih, nacionalnih ter globalnih vplivov in interesov. V: LUTHAR, Oto (ur.), CIGLENEČKI, Slavko (ur.), DOLINAR, Darko (ur.), MIHELIČ, Darja (ur.), RAVNIK, Mojca (ur.), RIHA, Rado (ur.), MAJCE-NOVIČ, Helena (ur.). *Za odprto znanost*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004, str. 22-32.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

ČEH, Marjan, SMOLE, Domen, PODOBNIKAR,

Tomaž. Geodata - are they accessible and useful?. V: TOPPEN, Fred (ur.). *AGILE 7th conference on Geographic Information Science*, Heraklion, Greece, April 29 - May 1, 2004. *Conference proceedings*. Heraklion, 2004: Crete University, str. 789-794, ilustr.

DEBEVEC, Liza. Family meals, sharing and hierarchy in a West-African town. V: HOSKING, Richard (ur.). *Nurture : proceedings of the Oxford Symposium on Food and Cookery 2003*. Bristol: Footwork, 2004, str. 66-77.

PODOBNIKAR, Tomaž, ŠINKOVEC, Irena. Ljubljana - mutual analyses of the georeferenced old maps. V: GLIGORIJEVIČ, Žaklina (ur.). *Javno dobro : identifikacija, upotreba, upravljanje, dizajn : zbornik radova*. Beograd: Centar za planiranje urbanog razvoja, 2004, str. 67-73, ilustr.

PODOBNIKAR, Tomaž, TECCO HVALA, Sneža, DULAR, Janez. Iterative approach to ancient paths modelling in the Iron Age study of the Dolenjska region (Slovenia). V: FISCHER AUSSERER, Karin (ur.). *[Enter the past] : the e-way into the four dimensions of cultural heritage : proceedings of the 30th conference*, (BAR international series, 1227). Oxford: Archaeopress, 2004, str. 254-257, ilustr.

ŠPRAJC, Ivan. The south-of-east skew of Mesoamerican architectural orientations: astronomy and directional symbolism. V: BOCCAS, Maxime (ur.), BRODA, Johanna (ur.), PEREIRA, Gonzalo (ur.). *Etno y arqueo-astronomía en las Américas : memorias del Simposio ARQ-13 del 51o Congreso Internacional de Americanistas celebrado en Santiago de Chile 14-18 de Julio 2003*. [Santiago de Chile: Universidad de Chile, 2004], str. 161-176, ilustr.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

BAJUK SENČAR, Tatiana. The role of fieldwork in contemporary anthropology. V: FIKFAK, Jurij (ur.), ADAM, Frane (ur.), GARZ, Detlef (ur.). *Qualitative Research : different perspectives, emerging trends*. Ljubljana: Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Založba ZRC: = Institute of Slovenian Ethnology at ZRC SAZU, ZRC Publishing: Fakulteta za socialno delo; Mainz: Pädagogisches Institut, Johann Gutenberg Universität; Nova Gorica: Politehnika, 2004, str. 67-73.

- KOKALJ, Žiga, OŠTIR, Krištof. Uporaba naprednih tehnik klasifikacije satelitskih posnetkov na območju Krasa. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 317-324, ilustr.
- LEP, Marjan, TIBAUT, Andrej, PIRŠ, Aleksander, GABROVEC, Matej, PODOBNIKAR, Tomaž. Avtobusni geografski informacijski sistem. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 67-77, ilustr.
- OŠTIR, Krištof. Lastnosti in uporaba visoko ločljivih satelitskih posnetkov QuickBird. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 349-356, ilustr.
- OŠTIR, Krištof, STANČIČ, Zoran, PODOBNIKAR, Tomaž, VELJANOVSKI, Tatjana. Producing digital elevation models with radar interferometry. V: FENNEMA, Kelly (ur.), KAMERMANS, Hans (ur.). *Making the connection to the past CAA 99 : computer applications and quantitative methods in archaeology : proceedings of the 27th Conference, Dublin, April 1999*. Leiden: Leiden University, 2004, str. 97-102, ilustr.
- PEHANI, Peter, PODOBNIKAR, Tomaž, TECCO HVALA, Sneža. Zasnova in vzpostavitev internetnega GIS-strežnika na ZRC SAZU. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 157-167, ilustr.
- ŠVAB, Andreja, OŠTIR, Krištof. Vpliv podobnosti pankromatske podobe in podobe intenzitete na spojeno podobo. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 325-334, ilustr.
- VELJANOVSKI, Tatjana, OŠTIR, Krištof. Poravnava daljinsko zaznanih podob: pregled in ovrednotenje samodejnih registracijskih tehnik. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 303-316, ilustr.
- ZAVADLAV, Nika, OŠTIR, Krištof. Percepcija Slovenske planinske transverzale. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.), ČEH, Marjan (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2003-2004*. Ljubljana: Založba ZRC, 2004, str. 285-294, ilustr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

- STANČIČ, Zoran, VUJNOVIĆ, Nikša, KIRIGIN, Branko, ČAČE, Slobodan, PODOBNIKAR, Tomaž, BURMAZ, Josip, ŠIMUNOVIĆ, Ivo (ur.). *Arheološka baština otoka Brača*, (Brački zbornik, br. 21). Supetar: Brački zbornik, 2004. 272 str., ilustr.

SUMMARY

The Institute for Anthropology and Spatial Studies conducts research in two areas. The Division for Spatial Studies explores geographical information systems (GIS) and remote sensing techniques and their application in various natural sciences and humanities, while the Anthropology Division is focused on anthropological studies in Slovenia and Papua New Guinea, as well as on Maya archaeology and Mesoamerican archaeoastronomy.

Our activities within particular projects included automatic registration of satellite imagery, application of GIS in mobile communication network planning in Slovenia and in the archaeological research of Adriatic islands, Croatia, elaboration of a high quality digital relief model of Slovenia, application of GIS in the interpretation of field data collected in archaeological surveys in southern Campeche,

Mexico, a research on socio-cultural determinants and historical dynamics of water management in Slovenia, elaboration of an interactive Mundo Maya map for preservation of archaeological heritage and development of sustainable tourism within Mesoamerican countries, implementation of an internet GIS server for more effective presentation of spatial databases and for increasing the cooperation between the institutes of the ZRC SAZU, palaeo-landscape and optimal path modelling for dynamics of long-term settlement study, Middle Europe transnational study based on environmental management of protected areas and regions, application and modelling of spatial data for the palaeo-landscape changes and later human activities around Ljubljana and its swampland.

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU	4
DIREKTORJEVO POROČILO	5
DIRECTOR'S REPORT	7
UPRAVNI ODBOR.....	9
KOLEGIJ	9
ZNANSTVENI SVET.....	10
UPRAVA.....	11
Personalna sestava uprave.....	11
Poslovno poročilo.....	11
Kadrovska analiza	12
Koledar prireditev za zunanje javnosti v letu 2004	14
Poročilo o delu Historičnega seminarja v letu 2004.....	16
GENERACIJE ZNANOSTI XI - NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU.....	19
ZALOŽBA ZRC	21
INŠTITUTI IN RAZISKOVALNE ENOTE	25
INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA	27
INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO	51
ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA.....	67
UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA.....	79
MUZIKOLOŠKI INŠTITUT	87
INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE	97
INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE.....	107
GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT.....	127
INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO	141
FILOZOFSKI INŠTITUT	151
GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA.....	163
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA	189
PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA	207
BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA.....	213
INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE	229
INŠTITUT ZA BIOGRAFIKO IN BIBLIOGRAFIJO	235
INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE	241

POROČILO O DELU 2004